

I. DISPOSICIONS GENERALS

CAP DE L'ESTAT

12902 *Llei 9/2017, de 8 de novembre, de contractes del sector públic, per la qual es transposen a l'ordenament jurídic espanyol les directives del Parlament Europeu i del Consell 2014/23/UE i 2014/24/UE, de 26 de febrer de 2014.*

FELIPE VI
REI D'ESPANYA

A tots els qui vegeu i entengueu aquesta Llei.
Sapiguen: Que les Corts Generals han aprovat la Llei següent i jo la sanciono:

Índex

- Títol preliminar. Disposicions generals.
- Capítol I. Objecte i àmbit d'aplicació de la Llei.
 - Secció 1a Objecte i àmbit d'aplicació.
 - Article 1. Objecte i finalitat.
 - Article 2. Àmbit d'aplicació.
 - Article 3. Àmbit subjectiu.
 - Secció 2a Negocis i contractes exclosos.
 - Article 4. Règim aplicable als negocis jurídics exclosos.
 - Article 5. Negocis jurídics i contractes exclosos en l'àmbit de la defensa i de la seguretat.
 - Article 6. Convenis i comandes de gestió.
 - Article 7. Negocis jurídics i contractes exclosos en l'àmbit internacional.
 - Article 8. Negocis i contractes exclosos en l'àmbit de la recerca, el desenvolupament i la innovació.
 - Article 9. Relacions jurídiques, negocis i contractes exclosos en l'àmbit del domini públic i en l'àmbit patrimonial.
 - Article 10. Negocis i contractes exclosos en l'àmbit financer.
 - Article 11. Altres negocis o contractes exclosos.
- Capítol II. Contractes del sector públic.
 - Secció 1a Delimitació dels tipus contractuals.
 - Article 12. Qualificació dels contractes.
 - Article 13. Contracte d'obres.
 - Article 14. Contracte de concessió d'obres.
 - Article 15. Contracte de concessió de serveis.
 - Article 16. Contracte de subministrament.
 - Article 17. Contracte de serveis.
 - Article 18. Contractes mixtos.
 - Secció 2a Contractes subjectes a una regulació harmonitzada.
 - Article 19. Delimitació general.
 - Article 20. Contractes d'obres, de concessió d'obres i de concessió de serveis subjectes a una regulació harmonitzada: lliandar.

Article 21. Contractes de subministrament subjectes a una regulació harmonitzada: lliandar.

Article 22. Contractes de serveis subjectes a una regulació harmonitzada: lliandar.

Article 23. Contractes subvencionats subjectes a una regulació harmonitzada.

Secció 3a Contractes administratius i contractes privats.

Article 24. Règim jurídic aplicable als contractes del sector públic.

Article 25. Contractes administratius.

Article 26. Contractes privats.

Article 27. Jurisdicció competent.

Llibre primer. Configuració general de la contractació del sector públic i elements estructurals dels contractes.

Títol I. Disposicions generals sobre la contractació del sector públic.

Capítol I. Racionalitat i consistència de la contractació del sector públic.

Article 28. Necessitat i idoneïtat del contracte i eficiència en la contractació.

Article 29. Termini de durada dels contractes i d'execució de la prestació.

Article 30. Execució directa de prestacions per l'Administració pública amb la col·laboració d'empresaris particulars o a través de mitjans propis no personificats.

Article 31. Potestat d'autoorganització i sistemes de cooperació pública vertical i horitzontal.

Article 32. Encàrrecs dels poders adjudicadors a mitjans propis personificats.

Article 33. Encàrrecs d'entitats pertanyents al sector públic que no tinguin la consideració de poder adjudicador a mitjans propis personificats.

Capítol II. Llibertat de pactes i contingut mínim del contracte.

Article 34. Llibertat de pactes.

Article 35. Contingut mínim del contracte.

Capítol III. Perfecció i forma del contracte.

Article 36. Perfecció dels contractes.

Article 37. Caràcter formal de la contractació del sector públic.

Capítol IV. Règim d'invalidesa.

Article 38. Supòsits d'invalidesa.

Article 39. Causes de nul·litat de dret administratiu.

Article 40. Causes d'anul·labilitat de dret administratiu.

Article 41. Revisió d'ofici.

Article 42. Efectes de la declaració de nul·litat i efectes en supòsits d'anul·labilitat.

Article 43. Causes d'invalidesa de dret civil.

Capítol V. Del recurs especial.

Article 44. Recurs especial en matèria de contractació: actes recurribles.

Article 45. Òrgan competent per a la resolució del recurs en l'Administració General de l'Estat.

Article 46. Òrgan competent per a la resolució del recurs en les comunitats autònomes i entitats locals.

Article 47. Recursos contra actes de poders adjudicadors que no siguin Administració pública.

Article 48. Legitimació.

Article 49. Sol·licitud de mesures cautelars.

- Article 50. Iniciació del procediment i termini.
- Article 51. Forma i lloc d'interposició del recurs especial.
- Article 52. Accés a l'expedient.
- Article 53. Efectes derivats de la interposició del recurs.
- Article 54. Comunicacions i notificacions.
- Article 55. Inadmissió.
- Article 56. Tramitació del procediment.
- Article 57. Resolució del recurs especial.
- Article 58. Indemnitzacions i multes.
- Article 59. Efectes de la resolució del recurs especial.
- Article 60. Emplaçament de les parts davant els òrgans de la jurisdicció contenciosa administrativa.

Títol II. Parts en el contracte.

Capítol I. Òrgan de contractació.

- Article 61. Competència per contractar.
- Article 62. Responsable del contracte.
- Article 63. Perfil de contractant.
- Article 64. Lluita contra la corrupció i prevenció dels conflictes d'interessos.

Capítol II. Capacitat i solvència de l'empresari.

Secció 1a Aptitud per contractar amb el sector públic.

Subsecció 1a Normes generals i normes especials sobre capacitat

- Article 65. Condicions d'aptitud.
- Article 66. Persones jurídiques.
- Article 67. Empreses comunitàries o d'estats signataris de l'Acord sobre l'Espai Econòmic Europeu.
- Article 68. Empreses no comunitàries.
- Article 69. Unions d'empresaris.
- Article 70. Condicions especials de compatibilitat.

Subsecció 2a Prohibicions de contractar.

- Article 71. Prohibicions de contractar.
- Article 72. Apreciació de la prohibició de contractar. Competència i procediment.
- Article 73. Efectes de la declaració de la prohibició de contractar.

Subsecció 3a Solvència.

- Article 74. Exigència de solvència.
- Article 75. Integració de la solvència amb mitjans externs.
- Article 76. Concreció de les condicions de solvència.

Subsecció 4a Classificació de les empreses.

- Article 77. Exigència i efectes de la classificació.
- Article 78. Exempció de l'exigència de classificació.
- Article 79. Criteris aplicables i condicions per a la classificació.
- Article 80. Acords o decisions de classificació: competència, eficàcia, recurs i classificacions divergents.
- Article 81. Inscripció registral de la classificació.
- Article 82. Termini de vigència i revisió de les classificacions.
- Article 83. Comprovació dels elements de la classificació.

- Secció 2a Acreditació de l'aptitud per contractar.
- Subsecció 1a Capacitat d'obrar.
- Article 84. Acreditació de la capacitat d'obrar.
- Subsecció 2a Prohibicions de contractar.
- Article 85. Prova de la no-concurrencia d'una prohibició de contractar.
- Subsecció 3a Solvència.
- Article 86. Mitjans d'acreditar la solvència.
- Article 87. Solvència econòmica i financera.
- Article 88. Solvència tècnica en els contractes d'obres.
- Article 89. Solvència tècnica en els contractes de subministrament.
- Article 90. Solvència tècnica o professional en els contractes de serveis.
- Article 91. Solvència tècnica o professional en la resta de contractes.
- Article 92. Concreció dels requisits i criteris de solvència.
- Article 93. Acreditació del compliment de les normes de garantia de la qualitat.
- Article 94. Acreditació del compliment de les normes de gestió mediambiental.
- Article 95. Documentació i informació complementària.
- Subsecció 4a Prova de la classificació i de l'aptitud per contractar a través de registres o llistes oficials de contractistes.
- Article 96. Certificacions de registres de licitadors.
- Article 97. Certificats comunitaris d'empresaris autoritzats per contractar.
- Capítol III. Successió en la persona del contractista.
- Article 98. Supòsits de successió del contractista.
- Títol III. Objecte, pressupost base de licitació, valor estimat, preu del contracte i la seva revisió.
- Capítol I. Normes generals.
- Article 99. Objecte del contracte.
- Article 100. Pressupost base de licitació.
- Article 101. Valor estimat.
- Article 102. Preu.
- Capítol II. Revisió de preus en els contractes de les entitats del sector públic.
- Article 103. Procedència i límits.
- Article 104. Revisió en casos de demora en l'execució.
- Article 105. Pagament de l'import de la revisió.
- Títol IV. Garanties exigibles en la contractació del sector públic.
- Capítol I. Garanties exigibles en els contractes subscrits amb les administracions públiques.
- Secció 1a Garantia provisional.
- Article 106. Exigència i règim de la garantia provisional.
- Secció 2a Garantia definitiva.
- Article 107. Exigència de la garantia definitiva.
- Article 108. Garanties definitives admissibles.

- Article 109. Constitució, reposició i reajustament de garanties.
- Article 110. Responsabilitats a què estan afectes les garanties.
- Article 111. Devolució i cancel·lació de les garanties.

Secció 3a Garanties prestades per tercers i preferència en l'execució de garanties.

- Article 112. Règim de les garanties prestades per tercers.
- Article 113. Preferència en l'execució de garanties.

Capítol II. Garanties exigibles en altres contractes del sector públic.

Article 114. Supòsits i règim.

Llibre segon. Dels contractes de les administracions públiques.

Títol I. Disposicions generals.

Capítol I. De les actuacions relatives a la contractació de les administracions públiques.

Secció 1a De la preparació dels contractes de les administracions públiques.

Article 115. Consultes preliminars del mercat.

Subsecció 1a Expedient de contractació.

- Article 116. Expedient de contractació: iniciació i contingut.
- Article 117. Aprovació de l'expedient.
- Article 118. Expedient de contractació en contractes menors.
- Article 119. Tramitació urgent de l'expedient.
- Article 120. Tramitació d'emergència.

Subsecció 2a Plecs de clàusules administratives i de prescripcions tècniques.

- Article 121. Plecs de clàusules administratives generals.
- Article 122. Plecs de clàusules administratives particulars.
- Article 123. Plecs de prescripcions tècniques generals.
- Article 124. Plec de prescripcions tècniques particulars.
- Article 125. Definició de determinades prescripcions tècniques.
- Article 126. Regles per a l'establiment de prescripcions tècniques.
- Article 127. Etiquetes.
- Article 128. Informes de proves, certificació i altres mitjans de prova.
- Article 129. Informació sobre les obligacions relatives a la fiscalitat, la protecció del medi ambient, l'ocupació i les condicions laborals i de contractar un percentatge específic de persones amb discapacitat.
- Article 130. Informació sobre les condicions de subrogació en contractes de treball.

Secció 2a De l'adjudicació dels contractes de les administracions públiques.

Subsecció 1a Normes generals.

- Article 131. Procediment d'adjudicació.
- Article 132. Principis d'igualtat i transparència.
- Article 133. Confidencialitat.
- Article 134. Anunci d'informació prèvia.
- Article 135. Anunci de licitació.
- Article 136. Terminis de presentació de les sol·licituds de participació i de les proposicions.
- Article 137. Reducció de terminis en cas de tramitació urgent.
- Article 138. Informació a interessats.

- Article 139. Proposicions dels interessats.
 - Article 140. Presentació de la documentació acreditativa del compliment dels requisits previs.
 - Article 141. Declaració responsable i altra documentació.
 - Article 142. Admissibilitat de variants.
 - Article 143. Subhasta electrònica.
 - Article 144. Successió en el procediment.
 - Article 145. Requisits i classes de criteris d'adjudicació del contracte.
 - Article 146. Aplicació dels criteris d'adjudicació.
 - Article 147. Criteris de desempat.
 - Article 148. Definició i càlcul del cicle de vida.
 - Article 149. Ofertes anormalment baixes.
 - Article 150. Classificació de les ofertes i adjudicació del contracte.
 - Article 151. Resolució i notificació de l'adjudicació.
 - Article 152. Decisió de no adjudicar o subscriure el contracte i desistiment del procediment d'adjudicació per l'Administració.
 - Article 153. Formalització dels contractes.
 - Article 154. Anunci de formalització dels contractes.
 - Article 155. Comunicació als candidats i als licitadors.
- Subsecció 2a Procediment obert.
- Article 156. Delimitació, terminis per a la presentació de proposicions i termini de publicació de l'anunci de licitació.
 - Article 157. Examen de les proposicions i proposta d'adjudicació.
 - Article 158. Adjudicació.
 - Article 159. Procediment obert simplificat.
- Subsecció 3a Procediment restringit.
- Article 160. Caracterització.
 - Article 161. Sol·licituds de participació.
 - Article 162. Selecció de candidats.
 - Article 163. Contingut de les invitacions i informació als candidats.
 - Article 164. Proposicions.
 - Article 165. Adjudicació.
- Subsecció 4a Procediments amb negociació.
- Article 166. Caracterització i delimitació de la matèria objecte de negociació.
 - Article 167. Supòsits d'aplicació del procediment de licitació amb negociació.
 - Article 168. Supòsits d'aplicació del procediment negociat sense publicitat.
 - Article 169. Tramitació del procediment de licitació amb negociació.
 - Article 170. Especialitats en la tramitació del procediment negociat sense publicitat.
 - Article 171. Informació als licitadors.
- Subsecció 5a Diàleg competitiu.
- Article 172. Caracterització.
 - Article 173. Primes o compensacions.
 - Article 174. Obertura del procediment i sol·licituds de participació.
 - Article 175. Diàleg amb els candidats.
 - Article 176. Presentació, examen de les ofertes i adjudicació.
- Subsecció 6a Procediment d'associació per a la innovació.
- Article 177. Caracterització del procediment d'associació per a la innovació.
 - Article 178. Preparació.

- Article 179. Publicitat del procediment.
- Article 180. Selecció de candidats.
- Article 181. Estructura i desenvolupament de l'associació.
- Article 182. Contractes derivats del procediment d'associació per a la innovació.

Subsecció 7a Normes especials aplicables als concursos de projectes.

- Article 183. Àmbit d'aplicació.
- Article 184. Bases del concurs.
- Article 185. Participants.
- Article 186. Publicitat.
- Article 187. Jurat i decisió del concurs.

Secció 3a Dels efectes, compliment i extinció dels contractes administratius.

Subsecció 1a Efectes dels contractes.

- Article 188. Règim jurídic.
- Article 189. Vinculació al contingut contractual.

Subsecció 2a Prerrogatives de l'Administració pública en els contractes administratius.

- Article 190. Enumeració.
- Article 191. Procediment d'exercici.

Subsecció 3a Execució dels contractes.

- Article 192. Incompliment parcial o compliment defectuós.
- Article 193. Demora en l'execució.
- Article 194. Danys i perjudicis i imposició de penyalitats.
- Article 195. Resolució per demora i ampliació del termini d'execució dels contractes.
- Article 196. Indemnització de danys i perjudicis causats a tercers.
- Article 197. Principi de risc i ventura.
- Article 198. Pagament del preu.
- Article 199. Procediment per fer efectius els deutes de les administracions públiques.
- Article 200. Transmissió dels drets de cobrament.
- Article 201. Obligacions en matèria mediambiental, social o laboral.
- Article 202. Condicions especials d'execució del contracte de caràcter social, ètic, mediambiental o d'un altre ordre.

Subsecció 4a Modificació dels contractes.

- Article 203. Potestat de modificació del contracte.
- Article 204. Modificacions que preveu el plec de clàusules administratives particulars.
- Article 205. Modificacions que no preveu el plec de clàusules administratives particulars: prestacions addicionals, circumstàncies imprevisibles i modificacions no substancials.
- Article 206. Obligatorietat de les modificacions del contracte.
- Article 207. Especialitats procedimentals.

Subsecció 5a Suspensió i extinció dels contractes.

- Article 208. Suspensió dels contractes.
- Article 209. Extinció dels contractes.
- Article 210. Compliment dels contractes i recepció de la prestació.
- Article 211. Causes de resolució.
- Article 212. Aplicació de les causes de resolució.
- Article 213. Efectes de la resolució.

Subsecció 6a Cessió dels contractes i subcontractació.

Article 214. Cessió dels contractes.

Article 215. Subcontractació.

Article 216. Pagaments a subcontractistes i subministradors.

Article 217. Comprovació dels pagaments als subcontractistes o subministradors.

Capítol II. Racionalització tècnica de la contractació.

Secció 1a Normes generals.

Article 218. Sistemes per a la racionalització de la contractació de les administracions públiques.

Secció 2a Acords marc.

Article 219. Funcionalitat i límits.

Article 220. Procediment de subscripció d'acords marc.

Article 221. Adjudicació de contractes basats en un acord marc.

Article 222. Modificació dels acords marc i dels contractes basats en un acord marc.

Secció 3a Sistemes dinàmics d'adquisició.

Article 223. Delimitació.

Article 224. Implementació.

Article 225. Incorporació d'empreses al sistema.

Article 226. Adjudicació dels contractes específics en el marc d'un sistema dinàmic d'adquisició.

Secció 4a Centrals de contractació.

Subsecció 1a Normes generals.

Article 227. Funcionalitat i principis d'actuació.

Article 228. Creació de centrals de contractació per les comunitats autònomes i entitats locals.

Subsecció 2a Contractació centralitzada en l'àmbit estatal. Sistema estatal de contractació centralitzada.

Article 229. Règim general.

Article 230. Adquisició centralitzada d'equips i sistemes per al tractament de la informació.

Títol II. Dels diferents tipus de contractes de les administracions públiques.

Capítol I. Del contracte d'obres.

Secció 1a Actuacions preparatòries del contracte d'obres.

Article 231. Projecte d'obres.

Article 232. Classificació de les obres.

Article 233. Contingut dels projectes i responsabilitat derivada de la seva elaboració.

Article 234. Presentació del projecte per l'empresari.

Article 235. Supervisió de projectes.

Article 236. Replantejament del projecte.

Secció 2a Execució del contracte d'obres.

Article 237. Comprovació del replantejament.

Article 238. Execució de les obres i responsabilitat del contractista.

- Article 239. Força major.
- Article 240. Certificacions i abonaments a compte.
- Article 241. Obres a un tant alçat i obres amb preu tancat.

- Secció 3a Modificació del contracte d'obres.

- Article 242. Modificació del contracte d'obres.

- Secció 4a Compliment del contracte d'obres.

- Article 243. Recepció i termini de garantia.
- Article 244. Responsabilitat per vicis ocults.

- Secció 5a Resolució del contracte d'obres.

- Article 245. Causes de resolució.
- Article 246. Efectes de la resolució.

- Capítol II. Del contracte de concessió d'obres.

- Secció 1a Actuacions preparatòries del contracte de concessió d'obres.

- Article 247. Estudi de viabilitat.
- Article 248. Avantprojecte de construcció i explotació de les obres.
- Article 249. Projecte de les obres i replantejament d'aquest projecte.
- Article 250. Plecs de clàusules administratives particulars.

- Secció 2a Efectes, compliment i extinció de les concessions.

- Article 251. Efectes, compliment i extinció.

- Secció 3a Construcció de les obres objecte de concessió.

- Article 252. Modalitats d'execució de les obres.
- Article 253. Responsabilitat en l'execució de les obres per tercers.
- Article 254. Principi de risc i ventura en l'execució de les obres.
- Article 255. Modificació del projecte.
- Article 256. Comprovació de les obres.

- Secció 4a Drets i obligacions del concessionari i prerrogatives de l'administració concedent.

- Subsecció 1a Drets i obligacions del concessionari.

- Article 257. Drets del concessionari.
- Article 258. Obligacions del concessionari.
- Article 259. Ús i conservació de les obres.
- Article 260. Zones complementàries d'explotació comercial.

- Subsecció 2a Prerrogatives i drets de l'Administració.

- Article 261. Prerrogatives i drets de l'Administració.
- Article 262. Modificació de les obres.
- Article 263. Segrest o intervenció de la concessió.
- Article 264. Penalitats per incompliment del concessionari.

- Secció 5a Règim economicofinancer de la concessió.

- Article 265. Finançament de les obres.
- Article 266. Aportacions públiques a la construcció i garanties al finançament.
- Article 267. Retribució per la utilització de les obres.

- Article 268. Aportacions públiques a l'explotació.
- Article 269. Obres diferenciades.
- Article 270. Manteniment de l'equilibri econòmic del contracte.
- Secció 6a Finançament privat.
 - Subsecció 1a Emissió de títols pel concessionari.
 - Article 271. Emissió d'obligacions i altres títols.
 - Article 272. Incorporació a títols negociables dels drets de crèdit del concessionari.
 - Subsecció 2a Hipoteca de la concessió.
 - Article 273. Objecte de la hipoteca de la concessió i pignoració de drets.
 - Article 274. Drets del creditor hipotecari.
 - Article 275. Execució de la hipoteca.
 - Article 276. Drets de titulars de càrregues inscrites o anotades sobre la concessió per al cas de resolució concessional.
 - Subsecció 3a Altres fonts de finançament.
 - Article 277. Crèdits participatius.
- Secció 7a Extinció de les concessions.
 - Article 278. Pròrroga del termini de les concessions i extinció de la concessió per transkurs del termini.
 - Article 279. Causes de resolució.
 - Article 280. Efectes de la resolució.
 - Article 281. Nou procés d'adjudicació en concessió d'obres en els casos en què la resolució obeeixi a causes no imputables a l'Administració.
 - Article 282. Determinació del tipus de licitació de la concessió d'obres en els casos en què la resolució obeeixi a causes no imputables a l'Administració.
 - Article 283. Destinació de les obres a l'extinció de la concessió.
- Capítol III. Del contracte de concessió de serveis.
 - Secció 1a Delimitació del contracte de concessió de serveis.
 - Article 284. Àmbit del contracte de concessió de serveis.
 - Secció 2a Règim jurídic.
 - Subsecció 1a Actuacions preparatòries del contracte de concessió de serveis.
 - Article 285. Plecs i avantprojecte d'obra i explotació.
 - Subsecció 2a Efectes, compliment i extinció del contracte de concessió de serveis.
 - Article 286. Efectes, compliment i extinció.
 - Secció 3a Execució del contracte de concessió de serveis.
 - Article 287. Execució del contracte de concessió de serveis.
 - Article 288. Obligacions generals.
 - Article 289. Prestacions econòmiques.
 - Secció 4a Modificació del contracte de concessió de serveis.
 - Article 290. Modificació del contracte i manteniment del seu equilibri econòmic.
 - Secció 5a Compliment i efectes del contracte de concessió de serveis.

- Article 291. Reversió.
- Article 292. Falta de lliurament de contraprestacions econòmiques i mitjans auxiliars.
- Article 293. Incompliment del concessionari.

- Secció 6a Resolució del contracte de concessió de serveis.

- Article 294. Causes de resolució.
- Article 295. Efectes de la resolució.

- Secció 7a Subcontractació del contracte de concessió de serveis.

- Article 296. Subcontractació.

- Secció 8a Regulació supletòria del contracte de concessió de serveis.

- Article 297. Regulació supletòria.

- Capítol IV. Del contracte de subministrament.

- Secció 1a Regulació de determinats contractes de subministrament.

- Article 298. Arrendament.
- Article 299. Contractes de fabricació.

- Secció 2a Execució del contracte de subministrament.

- Article 300. Lliurament i recepció.
- Article 301. Pagament del preu.
- Article 302. Pagament en metàl·lic i en altres béns.
- Article 303. Facultats de l'Administració en el procés de fabricació.

- Secció 3a Compliment del contracte de subministrament.

- Article 304. Despeses de lliurament i recepció.
- Article 305. Vicis o defectes durant el termini de garantia.

- Secció 4a Resolució del contracte de subministrament.

- Article 306. Causes de resolució.
- Article 307. Efectes de la resolució.

- Capítol V. Del contracte de serveis.

- Secció 1a Disposicions generals.

- Article 308. Contingut i límits.
- Article 309. Determinació del preu.
- Article 310. Règim de contractació per a activitats docents.

- Secció 2a Execució dels contractes de serveis.

- Article 311. Execució, responsabilitat del contractista i compliment dels contractes de serveis.
- Article 312. Especialitats dels contractes de serveis que comportin prestacions directes a favor de la ciutadania.

- Secció 3a Resolució dels contractes de serveis.

- Article 313. Causes i efectes de la resolució.

- Secció 4a De l'esmena d'errors, indemnitzacions i responsabilitats en el contracte d'elaboració de projectes d'obres.

Article 314. Esmena d'errors i correcció de deficiències.

Article 315. Indemnitzacions per desviacions en l'execució d'obres i responsabilitat per defectes o errors del projecte.

Llibre tercer. Dels contractes d'altres ens del sector públic.

Títol I. Contractes dels poders adjudicadors que no tinguin la condició d'administracions públiques.

Article 316. Règim jurídic.

Article 317. Preparació i adjudicació dels contractes subjectes a una regulació harmonitzada.

Article 318. Adjudicació de contractes no subjectes a regulació harmonitzada.

Article 319. Efectes i extinció.

Article 320. De la responsabilitat del contractista per defectes o errors del projecte.

Títol II. Contractes de les entitats del sector públic que no tinguin el caràcter de poders adjudicadors.

Article 321. Adjudicació de contractes de les entitats del sector públic que no tinguin el caràcter de poders adjudicadors.

Article 322. Efectes, modificació i extinció dels contractes. Responsabilitat del contractista per defectes o errors del projecte.

Llibre quart. Organització administrativa per a la gestió de la contractació.

Títol I. Òrgans competents en matèria de contractació.

Capítol I. Òrgans de contractació.

Article 323. Òrgans de contractació estatals.

Article 324. Autorització per contractar.

Article 325. Desconcentració.

Capítol II. Òrgans d'assistència.

Article 326. Meses de contractació.

Article 327. Mesa especial del diàleg competitiu o del procediment d'associació per a la innovació.

Capítol III. Òrgans consultius.

Article 328. Junta Consultiva de Contractació Pública de l'Estat.

Article 329. Comitè de cooperació en matèria de contractació pública.

Article 330. Òrgans consultius en matèria de contractació pública de les comunitats autònomes i de les ciutats autònomes de Ceuta i Melilla.

Article 331. Aportació d'informació de les comunitats autònomes i de les ciutats autònomes de Ceuta i Melilla.

Article 332. Oficina Independent de Regulació i Supervisió de la Contractació.

Article 333. L'Oficina Nacional d'Avaluació.

Article 334. Estratègia nacional de contractació pública.

Capítol IV. Elaboració i remissió d'informació.

Article 335. Remissió de contractes al Tribunal de Comptes.

Article 336. Informes específics sobre els procediments per a l'adjudicació dels contractes.

Títol II. Registres oficials.

Capítol I. Registres oficials de licitadors i empreses classificades.

Article 337. Registre oficial de licitadors i empreses classificades del sector públic.

Article 338. Inscripcions i publicacions d'ofici.

Article 339. Inscripcions a sol·licitud dels interessats.

Article 340. Competència per a la inscripció en el Registre oficial de licitadors i empreses classificades del sector públic.

Article 341. Registres de licitadors i empreses classificades de les comunitats autònomes.

Article 342. Voluntarietat de la inscripció.

Article 343. Actualització de la informació registral.

Article 344. Publicitat.

Article 345. Col·laboració entre registres.

Capítol II. Registre de contractes del sector públic.

Article 346. Registre de contractes del sector públic.

Títol III. Gestió de la publicitat contractual per mitjans electrònics, informàtics i telemàtics.

Article 347. Plataforma de Contractació del Sector Públic.

Disposició addicional primera. Contractació a l'estranger.

Disposició addicional segona. Competències en matèria de contractació en les entitats locals.

Disposició addicional tercera. Normes específiques de contractació pública en les entitats locals.

Disposició addicional quarta. Contractes reservats.

Disposició addicional cinquena. Publicació d'anuncis.

Disposició addicional sisena. Disposicions aplicables a les universitats públiques.

Disposició addicional setena. Béns integrants del patrimoni històric espanyol.

Disposició addicional vuitena. Contractes subscrits en els sectors de l'aigua, de l'energia, dels transports i dels serveis postals.

Disposició addicional novena. Normes especials per a la contractació de l'accés a bases de dades i la subscripció a publicacions.

Disposició addicional desena. Modificacions de quanties, terminis i altres derivades dels annexos de directives comunitàries.

Disposició addicional onzena. Actualització de xifres fixades per la Unió Europea.

Disposició addicional dotzena. Còmput de terminis.

Disposició addicional tretzena. Referències a l'impost sobre el valor afegit.

Disposició addicional catorzena. Substitució de lletrats a les meses de contractació.

Disposició addicional quinzena. Normes relatives als mitjans de comunicació utilitzables en els procediments que regula aquesta Llei.

Disposició addicional setzena. Ús de mitjans electrònics, informàtics i telemàtics en els procediments que regula la Llei.

Disposició addicional dissetena. Requisits específics relatius a les eines i els dispositius de recepció electrònica de documents.

Disposició addicional divuitena. Garantia d'accessibilitat per a persones amb discapacitat.

Disposició addicional dinovena. Concerts per a la prestació d'assistència sanitària i farmacèutica subscrits per la Mutualitat de Funcionaris Civils de l'Estat, la Mutualitat General Judicial i l'Institut Social de les Forces Armades.

Disposició addicional vintena. Regles especials sobre competència per adquirir equips i sistemes per al tractament de la informació i de les comunicacions.

Disposició addicional vint-i-unena. Contractes de subministrament amb empreses estrangeres.

Disposició addicional vint-i-dosena. Adjudicació de contractes de concessió d'obres i de concessió de serveis a societats d'economia mixta.

Disposició addicional vint-i-tresena. Coordinació entre els òrgans de resolució de recursos especials en matèria de contractació.

Disposició addicional vint-i-quatrena. Règim jurídic de l'«Empresa de Transformació Agrària, SA, SME, MP» (TRAGSA), i de la seva filial «Tecnologies i Serveis Agraris, SA, SME, MP» (TRAGSATEC).

Disposició addicional vint-i-cinquena. Protecció de dades de caràcter personal.

Disposició addicional vint-i-sisena. Agrupacions europees de cooperació territorial.

Disposició addicional vint-i-setena. Adquisició Centralitzada de medicaments i productes sanitaris amb vista al Sistema Nacional de Salut.

Disposició addicional vint-i-vuitena. Responsabilitat de les autoritats i del personal al servei de les administracions públiques.

Disposició addicional vint-i-novena. Règim dels òrgans competents per resoldre els recursos de l'Administració General de l'Estat i les entitats contractants que hi estan adscrites.

Disposició addicional trentena. Autorització del Consell de Ministres en concessions d'autopistes de competència estatal.

Disposició addicional trenta-unena. Formalització conjunta d'acords marc per a la contractació de serveis que facilitin la intermediació laboral.

Disposició addicional trenta-dosena. Obligació de presentació de factures en un registre administratiu i identificació d'òrgans.

Disposició addicional trenta-tresena. Contractes de subministraments i serveis en funció de les necessitats.

Disposició addicional trenta-quatrena. Referències a contractes de gestió de serveis públics.

Disposició addicional trenta-cinquena. Publicació de dades a i-Certis i informe sobre la direcció del Registre oficial de licitadors i empreses classificades del sector públic.

Disposició addicional trenta-sisena. Convocatòria de la licitació de contractes de concessió de serveis especials de l'annex IV.

Disposició addicional trenta-setena. Contractes declarats secrets o reservats.

Disposició addicional trenta-vuitena. No-increment de despeses.

Disposició addicional trenta-novena. Règim de contractació de ports de l'Estat i de les autoritats portuàries.

Disposició addicional quarantena. Operadors públics del sector de les telecomunicacions.

Disposició addicional quaranta-unena. Normes específiques de contractació pública de serveis d'arquitectura, enginyeria, consultoria i urbanisme.

Disposició addicional quaranta-dosena. En relació amb l'activitat comercial del Museu Nacional del Prado i del Museu Nacional Centre d'Art Reina Sofia.

Disposició addicional quaranta-tresena. Naturalesa jurídica de les contraprestacions econòmiques per l'explotació d'obres públiques o la prestació de serveis públics en règim de dret privat.

Disposició addicional quaranta-quatrena. Règim de contractació dels òrgans constitucionals de l'Estat i dels òrgans legislatius i de control autonòmics.

Disposició addicional quaranta-cinquena. Remissió de contractes de concessió d'obres i de concessió de serveis al Comitè Tècnic de Comptes Nacionals.

Disposició addicional quaranta-sisena. Remissió d'informació relativa a contractació del sector públic autonòmic i local al Comitè Tècnic de Comptes Nacionals.

Disposició addicional quaranta-setena. Principis aplicables als contractes de concessió de serveis de l'annex IV i als contractes de serveis de caràcter social, sanitari o educatiu de l'annex IV.

Disposició addicional quaranta-vuitena. Reserva de certs contractes de serveis socials, culturals i de salut a determinades organitzacions.

Disposició addicional quaranta-novena. Legislació de les comunitats autònomes relativa a instruments no contractuals per a la prestació de serveis públics de caràcter social.

Disposició addicional cinquantesena. Paradisos fiscals.

Disposició addicional cinquanta-unena. Pagaments directes als subcontractistes.

Disposició addicional cinquanta-dosena. Referències a la Llei a les ciutats autònomes de Ceuta i Melilla.

Disposició addicional cinquanta-tresena. Servei públic de notícies de titularitat estatal.

Disposició transitòria primera. Expedients iniciats i contractes adjudicats amb anterioritat a l'entrada en vigor d'aquesta Llei.

Disposició transitòria segona. Determinació de quanties pels departaments ministerials respecte de les entitats que tinguin la consideració de poder adjudicador i que estiguin adscrites als primers.

Disposició transitòria tercera. Inscripció en el Registre de licitadors en el procediment obert simplificat de l'article 159.

Disposició transitòria quarta. Estatuts dels mitjans propis personificats.

Disposició transitòria cinquena. Instruccions internes de contractació.

Disposició derogatòria. Derogació normativa.

Disposició final primera. Títols competencials.

Disposició final segona. Comunitat Foral de Navarra.

Disposició final tercera. Comunitat Autònoma del País Basc.

Disposició final quarta. Normes aplicables als procediments que regula aquesta Llei i als mitjans propis personificats.

Disposició final cinquena. Incorporació de dret comunitari.

Disposició final sisena. Habilitació normativa en matèria d'ús de mitjans electrònics, informàtics o telemàtics, i ús de factura electrònica.

Disposició final setena. Foment de la formalització de negocis i contractes en matèria de recerca, desenvolupament i innovació.

Disposició final vuitena. Desplegament reglamentari.

Disposició final novena. Modificació de la Llei 8/1989, de 13 d'abril, de taxes i preus públics.

Disposició final desena. Modificació de la Llei 37/1992, de 28 de desembre, de l'impost sobre el valor afegit.

Disposició final onzena. Modificació de la disposició addicional primera de la Llei 58/2003, de 17 de desembre, general tributària.

Disposició final dotzena. Modificació del text refós de la Llei reguladora de les hisendes locals, aprovat mitjançant el Reial decret legislatiu 2/2004, de 5 de març.

Disposició final tretzena. Modificació de la Llei 37/2007, de 16 de novembre, sobre reutilització de la informació del sector públic.

Disposició final catorzena. Modificació del text refós de la Llei general de drets de les persones amb discapacitat i de la seva inclusió social, aprovat mitjançant el Reial decret legislatiu 1/2013, de 29 de novembre.

Disposició final quinzena. Modificació de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic.

Disposició final setzena. Entrada en vigor.

Annex I. Treballs que preveu l'article 13.

Annex II. Llista de productes que preveu l'article 21.1.a) respecte dels contractes de subministraments adjudicats pels òrgans de contractació del sector de la defensa.

Annex III. Informació que ha de figurar en els anuncis.

Annex IV. Serveis especials a què es refereixen els articles 22.1.c), 135.5 i la disposició addicional trenta-sisena.

Annex V. Llista de convenis internacionals en l'àmbit social i mediambiental a què es refereix l'article 201.

Annex VI. Codis CPV dels serveis i subministraments a què es refereix la disposició addicional quarta relativa als contractes reservats.

PREÀMBUL

I

La legislació de contractes públics, no obstant el seu caràcter nacional marcat, troba el fonament de moltes de les seves institucions més enllà de les nostres fronteres, en concret dins de l'activitat normativa d'institucions de caràcter internacional, com és el cas de l'OCDE, d'UNCITRAL —en l'àmbit de l'ONU— o, especialment, de la Unió Europea. L'exigència de l'adaptació del nostre dret nacional a aquesta normativa ha donat lloc, en els últims trenta anys, a la major part de les reformes que s'han anat fent en els textos legals espanyols.

En concret, l'última Llei de contractes del sector públic va trobar la seva justificació, entre altres raons, en l'exigència d'incorporar al nostre ordenament una nova disposició comunitària, com va ser la Directiva 2004/18/CE del Parlament Europeu i del Consell, de 31 de març de 2004, sobre coordinació dels procediments d'adjudicació dels contractes públics d'obres, de subministrament i de serveis.

En l'actualitat, som davant un panorama legislatiu marcat per la denominada «Estratègia Europa 2020», dins de la qual la contractació pública exerceix un paper clau, atès que es configura com un dels instruments basats en el mercat interior que s'han d'utilitzar per aconseguir un creixement intel·ligent, sostenible i integrador, garantint al mateix temps un ús amb més racionalitat econòmica dels fons públics.

A aquest efecte, apareixen les tres noves directives comunitàries, com són la Directiva 2014/24/UE, sobre contractació pública; la Directiva 2014/25/UE, relativa a la contractació per entitats que operen en els sectors de l'aigua, l'energia, els transports i els serveis postals, i la més innovadora, ja que no té precedent en la normativa comunitària, la Directiva 2014/23/UE, relativa a l'adjudicació de contractes de concessió.

Aquestes directives constitueixen la culminació d'un procés iniciat en el si de la Unió Europea l'any 2010, que després de diverses propostes i negociacions primer a la Comissió, després al Consell de la Unió Europea i, finalment, entre el Parlament i el Consell, va ser finalment aprovat per aquell el 15 de gener de 2014, i aquestes normes es van publicar en el DOUE el 28 de març de 2014.

Les noves directives substitueixen la Directiva 2004/18/CE, sobre coordinació dels procediments d'adjudicació dels contractes públics d'obres, de subministrament i de serveis, i la Directiva 2004/17/CE, sobre la coordinació dels procediments d'adjudicació de contractes en els sectors de l'aigua, de l'energia, dels transports i dels serveis postals, aprovades fa ara una dècada, i que havien estat transposades a l'ordenament jurídic espanyol a través de la Llei 30/2007, de 30 d'octubre, de contractes del sector públic —posteriorment derogada i substituïda pel text refós de la Llei de contractes del sector públic, aprovat pel Reial decret legislatiu 3/2011, de 14 de novembre—, i la Llei 31/2007, de 30 d'octubre, sobre procediments de contractació en els sectors de l'aigua, l'energia, els transports i els serveis postals, respectivament.

Amb aquesta normativa, la Unió Europea ha donat per conclòs un procés de revisió i modernització de les normes vigents sobre contractació pública, que permet incrementar l'eficiència de la despesa pública i facilitar, en particular, la participació de les petites i mitjanes empreses (pimes) en la contractació pública, així com permetre que els poders públics utilitzin la contractació en suport d'objectius socials comuns. Així mateix, era necessari aclarir determinades nocions i conceptes bàsics per garantir la seguretat jurídica i incorporar diversos aspectes ressaltats per la jurisprudència del Tribunal de Justícia de la Unió Europea relativa a la contractació pública, cosa que també han aconseguit aquestes directives.

II

Els objectius que inspiren la regulació que conté aquesta Llei són, en primer lloc, aconseguir més transparència en la contractació pública i, en segon lloc, aconseguir una millor relació qualitat-preu.

Per aconseguir aquest últim objectiu, s'estableix per primera vegada l'obligació dels òrgans de contractació de vetllar perquè el disseny dels criteris d'adjudicació permeti obtenir obres, subministraments i serveis de gran qualitat, concretament mitjançant la inclusió d'aspectes qualitatius, mediambientals, socials i innovadors vinculats a l'objecte del contracte.

També se satisfà aquí la necessitat de simplificar els tràmits i, amb això, d'imposar menys burocràcia als licitadors i un millor accés a les pimes. El procés de licitació ha de ser més simple, amb la idea de reduir les càrregues administratives de tots els operadors econòmics que intervenen en aquest àmbit, a fi de beneficiar tant els licitadors com els òrgans de contractació.

S'introdueixen normes més estrictes tant en benefici de les empreses com dels seus treballadors, de manera que les noves normes endureixen les disposicions sobre aquesta matèria en les denominades ofertes «anormalment baixes». Així, s'estableix que els òrgans de contractació han de rebutjar les ofertes si comproven que són anormalment baixes perquè no compleixen les obligacions aplicables en matèria mediambiental, social o laboral.

Finalment, convé assenyalar que, mitjançant aquesta Llei, s'incorporen a l'ordenament jurídic espanyol la Directiva 2014/23/UE, de 26 de febrer de 2014, relativa a l'adjudicació de contractes de concessió, institució de llarga tradició jurídica en el dret espanyol, i la Directiva 2014/24/UE, de 26 de febrer de 2014, sobre contractació pública, i es deixa la transposició de la Directiva 2014/25/UE, de 26 de febrer de 2014, relativa a la contractació per entitats que operen en els sectors de l'aigua, l'energia, els transports i els serveis postals, a una altra llei específica, que així mateix ha d'incorporar a l'ordenament jurídic espanyol la part de la Directiva 2014/23/UE que sigui aplicable als sectors esmentats.

Així mateix, també és necessari destacar que, si bé el motiu determinant d'aquesta Llei és la transposició de les dues directives esmentades, no és l'únic. Així, aquesta Llei, tenint com a punt de partida aquesta transposició, no es limita a això, sinó que tracta de dissenyar un sistema de contractació pública més eficient, transparent i íntegre, mitjançant el qual s'aconsegueixi un millor compliment dels objectius públics, tant a través de la satisfacció de les necessitats dels òrgans de contractació com mitjançant una millora de les condicions d'accés i participació en les licitacions públiques dels operadors econòmics, i, per descomptat, a través de la prestació de millors serveis als seus usuaris.

III

El sistema legal de contractació pública que estableix aquesta Llei vol aclarir les normes vigents, en favor de més seguretat jurídica, i tracta d'aconseguir que s'utilitzi la contractació pública com a instrument per implementar les polítiques, tant europees com nacionals, en matèria social, mediambiental, d'innovació i desenvolupament, de promoció de les pimes i de defensa de la competència. Totes aquestes qüestions es constitueixen com a vertaders objectius de la Llei i es persegueix en tot moment l'eficiència en la despesa pública i el respecte envers els principis d'igualtat de tracte, no-discriminació, transparència, proporcionalitat i integritat.

En aquest sistema, se segueix l'esquema creat per l'anterior regulació de 2007, que estableix com un dels eixos de l'aplicació de la Llei el concepte de poder adjudicador, que s'imposa com a conseqüència de la incorporació al dret espanyol de l'anterior Directiva comunitària de 2004. Així, tradicionalment, la normativa de contractes públics es va fer pivotar sobre el concepte de contracte de l'Administració pública. Tanmateix, la incorporació de les directives comunitàries anteriors va donar lloc a un canvi de plantejament, que ara es manté en la nova Llei, excepte pel que fa a les instruccions internes de contractació, i que permetia distingir els règims jurídics dels contractes públics segons si l'entitat

contractant fos o no un poder adjudicador. No obstant això, aquest canvi de plantejament no impedeix que la regulació dels contractes de les administracions públiques, tant en les seves disposicions generals com respecte de cada tipus de contracte, segueixi sent la part troncal d'aquesta Llei i la referència de qualsevol contracte que faci una entitat del sector públic.

Des d'un punt de vista objectiu, l'altre eix fonamental en el qual es recolza el sistema de la regulació dels contractes públics que conté aquesta Llei, com ja es feia en la regulació anterior, és el relatiu a la distinció entre els contractes subjectes a una regulació harmonitzada i aquells que no ho estan, basada en la superació de certes quanties econòmiques, o l'indar comunitaris, fet que ens permet, al seu torn, diferenciar el règim jurídic que s'aplica a cadascun, provinent de la regulació anterior de 2007 i que es manté en l'actualitat.

IV

L'articulat d'aquesta Llei s'ha estructurat en un títol preliminar dedicat a recollir les disposicions generals en aquesta matèria i quatre llibres successius, relatius a la configuració general de la contractació del sector públic i els elements estructurals dels contractes (llibre I), la preparació dels contractes administratius, la selecció del contractista i l'adjudicació d'aquests contractes, així com els efectes, el compliment i l'extinció d'aquests contractes (llibre II), els contractes d'altres ens del sector públic (llibre III) i, finalment, l'organització administrativa per a la gestió de la contractació (llibre IV).

Les principals novetats que presenta aquesta Llei s'han introduït al llarg de tot el seu articulat, si bé queda fora de perill el règim jurídic específic corresponent al contracte d'obres, al de subministrament i al contracte de serveis, a les disposicions del qual no s'han inclòs, excepte en qüestions molt concretes, excessives reformes.

Al títol preliminar, relatiu a les disposicions generals, es manté l'existència de tres nivells d'aplicabilitat de la Llei respecte de les entitats del sector públic que configuren el seu àmbit, i així mateix es manté la tradicional configuració negativa o d'exclusió dels contractes i negocis que no s'hi regulen.

Respecte de la delimitació dels diferents tipus de contractes, les principals novetats en aquest àmbit s'han introduït en la regulació del contracte de concessió, en el contracte mixt i en el contracte de col·laboració publicoprivada, que se suprimeix.

En l'àmbit de les concessions, desapareix la figura del contracte de gestió de servei públic i, amb això, la regulació dels diferents modes de gestió indirecta dels serveis públics que feia l'article 277 del text refós anterior. Sorgeix, en el seu lloc, i en virtut de la nova Directiva relativa a l'adjudicació de contractes de concessió, la nova figura de la concessió de serveis, que s'afegeix dins de la categoria de les concessions a la figura ja existent de la concessió d'obres.

Sense perjudici de l'anterior, es manté la possibilitat que s'adjudiqui directament a una societat d'economia mixta un contracte de concessió d'obres o de concessió de serveis en els termes que recull la disposició addicional vint-i-dosena, seguint el criteri recollit pel Tribunal de Justícia de la Unió Europea en la Sentència 196/08 en el cas ACOSSET, i en la Comunicació interpretativa de la Comissió Europea relativa a l'aplicació del dret comunitari en matèria de contractació pública i concessions a la col·laboració publicoprivada institucionalitzada de 5 de febrer de 2008.

Pel que fa als contractes de concessió d'obres i de concessió de serveis, val la pena destacar que en totes dues figures hi ha d'haver necessàriament una transferència del risc operacional de l'Administració al concessionari, i l'article 14 de la Llei, en línia amb el que estableix la nova Directiva d'adjudicació de contractes de concessió, delimita els casos en què es considera que el concessionari assumeix el risc operacional esmentat.

D'altra banda, com és sabut, el contracte de gestió de serveis públics fins a la regulació d'aquesta Llei era un supòsit de gestió indirecta del servei, fet que implicava que, mitjançant aquest contracte, l'Administració encarregava a un tercer, l'empresari (normalment, el concessionari), que gestionés un servei públic determinat. Qui gestionava el servei, per tant, era l'empresari o el concessionari, de manera que en tot allò relatiu a la utilització del

servei suposava l'establiment d'una relació directa entre el concessionari i l'usuari del servei.

Per això, en la mesura que qui gestionava el servei públic i, per tant, es relacionava amb l'usuari era el concessionari, era necessari determinar prèviament el règim jurídic bàsic d'aquest servei, que atribuís les competències i determinés les prestacions a favor dels administrats. Igualment, calia establir que l'activitat que duia a terme el concessionari l'assumia l'Administració respectiva, atès que no era l'Administració la que prestava directament aquest servei.

En definitiva, hi havia dos tipus de relacions, la que s'establia entre l'Administració i l'empresari, concessionari, que era contractual (contracte de gestió de serveis públics), i la que s'establia entre el concessionari i l'usuari del servei, que es regulava per la normativa pròpia del servei que es prestava.

Per contra, en les prestacions susceptibles de ser objecte d'un contracte de serveis, qui les prestava i, per tant, es relacionava amb l'usuari era l'Administració, que, en el cas d'insuficiència de mitjans, subscribia un contracte (contracte de serveis) amb un empresari particular.

Doncs bé, en aquest esquema incideix la regulació de la Directiva 2014/23/UE, de 26 de febrer de 2014, relativa a l'adjudicació de contractes de concessió. Per a aquesta Directiva, el criteri delimitador del contracte de concessió de serveis respecte del contracte de serveis és, com s'ha dit abans, qui assumeix el risc operacional. En cas que l'assumeixi el contractista, el contracte és de concessió de serveis. En canvi, quan el risc operacional l'assumeix l'Administració, som davant un contracte de serveis.

La present Llei ha assumit aquest criteri delimitador del contracte de concessió de serveis respecte del contracte de serveis. Per això, determinats contractes que, d'acord amb el règim jurídic fins ara vigent, es qualificaven de gestió de serveis públics, però en els quals l'empresari no assumia el risc operacional, ara passen a ser contractes de serveis. Ara bé, aquest canvi de qualificació no suposa una variació en l'estructura de les relacions jurídiques que resulten d'aquest contracte: mitjançant aquest contracte l'empresari passa a gestionar un servei de titularitat d'una Administració pública i les relacions s'estableixen directament entre l'empresari i l'usuari del servei.

Per aquesta raó, en la mesura que la diferència entre el contracte a què es refereix el paràgraf anterior i el contracte de concessió de serveis és l'assumpció o no que fa l'empresari del risc operacional, cal que tot allò relatiu al règim de la prestació del servei sigui similar. Per això, s'ha introduït un article, el 312, que recull les normes específiques de l'antic contracte de gestió de serveis públics relatives al règim substantiu del servei públic que es contracta i que en la nova regulació són comuns tant al contracte de concessió de serveis quan aquests són serveis públics, fet que serà el cas més general, com al contracte de serveis, quan es refereixi a un servei públic que presta directament l'empresari a l'usuari del servei.

Per identificar aquests contractes que, d'acord amb la legislació anterior, eren contractes de gestió de serveis públics i en aquesta Llei passen a ser contractes de serveis, s'ha acudit a una de les seves característiques: que la relació s'estableix directament entre l'empresari i l'usuari del servei, per això es denominen contractes de serveis que comporten prestacions directes a favor dels ciutadans.

Finalment, sobre això, la Llei, seguint la Directiva 2014/23/UE, no limita la concessió de serveis als serveis que es puguin qualificar de serveis públics. En conseqüència, s'estableix l'aplicació específica i diferenciada de determinades normes a la concessió de serveis quan aquesta es refereixi a serveis públics. Així, per exemple, l'aplicació de les normes específiques d'aquests serveis a què es feia referència anteriorment, això és, l'establiment del seu règim jurídic i, entre altres qüestions, els aspectes jurídics, econòmics i administratius relatius a la prestació del servei (el que es denomina el seu «publicatio»); la impossibilitat d'embargament dels béns afectes; el segrest o la intervenció del servei públic; el seu rescat; o l'exercici de poders de policia en relació amb la bona marxa del servei públic de què es tracti.

D'altra banda, s'ha d'assenyalar que els poders públics segueixen tenint llibertat per prestar per si mateixos determinades categories de serveis, en concret els serveis que es coneixen com a serveis a les persones, com ara certs serveis socials, sanitaris, inclosos els farmacèutics, i educatius, o per organitzar-los de manera que no sigui necessari subscriure contractes públics, per exemple, mitjançant el simple finançament d'aquests serveis o la concessió de llicències o autoritzacions a tots els operadors econòmics que compleixin les condicions que ha fixat prèviament el poder adjudicador, sense límits ni quotes, sempre que el sistema esmentat garanteixi una publicitat suficient i s'ajusti als principis de transparència i no-discriminació.

En la regulació del contracte mixt, es distingeix entre la preparació i adjudicació del contracte, on es recullen les normes que estableixen les directives, i els efectes i l'extinció. Respecte de la preparació i adjudicació, la regla general és que s'apliquen al contracte mixt, segons els casos, les normes del contracte la prestació del qual sigui la principal o el valor estimat del qual sigui més elevat. Quant als efectes i l'extinció, la Llei remet al que estableixen els plecs corresponents de clàusules administratives.

D'altra banda, se suprimeix la figura del contracte de col·laboració publicoprivada, com a conseqüència de l'escassa utilitat d'aquesta figura a la pràctica. L'experiència ha demostrat que l'objecte d'aquest contracte es pot dur a terme a través d'altres modalitats contractuals, com és, fonamentalment, el contracte de concessió.

Pel que fa als contractes d'obres, subministraments i serveis subscrits en l'àmbit de la defensa i la seguretat, aquests es continuen regint per la seva llei específica corresponent, en els supòsits que s'hi determinin. Tanmateix, les concessions d'obres i serveis formalitzades en aquests mateixos àmbits sí que se subjecten a aquesta Llei.

Finalment, pel que fa als procediments de contractació que tinguin per objecte contractes en els sectors de l'aigua, l'energia, els transports i els serveis postals, s'ha pretès establir un esquema lògic i conseqüent amb les directives corresponents per tal que se'ls apliqui aquesta Llei o bé la Llei de procediments de contractació en els sectors esmentats. Així, tots els contractes que subscriguin les entitats que tinguin la consideració d'administracions públiques, independentment del sector a què es refereixin, es regeixen per aquesta Llei.

Per la seva banda, els contractes que subscriguin les entitats que no gaudeixin de la consideració d'administracions públiques es regeixen per la Llei de procediments de contractació en els sectors de l'aigua, l'energia, els transports i els serveis postals quan operin en aquests àmbits i els contractes superin els límits que estableix la Llei de procediments de contractació en els sectors esmentats. Si, per contra, les entitats que no gaudeixin de la consideració d'administracions públiques subscriuen contractes que no superen els límits esmentats, encara que l'activitat es refereixi als sectors de l'aigua, l'energia, els transports i els serveis postals, se'ls aplica aquesta Llei.

Al llibre I, relatiu a la configuració general de la contractació del sector públic i elements estructurals dels contractes, apareix en primer lloc una nova regulació de l'anomenat «mitjà propi» de l'Administració, comandes de gestió o aplicació pràctica de la tècnica denominada «in house», que ara es denominen «encàrrecs a mitjans propis». Així, trobem els casos d'encàrrecs entre entitats del sector públic, com a supòsits d'execució directa de prestacions a través de mitjans propis personificats, en què es distingeixen entre l'encàrrec fet per un poder adjudicador d'aquell que hagi dut a terme una altra entitat que no tingui la consideració de poder adjudicador, i es mantenen els casos de l'execució directa de prestacions per l'Administració pública amb la col·laboració d'empresaris particulars o a través de mitjans propis no personificats. La Llei, seguint les directrius de la nova Directiva de contractació, ha augmentat les exigències que han de complir aquestes entitats, amb la qual cosa s'eviten adjudicacions directes que poden menyscabar el principi de lliure competència. S'hi troben requisits com ara que l'entitat que tingui el caràcter de «mitjà propi» disposi de mitjans personals i materials adequats per complir l'encàrrec que se li faci, que hagi sol·licitat l'autorització del poder adjudicador del qual depengui, que no tingui participació d'una empresa privada i que no pugui dur a terme lliurement en el mercat més d'un 20 per cent de la seva activitat.

Dins del llibre I se suprimeix la qüestió de nul·litat, si bé les seves causes es poden fer valer a través del recurs especial en matèria de contractació, i es manté la regulació del règim d'invalidesa dels contractes del sector públic i del recurs especial en matèria de contractació.

S'amplia l'àmbit d'aplicació d'aquest recurs, sense que l'ampliació esmentada afecti l'agilitat necessària que ha de tenir el sistema en la resolució d'aquests recursos, i deixa d'estar vinculat als contractes subjectes a una regulació harmonitzada, de manera que es pot interposar en el cas de contractes d'obres, concessions d'obres i de serveis el valor estimat dels quals superi els tres milions i contractes de serveis i de subministraments el valor dels quals superi els cent mil euros.

El recurs, que manté el caràcter potestatiu que té en l'actualitat, té efectes suspensius automàtics sempre que l'acte recorregut sigui el d'adjudicació, excepte en el cas de contractes basats en un acord marc o de contractes específics en el marc d'un sistema dinàmic d'adquisició. Aquesta última excepció té el seu fonament en què en aquest tipus de contractes un termini suspensiu obligatori podria afectar els augments d'eficiència que es pretén obtenir amb aquests procediments de licitació, tal com estableix el considerant 9 de la Directiva 2007/66/CE, per la qual es modifiquen les directives 89/665/CEE i 92/13/CEE pel que fa a la millora de l'eficàcia en els procediments de recurs en matèria d'adjudicació de contractes públics.

Per concloure la referència al recurs especial, aquest es pot interposar contra els anuncis de licitació, plecs, documents contractuals que estableixin les condicions que hagin de regir la contractació, actes de tràmit que compleixin els requisits d'aquesta Llei, acords d'adjudicació adoptats per poders adjudicadors, així com modificacions contractuals, encàrrecs a mitjans propis sempre que no compleixin les condicions que preveu aquesta Llei i acords de rescat de concessions.

També dins del llibre I s'introdueix una norma especial relativa a la lluita contra la corrupció i prevenció dels conflictes d'interessos, mitjançant la qual s'imposa als òrgans de contractació l'obligació de prendre les mesures adequades per lluitar contra el frau, el favoritisme i la corrupció, i prevenir, detectar i solucionar de manera efectiva els conflictes d'interessos que puguin sorgir en els procediments de licitació. En línia amb les mesures per lluitar contra la corrupció, es fa una nova regulació de les prohibicions de contractar que augmenta els casos de prohibició modificant la competència, el procediment i els efectes d'una declaració d'aquest tipus, alhora que transposa les denominades com a «mesures d'autocorrecció» per les directives comunitàries, de manera que determinades prohibicions de contractar no es declararen o bé no s'apliquen, segons el cas, quan l'empresa hagi adoptat mesures de compliment destinades a reparar els danys causats per la seva conducta il·lícita, en les condicions que regula aquesta Llei.

Destaca també dins d'aquest llibre la regulació del règim de classificació empresarial, en el qual s'inclouen les últimes novetats legislatives existents en aquesta matèria fins ara.

Així mateix, per tal d'homogeneitzar-les, s'han revisat les diverses expressions que s'utilitzaven en el text refós anterior per referir-se al valor dels contractes, per exemple «quantia» o «import del contracte», i en la majoria dels casos es reconduïen al concepte de «valor estimat» del contracte, que és el correcte. Aquest concepte queda perfectament delimitat a la nova Llei, de la mateixa manera que el de «pressupost base de licitació» i el de «preu del contracte», i d'aquesta forma s'evita qualsevol possible confusió entre si.

D'altra banda, s'acomoden les normes corresponents a la revisió de preus en els contractes públics al que disposa la Llei 2/2015, de 30 de març, de desindexació de l'economia espanyola, de manera que la revisió de preus no es fa amb índexs generals, sinó en funció d'índexs específics, que operen a través de fórmules que reflecteixen els components de cost de la prestació contractada.

En el llibre II, dins de la part corresponent a la preparació dels contractes, s'incorpora la regulació de les consultes preliminars del mercat, amb la finalitat de preparar correctament la licitació i informar els operadors econòmics sobre els plans de contractació de l'òrgan corresponent i dels requisits que exigeix per concórrer al procediment.

S'estén la regulació de nous mitjans d'acreditació que confirmin que les obres, els productes, els serveis, els processos o els procediments de què es tracta compleixen determinats requisits, per a la qual cosa s'incorporen aquí les noves etiquetes, informes de proves, certificacions i altres mitjans. D'altra banda, s'incorpora el règim comunitari de publicitat dels contractes que estableixen les noves directives, el qual, dins del marge que aquestes permeten, s'ha intentat simplificar tant com s'ha pogut per facilitar la tasca dels òrgans de contractació a l'hora de publicar els diferents anuncis relatius als contractes que subscriuguin.

En la regulació de l'adjudicació dels contractes de les administracions públiques destaca especialment la regulació de la declaració responsable, el contingut de la qual recull el que estableix la nova Directiva de contractació i manté coherència amb el formulari del Document europeu únic de contractació que estableix el Reglament d'execució (UE) 2016/7 de la Comissió, de 5 de gener de 2016; així com la definició i el càlcul del cost del cicle de vida i de les ofertes anormalment baixes.

En la part corresponent als procediments d'adjudicació, a més dels procediments existents fins a l'actualitat, com l'obert, el negociat, el diàleg competitiu i el restringit, que és un procediment, aquest últim, especialment apte per a l'adjudicació dels contractes l'objecte dels quals tingui prestacions de caràcter intel·lectual, com els serveis d'enginyeria i arquitectura, s'introdueix un nou procediment denominat associació per a la innovació, al qual més endavant es fa referència.

En l'àmbit del procediment obert, es crea la figura del procediment obert simplificat, que és aplicable fins a uns límits determinats, i neix amb la vocació de convertir-se en un procediment molt àgil que pel seu disseny hauria de permetre que el contracte s'adjudiqués en el termini d'un mes des que es va convocar la licitació. Els seus tràmits se simplifiquen al màxim; per exemple, la documentació s'ha de presentar en un únic sobre; no s'exigeix la constitució d'una garantia provisional; és obligatòria la inscripció en el Registre de licitadors; i la fiscalització del compromís de la despesa s'ha d'efectuar en un sol moment, abans de l'adjudicació.

Respecte del procediment negociat, se suprimeix la possibilitat de l'ús del procediment negociat amb publicitat i sense per raó de la quantia i se suprimeix l'aplicació d'aquest procediment respecte a les obres i els serveis complementaris; i apareix una nova regulació de les primes i compensacions que es poden lliurar als licitadors en el diàleg competitiu.

Respecte de la part corresponent a l'execució dels contractes, és necessari fer una referència especial a la novetat que suposa el règim de modificació del contracte, en línia amb el que estableixen les directives comunitàries, que per primera vegada regulen aquesta matèria, a la subcontractació i a les mesures de racionalització tècnica de la contractació, estructurades en dos elements, els acords marc i els sistemes dinàmics d'adquisició, i aquí destaca el nou règim que estableix aquesta Llei respecte de la contractació centralitzada. Tota aquesta matèria, la racionalització tècnica de la contractació, es regula en un capítol específic dins del títol I del llibre segon, diferent de les normes referides a la preparació i a l'adjudicació dels contractes, atès que aquella té substantivitat pròpia, i encara que molts dels articles que la regulen entrarien dins d'aquesta preparació i adjudicació dels contractes, també n'hi ha d'altres que regulen aspectes referits als efectes i l'extinció.

El llibre III recull la regulació dels contractes de poders adjudicadors que no són Administració pública, on la novetat principal és la supressió de les instruccions de contractació, així com de la resta d'ens del sector públic que no tinguin el caràcter de poders adjudicadors, i s'estableix clarament la regulació que els és aplicable. En efecte, com s'ha dit abans, se suprimeixen per als contractes no subjectes a regulació harmonitzada les instruccions en el cas dels poders adjudicadors que no són administracions públiques, i aquests contractes s'han d'adjudicar pels mateixos procediments establerts per a les administracions públiques esmentades, si bé se'ls permet utilitzar de forma indistinta qualsevol d'ells, a excepció del negociat sense publicitat, del qual només se'n pot fer ús en els mateixos supòsits que les administracions esmentades. D'altra banda, cal destacar la introducció de l'autorització necessària, amb el

dictamen previ del Consell d'Estat, de l'administració de tutela o adscripció per a modificacions superiors al 20 per cent del preu inicial del contracte, IVA exclòs, en el cas de contractes d'un import superior a sis milions d'euros.

El llibre IV estableix un esquema ambiciós de tres òrgans col·legiats d'àmbit estatal amb l'objectiu doble de complir les obligacions de governança que estableixen les directives comunitàries i de combatre les irregularitats en l'aplicació de la legislació sobre contractació pública.

En primer lloc, la Junta Consultiva de Contractació Pública de l'Estat, que és designada com el punt de referència per a la cooperació amb la Comissió Europea i, en conseqüència, se li atribueix l'obligació de remissió dels informes que estableixen les directives comunitàries, i que continua sent l'òrgan específic de regulació i consulta en matèria de contractació pública del sector públic estatal.

D'altra banda, es crea en el si de la Junta Consultiva el denominat Comitè de Cooperació en matèria de contractació pública, principalment per articular un espai de coordinació i cooperació en àrees d'acció comuna amb les comunitats autònomes i amb les entitats locals, així com per elaborar la proposta d'Estratègia nacional de contractació pública, sense que això impedeixi que les comunitats autònomes aprovin estratègies, coherents amb la primera, per als seus respectius àmbits territorials.

En tercer lloc, es crea l'Oficina de Supervisió de la Contractació, també d'àmbit estatal, amb plena independència orgànica i funcional, integrada per un president i quatre vocals que gaudeixen de la condició d'independents i inamovibles, que ha de retre comptes anualment a les Corts Generals i al Tribunal de Comptes sobre les seves actuacions. Aquesta Oficina ha de coordinar la supervisió en matèria de contractació pública dels poders adjudicadors del conjunt del sector públic amb la finalitat de vetllar per l'aplicació correcta de la legislació en aquesta matèria, atès que les comunitats autònomes poden crear les seves pròpies oficines de supervisió. L'Oficina està facultada per traslladar a la Fiscalia o als òrgans judicials o administratius competents els fets dels quals tingui coneixement i siguin constitutius de delictes o infracció. Addicionalment, és l'òrgan competent per aprovar la ja esmentada Estratègia nacional, en l'execució de la qual hi ha involucrats els tres òrgans que s'han relacionat, així com els seus equivalents d'àmbit autonòmic.

Addicionalment, el llibre IV fa una nova regulació de la mesa de contractació i de l'obligació de remissió d'informació de fiscalització al Tribunal de Comptes o òrgan corresponent de la comunitat autònoma.

Finalment, en aquest apartat, s'inclou a l'annex III del text la informació que ha de figurar en els diferents anuncis, la qual ha estat normalitzada per la Comissió Europea en el Reglament d'execució 2015/1986 de la Comissió, d'11 de novembre de 2015, pel qual s'estableixen formularis normalitzats per a la publicació d'anuncis en l'àmbit de la contractació pública i es deroga el Reglament d'execució (UE) 842/2011.

V

Pel que fa al contingut, prenent com a referència les directives europees i els principis que han guiat l'elaboració d'aquesta Llei, les novetats principals que presenta afecten, en primer lloc, el seu àmbit d'aplicació, dins del qual s'ha estès l'àmbit subjectiu, amb la idea d'aplicar aquestes normes a entitats no subjectes.

Així, s'hi han inclòs els partits polítics, les organitzacions sindicals i les empresarials, així com les fundacions i associacions vinculades a qualsevol d'ells sempre que es compleixin determinades circumstàncies com que el seu finançament sigui majoritàriament públic i respecte dels contractes sotmesos a regulació harmonitzada. D'altra banda, s'ha adaptat la tipologia de les entitats incloses dins de l'àmbit subjectiu a la que estableix la nova Llei de règim jurídic del sector públic, Llei 40/2015, d'1 d'octubre. En l'àmbit objectiu d'aplicació, s'han estructurat de manera més definida els supòsits de contractes i negocis jurídics no inclosos en la legislació contractual, s'han aclarit alguns supòsits, com els contractes patrimonials, i s'ha afegit algun cas nou, com els contractes que tenen per

objecte la realització de campanyes polítiques, que no segueixen les normes d'aquesta Llei.

S'inclouen en els contractes públics consideracions de tipus social, mediambiental i d'innovació i desenvolupament. Aquestes consideracions es poden incloure quan es dissenyin els criteris d'adjudicació, com a criteris qualitatius per avaluar la millor relació qualitat-preu, o com a condicions especials d'execució, si bé la seva introducció està supeditada a què es relacionin amb l'objecte del contracte que s'ha de subscriure. En particular, en el cas de les condicions especials d'execució, la Llei obliga l'òrgan de contractació a establir en el plec almenys una de les condicions especials d'execució de tipus mediambiental, social o relativa a l'ocupació que enumera l'article 202.

En l'àmbit mediambiental, s'exigeixen certificats de gestió mediambiental a les empreses licitadores, com a condició de solvència tècnica, això és, per acreditar l'experiència o el «saber fer» d'aquesta empresa en l'àmbit de la protecció del medi ambient. Respecte dels temes socials, se segueixen regulant els contractes reservats a centres especials d'ocupació o la possibilitat de reservar la seva execució en el marc de programes d'ocupació protegida, de manera que la reserva esmentada s'estén a les empreses d'inserció i s'exigeix a totes les entitats esmentades que tinguin en plantilla el percentatge de treballadors discapacitats que estableixi la seva regulació respectiva. En l'àmbit de la discapacitat, es recull com a causa de prohibició de contractar amb les entitats del sector públic no complir el requisit que almenys el 2 per cent dels empleats de les empreses de 50 o més treballadors siguin treballadors amb discapacitat, qüestió ja avançada mitjançant la modificació del fins ara vigent text refós de la Llei de contractes del sector públic per la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic.

A més, amb la intenció d'afavorir el respecte envers els drets humans, i en especial envers els drets laborals bàsics de les persones treballadores i dels petits productors de països en via de desenvolupament, s'introdueix la possibilitat que tant els criteris d'adjudicació com les condicions especials d'execució incorporin aspectes socials del procés de producció i comercialització referits a les obres, els subministraments o els serveis que s'hagin de facilitar d'acord amb el contracte de què es tracti, i en especial es pot exigir que el procés esmentat compleixi els principis de comerç just que estableix l'apartat 2 de la Resolució del Parlament Europeu sobre comerç just i desenvolupament (2005/2245 (INI)).

En l'àmbit de la innovació i el desenvolupament, amb la idea d'afavorir les empreses més innovadores, destaca especialment la introducció del nou procediment d'associació per a la innovació, que s'ha previst expressament per a aquells casos en què sigui necessari dur a terme activitats de recerca i desenvolupament respecte d'obres, serveis i productes innovadors, per a la seva adquisició posterior per l'Administració. Es tracta, per tant, de supòsits en què les solucions disponibles en el mercat no satisfacin les necessitats de l'òrgan de contractació.

En relació amb aquest nou procediment, la nova Directiva perfila un procés en què, després d'una convocatòria de licitació, qualsevol empresari pot formular una sol·licitud de participació, i els candidats que siguin seleccionats poden formular ofertes, i convertir-se així en licitadors, en el marc d'un procés de negociació. Aquest es pot desenvolupar en fases successives i ha de culminar amb la creació de l'associació per a la innovació. Aquesta associació per a la innovació s'ha d'estructurar al seu torn en fases successives, però ja no té lloc entre l'òrgan de contractació i els licitadors, sinó entre aquell i un o més socis; i generalment culmina amb l'adquisició dels subministraments, serveis o obres resultants.

Es tracta, per tant, d'un procediment en què es podrien distingir, esquemàticament, quatre moments diferenciats: selecció de candidats, negociació amb els licitadors, associació amb els socis i adquisició del producte resultant. A aquest esquema responen els articles de la Llei dedicats a la regulació d'aquest nou procediment.

Independentment de les normes que han de facilitar la lluita contra el frau i la corrupció, s'inclouen noves normes tendents al foment de la transparència en els contractes. Així, s'ha d'esmentar, entre altres qüestions, la introducció d'una novetat significativa: la

supressió del supòsit d'aplicació del procediment negociat sense publicitat per raó de quantia.

Aquest procediment, molt utilitzat en la pràctica, era molt àgil però tenia un dèficit de transparència, ja que no tenia publicitat, i corria el risc de generar desigualtats entre licitadors. Per pal·liar aquestes deficiències, la Llei crea un nou procediment d'adjudicació, el denominat procediment obert simplificat, ja esmentat anteriorment quan s'ha al·ludit als procediments d'adjudicació, en què el procés de contractació està concebut perquè la seva durada sigui molt breu i la tramitació molt senzilla, però sense descuidar, tanmateix, la necessària publicitat i transparència en el procediment de licitació del contracte. En aquest procediment s'habilita, a més, una tramitació especialment sumària per a contractes de quantia escassa que ha de suposar la consolidació de la publicitat i l'eficiència en qualsevol contracte públic, per reduir la contractació directa a situacions extraordinàries.

A tot això s'hi ha d'afegir la nova regulació de la figura del perfil de contractant, més exhaustiva que l'anterior, que li atorga un paper principal com a instrument de publicitat dels diferents actes i fases de la tramitació dels contractes de cada entitat, així com la regulació del Registre de contractes del sector públic, en el qual s'han d'inscriure tots els contractes adjudicats per les entitats del sector públic, i és obligatòria, a aquests efectes, la comunicació de les dades relatives a tots els contractes subscrits per un import igual o superior a cinc mil euros.

Amb l'objectiu de simplificar i reduir les càrregues administratives, es manté l'ús de la declaració responsable, però s'amplia l'espectre de casos en què s'utilitza i es regula detalladament el seu contingut segons el que estableix la nova Directiva de contractació i de manera coherent, com ja s'ha assenyalat, amb el formulari del Document europeu únic de contractació aprovat per la Comissió Europea.

Al costat de tot el que s'ha assenyalat anteriorment, s'ha d'al·ludir necessàriament a l'aposta decidida del nou text legal a favor de la contractació electrònica, ja que l'estableix com a obligatòria en els termes que s'hi assenyalen, des de la seva entrada en vigor, i s'anticipa, per tant, als terminis previstos en l'àmbit comunitari.

Com a mesures en benefici de les pimes, s'inclouen en aquest text legal les mesures que ja apareixien dins de la Llei 14/2013, de 27 de setembre, de suport als emprenedors i la seva internacionalització, de manera que passen a estar compreses dins del seu àmbit natural d'aplicació; i es dona un pas més enllà en establir-se l'obligació per a l'òrgan de contractació, en els contractes que més acudeixen freqüentment a la subcontractació, com són els d'obres i de serveis d'un import determinat, de comprovar el compliment estricte dels pagaments que el contractista principal fa al subcontractista, així com el règim més rigorista que respecte dels terminis de pagament ha de complir tant l'Administració com el contractista principal, amb la finalitat d'evitar la xacra de la morositat que pesa sobre les administracions públiques, de manera que es compleix el que disposa la Directiva 2011/7/UE del Parlament Europeu i del Consell, de 16 de febrer de 2011, per la qual s'estableixen mesures de lluita contra la morositat en les operacions comercials.

A més de les anteriors, aquí hi figuren com a mesures de suport a les pimes totes les mesures de simplificació del procediment i reducció de càrregues administratives, introduïdes amb l'objectiu de donar un impuls decidit a les empreses. Com a mesures més específiques, s'ha introduït una nova regulació de la divisió en lots dels contractes (s'ha invertit la regla general que s'utilitzava fins ara, per tal de justificar en l'expedient la no-divisió del contracte en lots, fet que ha de facilitar l'accés a la contractació pública a més empreses); i s'inclou, de forma innovadora, com a criteri de solvència que ha de justificar l'adjudicatari del contracte, complir els terminis que estableix la normativa vigent sobre pagament a proveïdors, mesura que pretén afavorir que les pimes amb les quals subcontracti l'adjudicatari cobrin els seus serveis dins el termini.

Cal recordar que la política de foment de la contractació pública amb petites i mitjanes empreses impregna les noves directives de contractació pública, ja des dels seus primers considerants, mesura destacada en l'Estratègia Europa 2020, en la qual la contractació pública exerceix un paper essencial i que es trasllada a l'ordenament jurídic espanyol mitjançant el present text legal.

Finalment, no es poden deixar d'esmentar les mesures incorporades a la Llei en matèria de defensa de la competència, amb la qual cosa es pretén que es produeixi un avanç significatiu en aquest àmbit, amb mesures que persegueixen la seva realització efectiva. Així, per exemple, es preveu l'obligació de posar a disposició de la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència més informació en matèria de contractació pública (per exemple, se li ha de remetre una còpia de l'informe de supervisió que en la matèria s'ha d'enviar cada tres anys a la Comissió Europea).

És especialment destacable, a més, la regulació que efectua l'article 150.1 de la Llei en preveure que les meses de contractació puguin traslladar, amb caràcter previ a l'adjudicació del contracte, a la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència o, si s'escau, a l'autoritat de competència autonòmica corresponent, indicis fundats de conductes col·lusòries en el procediment de contractació. El procediment a través del qual aquelles s'han de pronunciar és sumariíssim i s'ha de definir per reglament. Sí que preveu la Llei, tanmateix, els efectes suspensius en el procediment de contractació del trasllat esmentat.

VI

Les disposicions finals de la Llei modifiquen la regulació que estableixen determinades normes tributàries.

Així, s'aclareix la naturalesa jurídica de les tarifes que abonen els usuaris per la utilització de les obres o la recepció dels serveis, tant en els casos de gestió directa d'aquests, a través de la mateixa Administració, com en els supòsits de gestió indirecta, a través de concessionaris, com a prestacions patrimonials de caràcter públic no tributari. A aquests efectes, es fa una nova redacció de la disposició addicional primera de la Llei 58/2013, de 17 de desembre, general tributària, de l'article 20 del text refós de la Llei reguladora de les hisendes locals, aprovat mitjançant el Reial decret legislatiu 2/2004, de 5 de març, al qual s'afegeix un nou apartat 6, i de l'article 2 de la Llei 8/1989, de 13 d'abril, de taxes i preus públics, al qual s'afegeix una nova lletra c).

Igualment, es requereix la modificació de la Llei 37/1992, de 28 de desembre, de l'impost sobre el valor afegit, amb la finalitat d'aclarir la no-subjecció a l'impost de determinades operacions efectuades per ens públics, així com clarificar el concepte de subvenció vinculada a preu a l'efecte de la seva inclusió en la base imposable de l'IVA.

La Llei 28/2014, de 27 de novembre, va modificar l'article 7.8è de la Llei de l'IVA amb l'objectiu d'establir la no-subjecció de les operacions que les administracions públiques facin sense contraprestació o amb contraprestació de naturalesa tributària, així com dels serveis que les entitats del sector públic presten en l'àmbit intern a les administracions públiques de les quals depenen.

No obstant això, la normativa comunitària estableix expressament una sèrie de sectors d'activitat que, en tot cas, han de quedar subjectes a l'impost encara que les dugui a terme una Administració pública, i que assenyalen la mateixa Llei. Dins d'aquestes activitats, el mateix acomodament a la normativa i jurisprudència comunitàries (Sentència de 22 de juny de 2016 del Tribunal de Justícia de la Unió Europea, dictada en l'afer *Ceský Rozhlas*) exigeix clarificar el règim de subjecció de l'activitat de radiotelevisió efectuada per les entitats del sector públic que només han de quedar subjectes a l'impost i ser generadors del dret a la deducció quan tinguin caràcter comercial.

Per tot això, es fa una nova redacció del número 8è de l'article 7 de la Llei de l'IVA.

D'altra banda, es fa necessari excloure, des de l'entrada en vigor d'aquesta modificació normativa, de la consideració de subvencions vinculades al preu de les operacions que constitueixen la base imposable de les operacions subjectes a l'IVA, les aportacions financeres que les administracions públiques efectuen a l'operador de determinats serveis de competència pública quan no hi ha distorsió de la competència, generalment perquè en tractar-se d'activitats finançades totalment o parcialment per l'Administració no es presten en règim de lliure concurrència, com ara els serveis de transport municipal o determinades activitats culturals finançades amb aquestes aportacions.

Aquestes aportacions financeres que no constitueixen subvencions vinculades al preu de les operacions no limiten el dret a la deducció de l'impost suportat per aquests operadors.

Independentment d'això, sembla raonable excloure del concepte de subvenció vinculada al preu les aportacions efectuades per l'Administració pública per finançar activitats d'interès general el destinatari de les quals és el conjunt de la societat, ja que no existeix un destinatari identificable ni tampoc usuaris que satisfacin cap contraprestació. Aquest seria el cas de les aportacions efectuades per finançar activitats de recerca, desenvolupament i innovació o els serveis de radiodifusió pública, en les condicions assenyalades, sense perjudici de les conseqüències que d'això es puguin derivar quant a l'exercici del dret a la deducció.

Independentment d'això, i amb l'objectiu de facilitar la determinació del règim de deducció de les entitats del sector públic que efectuen simultàniament operacions subjectes i no subjectes a l'impost, es fa una nova redacció de l'article 93. Cinc.

És procedent adaptar el vigent règim de finançament del servei públic de notícies de titularitat estatal, prestat per la societat mercantil estatal Agencia EFE, SAU, a les exigències de l'article 106 del Tractat de funcionament de la Unió Europea de conformitat amb la Decisió de la Comissió Europea de 9 de desembre de 2016. L'adaptació, subjecta a reserva de Llei en virtut del que disposa l'article 128, apartat 2, de la Constitució espanyola, exigeix regular els requisits bàsics d'aquest servei públic, i defineix la seva funció i el mètode per calcular les modalitats de compensació amb càrrec als pressupostos generals de l'Estat.

TÍTOL PRELIMINAR

Disposicions generals

CAPÍTOL I

Objecte i àmbit d'aplicació de la Llei

Secció 1a Objecte i àmbit d'aplicació

Article 1. *Objecte i finalitat.*

1. Aquesta Llei té per objecte regular la contractació del sector públic, a fi de garantir que s'ajusti als principis de llibertat d'accés a les licitacions, publicitat i transparència dels procediments, i no-discriminació i igualtat de tracte entre els licitadors; i d'assegurar, en connexió amb l'objectiu d'estabilitat pressupostària i control de la despesa, i el principi d'integritat, una utilització eficient dels fons destinats a la realització d'obres, l'adquisició de béns i la contractació de serveis mitjançant l'exigència de la definició prèvia de les necessitats que s'han de satisfer, la salvaguarda de la lliure competència i la selecció de l'oferta econòmicament més avantatjosa.

2. És igualment objecte d'aquesta Llei la regulació del règim jurídic aplicable als efectes, el compliment i l'extinció dels contractes administratius, respecte dels fins institucionals de caràcter públic que a través d'aquests contractes s'intenten dur a terme.

3. En tota contractació pública s'han d'incorporar de manera transversal i preceptiva criteris socials i mediambientals sempre que tinguin relació amb l'objecte del contracte, en la convicció que la seva inclusió proporciona una millor relació qualitat-preu en la prestació contractual, així com una major i millor eficiència en la utilització dels fons públics. També s'ha de facilitar l'accés a la contractació pública de les petites i mitjanes empreses, així com de les empreses d'economia social.

Article 2. Àmbit d'aplicació.

1. Són contractes del sector públic i, en conseqüència, estan sotmesos a aquesta Llei en la forma i els termes que s'hi preveuen, els contractes onerosos, sigui quina sigui la seva naturalesa jurídica, que subscriuguin les entitats enumerades a l'article 3.

S'entén que un contracte té caràcter oneros en els casos en què el contractista obtingui algun tipus de benefici econòmic, ja sigui de manera directa o indirecta.

2. També estan subjectes a aquesta Llei, en els termes que s'hi s'assenyalen, els contractes subvencionats per entitats que tinguin la consideració de poders adjudicadors que subscriuguin altres persones físiques o jurídiques en els supòsits que preveu l'article 23 relatiu als contractes subvencionats subjectes a una regulació harmonitzada.

3. L'aplicació d'aquesta Llei als contractes que subscriuguin les comunitats autònomes i les entitats que integren l'Administració local, o els organismes que en depenen, així com als contractes subvencionats per qualsevol d'aquestes entitats, s'efectua en els termes que preveu la disposició final primera d'aquesta Llei relativa als títols competencials.

4. A l'efecte d'identificar les prestacions que són objecte dels contractes que regula aquesta Llei, s'utilitza el «vocabulari comú de contractes públics», aprovat pel Reglament (CE) núm. 2195/2002 del Parlament Europeu i del Consell, de 5 de novembre de 2002, pel qual s'aprova el vocabulari comú de contractes públics (CPV), o la normativa comunitària que el substitueixi.

Article 3. Àmbit subjectiu.

1. Als efectes d'aquesta Llei, es considera que formen part del sector públic les entitats següents:

a) L'Administració General de l'Estat, les administracions de les comunitats autònomes, les ciutats autònomes de Ceuta i Melilla i les entitats que integren l'Administració local.

b) Les entitats gestores i els serveis comuns de la Seguretat Social.

c) Els organismes autònoms, les universitats públiques i les autoritats administratives independents.

d) Els consorcis dotats de personalitat jurídica pròpia a què es refereixen la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic, i la legislació de règim local, així com els consorcis que regula la legislació duanera.

e) Les fundacions públiques. Als efectes d'aquesta Llei, s'entén per fundacions públiques les que reuneixin algun dels requisits següents:

1r Que es constitueixin de manera inicial, amb una aportació majoritària, directa o indirecta, d'una o diverses entitats integrades en el sector públic, o bé rebin l'aportació esmentada amb posterioritat a la seva constitució.

2n Que el patrimoni de la fundació estigui integrat en més d'un 50 per cent per béns o drets aportats o cedits per subjectes integrants del sector públic amb caràcter permanent.

3r Que la majoria de drets de vot en el seu patronat correspongui a representants del sector públic.

f) Les mútues col·laboradores amb la Seguretat Social.

g) Les entitats públiques empresarials a què es refereix la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic, i qualsevol entitat de dret públic amb personalitat jurídica pròpia vinculada a un subjecte que pertanyi al sector públic o que en depengui.

h) Les societats mercantils en el capital social de les quals la participació, directa o indirecta, d'entitats de les que esmenten les lletres a), b), c), d), e), g) i h) d'aquest apartat sigui superior al 50 per 100, o en els casos en què, sense superar aquest percentatge, es trobi respecte de les referides entitats en el supòsit que preveu l'article 5 del text refós de la Llei del mercat de valors, aprovat pel Reial decret legislatiu 4/2015, de 23 d'octubre.

i) Els fons sense personalitat jurídica.

j) Qualsevol entitats amb personalitat jurídica pròpia, que hagin estat creades específicament per satisfer necessitats d'interès general que no tinguin caràcter industrial o mercantil, sempre que un o diversos subjectes que pertanyen al sector públic financin majoritàriament la seva activitat, controlin la seva gestió o nomenin més de la meitat dels membres del seu òrgan d'administració, direcció o vigilància.

k) Les associacions constituïdes per les entitats que esmenten les lletres anteriors.

l) Als efectes d'aquesta Llei, s'entén que també formen part del sector públic les diputacions forals i les juntes generals dels territoris històrics del País Basc pel que fa a la seva activitat de contractació.

2. Dins del sector públic, i als efectes d'aquesta Llei, tenen la consideració d'administracions públiques les entitats següents:

a) Les que esmenten les lletres a), b), c) i l) de l'apartat primer d'aquest article.

b) Els consorcis i altres entitats de dret públic, en les quals, tot i donar-se les circumstàncies que estableix la lletra d) de l'apartat següent per poder ser considerats poder adjudicador i estar vinculats a una o diverses administracions públiques o dependents d'aquestes, no es financin majoritàriament amb ingressos de mercat. S'entén que es financen majoritàriament amb ingressos de mercat quan tenen la consideració de productor de mercat de conformitat amb el Sistema Europeu de Comptes.

3. Es consideren poders adjudicadors, als efectes d'aquesta Llei, les entitats següents:

a) Les administracions públiques.

b) Les fundacions públiques.

c) Les mútues col·laboradores amb la Seguretat Social.

d) Totes les altres entitats amb personalitat jurídica pròpia diferents de les expressades a les lletres anteriors que hagin estat creades específicament per satisfer necessitats d'interès general que no tinguin caràcter industrial o mercantil, sempre que un o diversos subjectes que s'hagin de considerar poder adjudicador d'acord amb els criteris d'aquest apartat 3 financin majoritàriament la seva activitat, o bé controlin la seva gestió, o bé nomenin més de la meitat dels membres del seu òrgan d'administració, direcció o vigilància.

e) Les associacions constituïdes per les entitats que esmenten les lletres anteriors.

4. Els partits polítics, en el sentit definit a l'article 1 de la Llei orgànica 8/2007, sobre finançament dels partits polítics, així com les organitzacions sindicals que regula la Llei orgànica 11/1985, de 2 d'agost, de llibertat sindical, i les organitzacions empresarials i associacions professionals a què es refereix la Llei 19/1977, d'1 d'abril, sobre regulació del dret d'associació sindical, a més de les fundacions i associacions vinculades a qualsevol d'aquests, quan compleixin els requisits per ser poder adjudicador d'acord amb la lletra d) de l'apartat 3 d'aquest article, i respecte dels contractes subjectes a una regulació harmonitzada, han d'actuar de conformitat amb els principis de publicitat, concurrència, transparència, igualtat i no-discriminació sense perjudici del respecte a l'autonomia de la voluntat i de la confidencialitat quan sigui procedent.

Els subjectes obligats han d'aprovar unes instruccions internes en matèria de contractació que s'han d'adequar al que preveu el paràgraf anterior i a la normativa comunitària, i que han de ser objecte d'informe abans de la seva aprovació per l'òrgan al qual correspongui el seu assessorament jurídic. Aquestes instruccions s'han de publicar en les seves pàgines web respectives.

5. Així mateix, queden subjectes a aquesta Llei les corporacions de dret públic quan compleixin els requisits per ser poder adjudicador d'acord amb l'apartat tercer, lletra d), d'aquest article.

Secció 2a Negocis i contractes exclosos

Article 4. Règim aplicable als negocis jurídics exclosos.

Les relacions jurídiques, els negocis i els contractes que esmenta aquesta secció queden exclosos de l'àmbit d'aquesta Llei i es regeixen per les seves normes especials, i s'apliquen els principis d'aquesta Llei per resoldre els dubtes i llacunes que es puguin presentar.

Article 5. Negocis jurídics i contractes exclosos en l'àmbit de la defensa i de la seguretat.

1. Queden exclosos de l'àmbit d'aquesta Llei els convenis inclosos en l'àmbit de l'article 346 del Tractat de funcionament de la Unió Europea que es conclouen en el sector de la defensa i la seguretat.

2. Així mateix, s'exclouen de l'àmbit d'aquesta Llei els contractes d'obres, subministraments i serveis que se subscriuïn en l'àmbit de la seguretat o de la defensa que estiguin compresos dins de l'àmbit d'aplicació de la Llei 24/2011, d'1 d'agost, de contractes del sector públic en els àmbits de la defensa i de la seguretat; així com els contractes als quals no sigui aplicable la Llei esmentada en virtut del seu article 7.

També queden exclosos els contractes de concessions d'obres i concessions de serveis que se subscriuïn en l'àmbit de la seguretat i de la defensa, en els quals concorri alguna de les circumstàncies següents:

a) Que siguin adjudicats en el marc d'un programa de cooperació basat en la recerca i el desenvolupament d'un producte nou i, si s'escau, també relacionats amb el seu cicle de vida o parts d'aquest cicle, sempre que participin en el programa almenys dos estats membres de la Unió Europea.

b) Els que s'adjudiquin en un tercer Estat no membre de la Unió Europea per efectuar compres, incloses les de caràcter civil, quan les Forces Armades estiguin desplegades fora del territori de la Unió i les necessitats operatives facin necessari que aquests contractes es conclouin amb empresaris situats a la zona d'operacions. Als efectes d'aquesta Llei, s'entenen inclosos en la zona d'operacions els territoris d'influència d'aquesta i les bases logístiques avançades.

c) Les concessions que s'adjudiquin a un altre Estat en relació amb obres i serveis directament relacionats amb l'equip militar sensible, o obres i serveis específicament amb fins militars, o obres i serveis sensibles.

3. El que estableixen els dos apartats anteriors s'aplica fins i tot en el supòsit que una part de les prestacions corresponents estiguin sotmeses a aquesta Llei, i no s'hagi optat per adjudicar un contracte separat per cadascuna de les diferents prestacions que constitueixin l'objecte del contracte.

No obstant això, constitueix una condició necessària per aplicar el que assenyalava el paràgraf anterior el fet que l'opció entre adjudicar un únic contracte o diversos contractes separatament no s'exerceixi amb l'objectiu d'excloure el contracte o contractes de l'àmbit d'aplicació d'aquesta Llei.

4. També queden exclosos de l'àmbit d'aquesta Llei els contractes i convenis que se subscriuïn en els àmbits de la defensa o de la seguretat i que s'hagin d'adjudicar de conformitat amb un procediment de contractació específic que s'hagi establert d'alguna de les maneres següents:

a) En virtut d'un acord o conveni internacional subscrit de conformitat amb el Tractat de funcionament de la Unió Europea amb un o diversos estats no signataris d'aquest últim, relatiu a les obres, els subministraments o els serveis que siguin necessaris perquè els estats signants explotin o desenvolupin conjuntament un projecte.

b) En virtut d'un acord o conveni internacional relatiu a l'estacionament de tropes i que es refereixi a les empreses d'un Estat membre de la Unió Europea o d'un tercer Estat.

c) En virtut de les normes de contractació establertes per una organització internacional o per una institució financera internacional, quan, a més, aquesta institució financi íntegrament o en bona part els contractes que s'adjudiquin.

Article 6. *Convenis i comandes de gestió.*

1. Queden exclosos de l'àmbit d'aquesta Llei els convenis el contingut dels quals no estigui comprès en el dels contractes regulats en aquesta Llei o en normes administratives especials subscrits entre si per l'Administració General de l'Estat, les entitats gestores i els serveis comuns de la Seguretat Social, les universitats públiques, les comunitats autònomes i les ciutats autònomes de Ceuta i Melilla, les entitats locals, les entitats amb personalitat jurídica pública que en depenguin i les entitats amb personalitat jurídica privada, sempre que, en aquest últim cas, tinguin la condició de poder adjudicador.

La seva exclusió queda condicionada al compliment de les condicions següents:

a) Les entitats intervinents no han de tenir vocació de mercat, la qual es presumeix quan duguin a terme en el mercat obert un percentatge igual o superior al 20 per cent de les activitats objecte de col·laboració. Per calcular el percentatge esmentat s'ha de prendre en consideració la mitjana del volum de negocis total o un altre indicador alternatiu d'activitat apropiat, com les despeses suportades considerades en relació amb la prestació que constitueixi l'objecte del conveni en els tres exercicis anteriors a l'adjudicació del contracte. Quan, a causa de la data de creació o d'inici d'activitat o de la reorganització de les activitats, el volum de negocis o un altre indicador alternatiu d'activitat apropiat, com les despeses, no estiguin disponibles respecte dels tres exercicis anteriors o hagin perdut la seva vigència, n'hi ha prou que es demostrï que el càlcul del nivell d'activitat es correspon amb la realitat, en especial mitjançant projeccions de negoci.

b) El conveni ha d'establir o desenvolupar una cooperació entre les entitats participants amb la finalitat de garantir que els serveis públics que els incumbeixen es presten de manera que s'aconsegueixin els objectius que tenen en comú.

c) El desenvolupament de la cooperació s'ha de guiar únicament per consideracions relacionades amb l'interès públic.

2. També estan exclosos de l'àmbit d'aquesta Llei els convenis que subscriguin les entitats del sector públic amb persones físiques o jurídiques subjectes al dret privat, sempre que el seu contingut no estigui comprès en el dels contractes regulats en aquesta Llei o en normes administratives especials.

3. Així mateix, queden excloses de l'àmbit d'aquesta Llei les comandes de gestió que regula la legislació vigent en matèria de règim jurídic del sector públic.

Article 7. *Negocis jurídics i contractes exclosos en l'àmbit internacional.*

1. S'exclouen de l'àmbit d'aquesta Llei els acords que subscrigui l'Estat amb altres estats o amb altres subjectes de dret internacional.

2. També estan exclosos de l'àmbit d'aquesta Llei els contractes que s'hagin d'adjudicar de conformitat amb un procediment de contractació específic que s'hagi establert en virtut d'un instrument jurídic, subscrit de conformitat amb el Tractat de funcionament de la Unió Europea amb un o diversos estats no signataris d'aquest últim, que creï obligacions de dret internacional relatiu a les obres, els subministraments o els serveis que siguin necessaris perquè els seus signataris executin o duguin a terme conjuntament un projecte.

3. Així mateix, queden exclosos de l'àmbit d'aquesta Llei els contractes que s'hagin d'adjudicar de conformitat amb un procediment de contractació específic que s'hagi establert en virtut de les normes de contractació aprovades per una organització internacional o per una institució financera internacional, sempre que estiguin finançats íntegrament o majoritàriament per aquesta institució.

Article 8. Negocis i contractes exclosos en l'àmbit de la recerca, el desenvolupament i la innovació.

Queden exclosos d'aquesta Llei els contractes de recerca i desenvolupament, excepte els que, a més d'estar inclosos en els codis CPV 73000000-2 (serveis de recerca i desenvolupament i serveis de consultoria connexos), 73100000-3 (servei de recerca i desenvolupament experimental), 73110000-6 (serveis de recerca), 73111000-3 (serveis de laboratori de recerca), 73112000-0 (serveis de recerca marina); 73120000-9 (serveis de desenvolupament experimental), 73300000-5 (disseny i execució en matèria de recerca i desenvolupament), 73420000-2 (estudi de previabilitat i demostració tecnològica) i 73430000-5 (assaig i avaluació), compleixin les dues condicions següents:

- a) Que els beneficis pertanyin exclusivament al poder adjudicador per a la seva utilització en l'exercici de la seva pròpia activitat.
- b) Que el servei prestat sigui remunerat íntegrament pel poder adjudicador.

Article 9. Relacions jurídiques, negocis i contractes exclosos en l'àmbit del domini públic i en l'àmbit patrimonial.

1. Estan exclosos d'aquesta Llei les autoritzacions i concessions sobre béns de domini públic i els contractes d'explotació de béns patrimonials diferents dels que defineix l'article 14, que es regulen per la seva legislació específica, excepte en els casos en què es declari expressament aplicables les prescripcions d'aquesta Llei.

2. Així mateix, queden exclosos d'aquesta Llei els contractes de compravenda, donació, permuta, arrendament i altres negocis jurídics anàlegs sobre béns immobles, valors negociables i propietats incorporals, a menys que recaiguin sobre programes d'ordinador i s'hagin de qualificar de contractes de subministrament o serveis, que tenen sempre el caràcter de contractes privats i es regeixen per la legislació patrimonial. En aquests contractes només es poden incloure prestacions que siguin pròpies dels contractes típics que regula la secció 1a del capítol II del títol preliminar si el seu valor estimat no és superior al 50 per 100 de l'import total del negoci i, al seu torn, mantenen amb la prestació característica del contracte patrimonial relacions de vinculació i complementarietat en els termes que preveu l'article 34.2.

Article 10. Negocis i contractes exclosos en l'àmbit financer.

Estan exclosos de l'àmbit d'aquesta Llei els contractes relatius a serveis financers relacionats amb l'emissió, compra, venda o transferència de valors o altres instruments financers en el sentit de la Directiva 2004/39/CE del Parlament Europeu i del Consell, de 21 d'abril de 2004, relativa als mercats d'instruments financers, per la qual es modifiquen les directives 85/611/CEE i 93/6/CEE del Consell i la Directiva 2000/12/CE del Parlament Europeu i del Consell i es deroga la Directiva 93/22/CEE del Consell. Així mateix, queden exclosos els serveis prestats pel Banc d'Espanya i les operacions efectuades amb la Facilitat Europea d'Estabilització Financera i el Mecanisme Europeu d'Estabilitat i els contractes de préstec i operacions de tresoreria, tant si estan relacionats amb l'emissió, venda, compra o transferència de valors o d'altres instruments financers com si no.

Article 11. Altres negocis o contractes exclosos.

1. La relació de servei dels funcionaris públics i els contractes que regula la legislació laboral queda exclosa de l'àmbit d'aquesta Llei.

2. Així mateix, s'exclouen d'aquesta Llei les relacions jurídiques consistentes en la prestació d'un servei públic la utilització del qual pels usuaris requereixi l'abonament d'una tarifa, taxa o preu públic d'aplicació general.

3. Els contractes relatius a serveis d'arbitratge i conciliació queden exclosos d'aquesta Llei.

4. Així mateix, estan exclosos els contractes pels quals una entitat del sector públic s'obligui a lliurar béns o drets o a prestar algun servei, sense perjudici que l'adquirent dels béns o el receptor dels serveis, si és una entitat del sector públic subjecta a aquesta Llei, s'hagi d'ajustar a les seves prescripcions per subscriure el contracte corresponent.

5. Així mateix, estan exclosos els contractes que tinguin per objecte serveis relacionats amb campanyes polítiques, inclosos en els codis CPV 79341400-0, 92111230-3 i 92111240-6, quan siguin adjudicats per un partit polític.

6. Queda exclosa d'aquesta Llei la prestació de serveis socials per entitats privades, sempre que aquesta es dugui a terme sense necessitat de subscriure contractes públics, a través, entre altres mitjans, del simple finançament d'aquests serveis o la concessió de llicències o autoritzacions a totes les entitats que compleixin les condicions que el poder adjudicador hagi fixat prèviament, sense límits ni quotes, i que el sistema esmentat garanteixi una publicitat suficient i s'ajusti als principis de transparència i no-discriminació.

CAPÍTOL II

Contractes del sector públic

Secció 1a Delimitació dels tipus contractuals

Article 12. *Qualificació dels contractes.*

1. Els contractes d'obres, concessió d'obres, concessió de serveis, subministrament i serveis que subscriguin les entitats pertanyents al sector públic es qualifiquen d'acord amb les normes que conté aquesta secció.

2. La resta de contractes del sector públic es qualifiquen segons les normes de dret administratiu o de dret privat que els siguin aplicables.

Article 13. *Contracte d'obres.*

1. Són contractes d'obres els que tenen per objecte un dels següents:

a) L'execució d'una obra, aïllada o conjuntament amb la redacció del projecte, o la realització d'algun dels treballs que enumera l'annex I.

b) La realització, per qualsevol mitjà, d'una obra que compleixi els requisits que fixa l'entitat del sector públic contractant que exerceixi una influència decisiva en el tipus o el projecte de l'obra.

2. Per «obra» s'entén el resultat d'un conjunt de treballs de construcció o d'enginyeria civil, destinat a complir per si mateix una funció econòmica o tècnica, que tingui per objecte un bé immoble.

També es considera «obra» la realització de treballs que modifiquin la forma o substància del terreny o del seu vol, o de millora del mitjà físic o natural.

3. Els contractes d'obres es refereixen a una obra completa, entenent per aquesta la susceptible de ser destinada a l'ús general o al servei corresponent, sense perjudici de les ampliacions de què pugui ser objecte posteriorment, i comprenen tots i cadascun dels elements que siguin necessaris per utilitzar l'obra.

No obstant això, es poden contractar obres definides mitjançant projectes independents relatius a cadascuna de les parts d'una obra completa, sempre que aquestes siguin susceptibles d'utilització independent, en el sentit de l'ús general o del servei, o es puguin definir substancialment i es requereixi l'autorització administrativa prèvia de l'òrgan de contractació que fonamenti la conveniència de la contractació referida.

Es poden subscriure contractes d'obres sense referir-se a una obra completa en els supòsits que preveu l'apartat 4 de l'article 30 d'aquesta Llei quan la responsabilitat de l'obra completa correspongui a l'Administració perquè es tracta d'un supòsit d'execució d'obres per la mateixa Administració pública.

Article 14. *Contracte de concessió d'obres.*

1. La concessió d'obres és un contracte que té per objecte que el concessionari dugui a terme algunes de les prestacions a què es refereix l'article anterior, incloses les de restauració i reparació de construccions existents, així com la conservació i el manteniment dels elements construïts, i en el qual la contraprestació a favor d'aquell consisteix o bé únicament en el dret a explotar l'obra en el sentit de l'apartat quart següent, o bé en aquest dret acompanyat del de percebre un preu.

2. El contracte pot comprendre, a més, el contingut següent:

a) L'adequació, reforma i modernització de l'obra per adaptar-la a les característiques tècniques i funcionals requerides per a la prestació correcta dels serveis o la realització de les activitats econòmiques a les quals serveix de suport material.

b) Les actuacions de reposició i gran reparació que siguin exigibles en relació amb els elements que ha de reunir cadascuna de les obres per mantenir-se apta a fi que els serveis i les activitats als quals aquelles serveixen es puguin desenvolupar adequadament d'acord amb les exigències econòmiques i les demandes socials.

3. El contracte de concessió d'obres també pot preveure que el concessionari estigui obligat a projectar, executar, conservar, reposar i reparar aquelles obres que siguin accessòries o estiguin vinculades amb la principal i que siguin necessàries perquè aquesta compleixi la finalitat determinant de la seva construcció i que permetin el seu millor funcionament i explotació, així com a efectuar les actuacions ambientals relacionades amb aquestes que s'hi prevegin. En el supòsit que les obres vinculades o accessòries puguin ser objecte d'explotació o aprofitament econòmic, aquests corresponen al concessionari conjuntament amb l'explotació de l'obra principal, en la forma que determinin els plecs respectius.

4. El dret d'explotació de les obres, a què es refereix l'apartat primer d'aquest article, ha d'implicar la transferència al concessionari d'un risc operacional en l'explotació de les obres esmentades que abrasi el risc de demanda o el de subministrament, o tots dos. S'entén per risc de demanda el que es deu a la demanda real de les obres o serveis objecte del contracte, i risc de subministrament el relatiu al subministrament de les obres o serveis objecte del contracte, en particular el risc que la prestació dels serveis no s'ajusti a la demanda.

Es considera que el concessionari assumeix un risc operacional quan no estigui garantit que, en condicions normals de funcionament, aquest pugui recuperar les inversions efectuades ni cobrir els costos en què hagi incorregut com a conseqüència de l'explotació de les obres que siguin objecte de la concessió. La part dels riscos transferits al concessionari ha de suposar una exposició real a les incerteses del mercat que impliqui que qualsevol pèrdua potencial estimada en què incorri el concessionari no és merament nominal o menyspreable.

Article 15. *Contracte de concessió de serveis.*

1. El contracte de concessió de serveis és aquell en virtut del qual un o diversos poders adjudicadors encarreguen a títol onerós a una o diverses persones, naturals o jurídiques, la gestió d'un servei la prestació del qual sigui de la seva titularitat o competència, i la contrapartida del qual estigui constituïda pel dret a explotar els serveis objecte del contracte o per aquest dret acompanyat del de percebre un preu.

2. El dret d'explotació dels serveis implica la transferència al concessionari del risc operacional, en els termes que assenyalava l'apartat quart de l'article anterior.

Article 16. *Contracte de subministrament.*

1. Són contractes de subministrament els que tenen per objecte l'adquisició, l'arrendament financer, o l'arrendament, amb opció de compra o sense, de productes o béns mobles.

2. Sense perjudici del que disposa la lletra b) de l'apartat 3 d'aquest article respecte dels contractes que tinguin per objecte programes d'ordinador, no tenen la consideració de contracte de subministrament els contractes relatius a propietats incorporals o valors negociables.

3. En tot cas, es consideren contractes de subministrament els següents:

a) Aquells en què l'empresari s'obligui a lliurar una pluralitat de béns de manera successiva i per un preu unitari sense que la quantia total es defineixi amb exactitud en el moment de subscriure el contracte, perquè els lliuraments estan subordinats a les necessitats de l'adquirent.

b) Els que tinguin per objecte l'adquisició i l'arrendament d'equips i sistemes de telecomunicacions o per al tractament de la informació, els seus dispositius i programes, i la cessió del dret d'ús d'aquests últims, en qualsevol de les seves modalitats de posada a disposició, a excepció dels contractes d'adquisició de programes d'ordinador desenvolupats a mida, que es consideren contractes de serveis.

c) Els de fabricació, pels quals la cosa o coses que l'empresari hagi de lliurar s'hagin d'elaborar d'acord amb característiques peculiars fixades prèviament per l'entitat contractant, encara que aquesta s'obligui a aportar, totalment o parcialment, els materials necessaris.

d) Els que tinguin per objecte l'adquisició d'energia primària o energia transformada.

Article 17. *Contracte de serveis.*

Són contractes de serveis aquells l'objecte dels quals són prestacions de fer consistents en el desenvolupament d'una activitat o dirigides a l'obtenció d'un resultat diferent d'una obra o subministrament, inclosos aquells en què l'adjudicatari s'obligui a executar el servei de manera successiva i per un preu unitari.

No poden ser objecte d'aquests contractes els serveis que impliquin exercici de l'autoritat inherent als poders públics.

Article 18. *Contractes mixtos.*

1. S'entén per contracte mixt aquell que contingui prestacions corresponents a un altre o altres d'una classe diferent.

Únicament es poden subscriure contractes mixtos en les condicions que estableix l'article 34.2 d'aquesta Llei.

El règim jurídic de la preparació i adjudicació dels contractes mixtos es determina de conformitat amb el que estableix aquest article; i el dels seus efectes, compliment i extinció es determina d'acord amb el que disposa l'article 122.2.

Per determinar les normes que regeixen l'adjudicació dels contractes mixtos l'objecte dels quals contingui prestacions de diversos contractes que regula aquesta Llei, cal atènyer-se a les regles següents:

a) Quan un contracte mixt compregui prestacions pròpies de dos o més contractes d'obres, subministraments o serveis, cal atènyer-se al caràcter de la prestació principal.

En el cas dels contractes mixtos que compreguin en part serveis especials de l'annex IV i en part altres serveis, o en el cas dels contractes mixtos compostos en part per serveis i en part per subministraments, l'objecte principal es determina en funció de quin sigui el més alt dels valors estimats dels respectius serveis o subministraments.

b) Quan el contracte mixt contingui prestacions dels contractes d'obres, subministraments o serveis, d'una banda, i contractes de concessions d'obra o concessions de serveis, de l'altra, s'ha d'actuar de la manera següent:

1r Si les diferents prestacions no són separables, cal atènyer-se al caràcter de la prestació principal.

2n Si les diferents prestacions són separables i es decideix adjudicar un contracte únic, s'apliquen les normes relatives als contractes d'obres, subministraments o serveis

quan el valor estimat de les prestacions corresponents a aquests contractes superi les quanties que estableixen els articles 20, 21 i 22 d'aquesta Llei, respectivament. Si passa altrament, s'apliquen les normes relatives als contractes de concessió d'obres i concessió de serveis.

2. Quan el contracte mixt prevegi prestacions de contractes regulats en aquesta Llei amb prestacions d'altres contractes diferents dels que s'hi regulen, per determinar les normes aplicables a la seva adjudicació cal atènyer-se a les regles següents:

- a) Si les diferents prestacions no són separables, cal atènyer-se al caràcter de la prestació principal.
- b) Si les prestacions són separables i es decideix subscriure un únic contracte, s'aplica el que disposa aquesta Llei.

3. No obstant el que estableix l'apartat 1, en els casos en què un element del contracte mixt sigui una obra i aquesta superi els 50.000 euros, s'ha d'elaborar un projecte i tramitar-se de conformitat amb els articles 231 i següents d'aquesta Llei.

En el supòsit que el contracte mixt contingui elements d'una concessió d'obres o d'una concessió de serveis, s'ha d'acompanyar de l'estudi de viabilitat corresponent i, si s'escau, de l'avantprojecte de construcció i explotació de les obres que preveuen els articles 247, 248 i 285 d'aquesta Llei.

Secció 2a Contractes subjectes a una regulació harmonitzada

Article 19. Delimitació general.

1. Són contractes subjectes a una regulació harmonitzada els contractes d'obres, els de concessió d'obres, els de concessió de serveis, els de subministrament i els de serveis, el valor estimat dels quals, calculat de conformitat amb les regles que estableix l'article 101, sigui igual o superior a les quanties que indiquen els articles següents, sempre que l'entitat contractant tingui el caràcter de poder adjudicador. També tenen la consideració de contractes subjectes a una regulació harmonitzada els contractes subvencionats per aquestes entitats als quals es refereix l'article 23.

2. No obstant el que assenyala l'apartat anterior, no es consideren subjectes a una regulació harmonitzada, sigui quin sigui el seu valor estimat, els contractes següents:

a) Els que tinguin per objecte l'adquisició, el desenvolupament, la producció o la coproducció de programes destinats a serveis de comunicació audiovisual o serveis de comunicació radiofònica, que siguin adjudicats per proveïdors del servei de comunicació audiovisual o radiofònica, o els relatius al temps de radiodifusió o al subministrament de programes que siguin adjudicats a proveïdors del servei de comunicació audiovisual o radiofònica. Als efectes d'aquesta lletra, per «servei de comunicació audiovisual» i «proveïdor del servei de comunicació» s'entén, respectivament, el mateix que a l'article 1, apartat 1, lletres a) i d), de la Directiva 2010/13/UE del Parlament Europeu i del Consell, de 10 de març de 2010, sobre la coordinació de determinades disposicions legals, reglamentàries i administratives dels estats membres relatives a la prestació de serveis de comunicació audiovisual. Per «programa» s'entén el mateix que a l'article 1, apartat 1, lletra b), de la Directiva esmentada, si bé també s'hi s'inclouen els programes radiofònics i els continguts dels programes radiofònics. A més, als efectes de la present disposició, «continguts del programa» té el mateix significat que «programa».

b) Els inclosos dins de l'àmbit definit per l'article 346 del Tractat de funcionament de la Unió Europea que es concloguin en el sector de la defensa.

c) Els declarats secrets o reservats, o aquells l'execució dels quals hagi d'anar acompanyada de mesures de seguretat especials de conformitat amb la legislació vigent, o en els quals ho exigeixi la protecció d'interessos essencials per a la seguretat de l'Estat, quan la protecció dels interessos essencials de què es tracti no es pugui garantir mitjançant

l'aplicació de les normes que regeixen els contractes subjectes a una regulació harmonitzada en aquesta Llei.

La declaració que concorre la circumstància relativa a la protecció d'interessos essencials per a la seguretat de l'Estat l'ha de fer de manera expressa en cada cas el titular del departament ministerial del qual depengui l'òrgan de contractació en l'àmbit de l'Administració General de l'Estat, els seus organismes autònoms, entitats gestores i serveis comuns de la Seguretat Social i altres entitats públiques integrants del sector públic estatal, o bé l'òrgan competent de les comunitats autònomes, de les ciutats autònomes de Ceuta i Melilla, o bé l'òrgan al qual estigui atribuïda la competència per subscriure el contracte corresponent en les entitats locals. La competència per efectuar aquesta declaració no és susceptible de delegació, llevat que una llei ho autoritzi expressament.

d) Aquells l'objecte principal dels quals sigui permetre als òrgans de contractació la posada a disposició o l'explotació de xarxes públiques de comunicacions o la prestació al públic d'un o diversos serveis de comunicacions electròniques. Als efectes d'aquest apartat, «xarxa pública de comunicacions» i «servei de comunicacions electròniques» tenen el mateix significat que el que figura a la Directiva 2002/21/CE del Parlament Europeu i del Consell, de 7 de març de 2002, relativa a un marc regulador comú de les xarxes i els serveis de comunicacions electròniques.

e) Aquells que tinguin per objecte qualsevol dels serveis jurídics següents:

1r La representació i defensa legal d'un client per un procurador o un advocat, ja sigui en un arbitratge o una conciliació celebrada en un Estat o davant una instància internacional de conciliació o arbitratge, o ja sigui en un procediment judicial davant els òrgans jurisdiccionals o les autoritats públiques d'un Estat o davant òrgans jurisdiccionals o institucions internacionals.

2n L'assessorament jurídic prestat com a preparació d'un dels procediments que esmenta l'apartat anterior d'aquesta lletra, o quan hi hagi una probabilitat alta que l'afer sobre el qual s'assessora és objecte dels procediments esmentats, sempre que l'assessorament el presti un advocat.

3r Els serveis de certificació i autenticació de documents que hagi de prestar un notari públic.

4t Els serveis jurídics prestats per administradors, tutors o altres serveis jurídics els prestadors dels quals siguin designats per un òrgan jurisdiccional o designats per llei per exercir funcions específiques sota la supervisió dels òrgans jurisdiccionals esmentats.

5è Altres serveis jurídics que estiguin relacionats, fins i tot de manera ocasional, amb l'exercici del poder públic.

f) Els que tinguin per objecte serveis de defensa civil, protecció civil i prevenció de riscos laborals prestats per organitzacions o associacions sense ànim de lucre i inclosos en els codis CPV següents: 75250000-3, 75251000-0, 75251100-1, 75251110-4, 75251120-7, 75252000-7, 75222000-8, 98113100-9, 85143000-3, excepte els serveis de transport en ambulància de pacients.

g) Els que tinguin per objecte serveis públics de transport de viatgers per ferrocarril o en metro, així com les concessions de serveis de transport de viatgers, sense perjudici de l'aplicació del Reglament (UE) núm. 1370/2007 del Parlament Europeu i del Consell, de 23 d'octubre de 2007, sobre els serveis públics de transport de viatgers per ferrocarril i carretera i pel qual es deroguen els reglaments (CEE) núm. 1191/69 i (CEE) núm. 1107/70 del Consell.

h) Els contractes de concessió adjudicats per a:

1r La posada a disposició o l'explotació de xarxes fixes destinades a prestar un servei al públic en relació amb la producció, el transport o la distribució d'aigua potable;

2n El subministrament d'aigua potable a les xarxes esmentades.

Així mateix, tampoc no es consideren subjectes a una regulació harmonitzada els contractes de concessió que es refereixin a un dels objectes següents o a tots dos que estiguin relacionats amb una de les activitats que preveuen els números 1r i 2n anteriors:

- I. Projectes d'enginyeria hidràulica, irrigació o drenatge, sempre que el volum d'aigua destinat al proveïment d'aigua potable representi més del 20 per cent del volum total d'aigua disponible gràcies als projectes esmentats o a les instal·lacions d'irrigació o drenatge esmentades, o
- II. Eliminació o tractament d'aigües residuals.

Article 20. Contractes d'obres, de concessió d'obres i de concessió de serveis subjectes a una regulació harmonitzada: llistar.

1. Estan subjectes a una regulació harmonitzada els contractes d'obres, de concessió d'obres i de concessió de serveis amb un valor estimat igual o superior a 5.225.000 euros.

2. En el supòsit que preveu l'article 101.12 relatiu al càlcul del valor estimat en els contractes d'obres que s'adjudiquin per lots separats, quan el valor acumulat dels lots en què es divideixi l'obra iguali o superi la quantitat indicada a l'apartat anterior, s'apliquen les normes de la regulació harmonitzada a l'adjudicació de cada lot.

No obstant el que disposa el paràgraf anterior, els òrgans de contractació poden exceptuar d'aquestes normes els lots amb un valor estimat inferior a un milió d'euros, sempre que l'import acumulat dels lots exceptuats no sobrepassi el 20 per 100 del valor acumulat de la totalitat d'aquests.

Article 21. Contractes de subministrament subjectes a una regulació harmonitzada: llistar.

1. Estan subjectes a una regulació harmonitzada els contractes de subministrament amb un valor estimat igual o superior a les quantitats següents:

a) 135.000 euros, quan es tracti de contractes adjudicats per l'Administració General de l'Estat, els seus organismes autònoms o les entitats gestores i serveis comuns de la Seguretat Social. No obstant això, quan els contractes els adjudiquin òrgans de contractació que pertanyin al sector de la defensa, aquest llistar només s'aplica respecte dels contractes de subministrament que tinguin per objecte els productes que enumera l'annex II.

b) 209.000 euros, quan es tracti de contractes de subministrament diferents, per raó del subjecte contractant o per raó del seu objecte, dels que preveu la lletra anterior.

2. En el supòsit que preveu l'article 101.12 relatiu al càlcul del valor estimat en els contractes que s'adjudiquin per lots separats, quan el valor acumulat dels lots en què es divideixi el subministrament iguali o superi les quantitats que indica l'apartat anterior, s'apliquen les normes de la regulació harmonitzada a l'adjudicació de cada lot. No obstant això, els òrgans de contractació poden exceptuar d'aquestes normes els lots amb un valor estimat inferior a 80.000 euros, sempre que l'import acumulat dels lots exceptuats no sobrepassi el 20 per 100 del valor acumulat de la totalitat d'aquests.

Article 22. Contractes de serveis subjectes a una regulació harmonitzada: llistar.

1. Estan subjectes a una regulació harmonitzada els contractes de serveis amb un valor estimat igual o superior a les quantitats següents:

a) 135.000 euros, quan els contractes els hagi d'adjudicar l'Administració General de l'Estat, els seus organismes autònoms o les entitats gestores i serveis comuns de la Seguretat Social.

b) 209.000 euros, quan els contractes els hagin d'adjudicar entitats del sector públic diferents a l'Administració General de l'Estat, els seus organismes autònoms o les entitats gestores i serveis comuns de la Seguretat Social.

c) 750.000 euros, quan es tracti de contractes que tinguin per objecte els serveis socials i altres serveis específics que enumera l'annex IV.

2. En el supòsit que preveu l'article 101.12 relatiu al càlcul del valor estimat en els contractes que s'adjudiquin per lots separats, quan el valor acumulat dels lots en què es divideixi la contractació de serveis iguali o superi els imports que indica l'apartat anterior, s'apliquen les normes de la regulació harmonitzada a l'adjudicació de cada lot. No obstant això, els òrgans de contractació poden exceptuar d'aquestes normes els lots amb un valor estimat inferior a 80.000 euros, sempre que l'import acumulat dels lots exceptuats no sobrepassi el 20 per 100 del valor acumulat de la totalitat d'aquests.

Article 23. Contractes subvencionats subjectes a una regulació harmonitzada.

1. Són contractes subvencionats subjectes a una regulació harmonitzada els contractes d'obres i els contractes de serveis definits d'acord amb el que preveuen els articles 13 i 17, respectivament, que siguin subvencionats, de forma directa i en més d'un 50 per 100 del seu import, per entitats que tinguin la consideració de poders adjudicadors, sempre que pertanyin a alguna de les categories següents:

a) Contractes d'obres que tinguin per objecte activitats d'enginyeria civil de la secció F, divisió 45, grup 45.2 de la Nomenclatura general d'activitats econòmiques de les comunitats europees (NACE), o la construcció d'hospitals, centres esportius, recreatius o d'oci, edificis escolars o universitaris i edificis d'ús administratiu, sempre que el seu valor estimat sigui igual o superior a 5.225.000 euros.

b) Contractes de serveis vinculats a un contracte d'obres dels que defineix la lletra a), amb un valor estimat igual o superior a 209.000 euros.

2. Les normes previstes per als contractes subvencionats s'apliquen a aquells subscrits per particulars o per entitats del sector públic que no tinguin la consideració de poders adjudicadors, en conjunció, en aquest últim cas, amb les que estableix el títol II del llibre tercer d'aquesta Llei. Quan el contracte subvencionat l'adjudiquin entitats del sector públic que tinguin la consideració de poder adjudicador, s'apliquen les normes de contractació previstes per a aquestes entitats, d'acord amb la seva naturalesa, excepte la relativa a la determinació de la competència per resoldre el recurs especial en matèria de contractació i per adoptar mesures cautelars en el procediment d'adjudicació, que es regeix, en tot cas, per la regla establerta a l'apartat 2 de l'article 47.

Secció 3a Contractes administratius i contractes privats

Article 24. Règim jurídic aplicable als contractes del sector públic.

Els contractes del sector públic poden estar sotmesos a un règim jurídic de dret administratiu o de dret privat.

Article 25. Contractes administratius.

1. Tenen caràcter administratiu els contractes següents, sempre que els subscrigui una Administració pública:

a) Els contractes d'obra, concessió d'obra, concessió de serveis, subministrament i serveis. No obstant això, tenen caràcter privat els contractes següents:

1r Els contractes de serveis que tinguin per objecte serveis financers amb número de referència CPV de 66100000-1 a 66720000-3 i els que tinguin per objecte la creació i interpretació artística i literària i els d'espectacles amb número de referència CPV de 79995000-5 a 79995200-7, i de 92000000-1 a 92700000-8, excepte 92230000-2, 92231000-9 i 92232000-6.

2n Aquells l'objecte dels quals sigui la subscripció a revistes, publicacions periòdiques i bases de dades.

b) Els contractes declarats així expressament per una llei, i aquells altres d'un objecte diferent dels que expressa la lletra anterior, però que tinguin naturalesa administrativa especial perquè estan vinculats al gir o trànsit específic de l'Administració contractant o per satisfer de manera directa o immediata una finalitat pública de la competència específica d'aquella.

2. Els contractes administratius es regeixen, quant a la seva preparació, adjudicació, efectes, modificació i extinció, per aquesta Llei i les seves disposicions de desplegament; supletòriament s'aplica la resta de normes de dret administratiu i, si no n'hi ha, les normes de dret privat. No obstant això, als contractes administratius especials a què es refereix la lletra b) de l'apartat anterior els són aplicables, en primer terme, les seves normes específiques.

Article 26. *Contractes privats.*

1. Tenen la consideració de contractes privats:

a) Els que subscriuguin les administracions públiques l'objecte dels quals sigui diferent dels referits a les lletres a) i b) de l'apartat primer de l'article anterior.

b) Els subscrits per entitats del sector públic que, tot i ser poder adjudicador, no reuneixin la condició d'administracions públiques.

c) Els subscrits per entitats del sector públic que no reuneixin la condició de poder adjudicador.

2. Els contractes privats que subscriuguin les administracions públiques es regeixen, quant a la seva preparació i adjudicació, si no hi ha normes específiques, per les seccions 1a i 2a del capítol I del títol I del llibre segon d'aquesta Llei amb caràcter general, i per les seves disposicions de desplegament, i s'aplica supletòriament la resta de normes de dret administratiu o, si s'escau, les normes de dret privat, segons correspongui per raó del subjecte o entitat contractant. Pel que fa als seus efectes, modificació i extinció, aquests contractes es regeixen pel dret privat.

No obstant el que estableix el paràgraf anterior, als contractes que esmenten els números 1r i 2n de la lletra a) de l'apartat primer de l'article anterior, els són aplicables, a més del llibre primer d'aquesta Llei, el seu llibre segon quant a la seva preparació i adjudicació. Quant als seus efectes i extinció, els són aplicables les normes de dret privat, llevat del que estableixen els articles d'aquesta Llei relatius a les condicions especials d'execució, modificació, cessió, subcontractació i resolució dels contractes, que els són aplicables quan el contracte estigui subjecte a una regulació harmonitzada.

3. Els contractes privats que subscriuguin els poders adjudicadors que no pertanyin a la categoria d'administracions públiques que esmenta la lletra b) de l'apartat primer del present article, l'objecte dels quals estigui comprès en l'àmbit d'aquesta Llei, es regeixen pel que disposa el títol I del seu llibre tercer, quant a la seva preparació i adjudicació.

Quant als seus efectes i extinció, els són aplicables les normes de dret privat i les normes a què es refereix el paràgraf primer de l'article 319 en matèria mediambiental, social o laboral, de condicions especials d'execució, de modificació del contracte, de cessió i subcontractació, de racionalització tècnica de la contractació; i la causa de resolució del contracte referida a la impossibilitat d'executar la prestació en els termes inicialment pactats, quan no sigui possible modificar el contracte, de conformitat amb els articles 204 i 205.

4. Els contractes que subscriuguin les entitats del sector públic que no tinguin la condició de poder adjudicador es regeixen pel que disposen els articles 321 i 322.

Pel que fa als seus efectes, modificació i extinció, es regulen per les normes de dret privat que els siguin aplicables.

Article 27. *Jurisdicció competent.*

1. Són competència de l'ordre jurisdiccional contenciós administratiu les qüestions següents:

a) Les relatives a la preparació, adjudicació, efectes, modificació i extinció dels contractes administratius.

b) Les que se suscitin en relació amb la preparació i adjudicació dels contractes privats de les administracions públiques.

Adicionalment, respecte dels contractes referits als números 1r i 2n de la lletra a) de l'apartat primer de l'article 25 d'aquesta Llei que estiguin subjectes a una regulació harmonitzada, les impugnacions de les modificacions basades en l'incompliment del que estableixen els articles 204 i 205 d'aquesta Llei, perquè s'entén que la modificació havia de ser objecte d'una nova adjudicació.

c) Les referides a la preparació, adjudicació i modificacions contractuals, quan la impugnació d'aquestes últimes es basi en l'incompliment del que estableixen els articles 204 i 205 d'aquesta Llei, quan s'entengui que aquesta modificació havia de ser objecte d'una nova adjudicació dels contractes subscrits pels poders adjudicadors que no tinguin la consideració d'Administració pública.

d) Les relatives a la preparació i adjudicació dels contractes d'entitats del sector públic que no tinguin el caràcter de poders adjudicadors.

e) Els recursos interposats contra les resolucions que dictin els òrgans administratius de resolució dels recursos que preveu l'article 44 d'aquesta Llei, així com l'article 321.5.

f) Les qüestions que se suscitin en relació amb la preparació, adjudicació i modificació dels contractes subvencionats a què es refereix l'article 23 d'aquesta Llei.

2. L'ordre jurisdiccional civil és el competent per resoldre:

a) Les controvèrsies que se suscitin entre les parts en relació amb els efectes i l'extinció dels contractes privats de les entitats que tinguin la consideració de poders adjudicadors, siguin o no administracions públiques, a excepció de les modificacions contractuals que esmenten les lletres b) i c) de l'apartat anterior.

b) De les qüestions referides a efectes i extinció dels contractes que subscriguin les entitats del sector públic que no tinguin el caràcter de poders adjudicadors.

c) El coneixement de les qüestions litigioses relatives al finançament privat del contracte de concessió d'obra pública o de concessió de serveis, excepte pel que fa a les actuacions en exercici de les obligacions i potestats administratives que, d'acord amb el que disposa aquesta Llei, s'atribueixen a l'Administració concedent, i en les quals és competent l'ordre jurisdiccional contenciós administratiu.

LLIBRE PRIMER

Configuració general de la contractació del sector públic i elements estructurals dels contractes

TÍTOL I

Disposicions generals sobre la contractació del sector públic

CAPÍTOL I

Racionalitat i consistència de la contractació del sector públic

Article 28. *Necessitat i idoneïtat del contracte i eficiència en la contractació.*

1. Les entitats del sector públic no poden subscriure contractes que no siguin els necessaris per complir i dur a terme els seus fins institucionals. A aquest efecte, la

naturalesa i extensió de les necessitats que es pretenen cobrir mitjançant el contracte projectat, així com la idoneïtat del seu objecte i contingut per satisfer-les, quan s'adjudiqui per un procediment obert, restringit o negociat sense publicitat, s'han de determinar amb precisió, i se n'ha de deixar constància en la documentació preparatòria, abans d'iniciar el procediment encaminat a la seva adjudicació.

2. Les entitats del sector públic han de vetllar per l'eficiència i el manteniment dels termes acordats en l'execució dels processos de contractació pública, han d'afavorir l'agilitat de tràmits, han de valorar la incorporació de consideracions socials, mediambientals i d'innovació com a aspectes positius en els procediments de contractació pública i han de promoure la participació de la petita i mitjana empresa i l'accés sense cost a la informació, en els termes que preveu aquesta Llei.

3. D'acord amb els principis de necessitat, idoneïtat i eficiència que estableix aquest article, les entitats del sector públic, amb el compliment previ dels requisits legalment establerts, poden subscriure contractes derivats de projectes promoguts per la iniciativa privada, en particular respecte als contractes de concessió d'obres i concessió de serveis, inclosos en la seva modalitat de societat d'economia mixta.

4. Les entitats del sector públic han de programar l'activitat de contractació pública, que han de dur a terme en un exercici pressupostari o períodes plurianuals i han de donar a conèixer el seu pla de contractació anticipadament mitjançant un anunci d'informació prèvia previst a l'article 134 que almenys reculli els contractes que han de quedar subjectes a una regulació harmonitzada.

Article 29. *Termini de durada dels contractes i d'execució de la prestació.*

1. La durada dels contractes del sector públic s'ha d'establir tenint en compte la naturalesa de les prestacions, les característiques del seu finançament i la necessitat de sotmetre'n la realització periòdicament a concurrència, sense perjudici de les normes especials aplicables a determinats contractes.

2. El contracte pot preveure una o diverses pròrrogues sempre que les seves característiques romanguin inalterables durant el seu període de durada, sense perjudici de les modificacions que es puguin introduir de conformitat amb el que estableixen els articles 203 a 207 d'aquesta Llei.

La pròrroga l'acorda l'òrgan de contractació i és obligatòria per a l'empresari, sempre que el seu preavís es produeixi almenys amb dos mesos d'antelació a la finalització del termini de durada del contracte, llevat que en el plec que regeixi el contracte se n'estableixi un de superior. Queden exceptuats de l'obligació de preavís els contractes amb una durada inferior a dos mesos.

En cap cas no es pot produir la pròrroga pel consentiment tàcit de les parts.

La pròrroga del contracte que estableix aquest apartat no és obligatòria per al contractista en els casos en què en el contracte es doni la causa de resolució establerta a l'article 198.6 perquè l'Administració s'ha demorat en l'abonament del preu més de sis mesos.

3. Quan es produeixi demora en l'execució de la prestació per part de l'empresari, l'òrgan de contractació pot concedir una ampliació del termini d'execució, sense perjudici de les penalitats que si s'escau siguin procedents, i en el cas dels contractes administratius és aplicable el que preveuen els articles 192 i següents d'aquesta Llei.

4. Els contractes de subministraments i de serveis de prestació successiva tenen un termini màxim de durada de cinc anys, incloses les possibles pròrrogues que en aplicació de l'apartat segon d'aquest article acordi l'òrgan de contractació, respectant les condicions i els límits que estableixen les respectives normes pressupostàries que siguin aplicables a l'ens contractant.

Excepcionalment, en els contractes de serveis es pot establir un termini de durada superior al que estableix el paràgraf anterior, quan ho exigeixi el període de recuperació de les inversions directament relacionades amb el contracte i aquestes no siguin susceptibles d'utilitzar-se en la resta de l'activitat productiva del contractista o la seva utilització sigui antieconòmica, sempre que l'amortització de les inversions esmentades sigui un cost

rellevant en la prestació del servei, circumstàncies que s'han de justificar en l'expedient de contractació amb indicació de les inversions a les quals es refereixi i del seu període de recuperació. El concepte de cost rellevant en la prestació del servei ha de ser objecte de desplegament reglamentari.

El contracte de serveis de manteniment que es concerti conjuntament amb el de la compra del bé que s'ha de mantenir, quan aquest manteniment només el pugui prestar per raons d'exclusivitat l'empresa que va subministrar el bé esmentat, pot tenir com a termini de durada el de la vida útil del producte adquirit.

Així mateix, es pot establir en els contractes de serveis relatius als serveis a les persones un termini de durada superior quan sigui necessari per a la continuïtat d'aquells tractaments als usuaris en què el canvi del prestador pugui repercutir negativament.

No obstant el que estableixen els apartats anteriors, quan al venciment d'un contracte no s'hagi formalitzat el nou contracte que garanteixi la continuïtat de la prestació que ha d'efectuar el contractista com a conseqüència d'incidències resultants d'esdeveniments imprevisibles per a l'òrgan de contractació produïdes en el procediment d'adjudicació i hi hagi raons d'interès públic per no interrompre la prestació, es pot prorrogar el contracte originari fins que comenci l'execució del nou contracte i en tot cas per un període màxim de nou mesos, sense modificar la resta de condicions del contracte, sempre que l'anunci de licitació del nou contracte s'hagi publicat amb una antelació mínima de tres mesos respecte de la data de finalització del contracte originari.

5. La durada dels contractes d'arrendament de béns mobles no pot excedir, incloses les possibles pròrrogues que en aplicació de l'apartat segon d'aquest article acordi l'òrgan de contractació, els cinc anys.

6. Els contractes de concessió d'obres i de concessió de serveis tenen un termini de durada limitat, el qual s'ha de calcular en funció de les obres i dels serveis que constitueixin el seu objecte i s'ha de fer constar al plec de clàusules administratives particulars.

Si la concessió d'obres o de serveis sobrepasa el termini de cinc anys, la seva durada màxima no pot excedir el temps que es calculi raonable perquè el concessionari recuperi les inversions efectuades per a l'explotació de les obres o serveis, juntament amb un rendiment sobre el capital invertit, tenint en compte les inversions necessàries per assolir els objectius contractuals específics.

Les inversions que es tinguin en compte als efectes del càlcul han d'incloure tant les inversions inicials com les efectuades durant la vida de la concessió.

En qualsevol cas, la durada dels contractes de concessió d'obres o de concessió de serveis a què es refereix el segon paràgraf del present apartat, incloses les possibles pròrrogues, no pot excedir els:

- a) Quaranta anys per als contractes de concessió d'obres, i de concessió de serveis que compreguin l'execució d'obres i l'explotació de servei.
- b) Vint-i-cinc anys en els contractes de concessió de serveis que compreguin l'explotació d'un servei no relacionat amb la prestació de serveis sanitaris.
- c) Deu anys en els contractes de concessió de serveis que compreguin l'explotació d'un servei l'objecte del qual consisteixi en la prestació de serveis sanitaris sempre que no estiguin compresos en la lletra a).

Els terminis fixats en els plecs de condicions només es poden ampliar en un 15 per cent de la seva durada inicial per restablir l'equilibri econòmic del contracte en les circumstàncies que preveuen els articles 270 i 290.

No es tenen en compte, als efectes del còmput del termini de durada de la concessió i del que s'estableix per a l'execució de les obres, els períodes en què aquestes s'hagin de suspendre per una causa imputable a l'Administració concedent o deguda a força major. Si el concessionari és responsable del retard en l'execució de les obres, cal atènyer-se al que disposa el règim de penalitats contingut en el plec de clàusules administratives particulars i en aquesta Llei, sense que pertoqui ampliar el termini de la concessió.

7. No obstant el que s'ha disposat anteriorment, els contractes de serveis que siguin complementaris d'altres contractes d'obres o de subministrament poden tenir un termini de

vigència superior al que assenyala l'apartat 4, que, en cap cas, no ha d'excedir el termini de durada del contracte principal, excepte en els contractes que compreguin treballs relacionats amb la liquidació del contracte principal, el termini final del qual excedeix el d'aquest en el temps necessari per realitzar-los. La iniciació del contracte complementari a què es refereix aquest apartat queda en suspens, llevat de causa justificada derivada del seu objecte i contingut, fins que comenci l'execució del contracte principal corresponent.

S'han d'entendre per contractes complementaris els que tenen una relació de dependència respecte d'un altre, el principal, i l'objecte dels quals es consideri necessari per a la realització correcta de la prestació o prestacions a què es refereixi el contracte principal esmentat.

8. Els contractes menors que defineix l'apartat primer de l'article 118 no poden tenir una durada superior a un any ni ser objecte de pròrroga.

9. El període de recuperació de la inversió a què es refereixen els apartats 4 i 6 d'aquest article es calcula d'acord amb el que estableix el Reial decret a què es refereixen els articles 4 i 5 de la Llei 2/2015, de 30 de març, de desindexació de l'economia espanyola.

Article 30. Execució directa de prestacions per l'Administració pública amb la col·laboració d'empresaris particulars o a través de mitjans propis no personificats.

1. L'execució d'obres la poden dur a terme els serveis de l'Administració pública, ja sigui utilitzant exclusivament mitjans propis no personificats o amb la col·laboració d'empresaris particulars quan concorri alguna d'aquestes circumstàncies:

a) Que l'Administració tingui muntades fàbriques, arsenals, mestrances o serveis tècnics o industrials suficientment aptes per dur a terme la prestació; en aquest cas normalment s'ha d'utilitzar aquest sistema d'execució.

b) Que l'Administració disposi d'elements auxiliars utilitzables, l'ús dels quals suposi una economia superior al 5 per 100 de l'import del pressupost del contracte o una major celeritat en l'execució; en aquest cas, es justifiquen els avantatges que se'n derivin.

c) Que no hi hagi hagut ofertes d'empresaris en la licitació efectuada prèviament.

d) Quan es tracti d'un supòsit d'emergència, d'acord amb el que preveu l'article 120.

e) Quan, donada la naturalesa de la prestació, sigui impossible fixar prèviament un preu cert o un pressupost per unitats simples de treball.

f) Quan sigui necessari rellevar el contractista de fer algunes unitats d'obra perquè no s'ha arribat a un acord en els preus contradictoris corresponents.

g) Les obres de mera conservació i manteniment, definides a l'article 232.5.

h) Excepcionalment, l'execució d'obres definides en virtut d'un avantprojecte, quan no s'apliqui l'article 146.2 relatiu a la valoració de les ofertes amb més d'un criteri d'adjudicació.

En els supòsits que preveuen les lletres a), b), c), e) i f) anteriors, s'ha de redactar el projecte corresponent, el contingut del qual s'ha de fixar reglamentàriament.

2. La fabricació de béns mobles la poden efectuar els serveis de l'Administració, ja sigui utilitzant de manera exclusiva mitjans propis no personificats o amb la col·laboració d'empresaris particulars quan concorri alguna de les circumstàncies que preveuen les lletres a), c), d) i e) de l'apartat anterior, o quan, en el supòsit definit a la lletra b) d'aquest mateix apartat, l'estalvi que es pugui obtenir sigui superior al 20 per 100 del pressupost del subministrament o es pugui obtenir una celeritat més gran en la seva execució.

S'exceptuen d'aquestes limitacions les fabricacions de béns mobles que, per raons de defensa o d'interès militar, sigui convenient que executi l'Administració.

3. La prestació de serveis l'ha de dur a terme normalment la mateixa Administració pels seus propis mitjans. No obstant això, quan no tingui mitjans suficients, amb la deguda justificació prèvia en l'expedient, es pot contractar de conformitat amb el que estableix el capítol V del títol II del llibre II d'aquesta Llei.

4. Quan, de conformitat amb els apartats anteriors d'aquest article, l'execució de les obres o la fabricació dels béns mobles s'efectuï en col·laboració amb empresaris

particulars, el règim jurídic aplicable a aquests contractes és el que preveu aquesta Llei per als contractes d'obres o de subministrament. La selecció de l'empresari col·laborador s'efectua pels procediments d'adjudicació que estableix l'article 131, excepte en el cas que preveu la lletra d) de l'apartat 1 del present article.

En els supòsits d'obres incloses a les lletres a) i b) de l'apartat 1 d'aquest article, la contractació amb col·laboradors no pot sobrepassar el 60 per cent de l'import total del projecte.

5. L'autorització de l'execució d'obres i de la fabricació de béns mobles i, si s'escau, l'aprovació del projecte correspon a l'òrgan competent per aprovar la despesa o a l'òrgan que determinin les disposicions orgàniques de les comunitats autònomes, en el seu àmbit respectiu.

El que disposa el paràgraf anterior també és aplicable als encàrrecs a mitjans propis personificats que regulen els articles 32 i 33.

Article 31. *Potestat d'autoorganització i sistemes de cooperació pública vertical i horitzontal.*

1. Les entitats que pertanyen al sector públic poden cooperar entre si d'alguna de les formes següents, sense que el resultat d'aquesta cooperació es pugui qualificar de contractual:

a) Mitjançant sistemes de cooperació vertical consistents en l'ús de mitjans propis personificats en el sentit i amb els límits que estableixen l'article 32 per als poders adjudicadors i l'article 33 per als ens del sector públic que no tinguin la consideració de poder adjudicador, en l'exercici de la seva potestat d'autoorganització, mitjançant l'acord d'encàrrec oportú.

b) Mitjançant sistemes de cooperació horitzontal entre entitats que pertanyen al sector públic, amb la subscripció prèvia dels convenis corresponents, en les condicions i amb els límits que estableix l'apartat 1 de l'article 6.

2. Als efectes del que disposa l'apartat anterior, les entitats que pertanyen al sector públic poden acordar, en tot cas, la realització conjunta de contractacions específiques.

3. Quan un procediment de contractació es desenvolupi en la seva totalitat de manera conjunta en nom i a compte de diverses entitats, aquestes tenen la responsabilitat conjunta del compliment de les seves obligacions. Això s'aplica també en aquells casos en què una sola entitat administri el procediment, per compte propi i a compte de les altres entitats interessades.

Quan un procediment de contractació no es desenvolupi en la seva totalitat en nom i a compte de les entitats interessades, aquests només tenen la responsabilitat conjunta per aquelles parts que s'hagin portat a terme conjuntament. Cada entitat és l'única responsable del compliment de les seves obligacions respecte a les parts que porti a terme en el seu propi nom i per compte propi.

Article 32. *Encàrrecs dels poders adjudicadors a mitjans propis personificats.*

1. Els poders adjudicadors es poden organitzar executant de manera directa prestacions pròpies dels contractes d'obres, subministraments, serveis, concessió d'obres i concessió de serveis, a canvi d'una compensació tarifària, valent-se d'una altra persona jurídica diferent d'ells, ja sigui de dret públic o de dret privat, amb l'encàrrec previ a aquesta, amb subjecció al que disposa aquest article, sempre que la persona jurídica que utilitzin mereixi la qualificació jurídica de mitjà propi personificat respecte d'ells de conformitat amb el que disposen els tres apartats següents, i sense perjudici dels requisits que estableix per als mitjans propis de l'àmbit estatal la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic.

L'encàrrec que compleixi aquests requisits no té la consideració de contracte.

2. Tenen la consideració de mitjà propi personificat respecte d'una única entitat concreta del sector públic les persones jurídiques, de dret públic o de dret privat, que compleixin tots i cadascun dels requisits que s'estableixen a continuació:

a) Que el poder adjudicador que li pugui conferir encàrrecs exerceixi sobre l'ens destinatari d'aquests un control, directe o indirecte, anàleg al que ostentaria sobre els seus mateixos serveis o unitats, de manera que el primer pugui exercir sobre el segon una influència decisiva sobre els seus objectius estratègics i decisions significatives.

En tot cas, s'entén que el poder adjudicador que li pot conferir encàrrecs ostenta sobre l'ens destinatari d'aquest un control anàleg al que exerceix sobre els seus propis serveis o unitats quan ell mateix o bé un altre o altres poders adjudicadors o persones jurídiques controlats de la mateixa manera pel primer li puguin conferir encàrrecs que siguin d'execució obligatòria per a l'ens destinatari de l'encàrrec, perquè així ho estableixen els estatuts o l'acte de creació, de manera que hi hagi una unitat de decisió entre ells, d'acord amb instruccions fixades unilateralment per l'ens que pot dur a terme l'encàrrec.

La compensació s'estableix per referència a tarifes aprovades per l'entitat pública de la qual depèn el mitjà propi personificat per a les activitats objecte d'encàrrec dutes a terme pel mitjà propi directament i, en la forma que es determini per reglament, tenint en compte el cost efectiu suportat pel mitjà propi per a les activitats objecte de l'encàrrec que se subcontractin amb empresaris particulars en els casos en què aquest cost sigui inferior al resultant d'aplicar les tarifes a les activitats subcontractades.

Aquestes tarifes es calculen de manera que representin els costos reals de realització de les unitats produïdes directament pel mitjà propi.

b) Que més del 80 per cent de les activitats de l'ens destinatari de l'encàrrec es portin a terme en l'exercici de les comeses que li han confiat el poder adjudicador que fa l'encàrrec i que el controla o altres persones jurídiques controlades de la mateixa manera per l'entitat que fa l'encàrrec.

A aquests efectes, per calcular el 80 per cent de les activitats de l'ens destinatari de l'encàrrec s'han de prendre en consideració la mitjana del volum global de negocis, les despeses suportades pels serveis prestats al poder adjudicador en relació amb la totalitat de les despeses en què hagi incorregut el mitjà propi per raó de les prestacions que hagi efectuat a qualsevol entitat, o un altre indicador alternatiu d'activitat que sigui fiable, i tot això referit als tres exercicis anteriors al de formalització de l'encàrrec.

Quan a causa de la data de creació o d'inici d'activitat del poder adjudicador que fa l'encàrrec, o a causa de la reorganització de les activitats d'aquest, el volum global de negocis, o un altre indicador alternatiu d'activitat, d'acord amb el que estableix el paràgraf anterior, no estiguin disponibles respecte dels tres exercicis anteriors a la formalització de l'encàrrec o hagin perdut la seva vigència, n'hi ha prou amb justificar que el càlcul del nivell d'activitat es correspon amb la realitat, en especial mitjançant projeccions de negoci.

El compliment efectiu del requisit que estableix aquesta lletra ha de quedar reflectit en la memòria integrant dels comptes anuals de l'ens destinatari de l'encàrrec i, en conseqüència, ha de ser objecte de verificació per l'auditor de comptes en la realització de l'auditoria dels comptes anuals esmentats de conformitat amb la normativa reguladora de l'activitat d'auditoria de comptes.

c) Quan l'ens destinatari de l'encàrrec sigui un ens de personificació juridicoprivada, a més, la totalitat del seu capital o patrimoni ha de ser de titularitat o aportació pública.

d) La condició de mitjà propi personificat de l'entitat destinatària de l'encàrrec respecte del poder adjudicador concret que fa l'encàrrec s'ha de reconèixer expressament en els seus estatuts o actes de creació, amb el compliment previ dels requisits següents:

1r Conformitat o autorització expressa del poder adjudicador respecte del que hagi de ser mitjà propi.

2n Verificació, per l'entitat pública de què depengui l'ens que hagi de ser mitjà propi, que disposa de mitjans personals i materials apropiats per a la realització dels encàrrecs de conformitat amb el seu objecte social.

Els estatuts o l'acte de creació de l'ens destinatari de l'encàrrec han de determinar: el poder adjudicador respecte del qual té aquesta condició; precisar el règim jurídic i administratiu dels encàrrecs que se'ls puguin conferir; i establir la impossibilitat que participin en licitacions públiques convocades pel poder adjudicador del qual siguin mitjà propi personificat, sense perjudici que, quan no concorri cap licitador, se'ls pugui encarregar l'execució de la prestació objecte d'aquestes licitacions.

En tot cas, es presumeix que compleix el requisit establert al número 2n d'aquesta lletra quan hagi obtingut la classificació corresponent respecte als grups, subgrups i categories que tingui.

3. L'apartat 2 d'aquest article també s'aplica en els casos en què la persona jurídica controlada sigui un poder adjudicador i efectui un encàrrec al poder adjudicador que la controla o a una altra persona jurídica controlada, directament o indirectament, pel mateix poder adjudicador, sempre que no hi hagi participació directa de capital privat en la persona jurídica a la qual es faci l'encàrrec.

4. Tenen la consideració de mitjà propi personificat respecte de dos o més poders adjudicadors que siguin independents entre si les persones jurídiques, de dret públic o de dret privat, que compleixin tots i cadascun dels requisits que s'estableixen a continuació:

a) Que els poders adjudicadors que li puguin conferir encàrrecs exerceixin sobre l'ens destinatari d'aquest un control conjunt anàleg al que tindrien sobre els seus propis serveis o unitats.

S'entén que hi ha control conjunt quan es compleixen totes les condicions següents:

1r Que en els òrgans decisoris de l'ens destinatari de l'encàrrec hi estiguin representats tots els ens que li puguin conferir encàrrecs, i cada representant pugui representar diversos d'aquests últims o la seva totalitat.

2n Que aquests últims puguin exercir directament i conjuntament una influència decisiva sobre els objectius estratègics i sobre les decisions significatives de l'ens destinatari de l'encàrrec.

3r Que l'ens destinatari de l'encàrrec no persegueixi interessos contraris als interessos dels ens que li puguin conferir encàrrecs.

La compensació s'estableix per referència a tarifes aprovades per l'entitat pública de la qual depèn el mitjà propi personificat per a les activitats objecte d'encàrrec dutes a terme pel mitjà propi directament i, en la forma que es determini per reglament, tenint en compte el cost efectiu suportat pel mitjà propi per a les activitats objecte de l'encàrrec que se subcontractin amb empresaris particulars en els casos en què aquest cost sigui inferior al resultant d'aplicar les tarifes a les activitats subcontractades.

Aquestes tarifes s'han de calcular de manera que representin els costos reals de realització de les unitats produïdes directament pel mitjà propi.

b) Que més del 80 per cent de les activitats de l'ens destinatari de l'encàrrec es portin a terme en l'exercici de les comeses que li han confiat els poders adjudicadors que el controlen o altres persones jurídiques controlades pels mateixos poders adjudicadors. El càlcul del 80 per cent s'ha de fer d'acord amb el que estableix la lletra b) de l'apartat 2 d'aquest article.

El compliment del requisit que estableix aquesta lletra ha de quedar reflectit en la memòria integrant dels comptes anuals de l'ens destinatari de l'encàrrec i, en conseqüència, ser objecte de verificació per l'auditor de comptes en la realització de l'auditoria dels comptes anuals esmentats de conformitat amb la normativa reguladora de l'activitat d'auditoria de comptes.

c) Que compleixin els requisits que estableixen les lletres c) i d) de l'apartat 2 d'aquest article.

5. L'incompliment sobrevingut de qualsevol dels requisits que estableixen els apartats 2 o 4, segons correspongui en cada cas, comporta la pèrdua de la condició de mitjà propi personificat i, en conseqüència, la impossibilitat de seguir efectuant encàrrecs a la persona

jurídica afectada; sense perjudici de la conclusió dels encàrrecs que estiguin en fase d'execució.

6. Els encàrrecs que efectuïn les entitats del sector públic a un ens que, d'acord amb els apartats segon, tercer o quart d'aquest article, pugui ser qualificat de mitjà propi personificat del primer o primers, no tenen la consideració jurídica de contracte i únicament han de complir les normes següents:

a) El mitjà propi personificat ha d'haver publicat a la Plataforma de Contractació corresponent la seva condició com a tal; respecte de quins poders adjudicadors la té; i els sectors d'activitat que estan compresos en el seu objecte social i en els quals seria apte per executar les prestacions que hagin de ser objecte d'encàrrec.

b) L'encàrrec ha de ser objecte de formalització en un document que s'ha de publicar a la Plataforma de Contractació corresponent en els supòsits que preveu l'article 63.6. El document de formalització ha d'establir el termini de durada de l'encàrrec.

c) Els òrgans de les entitats del sector públic estatal que tinguin la condició de poder adjudicador en virtut del que disposa l'article 3.3 d'aquesta Llei necessiten l'autorització del Consell de Ministres quan l'import de la despesa que es derivi de l'encàrrec sigui igual o superior a dotze milions d'euros.

L'autorització del Consell de Ministres a què es refereix el paràgraf anterior s'ha d'obtenir abans que l'òrgan competent subscrigui l'encàrrec. Una vegada obtinguda l'autorització, correspon als òrgans competents aprovar la despesa i subscripció de l'encàrrec, de conformitat amb el que disposen les normes respectives.

Per tal d'obtenir l'autorització esmentada, els òrgans competents han de remetre almenys els documents següents: el text de l'encàrrec; l'informe del servei jurídic; així com el certificat d'existència de crèdit o, en tractar-se de poders adjudicadors amb pressupost estimatiu, els documents equivalents que acreditin l'existència de finançament.

Requereixen igualment l'autorització prèvia del Consell de Ministres les modificacions d'encàrrecs autoritzats pel Consell de Ministres, quan superin el 20 per cent de l'import de l'encàrrec.

L'autorització que atorgui el Consell de Ministres és genèrica per a la subscripció de l'encàrrec, sense que en cap cas impliqui una validació dels tràmits efectuats, ni eximeixi de la responsabilitat que correspongui a les parts respecte de la correcta tramitació i realització de l'encàrrec.

7. Als negocis jurídics que els ens destinataris de l'encàrrec formalitzin en execució de l'encàrrec rebut de conformitat amb aquest article, se'ls apliquen les regles següents:

a) El contracte queda sotmès a aquesta Llei, en els termes que siguin procedents, d'acord amb la naturalesa de l'entitat que els subscrigui i el tipus i valor estimat d'aquests i, en tot cas, quan el mitjà propi no sigui un poder adjudicador, se li apliquen les normes que conté el títol I del llibre tercer d'aquesta Llei.

b) L'import de les prestacions parcials que el mitjà propi pugui contractar amb tercers no ha d'excedir el 50 per cent de la quantia de l'encàrrec.

No és aplicable el que estableix aquesta lletra als contractes d'obres que subscriguin els mitjans propis als quals se'ls hagi encarregat una concessió, ja sigui d'obres o de serveis. Igualment, no és aplicable en els supòsits en què la gestió del servei públic s'efectuï mitjançant la creació d'entitats de dret públic destinades a aquest fi, ni a aquells en què aquesta gestió s'atribueixi a una societat de dret privat amb un capital que sigui, en la seva totalitat, de titularitat pública.

Article 33. Encàrrecs d'entitats pertanyents al sector públic que no tinguin la consideració de poder adjudicador a mitjans propis personificats.

1. Les entitats del sector públic que no tinguin la consideració de poder adjudicador poden executar de manera directa prestacions pròpies dels contractes d'obres, subministraments, serveis, concessió d'obres i concessió de serveis a canvi d'una

compensació valent-se d'una persona jurídica diferent, amb un encàrrec previ a aquesta, amb subjecció al que disposa aquest article, sempre que la persona jurídica que utilitzin mereixi la qualificació jurídica de mitjà propi personificat respecte d'aquestes entitats, de conformitat amb el que disposa l'apartat següent. L'encàrrec que compleixi aquests requisits no té la consideració de contracte.

2. Tenen la consideració de mitjà propi personificat respecte d'una entitat pertanyent al sector públic que no tingui la consideració de poder adjudicador, les persones jurídiques, de dret públic o de dret privat, que compleixin tots i cadascun dels requisits següents:

- a) Que l'ens que fa l'encàrrec exerceixi el control, directe o indirecte, en el sentit de l'article 42 del Codi de comerç, sobre l'ens destinatari de l'encàrrec.
- b) Que la totalitat del capital social o patrimoni de l'ens destinatari de l'encàrrec sigui de titularitat pública.
- c) Que més del 80 per cent de les activitats de l'ens destinatari de l'encàrrec es portin a terme en l'exercici de les comeses que li han confiat l'entitat que realitza l'encàrrec i que el controla o altres persones jurídiques controlades de la mateixa manera per l'entitat que efectua l'encàrrec.

El compliment efectiu del requisit que estableix aquesta lletra ha de quedar reflectit en la memòria integrant dels comptes anuals de l'ens destinatari de l'encàrrec i, en conseqüència, ser objecte de verificació per l'auditor de comptes en la realització de l'auditoria dels comptes anuals esmentats de conformitat amb la normativa reguladora de l'activitat d'auditoria de comptes.

3. L'apartat 2 d'aquest article també s'aplica en els casos en què una persona jurídica del sector públic estatal efectui un encàrrec a una altra persona jurídica del sector públic estatal, sempre que una d'aquestes, ja sigui la que efectua l'encàrrec o la que el rep, exerceixi el control de l'altra o participi directament o indirectament en el seu capital social.

CAPÍTOL II

Llibertat de pactes i contingut mínim del contracte

Article 34. *Llibertat de pactes.*

1. En els contractes del sector públic es pot incloure qualsevol pacte, clàusula i condició, sempre que no siguin contraris a l'interès públic, a l'ordenament jurídic i als principis de bona administració.

2. Només es poden fusionar prestacions corresponents a diferents contractes en un contracte mixt quan aquestes prestacions estiguin vinculades directament entre si i mantinguin relacions de complementarietat que n'exigeixin la consideració i el tractament com una unitat funcional dirigida a la satisfacció d'una necessitat determinada o a la consecució d'un fi institucional propi de l'entitat contractant.

Article 35. *Contingut mínim del contracte.*

1. Els documents en què es formalitzin els contractes que subscriuïn les entitats del sector públic, llevat que ja estiguin recollits en els plecs, han d'incloure, necessàriament, les mencions següents:

- a) La identificació de les parts.
- b) L'acreditació de la capacitat dels signants per subscriure el contracte.
- c) La definició de l'objecte i el tipus del contracte, tenint en compte en la definició de l'objecte les consideracions socials, ambientals i d'innovació.
- d) La referència a la legislació aplicable al contracte.
- e) L'enumeració dels documents que integren el contracte. Si així s'expressa en el contracte, aquesta enumeració pot estar jerarquitzada i ordenar-se segons l'ordre de prioritat acordat per les parts; en aquest supòsit, i excepte en cas d'error manifest, l'ordre

pactat s'utilitza per determinar la prevalença respectiva, en cas que hi hagi contradiccions entre diversos documents.

- f) El preu cert, o la manera de determinar-lo.
- g) La durada del contracte o les dates estimades per al començament de la seva execució i per a la seva finalització, així com la de la pròrroga o pròrrogues, si estan previstes.
- h) Les condicions de recepció, lliurament o admissió de les prestacions.
- i) Les condicions de pagament.
- j) Els supòsits en què és procedent la modificació, si s'escau.
- k) Els supòsits en què és procedent la resolució.
- l) El crèdit pressupostari o el programa o rúbrica comptable amb càrrec al qual s'ha d'abonar el preu, si s'escau.
- m) L'extensió objectiva i temporal del deure de confidencialitat que, si s'escau, s'imposi al contractista.
- n) L'obligació de l'empresa contractista de complir, durant tot el període d'execució del contracte, les normes i condicions que fixa el conveni col·lectiu aplicable.

2. El document contractual no pot incloure estipulacions que estableixin drets i obligacions per a les parts diferents dels que preveuen els plecs, concretats, si s'escau, en la forma que resulti de la proposició de l'adjudicatari, o dels que es detallen a l'acte d'adjudicació del contracte d'acord amb les actuacions en el procediment, si no existeixen aquells.

CAPÍTOL III

Perfecció i forma del contracte

Article 36. *Perfecció dels contractes.*

1. Els contractes que subscriguin els poders adjudicadors, a excepció dels contractes menors i dels contractes basats en un acord marc i els contractes específics en el marc d'un sistema dinàmic d'adquisició als quals es refereix l'apartat 3 d'aquest article, es perfeccionen amb la seva formalització.
2. Els contractes subvencionats que, de conformitat amb el que disposa l'article 23 d'aquesta Llei, s'han de considerar subjectes a una regulació harmonitzada, es perfeccionen de conformitat amb la legislació per la qual es regeixin. Les parts han de notificar la seva formalització a l'òrgan que va atorgar la subvenció.
3. Els contractes basats en un acord marc i els contractes específics en el marc d'un sistema dinàmic d'adquisició es perfeccionen amb la seva adjudicació.
4. Llevat que les seves clàusules indiquin una altra cosa, els contractes del sector públic s'entenen subscriptes al lloc on hi ha la seu de l'òrgan de contractació.

Article 37. *Caràcter formal de la contractació del sector públic.*

1. Les entitats del sector públic no poden contractar verbalment, llevat que el contracte tingui, de conformitat amb el assenyalat a l'article 120.1, caràcter d'emergència.
2. Els contractes que subscriguin les administracions públiques s'han de formalitzar d'acord amb el que preveu l'article 153, sense perjudici del que assenyalat per als contractes menors a l'article 118.
3. Els contractes que subscriguin els poders adjudicadors que no tinguin la consideració d'administracions públiques quan siguin susceptibles de recurs especial en matèria de contractació de conformitat amb l'article 44 s'han de formalitzar en els terminis que estableix l'article 153.

CAPÍTOL IV

Règim d'invalidesa

Article 38. *Supòsits d'invalidesa.*

Els contractes subscrits pels poders adjudicadors, inclosos els contractes subvencionats a què es refereix l'article 23, són invàlids:

- a) Quan hi concorri alguna de les causes que els invaliden de conformitat amb les disposicions del dret civil.
- b) Quan ho sigui algun dels seus actes preparatoris o del procediment d'adjudicació, perquè hi concorre alguna de les causes de dret administratiu a què es refereixen els articles següents.
- c) En els casos en què la invalidesa derivi de la il·legalitat de les seves clàusules.

Article 39. *Causas de nul·litat de dret administratiu.*

1. Són causes de nul·litat de dret administratiu les que indica l'article 47 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques.

2. Són igualment nuls de ple dret els contractes subscrits per poders adjudicadors en els quals concorri alguna de les causes següents:

a) La falta de capacitat d'obrar o de solvència econòmica, financera, tècnica o professional; o la falta d'habilitació empresarial o professional quan sigui exigible per a la realització de l'activitat o prestació que constitueixi l'objecte del contracte; o la falta de classificació, quan aquesta sigui procedent, degudament acreditada, de l'adjudicatari; o el fet que aquest estigui incurs en alguna de les prohibicions per contractar que assenyala l'article 71.

b) La carència o insuficiència de crèdit, de conformitat amb el que estableixen la Llei 47/2003, de 26 de novembre, general pressupostària, o les normes pressupostàries de la resta d'administracions públiques subjectes a aquesta Llei, llevat dels supòsits d'emergència.

c) La falta de publicació de l'anunci de licitació en el perfil de contractant allotjat en la Plataforma de Contractació del Sector Públic o en els serveis d'informació similars de les comunitats autònomes, en el «Diari Oficial de la Unió Europea» o en el mitjà de publicitat en què sigui preceptiu, de conformitat amb l'article 135.

d) La inobservança per l'òrgan de contractació del termini per formalitzar el contracte sempre que concorrin els dos requisits següents:

1r Que per aquesta causa el licitador s'hagi vist privat de la possibilitat d'interposar un recurs contra algun dels actes del procediment d'adjudicació i,

2n Que, a més, concorri alguna infracció dels preceptes que regulen el procediment d'adjudicació dels contractes que li hagi impedit obtenir-la.

e) Haver portat a efecte la formalització del contracte, en els casos en què s'hagi interposat el recurs especial en matèria de contractació a què es refereixen els articles 44 i següents, sense respectar la suspensió automàtica de l'acte recorregut en els casos en què sigui procedent, o la mesura cautelar de suspensió acordada per l'òrgan competent per conèixer del recurs especial en matèria de contractació que s'hagi interposat.

f) L'incompliment de les normes establertes per a l'adjudicació dels contractes basats en un acord marc formalitzat amb diversos empresaris o dels contractes específics basats en un sistema dinàmic d'adquisició en el qual estiguin admesos diversos empresaris, sempre que aquest incompliment hagi determinat l'adjudicació del contracte de què es tracti a un altre licitador.

g) L'incompliment greu de normes de dret de la Unió Europea en matèria de contractació pública que comporti que el contracte no s'hauria hagut d'adjudicar al

contractista, declarat pel TJUE en un procediment d'acord amb l'article 260 del Tractat de funcionament de la Unió Europea.

Article 40. Causes d'anul·labilitat de dret administratiu.

Són causes d'anul·labilitat de dret administratiu les altres infraccions de l'ordenament jurídic i, en especial, les de les regles que conté aquesta Llei, de conformitat amb el que estableix l'article 48 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques.

En particular, s'inclouen entre les causes d'anul·labilitat a què es refereix el paràgraf anterior, les següents:

- a) L'incompliment de les circumstàncies i els requisits que exigeixen els articles 204 i 205 per a la modificació dels contractes.
- b) Totes les disposicions, resolucions, clàusules o actes emanats de qualsevol poder adjudicador que atorguin, de manera directa o indirecta, avantatges a les empreses que hagin contractat prèviament amb qualsevol Administració.
- c) Els encàrrecs que acordin els poders adjudicadors per a l'execució directa de prestacions a través de mitjans propis, quan no observin algun dels requisits que estableixen els apartats 2, 3 i 4 de l'article 32, relatius a la condició de mitjà propi.

Article 41. Revisió d'ofici.

1. La revisió d'ofici dels actes preparatoris i dels actes d'adjudicació dels contractes s'efectua de conformitat amb el que estableix el capítol I del títol V de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques.

2. Als efectes exclusius d'aquesta Llei, tenen la consideració d'actes administratius els actes preparatoris i els actes d'adjudicació dels contractes de les entitats del sector públic que no siguin administracions públiques, així com els actes preparatoris i els actes d'adjudicació dels contractes subvencionats a què es refereix l'article 23 d'aquesta Llei. La revisió d'ofici d'aquests actes s'efectua de conformitat amb el que disposa l'apartat anterior.

3. Sense perjudici del que, per a l'àmbit de les comunitats autònomes, estableixen les seves normes respectives, que, en tot cas, han d'atribuir aquesta competència a un òrgan les resolucions del qual exhaureixin la via administrativa, són competents per declarar la nul·litat o lesivitat dels actes a què es refereixen els apartats anteriors l'òrgan de contractació, quan es tracti de contractes d'una Administració pública, o el titular del departament, òrgan, ens o organisme al qual estigui adscrita l'entitat contractant o al qual correspongui la seva tutela, quan aquesta no tingui el caràcter d'Administració pública. En aquest últim cas, si l'entitat contractant està vinculada a més d'una Administració, és competent l'òrgan corresponent de la que tingui el control o la participació majoritària.

En el supòsit de contractes subvencionats, la competència correspon al titular del departament, president o director de l'entitat que hagi atorgat la subvenció, o al qual estigui adscrita l'entitat que l'hagi concedit, quan aquesta no tingui el caràcter d'Administració pública. En el supòsit de concurrència de subvencions per part de diferents subjectes del sector públic, la competència es determina tenint en compte la subvenció de més quantia i, a igualtat d'import, tenint en compte la subvenció concedida primerament.

4. Llevat de determinació expressa en contra, la competència per declarar la nul·litat o la lesivitat s'entén delegada conjuntament amb la competència per contractar. No obstant això, la facultat d'acordar una indemnització per perjudicis en cas de nul·litat no és susceptible de delegació, i ha de resoldre sobre aquesta, en tot cas, l'òrgan delegant; a aquests efectes, si s'estima pertinent reconèixer una indemnització, s'ha d'elevat l'expedient a l'òrgan delegant, el qual, sense necessitat d'avocació prèvia i expressa, ha de resoldre el que sigui procedent sobre la declaració de nul·litat de conformitat amb el que preveu la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques.

5. En els supòsits de nul·litat i anul·labilitat, i en relació amb la suspensió de l'execució dels actes dels òrgans de contractació, cal atènyer-se al que disposa l'article 108 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques.

Article 42. Efectes de la declaració de nul·litat i efectes en supòsits d'anul·labilitat.

1. La declaració de nul·litat dels actes preparatoris del contracte o de l'adjudicació, quan sigui ferma, comporta en tot cas la del mateix contracte, que entra en fase de liquidació, i les parts s'han de restituir recíprocament les coses que hagin rebut en virtut del contracte i, si això no és possible, han de tornar el seu valor. La part que resulti culpable ha d'indemnitzar la contrària dels danys i perjudicis que hagi patit.

2. La nul·litat dels actes que no siguin preparatoris només afecta aquests i les seves conseqüències.

3. Si la declaració administrativa de nul·litat d'un contracte produeix un greu trastorn al servei públic, el mateix acord pot disposar la continuació dels efectes d'aquell i sota les seves mateixes clàusules, fins que s'adoptin les mesures urgents per evitar el perjudici.

4. Els efectes que estableixen els apartats anteriors poden ser acordats per la sentència que posi fi al recurs contenciós administratiu interposat, amb la declaració prèvia de lesivitat, de conformitat amb el que preveu l'article 71 de la Llei 29/1998, de 13 de juliol, reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa.

Article 43. Causes d'invalidesa de dret civil.

La invalidesa dels contractes per causes reconegudes en el dret civil, quan siguin aplicables als contractes a què es refereix l'article 38, se subjecta als requisits i terminis d'exercici de les accions establerts a l'ordenament civil, però el procediment per fer-les valer, quan el contracte l'hagi subscrit una Administració pública, s'ha de sotmetre al que preveuen els articles anteriors per als actes i contractes administratius anul·lables.

CAPÍTOL V

Del recurs especial

Article 44. Recurs especial en matèria de contractació: actes recurribles.

1. Són susceptibles de recurs especial en matèria de contractació, els actes i les decisions que esmenta l'apartat 2 d'aquest mateix article, quan es refereixin als contractes següents que pretenguin concertar les administracions públiques o la resta d'entitats que tinguin la condició de poders adjudicadors:

a) Contractes d'obres amb un valor estimat superior a tres milions d'euros, i de subministrament i serveis amb un valor estimat superior a cent mil euros.

b) Acords marc i sistemes dinàmics d'adquisició que tinguin per objecte la subscripció d'algun dels contractes que tipifica la lletra anterior, així com els contractes basats en qualsevol d'ells.

c) Concessions d'obres o de serveis amb un valor estimat que superi els tres milions d'euros.

També són recurribles els contractes administratius especials, quan, per les seves característiques, no sigui possible fixar-ne el preu de licitació o, en un altre cas, quan el seu valor estimat sigui superior al que s'estableix per als contractes de serveis.

Així mateix, són susceptibles de recurs especial en matèria de contractació els contractes subvencionats a què es refereix l'article 23, i els encàrrecs quan, per les seves característiques, no sigui possible fixar-ne l'import o, en un altre cas, quan aquest, atesa la seva durada total més les pròrrogues, sigui igual o superior al que s'estableix per als contractes de serveis.

2. Poden ser objecte del recurs les actuacions següents:
 - a) Els anuncis de licitació, els plec i els documents contractuals que estableixin les condicions que hagin de regir la contractació.
 - b) Els actes de tràmit adoptats en el procediment d'adjudicació, sempre que aquests decideixin directament o indirectament sobre l'adjudicació, determinin la impossibilitat de continuar el procediment o produeixin una indefensió o un perjudici irreparable a drets o interessos legítims. En tot cas, es considera que concorren les circumstàncies anteriors en els actes de la mesa o de l'òrgan de contractació pels quals s'acordi l'admissió o inadmissió de candidats o licitadors, o l'admissió o exclusió d'ofertes, incloses les ofertes que siguin excloses perquè són anormalment baixes com a conseqüència de l'aplicació de l'article 149.
 - c) Els acords d'adjudicació.
 - d) Les modificacions basades en l'incompliment del que estableixen els articles 204 i 205 d'aquesta Llei, perquè s'entén que la modificació havia de ser objecte d'una adjudicació nova.
 - e) La formalització d'encàrrecs a mitjans propis en els casos en què aquests no compleixin els requisits legals.
 - f) Els acords de rescat de concessions.
3. Els defectes de tramitació que afectin actes diferents dels que preveu l'apartat 2 els poden posar de manifest els interessats a l'òrgan al qual correspongui la instrucció de l'expedient o a l'òrgan de contractació, als efectes de la seva correcció d'acord amb el dret, i sense perjudici que els interessats puguin al·legar les irregularitats que els afectin en recórrer l'acte d'adjudicació.
4. No es pot presentar aquest recurs en relació amb els procediments d'adjudicació que se segueixin pel tràmit d'emergència.
5. Contra les actuacions que esmenta aquest article com a susceptibles de ser impugnades mitjançant el recurs especial, no és procedent la interposició de recursos administratius ordinaris.
6. Els actes que es dictin en els procediments d'adjudicació de contractes de les administracions públiques que no reuneixin els requisits de l'apartat 1 poden ser objecte de recurs de conformitat amb el que disposen la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques, i la Llei 29/1998, de 13 de juliol, reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa.

En el cas d'actuacions dutes a terme per poders adjudicadors que no tinguin la condició d'administracions públiques, aquelles s'han d'impugnar en via administrativa de conformitat amb el que disposa la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques, davant el titular del departament, òrgan, ens o organisme al qual estigui adscrita l'entitat contractant o al qual correspongui la seva tutela. Si l'entitat contractant està vinculada a més d'una Administració, és competent l'òrgan corresponent de la que tingui el control o la participació majoritària.
7. La interposició del recurs especial en matèria de contractació té caràcter potestatiu i és gratuït per als recurrents.

Article 45. Òrgan competent per a la resolució del recurs en l'Administració General de l'Estat.

1. En l'àmbit dels poders adjudicadors del sector públic estatal, el coneixement i la resolució dels recursos a què es refereix l'article anterior estan encomanats al Tribunal Administratiu Central de Recursos Contractuals, òrgan especialitzat que actua amb plena independència funcional en l'exercici de les seves competències. Aquest òrgan està adscrit al Ministeri d'Hisenda i Funció Pública i està compost per un president i un mínim de dos vocals. Mitjançant un acord del Consell de Ministres, es pot incrementar el nombre de vocals que hagin d'integrar el Tribunal quan el volum d'affers sotmesos al seu coneixement ho aconselli.

2. Poden ser designats vocals d'aquest Tribunal els funcionaris de carrera de cossos i escales als quals s'accedeixi amb un títol de llicenciat o de grau i que hagin exercit la seva activitat professional durant un temps superior a deu anys, preferentment en l'àmbit del dret administratiu relacionat directament amb la contractació pública.

3. El president del Tribunal ha de ser funcionari de carrera, de cos o escala per a l'accés del qual sigui un requisit necessari el títol de llicenciat o grau en dret i haver exercit l'activitat professional durant un temps superior a quinze anys, preferentment en l'àmbit del dret administratiu relacionat directament amb la contractació pública.

En cas que els vocals o el president siguin designats entre funcionaris de carrera inclosos en l'àmbit d'aplicació del Reial decret legislatiu 5/2015, de 30 d'octubre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de l'Estatut bàsic de l'empleat públic, aquests han de pertànyer a cossos o escales classificats en el subgrup A1 de l'article 76 de la Llei esmentada.

4. La designació del president i els vocals d'aquest Tribunal l'ha de dur a terme el Govern a proposta conjunta del ministre d'Hisenda i Funció Pública i del ministre de Justícia. Els designats tenen caràcter independent i inamovible i no poden ser remoguts dels seus llocs excepte per les causes següents:

- a) Per expiració del seu mandat.
- b) Per renúncia acceptada pel Govern.
- c) Per pèrdua de la nacionalitat espanyola.
- d) Per incompliment greu de les seves obligacions.
- e) Per condemna mitjançant una sentència ferma a pena privativa de llibertat o d'inhabilitació absoluta o especial per a ocupació o càrrec públic per raó de delictes.
- f) Per incapacitat sobrevinguda per a l'exercici de la seva funció.

La remoció per les causes que preveuen les lletres c), d), e) i f) anteriors l'ha d'acordar el Govern amb un expedient previ.

5. La durada del nomenament efectuat de conformitat amb aquest apartat és de sis anys i no es pot prorrogar. Durant el temps en què prestin servei en el Tribunal, tant el president com els vocals passen a la situació de serveis especials dins del seu cos d'origen.

6. En qualsevol cas, un cop cessat un membre del Tribunal, aquest continua en l'exercici de les seves funcions fins que prengui possessió del seu càrrec el que l'hagi de substituir.

7. Forma part del Tribunal, amb veu però sense vot, el secretari general d'aquest.

El Tribunal ha de disposar dels serveis administratius necessaris per al seu funcionament.

El nomenament del secretari general i el del personal integrant dels serveis administratius s'ha de fer en els termes que preveu la legislació reguladora de la funció pública.

8. Són aplicables al règim de constitució i funcionament del Tribunal les disposicions relatives a òrgans col·legiats que conté la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic.

Article 46. Òrgan competent per a la resolució del recurs en les comunitats autònomes i entitats locals.

1. En l'àmbit de les comunitats autònomes, la competència per resoldre els recursos és la que estableixen les seves normes respectives, i s'ha de crear un òrgan independent el titular del qual, o, en cas que sigui col·legiat, almenys el seu president, tingui qualificacions jurídiques i professionals que garanteixin un coneixement adequat de les matèries que siguin de la seva competència. El nomenament dels membres d'aquesta instància independent i la terminació del seu mandat estan subjectes, pel que fa a l'autoritat responsable del seu nomenament, la durada del seu mandat i la seva revocabilitat, a condicions que en garanteixin la independència i la inamovibilitat.

2. Així mateix, les comunitats autònomes poden atribuir la competència per resoldre els recursos al Tribunal Administratiu Central de Recursos Contractuals. A aquest efecte, han de subscriure el conveni corresponent amb l'Administració General de l'Estat, en el qual s'estipulin les condicions en què la comunitat ha de sufragar les despeses derivades d'aquesta assumpció de competències.

3. Les ciutats autònomes de Ceuta i Melilla poden designar els seus propis òrgans independents ajustant-se als requisits que estableix aquest apartat per als òrgans de les comunitats autònomes, o bé atribuir la competència al Tribunal Administratiu Central de Recursos Contractuals, per a la qual cosa ha de subscriure un conveni en els termes que preveu l'apartat anterior.

4. Pel que fa a la contractació en l'àmbit de les corporacions locals, la competència per resoldre els recursos és la que estableixen les normes de les comunitats autònomes quan aquestes tinguin atribuïda competència normativa i d'execució en matèria de règim local i contractació.

En el supòsit que no hi hagi previsió expressa en la legislació autonòmica i sense perjudici del que disposa el paràgraf següent, la competència per resoldre els recursos correspon al mateix òrgan al qual les comunitats autònomes, en el territori de les quals s'integren les corporacions locals, hagin atribuït la competència per resoldre els recursos del seu àmbit.

En tot cas, els ajuntaments dels municipis de gran població als quals es refereix l'article 121 de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases del règim local, i les diputacions provincials poden crear un òrgan especialitzat i funcionalment independent que tingui la competència per resoldre els recursos. La seva constitució i el seu funcionament i els requisits que han de reunir els seus membres, el seu nomenament, la seva remoció i la durada del seu mandat es regeixen pel que estableix la legislació autonòmica o, si no n'hi ha, pel que estableix l'article 45 d'aquesta Llei. El ple de la corporació és el competent per acordar la seva creació i nomenar i remoure els seus membres. La resta dels ajuntaments poden atribuir la competència per resoldre el recurs a l'òrgan creat per la Diputació de la província a la qual pertanyin.

5. Pel que fa a la contractació en l'àmbit dels territoris històrics forals, la competència per resoldre els recursos pot correspondre als òrgans i tribunals administratius forals de recursos contractuals.

Article 47. Recursos contra actes de poders adjudicadors que no siguin Administració pública i en relació amb contractes subvencionats.

1. Quan es tracti dels recursos interposats contra actes dels poders adjudicadors que no tinguin la consideració d'administracions públiques, la competència ha d'estar atribuïda a l'òrgan independent que la tingui respecte de l'Administració a la qual estigui vinculada l'entitat autora de l'acte recorregut.

Si l'entitat contractant està vinculada amb més d'una Administració, l'òrgan competent per resoldre el recurs és aquell que tingui atribuïda la competència respecte de la qual tingui el control o la participació majoritària i, en cas que totes o diverses tinguin una participació igual, davant l'òrgan que elegeixi el recurrent entre els que siguin competents d'acord amb les normes d'aquest apartat.

2. En els contractes subvencionats la competència correspon a l'òrgan independent que exerceixi les seves funcions respecte de l'Administració a la qual estigui adscrit l'ens o organisme que hagi atorgat la subvenció, o al qual estigui adscrita l'entitat que l'hagi concedit, quan aquesta no tingui el caràcter d'Administració pública. En el supòsit de concurrència de subvencions per part de diferents subjectes del sector públic, la competència es determina tenint en compte la subvenció de més quantia i, a igualtat d'import, a l'òrgan davant el qual el recurrent decideixi interposar el recurs entre els que siguin competents d'acord amb les normes d'aquest apartat.

Article 48. *Legitimació.*

Pot interposar el recurs especial en matèria de contractació qualsevol persona física o jurídica els drets o interessos legítims, individuals o col·lectius, de la qual s'hagin vist perjudicats o puguin resultar afectats, de manera directa o indirecta, per les decisions objecte del recurs.

També estan legitimades per interposar aquest recurs, contra els actes susceptibles de ser recorreguts, les organitzacions sindicals, quan de les actuacions o decisions recurribles se'n pugui deduir fundament que aquestes impliquen que en el procés d'execució del contracte l'empresari incompleixi les obligacions socials o laborals respecte dels treballadors que participin en la realització de la prestació. En tot cas, s'entén legitimada l'organització empresarial sectorial representativa dels interessos afectats.

Article 49. *Sol·licitud de mesures cautelars.*

1. Abans d'interposar el recurs especial, les persones legitimades per a això poden sol·licitar davant l'òrgan competent per resoldre el recurs l'adopció de mesures cautelars. Aquestes mesures han d'anar dirigides a corregir infraccions de procediment o impedir que es causin altres perjudicis als interessos afectats, i poden estar incloses, entre aquestes, les destinades a suspendre o a fer que se suspengui el procediment d'adjudicació del contracte en qüestió o l'execució de qualsevol decisió adoptada pels òrgans de contractació.

2. L'òrgan competent per resoldre el recurs ha d'adoptar una decisió en forma motivada sobre les mesures cautelars dins dels cinc dies hàbils següents a la presentació de l'escrit en què se sol·licitin.

A aquests efectes, l'òrgan que hagi de resoldre, el mateix dia que rebí la petició de la mesura cautelar, l'ha de comunicar a l'òrgan de contractació, que disposa d'un termini de dos dies hàbils per presentar les al·legacions que consideri oportunes referides a l'adopció de les mesures sol·licitades o a les propostes pel mateix òrgan decisor. Si, un cop transcorregut aquest termini, no es formulen al·legacions, el procediment continua.

Si abans de dictar resolució s'ha interposat el recurs, l'òrgan competent per resoldre'l acumula a aquest la sol·licitud de mesures cautelars.

Contra les resolucions dictades en aquest procediment no es pot interposar cap recurs, sense perjudici dels que siguin procedents contra les resolucions que es dictin en el procediment principal.

3. Quan de l'adopció de les mesures cautelars es puguin derivar perjudicis de qualsevol naturalesa, la resolució pot imposar la constitució de caució o garantia suficient per respondre'n, sense que aquelles produeixin efectes fins que la caució o garantia esmentada sigui constituïda.

S'ha de determinar per reglament la quantia i forma de la garantia que s'ha de constituir, així com els requisits per a la seva devolució, que, en tot cas, han de tenir en compte el principi de proporcionalitat i el subjecte i l'objecte afectats.

4. Llevat que l'òrgan competent acordi el contrari, la suspensió del procediment que es pugui acordar cautelarment no afecta el termini concedit perquè els interessats presentin ofertes o proposicions.

5. Les mesures cautelars que se sol·licitin i acordin abans de la presentació del recurs especial en matèria de contractació decauen una vegada transcorri el termini establert per a la seva interposició sense que l'interessat l'hagi deduït.

Article 50. *Iniciació del procediment i termini.*

1. El procediment de recurs s'inicia mitjançant un escrit que s'ha de presentar en el termini de quinze dies hàbils. Aquest termini es computa:

a) Quan s'interposi contra l'anunci de licitació, el termini comença a comptar a partir de l'endemà de la seva publicació en el perfil de contractant.

b) Quan el recurs s'interposi contra el contingut dels plecs i altres documents contractuals, el còmput s'inicia a partir de l'endemà del dia en què s'hagi publicat en el perfil de contractant l'anunci de licitació, sempre que s'hi hagi indicat la manera com els interessats hi poden accedir. Quan no es faci aquesta indicació, el termini comença a comptar a partir de l'endemà del dia en què s'hagin lliurat a l'interessat o aquest hagi pogut accedir al seu contingut a través del perfil de contractant.

En el cas del procediment negociat sense publicitat, el còmput del termini comença des de l'endemà de la remissió de la invitació als candidats seleccionats.

En els supòsits en què, de conformitat amb el que estableix l'article 138.2 d'aquesta Llei, els plecs no es puguin posar a disposició per mitjans electrònics, el termini es computa a partir de l'endemà en què s'hagin lliurat al recurrent.

Amb caràcter general, no s'admet el recurs contra els plecs i documents contractuals que hagin de regir una contractació si el recurrent, amb caràcter previ a la seva interposició, ha presentat una oferta o sol·licitud de participació en la licitació corresponent, sense perjudici del que es preveu per als supòsits de nul·litat de ple dret.

c) Quan s'interposi contra actes de tràmit adoptats en el procediment d'adjudicació o contra un acte resultant de l'aplicació del procediment negociat sense publicitat, el còmput s'inicia a partir de l'endemà del dia en què s'hagi tingut coneixement de la possible infracció.

d) Quan s'interposi contra l'adjudicació del contracte, el còmput s'inicia a partir de l'endemà del dia en què aquesta s'hagi notificat de conformitat amb el que disposa la disposició addicional quinzena als candidats o licitadors que hagin estat admesos en el procediment.

e) Quan el recurs s'interposi en relació amb alguna modificació basada en l'incompliment del que estableixen els articles 204 i 205 d'aquesta Llei, perquè s'entén que la modificació hauria hagut de ser objecte d'una adjudicació nova, des de l'endemà del dia en què s'hagi publicat en el perfil de contractant.

f) Quan el recurs s'interposi contra un encàrrec a un mitjà propi perquè no compleix els requisits que estableix l'article 32 d'aquesta Llei, des de l'endemà del dia en què s'hagi publicat en el perfil de contractant.

g) En tots els altres casos, el termini comença a comptar des de l'endemà de la notificació efectuada de conformitat amb el que disposa la disposició addicional quinzena.

2. No obstant el que disposa el paràgraf anterior, quan el recurs es fonamenti en alguna de les causes de nul·litat que preveu l'apartat 2, lletres c), d), e) o f) de l'article 39, el termini d'interposició és el següent:

a) Trenta dies a comptar de la publicació de la formalització del contracte en la forma que preveu aquesta Llei, incloses les raons justificatives per les quals no s'ha publicat en forma legal la convocatòria de la licitació o des de la notificació, als candidats o licitadors afectats, dels motius del rebuig de la seva candidatura o de la seva proposició i de les característiques de la proposició de l'adjudicatari que van ser determinants de l'adjudicació a favor seu.

b) En els casos restants, abans que transcorrin sis mesos a comptar de la formalització del contracte.

Article 51. *Forma i lloc d'interposició del recurs especial.*

1. En l'escrit d'interposició s'ha de fer constar l'acte recorregut, el motiu que fonamenti el recurs, els mitjans de prova de què es pretengui valer el recurrent i, si s'escau, les mesures de la mateixa naturalesa que les que esmenta l'article 49, l'adopció de les quals sol·licita, i també s'hi ha d'adjuntar:

a) El document que acrediti la representació del compareixent, excepte si figura unit a les actuacions d'un altre recurs pendent davant el mateix òrgan; en aquest cas, es pot sol·licitar que s'expedeixi una certificació per a la seva unió al procediment.

- b) El document o documents que acreditin la legitimació de l'actor quan la tingui perquè li ha transmès un altre per herència o per qualsevol altre títol.
- c) La còpia o el trasllat de l'acte exprés que es recorri, o una indicació de l'expedient que li hagi pertocat o del butlletí oficial o perfil de contractant en què s'hagi publicat.
- d) El document o documents en què fonamenti el seu dret.
- e) Una adreça de correu electrònic «habilitada» a la qual enviar, de conformitat amb la disposició addicional quinzena, les comunicacions i notificacions.

2. Per esmenar els defectes que puguin afectar l'escrit de recurs, es requereix a l'interessat que, en un termini de tres dies hàbils des del següent a la seva notificació, reperi la falta o adjunti els documents preceptius, amb indicació que, si no ho fa, es considerarà que desisteix de la seva petició, i queda suspesa la tramitació de l'expedient amb els efectes que preveu la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques. La presentació de documentació esmenada s'ha de fer, necessàriament, en el registre de l'òrgan competent per resoldre el recurs.

3. L'escrit d'interposició es pot presentar en els llocs que estableix l'article 16.4 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques. Així mateix, es pot presentar en el registre de l'òrgan de contractació o en el de l'òrgan competent per resoldre el recurs.

Els escrits presentats en registres diferents dels dos esmentats específicament en el paràgraf anterior s'han de comunicar al tribunal de manera immediata i de la forma més ràpida possible.

4. L'òrgan competent per resoldre el recurs ha de fer públiques, a través de la seva pàgina web, mitjançant una resolució del seu president, les adreces de registre en les quals s'ha de fer la presentació dels escrits per entendre-la efectuada davant el mateix tribunal.

Article 52. *Accés a l'expedient.*

1. Si l'interessat vol examinar l'expedient de contractació de manera prèvia a la interposició del recurs especial, ho ha de sol·licitar a l'òrgan de contractació, el qual té l'obligació de posar-ho de manifest sense perjudici dels límits de confidencialitat que estableix la Llei.

2. Els interessats poden fer la sol·licitud d'accés a l'expedient dins del termini d'interposició del recurs especial, i l'òrgan de contractació ha de facilitar l'accés en els cinc dies hàbils següents a la recepció de la sol·licitud. La presentació d'aquesta sol·licitud no paralitza en cap cas el termini per interposar el recurs especial.

3. L'incompliment de les previsions que conté l'apartat 1 anterior no eximeix els interessats de l'obligació d'interposar el recurs especial dins del termini legalment establert. No obstant això, el recurrent pot al·legar aquest incompliment en el seu recurs; en aquest cas, l'òrgan competent per resoldre'l ha de concedir al recurrent l'accés a l'expedient de contractació en les seves oficines durant un termini de deu dies, amb caràcter previ al tràmit d'al·legacions, perquè completi el seu recurs. En aquest supòsit, ha de concedir un termini de dos dies hàbils a l'òrgan de contractació perquè emeti l'informe corresponent i cinc dies hàbils a la resta d'interessats perquè efectuïn les al·legacions que considerin convenients.

Article 53. *Efectes derivats de la interposició del recurs.*

Una vegada interposat el recurs, queda en suspens la tramitació del procediment quan l'acte recorregut sigui el d'adjudicació, excepte en el cas de contractes basats en un acord marc o de contractes específics en el marc d'un sistema dinàmic d'adquisició, sense perjudici de les mesures cautelars que en relació amb aquests últims es podrien adoptar en virtut del que assenyala l'article 56.3.

Article 54. *Comunicacions i notificacions.*

Les comunicacions i l'intercanvi de documentació entre els òrgans competents per resoldre els recursos, els òrgans de contractació i els interessats en el procediment s'han de fer per mitjans electrònics.

Article 55. *Inadmissió.*

L'òrgan encarregat de resoldre el recurs, després de la reclamació i l'examen de l'expedient administratiu, pot declarar la seva inadmissió quan consti de manera inequívoca i manifesta qualsevol dels supòsits següents:

- a) La incompetència de l'òrgan per conèixer del recurs.
- b) La falta de legitimació del recurrent o d'acreditació de la representació de la persona que interposa el recurs en nom d'una altra, mitjançant un poder que sigui suficient a aquest efecte.
- c) La interposició del recurs contra actes no susceptibles d'impugnació de conformitat amb el que disposa l'article 44.
- d) La interposició del recurs una vegada finalitzat el termini establert per interposar-lo.

L'òrgan encarregat de resoldre'l, si aprecia que concorre algun d'aquests supòsits, sense perjudici del que preveu l'article 51.2, ha de dictar una resolució en què acordi la inadmissió del recurs.

Article 56. *Tramitació del procediment.*

1. El procediment per tramitar els recursos especials en matèria de contractació es regeix per les disposicions de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques, amb les especialitats que recullen els apartats següents.

2. Un cop interposat el recurs, l'òrgan competent per resoldre el recurs ho ha de notificar el mateix dia a l'òrgan de contractació amb remissió de la còpia de l'escrit d'interposició i ha de reclamar l'expedient de contractació a l'entitat, òrgan o servei que l'hagi tramitat, que l'ha de remetre dins dels dos dies hàbils següents, acompanyat de l'informe corresponent.

Si el recurs s'ha interposat davant l'òrgan de contractació autor de l'acte impugnat, aquest l'ha de remetre a l'òrgan competent per resoldre el recurs dins dels dos dies hàbils següents a la seva recepció, acompanyat de l'expedient administratiu i de l'informe a què es refereix el paràgraf anterior.

3. Sense perjudici del que disposa l'article 52 respecte a l'accés a l'expedient per part del recurrent, dins dels cinc dies hàbils següents a la interposició, l'òrgan competent per resoldre el recurs l'ha de traslladar a la resta d'interessats, als quals ha de concedir un termini de cinc dies hàbils per formular al·legacions, que s'han de presentar necessàriament en el registre de l'òrgan competent per resoldre el recurs.

De manera simultània a aquest tràmit, ha de decidir, en el termini de cinc dies hàbils, sobre les mesures cautelars, si se n'ha sol·licitat l'adopció d'alguna en l'escrit d'interposició del recurs o s'ha procedit a l'acumulació, en cas que la sol·licitud d'aquestes mesures s'hagi fet amb anterioritat a la presentació del recurs.

Així mateix, en aquest termini, ha de resoldre, si s'escau, sobre si és procedent o no el manteniment de la suspensió automàtica que preveu l'article 53, la qual s'entén vigent mentre no es dicti una resolució expressa que n'acordi l'aixecament. Si les mesures cautelars s'han sol·licitat després de la interposició del recurs, l'òrgan competent ha de resoldre sobre aquestes en els termes que preveu el paràgraf anterior sense suspendre el procediment principal.

En tot cas, les mesures cautelars les pot acordar d'ofici l'òrgan competent en qualsevol fase del procediment, i sobre això ha de donar audiència a l'òrgan de contractació autor de l'acte impugnat, per un termini de dos dies.

4. Els fets rellevants per a la decisió del recurs es poden acreditar per qualsevol mitjà de prova admissible en dret. Quan els interessats ho sol·licitin o l'òrgan encarregat de la resolució del recurs no consideri certs els fets que al·leguen els interessats, o la naturalesa del procediment ho exigeix, es pot acordar l'obertura del període de prova durant un termini de deu dies hàbils, a fi que es puguin practicar totes les que consideri pertinents.

L'òrgan competent per resoldre el recurs pot rebutjar les proves proposades pels interessats quan siguin manifestament improcedents o innecessàries, mitjançant una resolució motivada.

La pràctica de les proves s'ha d'anunciar amb antelació suficient als interessats.

5. L'òrgan competent per resoldre el recurs ha de garantir, en tot cas, la confidencialitat i el dret a la protecció dels secrets comercials en relació amb la informació continguda en l'expedient de contractació, sense perjudici que pugui conèixer i prendre en consideració la informació esmentada a l'hora de resoldre. Correspon a l'òrgan esmentat resoldre sobre com garantir la confidencialitat i el secret de la informació que figuri a l'expedient de contractació, sense que, per això, resultin perjudicats els drets dels altres interessats a la protecció jurídica efectiva i al dret de defensa en el procediment.

Article 57. *Resolució del recurs especial.*

1. Una vegada rebudes les al·legacions dels interessats, o transcorregut el termini assenyalat per formular-les, i el de la prova, si s'escau, l'òrgan competent ha de resoldre el recurs dins dels cinc dies hàbils següents, i a continuació ha de notificar la resolució a tots els interessats.

2. La resolució del recurs ha d'estimar en tot o en part o desestimar les pretensions formulades o declarar-ne la inadmissió, i ha de decidir motivadament totes les qüestions que s'hagin plantejat. En tot cas, la resolució ha de ser congruent amb la petició i, si és procedent, s'ha de pronunciar sobre l'anul·lació de les decisions no conformes a dret adoptades durant el procediment d'adjudicació, inclosa la supressió de les característiques tècniques, econòmiques o financeres discriminatòries que contenen l'anunci de licitació, l'anunci indicatiu, els plecs, les condicions reguladores del contracte o qualsevol altre document relacionat amb la licitació o adjudicació, així com, si escau, sobre la retroacció d'actuacions. En tot cas, l'estimació del recurs que comporti anul·lació de clàusules o condicions dels plecs o documentació contractual de naturalesa anàloga determina l'anul·lació dels actes de l'expedient de contractació relacionats amb la seva aprovació.

3. La resolució ha d'acordar l'aixecament de la suspensió de l'acte d'adjudicació si en el moment de dictar-la continua suspès, així com de la resta de mesures cautelars que s'hagin acordat i la devolució de les garanties la constitució de les quals s'hagi exigint per a la seva efectivitat, si és procedent.

4. En cas d'estimació total o parcial del recurs, l'òrgan de contractació ha de donar coneixement a l'òrgan que hagi dictat la resolució, de les actuacions adoptades per complir-la.

5. Si, un cop transcorreguts dos mesos comptats des del següent a la interposició del recurs, no s'ha notificat la seva resolució, l'interessat el pot considerar desestimat a l'efecte d'interposar un recurs contenciós administratiu.

Article 58. *Indemnitzacions i multes.*

1. L'òrgan competent per resoldre el recurs, a sol·licitud de l'interessat, pot imposar a l'entitat contractant l'obligació d'indemnitzar la persona interessada pels danys i perjudicis que li hagi pogut ocasionar la infracció legal que hagi donat lloc al recurs, rescabulant-la, com a mínim, de les despeses ocasionades per la preparació de l'oferta o la participació en el procediment de contractació. La quantia de la indemnització s'ha de fixar tenint en compte en la mesura que sigui possible els criteris que estableix el capítol IV del títol preliminar de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic.

2. L'òrgan competent, en cas que apreciï temeritat o mala fe en la interposició del recurs o en la sol·licitud de mesures cautelars, pot acordar la imposició d'una multa al seu responsable.

L'import de la multa ha de ser de 1.000 a 30.000 euros, i la seva quantia s'ha de determinar en funció de la mala fe apreciada i el perjudici ocasionat a l'òrgan de contractació i als licitadors restants, així com del càlcul dels beneficis obtinguts.

L'import de la multa imposada s'ha d'ingressar en tot cas en el Tresor Públic.

Les quanties que indica aquest apartat es poden actualitzar per mitjà d'una ordre del ministre d'Hisenda i Funció Pública.

Article 59. *Efectes de la resolució del recurs especial.*

1. Contra la resolució dictada en aquest procediment només es pot interposar un recurs contenciós administratiu de conformitat amb el que disposen l'article 10, lletres k) i l) de l'apartat 1, i l'article 11, lletra f) del seu apartat 1, de la Llei 29/1998, de 13 de juliol, reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa.

2. Sense perjudici del que disposa l'apartat anterior, la resolució és directament executiva.

3. No és procedent la revisió d'ofici de la resolució ni de cap dels actes dictats pels òrgans competents per resoldre el recurs. Tampoc no estan subjectes a fiscalització pels òrgans de control intern de les administracions a què cadascun estigui adscrit.

Els òrgans competents per resoldre el recurs poden rectificar en qualsevol moment, d'ofici o a instància dels interessats, els errors materials, de fet o aritmètics existents en els seus actes, inclosa la resolució del recurs.

Article 60. *Emplaçament de les parts davant els òrgans de la jurisdicció contenciosa administrativa.*

1. Quan s'interposi un recurs contenciós administratiu contra una resolució de l'òrgan competent per resoldre el recurs, aquest, una vegada rebuda la diligència del tribunal jurisdiccional en què reclama l'expedient administratiu, ha d'emplaçar l'òrgan de contractació autor de l'acte que hagi estat objecte del recurs i a la resta de compareguts en el procediment perquè compareguin davant la sala corresponent.

2. L'emplaçament indicat al paràgraf anterior s'ha de fer en la forma que preveu l'article 49 de la Llei 29/1998, de 13 de juliol, reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa.

TÍTOL II

Parts en el contracte

CAPÍTOL I

Òrgan de contractació

Article 61. *Competència per contractar.*

1. La representació de les entitats del sector públic en matèria contractual correspon als òrgans de contractació, unipersonals o col·legiats, que, en virtut d'una norma legal o reglamentària o una disposició estatutària, tinguin atribuïda la facultat de subscriure contractes en el seu nom.

2. Els òrgans de contractació poden delegar o desconcentrar les seves competències i facultats en aquesta matèria amb compliment de les normes i formalitats aplicables en cada cas per a la delegació o desconcentració de competències, en cas que es tracti d'òrgans administratius, o per a l'atorgament de poders, quan es tracti d'òrgans societaris o d'una fundació.

Article 62. *Responsable del contracte.*

1. Independentment de la unitat encarregada del seguiment i execució ordinària del contracte que figuri en els plecs, els òrgans de contractació han de designar un responsable del contracte al qual correspon supervisar-ne l'execució i adoptar les decisions i dictar les instruccions necessàries amb la finalitat d'assegurar la realització correcta de la prestació pactada, dins de l'àmbit de facultats que aquells li atribueixin. El responsable del contracte pot ser una persona física o jurídica, vinculada a l'entitat contractant o aliena a ell.

2. En els contractes d'obres, les facultats del responsable del contracte les ha d'exercir el director facultatiu de conformitat amb el que disposen els articles 237 a 246.

3. En els casos de concessions d'obra pública i de concessions de serveis, l'Administració ha de designar una persona que actuï en defensa de l'interès general, per obtenir i per verificar el compliment de les obligacions del concessionari, especialment pel que fa a la qualitat en la prestació del servei o de l'obra.

Article 63. *Perfil de contractant.*

1. Els òrgans de contractació han de difondre exclusivament a través d'Internet el seu perfil de contractant, com a element que agrupa la informació i els documents relatius a la seva activitat contractual per tal d'assegurar la transparència i l'accés públic a aquests. La forma d'accés al perfil de contractant s'ha de fer constar en els plecs i els documents equivalents, així com en els anuncis de licitació en tots els casos. La difusió del perfil de contractant no obsta la utilització d'altres mitjans de publicitat addicionals en els casos en què així s'estableixi.

L'accés a la informació del perfil de contractant és lliure i no requereix identificació prèvia. No obstant això, la identificació es pot requerir per accedir a serveis personalitzats associats al contingut del perfil de contractant com ara subscripcions, enviament d'alertes, comunicacions electròniques i enviament d'ofertes, entre d'altres. Tota la informació que contenen els perfils de contractant s'ha de publicar en formats oberts i reutilitzables, i ha de continuar accessible al públic durant un període de temps no inferior a 5 anys, sense perjudici que es permeti l'accés a expedients anteriors davant de sol·licituds d'informació.

2. El perfil de contractant pot incloure qualssevol dades i documents referents a l'activitat contractual dels òrgans de contractació. En qualsevol cas, ha de contenir tant la informació de tipus general que es pot utilitzar per relacionar-se amb l'òrgan de contractació com els punts de contacte, números de telèfon i de fax, adreça postal i adreça electrònica, informacions, anuncis i documents generals, com ara les instruccions internes de contractació i models de documents, així com la informació particular relativa als contractes que subscriu.

3. En el cas de la informació relativa als contractes, s'ha de publicar almenys la informació següent:

a) La memòria justificativa del contracte, l'informe d'insuficiència de mitjans en el cas de contractes de serveis, la justificació del procediment utilitzat per a la seva adjudicació quan s'utilitzi un procediment diferent de l'obert o del restringit, el plec de clàusules administratives particulars i el de prescripcions tècniques que hagin de regir el contracte o documents equivalents, si s'escau, i el document d'aprovació de l'expedient.

b) L'objecte detallat del contracte, la seva durada, el pressupost base de licitació i l'import d'adjudicació, inclòs l'impost sobre el valor afegit.

c) Els anuncis d'informació prèvia, de convocatòria de les licitacions, d'adjudicació i de formalització dels contractes, els anuncis de modificació i la seva justificació, els anuncis de concursos de projectes i de resultats de concursos de projectes, amb les excepcions que estableixen les normes dels negociats sense publicitat.

d) Els mitjans a través dels quals, si s'escau, s'ha publicitat el contracte i els enllaços a aquestes publicacions.

e) El nombre i la identitat dels licitadors participants en el procediment, així com totes les actes de la mesa de contractació relatives al procediment d'adjudicació o, en cas que

la mesa no actuï, les resolucions del servei o òrgan de contractació corresponent, l'informe de valoració dels criteris d'adjudicació quantificables mitjançant un judici de valor de cadascuna de les ofertes, si s'escau, els informes sobre les ofertes incurses en presumpció d'anormalitat a què es refereix l'article 149.4 i, en tot cas, la resolució d'adjudicació del contracte.

Igualment són objecte de publicació en el perfil de contractant la decisió de no adjudicar o subscriure el contracte, el desistiment del procediment d'adjudicació, la declaració de desert, així com la interposició de recursos i la suspensió eventual dels contractes amb motiu de la interposició de recursos.

4. La publicació de la informació relativa als contractes menors s'ha d'efectuar almenys trimestralment. La informació que s'ha de publicar per a aquest tipus de contractes ha de ser, almenys, el seu objecte, durada, l'import d'adjudicació, inclòs l'impost sobre el valor afegit, i la identitat de l'adjudicatari, i els contractes s'han d'ordenar per la identitat de l'adjudicatari.

Queden exceptuats de la publicació a què es refereix el paràgraf anterior, els contractes amb un valor estimat inferior a cinc mil euros, sempre que el sistema de pagament utilitzat pels poders adjudicadors sigui el d'avançament de caixa fixa o un altre sistema similar per fer pagaments menors.

5. Han de ser objecte de publicació en el perfil de contractant, així mateix, els procediments anul·lats, la composició de les meses de contractació que assisteixen els òrgans de contractació, així com la designació dels membres del comitè d'experts o dels organismes tècnics especialitzats per aplicar criteris d'adjudicació que depenguin d'un judici de valor en els procediments en què siguin necessaris.

En tot cas, s'ha de publicar el càrrec dels membres de les meses de contractació i dels comitès d'experts, i no es permeten al·lusions genèriques o indeterminades o que es refereixin únicament a l'Administració, organisme o entitat a la qual representin o en la qual prestin els seus serveis.

6. La formalització dels encàrrecs a mitjans propis amb un import superior a 50.000 euros, IVA exclòs, ha de ser objecte, així mateix, de publicació en el perfil de contractant.

La informació relativa als encàrrecs d'un import superior a 5.000 euros s'ha de publicar almenys trimestralment. La informació que s'ha de publicar per a aquest tipus d'encàrrecs ha de ser, almenys, el seu objecte, la durada, les tarifes aplicables i la identitat del mitjà propi destinatari de l'encàrrec, i els encàrrecs s'han d'ordenar per la identitat del mitjà propi.

7. El sistema informàtic que suporti el perfil de contractant ha de disposar d'un dispositiu que permeti acreditar fefaentment el moment d'inici de la difusió pública de la informació que s'hi inclogui.

8. No es poden publicar determinades dades relatives a la subscripció del contracte en els supòsits que estableix l'article 154.7.

En tot cas, cada vegada que l'òrgan de contractació decideixi excloure alguna informació d'acord amb el que disposa el paràgraf anterior, ho ha de justificar en l'expedient.

Article 64. *Lluita contra la corrupció i prevenció dels conflictes d'interessos.*

1. Els òrgans de contractació han de prendre les mesures adequades per lluitar contra el frau, el favoritisme i la corrupció, i prevenir, detectar i solucionar de manera efectiva els conflictes d'interessos que puguin sorgir en els procediments de licitació amb la finalitat d'evitar qualsevol distorsió de la competència i garantir la transparència en el procediment i la igualtat de tracte a tots els candidats i licitadors.

2. A aquests efectes, el concepte de conflicte d'interessos abraça, almenys, qualsevol situació en què el personal al servei de l'òrgan de contractació, que a més participi en el desenvolupament del procediment de licitació o pugui influir en el seu resultat, tingui directament o indirectament un interès financer, econòmic o personal que pugui semblar

que compromet la seva imparcialitat i independència en el context del procediment de licitació.

Les persones o entitats que tinguin coneixement d'un possible conflicte d'interès ho han de posar immediatament en coneixement de l'òrgan de contractació.

CAPÍTOL II

Capacitat i solvència de l'empresari

Secció 1a Aptitud per contractar amb el sector públic

Subsecció 1a Normes generals i normes especials sobre capacitat

Article 65. *Condicions d'aptitud.*

1. Només poden contractar amb el sector públic les persones naturals o jurídiques, espanyoles o estrangeres, que tinguin plena capacitat d'obrar, no estiguin incurses en cap prohibició de contractar i acreditin la seva solvència econòmica i financera i tècnica o professional o, en els casos en què ho exigeixi aquesta Llei, estiguin classificades degudament.

Quan, perquè ho determina la normativa aplicable, es requereixin al contractista determinats requisits relatius a la seva organització, destinació dels seus beneficis, sistema de finançament o d'altres per poder participar en el procediment d'adjudicació corresponent, el licitador els ha d'acreditar quan hi concorri.

2. Així mateix, els contractistes han de disposar de l'habilitació empresarial o professional que, si s'escau, sigui exigible per dur a terme les prestacions que constitueixin l'objecte del contracte.

3. En els contractes subvencionats a què es refereix l'article 23 d'aquesta Llei, el contractista ha d'acreditar la seva solvència i no pot estar incurs en la prohibició de contractar a què es refereix la lletra a) de l'apartat 1 de l'article 71.

Article 66. *Persones jurídiques.*

1. Les persones jurídiques només poden ser adjudicatàries de contractes les prestacions dels quals estiguin compreses dins dels fins, objecte o àmbit d'activitat que, segons els seus estatuts o regles fundacionals, els siguin propis.

2. Els qui concorrin individualment o conjuntament amb altres a la licitació d'una concessió d'obres o de serveis, ho poden fer amb el compromís de constituir una societat que sigui titular de la concessió. La constitució i, si s'escau, la forma de la societat s'han d'ajustar al que estableixi, per a determinats tipus de concessions, la legislació específica corresponent.

Article 67. *Empreses comunitàries o d'estats signataris de l'Acord sobre l'Espai Econòmic Europeu.*

1. Tenen capacitat per contractar amb el sector públic, en tot cas, les empreses no espanyoles d'estats membres de la Unió Europea o dels estats signataris de l'Acord sobre l'Espai Econòmic Europeu que, d'acord amb la legislació de l'Estat en què estiguin establertes, estiguin habilitades per dur a terme la prestació de què es tracti.

2. Quan la legislació de l'Estat en què estiguin establertes aquestes empreses exigeixi una autorització especial o la pertinença a una determinada organització per poder prestar-hi el servei de què es tracti, han d'acreditar que compleixen aquest requisit.

Article 68. *Empreses no comunitàries.*

1. Sense perjudici de l'aplicació de les obligacions d'Espanya derivades d'acords internacionals, les persones físiques o jurídiques d'estats no pertanyents a la Unió Europea

o d'estats signataris de l'Acord sobre l'Espai Econòmic Europeu han de justificar mitjançant un informe que l'Estat de procedència de l'empresa estrangera admet al seu torn la participació d'empreses espanyoles en la contractació amb els ens del sector públic assimilables als que enumera l'article 3, en forma substancialment anàloga. Aquest informe l'ha d'elaborar la corresponent Oficina Econòmica i Comercial d'Espanya a l'exterior i s'ha d'adjuntar a la documentació que es presenti. En els contractes subjectes a una regulació harmonitzada es prescindeix de l'informe sobre reciprocitat en relació amb les empreses d'estats signataris de l'Acord sobre contractació pública de l'Organització Mundial del Comerç.

2. Adicionalment, el plec de clàusules administratives particulars pot exigir a les empreses no comunitàries que siguin adjudicatàries de contractes d'obres que obrin una sucursal a Espanya, amb designació d'apoderats o representants per a les seves operacions, i que estiguin inscrites en el Registre Mercantil.

Article 69. *Unions d'empresaris.*

1. Poden contractar amb el sector públic les unions d'empresaris que es constitueixin temporalment a aquest efecte, sense que sigui necessària formalitzar-les en escriptura pública fins que s'hagi efectuat l'adjudicació del contracte a favor seu.

2. Quan en l'exercici de les seves funcions la mesa de contractació o, si no n'hi ha, l'òrgan de contractació apreciïn possibles indicis de col·lusió entre empreses que concorrin agrupades en una unió temporal, aquests han de requerir a aquestes empreses que, donant-los un termini suficient, justifiquin de manera expressa i motivada les raons per concórrer agrupades.

Quan la mesa o l'òrgan de contractació, considerant la justificació efectuada per les empreses, estimi que hi ha indicis fundats de col·lusió entre elles, els ha de traslladar a la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència o, si s'escau, a l'autoritat de competència autonòmica corresponent, per tal que, amb la substanciació prèvia del procediment sumaríssim a què es refereix l'article 150.1, tercer paràgraf, es pronunciï sobre aquells.

3. Els empresaris que concorrin agrupats en unions temporals queden obligats solidàriament i han de nomenar un representant o apoderat únic de la unió amb poders bastants per exercir els drets i complir les obligacions que del contracte es derivin fins a la seva extinció, sense perjudici de l'existència de poders mancomunats que puguin atorgar per a cobraments i pagaments de quantia significativa.

Als efectes de la licitació, els empresaris que vulguin concórrer integrats en una unió temporal han d'indicar els noms i les circumstàncies dels qui la constitueixin i la participació de cada un, així com que assumeixen el compromís de constituir-se formalment en una unió temporal en cas que resultin adjudicatàries del contracte.

4. La durada de les unions temporals d'empresaris ha de ser coincident, almenys, amb la del contracte fins a la seva extinció.

5. Per als casos en què sigui exigible la classificació i concorrin en la unió empresaris nacionals, estrangers que no siguin nacionals d'un Estat membre de la Unió Europea ni d'un Estat signatari de l'Acord sobre l'Espai Econòmic Europeu i estrangers que siguin nacionals d'un Estat membre de la Unió Europea o d'un Estat signatari de l'Acord sobre l'Espai Econòmic Europeu, els que pertanyin als dos primers grups han d'acreditar la seva classificació, i aquests últims la seva solvència econòmica, financera i tècnica o professional.

6. Per tal de valorar i apreciar la concurrència del requisit de classificació, respecte dels empresaris que concorrin agrupats s'han de tenir en compte, en la forma que es determini per reglament, les característiques acumulades de cadascun, expressades en les seves classificacions respectives. En tot cas, és necessari, per procedir a aquesta acumulació, que totes les empreses hagin obtingut prèviament la classificació com a empresa d'obres, sense perjudici del que estableixi per als empresaris no espanyols d'estats membres de la Unió Europea i d'estats signataris de l'Acord sobre l'Espai Econòmic Europeu l'apartat 4 del present article.

7. Els empresaris que estiguin interessats a formar les unions a què es refereix aquest article es poden donar d'alta en el Registre oficial de licitadors i empreses classificades del sector públic, que ha d'especificar aquesta circumstància. Si ja hi estan inscrits, únicament han de comunicar a aquest Registre, en la forma que s'estableixi per reglament, el seu interès en el sentit indicat.

8. Si durant la tramitació d'un procediment i abans de la formalització del contracte es produeix la modificació de la composició de la unió temporal d'empreses, aquesta queda exclosa del procediment. No té la consideració de modificació de la composició l'alteració de la participació de les empreses sempre que es mantingui la mateixa classificació. Queda exclosa també del procediment d'adjudicació del contracte la unió temporal d'empreses quan alguna o algunes de les empreses que la integrin quedi incursa en prohibició de contractar.

Les operacions de fusió, escissió i aportació o transmissió de branca d'activitat de què siguin objecte alguna o algunes empreses integrades en una unió temporal no impedeixen la continuació d'aquesta en el procediment d'adjudicació. En cas que la societat absorbent, la resultant de la fusió, la beneficiària de l'escissió o l'adquirent de la branca d'activitat no siguin empreses integrants de la unió temporal, és necessari que tinguin plena capacitat d'obrar, no estiguin incurses en prohibició de contractar i que es mantingui la solvència, la capacitat o classificació exigida.

9. Una vegada formalitzat el contracte amb una unió temporal d'empreses, s'han d'observar les regles següents:

a) Quan la modificació de la composició de la unió temporal suposi l'augment del nombre d'empreses, la disminució d'aquest nombre, o la substitució d'una o diverses per una altra o altres, es necessita l'autorització prèvia i expressa de l'òrgan de contractació, i el contracte s'ha d'haver executat almenys en un 20 per cent del seu import o, quan es tracti d'un contracte de concessió d'obres o concessió de serveis, que s'hagi efectuat la seva explotació durant almenys la cinquena part del termini de durada del contracte. En tot cas, és necessari que es mantingui la solvència o classificació exigida i que en la nova configuració de la unió temporal les empreses que la integrin tinguin plena capacitat d'obrar i no estiguin incurses en prohibició de contractar.

b) Quan tingui lloc respecte d'alguna o algunes empreses integrants de la unió temporal operacions de fusió, escissió o transmissió de branca d'activitat, ha de continuar l'execució del contracte amb la unió temporal adjudicatària. En cas que la societat absorbent, la resultant de la fusió, la beneficiària de l'escissió o l'adquirent de la branca d'activitat no siguin empreses integrants de la unió temporal, és necessari que tinguin plena capacitat d'obrar, no estiguin incurses en prohibició de contractar i que es mantingui la solvència, la capacitat o classificació exigida.

c) Quan alguna o algunes de les empreses integrants de la unió temporal siguin declarades en concurs de creditors i encara que s'hagi obert la fase de liquidació, l'execució del contracte amb l'empresa o empreses restants continua sempre que aquestes compleixin els requisits de solvència o classificació exigits.

10. La informació pública dels contractes adjudicats a aquestes unions ha d'incloure els noms de les empreses participants i la participació percentual de cadascuna en la unió temporal d'empreses, sense perjudici de la publicació en el Registre especial d'unions temporals d'empreses.

Article 70. *Condicions especials de compatibilitat.*

1. L'òrgan de contractació ha de prendre les mesures adequades per garantir que la participació en la licitació de les empreses que hagin participat prèviament en l'elaboració de les especificacions tècniques o dels documents preparatoris del contracte o hagin assessorat l'òrgan de contractació durant la preparació del procediment de contractació, no falsegi la competència. Entre aquestes mesures es pot arribar a establir que les empreses esmentades, i les empreses que hi estan vinculades, entenent-se per tals les

que es trobin en algun dels supòsits que preveu l'article 42 del Codi de comerç, puguin ser excloses de les licitacions esmentades, quan no hi hagi cap altre mitjà de garantir el compliment del principi d'igualtat de tracte.

En tot cas, abans d'excloure el candidat o licitador que va participar en la preparació del contracte, se li ha de donar audiència perquè justifiqui que la seva participació en la fase preparatòria no pot tenir l'efecte de falsejar la competència o de dispensar-li un tracte privilegiat respecte a la resta de les empreses licitadores.

Entre les mesures a què es refereix el primer paràgraf del present apartat, hi ha la comunicació als altres candidats o licitadors de la informació intercanviada en el marc de la participació en la preparació del procediment de contractació o com a resultat d'aquesta, i l'establiment de terminis adequats per presentar ofertes.

Les mesures adoptades s'han de consignar en els informes específics que preveu l'article 336.

2. Els contractes que tinguin per objecte la vigilància, la supervisió, el control i la direcció de l'execució de qualsevol contracte, així com la coordinació en matèria de seguretat i salut, no es poden adjudicar a les mateixes empreses adjudicatàries dels contractes corresponents, ni a les empreses que estan vinculades a aquestes, en el sentit que estableix l'apartat anterior.

Subsecció 2a Prohibicions de contractar

Article 71. *Prohibicions de contractar.*

1. No poden contractar amb les entitats que preveu l'article 3 d'aquesta Llei amb els efectes establerts a l'article 73 les persones en les quals concorri alguna de les circumstàncies següents:

a) Haver estat condemnades mitjançant sentència ferma per delictes de terrorisme, constitució o integració d'una organització o grup criminal, associació il·lícita, finançament il·legal dels partits polítics, tràfic d'éssers humans, corrupció en els negocis, tràfic d'influències, suborn, frau, delictes contra la hisenda pública i la Seguretat Social, delictes contra els drets dels treballadors, prevaricació, malversació, negociacions prohibides als funcionaris, blanqueig de capitals, delictes relatius a l'ordenació del territori i l'urbanisme, la protecció del patrimoni històric i el medi ambient, o a la pena d'inhabilitació especial per a l'exercici de professió, ofici, indústria o comerç.

La prohibició de contractar arriba a les persones jurídiques que siguin declarades penalment responsables, i a aquelles els administradors o representants de les quals, tant si ho són de fet com de dret, amb el seu càrrec o representació vigents i fins al seu cessament, estiguin en la situació que esmenta aquest apartat.

b) Haver estat sancionades amb caràcter ferm per una infracció greu en matèria professional que posi en dubte la seva integritat, de disciplina de mercat, de falsejament de la competència, d'integració laboral i d'igualtat d'oportunitats i no-discriminació de les persones amb discapacitat, o d'estrangeria, de conformitat amb el que estableix la normativa vigent; o per una infracció molt greu en matèria mediambiental de conformitat amb el que estableix la normativa vigent, o per una infracció molt greu en matèria laboral o social, d'acord amb el que disposa el text refós de la Llei sobre infraccions i sancions en l'ordre social, aprovat pel Reial decret legislatiu 5/2000, de 4 d'agost, així com per la infracció greu prevista a l'article 22.2 del text esmentat.

c) Haver sol·licitat la declaració de concurs voluntari, haver estat declarades insolvents en qualsevol procediment, estar declarades en concurs, llevat que en aquest hagi adquirit eficàcia un conveni o s'hagi iniciat un expedient d'acord extrajudicial de pagaments, estar subjectes a intervenció judicial o haver estat inhabilitats de conformitat amb la Llei 22/2003, de 9 de juliol, concursal, sense que hagi conclòs el període d'inhabilitació que fixa la sentència de qualificació del concurs.

d) No estar al corrent en el compliment de les obligacions tributàries o de Seguretat Social que imposen les disposicions vigents, en els termes que es determinin per

reglament; o en el cas d'empreses de 50 o més treballadors, no complir el requisit que almenys el 2 per cent dels seus empleats siguin treballadors amb discapacitat, de conformitat amb l'article 42 del Reial decret legislatiu 1/2013, de 29 de novembre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei general de drets de les persones amb discapacitat i de la seva inclusió social, en les condicions que es determinin per reglament; o, en el cas d'empreses de més de 250 treballadors, no complir l'obligació de disposar d'un pla d'igualtat de conformitat amb el que disposa l'article 45 de la Llei orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes.

En relació amb el compliment de les seves obligacions tributàries o amb la Seguretat Social, es considera que les empreses n'estan al corrent quan els deutes estiguin ajornats, fraccionats o se n'hagi acordat la suspensió en ocasió de la impugnació d'aquests deutes.

L'acreditació del compliment de la quota de reserva de llocs de treball del 2 per cent per a persones amb discapacitat i de l'obligació de disposar d'un pla d'igualtat a què es refereix el primer paràgraf d'aquesta lletra s'ha de fer mitjançant la presentació de la declaració responsable a què es refereix l'article 140.

No obstant el que disposa el paràgraf anterior, el Consell de Ministres, mitjançant un reial decret, pot establir una forma alternativa d'acreditació que, en tot cas, ha de ser o bé mitjançant certificació de l'òrgan administratiu corresponent, amb vigència mínima de sis mesos, o bé mitjançant certificació del Registre de licitadors corresponent, en els casos en què la circumstància esmentada hi figuri inscrita.

e) Haver incorregut en falsedat en efectuar la declaració responsable a què es refereix l'article 140 o en facilitar qualsevol altra dada relativa a la seva capacitat i solvència, o haver incomplert, per causa que li sigui imputable, l'obligació de comunicar la informació que preveuen l'article 82.4 i l'article 343.1.

f) Estar afectat per una prohibició de contractar imposada en virtut d'una sanció administrativa ferma, d'acord amb el que preveuen la Llei 38/2003, de 17 de novembre, general de subvencions, o la Llei 58/2003, de 17 de desembre, general tributària.

Aquesta causa de prohibició de contractar es deixa d'aplicar quan l'òrgan de contractació, en aplicació del que disposa l'article 72.1, comprovi que l'empresa ha complert les seves obligacions de pagament o subscrit un acord vinculant amb vista al pagament de les quantitats degudes, inclosos, si s'escau, els interessos acumulats o les multes imposades.

g) Estar incursa la persona física o els administradors de la persona jurídica en algun dels supòsits de la Llei 3/2015, de 30 de març, reguladora de l'exercici de l'alt càrrec de l'Administració General de l'Estat, o les respectives normes de les comunitats autònomes, de la Llei 53/1984, de 26 de desembre, d'incompatibilitats del personal al servei de les administracions públiques, o tractar-se de qualsevol dels càrrecs electius que regula la Llei orgànica 5/1985, de 19 de juny, del règim electoral general, en els termes que s'hi estableixen.

La prohibició arriba a les persones jurídiques en el capital de les quals participin, en els termes i les quanties que estableix la legislació esmentada, el personal i els alts càrrecs a què es refereix el paràgraf anterior, així com els càrrecs electes al servei d'aquestes.

La prohibició s'estén igualment, en tots dos casos, als cònjuges, persones vinculades amb relació anàloga de convivència afectiva, ascendents i descendents, així com a parents en segon grau per consanguinitat o afinitat de les persones a què es refereixen els paràgrafs anteriors, quan es produeixi conflicte d'interessos amb el titular de l'òrgan de contractació o els titulars dels òrgans en què s'hagi delegat la facultat per contractar o els que exerceixin la substitució del primer.

h) Haver contractat a persones respecte de les quals s'hagi publicat en el «Butlletí Oficial de l'Estat» l'incompliment a què es refereix l'article 15.1 de la Llei 3/2015, de 30 de març, reguladora de l'exercici de l'alt càrrec de l'Administració General de l'Estat, o en les respectives normes de les comunitats autònomes, per haver passat a prestar serveis en empreses o societats privades directament relacionades amb les competències del càrrec exercit durant els dos anys següents a la data de cessament en aquest càrrec. La prohibició de contractar es manté durant el temps que continuï dins de l'organització de l'empresa la

persona contractada amb el límit màxim de dos anys a comptar del cessament com a alt càrrec.

2. A més de les que preveu l'apartat anterior, són circumstàncies que impedeixen als empresaris contractar amb les entitats compreses a l'article 3 d'aquesta Llei, en les condicions que estableix l'article 73, les següents:

a) Haver retirat indegudament la seva proposició o candidatura en un procediment d'adjudicació, o haver impossibilitat l'adjudicació del contracte a favor seu per no complir el que estableix l'apartat 2 de l'article 150 dins del termini assenyalat i hi hagi dol, culpa o negligència.

b) Haver deixat de formalitzar el contracte, que ha estat adjudicat a favor seu, en els terminis que preveu l'article 153 per causa imputable a l'adjudicatari.

c) Haver incomplert les clàusules que són essencials en el contracte, incloses les condicions especials d'execució establertes d'acord amb el que assenyalava l'article 202, quan aquest incompliment s'hagi definit en els plecs o en el contracte com a infracció greu, i hi concorri dol, culpa o negligència en l'empresari, i sempre que hagi donat lloc a la imposició de penalitats o a la indemnització de danys i perjudicis.

d) Haver donat lloc, per causa de la qual hagin estat declarats culpables, a la resolució ferma de qualsevol contracte subscrit amb una entitat de les que comprèn l'article 3 d'aquesta Llei.

3. Les prohibicions de contractar també afecten aquelles empreses de les quals, per raó de les persones que les regeixen o altres circumstàncies, es pugui presumir que són continuació o que deriven, per transformació, fusió o successió, d'altres empreses en les quals hagin concorregut aquelles.

Article 72. Apreciació de la prohibició de contractar. Competència i procediment.

1. Les prohibicions de contractar relatives a les circumstàncies que contenen les lletres c), d), f), g) i h) de l'apartat 1 de l'article anterior les han d'apreciar directament els òrgans de contractació, i subsisteixen mentre concorrin les circumstàncies que en cada cas les determinen.

2. La prohibició de contractar per les causes que preveuen les lletres a) i b) de l'apartat 1 de l'article anterior l'han d'apreciar directament els òrgans de contractació, quan la sentència o la resolució administrativa s'hagi pronunciat expressament sobre el seu abast i la seva durada, i subsisteix durant el termini que s'hi assenyalava.

En cas que la sentència o la resolució administrativa no continguin cap pronunciament sobre l'abast o la durada de la prohibició de contractar; en els casos de la lletra e) de l'apartat primer de l'article anterior; i en els supòsits que preveu l'apartat segon, també de l'article anterior, l'abast i la durada de la prohibició s'ha de determinar mitjançant un procediment instruït a aquest efecte, de conformitat amb el que disposa aquest article.

3. La competència per fixar la durada i l'abast de la prohibició de contractar en el cas de les lletres a) i b) de l'apartat 1 de l'article anterior, en els casos en què no figuri en la sentència o resolució corresponent, i la competència per a la declaració de la prohibició de contractar en el cas de la lletra e) de l'apartat primer de l'article anterior respecte de l'obligació de comunicar la informació que preveuen l'article 82.4 i l'article 343, correspon al ministre d'Hisenda i Funció Pública, amb la proposta prèvia de la Junta Consultiva de Contractació Pública de l'Estat, o als òrgans que siguin competents en l'àmbit de les comunitats autònomes en el cas de la lletra e) esmentada.

Per tal de complir el que estableix el paràgraf anterior, l'òrgan judicial o administratiu del qual emani la sentència o resolució administrativa ha de remetre d'ofici testimoni d'aquella o còpia d'aquesta a la Junta Consultiva de Contractació Pública de l'Estat, sense perjudici que aquest òrgan, si té coneixement de la seva existència i no ha rebut el testimoni esmentat de la sentència o la còpia de la resolució administrativa, els pugui sol·licitar a l'òrgan del qual van emanar.

En els supòsits que preveu la lletra e) de l'apartat 1 de l'article anterior referits a casos en què s'hagi incorregut en falsedat en efectuar la declaració responsable a què es refereix l'article 140, o en facilitar qualsevol altra dada relativa a la seva capacitat i solvència, i en els supòsits que preveu l'apartat segon de l'article 71, la declaració de la prohibició de contractar correspon a l'òrgan de contractació.

4. La competència per a la declaració de la prohibició de contractar en els casos en què l'entitat contractant no tingui el caràcter d'Administració pública correspon al titular del departament, president o director de l'organisme al qual estigui adscrita o del qual depengui l'entitat contractant o al qual correspongui la seva tutela o control. Si l'entitat contractant està vinculada a més d'una Administració, és competent l'òrgan corresponent de la qual tingui el control o la participació majoritària.

5. Quan, de conformitat amb el que assenyala aquest article, sigui necessària una declaració prèvia sobre la concurrència de la prohibició, l'abast i la durada d'aquesta es determinen seguint el procediment que estableixin les normes de desplegament d'aquesta Llei.

Tanmateix, no és procedent declarar la prohibició de contractar quan, en seu del tràmit d'audiència del procediment corresponent, la persona incursa en la causa de prohibició acrediti el pagament o compromís de pagament de les multes i indemnitzacions fixades per una sentència o resolució administrativa de les quals derivi la causa de prohibició de contractar, sempre que les persones esmentades hagin estat declarades responsables del seu pagament en la sentència o resolució esmentada, i l'adopció de mesures tècniques, organitzatives i de personal apropiades per evitar la comissió de futures infraccions administratives, entre les quals queda inclòs acollir-se al programa de clemència en matèria de falsejament de la competència. Aquest paràgraf no s'aplica quan sigui aplicable la causa de prohibició de contractar a què es refereix l'article 71.1, lletra a).

La prohibició de contractar, així declarada, es pot revisar en qualsevol moment de la seva vigència, quan la persona que hagi estat declarada en situació de prohibició de contractar acrediti el compliment dels aspectes a què es refereix el paràgraf anterior. L'òrgan competent per conèixer d'aquesta revisió és el mateix que va dictar la resolució de declaració de prohibició de contractar.

6. En els casos en què per sentència penal ferma així es prevegi, la durada de la prohibició de contractar és la prevista en aquesta. En els casos en què la sentència no hagi establert cap termini, aquesta durada no pot excedir els cinc anys des de la data de la condemna per sentència ferma.

En la resta dels supòsits, el termini de durada no pot excedir els tres anys, per al còmput dels quals cal atènyer-se al que estableix l'apartat tercer de l'article 73.

7. En el cas de la lletra a) de l'apartat 1 de l'article anterior, el procediment, si és necessari, no es pot iniciar una vegada transcorregut el termini previst per a la prescripció de la pena corresponent, i en el cas de la lletra b) de l'apartat 2 del mateix article, si han transcorregut més de tres mesos des que es va produir l'adjudicació.

En la resta de supòsits que preveu l'article esmentat, el procediment per a la declaració de la prohibició de contractar no es pot iniciar si han transcorregut més de tres anys comptats a partir de les dates següents:

a) Des de la fermesa de la resolució sancionadora, en el cas de la causa que preveu la lletra b) de l'apartat 1 de l'article anterior.

b) Des de la data en què s'hagin facilitat les dades falses o des d'aquella en què s'hauria hagut de comunicar la informació corresponent, en els casos que preveu la lletra e) de l'apartat 1 de l'article anterior.

c) Des de la data en què sigui ferma la resolució del contracte, en el cas que preveu la lletra d) de l'apartat 2 de l'article anterior.

d) En els casos que preveu la lletra a) de l'apartat 2 de l'article anterior, des de la data en què s'hagi procedit a l'adjudicació del contracte, si la causa és la retirada indeguda de proposicions o candidatures; o des de la data en què s'hauria hagut de procedir a l'adjudicació, si la prohibició es fonamenta en l'incompliment del que estableix l'apartat segon de l'article 150.

e) Des que l'entitat contractant va tenir coneixement de l'incompliment de les condicions especials d'execució del contracte en els casos que preveu la lletra c) de l'apartat segon de l'article 71.

Article 73. Efectes de la declaració de la prohibició de contractar.

1. En els supòsits en què es donin les circumstàncies que estableixen l'apartat segon de l'article 71 i la lletra e) de l'apartat primer del mateix article pel que fa a haver incorregut en falsedat en efectuar la declaració responsable de l'article 140 o en facilitar altres dades relatives a la seva capacitat i solvència, la prohibició de contractar afecta l'àmbit de l'òrgan de contractació competent per a la seva declaració.

Aquesta prohibició es pot estendre al sector públic corresponent en el qual s'integri l'òrgan de contractació. En el cas del sector públic estatal, l'extensió d'efectes correspon al ministre d'Hisenda i Funció Pública, amb la proposta prèvia de la Junta Consultiva de Contractació Pública de l'Estat.

En els supòsits en què, de conformitat amb el que estableix el primer paràgraf de l'apartat tercer de l'article anterior respecte a la lletra e) de l'apartat primer de l'article 71, la competència per a la declaració de la prohibició de contractar correspongui als òrgans que siguin competents en l'àmbit de les comunitats autònomes, aquesta prohibició de contractar afecta tots els òrgans de contractació del sector públic corresponent.

Excepcionalment, i sempre que prèviament s'hagin estès al sector públic territorial corresponent, els efectes de les prohibicions de contractar a què es refereixen els paràgrafs anteriors es poden estendre al conjunt del sector públic. Aquesta extensió d'efectes a tot el sector públic l'ha de dur a terme el ministre d'Hisenda i Funció Pública, amb la proposta prèvia de la Junta Consultiva de Contractació Pública de l'Estat, i a sol·licitud de la comunitat autònoma o entitat local corresponent en els casos en què la prohibició de contractar provingui d'aquests àmbits.

En els casos en què la competència per declarar la prohibició de contractar correspongui al ministre d'Hisenda i Funció Pública, aquesta produeix efectes en tot el sector públic.

2. Totes les prohibicions de contractar, excepte aquelles en què es doni alguna de les circumstàncies que preveuen les lletres c), d), g) i h) de l'apartat primer de l'article 71, una vegada adoptada la resolució corresponent, s'han de comunicar sense dilació per a la seva inscripció al Registre oficial de licitadors i empreses classificades del sector públic o l'equivalent en l'àmbit de les comunitats autònomes, en funció de l'àmbit de la prohibició de contractar i de l'òrgan que l'hagi declarat.

Els òrgans de contractació de l'àmbit de les comunitats autònomes, de les ciutats autònomes de Ceuta i Melilla o de les entitats locals situades en el seu territori han de notificar la prohibició de contractar als registres de licitadors de les comunitats autònomes corresponents o, si no n'hi ha, al Registre oficial de licitadors i empreses classificades del sector públic.

La inscripció de la prohibició de contractar en el Registre de licitadors corresponent caduca passats 3 mesos des que acabi la seva durada, i s'ha de procedir d'ofici a cancel·lar-la en el Registre esmentat després d'aquest termini.

3. Les prohibicions de contractar que preveuen les lletres a) i b) de l'apartat primer de l'article 71 produeixen efectes des de la data en què van esdevenir fermes la sentència o la resolució administrativa en els casos en què aquella o aquesta s'hagin pronunciat sobre l'abast i la durada de la prohibició.

En la resta de supòsits, els efectes es produeixen des de la data d'inscripció en el registre corresponent.

No obstant això, en els supòsits que preveuen les lletres a) i b) de l'apartat primer de l'article 71 en els casos en què els efectes de la prohibició de contractar es produeixin des de la inscripció en el registre corresponent, l'òrgan competent per resoldre el procediment de determinació de l'abast i la durada de la prohibició, si s'escau, pot adoptar, d'ofici o a instància de part, les mesures provisionals que estimi oportunes per assegurar l'eficàcia de la resolució que es pugui adoptar.

4. Les prohibicions de contractar la causa de les quals sigui la que preveu la lletra f) de l'apartat primer de l'article 71 produeixen efectes respecte de les administracions públiques que s'estableixin en la resolució sancionadora que les va imposar, des de la data en què aquesta va esdevenir ferma.

Subsecció 3a Solvència

Article 74. *Exigència de solvència.*

1. Per subscriure contractes amb el sector públic els empresaris han d'acreditar que compleixen les condicions mínimes de solvència econòmica i financera, i professional o tècnica que determini l'òrgan de contractació. Aquest requisit s'ha de substituir pel de la classificació quan aquesta sigui exigible de conformitat amb el que disposa aquesta Llei.

2. Els requisits mínims de solvència que hagi de reunir l'empresari i la documentació requerida per acreditar-los s'han d'indicar en l'anunci de licitació i s'han d'especificar en el plec del contracte, han d'estar vinculats al seu objecte i han de ser proporcionals a aquest.

Article 75. *Integració de la solvència amb mitjans externs.*

1. Per acreditar la solvència necessària per subscriure un contracte determinat, l'empresari es pot basar en la solvència i els mitjans d'altres entitats, independentment de la naturalesa jurídica dels vincles que tinguin amb aquestes, sempre que demostrin que durant tota la durada de l'execució del contracte pot disposar efectivament d'aquesta solvència i mitjans, i l'entitat a la qual recorri no estigui incursa en una prohibició de contractar.

En les mateixes condicions, els empresaris que concorrin agrupats en les unions temporals a què es refereix l'article 69 poden recórrer a les capacitats d'entitats alienes a la unió temporal.

No obstant això, respecte als criteris relatius als títols d'estudis i professionals que indica l'article 90.1.e), o a l'experiència professional pertinent, les empreses únicament poden recórrer a les capacitats d'altres entitats si aquestes han d'executar les obres o prestar serveis per als quals són necessàries les capacitats esmentades.

2. Quan una empresa vulgui recórrer a les capacitats d'altres entitats, ha de demostrar al poder adjudicador que pot disposar dels recursos necessaris mitjançant la presentació a aquest efecte del compromís per escrit de les entitats esmentades.

El compromís a què es refereix el paràgraf anterior l'ha de presentar el licitador que hagi presentat la millor oferta de conformitat amb el que disposa l'article 145, amb el requeriment formalitzat previ de conformitat amb el que disposa l'apartat 2 de l'article 150, sense perjudici del que estableix l'apartat 3 de l'article 140.

3. Quan una empresa recorri a les capacitats d'altres entitats pel que fa als criteris relatius a la solvència econòmica i financera, el poder adjudicador pot exigir formes de responsabilitat conjunta entre aquella entitat i les altres en l'execució del contracte, fins i tot amb caràcter solidari.

4. En el cas dels contractes d'obres, els contractes de serveis o els serveis o treballs de col·locació o instal·lació en el context d'un contracte de subministrament, els poders adjudicadors poden exigir que determinades parts o treballs, tenint en compte la seva naturalesa especial, les executi directament el mateix licitador o, en el cas d'una oferta presentada per una unió d'empresaris, un participant d'aquesta, sempre que així s'hagi previst en el plec corresponent amb indicació dels treballs a què es refereixi.

Article 76. *Concreció de les condicions de solvència.*

1. En els contractes d'obres, de serveis, concessió d'obres i concessió de serveis, així com en els contractes de subministrament que incloguin serveis o treballs de col·locació i instal·lació, es pot exigir a les persones jurídiques que especifiquin, en l'oferta

o en la sol·licitud de participació, els noms i la qualificació professional del personal responsable d'executar la prestació.

2. Els òrgans de contractació poden exigir als candidats o licitadors, fent-ho constar en els plecs, que, a més d'acreditar la seva solvència o, si s'escau, classificació, es comprometin a dedicar o adscriure a l'execució del contracte els mitjans personals o materials suficients per a això. Aquests compromisos s'han d'integrar en el contracte, i els plecs o el document contractual els han d'atribuir el caràcter d'obligacions essencials als efectes que preveu l'article 211, o establir penalitats, de conformitat amb el que assenyala l'article 192.2 per al cas que l'adjudicatari els incompleixi.

En el cas de contractes en què, atesa la seva complexitat tècnica, sigui determinant la concreció dels mitjans personals o materials necessaris per a l'execució del contracte, els òrgans de contractació han d'exigir el compromís a què es refereix el paràgraf anterior.

3. L'adscripció dels mitjans personals o materials com a requisits de solvència addicionals a la classificació del contractista ha de ser raonable, justificada i proporcional a l'entitat i les característiques del contracte, de manera que no limiti la participació de les empreses en la licitació.

Subsecció 4a Classificació de les empreses

Article 77. *Exigència i efectes de la classificació.*

1. La classificació dels empresaris com a contractistes d'obres o com a contractistes de serveis dels poders adjudicadors és exigible i té efectes per acreditar la seva solvència per contractar en els casos i termes següents:

a) Per als contractes d'obres amb un valor estimat igual o superior a 500.000 euros és requisit indispensable que l'empresari estigui classificat degudament com a contractista d'obres dels poders adjudicadors. Per a aquests contractes, la classificació de l'empresari en el grup o subgrup que correspongui en funció de l'objecte del contracte, amb una categoria igual o superior a la que exigeix el contracte, acredita les seves condicions de solvència per contractar.

Per als contractes d'obres amb un valor estimat inferior a 500.000 euros, la classificació de l'empresari en el grup o subgrup que en funció de l'objecte del contracte correspongui, i que s'ha de recollir en els plecs del contracte, acredita la seva solvència econòmica i financera i la solvència tècnica per contractar. En aquests casos, l'empresari pot acreditar la seva solvència indistintament mitjançant la seva classificació com a contractista d'obres en el grup o subgrup de classificació corresponent al contracte o bé acreditant el compliment dels requisits específics de solvència que exigeixen l'anunci de licitació o la invitació a participar en el procediment i que es detallen als plecs del contracte. Si els plecs no concreten els requisits de solvència econòmica i financera o els requisits de solvència tècnica o professional, l'acreditació de la solvència s'efectua de conformitat amb els criteris, requisits i mitjans que recull el segon incís de l'apartat 3 de l'article 87, que tenen caràcter supletori del que sobre aquests s'hagi omès o no s'hagi concretat en els plecs.

b) Per als contractes de serveis no és exigible la classificació de l'empresari. En l'anunci de licitació o en la invitació a participar en el procediment i en els plecs del contracte s'han d'establir els criteris i requisits mínims de solvència econòmica i financera i de solvència tècnica o professional tant en els termes que estableixen els articles 87 i 90 de la Llei com en termes de grup o subgrup de classificació i de categoria mínima exigible, sempre que l'objecte del contracte estigui inclòs en l'àmbit de classificació d'algun dels grups o subgrups de classificació vigents, tenint en compte per a això el codi CPV del contracte, segons el vocabulari comú de contractes públics aprovat pel Reglament (CE) 2195/2002 del Parlament Europeu i del Consell, de 5 de novembre de 2002.

En aquests casos, l'empresari pot acreditar la seva solvència indistintament mitjançant la seva classificació en el grup o subgrup de classificació i categoria de classificació corresponents al contracte o bé acreditant el compliment dels requisits específics de solvència que exigeixen l'anunci de licitació o la invitació a participar en el procediment i

que detallen els plecs del contracte. Si els plecs no concreten els requisits de solvència econòmica i financera o els requisits de solvència tècnica o professional, l'acreditació de la solvència s'ha d'efectuar de conformitat amb els criteris, requisits i mitjans que recull el segon incís de l'apartat 3 de l'article 87, que tenen caràcter supletori del que sobre aquests s'hagi omès o no s'hagi concretat en els plecs.

c) La classificació no és exigible per als altres tipus de contractes. Per a aquests contractes, els requisits específics de solvència exigits s'han d'indicar a l'anunci de licitació o a la invitació a participar en el procediment i s'han de detallar en els plecs del contracte.

2. La classificació és exigible igualment al cessionari d'un contracte en el cas en que s'hagi requerit al cedent.

3. Per mitjà d'un reial decret es pot exceptuar la necessitat de classificació per a determinats tipus de contractes d'obres en els quals aquest requisit sigui exigible, i l'excepció esmentada s'ha de motivar en les circumstàncies especials i excepcionals que hi concorren.

4. Quan no hagi concorregut cap empresa classificada en un procediment d'adjudicació d'un contracte per al qual es requereixi classificació, l'òrgan de contractació pot excloure la necessitat de complir aquest requisit en el següent procediment que es convoqui per a l'adjudicació del mateix contracte, sempre que no se n'alterin les condicions, i ha de precisar en el plec de clàusules i en l'anunci, si s'escau, els mitjans d'acreditació de la solvència que s'hagin d'utilitzar dels que especifiquen els articles 87 i 88.

5. Les entitats del sector públic que no tinguin el caràcter de poders adjudicadors poden acordar l'aplicació del règim que disposa l'apartat 1 d'aquest article.

Article 78. *Exempció de l'exigència de classificació.*

1. No és exigible la classificació als empresaris no espanyols d'estats membres de la Unió Europea o d'estats signataris de l'Acord sobre l'Espai Econòmic Europeu, tant si concorren al contracte aïlladament com si estan integrats en una unió, sense perjudici de l'obligació d'acreditar la seva solvència.

2. Excepcionalment, quan així sigui convenient per als interessos públics, la contractació de l'Administració General de l'Estat i els ens, organismes i entitats que en depenguin amb persones que no estiguin classificades pot ser autoritzada pel Consell de Ministres, amb l'informe previ de la Junta Consultiva de Contractació Pública de l'Estat. En l'àmbit de les comunitats autònomes, l'autorització l'atorguen els òrgans que aquestes designin com a competents.

Article 79. *Criteris aplicables i condicions per a la classificació.*

1. La classificació de les empreses es fa en funció de la seva solvència, valorada de conformitat amb els criteris que s'estableixin per reglament dels que recullen els articles 87, 88 i 90, i determina els contractes a l'adjudicació dels quals puguin concórrer o optar per raó del seu objecte i de la seva quantia. A aquests efectes, els contractes es divideixen en grups generals i subgrups, per la seva naturalesa peculiar, i dins d'aquests per categories, en funció de la seva quantia.

L'expressió de la quantia s'efectua per referència al valor estimat del contracte, quan la durada d'aquest sigui igual o inferior a un any, i per referència al seu valor mitjà anual, quan es tracti de contractes de durada superior.

2. Per procedir a la classificació és necessari que l'empresari acrediti la seva personalitat i capacitat d'obrar, així com que està habilitat legalment per dur a terme l'activitat corresponent, perquè disposa de les autoritzacions o habilitacions empresarials o professionals corresponents i reuneix els requisits de col·legiació o inscripció o altres de semblants que puguin ser necessaris, i que no està incurs en prohibicions de contractar.

3. En el supòsit de persones jurídiques pertanyents a un grup de societats, i als efectes de la valoració de la seva solvència econòmica, financera, tècnica o professional, es poden tenir en compte les societats que pertanyen al grup, sempre que la persona

jurídica en qüestió acreditat que tindrà efectivament a la seva disposició, durant el termini a què es refereix l'apartat 2 de l'article 82, els mitjans de les societats necessàries esmentades per a l'execució dels contractes.

En el cas de posada a disposició de mitjans personals, aquesta circumstància ha de ser compatible en tot cas amb les disposicions aplicables en matèria laboral i de dret del treball, i han de disposar del consentiment dels treballadors afectats.

El supòsit que preveu el present apartat no pot comportar, en cap cas, la posada a disposició exclusivament de mitjans personals.

4. Es denega la classificació d'aquelles empreses de les quals, a la vista de les persones que les regeixen o d'altres circumstàncies, es pugui presumir que són continuació o que deriven, per transformació, fusió o successió, d'altres d'afectades per una prohibició de contractar.

5. En les obres la naturalesa de les quals es correspongui amb alguns dels tipus establerts com a subgrup i no presentin singularitats diferents de les normals i generals a la seva classe, només s'ha d'exigir la classificació en el subgrup genèric corresponent.

Quan, en el cas anterior, les obres presentin singularitats no normals o generals a les de la seva classe i sí, en canvi, assimilables a tipus d'obra corresponents a altres subgrups diferents del principal, l'exigència de classificació també s'estén a aquests subgrups amb les limitacions següents:

- a) El nombre de subgrups exigibles, excepte casos excepcionals, no pot ser superior a quatre.
- b) L'import de l'obra parcial que per la seva singularitat doni lloc a l'exigència de classificació en el subgrup corresponent ha de ser superior al 20 per 100 del preu total del contracte, excepte casos excepcionals, que s'han d'acreditar raonadament en els plecs.

Article 80. Acords o decisions de classificació: competència, eficàcia, recurs i classificacions divergents.

1. Els acords relatius a la classificació de les empreses els han d'adoptar, amb eficàcia general enfront de tots els òrgans de contractació, les comissions classificadores de la Junta Consultiva de Contractació Pública de l'Estat. Aquests acords poden ser objecte de recurs d'alçada davant el ministre d'Hisenda i Funció Pública.

2. Els òrgans competents de les comunitats autònomes poden adoptar decisions sobre classificació de les empreses que són eficaces, únicament, als efectes de contractar amb la comunitat autònoma que les hagi adoptat, amb les entitats locals incloses en el seu àmbit territorial, i amb els ens, organismes i entitats del sector públic dependents d'una i altres. En l'adopció d'aquests acords, s'han de respectar, en tot cas, les regles i els criteris que estableixen aquesta Llei i les seves disposicions de desplegament.

No obstant això, una empresa no pot disposar simultàniament d'una classificació en un determinat grup o subgrup atorgada per les comissions classificadores de la Junta Consultiva de Contractació Pública de l'Estat i per una o més comunitats autònomes, o per dues o més comunitats autònomes, amb diferents categories de classificació. A aquest efecte, les empreses han d'indicar en les seves sol·licituds de classificació o de revisió de classificació les classificacions que tenen vigents i que hagin estat atorgades per altres administracions diferents d'aquella a la qual dirigeixen la seva sol·licitud, i no es pot atorgar a l'empresa sol·licitant una categoria superior en cap subgrup a aquella de què ja disposi, atorgada per qualsevol altra Administració, en el subgrup esmentat.

S'han d'articular per reglament els mecanismes necessaris per evitar la coexistència sobrevinguda de classificacions en vigor contradictòries per a una mateixa empresa en un mateix grup o subgrup de classificació.

Article 81. *Inscripció registral de la classificació.*

Els acords relatius a la classificació de les empreses que han adoptat les comissions classificadores de la Junta Consultiva de Contractació Pública de l'Estat s'han d'inscriure d'ofici en el Registre oficial de licitadors i empreses classificades del sector públic.

Els acords relatius a la classificació de les empreses que han adoptat els òrgans competents de les comunitats autònomes que hagin assumit aquesta competència s'han d'inscriure d'ofici en el Registre de licitadors de la comunitat autònoma respectiva, si disposa d'aquest Registre, i l'òrgan que els va adoptar els ha de comunicar al Registre oficial de licitadors i empreses classificades del sector públic per a la seva inscripció.

Article 82. *Termini de vigència i revisió de les classificacions.*

1. La classificació de les empreses té una vigència indefinida mentre l'empresari mantingui les condicions i circumstàncies en què es va basar la seva concessió.

2. No obstant això, i sense perjudici del que assenyalen l'apartat 3 d'aquest article i l'article següent, per a la conservació de la classificació s'ha de justificar anualment el manteniment de la solvència econòmica i financera i, cada tres anys, el de la solvència tècnica i professional, i a aquest efecte l'empresari ha d'aportar la declaració responsable corresponent o, si no n'hi ha, la documentació actualitzada en els termes que s'estableixin per reglament.

La no-aportació en els terminis que s'estableixin per reglament de les declaracions o documents als quals es refereix el paràgraf anterior dona lloc a la suspensió automàtica de les classificacions que es tinguin, així com a l'obertura d'un expedient de revisió de classificació. La suspensió de les classificacions s'aixeca per l'aportació de les declaracions o documents esmentats, si encara no s'ha comunicat a l'interessat l'inici de l'expedient de revisió, o per l'acord de revisió de classificació adoptat per l'òrgan competent, en cas contrari.

3. La classificació és revisable a petició dels interessats o d'ofici per l'Administració quan variïn les circumstàncies que es tenen en compte per concedir-la.

4. En tot cas, l'empresari està obligat a posar en coneixement de l'òrgan competent en matèria de classificació qualsevol variació en les circumstàncies que s'hagin tingut en compte per concedir-la que pugui donar lloc a la seva revisió. L'omissió d'aquesta comunicació fa incórrer l'empresari en la prohibició de contractar que preveu la lletra e) de l'apartat 1 de l'article 71.

Article 83. *Comprovació dels elements de la classificació.*

Els òrgans competents en matèria de classificació poden sol·licitar en qualsevol moment els documents de les empreses classificades o pendents de classificació que considerin necessaris per comprovar les declaracions i els fets manifestats per aquestes en els expedients que tramitin, així com demanar un informe a qualsevol òrgan de les administracions públiques sobre aquests aspectes.

Secció 2a Acreditació de l'aptitud per contractar

Subsecció 1a Capacitat d'obrar

Article 84. *Acreditació de la capacitat d'obrar.*

1. La capacitat d'obrar dels empresaris que siguin persones jurídiques s'acredita mitjançant l'escriptura o el document de constitució, els estatuts o l'acta fundacional, en els quals constin les normes per les quals es regula la seva activitat, degudament inscrits, si s'escau, en el Registre públic que correspongui, segons el tipus de persona jurídica de què es tracti.

2. La capacitat d'obrar dels empresaris no espanyols que siguin nacionals d'estats membres de la Unió Europea o d'estats signataris de l'Acord sobre l'Espai Econòmic

Europeu s'acredita per la seva inscripció en el registre procedent d'acord amb la legislació de l'Estat on estan establerts, o mitjançant la presentació d'una declaració jurada o un certificat, en els termes que s'estableixin per reglament, d'acord amb les disposicions comunitàries aplicables.

3. Els altres empresaris estrangers han d'acreditar la seva capacitat d'obrar amb un informe de la Missió Diplomàtica Permanent d'Espanya a l'Estat corresponent o de l'oficina consular en l'àmbit territorial de la qual radiqui el domicili de l'empresa.

Subsecció 2a Prohibicions de contractar

Article 85. *Prova de la no-concurrencia d'una prohibició de contractar.*

Sense perjudici del que estableix el segon paràgraf de l'apartat 3 de l'article 140, la prova, per part dels empresaris, de no estar incursos en prohibicions per contractar es pot realitzar mitjançant un testimoni judicial o una certificació administrativa, segons els casos.

Quan el document esmentat no pugui ser expedit per l'autoritat competent, es pot substituir per una declaració responsable atorgada davant una autoritat administrativa, notari públic o organisme professional qualificat.

Subsecció 3a Solvència

Article 86. *Mitjans d'acreditar la solvència.*

1. La solvència econòmica i financera i tècnica o professional per a un contracte s'acredita mitjançant l'aportació dels documents que determini l'òrgan de contractació dels que preveuen els articles 87 a 91 d'aquesta Llei.

Sense perjudici del que estableix el paràgraf següent, per als contractes que no estiguin subjectes a una regulació harmonitzada, l'òrgan de contractació, a més dels documents als quals es refereix el paràgraf primer, pot admetre de forma justificada altres mitjans de prova de la solvència diferents dels que preveuen els articles 87 a 91.

Quan, per una raó vàlida, l'operador econòmic no estigui en condicions de presentar les referències que sol·licita l'òrgan de contractació, se l'autoritza a acreditar la seva solvència econòmica i financera per mitjà de qualsevol altre document que el poder adjudicador consideri apropiat.

2. La solvència econòmica i financera i tècnica o professional per a la classificació d'empreses s'acredita mitjançant l'aportació dels documents que s'estableixin per reglament dels que preveuen els articles 87 a 91 d'aquesta Llei.

La classificació de l'empresari acredita la seva solvència per subscriure contractes del mateix tipus i import que aquells per als quals s'hagi obtingut i per a la subscripció dels quals no s'exigeixi tenir-la.

3. En els contractes de concessió d'obres i concessions de serveis en els quals es puguin identificar successives fases en la seva execució que requereixin mitjans i capacitats diferents, els plecs poden diferenciar requisits de solvència, diferents per a les successives fases del contracte, i els licitadors poden acreditar aquesta solvència amb anterioritat a l'inici de l'execució de cadascuna de les fases.

En el cas dels empresaris que, tot i acollir-se a la possibilitat que preveu el paràgraf anterior, no acreditin la seva solvència abans de l'inici de l'execució de la fase corresponent, el contracte es resol per causes imputables a l'empresari.

Article 87. *Acreditació de la solvència econòmica i financera.*

1. La solvència econòmica i financera de l'empresari s'ha d'acreditar per un o diversos dels mitjans següents, a elecció de l'òrgan de contractació:

a) Volum anual de negocis, o bé volum anual de negocis en l'àmbit al qual es refereixi el contracte, referit al millor exercici dins dels tres últims disponibles en funció de les dates

de constitució o d'inici d'activitats de l'empresari i de presentació de les ofertes per un import igual o superior al que exigeixen l'anunci de licitació o la invitació a participar en el procediment i els plecs del contracte o, si no n'hi ha, al que s'estableixi per reglament. El volum de negocis mínim anual exigít no ha d'excedir una vegada i mitja el valor estimat del contracte, excepte en casos degudament justificats com els relacionats amb els riscos especials vinculats a la naturalesa de les obres, els serveis o els subministraments. L'òrgan de contractació ha d'indicar les raons principals de la imposició del requisít esmentat en els plecs de la contractació o en l'informe específic a què es refereix l'article 336.

Quan un contracte es divideixi en lots, aquest criteri s'aplica en relació amb cadascun dels lots. No obstant això, l'òrgan de contractació pot establir el volum de negocis mínim anual exigít als licitadors per referència a grups de lots en cas que a l'adjudicatari se li adjudiquin diversos lots que s'hagin d'executar al mateix temps.

b) En els casos en què sigui apropiat, justificant de l'existència d'una assegurança de responsabilitat civil per riscos professionals per un import igual o superior al que exigeixen l'anunci de licitació o la invitació a participar en el procediment i els plecs del contracte o, si no n'hi ha, al que s'estableix per reglament.

c) Patrimoni net, o bé ràtio entre actius i passius, al tancament de l'últim exercici econòmic per al qual estigui vençuda l'obligació d'aprovació de comptes anuals per un import igual o superior al que exigeixen l'anunci de licitació o la invitació a participar en el procediment i els plecs del contracte o, si no n'hi ha, al que s'estableixi per reglament. La ràtio entre actiu i passiu es pot tenir en compte si el poder adjudicador especifica en els plecs de la contractació els mètodes i criteris que s'han d'aplicar per valorar aquesta dada. Aquests mètodes i criteris han de ser transparents, objectius i no discriminatoris.

Com a mitjà adicional als que preveuen les lletres anteriors d'aquest apartat, l'òrgan de contractació pot exigir que el període mitjà de pagament a proveïdors de l'empresari, sempre que es tracti d'una societat que no pugui presentar compte de pèrdues i guanys abreujat, no superi el límit que a aquests efectes estableixi l'ordre del ministre d'Hisenda i Funció Pública tenint en compte la normativa sobre morositat.

d) Per als contractes de concessió d'obres i de serveis, o per a aquells altres que incloguin en el seu objecte inversions rellevants que hagi de finançar el contractista, l'òrgan de contractació pot establir mitjans d'acreditació de la solvència econòmica i financera alternatius als anteriors, sempre que assegurin la capacitat del contractista d'aportar els fons necessaris per a l'execució correcta del contracte.

2. L'acreditació documental de la suficiència de la solvència econòmica i financera de l'empresari s'ha d'efectuar mitjançant l'aportació dels certificats i documents que per a cada cas es determinin per reglament, dels següents: certificació bancària, pòlissa o certificat d'assegurança per riscos professionals, comptes anuals i declaració de l'empresari en què indiqui el volum de negocis global de l'empresa. En tot cas, la inscripció en el Registre oficial de licitadors i empreses classificades del sector públic ha d'acreditar enfront de tots els òrgans de contractació del sector públic, segons el que s'hi reflecteixi i llevat que hi hagi una prova en contra, les condicions de solvència econòmica i financera de l'empresari.

3. L'anunci de licitació o invitació a participar en el procediment i en els plecs del contracte ha d'especificar els mitjans, dels que recull aquest article, admesos per acreditar la solvència econòmica i financera dels empresaris que optin a l'adjudicació del contracte, amb indicació expressa de l'import mínim, expressat en euros, de cadascun d'aquests. Per als contractes no subjectes al requisít de classificació, quan els plecs no concretin els criteris i requisits mínims per a la seva acreditació, els licitadors o candidats que no disposin de la classificació que si s'escau correspongui al contracte han d'acreditar la seva solvència econòmica i financera amb els criteris, requisits mínims i mitjans d'acreditació següents:

a) El criteri per a l'acreditació de la solvència econòmica i financera és el volum anual de negocis del licitador o candidat, que referit a l'any de més volum de negoci dels tres últims acabats ha de ser almenys una vegada i mitja el valor estimat del contracte quan la

seva durada no sigui superior a un any, i almenys una vegada i mitja el valor anual mitjà del contracte si la seva durada és superior a un any.

El volum anual de negocis del licitador o candidat s'ha d'acreditar per mitjà dels seus comptes anuals aprovats i dipositats al Registre Mercantil, si l'empresari està inscrit en el Registre, i en cas contrari pels dipositats en el registre oficial en què hagi d'estar inscrit. Els empresaris individuals no inscrits en el Registre Mercantil han d'acreditar el seu volum anual de negocis mitjançant els seus llibres d'inventaris i comptes anuals legalitzats pel Registre Mercantil.

b) En els contractes l'objecte dels quals consisteixi en serveis professionals, en lloc del volum anual de negoci, la solvència econòmica i financera es pot acreditar mitjançant la disposició d'una assegurança d'indemnització per riscos professionals, vigent fins a la fi del termini de presentació d'ofertes, per un import no inferior al valor estimat del contracte, amb l'aportació, a més, del compromís de la seva renovació o pròrroga que garanteixi el manteniment de la seva cobertura durant tota l'execució del contracte. Aquest requisit s'entén complert pel licitador o candidat que inclogui amb la seva oferta un compromís vinculant de subscripció, en cas de resultar adjudicatari, de l'assegurança exigida, compromís que ha de fer efectiu dins del termini de deu dies hàbils a què es refereix l'apartat 2 de l'article 150 d'aquesta Llei.

L'acreditació d'aquest requisit s'ha d'efectuar per mitjà d'un certificat expedit per l'assegurador, en què constin els imports i riscos assegurats i la data de venciment de l'assegurança, i mitjançant el document de compromís vinculant de subscripció, pròrroga o renovació de l'assegurança, en els casos en què sigui procedent.

4. La solvència econòmica i financera requerida ha de ser proporcional a l'objecte contractual de conformitat amb el que estableix l'article 74.2, i en cap cas no ha de suposar un obstacle a la participació de les petites i mitjanes empreses.

Article 88. *Solvència tècnica en els contractes d'obres.*

1. En els contractes d'obres, la solvència tècnica de l'empresari s'ha d'acreditar per un o diversos dels mitjans següents, a elecció de l'òrgan de contractació:

a) Relació de les obres executades en el curs dels cinc darrers anys, avalada per certificats de bona execució; aquests certificats han d'indicar l'import, les dates i el lloc d'execució de les obres i s'ha de precisar si es van dur a terme segons les regles per les quals es regeix la professió i es van portar normalment a bon terme; si s'escau, els certificats esmentats els ha de comunicar directament a l'òrgan de contractació l'autoritat competent. Quan sigui necessari per garantir un nivell adequat de competència, els poders adjudicadors poden indicar que es tenen en compte les proves de les obres pertinents efectuades més de cinc anys abans.

A aquests efectes, les obres executades per una societat estrangera filial del contractista d'obres tenen la mateixa consideració que les directament executades pel mateix contractista, sempre que aquest últim en tingui el control directament o indirectament en els termes que estableix l'article 42 del Codi de comerç. Quan es tracti d'obres executades per una societat estrangera participada pel contractista sense que es compleixi aquesta condició, només es reconeix com a experiència atribuïble al contractista l'obra executada per la societat participada en la proporció de la participació d'aquell en el capital social d'aquesta.

b) Declaració en què s'indiqui el personal tècnic o els organismes tècnics, tant si estan integrats en l'empresa com si no, dels quals aquesta disposi per a l'execució de les obres, acompanyada dels documents acreditatius corresponents quan li ho requereixin els serveis dependents de l'òrgan de contractació.

c) Títols acadèmics i professionals de l'empresari i dels directius de l'empresa i, en particular, del responsable o responsables de les obres, així com dels tècnics que se n'encarreguen directament, sempre que no s'avaluïn com un criteri d'adjudicació.

d) En els casos adequats, indicació de les mesures de gestió mediambiental que l'empresari pot aplicar en executar el contracte.

e) Declaració sobre la plantilla mitjana anual de l'empresa i del nombre de directius durant els tres últims anys, acompanyada de la documentació justificativa corresponent quan li ho requereixin els serveis que depenen de l'òrgan de contractació.

f) Declaració en què s'indiqui la maquinària, el material i l'equip tècnic del qual es disposa per a l'execució de les obres, a la qual s'ha d'adjuntar la documentació acreditativa pertinent quan li ho requereixin els serveis que depenen de l'òrgan de contractació.

2. En els contractes amb un valor estimat inferior a 500.000 euros, quan el contractista sigui una empresa de nova creació, entenen per aquesta la que tingui una antiguitat inferior a cinc anys, la seva solvència tècnica s'ha d'acreditar per un o diversos dels mitjans a què es refereixen les lletres b) a f) anteriors, sense que en cap cas sigui aplicable el que estableix la lletra a), relatiu a l'execució d'un nombre determinat d'obres.

3. L'anunci de licitació o la invitació a participar en el procediment i els plecs del contracte han d'especificar els mitjans, dels que recull aquest article, admesos per acreditar la solvència tècnica dels empresaris que optin a l'adjudicació del contracte, amb indicació expressa, si s'escau, dels valors mínims exigits per a cadascun d'ells. Si no n'hi ha, i quan no sigui exigible la classificació, l'acreditació de la solvència tècnica s'ha d'efectuar mitjançant la relació d'obres executades en els últims cinc anys, que siguin del mateix grup o subgrup de classificació que el corresponent al contracte, o del grup o subgrup més rellevant per al contracte si aquest inclou treballs corresponents a diferents subgrups, l'import anual de les quals acumulat l'any de més execució sigui igual o superior al 70 per cent de l'anualitat mitjana del contracte.

Article 89. *Solvència tècnica en els contractes de subministrament.*

1. En els contractes de subministrament la solvència tècnica dels empresaris s'ha d'acreditar per un o diversos dels mitjans següents, a elecció de l'òrgan de contractació:

a) Una relació dels subministraments principals efectuats de la mateixa naturalesa o similar que els que constitueixen l'objecte del contracte en el curs de, com a màxim, els tres últims anys, en la qual se n'indiqui l'import, la data i el destinatari, públic o privat; quan sigui necessari per garantir un nivell adequat de competència, els poders adjudicadors poden indicar que es tenen en compte les proves dels subministraments pertinents efectuats més de tres anys abans. Quan li ho requereixin els serveis dependents de l'òrgan de contractació, els subministraments efectuats s'han d'acreditar mitjançant certificats expedits o visats per l'òrgan competent, quan el destinatari sigui una entitat del sector públic; quan el destinatari sigui un subjecte privat, mitjançant un certificat expedit per aquest o, a falta d'aquest certificat, mitjançant una declaració de l'empresari acompanyat dels documents que tingui en poder seu que acreditin la realització de la prestació; si s'escau, aquests certificats els ha de comunicar directament a l'òrgan de contractació l'autoritat competent.

Per determinar que un subministrament és de la mateixa o similar naturalesa que el que constitueix l'objecte del contracte, el plec de clàusules administratives particulars pot acudir, a més del CPV, a altres sistemes de classificació d'activitats o productes com el Codi normalitzat de productes i serveis de les Nacions Unides (UNSPSC), la Classificació central de productes (CPC) o la Classificació nacional d'activitats econòmiques (CNAE), que en tot cas ha de garantir la competència efectiva per a l'adjudicació del contracte. Si el plec no ho preveu, s'han de tenir en compte els tres primers dígit dels codis respectius de la CPV. La Junta Consultiva de Contractació Pública de l'Estat pot efectuar recomanacions per indicar quins codis de les classificacions respectives s'ajusten amb més precisió a les prestacions més habituals en la contractació pública.

b) Indicació del personal tècnic o les unitats tècniques, integrades o no a l'empresa, de què es disposa per a l'execució del contracte, especialment els encarregats del control de qualitat.

c) Descripció de les instal·lacions tècniques, de les mesures utilitzades per garantir la qualitat i dels mitjans d'estudi i recerca de l'empresa.

d) Control efectuat per l'entitat del sector públic contractant o, en nom seu, per un organisme oficial competent de l'Estat en el qual l'empresari està establert, sempre que hi hagi un acord de l'organisme esmentat, quan els productes que s'han de subministrar siguin complexos o quan, excepcionalment, hagin de respondre a un fi particular. Aquest control ha de versar sobre la capacitat de producció de l'empresari i, si és necessari, sobre els mitjans d'estudi i recerca de què disposa, així com sobre les mesures utilitzades per controlar la qualitat.

e) Mostres, descripcions i fotografies dels productes que s'han de subministrar, l'autenticitat dels quals es pugui certificar a petició de l'entitat contractant.

f) Certificats expedits pels instituts o serveis oficials encarregats del control de qualitat, de competència reconeguda, que acreditin la conformitat de productes perfectament detallada mitjançant referències a determinades especificacions o normes tècniques.

g) Indicació dels sistemes de gestió de la cadena de subministrament, inclosos els que garanteixin el compliment de les convencions fonamentals de l'Organització Internacional del Treball, i de seguiment que l'empresari pot aplicar en executar el contracte.

h) En els contractes no subjectes a una regulació harmonitzada, quan el contractista sigui una empresa de nova creació, entenent com a tal aquella que tingui una antiguitat inferior a cinc anys, la seva solvència tècnica s'ha d'acreditar per un o diversos dels mitjans a què es refereixen les lletres b) a g) anteriors, sense que en cap cas sigui aplicable el que estableix la lletra a), relatiu a l'execució d'un nombre determinat de subministraments.

2. En els contractes de subministrament que requereixin obres de col·locació o instal·lació, la prestació de serveis o l'execució d'obres, la capacitat dels operadors econòmics per prestar els serveis esmentats o executar la instal·lació o les obres es pot avaluar tenint en compte especialment els seus coneixements tècnics, eficàcia, experiència i fiabilitat.

3. A l'anunci de licitació o invitació a participar en el procediment i en els plecs del contracte s'han d'especificar els mitjans, dels que recull aquest article, admesos per acreditar la solvència tècnica dels empresaris que optin a l'adjudicació del contracte, amb indicació expressa, si s'escau, dels valors mínims exigits per a cadascun d'aquests i, si s'escau, de les normes o especificacions tècniques respecte de les quals s'acredita la conformitat dels productes. Si no n'hi ha, l'acreditació de la solvència tècnica s'ha d'efectuar mitjançant la relació dels subministraments principals efectuats, en els tres últims anys, de la mateixa o similar naturalesa que els que constitueixen l'objecte del contracte, l'import anual acumulat dels quals l'any de més execució sigui igual o superior al 70 per cent de l'annualitat mitjana del contracte.

Article 90. *Solvència tècnica o professional en els contractes de serveis.*

1. En els contractes de serveis, la solvència tècnica o professional dels empresaris s'ha d'apreciar tenint en compte els seus coneixements tècnics, eficàcia, experiència i fiabilitat, cosa que s'ha d'acreditar, segons l'objecte del contracte, per un o diversos dels mitjans següents, a elecció de l'òrgan de contractació:

a) Una relació dels principals serveis o treballs efectuats de la mateixa o similar naturalesa que els que constitueixen l'objecte del contracte en el curs de, com a màxim els tres últims anys, en la qual se n'indiqui l'import, la data i el destinatari, públic o privat; quan sigui necessari per garantir un nivell adequat de competència, els poders adjudicadors poden indicar que es tenen en compte les proves dels serveis pertinents efectuats més de tres anys abans. Quan li ho requereixin els serveis que depenen de l'òrgan de contractació, els serveis o treballs efectuats s'han d'acreditar mitjançant certificats expedits o visats per l'òrgan competent, quan el destinatari sigui una entitat del sector públic; quan el destinatari

sigui un subjecte privat, mitjançant un certificat expedit per aquest o, a falta d'aquest certificat, mitjançant una declaració de l'empresari, acompanyada dels documents en poder seu que acreditin la realització de la prestació; si s'escau, aquests certificats els ha de comunicar directament a l'òrgan de contractació l'autoritat competent.

Per determinar que un treball o servei és de la mateixa o similar naturalesa que el que constitueix l'objecte del contracte, el plec de clàusules administratives particulars pot acudir, a més del CPV, a altres sistemes de classificació d'activitats o productes com el Codi normalitzat de productes i serveis de les Nacions Unides (UNSPSC), la Classificació central de productes (CPC) o la Classificació nacional d'activitats econòmiques (CNAE), que en tot cas ha de garantir la competència efectiva per a l'adjudicació del contracte. Si el plec no ho preveu, s'han de tenir en compte els tres primers dígit dels codis respectius de la CPV. La Junta Consultiva de Contractació Pública de l'Estat pot efectuar recomanacions per indicar quins codis de les classificacions respectives s'ajusten amb més precisió a les prestacions més habituals en la contractació pública.

b) Indicació del personal tècnic o de les unitats tècniques, integrades o no en l'empresa, participants en el contracte, especialment els encarregats del control de qualitat.

c) Descripció de les instal·lacions tècniques, de les mesures utilitzades per l'empresari per garantir la qualitat i dels mitjans d'estudi i recerca de l'empresa.

d) Quan es tracti de serveis o treballs complexos o quan, excepcionalment, hagin de respondre a un fi especial, un control efectuat per l'òrgan de contractació o, en nom d'aquest, per un organisme oficial o homologat competent de l'Estat en què estigui establert l'empresari, sempre que hi hagi un acord de l'organisme esmentat. El control ha de versar sobre la capacitat tècnica de l'empresari i, si és necessari, sobre els mitjans d'estudi i de recerca de què disposa i sobre les mesures de control de la qualitat.

e) Títols acadèmics i professionals de l'empresari i dels directius de l'empresa i, en particular, del responsable o responsables de l'execució del contracte, així com dels tècnics encarregats directament d'aquesta, sempre que no s'avaluin com un criteri d'adjudicació.

f) En els casos adequats, indicació de les mesures de gestió mediambiental que l'empresari pot aplicar en executar el contracte.

g) Declaració sobre la plantilla mitjana anual de l'empresa i del nombre de directius durant els tres últims anys, acompanyada de la documentació justificativa corresponent quan li ho requereixin els serveis dependents de l'òrgan de contractació.

h) Declaració que indiqui la maquinària, el material i l'equip tècnic de què es disposa per a l'execució dels treballs o prestacions, a la qual s'ha d'adjuntar la documentació acreditativa pertinent quan li ho requereixin els serveis dependents de l'òrgan de contractació.

i) Indicació de la part del contracte que l'empresari té eventualment el propòsit de subcontractar.

2. En l'anunci de licitació o en la invitació a participar en el procediment i en els plecs del contracte s'han d'especificar els mitjans, dels que recull aquest article, admesos per a l'acreditació de la solvència tècnica dels empresaris que optin a l'adjudicació del contracte, amb indicació expressa, si s'escau, dels valors mínims exigits per a cadascun d'ells i, en els casos en què sigui aplicable, amb especificació de les titulacions acadèmiques o professionals, dels mitjans d'estudi i recerca, dels controls de qualitat, dels certificats de capacitat tècnica, de la maquinària, els equips i les instal·lacions, i dels certificats de gestió mediambiental exigits. Si no n'hi ha, l'acreditació de la solvència tècnica o professional s'ha d'efectuar mitjançant la relació dels principals serveis efectuats en els tres últims anys, de la mateixa o similar naturalesa que els que constitueixen l'objecte del contracte, l'import anual acumulat dels quals l'any de més execució sigui igual o superior al 70 per cent de l'annualitat mitjana del contracte.

3. Si l'objecte contractual requereix aptituds específiques en matèria social, de prestació de serveis de proximitat o altres d'anàlogues, en tot cas s'exigeix com a requisit de solvència tècnica o professional l'experiència concreta, els coneixements i els mitjans

en les matèries referides, que s'han d'acreditar pels mitjans que estableix l'apartat 1 d'aquest article.

4. En els contractes no subjectes a una regulació harmonitzada, quan el contractista sigui una empresa de nova creació, entenent com a tal aquella que tingui una antiguitat inferior a cinc anys, la seva solvència tècnica s'ha d'acreditar per un o diversos dels mitjans a què es refereixen les lletres b) a i) anteriors, sense que en cap cas sigui aplicable el que estableix la lletra a), relatiu a l'execució d'un nombre determinat de serveis.

Article 91. *Solvència tècnica o professional en la resta de contractes.*

L'acreditació de la solvència professional o tècnica en contractes diferents dels d'obres, serveis o subministrament es pot fer pels documents i mitjans que indica l'article anterior.

Article 92. *Concreció dels requisits i criteris de solvència.*

La concreció dels requisits mínims de solvència econòmica i financera i de solvència tècnica o professional exigits per a un contracte, així com dels mitjans admesos per a la seva acreditació, l'ha de determinar l'òrgan de contractació i s'ha d'indicar a l'anunci de licitació o a la invitació a participar en el procediment i s'ha de detallar en els plecs, en els quals s'han de concretar les magnituds, els paràmetres o les ràtios i els llindars o rangs de valors que determinen l'admissió o l'exclusió dels licitadors o candidats. En la seva absència, són aplicables els que estableixen els articles 87 a 90 per al tipus de contractes corresponent, que tenen igualment caràcter supletori per als no concretats en els plecs.

En tot cas, la classificació de l'empresari en un determinat grup o subgrup es considera prova suficient de la seva solvència per als contractes l'objecte dels quals estigui inclòs o es correspongui amb l'àmbit d'activitats o treballs d'aquest grup o subgrup, i l'import anual mitjà dels quals sigui igual o inferior al corresponent a la seva categoria de classificació en el grup o subgrup. A aquest efecte, l'anunci de licitació o la invitació a participar en el procediment i els plecs han d'indicar el codi o codis del «vocabulari comú dels contractes públics» (CPV) corresponents a l'objecte del contracte, els quals han de determinar el grup o subgrup de classificació, si n'hi ha, en què es considera inclòs el contracte.

Es pot eximir per reglament l'exigència d'acreditació de la solvència econòmica i financera o de la solvència tècnica o professional per als contractes amb un import que no superi un determinat llindar.

Article 93. *Acreditació del compliment de les normes de garantia de la qualitat.*

1. Els contractes subjectes a una regulació harmonitzada, quan els òrgans de contractació exigeixin la presentació de certificats expedits per organismes independents que acreditin que l'empresari compleix determinades normes de garanties de qualitat, en particular en matèria d'accessibilitat per a persones amb discapacitat, han de fer referència als sistemes d'assegurament de la qualitat basats en la sèrie de normes en la matèria, certificats per organismes que compleixin les normes europees relatives a la certificació.

2. Els òrgans de contractació han de reconèixer els certificats equivalents expedits per organismes establerts en qualsevol Estat membre de la Unió Europea, i també han d'acceptar altres proves de mesures equivalents de garantia de la qualitat que presentin els empresaris.

Article 94. *Acreditació del compliment de les normes de gestió mediambiental.*

1. Els contractes subjectes a una regulació harmonitzada, quan els òrgans de contractació exigeixin com a mitjà per acreditar la solvència tècnica o professional la presentació de certificats expedits per organismes independents que acreditin que el licitador compleix determinades normes de gestió mediambiental, han de fer referència al sistema comunitari de gestió i auditoria mediambientals (EMAS) de la Unió Europea, o a altres sistemes de gestió mediambiental reconeguts de conformitat amb l'article 45 del Reglament (CE) núm. 1221/2009, de 25 de novembre de 2009, o a altres normes de gestió

mediambiental basades en les normes europees o internacionals pertinents d'organismes acreditats.

2. Els òrgans de contractació han de reconèixer els certificats equivalents expedits per organismes establerts en qualsevol Estat membre de la Unió Europea i també han d'acceptar altres proves de mesures equivalents de gestió mediambiental que presenti el licitador, i, en particular, una descripció de les mesures de gestió mediambiental executades, sempre que el licitador demostrï que aquestes mesures són equivalents a les exigides d'acord amb el sistema o la norma de gestió mediambiental aplicable.

Article 95. *Documentació i informació complementària.*

L'òrgan de contractació o l'òrgan auxiliar d'aquest pot sol·licitar a l'empresari aclariments sobre els certificats i documents presentats en aplicació dels articles anteriors o requerir-li que en presenti altres de complementaris.

Subsecció 4a Prova de la classificació i de l'aptitud per contractar a través de registres o llistes oficials de contractistes

Article 96. *Certificacions de registres de licitadors.*

1. La inscripció en el Registre oficial de licitadors i empreses classificades del sector públic acredita enfront de tots els òrgans de contractació del sector públic, segons el que s'hi reflecteixi i llevat que hi hagi una prova en contra, les condicions d'aptitud de l'empresari quant a la seva personalitat i capacitat d'obrar, representació, habilitació professional o empresarial, solvència econòmica i financera i tècnica o professional, classificació i altres circumstàncies inscrites, així com la concurrència o no-concurrència de les prohibicions de contractar que hi hagin de constar.

2. La inscripció en el Registre de licitadors d'una comunitat autònoma acredita idèntiques circumstàncies als efectes de la contractació amb aquesta, amb les entitats locals incloses en el seu àmbit territorial i amb la resta d'ens, organismes o entitats del sector públic dependents d'una i altres.

3. La prova del contingut dels registres de licitadors s'ha d'efectuar mitjançant una certificació de l'òrgan encarregat d'aquest, que es pot expedir per mitjans electrònics, informàtics o telemàtics. Els certificats han d'indicar les referències que hagin permès la inscripció de l'empresari a la llista o l'expedició de la certificació, així com, si s'escau, la classificació obtinguda.

Article 97. *Certificats comunitaris d'empresaris autoritzats per contractar.*

1. Els certificats d'inscripció expedits pels òrgans competents de la gestió de les llistes oficials d'empresaris autoritzats per contractar establertes pels estats membres de la Unió Europea, referits a empresaris establerts a l'Estat membre que expedeix el certificat, constitueixen una presumpció d'aptitud respecte als requisits de selecció qualitativa que hi figurin.

2. Tenen el mateix valor presumptiu, respecte dels aspectes que s'hi certifiquen, les certificacions emeses per organismes de certificació competents que responguin a les normes europees de certificació expedides de conformitat amb la legislació de l'Estat membre en què estigui establert l'empresari.

3. Els documents a què es refereix l'apartat anterior han d'indicar les referències que hagin permès la inscripció de l'empresari a la llista o l'expedició de la certificació, així com la classificació obtinguda.

CAPÍTOL III

Successió en la persona del contractista

Article 98. *Supòsits de successió del contractista.*

1. En els casos de fusió d'empreses en què participi la societat contractista, el contracte continua vigent amb l'entitat absorbent o amb la resultant de la fusió, que queda subrogada en tots els drets i les obligacions que en dimanen. Igualment, en els supòsits d'escissió, aportació o transmissió d'empreses o branques d'activitat d'aquestes, continua el contracte amb l'entitat a la qual s'atribueixi el contracte, que queda subrogada en els drets i les obligacions que en dimanen, sempre que reuneixi les condicions de capacitat, absència de prohibició de contractar, i la solvència exigida en acordar-se l'adjudicació o que les diverses societats beneficiàries de les operacions esmentades i, en cas de subsistir, la societat de la qual provinguin el patrimoni, les empreses o les branques segregades, es responsabilitzin solidàriament amb aquelles de l'execució del contracte. Si no es pot produir la subrogació perquè l'entitat a la qual s'atribueixi el contracte no reuneixi les condicions de solvència necessàries, el contracte es resol, i a tots els efectes es considera com un supòsit de resolució per culpa de l'adjudicatari.

Als efectes anteriors l'empresa ha de comunicar a l'òrgan de contractació la circumstància que s'hagi produït.

Quan, com a conseqüència de les operacions mercantils a què es refereix el paràgraf primer, el contracte s'atribueix a una entitat diferent, la garantia definitiva es pot renovar o reemplaçar, a criteri de l'entitat atorgant, per una nova garantia que subscrigui la nova entitat, tenint en compte les característiques especials del risc que constitueixi aquesta última entitat. En aquest cas, l'antiga garantia definitiva conserva la seva vigència fins que estigui constituïda la nova garantia.

2. Quan el contractista inicial sigui una unió temporal d'empreses, cal atènyer-se al que estableix l'article 69.

TÍTOL III

Objecte, pressupost base de licitació, valor estimat, preu del contracte i la seva revisió

CAPÍTOL I

Normes generals

Article 99. *Objecte del contracte.*

1. L'objecte dels contractes del sector públic ha de ser determinat. Aquest objecte es pot definir segons les necessitats o funcionalitats concretes que es pretenen satisfer, sense tancar l'objecte del contracte a una solució única. En especial, s'han de definir d'aquesta manera en els contractes en què es consideri que es poden incorporar innovacions tecnològiques, socials o ambientals que millorin l'eficiència i sostenibilitat dels béns, obres o serveis que es contractin.

2. No es pot fraccionar un contracte amb la finalitat de disminuir-ne la quantia i eludir així els requisits de publicitat o els relatius al procediment d'adjudicació que corresponguin.

3. Sempre que la naturalesa o l'objecte del contracte ho permetin, s'ha de preveure la realització independent de cadascuna de les seves parts mitjançant la seva divisió en lots, i es poden reservar lots de conformitat amb el que disposa la disposició addicional quarta.

No obstant això, l'òrgan de contractació pot no dividir en lots l'objecte del contracte quan hi hagi motius vàlids, que s'han de justificar degudament en l'expedient, excepte en els casos de contractes de concessió d'obres.

En tot cas, es consideren motius vàlids, a l'efecte de justificar la no-divisió en lots de l'objecte del contracte, els següents:

a) El fet que la divisió en lots de l'objecte del contracte comporti el risc de restringir injustificadament la competència. A l'efecte d'aplicar aquest criteri, l'òrgan de contractació ha de sol·licitar un informe previ a l'autoritat de defensa de la competència corresponent perquè es pronunciï sobre l'apreciació de la circumstància esmentada.

b) El fet que la realització independent de les diverses prestacions compreses en l'objecte del contracte en dificulti l'execució correcta des del punt de vista tècnic; o bé que el risc per a l'execució correcta del contracte procedeixi de la naturalesa del seu objecte, en implicar la necessitat de coordinar l'execució de les diferents prestacions, qüestió que es podria veure impossibilitada per la seva divisió en lots i l'execució per una pluralitat de contractistes diferents. Tots dos aspectes, si s'escau, s'han de justificar degudament en l'expedient.

4. L'òrgan de contractació, quan procedeixi a la divisió en lots de l'objecte del contracte, pot introduir les limitacions següents, que ha de justificar degudament en l'expedient:

a) Pot limitar el nombre de lots per als quals un mateix candidat o licitador pot presentar una oferta.

b) També pot limitar el nombre de lots que es poden adjudicar a cada licitador.

Quan l'òrgan de contractació consideri oportú introduir alguna de les dues limitacions a què es refereixen les lletres a) i b) anteriors, així ho ha d'indicar expressament en l'anunci de licitació i en el plec de clàusules administratives particulars.

Quan s'introdueixi la limitació a què es refereix la lletra b) anterior, s'han d'incloure, a més, en els plecs de clàusules administratives particulars, els criteris o les normes que s'han d'aplicar quan, com a conseqüència de l'aplicació dels criteris d'adjudicació, un licitador pugui resultar adjudicatari d'un nombre de lots que excedeixi el màxim indicat en l'anunci i en el plec. Aquests criteris o normes en tot cas han de ser objectius i no discriminatoris.

Llevat del que disposi el plec de clàusules administratives particulars, als efectes de les limitacions que preveuen les lletres a) i b) anteriors, en les unions d'empresaris són aquestes, i no els seus components, les considerades candidat o licitador.

Pot reservar algun o alguns dels lots per a centres especials d'ocupació o per a empreses d'inserció, o un percentatge mínim de reserva de l'execució d'aquests contractes en el marc de programes d'ocupació protegida, de conformitat amb el que disposa la disposició addicional quarta. Igualment, es poden reservar lots a favor de les entitats a què es refereix la disposició addicional quaranta-vuitena, en les condicions que estableix la disposició esmentada.

5. Quan l'òrgan de contractació hagi decidit dividir en lots l'objecte del contracte i, a més, permetre que es pugui adjudicar més d'un lot al mateix licitador, aquell pot adjudicar a una oferta integradora, sempre que es compleixin tots i cadascun dels requisits següents:

a) Que aquesta possibilitat s'hagi establert en el plec que regeixi el contracte i es reculli en l'anunci de licitació. Aquesta previsió ha de concretar la combinació o combinacions que s'hagi d'admetre, si s'escau, així com la solvència i capacitat exigida a cadascuna.

b) Que es tracti de supòsits en què hi hagi diversos criteris d'adjudicació.

c) Que prèviament es porti a terme una avaluació comparativa per determinar si les ofertes presentades per un licitador concret per a una combinació particular de lots compliria millor, en conjunt, els criteris d'adjudicació que estableix el plec respecte als lots esmentats, que les ofertes presentades per als lots separats de què es tracti, considerats aïlladament.

d) Que els empresaris acreditin la solvència econòmica, financera i tècnica corresponent, o, si s'escau, la classificació, al conjunt de lots pels quals liciti.

6. Quan es procedeixi a la divisió en lots, les normes procedimentals i de publicitat que s'han d'aplicar en l'adjudicació de cada lot o prestació diferenciada s'han de determinar en funció del valor acumulat del conjunt, calculat segons el que estableix l'article 101, llevat que es doni alguna de les excepcions a què es refereixen els articles 20.2, 21.2 i 22.2.

7. En els contractes adjudicats per lots, i llevat que s'estableixi una altra previsió en el plec que regeixi el contracte, cada lot constitueix un contracte, excepte en casos en què es presentin ofertes integradores, en els quals totes les ofertes constitueixen un contracte.

Article 100. *Pressupost base de licitació.*

1. Als efectes d'aquesta Llei, per pressupost base de licitació s'entén el límit màxim de despesa que en virtut del contracte pot comprometre l'òrgan de contractació, inclòs l'impost sobre el valor afegit, llevat de disposició en contra.

2. En el moment d'elaborar-lo, els òrgans de contractació han de tenir cura que el pressupost base de licitació sigui adequat als preus del mercat. A aquest efecte, el pressupost base de licitació s'ha de desglossar per indicar en el plec de clàusules administratives particulars o el document regulador de la licitació els costos directes i indirectes i altres despeses eventuais calculades per a la seva determinació. En els contractes en què el cost dels salaris de les persones ocupades per a la seva execució formin part del preu total del contracte, el pressupost base de licitació ha d'indicar de manera desglossada i amb desagregació de gènere i categoria professional els costos salarials estimats a partir del conveni laboral de referència.

3. Amb caràcter previ a la tramitació d'un acord marc o d'un sistema dinàmic d'adquisició no és necessari que s'aprovi un pressupost base de licitació.

Article 101. *Valor estimat.*

1. A tots els efectes que preveu aquesta Llei, el valor estimat dels contractes es determina de la manera següent:

a) En el cas dels contractes d'obres, subministraments i serveis, l'òrgan de contractació ha de prendre l'import total, sense incloure l'impost sobre el valor afegit, pagador segons les seves estimacions.

b) En el cas dels contractes de concessió d'obres i de concessió de serveis, l'òrgan de contractació ha de prendre l'import net de la xifra de negocis, sense incloure l'impost sobre el valor afegit, que, segons les seves estimacions, ha de generar l'empresa concessionària durant la seva execució com a contraprestació per les obres i els serveis objecte del contracte, així com dels subministraments relacionats amb aquestes obres i serveis.

2. En el càlcul del valor estimat s'han de tenir en compte, com a mínim, a més dels costos derivats de l'aplicació de les normatives laborals vigents, altres costos que es derivin de l'execució material dels serveis, les despeses generals d'estructura i el benefici industrial. Així mateix, s'han de tenir en compte:

- a) Qualsevol forma d'opció eventual i les pròrrogues eventuais del contracte.
- b) Quan s'hagi previst abonar primes o efectuar pagaments als candidats o licitadors, la seva quantia.
- c) En cas que, de conformitat amb el que disposa l'article 204, s'hagi previst en el plec de clàusules administratives particulars o en l'anunci de licitació la possibilitat que el contracte sigui modificat, s'ha de considerar valor estimat del contracte l'import màxim que aquest pugui assolir, tenint en compte la totalitat de les modificacions a l'alça previstes.

En els contractes de serveis i de concessió de serveis en què sigui rellevant la mà d'obra, en l'aplicació de la normativa laboral vigent a què es refereix el paràgraf anterior s'han de tenir especialment en compte els costos laborals derivats dels convenis col·lectius sectorials aplicables.

3. Addicionalment al que preveu l'apartat anterior, en el càlcul del valor estimat dels contractes de concessió d'obres i de concessió de serveis s'han de tenir en compte, quan escaigui, els conceptes següents:

- a) La renda procedent del pagament de taxes i multes pels usuaris de les obres o serveis, diferents de les recaptades en nom del poder adjudicador.
- b) Els pagaments o avantatges financers, sigui quina sigui la seva forma, que el poder adjudicador o qualsevol altra autoritat pública hagi concedit al concessionari, inclosa la compensació pel compliment d'una obligació de servei públic i subvencions a la inversió pública.
- c) El valor dels subsidis o avantatges financers, sigui quina sigui la seva forma, procedents de tercers a canvi de l'execució de la concessió.
- d) El preu de la venda de qualsevol actiu que formi part de la concessió.
- e) El valor de tots els subministraments i serveis que el poder adjudicador posi a disposició del concessionari, sempre que siguin necessaris per a l'execució de les obres o la prestació de serveis.

4. L'elecció del mètode per calcular el valor estimat no es pot efectuar amb la intenció de sostreure el contracte a l'aplicació de les normes d'adjudicació que corresponguin.

5. El mètode de càlcul aplicat per l'òrgan de contractació per calcular el valor estimat en tot cas ha de figurar en els plecs de clàusules administratives particulars.

6. Quan un òrgan de contractació estigui compost per unitats funcionals separades, s'ha de tenir en compte el valor total estimat per a totes les unitats funcionals individuals.

No obstant això, quan una unitat funcional separada sigui responsable de manera autònoma respecte de la seva contractació o de determinades categories seves, els valors es poden estimar al nivell de la unitat de què es tracti.

En tot cas, s'entén que es dona la circumstància al·ludida en el paràgraf anterior quan la unitat funcional separada esmentada disposi de finançament específic i de competències respecte a l'adjudicació del contracte.

7. L'estimació s'ha de fer tenint en compte els preus habituals al mercat, i ha d'estar referida al moment de l'enviament de l'anunci de licitació o, en cas que no es requereixi un anunci d'aquest tipus, al moment en què l'òrgan de contractació iniciï el procediment d'adjudicació del contracte.

8. En els contractes d'obres el càlcul del valor estimat ha de tenir en compte el seu import, així com el valor total estimat dels subministraments necessaris per a la seva execució que l'òrgan de contractació hagi posat a disposició del contractista.

9. En els contractes de subministrament que tinguin per objecte l'arrendament financer, l'arrendament o la venda a terminis de productes, el valor que s'ha de prendre com a base per calcular el valor estimat del contracte és el següent:

- a) En el cas de contractes de durada determinada, quan la seva durada sigui igual o inferior a dotze mesos, el valor total estimat per a la durada del contracte; quan la seva durada sigui superior a dotze mesos, el seu valor total, inclòs l'import estimat del valor residual.

- b) En el cas de contractes la durada dels quals no es fixi per referència a un període de temps determinat, el valor mensual multiplicat per 48.

10. En els contractes de subministrament o de serveis que tinguin un caràcter de periodicitat, o de contractes que s'hagin de renovar en un període de temps determinat, s'ha de prendre com a base per al càlcul del valor estimat del contracte alguna de les següents quantitats:

- a) El valor real total dels contractes successius similars adjudicats durant l'exercici precedent o durant els dotze mesos previs, ajustat, quan sigui possible, en funció dels canvis de quantitat o valor previstos per als dotze mesos posteriors al contracte inicial.

b) El valor estimat total dels contractes successius adjudicats durant els dotze mesos següents al primer lliurament o en el transcurs de l'exercici, si aquest és superior a dotze mesos.

11. En els contractes de serveis, als efectes del càlcul del seu valor estimat, s'han de prendre com a base, si s'escau, les quantitats següents:

- a) En els serveis d'assegurances, la prima pagadora i altres formes de remuneració.
- b) En serveis bancaris i altres serveis financers, els honoraris, les comissions, els interessos i altres formes de remuneració.
- c) En els contractes relatius a un projecte, els honoraris, les comissions pagadores i altres formes de remuneració, així com les primes o contraprestacions que, si s'escau, es fixin per als participants en el concurs.
- d) En els contractes de serveis en què no s'especifiqui un preu total, si tenen una durada determinada igual o inferior a quaranta-vuit mesos, el valor total estimat corresponent a tota la seva durada. Si la durada és superior a quaranta-vuit mesos o no està fixada per referència a un període de temps cert, el valor mensual multiplicat per 48.

12. Quan la realització d'una obra, la contractació d'uns serveis o l'obtenció d'uns subministraments destinats a usos idèntics o similars pugui donar lloc a l'adjudicació simultània de contractes per lots separats, s'ha de tenir en compte el valor global estimat de la totalitat dels lots esmentats.

Igualment, quan una obra o un servei proposats puguin derivar en l'adjudicació simultània de contractes de concessió d'obres o de concessió de serveis per lots separats, s'ha de tenir en compte el valor global estimat de tots els lots.

13. Per als acords marc i per als sistemes dinàmics d'adquisició s'ha de tenir en compte el valor màxim estimat, exclòs l'impost sobre el valor afegit, del conjunt de contractes previstos durant la durada total de l'acord marc o del sistema dinàmic d'adquisició.

14. En el procediment d'associació per a la innovació s'ha de tenir en compte el valor màxim estimat, exclòs l'impost sobre el valor afegit, de les activitats de recerca i desenvolupament que estigui previst que es duguin a terme al llarg de la durada total de l'associació, i dels subministraments, serveis o obres que estigui previst que s'executin o adquireixin al final de l'associació prevista.

Article 102. *Preu.*

1. Els contractes del sector públic han de tenir sempre un preu cert, que s'ha d'abonar al contractista en funció de la prestació realment executada i d'acord amb el que s'ha pactat. En el preu s'entén inclòs l'import que s'ha d'abonar en concepte d'impost sobre el valor afegit, que en tot cas s'ha d'indicar com a partida independent.

2. Amb caràcter general, el preu s'ha d'expressar en euros, sense perjudici que el seu pagament es pugui fer mitjançant el lliurament d'altres contraprestacions en els casos en què aquesta o altres lleis així ho prevegin.

No obstant això, en els contractes es pot preveure que la totalitat o una part del preu se satisfaci en moneda diferent de l'euro. En aquest supòsit s'ha d'expressar en la divisa corresponent l'import que s'hagi de satisfer en aquesta moneda, i s'ha d'incloure una estimació en euros de l'import total del contracte.

3. Els òrgans de contractació han de tenir cura que el preu sigui adequat per al compliment efectiu del contracte mitjançant l'estimació correcta del seu import, tenint en compte el preu general de mercat, en el moment de fixar el pressupost base de licitació i l'aplicació, si s'escau, de les normes sobre ofertes amb valors anormals o desproporcionats.

En els serveis en què el cost econòmic principal siguin els costos laborals, s'han de considerar els termes econòmics dels convenis col·lectius sectorials, nacionals, autonòmics i provincials aplicables al lloc de prestació dels serveis.

4. El preu del contracte es pot formular tant en termes de preus unitaris referits als diferents components de la prestació o a les seves unitats que es lliurin o executin, com en

termes de preus aplicables a un tant alçat a la totalitat o a una part de les prestacions del contracte.

5. Els preus fixats en els contractes del sector públic es poden revisar en els termes que preveu el capítol II d'aquest títol, quan hagin de ser ajustats, a l'alça o a la baixa, per tenir en compte les variacions econòmiques de costos que s'esdevinguin durant l'execució del contracte.

6. Els contractes, quan la seva naturalesa i objecte ho permetin, poden incloure clàusules de variació de preus en funció del compliment o incompliment de determinats objectius de terminis o de rendiment, i s'han d'establir amb precisió els supòsits en què es produeixin aquestes variacions i les regles per determinar-les, de manera que el preu sigui determinable en tot cas.

7. Excepcionalment es poden subscriure contractes amb preus provisionals quan, després de la tramitació d'un procediment negociat, d'un diàleg competitiu o d'un procediment d'associació per a la innovació, es posi de manifest que l'execució del contracte ha de començar abans que la determinació del preu sigui possible per la complexitat de les prestacions o la necessitat d'utilitzar una tècnica nova, o que no hi ha informació sobre els costos de prestacions anàlogues i sobre els elements tècnics o comptables que permetin negociar amb precisió un preu cert.

En els contractes subscrits amb preus provisionals el preu s'ha de determinar, dins dels límits fixats per al preu màxim, en funció dels costos en què realment incorri el contractista i del benefici que s'hagi acordat, per a la qual cosa, en tot cas, s'han de detallar en el contracte els aspectes següents:

- a) El procediment per determinar el preu definitiu, amb referència als costos efectius i a la fórmula de càlcul del benefici.
- b) Les regles comptables que l'adjudicatari ha d'aplicar per determinar el cost de les prestacions.
- c) Els controls documentals i sobre el procés de producció que l'adjudicador pot efectuar sobre els elements tècnics i comptables del cost de producció.

En els contractes subscrits amb preus provisionals no és possible la revisió de preus.

8. Es prohibeix el pagament ajornat del preu en els contractes de les administracions públiques, excepte en els supòsits en què el sistema de pagament s'estableixi mitjançant la modalitat d'arrendament financer o d'arrendament amb opció de compra, així com en els casos en què aquesta o una altra llei ho autoritzi expressament.

CAPÍTOL II

Revisió de preus en els contractes de les entitats del sector públic

Article 103. *Procedència i límits.*

1. Els preus dels contractes del sector públic només poden ser objecte de revisió periòdica i predeterminada en els termes que estableix aquest capítol.

Excepte en els contractes no subjectes a una regulació harmonitzada als quals es refereix l'apartat 2 de l'article 19, no és possible la revisió periòdica no predeterminada o no periòdica dels preus dels contractes.

S'entén per preu qualsevol retribució o contraprestació econòmica del contracte, ja siguin abonades per l'Administració o pels usuaris.

2. Amb la justificació prèvia en l'expedient i de conformitat amb el que preveu el Reial decret a què es refereixen els articles 4 i 5 de la Llei 2/2015, de 30 de març, de desindexació de l'economia espanyola, la revisió periòdica i predeterminada de preus només es pot portar a terme en els contractes d'obra, en els contractes de subministraments de fabricació d'armament i equipament de les administracions públiques, en els contractes de subministrament d'energia i en aquells altres contractes en què el període de recuperació

de la inversió sigui igual o superior a cinc anys. Aquest període es calcula de conformitat amb el que disposa el Reial decret esmentat anteriorment.

No es consideren revisables en cap cas els costos associats a les amortitzacions, els costos financers, les despeses generals o d'estructura ni el benefici industrial. Els costos de mà d'obra dels contractes diferents dels d'obra, subministrament de fabricació d'armament i equipament de les administracions públiques, s'han de revisar quan el període de recuperació de la inversió sigui igual o superior a cinc anys i la intensitat en l'ús del factor treball sigui considerada significativa, d'acord amb els supòsits i límits establerts en el Reial decret.

3. En els supòsits en què sigui procedent, l'òrgan de contractació pot establir el dret a revisió periòdica i predeterminada de preus i ha de fixar la fórmula de revisió que s'hagi d'aplicar, tenint en compte la naturalesa de cada contracte i l'estructura i evolució dels costos de les seves prestacions.

4. El plec de clàusules administratives particulars ha de detallar, en aquests casos, la fórmula de revisió aplicable, que és invariable durant la vigència del contracte i determina la revisió de preus en cada data respecte a la data de formalització del contracte, sempre que la formalització es produeixi en el termini de tres mesos des de la finalització del termini de presentació d'ofertes, o respecte a la data en què acabi el termini esmentat de tres mesos si la formalització es produeix amb posterioritat.

5. Excepte en els contractes de subministrament d'energia, quan escaigui, la revisió periòdica i predeterminada de preus en els contractes del sector públic ha de tenir lloc, en els termes que estableix aquest capítol, quan el contracte s'hagi executat, almenys, en el 20 per cent del seu import i hagin transcorregut dos anys des de la seva formalització. En conseqüència, el primer 20 per cent executat i els dos primers anys transcorreguts des de la formalització queden exclosos de la revisió.

No obstant això, la condició relativa al percentatge d'execució del contracte no és exigible a l'efecte de procedir a la revisió periòdica i predeterminada en els contractes de concessió de serveis.

6. El Consell de Ministres pot aprovar, amb l'informe previ de la Junta Consultiva de Contractació Pública de l'Estat i de la Comissió Delegada del Govern per a Afers Econòmics, fórmules tipus de revisió periòdica i predeterminada per als contractes que preveu l'apartat 2.

A proposta de l'Administració pública competent de la contractació, el Comitè Superior de Preus de Contractes de l'Estat ha de determinar les activitats on sigui convenient disposar d'una fórmula tipus, ha d'elaborar les fórmules i les ha de remetre al Consell de Ministres perquè les aprovi.

Quan, per a un determinat tipus de contracte, s'hagin aprovat, pel procediment descrit, fórmules tipus, l'òrgan de contractació no pot incloure una fórmula de revisió diferent d'aquesta en els plecs i el contracte.

7. Les fórmules tipus que s'estableixin amb subjecció als principis i les metodologies que conté el Reial decret referit a l'apartat 2 de la present disposició han de reflectir la ponderació en el preu del contracte dels components bàsics de costos relatius al procés de generació de les prestacions objecte d'aquest.

8. L'Institut Nacional d'Estadística elabora els índexs mensuals dels preus dels components bàsics de costos inclosos en les fórmules tipus de revisió de preus dels contractes, els quals han de ser aprovats per una ordre del ministre d'Hisenda i Funció Pública, amb l'informe previ del Comitè Superior de Preus de Contractes de l'Estat.

Els índexs han de reflectir, a l'alça o a la baixa, les variacions reals dels preus de l'energia i els materials bàsics observades en el mercat i poden ser únics per a tot el territori nacional o particularitzar-se per zones geogràfiques.

S'ha d'establir per reglament la relació de components bàsics de costos que s'han d'incloure en les fórmules tipus referides en aquest apartat, relació que es pot ampliar per ordre del ministre d'Hisenda i Funció Pública, amb l'informe previ de la Junta Consultiva de Contractació Pública de l'Estat quan així ho exigeixi l'evolució dels processos productius o l'aparició de nous materials amb participació rellevant en el cost de determinats contractes

o la creació de noves fórmules tipus d'acord amb el que disposa aquesta Llei i el seu desplegament.

Els indicadors o les regles de determinació de cadascun dels índexs que intervenen en les fórmules de revisió de preus s'estableixen per ordre del Ministeri d'Hisenda i Funció Pública, a proposta del Comitè Superior de Preus de Contractes de l'Estat.

9. Quan sigui aplicable la revisió de preus mitjançant les fórmules tipus referides a l'apartat 6 de la present disposició, el resultat d'aplicar les ponderacions previstes en l'apartat 7 als índexs de preus, que es determinin de conformitat amb l'apartat 8, proporciona en cada data, respecte a la data i els períodes que determina l'apartat 4, un coeficient que s'ha d'aplicar als imports líquids de les prestacions realitzades que tinguin dret a revisió a l'efecte de calcular el preu que correspongui satisfer.

10. El que estableixen aquest article i la Llei 2/2015, de 30 de març, de desindexació de l'economia espanyola, s'entén, en tot cas, sense perjudici de la possibilitat de mantenir l'equilibri econòmic en les circumstàncies que preveuen els articles 270 i 290.

Article 104. *Revisió en casos de demora en l'execució.*

Quan la clàusula de revisió s'apliqui sobre períodes de temps en què el contractista hagi incorregut en mora, i sense perjudici de les penalitats que siguin procedents, els índexs de preus que s'han de tenir en compte són els que haurien correspost a les dates establertes en el contracte per a la realització de la prestació dins el termini, llevat que els corresponents al període real d'execució produeixin un coeficient inferior; en aquest cas, s'apliquen aquests últims.

Article 105. *Pagament de l'import de la revisió.*

L'import de les revisions que siguin procedents s'ha de fer efectiu, d'ofici, mitjançant l'abonament o el descompte corresponent en les certificacions o pagaments parcials; a aquest efecte s'ha de tramitar al començament de l'exercici econòmic l'expedient oportú de despesa per a la seva cobertura. Els possibles desajustos que es produeixin respecte de l'expedient de despesa aprovat en l'exercici, com ara els derivats de diferències temporals en l'aprovació dels índexs de preus aplicables al contracte, es poden fer efectius en la certificació final o en la liquidació del contracte.

TÍTOL IV

Garanties exigibles en la contractació del sector públic

CAPÍTOL I

Garanties exigibles en els contractes subscrits amb les administracions públiques

Secció 1a Garantia provisional

Article 106. *Exigència i règim de la garantia provisional.*

1. En el procediment de contractació no és procedent l'exigència d'una garantia provisional, excepte quan de manera excepcional l'òrgan de contractació, per motius d'interès públic, ho consideri necessari i ho justifiqui motivadament en l'expedient. En aquest últim cas, es pot exigir als licitadors la constitució prèvia d'una garantia que respongui del manteniment de les seves ofertes fins a la perfecció del contracte.

2. En els casos en què l'òrgan de contractació hagi acordat l'exigència de garantia provisional, en els plecs de clàusules administratives particulars se n'ha de determinar l'import, que no pot ser superior a un 3 per 100 del pressupost base de licitació del contracte, exclòs l'impost sobre el valor afegit i el règim de la seva devolució. La garantia

provisional es pot prestar en alguna o algunes de les formes que preveu l'apartat 1 de l'article 108.

En el cas de divisió en lots, la garantia provisional s'ha de fixar tenint en compte exclusivament l'import dels lots per als quals el licitador presentarà oferta i no en funció de l'import del pressupost total del contracte.

En els acords marc i en els sistemes dinàmics d'adquisició, l'import de la garantia provisional, si s'exigeix, el fixa a un tant alçat l'Administració pública, sense que en cap cas no pugui superar el 3 per 100 del valor estimat del contracte.

3. Quan s'exigeixin garanties provisionals, aquestes s'han de dipositar, en les condicions que les normes de desplegament d'aquesta Llei estableixin, de la manera següent:

a) A la Caixa General de Dipòsits o a les seves sucursals enquadrades en les delegacions d'Economia i Hisenda, o a la caixa o establiment públic equivalent de les comunitats autònomes o entitats locals contractants davant les quals hagin de tenir efecte quan es tracti de garanties en efectiu.

b) Davant l'òrgan de contractació, quan es tracti de certificats d'immobilització de valors anotats, d'avalis o de certificats d'assegurança de caució.

4. La garantia provisional s'extingeix automàticament i s'ha de tornar als licitadors immediatament després de la perfecció del contracte. En tot cas, la garantia provisional s'ha de tornar al licitador seleccionat com a adjudicatari quan hagi constituït la garantia definitiva, i l'import de la garantia provisional es pot aplicar a la definitiva o procedir a una nova constitució d'aquesta última.

Secció 2a Garantia definitiva

Article 107. Exigència de la garantia definitiva.

1. Llevat del que disposen els apartats 4 i 5, els licitadors que, en les licitacions dels contractes que subscriuguin les administracions públiques, presentin les millors ofertes de conformitat amb el que disposa l'article 145, han de constituir a disposició de l'òrgan de contractació una garantia d'un 5 per 100 del preu final ofert per aquells, exclòs l'impost sobre el valor afegit. En el cas dels contractes amb preus provisionals a què es refereix l'apartat 7 de l'article 102, el percentatge es calcula amb referència al preu màxim fixat, exclòs l'impost sobre el valor afegit.

No obstant això, un cop tingudes en compte les circumstàncies concurrents en el contracte, l'òrgan de contractació pot eximir l'adjudicatari de l'obligació de constituir una garantia definitiva, i ho ha de justificar adequadament en el plec de clàusules administratives particulars, especialment en el cas de subministraments de béns consumibles el lliurament i la recepció dels quals s'hagi d'efectuar abans del pagament del preu, i els contractes que tinguin per objecte la prestació de serveis socials o la inclusió social o laboral de persones pertanyents a col·lectius en risc d'exclusió social, així com en els contractes privats de l'Administració als quals es refereixen els punts 1r i 2n de la lletra a) de l'apartat 1 de l'article 25 d'aquesta Llei. Aquesta exempció no és possible en el cas de contractes d'obres ni de concessió d'obres.

2. En casos especials, l'òrgan de contractació pot establir en el plec de clàusules administratives particulars que, a més de la garantia a què es refereix l'apartat anterior, se'n presti una de complementària de fins a un 5 per 100 del preu final ofert pel licitador que va presentar la millor oferta de conformitat amb el que disposa l'article 145, exclòs l'impost sobre el valor afegit, i la garantia total pot arribar a un 10 per 100 del preu esmentat.

A aquests efectes es considera que constitueixen casos especials els contractes en què, a causa del risc que en virtut d'ells assumeix l'òrgan de contractació, per la seva naturalesa especial, règim de pagaments o condicions del compliment del contracte, sigui aconsellable incrementar el percentatge de la garantia definitiva ordinària a què es refereix

l'apartat anterior, fet que s'ha d'acordar mitjançant una resolució motivada. En particular, es pot preveure la presentació d'aquesta garantia complementària per als casos en què l'oferta de l'adjudicatari resulti inicialment incursa en presumpció d'anormalitat.

3. Quan el preu del contracte es formuli en funció de preus unitaris, l'import de la garantia que s'ha de constituir es fixa tenint en compte el pressupost base de licitació, IVA exclòs.

4. En la concessió d'obres i en la concessió de serveis l'import de la garantia definitiva el fixa en cada cas l'òrgan de contractació en el plec de clàusules administratives particulars, en funció de la naturalesa, importància i durada de la concessió de què es tracti.

5. Els plecs que regeixin els acords marc i els sistemes dinàmics d'adquisició han d'establir si la garantia definitiva la fixa de manera estimativa l'Administració o es fixa per a cada contracte basat en relació amb el seu import d'adjudicació.

Si s'opta per la constitució d'una garantia definitiva general de l'acord marc o del sistema dinàmic d'adquisició fixada de manera estimativa per l'Administració, quan la suma dels imports, IVA exclòs, dels contractes basats en els acords marc o sistemes dinàmics d'adquisició excedeixi el doble de la quantitat resultant de capitalitzar al 5 per 100 l'import de la garantia definitiva, aquesta s'ha d'incrementar en una quantia equivalent.

La garantia definitiva a què es refereixen els paràgrafs anteriors ha de respondre respecte dels incompliments tant de l'acord marc i dels sistemes dinàmics d'adquisició, com del contracte basat o específic de què es tracti.

Article 108. *Garanties definitives admissibles.*

1. Les garanties definitives que exigeixen els contractes subscrits amb les administracions públiques es poden prestar en alguna o algunes de les formes següents:

a) En efectiu o en valors, que en tot cas són de deute públic, amb subjecció, en cada cas, a les condicions que estableixen les normes de desplegament d'aquesta Llei. L'efectiu i els certificats d'immobilització dels valors anotats s'han de dipositar a la Caixa General de Dipòsits o a les seves sucursals enquadrades en les delegacions d'Economia i Hisenda, o a les caixes o establiments públics equivalents de les comunitats autònomes o entitats locals contractants davant les quals hagin de tenir efectes, en la forma i amb les condicions que les normes de desplegament d'aquesta Llei estableixin, sense perjudici del que disposa per als contractes que se subscriguin a l'estranger.

b) Mitjançant un aval, prestat en la forma i les condicions que estableixin les normes de desplegament d'aquesta Llei per algun dels bancs, caixes d'estalvis, cooperatives de crèdit, establiments financers de crèdit i societats de garantia recíproca autoritzats per operar a Espanya, que s'ha de dipositar en els establiments que assenyalava la lletra a) anterior.

c) Mitjançant un contracte d'assegurança de caució, subscrit en la forma i les condicions que les normes de desplegament d'aquesta Llei estableixin, amb una entitat asseguradora autoritzada per operar en el ram. El certificat de l'assegurança s'ha de lliurar en els establiments que assenyalava la lletra a) anterior.

2. Quan així ho prevegin els plecs de clàusules administratives particulars, la garantia definitiva en els contractes d'obres, subministraments i serveis, així com en els de concessió de serveis quan les tarifes les aboni l'administració contractant, es pot constituir mitjançant retenció en el preu. El plec de clàusules administratives particulars ha de fixar la forma i les condicions de la retenció.

3. L'acreditació de la constitució de la garantia definitiva es pot fer mitjançant mitjans electrònics.

Article 109. *Constitució, reposició i reajustament de garanties.*

1. El licitador que hagi presentat la millor oferta de conformitat amb el que disposa l'article 145 ha d'acreditar, en el termini que assenyalava l'apartat 2 de l'article 150, la

constituïció de la garantia definitiva. Si no compleix aquest requisit per causes que li són imputables, l'Administració no ha d'efectuar l'adjudicació a favor seu, i és aplicable el que disposa el penúltim paràgraf de l'apartat 2 de l'article 150.

2. En cas que es facin efectives sobre la garantia definitiva les penalitats o indemnitzacions exigibles al contractista, aquest ha de reposar o ampliar la garantia, en la quantia que correspongui, en el termini de quinze dies des de l'execució; en cas contrari, incorre en causa de resolució.

3. Quan, com a conseqüència d'una modificació del contracte, el seu preu experimenti variació, la garantia s'ha de reajustar perquè mantingui la proporció deguda amb el nou preu modificat, en el termini de quinze dies comptats des de la data en què es notifiqui a l'empresari l'acord de modificació. A aquests efectes no es consideren les variacions de preu que es produeixin com a conseqüència d'una revisió d'aquest de conformitat amb el que assenyala el capítol II del títol III d'aquest llibre.

4. Quan la garantia definitiva s'hagi constituït mitjançant un contracte d'assegurança de caució i la durada del contracte excedeixi els cinc anys, el contractista pot presentar com a garantia definitiva un contracte d'assegurança de caució de termini inferior al de durada del contracte, i en aquest cas està obligat, amb una antelació mínima de dos mesos al venciment del contracte d'assegurança de caució, a prestar una nova garantia o bé a prorrogar el contracte d'assegurança de caució i a acreditar-ho a l'òrgan de contractació. En cas contrari, es confisca la garantia definitiva per aplicació de l'article 110.c).

Article 110. Responsabilitats a què estan afectes les garanties.

La garantia definitiva únicament respon dels conceptes següents:

- a) De l'obligació de formalitzar el contracte dins el termini, de conformitat amb el que disposa l'article 153.
- b) De les penalitats imposades al contractista de conformitat amb l'article 192 d'aquesta Llei.
- c) De l'execució correcta de les prestacions que preveu el contracte, incloses les millores que hagi ofert el contractista i hagi acceptat l'òrgan de contractació, de les despeses originades a l'Administració per la demora del contractista en el compliment de les seves obligacions, i dels danys i perjudicis ocasionats a aquesta amb motiu de l'execució del contracte o pel seu incompliment, quan no en sigui procedent la resolució.
- d) De la confiscació que es pot decretar en els casos de resolució del contracte, d'acord amb el que estableixin aquest contracte o aquesta Llei.
- e) A més, en els contractes d'obres, de serveis i de subministraments, la garantia definitiva ha de respondre de la inexistència de vicis o defectes dels béns construïts o subministrats o dels serveis prestats durant el termini de garantia que s'hagi previst en el contracte.

Article 111. Devolució i cancel·lació de les garanties definitives.

1. La garantia no s'ha de tornar o cancel·lar fins que s'hagi produït el venciment del termini de garantia i complert satisfactòriament el contracte de què es tracti, o fins que se'n declari la resolució sense culpa del contractista.

2. Un cop aprovada la liquidació del contracte i transcorregut el termini de garantia, si no resulten responsabilitats, s'ha de tornar la garantia constituïda o s'ha de cancel·lar l'aval o assegurança de caució.

L'acord de devolució s'ha d'adoptar i notificar a l'interessat en el termini de dos mesos des de la finalització del termini de garantia. Un cop transcorregut aquest termini, l'Administració ha d'abonar al contractista la quantitat deguda incrementada amb l'interès legal del diner corresponent al període transcorregut des del venciment del termini esmentat fins a la data de la devolució de la garantia, si aquesta no s'ha fet efectiva per causa imputable a l'Administració.

3. En el supòsit de recepció parcial, el contractista només pot sol·licitar la devolució o cancel·lació de la part proporcional de la garantia quan així ho autoritzi expressament el plec de clàusules administratives particulars.

4. En els casos de cessió de contractes, no s'ha de procedir a la devolució o cancel·lació de la garantia prestada pel cedent fins que no estigui constituïda formalment la del cessionari.

5. Si, un cop transcorregut un any des de la data de terminació del contracte, i vençut el termini de garantia, no han tingut lloc la recepció formal i la liquidació per causes no imputables al contractista, s'ha de procedir, sense més demora, a la devolució o cancel·lació de les garanties una vegada depurades les responsabilitats a què es refereix l'article 110.

Quan el valor estimat del contracte sigui inferior a 1.000.000 d'euros, si es tracta de contractes d'obres, o a 100.000 euros, en el cas d'altres contractes, o quan les empreses licitadores reuneixin els requisits de petita o mitjana empresa, definida segons el que estableix el Reglament (CE) núm. 800/2008 de la Comissió, de 6 d'agost de 2008, pel qual es declaren determinades categories d'ajuda compatibles amb el mercat comú en aplicació dels articles 107 i 108 del Tractat de funcionament de la Unió Europea, i no estiguin controlades directament o indirectament per una altra empresa que no compleixi aquests requisits, el termini es redueix a sis mesos.

Secció 3a Garanties prestades per tercers i preferència en l'execució de garanties

Article 112. Règim de les garanties prestades per tercers.

1. Les persones o entitats diferents del contractista que prestin garanties a favor d'aquest no poden utilitzar el benefici d'excussió a què es refereixen els articles 1.830 i concordants del Codi civil.

2. L'avalador o assegurador es considera part interessada en els procediments que afectin la garantia prestada, en els termes que preveu la legislació vigent en matèria de procediment administratiu comú.

3. En el contracte d'assegurança de caució s'apliquen les normes següents:

a) Tenen la condició de prenedor de l'assegurança el contractista, i la d'assegurat l'Administració contractant.

b) La falta de pagament de la prima, sigui única, primera o següents, no dona dret a l'assegurador a resoldre el contracte, ni extingeix l'assegurança, ni suspèn la cobertura, ni allibera l'assegurador de la seva obligació, en cas que aquest hagi de fer efectiva la garantia.

c) L'assegurador no pot oposar a l'assegurat les excepcions que li puguin correspondre contra el prenedor de l'assegurança.

Article 113. Preferència en l'execució de garanties.

1. Per fer efectives les garanties, tant provisionals com definitives, l'Administració contractant té preferència sobre qualsevol altre creditor, sigui quina sigui la seva naturalesa i el títol del qual derivi el seu crèdit.

2. Quan la garantia no sigui suficient per cobrir les responsabilitats a les quals està afectada, l'Administració ha de procedir a cobrar la diferència mitjançant el procediment administratiu de constrenyiment, d'acord amb el que estableixen les normes de recaptació.

3. Sense perjudici del que estableix l'article 90 de la Llei 22/2003, de 9 de juliol, concursal, en el cas de concurs els crèdits derivats de les obligacions «ex lege» o els sorgits en virtut d'actes administratius tenen la consideració de crèdits amb privilegi general de conformitat amb el que estableix l'article 91.4 de la Llei 22/2003.

CAPÍTOL II

Garanties exigibles en altres contractes del sector públic

Article 114. *Supòsits i règim.*

1. En els contractes que subscriuguin les entitats del sector públic que no tinguin la consideració d'administracions públiques, els òrgans de contractació poden exigir la prestació d'una garantia als licitadors o candidats, per respondre del manteniment de les seves ofertes fins a l'adjudicació i, si s'escau, formalització del contracte, o a l'adjudicatari, per assegurar l'execució correcta de la prestació.

2. L'import de la garantia, que es pot presentar en alguna de les formes que preveu l'article 108, sense que sigui necessària la seva constitució a la Caixa General de Dipòsits, així com el règim de la seva devolució o cancel·lació, els ha d'establir l'òrgan de contractació, ateses les circumstàncies i característiques del contracte, sense que pugui sobrepassar els límits que estableixen els articles 106.2 i 107.2, segons el cas.

LLIBRE SEGON

Dels contractes de les administracions públiques

TÍTOL I

Disposicions generals

CAPÍTOL I

De les actuacions relatives a la contractació de les administracions públiques

Secció 1a De la preparació dels contractes de les administracions públiques

Article 115. *Consultes preliminars del mercat.*

1. Els òrgans de contractació poden dur a terme estudis de mercat i dirigir consultes als operadors econòmics que hi estiguin actius amb la finalitat de preparar correctament la licitació i informar els operadors econòmics esmentats sobre els seus plans i dels requisits que exigiran per concórrer al procediment. Amb aquesta finalitat, els òrgans de contractació es poden valer de l'assessorament de tercers, que poden ser experts o autoritats independents, col·legis professionals o, fins i tot, amb caràcter excepcional, operadors econòmics actius en el mercat. Abans d'iniciar-se la consulta, l'òrgan de contractació ha de publicar, en el perfil de contractant ubicat a la Plataforma de Contractació del Sector Públic o servei d'informació equivalent d'àmbit autonòmic, l'objecte d'aquesta consulta, quan s'ha d'iniciar i les denominacions dels tercers que hi hagin de participar, als efectes que tots els possibles interessats hi puguin tenir accés i la possibilitat de fer aportacions. Així mateix, en el perfil del contractant s'han de publicar les raons que motivin l'elecció dels assessors externs que resultin seleccionats.

2. L'assessorament a què es refereix l'apartat anterior l'ha d'utilitzar l'òrgan de contractació per planificar el procediment de licitació i, també, durant la seva substanciació, sempre que això no tingui l'efecte de falsejar la competència o de vulnerar els principis de no-discriminació i transparència.

De les consultes efectuades no en pot resultar un objecte contractual tan concret i delimitat que únicament s'ajusti a les característiques tècniques d'un dels consultats. El resultat dels estudis i consultes, si s'escau, s'ha de concretar en la introducció de característiques genèriques, exigències generals o fórmules abstractes que assegurin una millor satisfacció dels interessos públics, sense que en cap cas les consultes efectuades puguin comportar avantatges respecte de l'adjudicació del contracte per a les empreses participants en aquelles.

3. Quan l'òrgan de contractació hagi efectuat les consultes a què es refereix aquest article, ha de fer constar en un informe les actuacions efectuades. En l'informe s'han de relacionar els estudis fets i els seus autors, les entitats consultades, les qüestions que se'ls han formulat i les respostes a aquestes. Aquest informe ha d'estar motivat, ha de formar part de l'expedient de contractació i està subjecte a les mateixes obligacions de publicitat que els plecs de condicions, i en tot cas s'ha de publicar al perfil del contractant de l'òrgan de contractació.

En cap cas durant el procés de consultes a què es refereix aquest article, l'òrgan de contractació no pot revelar als participants les solucions proposades pels altres participants, i només l'òrgan de contractació pot conèixer íntegrament aquestes solucions.

Amb caràcter general, l'òrgan de contractació, quan elabori els plecs, ha de tenir en compte els resultats de les consultes efectuades; si no és així, ha de deixar constància dels motius en l'informe a què es refereix el paràgraf anterior.

La participació en la consulta no impedeix la intervenció posterior en el procediment de contractació que, si s'escau, es tramiti.

Subsecció 1a Expedient de contractació

Article 116. *Expedient de contractació: iniciació i contingut.*

1. La subscripció de contractes per part de les administracions públiques requereix la tramitació prèvia de l'expedient corresponent, que ha d'iniciar l'òrgan de contractació motivant la necessitat del contracte en els termes que preveu l'article 28 d'aquesta Llei i que s'ha de publicar en el perfil de contractant.

2. L'expedient s'ha de referir a la totalitat de l'objecte del contracte, sense perjudici del que preveu l'apartat 7 de l'article 99 per als contractes adjudicats per lots.

3. A l'expedient s'han d'incorporar el plec de clàusules administratives particulars i el de prescripcions tècniques que hagin de regir el contracte. En cas que el procediment elegit per adjudicar el contracte sigui el de diàleg competitiu que regula la subsecció 5a, de la secció 2a, del capítol I, del títol I, del llibre II, els plecs de clàusules administratives i de prescripcions tècniques s'han de substituir pel document descriptiu a què fa referència l'apartat 1 de l'article 174. En el cas de procediments per adjudicar els contractes basats en acords marc en què es convidi a una nova licitació a les empreses que en són part, regulats a l'article 221.4, els plecs de clàusules administratives i de prescripcions tècniques s'han de substituir pel document de licitació a què fa referència l'últim paràgraf de l'article 221.5.

Així mateix, s'ha d'incorporar el certificat d'existència de crèdit o, en el cas d'entitats del sector públic estatal amb pressupost estimatiu, el document equivalent que acrediti l'existència de finançament, i la fiscalització prèvia de la intervenció, si s'escau, en els termes que preveu la Llei 47/2003, de 26 de novembre, general pressupostària.

4. En l'expedient s'ha de justificar adequadament:

- a) L'elecció del procediment de licitació.
- b) La classificació que s'exigeixi als participants.
- c) Els criteris de solvència tècnica o professional, i econòmica i financera, i els criteris que s'han de tenir en consideració per adjudicar el contracte, així com les condicions especials de la seva execució.
- d) El valor estimat del contracte amb una indicació de tots els conceptes que l'integren, inclosos sempre els costos laborals si n'hi ha.
- e) La necessitat de l'Administració que es vol satisfer mitjançant la contractació de les prestacions corresponents; i la seva relació amb l'objecte del contracte, que ha de ser directa, clara i proporcional.
- f) En els contractes de serveis, l'informe d'insuficiència de mitjans.
- g) La decisió de no dividir en lots l'objecte del contracte, si s'escau.

5. Si el finançament del contracte s'ha de fer amb aportacions d'una procedència diferent, encara que es tracti d'òrgans d'una mateixa Administració pública, l'òrgan de contractació al qual correspongui l'adjudicació del contracte ha de tramitar un sol expedient, en el qual s'ha d'acreditar la plena disponibilitat de totes les aportacions i s'ha de determinar l'ordre del seu abonament, amb inclusió d'una garantia per a la seva efectivitat.

Article 117. *Aprovació de l'expedient.*

1. Un cop completat l'expedient de contractació, l'òrgan de contractació ha de dictar una resolució motivada en què l'aprovi i disposi l'obertura del procediment d'adjudicació. Aquesta resolució també implica l'aprovació de la despesa, excepte en el supòsit excepcional que el pressupost no s'hagi pogut establir prèviament, o que les normes de desconcentració o l'acte de delegació hagin establert el contrari; en aquest cas, s'ha de sol·licitar l'aprovació de l'òrgan competent. Aquesta resolució ha de ser objecte de publicació en el perfil de contractant.

2. Els expedients de contractació es poden ultimar fins i tot amb l'adjudicació i formalització del contracte corresponent, encara que la seva execució, tant si s'efectua en una anualitat com en diverses, s'hagi d'iniciar en l'exercici següent. A aquests efectes es poden comprometre crèdits amb les limitacions que determinin les normes pressupostàries de les diferents administracions públiques subjectes a aquesta Llei.

Article 118. *Expedient de contractació en contractes menors.*

1. Es consideren contractes menors els contractes d'un valor estimat inferior a 40.000 euros, quan es tracti de contractes d'obres, o a 15.000 euros, quan es tracti de contractes de subministrament o de serveis, sense perjudici del que disposa l'article 229 en relació amb les obres, els serveis i els subministraments centralitzats en l'àmbit estatal.

En els contractes menors la tramitació de l'expedient exigeix l'informe de l'òrgan de contractació que motivi la necessitat del contracte. Així mateix, es requereix l'aprovació de la despesa i la incorporació a aquest de la factura corresponent, que ha de reunir els requisits que estableixin les normes de desplegament d'aquesta Llei.

2. En el contracte menor d'obres s'ha d'afegir, a més, el pressupost de les obres, sense perjudici que hi hagi d'haver el projecte corresponent quan ho requereixin normes específiques. També s'ha de sol·licitar l'informe de les oficines o unitats de supervisió a què es refereix l'article 235 quan el treball afecti l'estabilitat, seguretat o estanquitat de l'obra.

3. En l'expedient s'ha de justificar que no s'està alterant l'objecte del contracte per evitar l'aplicació de les regles generals de contractació, i que el contractista no ha subscrit més contractes menors que, individualment o conjuntament, superin la xifra que consta a l'apartat primer d'aquest article. L'òrgan de contractació ha de comprovar el compliment d'aquesta regla. En queden exclosos els supòsits enquadrats a l'article 168.a).2n

4. Els contractes menors s'han de publicar en la forma que preveu l'article 63.4.

Article 119. *Tramitació urgent de l'expedient.*

1. Poden ser objecte de tramitació urgent els expedients corresponents als contractes la subscripció dels quals respongui a una necessitat inajornable o l'adjudicació dels quals s'hagi d'accelerar per raons d'interès públic. A aquests efectes l'expedient ha de contenir la declaració d'urgència feta per l'òrgan de contractació, degudament motivada.

2. Els expedients qualificats d'urgents s'han de tramitar seguint el mateix procediment que els ordinaris, amb les especialitats següents:

a) Els expedients gaudeixen de preferència perquè els despatxin els diferents òrgans que intervinguin en la tramitació, que disposen d'un termini de cinc dies per emetre els informes respectius o emplenar els tràmits corresponents.

Quan la complexitat de l'expedient o qualsevol altra causa igualment justificada impedeixi complir el termini abans indicat, els òrgans que hagin d'evacuar el tràmit ho han

de posar en coneixement de l'òrgan de contractació que hagi declarat la urgència. En aquest cas, el termini queda prorrogat fins a deu dies.

b) Un cop acordada l'obertura del procediment d'adjudicació, els terminis que estableix aquesta Llei per licitar, adjudicar i formalitzar el contracte es redueixen a la meitat, llevat dels següents:

1r El termini de quinze dies hàbils que estableix l'apartat 3 de l'article 153, com a període d'espera abans de formalitzar el contracte.

2n El termini de presentació de proposicions en el procediment obert en els contractes d'obres, subministraments i serveis subjectes a una regulació harmonitzada, que es pot reduir de conformitat amb el que indica la lletra b) de l'apartat 3) de l'article 156.

3r Els terminis de presentació de sol·licituds i de proposicions en els procediments restringit i de licitació amb negociació en els contractes d'obres, subministraments i serveis subjectes a una regulació harmonitzada, que es poden reduir segons el que estableixen el segon paràgraf de l'apartat 1 de l'article 161 i la lletra b) de l'apartat 1 de l'article 164, segons el cas.

4t Els terminis de presentació de sol·licituds en els procediments de diàleg competitiu i d'associació per a la innovació en contractes d'obres, subministraments i serveis subjectes a una regulació harmonitzada, no són susceptibles de reduir-se.

5è El termini de 6 dies a tot tardar abans que finalitzi el termini fixat per a la presentació d'ofertes, perquè els serveis dependents de l'òrgan de contractació facilitin al candidat o licitador la informació addicional sol·licitada, és de 4 dies a tot tardar abans que finalitzi aquest termini en els contractes d'obres, subministraments i serveis subjectes a una regulació harmonitzada sempre que s'adjudiquin per procediments obert i restringit.

La reducció anterior no s'aplica als contractes esmentats quan el procediment d'adjudicació sigui un de diferent de l'obert o del restringit.

6è Els terminis que estableix l'article 159 respecte a la tramitació del procediment obert simplificat, de conformitat amb el que assenyala l'apartat 5 de l'article esmentat.

Les reduccions de termini que estableixen els punts 2n, 3r i 5è anteriors no s'apliquen en l'adjudicació dels contractes de concessions d'obres i concessions de serveis subjectes a una regulació harmonitzada, sigui quin sigui el procediment d'adjudicació utilitzat, i els terminis a què es refereixen els punts esmentats, en aquests contractes, no són susceptibles de cap reducció.

c) El termini d'inici de l'execució del contracte no pot excedir un mes, comptat des de la formalització.

Article 120. *Tramitació d'emergència.*

1. Quan l'Administració hagi d'actuar de manera immediata a causa d'esdeveniments catastròfics, de situacions que suposin un perill greu o de necessitats que afectin la defensa nacional, cal atènyer-se al règim excepcional següent:

a) L'òrgan de contractació, sense obligació de tramitar expedient de contractació, pot ordenar l'execució del que sigui necessari per posar remei a l'esdeveniment produït o satisfer la necessitat sobrevinguda, o contractar lliurement el seu objecte, en tot o en part, sense subjectar-se als requisits formals que estableix aquesta Llei, fins i tot el de l'existència de crèdit suficient. En cas que no hi hagi crèdit adequat i suficient, una vegada adoptat l'acord, s'ha de procedir a la seva dotació de conformitat amb el que estableix la Llei general pressupostària.

b) Si el contracte l'ha subscrit l'Administració General de l'Estat, els seus organismes autònoms, entitats gestores i serveis comuns de la Seguretat Social o altres entitats públiques estatals, s'ha de donar compte d'aquests acords al Consell de Ministres en el termini màxim de trenta dies.

c) El termini d'inici de l'execució de les prestacions no pot ser superior a un mes, comptat des de l'adopció de l'acord que preveu la lletra a). Si s'excedeix aquest termini, la

contractació de les prestacions esmentades requereix la tramitació d'un procediment ordinari.

d) Un cop executades les actuacions objecte d'aquest règim excepcional, s'ha d'observar el que disposa aquesta Llei sobre compliment dels contractes, recepció i liquidació de la prestació.

En el supòsit que el lliurament dels fons necessaris s'hagi fet a justificar, un cop transcorregut el termini que estableix la lletra c) anterior se n'ha de retre el compte justificatiu, amb reintegrament dels fons no invertits.

2. La resta de prestacions que siguin necessàries per completar l'actuació iniciada per l'Administració i que no tinguin caràcter d'emergència s'han de contractar d'acord amb la tramitació ordinària que regula aquesta Llei.

Subsecció 2a Plecs de clàusules administratives i de prescripcions tècniques

Article 121. *Plecs de clàusules administratives generals.*

1. El Consell de Ministres, a iniciativa dels ministeris interessats, a proposta del ministre d'Hisenda i Funció Pública, i amb el dictamen previ del Consell d'Estat, pot aprovar plecs de clàusules administratives generals, el contingut de les quals s'ha d'ajustar als preceptes d'aquesta Llei i de les seves disposicions de desplegament, per a la seva utilització en els contractes que subscriuguin els òrgans de contractació de l'Administració General de l'Estat, els seus organismes autònoms, entitats gestores i serveis comuns de la Seguretat Social i altres entitats que gaudeixin de la condició d'administracions públiques integrants del sector públic estatal.

2. Les comunitats autònomes i les entitats que integren l'Administració local poden aprovar plecs de clàusules administratives generals, d'acord amb les seves normes específiques, amb el dictamen previ del Consell d'Estat o l'òrgan consultiu equivalent de la comunitat autònoma respectiva, si n'hi ha.

Article 122. *Plecs de clàusules administratives particulars.*

1. Els plecs de clàusules administratives particulars s'han d'aprovar prèviament a l'autorització de la despesa o conjuntament amb aquesta, i sempre abans de la licitació del contracte o, si aquesta no existeix, abans de la seva adjudicació, i només es poden modificar amb posterioritat per error material, de fet o aritmètic. Si passa altrament, la modificació del plec comporta la retroacció d'actuacions.

2. Els plecs de clàusules administratives particulars han d'incloure els criteris de solvència i adjudicació del contracte; les consideracions socials, laborals i ambientals que s'estableixin com a criteris de solvència, d'adjudicació o com a condicions especials d'execució; els pactes i les condicions definidors dels drets i les obligacions de les parts del contracte; la previsió de cessió del contracte, excepte en els casos en què aquesta cessió no sigui possible d'acord amb el que estableix el segon paràgraf de l'article 214.1; l'obligació de l'adjudicatari de complir les condicions salarials dels treballadors de conformitat amb el conveni col·lectiu sectorial aplicable; i les altres mencions que requereixen aquesta Llei i les seves normes de desplegament. En el cas de contractes mixtos, s'ha de detallar el règim jurídic aplicable als seus efectes, compliment i extinció, tenint en compte les normes aplicables a les diferents prestacions que s'hi fonen.

Els plecs també poden especificar si s'exigirà la transferència de drets de propietat intel·lectual o industrial, sense perjudici del que estableix l'article 308 respecte dels contractes de serveis.

3. Els plecs de clàusules administratives particulars poden establir penalitats, de conformitat amb el que preveu l'apartat 1 de l'article 192, per als casos d'incompliment o de compliment defectuós de la prestació que afectin característiques d'aquesta, en especial quan s'hagin tingut en compte per definir els criteris d'adjudicació, o atribuir a l'observança puntual d'aquestes característiques el caràcter d'obligació contractual

essencial als efectes que assenyalava la lletra f) de l'apartat 1 de l'article 211. Així mateix, per als casos d'incompliment del que preveuen els articles 130 i 201.

4. Els contractes s'han d'ajustar al contingut dels plecs de clàusules administratives particulars, les clàusules dels quals se'n consideren una part integrant.

5. L'aprovació dels plecs de clàusules administratives particulars correspon a l'òrgan de contractació, que, així mateix, pot aprovar models de plecs particulars per a determinades categories de contractes de naturalesa anàloga.

6. La Junta Consultiva de Contractació Pública de l'Estat ha d'emetre un informe amb caràcter previ de tots els plecs de clàusules administratives particulars en què es proposi la inclusió d'estipulacions contràries als plecs generals corresponents.

7. A l'Administració General de l'Estat, els seus organismes autònoms, entitats gestores i serveis comuns de la Seguretat Social i altres administracions públiques integrants del sector públic estatal, l'aprovació dels plecs i dels models requereix l'informe previ del servei jurídic respectiu. Aquest informe no és necessari quan el plec de clàusules administratives particulars s'ajusti a un model de plec que hagi estat prèviament objecte d'aquest informe.

Article 123. *Plec de prescripcions tècniques generals.*

Amb l'informe previ de la Junta Consultiva de Contractació Pública de l'Estat, el Consell de Ministres, a proposta del ministre corresponent, pot establir els plecs de prescripcions tècniques generals a què s'hagin d'ajustar l'Administració General de l'Estat, els seus organismes autònoms, entitats gestores i serveis comuns de la Seguretat Social i altres entitats que gaudeixin de la condició d'administracions públiques integrants del sector públic estatal.

Article 124. *Plec de prescripcions tècniques particulars.*

L'òrgan de contractació ha d'aprovar amb anterioritat a l'autorització de la despesa o conjuntament amb aquesta, i sempre abans de la licitació del contracte, o, si no n'hi ha, abans de la seva adjudicació, els plecs i documents que continguin les prescripcions tècniques particulars que hagin de regir la realització de la prestació i defineixin les seves qualitats, les seves condicions socials i ambientals, de conformitat amb els requisits que per a cada contracte estableix aquesta Llei, i només es poden modificar amb posterioritat per error material, de fet o aritmètic. Si passa altrament, la modificació del plec comporta la retroacció d'actuacions.

Article 125. *Definició de determinades prescripcions tècniques.*

Als efectes d'aquesta Llei, s'entén per:

1. «Prescripció o especificació tècnica»:

a) Quan es tracti de contractes d'obres, el conjunt de les prescripcions tècniques contingudes principalment en els plecs de la contractació, en les quals es defineixin les característiques requerides d'un material, producte o subministrament, i que permetin caracteritzar-los de manera que responguin a la utilització a què els destini el poder adjudicador; així mateix, els procediments d'assegurament de la qualitat, l'impacte social, laboral, ambiental i climàtic dels materials, productes o activitats esmentats que es desenvolupin durant la seva elaboració o utilització, el disseny per a totes les necessitats (inclosa l'accessibilitat universal i el disseny universal o disseny per a totes les persones), la terminologia, els símbols, les proves i els mètodes de prova, l'envasament, el marcatge i l'etiquetatge, les instruccions d'ús i els processos i mètodes de producció en qualsevol fase del cicle de vida de les obres; inclouen, així mateix, les regles d'elaboració del projecte i el càlcul de les obres, les condicions de prova, control i recepció de les obres, així com les tècniques o els mètodes de construcció i totes les altres condicions de caràcter tècnic

que el poder adjudicador pugui prescriure, per via de reglamentació general o específica, pel que fa a obres acabades i als materials o elements que les constitueixin.

b) Quan es tracti de contractes de subministrament o de serveis, aquella especificació que figuri en un document en la qual es defineixen les característiques exigides d'un producte o d'un servei, com ara els nivells de qualitat, els nivells de comportament ambiental i climàtic, el disseny per a totes les necessitats (inclosa l'accessibilitat universal i el disseny universal o disseny per a totes les persones) i l'avaluació de la conformitat, el rendiment, la utilització del producte, la seva seguretat o les seves dimensions; així mateix, els requisits aplicables al producte pel que fa a la denominació de venda, la terminologia, els símbols, les proves i els mètodes de prova, l'envasament, el marcatge i l'etiquetatge, les instruccions d'ús, els processos i mètodes de producció en qualsevol fase del cicle de vida del subministrament o servei, així com els procediments d'avaluació de la conformitat.

2. «Norma»: una especificació tècnica aprovada per un organisme de normalització reconegut per a una aplicació repetida o continuada el compliment de la qual no sigui obligatori i que estigui inclosa en una de les categories següents:

a) «Norma internacional»: norma adoptada per un organisme internacional de normalització i posada a disposició del públic.

b) «Norma europea»: norma adoptada per un organisme europeu de normalització i posada a disposició del públic.

c) «Norma nacional»: norma adoptada per un organisme nacional de normalització i posada a disposició del públic.

3. «Avaluació tècnica europea»: l'avaluació documentada de les prestacions d'un producte de construcció quant a les seves característiques essencials, d'acord amb el document d'avaluació europeu corresponent, tal com defineix l'article 2, punt 12, del Reglament (UE) núm. 305/2011 del Parlament Europeu i del Consell.

4. «Especificació tècnica comuna»: l'especificació tècnica en l'àmbit de les TIC elaborada de conformitat amb els articles 13 i 14 del Reglament (UE) núm. 1025/2012.

5. «Referència tècnica»: qualsevol document elaborat pels organismes europeus de normalització, diferent de les normes europees, d'acord amb procediments adaptats a l'evolució de les necessitats del mercat.

Article 126. *Regles per a l'establiment de prescripcions tècniques.*

1. Les prescripcions tècniques a què es refereixen els articles 123 i 124 han de proporcionar als empresaris un accés en condicions d'igualtat al procediment de contractació i no han de tenir per efecte la creació d'obstacles injustificats a l'obertura de la contractació pública a la competència.

2. Les prescripcions tècniques es poden referir al procés o mètode específic de producció o prestació de les obres, els subministraments o els serveis requerits, o a un procés específic d'una altra fase del seu cicle de vida, segons la definició que estableix l'article 148, fins i tot quan aquests factors no formin part de la substància material de les obres, els subministraments o els serveis, sempre que estiguin vinculats a l'objecte del contracte i mantinguin proporció amb el seu valor i els seus objectius.

3. Per a tota contractació que estigui destinada a ser utilitzada per persones físiques, ja sigui el públic en general o el personal de l'Administració pública contractant, les prescripcions tècniques s'han de redactar, excepte en casos degudament justificats, de manera que es tinguin en compte la Convenció de les Nacions Unides sobre els drets de les persones amb discapacitat, així com els criteris d'accessibilitat universal i de disseny universal o disseny per a totes les persones, tal com defineix aquests termes el text refós de la Llei general de drets de les persones amb discapacitat i de la seva inclusió social, aprovat mitjançant el Reial decret legislatiu 1/2013, de 29 de novembre.

Si no és possible definir les prescripcions tècniques tenint en compte criteris d'accessibilitat universal i de disseny universal o disseny per a totes les persones, aquesta circumstància s'ha de motivar suficientment.

Sense perjudici d'això, sempre que hi hagi requisits d'accessibilitat obligatoris adoptats per un acte jurídic de la Unió Europea, les especificacions tècniques s'han de definir per referència a aquestes normes pel que fa als criteris d'accessibilitat per a les persones amb discapacitat o el disseny per a tots els usuaris.

4. Sempre que l'objecte del contracte afecti o pugui afectar el medi ambient, les prescripcions tècniques s'han de definir aplicant criteris de sostenibilitat i protecció ambiental, d'acord amb les definicions i els principis que regulen els articles 3 i 4, respectivament, de la Llei 16/2002, d'1 de juliol, de prevenció i control integrats de la contaminació.

5. Sense perjudici de les instruccions i els reglaments tècnics nacionals que siguin obligatoris, sempre que siguin compatibles amb el dret de la Unió Europea, les prescripcions tècniques s'han de formular d'una de les maneres següents:

a) En termes de rendiment o d'exigències funcionals, incloses les característiques mediambientals, sempre que els paràmetres siguin prou precisos per permetre als licitadors determinar l'objecte del contracte i a l'òrgan de contractació adjudicar-lo.

b) Fent referència, d'acord amb l'ordre de prelació següent, a especificacions tècniques contingudes en normes nacionals que incorporin normes europees, a avaluacions tècniques europees, a especificacions tècniques comunes, a normes internacionals, a altres sistemes de referències tècniques elaborats pels organismes europeus de normalització o, si no n'hi ha cap dels anteriors, a normes nacionals, a documents d'idoneïtat tècnica nacionals o a especificacions tècniques nacionals en matèria de projecte, càlcul i execució d'obres i d'ús de subministraments; cada referència s'ha d'acompanyar de la menció «o equivalent».

c) En termes de rendiment o d'exigències funcionals, segons el que esmenta la lletra a), fent referència, com a mitjà de presumpció de conformitat amb aquests requisits de rendiment o exigències funcionals, a les especificacions que preveu la lletra b).

d) Fent referència a les especificacions tècniques que esmenta la lletra b) per a determinades característiques, i mitjançant una referència al rendiment o les exigències funcionals que esmenta la lletra a) per a altres característiques.

6. Llevat que ho justifiqui l'objecte del contracte, les prescripcions tècniques no han de fer referència a una fabricació o una procedència determinada, o a un procediment concret que caracteritzi els productes o serveis oferts per un empresari determinat, o a marques, patents o tipus, o a un origen o a una producció determinats, amb la finalitat d'afavorir o descartar certes empreses o certs productes. Aquesta referència s'ha d'autoritzar, amb caràcter excepcional, en el cas en què no sigui possible fer una descripció suficientment precisa i intel·ligible de l'objecte del contracte en aplicació de l'apartat 5; en aquest cas, ha d'anar acompanyada de la menció «o equivalent».

7. Quan els òrgans de contractació facin ús de l'opció que preveu l'apartat 5, lletra a), de formular prescripcions tècniques en termes de rendiment o d'exigències funcionals, no poden rebutjar una oferta d'obres, de subministraments o de serveis que s'ajustin a una norma nacional que transposi una norma europea, a un document europeu d'idoneïtat tècnica, a una especificació tècnica comuna, a una norma internacional o a un sistema de referències tècniques elaborat per un organisme europeu de normalització, si aquestes especificacions tenen per objecte els requisits de rendiment o exigències funcionals exigits per les prescripcions tècniques, sempre que en la seva oferta el licitador provi per qualsevol mitjà adequat, inclosos els mitjans de prova que esmenten els articles 127 i 128, que l'obra, el subministrament o el servei conforme a la norma reuneix els requisits de rendiment o exigències funcionals que estableix l'òrgan de contractació.

8. Quan els òrgans de contractació facin ús de l'opció de referir-se a les especificacions tècniques que preveu l'apartat 5, lletra b), no poden rebutjar una oferta basant-se en el fet que les obres, els subministraments o els serveis oferts no s'ajusten a les especificacions tècniques a les quals han fet referència, sempre que en la seva oferta el licitador demostrï per qualsevol mitjà adequat, inclosos els mitjans de prova que esmenta

l'article 128, que les solucions que proposa compleixen de forma equivalent els requisits exigits en les prescripcions tècniques corresponents.

Article 127. *Etiquetes.*

1. Als efectes d'aquesta Llei, s'entén per «etiqueta»: qualsevol document, certificat o acreditació que confirmi que les obres, els productes, els serveis, els processos o els procediments de què es tracti compleixen determinats requisits.

2. Quan els òrgans de contractació tinguin la intenció d'adquirir obres, subministraments o serveis amb característiques específiques de tipus mediambiental, social o un altre, poden exigir, en les prescripcions tècniques, en els criteris d'adjudicació o en les condicions d'execució del contracte, una etiqueta específica com a mitjà de prova que les obres, els serveis o els subministraments compleixen les característiques exigides, etiquetes de tipus social o mediambiental, com aquelles relacionades amb l'agricultura o la ramaderia ecològiques, el comerç just, la igualtat de gènere o les que garanteixen el compliment de les convencions fonamentals de l'Organització Internacional del Treball, sempre que es compleixin totes les condicions següents:

a) Que els requisits exigits per obtenir l'etiqueta es refereixin únicament a criteris vinculats a l'objecte del contracte i siguin adequats per definir les característiques de les obres, els subministraments o els serveis que constitueixin l'objecte esmentat.

b) Que els requisits exigits per obtenir l'etiqueta es basin en criteris verificables objectivament i que no siguin discriminatoris.

c) Que les etiquetes s'adoptin d'acord amb un procediment obert i transparent en el qual puguin participar totes les parts concernides, com ara organismes governamentals, els consumidors, els interlocutors socials, els fabricants, els distribuïdors i les organitzacions no governamentals.

d) Que les etiquetes siguin accessibles a totes les parts interessades.

e) Que els requisits exigits per obtenir l'etiqueta hagin estat fixats per un tercer sobre el qual l'empresari no pugui exercir una influència decisiva.

f) Que les referències a les etiquetes no restringeixin la innovació.

Quan una etiqueta compleixi les condicions que preveu l'apartat 2, lletres b), c), d) i e), però estableixi requisits no vinculats a l'objecte del contracte, els òrgans de contractació no han d'exigir l'etiqueta com a tal, però, en substitució d'aquesta, poden definir les prescripcions tècniques per referència a les especificacions detallades d'aquesta etiqueta o, si s'escau, a parts d'aquesta, que estiguin vinculades a l'objecte del contracte i siguin adequades per definir les característiques de l'objecte esmentat.

3. Els òrgans de contractació que exigeixen una etiqueta específica han d'acceptar totes les etiquetes que verifiquin que les obres, els subministraments o els serveis compleixen requisits que siguin equivalents a aquells que s'exigeixen per obtenir-la.

L'òrgan de contractació ha d'acceptar altres mitjans adequats de prova, inclosos els que esmenta l'article 128, que demostrin que les obres, els subministraments o els serveis que ha de prestar el futur contractista compleixen els requisits de l'etiqueta específica exigida.

4. Quan els òrgans de contractació no requereixin en els plecs que les obres, els subministraments o els serveis compleixin tots els requisits exigits per obtenir una etiqueta, han d'indicar a quins dels requisits esmentats s'està fent referència.

5. La indicació d'una etiqueta específica en les prescripcions tècniques en cap cas eximeix l'òrgan de contractació de la seva obligació de detallar amb claredat en els plecs les característiques i els requisits que vol imposar i el compliment dels quals l'etiqueta específica exigida pretén provar.

6. La càrrega de la prova de l'equivalència recau, en tot cas, en el candidat o licitador.

Article 128. *Informes de proves, certificació i altres mitjans de prova.*

1. Els òrgans de contractació poden exigir que els operadors econòmics proporcionin un informe de proves d'un organisme d'avaluació de la conformitat o un certificat expedit per aquest últim, com a mitjà de prova del compliment de les prescripcions tècniques exigides, o dels criteris d'adjudicació o de les condicions d'execució del contracte.

Quan els òrgans de contractació exigeixin la presentació de certificats emesos per un organisme d'avaluació de la conformitat determinat, aquells també han d'acceptar els certificats d'altres organismes d'avaluació de la conformitat equivalents.

Als efectes del que disposa aquesta Llei, s'entén per «organisme d'avaluació de la conformitat» aquell que exerceix activitats de calibratge, assaig, certificació i inspecció, i que està acreditat de conformitat amb el Reglament (CE) núm. 765/2008 del Parlament Europeu i del Consell.

2. Supletòriament, els òrgans de contractació han d'acceptar altres mitjans de prova adequats que no siguin els que preveu l'apartat primer, com un informe tècnic del fabricant, quan l'empresari de què es tracti no tingui accés als certificats o informes de proves esmentats ni la possibilitat d'obtenir-los en els terminis fixats, sempre que la falta d'accés no sigui per causa imputable a l'empresari i que aquest serveixi per demostrar que les obres, els subministraments o els serveis que proporciona compleixen les prescripcions tècniques, els criteris d'adjudicació o les condicions d'execució del contracte, segons el cas.

Article 129. *Informació sobre les obligacions relatives a la fiscalitat, la protecció del medi ambient, l'ocupació i les condicions laborals i de contractar un percentatge específic de persones amb discapacitat.*

1. L'òrgan de contractació pot assenyalar en el plec l'organisme o els organismes dels quals els candidats o licitadors puguin obtenir la informació pertinent sobre les obligacions relatives a la fiscalitat, a la protecció del medi ambient i a les disposicions vigents en matèria de protecció de l'ocupació, igualtat de gènere, condicions de treball i prevenció de riscos laborals i inserció sociolaboral de les persones amb discapacitat, i a l'obligació de contractar un nombre o percentatge específic de persones amb discapacitat que són aplicables als treballs efectuats en l'obra o als serveis prestats durant l'execució del contracte.

2. Quan es faciliti la informació a què es refereix l'apartat 1, l'òrgan de contractació ha de sol·licitar als licitadors o als candidats en un procediment d'adjudicació de contractes que manifestin haver tingut en compte en l'elaboració de les seves ofertes les obligacions derivades de les disposicions vigents en matèria de fiscalitat, protecció del medi ambient, protecció de l'ocupació, igualtat de gènere, condicions de treball, prevenció de riscos laborals i inserció sociolaboral de les persones amb discapacitat, i l'obligació de contractar un nombre o percentatge específic de persones amb discapacitat, i protecció del medi ambient.

Això no obsta per aplicar el que disposa l'article 149 sobre verificació de les ofertes que incloguin valors anormals o desproporcionats.

Article 130. *Informació sobre les condicions de subrogació en contractes de treball.*

1. Quan una norma legal, un conveni col·lectiu o un acord de negociació col·lectiva d'eficàcia general imposi a l'adjudicatari l'obligació de subrogar-se com a ocupador en determinades relacions laborals, els serveis dependents de l'òrgan de contractació han de facilitar als licitadors, en el mateix plec, la informació sobre les condicions dels contractes dels treballadors als quals afecti la subrogació que sigui necessària per permetre una avaluació exacta dels costos laborals que implica aquesta mesura, i han de fer constar igualment que aquesta informació es facilita en compliment del que preveu aquest article.

A aquests efectes, l'empresa que estigui efectuant la prestació objecte del contracte que s'ha d'adjudicar i que tingui la condició d'ocupadora dels treballadors afectats està

obligada a proporcionar la informació referida a l'òrgan de contractació, a requeriment d'aquest. Com a part d'aquesta informació, en tot cas s'han d'aportar les llistes del personal objecte de subrogació, i s'ha d'indicar: el conveni col·lectiu aplicable i els detalls de categoria, tipus de contracte, jornada, data d'antiguitat, venciment del contracte, salari brut anual de cada treballador, així com tots els pactes en vigor aplicables als treballadors als quals afecti la subrogació. L'Administració ha de comunicar al nou empresari la informació que li hagi facilitat l'anterior contractista.

2. El que disposa aquest article respecte de la subrogació de treballadors també és aplicable als socis treballadors de les cooperatives quan aquests estiguin adscrits al servei o activitat objecte de la subrogació.

Quan l'empresa que estigui efectuant la prestació objecte del contracte que s'ha d'adjudicar sigui un centre especial d'ocupació, l'empresa que resulti adjudicatària té l'obligació de subrogar-se com a ocupador de totes les persones amb discapacitat que estiguin desenvolupant la seva activitat en l'execució del contracte referit.

3. En cas que una Administració pública decideixi prestar directament un servei que fins a la data prestava un operador econòmic, està obligada a la subrogació del personal que el prestava si així ho estableix una norma legal, un conveni col·lectiu o un acord de negociació col·lectiva d'eficàcia general.

4. El plec de clàusules administratives particulars ha de preveure necessàriament la imposició de penalitats al contractista dins dels límits que estableix l'article 192 per al supòsit que el contractista incompleixi l'obligació prevista en aquest article.

5. En cas que, una vegada produïda la subrogació, els costos laborals siguin superiors als que es desprenen de la informació facilitada per l'antic contractista a l'òrgan de contractació, el contractista té acció directa contra l'antic contractista.

6. Així mateix, i sense perjudici de l'aplicació, si s'escau, del que estableix l'article 44 del text refós de la Llei de l'Estatut dels treballadors, aprovat pel Reial decret legislatiu 2/2015, de 23 d'octubre, el plec de clàusules administratives particulars sempre ha de preveure l'obligació del contractista de respondre dels salaris impagats als treballadors afectats per subrogació, així com de les cotitzacions a la Seguretat Social meritades, fins i tot en el supòsit que es resolgui el contracte i aquells siguin subrogats pel nou contractista, sense que en cap cas l'obligació esmentada correspongui a aquest últim. En aquest cas, l'Administració, una vegada acreditada la falta de pagament dels salaris esmentats, ha de procedir a la retenció de les quantitats degudes al contractista per garantir el pagament dels salaris esmentats, i a la no-devolució de la garantia definitiva mentre no se n'acrediti l'abonament.

Secció 2a De l'adjudicació dels contractes de les administracions públiques

Subsecció 1a Normes generals

Article 131. Procediment d'adjudicació.

1. Els contractes que subscriuïn les administracions públiques s'han d'adjudicar d'acord amb les normes d'aquesta secció.

2. L'adjudicació s'ha d'efectuar ordinàriament utilitzant una pluralitat de criteris d'adjudicació basats en el principi de millor relació qualitat-preu, i utilitzant el procediment obert o el procediment restringit, llevat dels contractes de concessió de serveis especials de l'annex IV, que s'adjudiquen mitjançant aquest últim procediment.

En els supòsits de l'article 168 es pot seguir el procediment negociat sense publicitat; en els casos que preveu l'article 167 es pot recórrer al diàleg competitiu o a la licitació amb negociació, i en els que indica l'article 177 es pot utilitzar el procediment d'associació per a la innovació.

3. Els contractes menors es poden adjudicar directament a qualsevol empresari amb capacitat d'obrar i que disposi de l'habilitació professional necessària per fer la prestació, complint les normes que estableix l'article 118.

4. En els contractes relatius a la prestació d'assistència sanitària en supòsits d'urgència i amb un valor estimat inferior a 30.000 euros, no són aplicables les disposicions d'aquesta Llei relatives a la preparació i adjudicació del contracte.

Per procedir a la contractació, en aquests casos n'hi ha prou que, a més de justificar-se la urgència, es determini l'objecte de la prestació, es fixi el preu a satisfer per l'assistència i l'òrgan de contractació designi l'empresa a la qual correspon l'execució.

5. En els concursos de projectes s'ha de seguir el procediment que regula la subsecció 7a d'aquesta secció.

Article 132. *Principis d'igualtat, transparència i lliure competència.*

1. Els òrgans de contractació han de donar als licitadors i candidats un tractament igualitari i no discriminatori i han d'ajustar la seva actuació als principis de transparència i proporcionalitat.

En cap cas no es pot limitar la participació per la forma jurídica o l'ànim de lucre en la contractació, excepte en els contractes reservats per a entitats recollides a la disposició addicional quarta.

2. La contractació no s'ha de concebre amb la intenció d'eludir els requisits de publicitat o els relatius al procediment d'adjudicació que correspongui, ni de restringir artificialment la competència, afavorint o perjudicant indegudament determinats empresaris.

3. Els òrgans de contractació han de vetllar en tot el procediment d'adjudicació per la salvaguarda de la lliure competència. Així, tant aquests com la Junta Consultiva de Contractació Pública de l'Estat o, si s'escau, els òrgans consultius o equivalents en matèria de contractació pública de les comunitats autònomes, i els òrgans competents per resoldre el recurs especial a què es refereix l'article 44 d'aquesta Llei, han de notificar a la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència o, si s'escau, a les autoritats autonòmiques de competència, qualsevol fet del qual tinguin coneixement en l'exercici de les seves funcions que pugui constituir una infracció de la legislació de defensa de la competència. En particular, han de comunicar qualsevol indicatiu d'acord, decisió o recomanació col·lectiva, o pràctica concertada o conscientment paral·lela entre els licitadors, que tingui per objecte, produeixi o pugui produir l'efecte d'impedir, restringir o falsejar la competència en el procés de contractació.

Article 133. *Confidencialitat.*

1. Sense perjudici del que disposa la legislació vigent en matèria d'accés a la informació pública i de les disposicions que conté aquesta Llei relatives a la publicitat de l'adjudicació i a la informació que s'ha de donar als candidats i als licitadors, els òrgans de contractació no poden divulgar la informació facilitada pels empresaris que aquests hagin designat com a confidencial en el moment de presentar la seva oferta. El caràcter de confidencial afecta, entre d'altres, els secrets tècnics o comercials, els aspectes confidencials de les ofertes i qualsevol altra informació amb un contingut que es pugui utilitzar per falsejar la competència, ja sigui en aquest procediment de licitació o en altres de posteriors.

El deure de confidencialitat de l'òrgan de contractació, així com dels seus serveis dependents, no es pot estendre a tot el contingut de l'oferta de l'adjudicatari ni a tot el contingut dels informes i documentació que, si s'escau, generi directament o indirectament l'òrgan de contractació en el curs del procediment de licitació. Únicament es pot estendre a documents que tinguin una difusió restringida, i en cap cas a documents que siguin públicament accessibles.

El deure de confidencialitat tampoc pot impedir la divulgació pública de parts no confidencials dels contractes subscrits, com ara, si s'escau, la liquidació, els terminis finals d'execució de l'obra, les empreses amb les quals s'ha contractat i subcontractat, i, en tot cas, les parts essencials de l'oferta i les modificacions posteriors del contracte, respectant

en tot cas el que disposa la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, sobre protecció de dades de caràcter personal.

2. El contractista ha de respectar el caràcter confidencial de la informació a què tingui accés en ocasió de l'execució del contracte a la qual se li hagi donat el caràcter referit en els plecs o en el contracte, o que per la seva pròpia naturalesa s'hagi de tractar com a tal. Aquest deure es manté durant un termini de cinc anys des del coneixement d'aquesta informació, llevat que els plecs o el contracte estableixin un termini superior que, en tot cas, ha de ser definit i limitat en el temps.

Article 134. *Anunci d'informació prèvia.*

1. Els òrgans de contractació poden publicar un anunci d'informació prèvia amb la finalitat de donar a conèixer els contractes d'obres, subministraments o serveis que, tot i estar subjectes a una regulació harmonitzada, tinguin projectat adjudicar en el termini a què es refereix l'apartat 5 del present article.

2. Els anuncis d'informació prèvia a què es refereix l'apartat anterior s'han de publicar, amb el contingut que estableix l'annex III.A, a elecció de l'òrgan de contractació, en el «Diari Oficial de la Unió Europea» o en el perfil de contractant de l'òrgan de contractació a què es refereix l'article 63 que estigui allotjat en la Plataforma de Contractació del Sector Públic o servei d'informació equivalent d'àmbit autonòmic.

3. Els anuncis d'informació prèvia s'han d'enviar a l'Oficina de Publicacions de la Unió Europea o, si s'escau, s'han de publicar en el perfil de contractant, com més aviat millor, una vegada presa la decisió per la qual s'autoritzi el programa en què es prevegi la subscripció dels contractes corresponents, en el cas dels d'obres, o una vegada iniciat l'exercici pressupostari, en els restants.

En qualsevol cas, els poders adjudicadors han de poder demostrar la data d'enviament de l'anunci d'informació prèvia.

L'Oficina de Publicacions de la Unió Europea ha de confirmar al poder adjudicador la recepció de l'anunci i la publicació de la informació enviada, indicant la data de la publicació esmentada. Aquesta confirmació constitueix prova de la publicació.

4. En cas que l'anunci d'informació prèvia es publiqui en el «Diari Oficial de la Unió Europea», no s'ha de publicar en l'àmbit nacional abans d'aquella publicació. No obstant això, en tot cas es pot publicar en l'àmbit nacional si els poders adjudicadors no han rebut cap notificació de la seva publicació al cap de quaranta-vuit hores de la confirmació de la recepció de l'anunci per part de l'Oficina de Publicacions de la Unió Europea.

5. En cas que la publicació de l'anunci d'informació prèvia a què es refereix el primer apartat s'hagi d'efectuar en el perfil de contractant de l'òrgan de contractació, aquest últim ha d'enviar a l'Oficina de Publicacions de la Unió Europea l'anunci de la publicació en el seu perfil.

L'anunci d'informació prèvia no s'ha de publicar en el perfil de contractant abans que s'envii a l'Oficina de Publicacions de la Unió Europea l'anunci de la seva publicació en la forma esmentada, i ha d'indicar la data de l'enviament esmentat.

6. El període cobert per l'anunci d'informació prèvia és d'un màxim de 12 mesos a comptar de la data d'enviament de l'anunci esmentat a l'Oficina de Publicacions de la Unió Europea o, si s'escau, a partir de la data d'enviament també a aquesta última de l'anunci de publicació en el perfil de contractant a què es refereix l'apartat quart anterior.

Tanmateix, en el cas dels contractes de serveis que tinguin per objecte algun dels serveis especials de l'annex IV, l'anunci d'informació prèvia pot abraçar un termini superior a 12 mesos.

7. La publicació de l'anunci previ a què es refereix el primer apartat d'aquest article, complint les condicions que estableixen els apartats 2 i 3 de l'article 156 i l'apartat 1 de l'article 164, permet reduir els terminis per presentar proposicions en els procediments oberts i restringits en la forma que en aquests preceptes es determina.

Article 135. *Anunci de licitació.*

1. L'anunci de licitació per a l'adjudicació de contractes de les administracions públiques, a excepció dels procediments negociats sense publicitat, s'ha de publicar en el perfil de contractant. En els contractes subscrits per l'Administració General de l'Estat, o per les entitats vinculades a aquesta que gaudeixin de la naturalesa d'administracions públiques, l'anunci de licitació s'ha de publicar, a més, en el «Butlletí Oficial de l'Estat».

Quan els contractes estiguin subjectes a una regulació harmonitzada, la licitació s'ha de publicar, a més, en el «Diari Oficial de la Unió Europea», i els poders adjudicadors han de poder demostrar la data d'enviament de l'anunci de licitació.

L'Oficina de Publicacions de la Unió Europea ha de confirmar al poder adjudicador la recepció de l'anunci i la publicació de la informació enviada, indicant la data de la publicació esmentada. Aquesta confirmació constitueix prova de la publicació.

2. Quan l'òrgan de contractació ho consideri convenient, els procediments per adjudicar contractes d'obres, subministraments, serveis, concessions d'obres i concessions de serveis no subjectes a una regulació harmonitzada es poden anunciar, a més, en el «Diari Oficial de la Unió Europea».

3. Els anuncis de licitació i els anuncis d'informació prèvia a què es refereix la disposició addicional trenta-sisena no s'han de publicar en els llocs que indica el primer paràgraf de l'apartat primer anterior abans de la seva publicació en el «Diari Oficial de la Unió Europea», en el cas en què s'hagin de publicar en el Diari Oficial esmentat, i s'ha d'indicar la data d'aquell enviament, de la qual els serveis dependents de l'òrgan de contractació han de deixar prova suficient en l'expedient, i no poden contenir indicacions diferents de les incloses en l'anunci esmentat. No obstant això, en tot cas es poden publicar si l'òrgan de contractació no ha rebut notificació de la seva publicació al cap de 48 hores de la confirmació de la recepció de l'anunci enviat.

4. Els anuncis de licitació de contractes han de contenir la informació que recull l'annex III.

5. En els contractes de concessió de serveis especials de l'annex IV la convocatòria de licitació s'ha d'efectuar en tot cas mitjançant l'anunci d'informació prèvia a què es refereix la disposició addicional trenta-sisena.

Article 136. *Terminis de presentació de les sol·licituds de participació i de les proposicions.*

1. Els òrgans de contractació han de fixar els terminis de presentació de les ofertes i sol·licituds de participació tenint en compte el temps que raonablement pugui ser necessari per preparar-les, atesa la complexitat del contracte i respectant, en tot cas, els terminis mínims que fixa aquesta Llei.

2. Els òrgans de contractació han d'ampliar el termini inicial de presentació de les ofertes i sol·licituds de participació, de manera que tots els possibles interessats en la licitació puguin tenir accés a tota la informació necessària per elaborar-les, quan per qualsevol raó els serveis dependents de l'òrgan de contractació no hagin atès el requeriment d'informació que l'interessat hagi formulat amb la deguda antelació, en els termes que assenyalava l'apartat 3 de l'article 138.

Aquesta causa no s'aplica quan la informació addicional sol·licitada tingui un caràcter irrellevant a l'efecte de poder formular una oferta o sol·licitud que siguin vàlides.

En tot cas, es considera informació rellevant als efectes d'aquest article la següent:

- a) Qualsevol informació addicional transmesa a un licitador.
- b) Qualsevol informació associada a elements referits en els plecs i documents de contractació.

Els òrgans de contractació han d'ampliar el termini inicial de presentació de les ofertes i sol·licituds de participació, així mateix, en cas que s'introdueixin modificacions significatives en els plecs de la contractació, sense perjudici del que assenyalen els articles 122.1 i 124.

En tot cas, es considera modificació significativa dels plecs la que afecti:

- a) La classificació requerida.
- b) L'import i el termini del contracte.
- c) Les obligacions de l'adjudicatari.
- d) El canvi o variació de l'objecte del contracte.

La durada de la pròrroga en tot cas ha de ser proporcional a la importància de la informació sol·licitada per l'interessat.

3. Quan les proposicions només es puguin fer després d'una visita sobre el terreny o amb una consulta prèvia «in situ» de la documentació que s'adjunti al plec, els terminis mínims per presentar les ofertes i sol·licituds de participació que estableix aquesta Llei s'amplien de manera que tots els interessats que estiguin afectats puguin tenir coneixement de tota la informació necessària per preparar-les.

4. La presentació de proposicions o la recepció de la documentació en format electrònic necessària per presentar-les en qualsevol procediment no pot suposar l'exigència de cap quantitat als licitadors.

Article 137. *Reducció de terminis en cas de tramitació urgent.*

En cas que l'expedient de contractació s'hagi declarat de tramitació urgent, els terminis que estableix aquesta secció es redueixen en la forma que preveuen la lletra b) de l'apartat 2 de l'article 119 i les altres disposicions d'aquesta Llei.

Article 138. *Informació a interessats.*

1. Els òrgans de contractació han d'oferir accés als plecs i altra documentació complementària per mitjans electrònics a través del perfil de contractant, accés que ha de ser lliure, directe, complet i gratuït, i que s'ha de poder efectuar des de la data de la publicació de l'anunci de licitació o, si s'escau, de l'enviament de la invitació als candidats seleccionats.

2. Excepcionalment, en els casos que s'assenyalen a continuació, els òrgans de contractació poden donar accés als plecs i altra documentació complementària de la licitació, a partir de mitjans no electrònics. En aquest cas l'anunci de licitació o la invitació als candidats seleccionats han d'advertir d'aquesta circumstància; i el termini de presentació de les proposicions o de les sol·licituds de participació s'ha de prolongar cinc dies, excepte en el cas de tramitació urgent de l'expedient a què es refereix l'article 119.

L'accés no electrònic als plecs i altra documentació complementària de la licitació ha d'estar justificat quan concorri algun dels supòsits següents:

- a) Quan es donin circumstàncies tècniques que ho impedeixin, en els termes que assenyala la disposició addicional quinzena.
- b) Per raons de confidencialitat, en aplicació del que disposa l'article 133.
- c) En el cas de les concessions d'obres i de serveis, per motius de seguretat excepcionals.

3. Els òrgans de contractació han de proporcionar a tots els interessats en el procediment de licitació, a tot tardar 6 dies abans que finalitzi el termini fixat per a la presentació d'ofertes, la informació addicional sobre els plecs i altra documentació complementària que aquests sol·licitin, a condició que l'hagin demanat almenys 12 dies abans del transcurs del termini de presentació de les proposicions o de les sol·licituds de participació, llevat que en els plecs que regeixen la licitació s'estableixi un termini diferent. En els expedients que s'hagin qualificat d'urgents, el termini de sis dies a tot tardar abans que finalitzi el termini fixat per a la presentació d'ofertes és de 4 dies a tot tardar abans que finalitzi el termini esmentat en els contractes d'obres, subministraments i serveis subjectes a una regulació harmonitzada sempre que s'adjudiquin per procediments obert i restringit.

En els casos en què el que s'hagi sol·licitat siguin aclariments del que estableixen els plecs o la resta de documentació i així ho estableixi el plec de clàusules administratives particulars, les respostes tenen caràcter vinculant i, en aquest cas, s'han de fer públiques en el perfil de contractant corresponent en termes que garanteixin la igualtat i concurrència en el procediment de licitació.

Article 139. Proposicions dels interessats.

1. Les proposicions dels interessats s'han d'ajustar als plecs i la documentació que regeixen la licitació, i la seva presentació suposa l'acceptació incondicionada per l'empresari del contingut de la totalitat de les seves clàusules o condicions, sense cap excepció o reserva, així com l'autorització a la mesa i a l'òrgan de contractació per consultar les dades que recullen el Registre oficial de licitadors i empreses classificades del sector públic o les llistes oficials d'operadors econòmics d'un Estat membre de la Unió Europea.

2. Les proposicions són secretes i s'han d'arbitrar els mitjans que garanteixin aquest caràcter fins al moment d'obertura de les proposicions, sense perjudici del que disposen els articles 143, 175 i 179 pel que fa a la informació que s'ha de facilitar als participants en una subhasta electrònica, en un diàleg competitiu o en un procediment d'associació per a la innovació.

3. Cada licitador no pot presentar més d'una proposició, sense perjudici del que disposen l'article 142 sobre admissibilitat de variants i l'article 143 sobre presentació de nous preus o valors en el si d'una subhasta electrònica. Tampoc pot subscriure cap proposta en unió temporal amb altres si ho ha fet individualment ni figurar en més d'una unió temporal. La infracció d'aquestes normes dona lloc a la no-admissió de cap de les propostes que hagi subscrit.

4. En la proposició s'ha d'indicar, com a partida independent, l'import de l'impost sobre el valor afegit que s'hagi de repercutir.

Article 140. Presentació de la documentació acreditativa del compliment dels requisits previs.

1. En relació amb la presentació de la documentació acreditativa del compliment dels requisits previs, s'han d'observar les regles que s'estableixen a continuació:

a) Les proposicions en el procediment obert s'han d'acompanyar d'una declaració responsable que s'ajusti al formulari de document europeu únic de contractació de conformitat amb el que indica l'article següent, que ha d'estar signada i amb la identificació corresponent, en la qual el licitador posi de manifest el següent:

1r Que la societat està constituïda vàlidament i que de conformitat amb el seu objecte social es pot presentar a la licitació, així com que el signant de la declaració té la deguda representació per presentar la proposició i la declaració.

2n Que disposa de la classificació corresponent, si s'escau, o que compleix els requisits de solvència econòmica, financera i tècnica o professional exigits, en les condicions que estableixi el plec de conformitat amb el formulari normalitzat del document europeu únic de contractació a què es refereix l'article següent.

3r Que no està incursa en prohibició de contractar per si mateixa ni per extensió com a conseqüència de l'aplicació de l'article 71.3 d'aquesta Llei.

4t La designació d'una adreça de correu electrònic on efectuar les notificacions, que ha de ser «habilitada» de conformitat amb el que disposa la disposició addicional quinzena, en els casos en què l'òrgan de contractació hagi optat per efectuar les notificacions a través d'aquesta. Aquesta circumstància s'ha de recollir en el plec de clàusules administratives particulars.

b) En el cas de sol·licituds de participació en els procediments restringit, de licitació amb negociació, en el diàleg competitiu i en el d'associació per a la innovació, la declaració

responsable a què es refereix la lletra a) anterior ha de posar de manifest addicionalment que es compleixen els requisits objectius que s'hagin establert d'acord amb l'article 162 d'aquesta Llei, en les condicions que estableixi el plec de conformitat amb el formulari normalitzat del document europeu únic de contractació a què es refereix l'article següent.

c) En els casos en què l'empresari recorri a la solvència i mitjans d'altres empreses de conformitat amb l'article 75 d'aquesta Llei, cadascuna d'aquestes també ha de presentar una declaració responsable en la qual figuri la informació pertinent per a aquests casos d'acord amb el formulari normalitzat del document europeu únic de contractació a què es refereix l'article següent.

La presentació del compromís a què es refereix l'apartat 2 de l'article 75 s'ha d'efectuar de conformitat amb el que disposa l'apartat tercer del present article.

d) En tots els supòsits en què el procediment exigeixi la constitució d'una garantia provisional, s'ha d'aportar el document acreditatiu d'haver-la constituït.

e) En tots els supòsits en què diversos empresaris concorrin agrupats en una unió temporal, cada empresa participant ha d'aportar una declaració responsable en la qual ha de figurar la informació requerida en aquests casos en el formulari del document europeu únic de contractació a què es refereix l'article següent.

Addicionalment a la declaració o declaracions a què es refereix el paràgraf anterior, els empresaris que siguin part de la unió temporal han d'aportar el compromís de la seva constitució de conformitat amb el que exigeix l'apartat 3 de l'article 69 d'aquesta Llei.

f) A més de la declaració responsable a què es refereix la lletra a) anterior, les empreses estrangeres, en els casos en què el contracte s'hagi d'executar a Espanya, han d'aportar una declaració de submissió a la jurisdicció dels jutjats i tribunals espanyols de qualsevol ordre, per a totes les incidències que de manera directa o indirecta puguin sorgir del contracte, amb renúncia, si s'escau, al fur jurisdiccional estranger que pugui correspondre al licitador.

g) Quan el plec prevegi la divisió en lots de l'objecte del contracte, si els requisits de solvència econòmica i financera o tècnica i professional exigits varien d'un lot a l'altre, s'ha d'aportar una declaració responsable per cada lot o grup de lots al qual s'apliquin els mateixos requisits de solvència.

2. Quan, de conformitat amb aquesta Llei, el plec de clàusules administratives particulars o el document descriptiu exigeixin l'acreditació d'altres circumstàncies diferents de les que comprèn el formulari del document europeu únic de contractació a què es refereix l'article següent, aquests han d'indicar la forma de la seva acreditació.

3. L'òrgan o la mesa de contractació poden demanar als candidats o licitadors que presentin la totalitat o una part dels documents justificatius, quan considerin que hi ha dubtes raonables sobre la vigència o fiabilitat de la declaració, quan sigui necessari per al bon desenvolupament del procediment i, en tot cas, abans d'adjudicar el contracte.

No obstant això, quan l'empresari estigui inscrit en el Registre oficial de licitadors i empreses classificades del sector públic o figuri en una base de dades nacional d'un Estat membre de la Unió Europea, com un expedient virtual de l'empresa, un sistema d'emmagatzematge electrònic de documents o un sistema de prequalificació, i aquests siguin accessibles de manera gratuïta per als òrgans esmentats, no està obligat a presentar els documents justificatius o una altra prova documental de les dades inscrites en els llocs referits.

4. Les circumstàncies relatives a la capacitat, solvència i absència de prohibicions de contractar a què es refereixen els apartats anteriors han de concórrer en la data final de presentació d'ofertes i subsistir en el moment de perfecció del contracte.

Article 141. *Declaració responsable i altra documentació.*

1. Els òrgans de contractació han d'incloure en el plec, juntament amb l'exigència de declaració responsable, el model al qual aquesta s'ha d'ajustar. El model que reculli el plec ha de seguir el formulari de document europeu únic de contractació aprovat en el si de la Unió Europea, sense perjudici del que estableix la lletra c) de l'apartat 4 de l'article 159.

2. En els casos en què s'estableixi la intervenció d'una mesa de contractació, aquesta ha de qualificar la declaració responsable i la documentació a què es refereix l'article anterior.

Quan aquesta aprecii defectes esmenables, ha de donar un termini de tres dies a l'empresari perquè els corregeixi.

Article 142. *Admissibilitat de variants.*

1. Quan en l'adjudicació s'hagin de tenir en compte criteris diferents del preu, l'òrgan de contractació pot prendre en consideració les variants que ofereixin els licitadors, sempre que les variants es prevegin en els plecs. Es considera que es compleix aquest requisit quan s'expressin els requisits mínims, les modalitats i les característiques d'aquestes, així com la seva vinculació necessària amb l'objecte del contracte.

2. La possibilitat que els licitadors ofereixin variants s'ha d'indicar en l'anunci de licitació del contracte, i s'ha de precisar sobre quins elements i en quines condicions queda autoritzada la seva presentació.

Les precisions de les variants que es puguin admetre poden fer referència a determinades funcionalitats que puguin tenir els béns, les obres o els serveis objecte del contracte, o a la satisfacció adequada de determinades necessitats.

3. En els procediments d'adjudicació de contractes de subministrament o de serveis, els òrgans de contractació que hagin autoritzat la presentació de variants no en poden rebutjar una per l'únic motiu que, si és elegida, donaria lloc a un contracte de serveis en comptes d'un contracte de subministrament, o a un contracte de subministrament en comptes d'un contracte de serveis.

Article 143. *Subhasta electrònica.*

1. Als efectes de l'adjudicació del contracte es pot formalitzar una subhasta electrònica, articulada com un procés electrònic repetitiu, que té lloc després d'una primera avaluació completa de les ofertes, per a la presentació de millores en els preus o de nous valors relatius a determinats elements de les ofertes que les millorin en el seu conjunt, basat en un dispositiu electrònic que permeti la seva classificació a través de mètodes d'avaluació automatitzats, i s'ha de vetllar perquè aquest permeti un accés no discriminatori i disponible de forma general, així com el registre inalterable de totes les participacions en el procés de subhasta.

2. La subhasta electrònica es pot utilitzar en els procediments oberts, en els restringits i en les licitacions amb negociació, sempre que les especificacions del contracte que s'hagi d'adjudicar es puguin establir de manera precisa en els plecs que regeixen la licitació i que les prestacions que constitueixen el seu objecte no tinguin caràcter intel·lectual, com els serveis d'enginyeria, consultoria i arquitectura. No es pot recórrer a les subhastes electròniques de manera abusiva o de manera que s'obstaculitzi, restringeixi o falsegi la competència o que es modifiqui l'objecte del contracte.

3. La subhasta electrònica s'ha de basar en un dels criteris següents:

a) únicament en els preus, quan el contracte s'adjudiqui tenint en compte exclusivament el preu;

b) o bé en els preus i en nous valors dels elements objectius de l'oferta que siguin quantificables i susceptibles d'expressar-se en xifres o en percentatges, quan el contracte s'adjudiqui basant-se en diversos criteris d'adjudicació.

4. Els òrgans de contractació que decideixin recórrer a una subhasta electrònica ho han d'indicar en l'anunci de licitació i han d'incloure en el plec de condicions, com a mínim, la informació següent:

a) Els elements objectius als valors dels quals es refereixi la subhasta electrònica.

b) Si s'escau, els límits dels valors que es poden presentar, tal com resultin de les especificacions relatives a l'objecte del contracte.

- c) La informació que s'ha de posar a disposició dels licitadors durant la subhasta electrònica i, quan escaigui, el moment en què s'ha de facilitar.
- d) La manera com es desenvoluparà la subhasta.
- e) Les condicions en què els licitadors poden licitar i, en particular, les millores mínimes que s'exigeixen, si s'escau, per a cada licitació.
- f) El dispositiu electrònic utilitzat i les modalitats i especificacions tècniques de connexió.

5. Abans de procedir a la subhasta electrònica, l'òrgan de contractació ha d'efectuar una primera avaluació completa de les ofertes de conformitat amb els criteris d'adjudicació i, a continuació, ha de convidar simultàniament, per mitjans electrònics, tots els licitadors que hagin presentat ofertes admissibles a participar en la subhasta electrònica.

Una oferta es considera admissible quan l'hagi presentat un licitador que no hagi estat exclòs i que compleixi els criteris de selecció, i l'oferta del qual sigui conforme amb les especificacions tècniques sense que sigui irregular o inacceptable, o inadequada, en els termes dels articles 167 i 168 d'aquesta Llei.

6. La invitació ha d'incloure tota la informació pertinent per a la connexió individual al dispositiu electrònic utilitzat i ha de precisar la data i l'hora de començament de la subhasta electrònica.

Igualment, s'ha d'indicar en la invitació el resultat de l'avaluació completa de l'oferta del licitador de què es tracti i la fórmula matemàtica que s'ha d'utilitzar per a la reclassificació automàtica de les ofertes en funció dels nous preus, revisats a la baixa, o dels nous valors, que millorin l'oferta, que es presentin.

Excepte en el supòsit que l'oferta més avantatjosa econòmicament es determini sobre la base del preu exclusivament, aquesta fórmula ha d'incorporar la ponderació de tots els criteris fixats per determinar l'oferta econòmicament més avantatjosa, tal com s'hagi indicat en l'anunci de licitació o en la invitació inicialment enviada als candidats seleccionats i en el plec, per a la qual cosa les eventuais bandes de valors s'han d'expressar prèviament amb un valor determinat.

En cas que s'autoritzi la presentació de variants, s'ha de proporcionar una fórmula per a cadascuna.

7. Entre la data d'enviament de les invitacions i el començament de la subhasta electrònica han de transcórrer, almenys, dos dies hàbils.

8. La subhasta electrònica es pot desenvolupar en diverses fases successives.

Al llarg de cada fase de la subhasta, i de manera contínua i instantània, s'ha de comunicar als licitadors, com a mínim, la informació que els permeti conèixer la seva classificació respectiva en cada moment.

Adicionalment, es poden facilitar altres dades relatives als preus o valors presentats per la resta de licitadors, sempre que això estigui previst al plec que regeix la licitació, i es pot anunciar el nombre dels que estan participant en la fase corresponent de la subhasta, sense que en cap cas se'n pugui divulgar la identitat.

9. El tancament de la subhasta s'ha de fixar per referència a un o diversos dels criteris següents:

a) Mitjançant l'assenyalament d'una data i hora concretes, que s'han d'indicar en la invitació a participar en la subhasta.

b) Tenint en compte la falta de presentació de nous preus o de nous valors que compleixin els requisits establerts en relació amb la formulació de millores mínimes.

Si s'utilitza aquesta referència, en la invitació a participar en la subhasta s'ha d'especificar el termini que ha de transcórrer a partir de la recepció de l'última licitació abans de declarar el seu tancament.

c) Per finalització del nombre de fases establert en la invitació a participar en la subhasta. Quan el tancament de la subhasta s'hagi de produir aplicant aquest criteri, la invitació a participar-hi ha d'indicar el calendari que s'ha d'observar en cadascuna de les seves fases.

10. Una vegada conclosa la subhasta electrònica, el contracte s'ha d'adjudicar de conformitat amb el que estableix l'article 150, en funció dels seus resultats.

11. No s'adjudiquen mitjançant subhasta electrònica els contractes l'objecte dels quals tingui relació amb la qualitat alimentària.

Article 144. *Successió en el procediment.*

Si durant la tramitació d'un procediment i abans de la formalització del contracte es produeix una operació de fusió, escissió, transmissió del patrimoni empresarial o d'una branca de l'activitat, succeeix a l'empresa licitadora o candidata en la seva posició en el procediment la societat absorbent, la resultant de la fusió, la beneficiària de l'escissió o l'adquirent del patrimoni empresarial o de la branca d'activitat corresponent, sempre que reuneixi les condicions de capacitat i absència de prohibició de contractar i acrediti la seva solvència i classificació en les condicions que exigeix el plec de clàusules administratives particulars per poder participar en el procediment d'adjudicació.

Article 145. *Requisits i classes de criteris d'adjudicació del contracte.*

1. L'adjudicació dels contractes s'ha d'efectuar utilitzant una pluralitat de criteris d'adjudicació sobre la base de la millor relació qualitat-preu.

Prèvia justificació en l'expedient, els contractes es poden adjudicar d'acord amb criteris basats en un plantejament que tingui en compte la millor relació cost-eficàcia, sobre la base del preu o cost, com el càlcul del cost del cicle de vida d'acord amb l'article 148.

2. La millor relació qualitat-preu s'ha d'avaluar d'acord amb criteris econòmics i qualitatius.

Els criteris qualitatius que estableixi l'òrgan de contractació per avaluar la millor relació qualitat-preu poden incloure aspectes mediambientals o socials, vinculats a l'objecte del contracte en la forma que estableix l'apartat 6 d'aquest article, que poden ser, entre d'altres, els següents:

1r La qualitat, inclòs el valor tècnic, les característiques estètiques i funcionals, l'accessibilitat, el disseny universal o disseny per a totes les persones usuàries, les característiques socials, mediambientals i innovadores, i la comercialització i les seves condicions.

Les característiques mediambientals es poden referir, entre d'altres, a la reducció del nivell d'emissió de gasos d'efecte d'hivernacle; a l'ús de mesures d'estalvi i eficiència energètica i a la utilització d'energia procedent de fonts renovables durant l'execució del contracte; i al manteniment o la millora dels recursos naturals que es puguin veure afectats per l'execució del contracte.

Les característiques socials del contracte es refereixen, entre d'altres, a les finalitats següents: al foment de la integració social de persones amb discapacitat, persones desfavorides o membres de grups vulnerables entre les persones assignades a l'execució del contracte i, en general, la inserció sociolaboral de persones amb discapacitat o en situació o risc d'exclusió social; la subcontractació amb centres especials d'ocupació o empreses d'inserció; els plans d'igualtat de gènere que s'apliquin en l'execució del contracte i, en general, la igualtat entre dones i homes; el foment de la contractació femenina; la conciliació de la vida laboral, personal i familiar; la millora de les condicions laborals i salarials; l'estabilitat en l'ocupació; la contractació de més persones per a l'execució del contracte; la formació i la protecció de la salut i la seguretat a la feina; l'aplicació de criteris ètics i de responsabilitat social a la prestació contractual; o els criteris referits al subministrament o a la utilització de productes basats en un comerç equitatiu durant l'execució del contracte.

2n L'organització, qualificació i experiència del personal adscrit al contracte que aquest hagi d'executar, sempre que la qualitat del personal esmentat pugui afectar de manera significativa la seva millor execució.

3r El servei postvenda i l'assistència tècnica i condicions de lliurament com ara la data en què aquesta última s'ha de produir, el procés de lliurament, el termini de lliurament o execució i els compromisos relatius a recanvis i seguretat del subministrament.

Els criteris qualitatius han d'anar acompanyats d'un criteri relacionat amb els costos el qual, a elecció de l'òrgan de contractació, pot ser el preu o un plantejament basat en la rendibilitat, com el cost del cicle de vida calculat de conformitat amb el que disposa l'article 148.

3. L'aplicació de més d'un criteri d'adjudicació és procedent, en tot cas, en l'adjudicació dels contractes següents:

a) Aquells amb projectes o pressupostos que no s'hagin pogut establir prèviament i hagin de presentar els candidats o licitadors.

b) Quan l'òrgan de contractació consideri que la definició de la prestació és susceptible de ser millorada per altres solucions tècniques o per reduccions en el seu termini d'execució.

c) Aquells per a l'execució dels quals l'òrgan, organisme o entitat contractant faciliti materials o mitjans auxiliars la bona utilització dels quals exigeixi garanties especials per part dels contractistes.

d) Aquells que requereixin l'ús de tecnologia especialment avançada o l'execució dels quals sigui particularment complexa.

e) Contractes de concessió d'obres i de concessió de serveis.

f) Contractes de subministraments, llevat que els productes que s'han d'adquirir estiguin perfectament definits i no sigui possible variar els terminis de lliurament ni introduir modificacions de cap classe en el contracte, i per consegüent el preu és l'únic factor determinant de l'adjudicació.

g) Contractes de serveis, llevat que les prestacions estiguin perfectament definides tècnicament i no sigui possible variar els terminis de lliurament ni introduir modificacions de cap classe en el contracte, i per consegüent el preu és l'únic factor determinant de l'adjudicació.

En els contractes de serveis que tinguin per objecte prestacions de caràcter intel·lectual, com els serveis d'enginyeria i arquitectura, i en els contractes de prestació de serveis socials si fomenten la integració social de persones desafavorides o membres de grups vulnerables entre les persones assignades a l'execució del contracte, promouen l'ocupació de persones amb dificultats particulars d'inserció al mercat laboral o quan es tracti dels contractes de serveis socials, sanitaris o educatius a què es refereix la disposició addicional quaranta-vuitena, o de serveis intensius en mà d'obra, el preu no pot ser l'únic factor determinant de l'adjudicació. Igualment, en el cas dels contractes de serveis de seguretat privada s'ha d'aplicar més d'un criteri d'adjudicació.

h) Contractes l'execució dels quals pugui tenir un impacte significatiu en el medi ambient, en l'adjudicació dels quals s'han de valorar condicions ambientals mesurables, com ara el menor impacte ambiental, l'estalvi i l'ús eficient de l'aigua i l'energia i dels materials, el cost ambiental del cicle de vida, els procediments i mètodes de producció ecològics, la generació i gestió de residus o l'ús de materials reciclats o reutilitzats o de materials ecològics.

4. Els òrgans de contractació han de vetllar perquè s'estableixin criteris d'adjudicació que permetin obtenir obres, subministraments i serveis de gran qualitat que responguin tan bé com es pugui a les seves necessitats; i, en especial, en els procediments de contractes de serveis que tinguin per objecte prestacions de caràcter intel·lectual, com els serveis d'enginyeria i arquitectura.

En els contractes de serveis de l'annex IV, així com en els contractes que tinguin per objecte prestacions de caràcter intel·lectual, els criteris relacionats amb la qualitat han de representar, almenys, el 51 per cent de la puntuació assignable en la valoració de les ofertes, sense perjudici del que disposa l'apartat 2.a) de l'article 146.

5. Els criteris a què es refereix l'apartat 1 que han de servir de base per a l'adjudicació del contracte s'han d'establir en els plecs de clàusules administratives particulars o en el document descriptiu, i han de figurar en l'anunci que serveixi de convocatòria de la licitació, per la qual cosa han de complir els requisits següents:

a) En tot cas han d'estar vinculats a l'objecte del contracte, en el sentit que expressa l'apartat següent d'aquest article.

b) S'han de formular de manera objectiva, amb ple respecte als principis d'igualtat, no-discriminació, transparència i proporcionalitat, i no han de conferir a l'òrgan de contractació una llibertat de decisió il·limitada.

c) Han de garantir la possibilitat que les ofertes siguin avaluades en condicions de competència efectiva i han d'anar acompanyats d'especificacions que permetin comprovar de manera efectiva la informació facilitada pels licitadors amb la finalitat d'avaluar la mesura en què les ofertes compleixen els criteris d'adjudicació. En cas de dubte, s'ha de comprovar de manera efectiva l'exactitud de la informació i les proves facilitades pels licitadors.

6. Es considera que un criteri d'adjudicació està vinculat a l'objecte del contracte quan es refereixi o integri les prestacions que s'hagin d'efectuar en virtut del contracte esmentat, en qualsevol dels seus aspectes i en qualsevol etapa del seu cicle de vida, inclosos els factors que intervenen en els processos següents:

a) en el procés específic de producció, prestació o comercialització de, si s'escau, les obres, els subministraments o els serveis, amb especial referència a formes de producció, prestació o comercialització mediambiental i socialment sostenibles i justes;

b) o en el procés específic d'una altra etapa del seu cicle de vida, fins i tot quan els factors esmentats no formin part de la seva substància material.

7. En cas que s'estableixin les millores com a criteri d'adjudicació, aquestes han d'estar suficientment especificades. Es considera que es compleix aquesta exigència quan es fixin, de manera ponderada, amb concreció: els seus requisits, límits, modalitats i característiques, així com la seva vinculació necessària amb l'objecte del contracte.

En tot cas, en els supòsits en què la seva valoració s'efectuï de conformitat amb el que estableix l'apartat segon, lletra a) de l'article següent, no se li pot assignar una valoració superior al 2,5 per cent.

S'entén per millores, a aquests efectes, les prestacions addicionals a les que figuraven definides en el projecte i en el plec de prescripcions tècniques, sense que aquelles puguin alterar la naturalesa de les prestacions esmentades ni l'objecte del contracte.

Les millores proposades per l'adjudicatari han de passar a formar part del contracte i no poden ser objecte de modificació.

Article 146. *Aplicació dels criteris d'adjudicació.*

1. Sense perjudici del que disposen els apartats primer i tercer de l'article anterior, quan només s'utilitzi un criteri d'adjudicació, aquest ha d'estar relacionat amb els costos, que pot ser el preu o un criteri basat en la rendibilitat, com el cost del cicle de vida calculat d'acord amb el que indica l'article 148.

2. Quan s'utilitzi una pluralitat de criteris d'adjudicació, en la seva determinació, sempre que sigui possible, s'ha de donar preponderància als que facin referència a característiques de l'objecte del contracte que es puguin valorar mitjançant xifres o percentatges obtinguts a través de la mera aplicació de les fórmules que estableixen els plecs.

L'aplicació dels criteris d'adjudicació l'han d'efectuar els òrgans següents:

a) En els procediments d'adjudicació, obert o restringit, formalitzats pels òrgans de les administracions públiques, la valoració dels criteris la quantificació dels quals depengui d'un judici de valor correspon, en els casos en què sigui procedent per tenir atribuïda una

ponderació més gran que la corresponent als criteris avaluable de manera automàtica, a un comitè format per experts amb una qualificació apropiada, que disposi d'un mínim de tres membres, que poden pertànyer als serveis dependents de l'òrgan de contractació, però en cap cas no poden estar adscrits a l'òrgan proponent del contracte, al qual correspon fer l'avaluació de les ofertes; o encarregar-la a un organisme tècnic especialitzat, degudament identificat en els plecs.

b) En els supòsits restants, la valoració dels criteris la quantificació dels quals depengui d'un judici de valor, així com, en tot cas, la dels criteris avaluable mitjançant la utilització de fórmules, l'han d'efectuar la mesa de contractació, si hi intervé, o els serveis dependents de l'òrgan de contractació en cas contrari, i a aquest efecte es poden sol·licitar els informes tècnics que consideri necessaris de conformitat amb el que preveuen els articles 150.1 i 157.5 d'aquesta Llei.

L'elecció de les fórmules s'ha de justificar en l'expedient.

En tot cas, l'avaluació de les ofertes de conformitat amb els criteris quantificables mitjançant la mera aplicació de fórmules s'ha de dur a terme després d'efectuar prèviament la d'aquells altres criteris en què no concorri aquesta circumstància, i se n'ha de deixar constància documental.

Aquesta avaluació prèvia s'ha de fer pública en l'acte en què es procedeixi a l'obertura del sobre que contingui els elements de l'oferta que s'han de valorar mitjançant la mera aplicació de fórmules.

Quan en els contractes de concessió d'obres o de concessió de serveis es prevegi la possibilitat que s'efectuïn aportacions públiques a la construcció o explotació, així com qualsevol tipus de garanties, avals o altre tipus d'ajudes a l'empresa, en tot cas ha de figurar com un criteri d'adjudicació avaluable de manera automàtica la quantia de la reducció que ofereixin els licitadors sobre les aportacions que preveu l'expedient de contractació.

3. Excepte quan es prengui en consideració el preu exclusivament, s'ha de precisar en el plec de clàusules administratives particulars o en el document descriptiu la ponderació relativa atribuïda a cadascun dels criteris de valoració, que es pot expressar fixant una banda de valors amb una amplitud màxima adequada.

En cas que el procediment d'adjudicació s'articuli en diverses fases, s'ha d'indicar igualment en quines s'han d'anar aplicant els diferents criteris, i s'ha d'establir un llindar mínim del 50 per cent de la puntuació en el conjunt dels criteris qualitius per continuar en el procés selectiu.

Quan, per raons objectives degudament justificades, no sigui possible ponderar els criteris elegits, aquests s'han d'enumerar per ordre decreixent d'importància.

Article 147. *Criteris de desempat.*

1. Els òrgans de contractació poden establir en els plecs de clàusules administratives particulars criteris d'adjudicació específics per al desempat en els casos en què, després de l'aplicació dels criteris d'adjudicació, es produeixi un empat entre dues o més ofertes.

Aquests criteris d'adjudicació específics per al desempat han d'estar vinculats a l'objecte del contracte i s'han de referir a:

a) Proposicions presentades per aquelles empreses que, al venciment del termini de presentació d'ofertes, tinguin en la seva plantilla un percentatge de treballadors amb discapacitat superior al que els imposi la normativa.

En aquest supòsit, si diverses empreses licitadores de les que hagin empatat quant a la proposició més avantatjosa acrediten tenir relació laboral amb persones amb discapacitat en un percentatge superior al que els imposi la normativa, té preferència en l'adjudicació del contracte el licitador que disposi del percentatge més alt de treballadors fixos amb discapacitat en la seva plantilla.

b) Proposicions d'empreses d'inserció que regula la Llei 44/2007, de 13 de desembre, per a la regulació del règim de les empreses d'inserció, que compleixin els requisits que estableix la normativa esmentada per tenir aquesta consideració.

c) En l'adjudicació dels contractes relatius a prestacions de caràcter social o assistencial, les proposicions presentades per entitats sense ànim de lucre, amb personalitat jurídica, sempre que la seva finalitat o activitat tingui relació directa amb l'objecte del contracte, segons resulti dels seus respectius estatuts o regles fundacionals i figurin inscrites en el registre oficial corresponent.

d) Les ofertes d'entitats reconegudes com a organitzacions de comerç just per a l'adjudicació dels contractes que tinguin com a objecte productes en els quals hi hagi alternativa de comerç just.

e) Proposicions presentades per les empreses que, al venciment del termini de presentació d'ofertes, incloguin mesures de caràcter social i laboral que afavoreixin la igualtat d'oportunitats entre dones i homes.

La documentació acreditativa dels criteris de desempat a què es refereix aquest apartat l'han d'aportar els licitadors en el moment en què es produeixi l'empat, i no amb caràcter previ.

2. Si no hi és aquesta previsió en els plecs a què es refereix l'apartat anterior, l'empat entre diverses ofertes després de l'aplicació dels criteris d'adjudicació del contracte es resol mitjançant l'aplicació per ordre dels criteris socials següents, referits al moment de finalitzar el termini de presentació d'ofertes:

a) Percentatge superior de treballadors amb discapacitat o en situació d'exclusió social en la plantilla de cadascuna de les empreses; en cas d'igualtat ha de prevaldre el nombre més alt de treballadors fixos amb discapacitat en plantilla, o el nombre més alt de persones treballadores en inclusió en la plantilla.

b) Percentatge inferior de contractes temporals en la plantilla de cadascuna de les empreses.

c) Percentatge superior de dones ocupades en la plantilla de cadascuna de les empreses.

d) El sorteig, en cas que l'aplicació dels anteriors criteris no hagi donat lloc a un desempat.

Article 148. *Definició i càlcul del cicle de vida.*

1. Als efectes d'aquesta Llei s'entenen compresos dins del «cicle de vida» d'un producte, obra o servei totes les fases consecutives o interrelacionades que se succeeixen durant la seva existència i, en tot cas: la recerca i el desenvolupament que s'hagi de portar a terme, la fabricació o producció, la comercialització i les condicions en què aquesta tingui lloc, el transport, la utilització i el manteniment, l'adquisició de les primeres matèries necessàries i la generació de recursos; tot això fins que es produeixi l'eliminació, el desmantellament o el final de la utilització.

2. El càlcul de cost del cicle de vida inclou, segons el cas, la totalitat o una part dels costos següents en què s'hagi incorregut al llarg del cicle de vida d'un producte, un servei o una obra:

a) Els costos sufragats per l'òrgan de contractació o per altres usuaris, com ara:

1r Els costos relatius a l'adquisició.

2n Els costos d'utilització, com el consum d'energia i altres recursos.

3r Els costos de manteniment.

4t Els costos de final de vida, com els costos de recollida i reciclatge.

b) Els costos imputats a externalitats mediambientals vinculades al producte, servei o obra durant el seu cicle de vida, a condició que el seu valor monetari es pugui determinar i verificar; aquests costos poden incloure el cost de les emissions de gasos d'efecte

d'hivernacle i d'altres emissions contaminants, així com altres costos de mitigació del canvi climàtic.

En els casos en què una norma de la Unió Europea faci obligatori un mètode comú per calcular els costos del cicle de vida, aquest s'ha d'aplicar a l'avaluació dels costos esmentats.

3. Quan els òrgans de contractació avaluin els costos mitjançant un plantejament basat en el càlcul del cost del cicle de vida, han d'indicar en els plecs les dades que han de facilitar els licitadors, així com el mètode que aquells han d'utilitzar per determinar els costos de cicle de vida sobre la base de les dades esmentades.

El mètode utilitzat per a l'avaluació dels costos imputats a externalitats mediambientals ha de complir totes les condicions següents:

- a) estar basat en criteris verificables objectivament i no discriminatoris; en particular, si no s'ha establert per a una aplicació repetida o continuada, no ha d'afavorir o perjudicar indegudament empreses determinades;
- b) ser accessible per a totes les parts interessades;
- c) la informació necessària s'ha de poder facilitar amb un esforç raonable per part de les empreses, incloses les procedents d'estats signataris de l'Acord sobre contractació pública de l'Organització Mundial del Comerç o d'altres estats signataris d'algun altre acord internacional que vinculi Espanya o la Unió Europea.

4. Els òrgans de contractació han de calcular els costos a què es refereixen els apartats primer i segon de l'article 145 tenint en compte, preferentment, el cost del cicle de vida.

Article 149. *Ofertes anormalment baixes.*

1. En els casos en què l'òrgan de contractació presumeixi que una oferta és inviable perquè s'ha formulat en termes que la fan anormalment baixa, només la pot excloure del procediment de licitació amb la tramitació prèvia del procediment que estableix aquest article.

2. La mesa de contractació o, si no n'hi ha, l'òrgan de contractació ha d'identificar les ofertes que estan incurses en presumpció d'anormalitat, i els plecs, a aquests efectes, han de preveure els paràmetres objectius que han de permetre identificar els casos en què una oferta es consideri anormal.

La mesa de contractació o, si no n'hi ha, l'òrgan de contractació ha d'exercir la funció descrita en el paràgraf anterior amb subjecció als criteris següents:

a) Llevat que els plecs estableixin una altra cosa, quan l'únic criteri d'adjudicació sigui el del preu, si els plecs no els preveuen, s'han d'aplicar els paràmetres objectius que s'estableixin per reglament i que, en tot cas, han de determinar el llindar d'anormalitat per referència al conjunt d'ofertes vàlides que s'hagin presentat, sense perjudici del que estableix l'apartat següent.

b) Quan s'utilitzi una pluralitat de criteris d'adjudicació, cal atènyer-se al que estableixen els plecs que regeixen el contracte, en els quals s'han d'establir els paràmetres objectius que han de permetre identificar els casos en què una oferta es consideri anormal, referits a l'oferta considerada en el seu conjunt.

3. Quan hagin presentat ofertes empreses que pertanyin a un mateix grup, en el sentit de l'article 42.1 del Codi de comerç, s'ha de prendre únicament, per aplicar el règim d'identificació de les ofertes incurses en presumpció d'anormalitat, aquella que sigui més baixa, i això independentment del fet que presentin la seva oferta en solitari o conjuntament amb una altra empresa o empreses alienes al grup i amb les quals concorrin en unió temporal.

4. Quan la mesa de contractació o, si no n'hi ha, l'òrgan de contractació hagi identificat una o diverses ofertes incurses en presumpció d'anormalitat, ha de requerir al

licitador o licitadors que les hagin presentat i donar-los un termini suficient perquè justifiquin i desglossin raonadament i detalladament el baix nivell dels preus, o de costos, o qualsevol altre paràmetre sobre la base del qual s'hagi definit l'anormalitat de l'oferta, mitjançant la presentació d'aquella informació i els documents que siguin pertinents a aquests efectes.

La petició d'informació que la mesa de contractació o, si no n'hi ha, l'òrgan de contractació dirigeixi al licitador s'ha de formular amb claredat de manera que aquests estiguin en condicions de justificar plenament i oportunament la viabilitat de l'oferta.

Concretament, la mesa de contractació o, si no n'hi ha, l'òrgan de contractació pot demanar justificació a aquests licitadors sobre aquelles condicions de l'oferta que siguin susceptibles de determinar el seu baix nivell del preu o costos i, en particular, pel que fa als valors següents:

- a) L'estalvi que permeti el procediment de fabricació, els serveis prestats o el mètode de construcció.
- b) Les solucions tècniques adoptades i les condicions excepcionalment favorables de què disposi per subministrar els productes, prestar els serveis o executar les obres,
- c) La innovació i originalitat de les solucions proposades, per subministrar els productes, prestar els serveis o executar les obres.
- d) El respecte d'obligacions que siguin aplicables en matèria mediambiental, social o laboral, i de subcontractació, i no són justificables preus per sota de mercat o que incompleixin el que estableix l'article 201.
- e) O la possible obtenció d'una ajuda d'Estat.

En el procediment s'ha de sol·licitar l'assessorament tècnic del servei corresponent.

En tot cas, els òrgans de contractació han de rebutjar les ofertes si comproven que són anormalment baixes perquè vulnereu la normativa sobre subcontractació o no compleixen les obligacions aplicables en matèria mediambiental, social o laboral, nacional o internacional, inclòs l'incompliment dels convenis col·lectius sectorials vigents, en aplicació del que estableix l'article 201.

S'entén en tot cas que la justificació no explica satisfactòriament el baix nivell dels preus o costos proposats pel licitador quan aquesta sigui incompleta o es fonamenti en hipòtesis o pràctiques inadequades des del punt de vista tècnic, jurídic o econòmic.

5. En els casos en què es comprovi que una oferta és anormalment baixa a causa del fet que el licitador ha obtingut una ajuda d'Estat, només es pot rebutjar la proposició per aquesta única causa si aquell no pot acreditar que aquesta ajuda s'ha concedit sense contravenir les disposicions comunitàries en matèria d'ajudes públiques. L'òrgan de contractació que rebutgi una oferta per aquesta raó n'ha d'informar la Comissió Europea, quan el procediment d'adjudicació es refereixi a un contracte subjecte a una regulació harmonitzada.

6. La mesa de contractació o, si no n'hi ha, l'òrgan de contractació ha d'avaluar tota la informació i documentació proporcionada pel licitador dins de termini i, en cas que es tracti de la mesa de contractació, ha d'eleva de manera motivada la corresponent proposta d'acceptació o rebuig a l'òrgan de contractació. En cap cas no s'ha d'acordar l'acceptació d'una oferta sense que la proposta de la mesa de contractació en aquest sentit estigui motivada degudament.

Si l'òrgan de contractació, considerant la justificació efectuada pel licitador i els informes que esmenta l'apartat quatre, estima que la informació sol·licitada no explica satisfactòriament el baix nivell dels preus o costos proposats pel licitador i que, per tant, l'oferta no pot ser complerta com a conseqüència de la inclusió de valors anormals, l'ha d'excloure de la classificació i ha d'acordar l'adjudicació a favor de la millor oferta, d'acord amb l'ordre en què hagin estat classificades de conformitat amb el que assenyala l'apartat 1 de l'article 150. En general, s'han de rebutjar les ofertes incurses en presumpció d'anormalitat si estan basades en hipòtesis o pràctiques inadequades des d'una perspectiva tècnica, econòmica o jurídica.

7. Quan una empresa que hagi estat incursa en presumpció d'anormalitat hagi resultat adjudicatària del contracte, l'òrgan de contractació ha d'establir mecanismes

adequats per fer un seguiment detallat de la seva execució, amb l'objectiu de garantir l'execució correcta del contracte sense que es produeixi una minva en la qualitat dels serveis, les obres o els subministraments contractats.

Article 150. *Classificació de les ofertes i adjudicació del contracte.*

1. La mesa de contractació o, si no n'hi ha, l'òrgan de contractació ha de classificar, per ordre decreixent, les proposicions presentades per elevar posteriorment la proposta corresponent a l'òrgan de contractació, en cas que la classificació la faci la mesa de contractació.

Per fer la classificació esmentada, s'han de tenir en compte es criteris d'adjudicació que assenyalen el plec, i per a això es poden sol·licitar tots els informes tècnics que es consideri pertinents. Quan l'únic criteri que s'ha de considerar sigui el preu, s'entén que la millor oferta és la que incorpora el preu més baix.

Si en l'exercici de les seves funcions la mesa de contractació o, si no n'hi ha, l'òrgan de contractació té indicis fonamentats de conductes col·lusòries en el procediment de contractació, en el sentit que defineix l'article 1 de la Llei 15/2007, de 3 de juliol, de defensa de la competència, els ha de traslladar amb caràcter previ a l'adjudicació del contracte a la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència o, si s'escau, a l'autoritat de competència autonòmica corresponent, per tal que a través d'un procediment sumaríssim es pronunciï sobre aquells. La remissió dels indicis esmentats té efectes suspensius en el procediment de contractació. Si la remissió l'efectua la mesa de contractació, n'ha de donar compte a l'òrgan de contractació. El procediment al qual es refereix aquest paràgraf s'ha de regular per reglament.

2. Una vegada l'òrgan de contractació hagi acceptat la proposta de la mesa, els serveis corresponents han de requerir al licitador que hagi presentat la millor oferta, de conformitat amb el que disposa l'article 145, perquè, dins del termini de deu dies hàbils, a comptar del següent a aquell en què hagi rebut el requeriment, presenti la documentació justificativa de les circumstàncies a les quals es refereixen les lletres a) a c) de l'apartat 1 de l'article 140 si no s'ha aportat amb anterioritat, tant del licitador com de les altres empreses a les capacitats de les quals es recorri, sense perjudici del que estableix el segon paràgraf de l'apartat 3 de l'article esmentat; de disposar efectivament dels mitjans que s'hagi compromès a dedicar o adscriure a l'execució del contracte de conformitat amb l'article 76.2; i d'haver constituït la garantia definitiva que sigui procedent. Els certificats corresponents poden ser expedits per mitjans electrònics, informàtics o telemàtics, llevat que els plecs estableixin una altra cosa.

Si no s'executa adequadament el requeriment en el termini assenyalat, s'entén que el licitador ha retirat la seva oferta, i es procedeix a exigir-li l'import del 3 per cent del pressupost base de licitació, IVA exclòs, en concepte de penalitat, que s'ha de fer efectiu en primer lloc contra la garantia provisional, si s'ha constituït, sense perjudici del que estableix la lletra a) de l'apartat 2 de l'article 71.

En el supòsit que assenyalen el paràgraf anterior, s'ha de procedir a sol·licitar la mateixa documentació al licitador següent, per l'ordre en què hagin quedat classificades les ofertes.

3. L'òrgan de contractació ha d'adjudicar el contracte dins dels cinc dies hàbils següents a la recepció de la documentació. En els procediments negociats, de diàleg competitiu i d'associació per a la innovació, l'adjudicació ha de concretar i fixar els termes definitius del contracte.

Una licitació no es pot declarar deserta quan hi hagi alguna oferta o proposició que sigui admissible d'acord amb els criteris que figurin en el plec.

4. Si, com a conseqüència del contingut de la resolució d'un recurs especial de l'article 44, és necessari que l'òrgan de contractació acordi l'adjudicació del contracte a un altre licitador, se li ha de concedir un termini de deu dies hàbils perquè porti a terme els tràmits que siguin oportuns.

Article 151. Resolució i notificació de l'adjudicació.

1. La resolució d'adjudicació ha de ser motivada i s'ha de notificar als candidats i licitadors, i s'ha de publicar en el perfil de contractant en el termini de 15 dies.

2. Sense perjudici del que estableix l'apartat 1 de l'article 155, la notificació i la publicitat a què es refereix l'apartat anterior han de contenir la informació necessària que permeti als interessats en el procediment d'adjudicació interposar un recurs suficientment fonamentat contra la decisió d'adjudicació, i entre aquesta en tot cas ha de figurar la següent:

a) En relació amb els candidats descartats, l'exposició resumida de les raons per les quals s'hagi desestimat la seva candidatura.

b) Respecte als licitadors exclosos del procediment d'adjudicació, els motius pels quals no s'hagi admès la seva oferta, inclosos, en els casos que preveu l'article 126, apartats 7 i 8, els motius de la decisió de no-equivalència o de la decisió que les obres, els subministraments o els serveis no s'ajusten als requisits de rendiment o a les exigències funcionals; i un desglossament de les valoracions assignades als diferents licitadors, inclòs l'adjudicatari.

c) En tot cas, el nom de l'adjudicatari, les característiques i els avantatges de la proposició de l'adjudicatari que determinin que s'hagi seleccionat l'oferta d'aquest amb preferència respecte de les que hagi presentat la resta de licitadors les ofertes dels quals s'hagin admès; i, si s'escau, el desenvolupament de les negociacions o el diàleg amb els licitadors.

En la notificació s'ha d'indicar el termini en què s'ha de procedir a la formalització del contracte de conformitat amb l'apartat 3 de l'article 153 d'aquesta Llei.

3. La notificació s'ha d'efectuar per mitjans electrònics de conformitat amb el que estableix la disposició addicional quinzena.

Article 152. Decisió de no adjudicar o subscriure el contracte i desistiment del procediment d'adjudicació per l'Administració.

1. En cas que l'òrgan de contractació desisteixi del procediment d'adjudicació o decideixi no adjudicar o subscriure un contracte per al qual s'hagi efectuat la convocatòria corresponent, ho ha de notificar als candidats o licitadors, i també ha d'informar la Comissió Europea d'aquesta decisió quan el contracte s'hagi anunciat en el «Diari Oficial de la Unió Europea».

2. L'òrgan de contractació pot acordar la decisió de no adjudicar o subscriure el contracte o el desistiment del procediment abans de la formalització. En aquests casos s'ha de compensar els candidats aptes per participar en la licitació o els licitadors per les despeses en què hagin incorregut en la forma que preveu l'anunci o el plec o, si no n'hi ha, d'acord amb els criteris de valoració aplicats per calcular la responsabilitat patrimonial de l'Administració, a través dels tràmits del procediment administratiu comú.

3. Només es pot adoptar la decisió de no adjudicar o subscriure el contracte per raons d'interès públic degudament justificades en l'expedient. En aquest cas, no es pot promoure una nova licitació del seu objecte mentre subsisteixin les raons al·legades per fonamentar la decisió.

4. El desistiment del procediment s'ha de fonamentar en una infracció no esmenable de les normes de preparació del contracte o de les reguladores del procediment d'adjudicació, i la concurrència de la causa s'ha de justificar en l'expedient. El desistiment no impedeix la iniciació immediata d'un procediment de licitació.

5. En el supòsit d'acords marc, el desistiment i la decisió de no adjudicar-los o subscriure'ls correspon a l'òrgan de contractació que va iniciar el procediment per a la seva subscripció. En el cas de contractes basats en un acord marc i en el de contractes específics en el marc d'un sistema dinàmic d'adquisició, el desistiment i la decisió de no adjudicar-los o subscriure'ls els ha de adoptar l'òrgan de contractació d'ofici o a proposta de l'organisme destinatari de la prestació.

Article 153. Formalització dels contractes.

1. Els contractes que subscriuguin les administracions públiques s'han de formalitzar en un document administratiu que s'ajusti amb exactitud a les condicions de la licitació; aquest document constitueix un títol suficient per accedir a qualsevol registre públic. No obstant això, el contractista pot sol·licitar que el contracte s'elevi a escriptura pública i les despeses corresponents corren a càrrec seu. En cap cas no es poden incloure en el document en què es formalitzi el contracte clàusules que impliquin una alteració dels termes de l'adjudicació.

En els contractes basats en un acord marc o en els contractes específics dins d'un sistema dinàmic d'adquisició, no és necessària la formalització del contracte.

2. En el cas dels contractes menors que defineix l'article 118, s'ha d'acreditar la seva existència amb els documents als quals es refereix l'article esmentat.

3. Si el contracte és susceptible d'un recurs especial en matèria de contractació de conformitat amb l'article 44, la formalització no es pot efectuar abans que transcorrin quinze dies hàbils des que es remeti la notificació de l'adjudicació als licitadors i candidats. Les comunitats autònomes poden incrementar aquest termini, sense que excedeixi un mes.

Els serveis dependents de l'òrgan de contractació han de requerir l'adjudicatari que formalitzi el contracte en un termini no superior a cinc dies a comptar des de l'endemà del dia en què hagi rebut el requeriment, una vegada transcorregut el termini previst en el paràgraf anterior sense que s'hagi interposat cap recurs que comporti la suspensió de la formalització del contracte. De la mateixa manera ha de procedir quan l'òrgan competent per resoldre el recurs hagi aixecat la suspensió.

En la resta de casos, la formalització del contracte s'ha d'efectuar no més tard dels quinze dies hàbils següents al dia en què s'efectuï la notificació de l'adjudicació als licitadors i candidats en la forma que preveu l'article 151.

4. Quan per causes imputables a l'adjudicatari no s'hagi formalitzat el contracte dins del termini indicat, se li ha d'exigir l'import del 3 per cent del pressupost base de licitació, IVA exclòs, en concepte de penalitat, que s'ha de fer efectiu en primer lloc contra la garantia definitiva, si s'ha constituït, sense perjudici del que estableix la lletra b) de l'apartat 2 de l'article 71.

En aquest cas, el contracte s'ha d'adjudicar al licitador següent per l'ordre en què hagin quedat classificades les ofertes, amb la presentació prèvia de la documentació que estableix l'apartat 2 de l'article 150 d'aquesta Llei, i són aplicables els terminis que estableix l'apartat anterior.

5. Si les causes de la no-formalització són imputables a l'Administració, s'ha d'indemnitzar el contractista pels danys i perjudicis que la demora li pugui ocasionar.

6. Sense perjudici del que estableixen els articles 36.1 i 131.3 per als contractes menors, i l'article 36.3 per als contractes basats en un acord marc i els contractes específics en el marc d'un sistema dinàmic d'adquisició, i llevat que la tramitació de l'expedient de contractació sigui per emergència d'acord amb el que preveu l'article 120, no es pot procedir a l'execució del contracte amb caràcter previ a la seva formalització.

Article 154. Anunci de formalització dels contractes.

1. La formalització dels contractes s'ha de publicar, juntament amb el contracte corresponent, en un termini no superior a quinze dies després del perfeccionament del contracte en el perfil de contractant de l'òrgan de contractació. Quan el contracte estigui subjecte a una regulació harmonitzada, l'anunci de formalització s'ha de publicar, a més, en el «Diari Oficial de la Unió Europea».

2. En els contractes subscrits per l'Administració General de l'Estat, o per les entitats que hi estan vinculades i que gaudeixen de la naturalesa d'administracions públiques, l'anunci de formalització s'ha de publicar, a més, en el termini que assenyala l'apartat anterior, en el «Butlletí Oficial de l'Estat».

3. L'òrgan de contractació, quan escaigui, ha d'enviar l'anunci de formalització al «Diari Oficial de la Unió Europea» com a molt tard 10 dies després de la formalització del contracte.

Els anuncis de formalització no s'han de publicar en els llocs que indiquen els apartats primer i segon del present article abans de la seva publicació en el «Diari Oficial de la Unió Europea», en cas que s'hagin de publicar en el Diari Oficial esmentat, i s'ha d'indicar la data d'aquell enviament, de la qual els serveis dependents de l'òrgan de contractació han de deixar prova suficient en l'expedient, i no poden contenir indicacions diferents a les que inclou l'anunci esmentat. No obstant això, en tot cas es poden publicar si l'òrgan de contractació no ha rebut cap notificació de la seva publicació a les 48 hores de la confirmació de la recepció de l'anunci enviat.

4. L'adjudicació dels contractes basats en un acord marc o dels contractes específics en el marc d'un sistema dinàmic d'adquisició, ja perfeccionats en virtut del que estableix l'article 36.3, l'ha de publicar trimestralment l'òrgan de contractació dins dels 30 dies següents al final de cada trimestre, en la forma que preveu aquest article.

5. Els contractes menors han de ser objecte de publicació en les condicions que estableix l'apartat 4 de l'article 63.

6. Els anuncis de formalització de contractes han de contenir la informació que recull l'annex III.

7. Es poden no publicar determinades dades relatives a la subscripció del contracte quan es consideri, i es justifiqui degudament en l'expedient, que la divulgació d'aquesta informació pot obstaculitzar l'aplicació d'una norma, ser contrària a l'interès públic o perjudicar interessos comercials legítims d'empreses públiques o privades o la competència lleial entre aquestes, o quan es tracti de contractes declarats secrets o reservats o l'execució dels quals s'hagi d'acompanyar de mesures de seguretat especials de conformitat amb la legislació vigent, o quan ho exigeixi la protecció dels interessos essencials de la seguretat de l'Estat i així s'hagi declarat de conformitat amb el que preveu la lletra c) de l'apartat 2 de l'article 19.

En tot cas, abans de la decisió de no publicar unes determinades dades relatives a la subscripció del contracte, els òrgans de contractació han de sol·licitar l'emissió d'un informe al Consell de Transparència i Bon Govern a què es refereix la Llei 19/2013, de 9 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern, en el qual s'aprecii si el dret d'accés a la informació pública preval o no enfront dels béns que es pretenen salvaguardar amb la seva no-publicació; aquest informe s'ha d'evacuar en un termini màxim de deu dies.

No obstant això, no es requereix aquest informe del Consell de Transparència i Bon Govern en cas que amb anterioritat l'òrgan de contractació hagi efectuat una consulta sobre una matèria idèntica o anàloga, sense perjudici de la justificació deguda de la seva exclusió en l'expedient en els termes que estableix aquest apartat.

Article 155. *Comunicació als candidats i als licitadors.*

1. Els òrgans de contractació han d'informar cada candidat i licitador en el termini més breu possible de les decisions preses en relació amb la subscripció d'un acord marc, amb l'adjudicació del contracte o amb l'admissió a un sistema dinàmic d'adquisició, inclosos els motius pels quals hagin decidit no subscriure un acord marc, no adjudicar un contracte per al qual s'hagi efectuat una convocatòria de licitació o tornar a iniciar el procediment, o no aplicar un sistema dinàmic d'adquisició.

2. A petició del candidat o licitador de què es tracti, els òrgans de contractació han de comunicar, com més aviat millor, i, en qualsevol cas, en un termini de quinze dies a partir de la recepció d'una sol·licitud per escrit:

a) A tots els candidats descartats, els motius pels quals s'hagi desestimat la seva candidatura.

b) A tots els licitadors descartats, els motius pels quals s'hagi desestimat la seva oferta, inclosos, en els casos que preveu l'article 126, apartats 7 i 8, els motius de la seva

decisió de no-equivalència o de la seva decisió que les obres, els subministraments o els serveis no s'ajusten als requisits de rendiment o a les exigències funcionals.

c) A tot licitador que hagi presentat una oferta admissible, les característiques i els avantatges relatius de l'oferta seleccionada, així com el nom de l'adjudicatari o les parts en l'acord marc.

d) A tot licitador que hagi presentat una oferta admissible, el desenvolupament de les negociacions i el diàleg amb els licitadors.

3. Els poders adjudicadors poden decidir no comunicar determinades dades, esmentades als apartats 1 i 2, relatives a l'adjudicació del contracte, la subscripció d'acords marc o l'admissió a un sistema dinàmic d'adquisició, quan la seva divulgació pugui obstaculitzar l'aplicació de la llei, ser contrària a l'interès públic, perjudicar els interessos comercials legítims d'una empresa determinada, pública o privada, o perjudicar la competència lleial entre empresaris.

Subsecció 2a Procediment obert

Article 156. *Delimitació, terminis per a la presentació de proposicions i termini de publicació de l'anunci de licitació.*

1. En el procediment obert tot empresari interessat pot presentar una proposició, i queda exclosa tota negociació dels termes del contracte amb els licitadors.

2. En procediments oberts d'adjudicació de contractes subjectes a una regulació harmonitzada, el termini de presentació de proposicions no ha de ser inferior a trenta-cinc dies, per als contractes d'obres, subministraments i serveis, i a trenta dies per a les concessions d'obres i serveis, comptats des de la data d'enviament de l'anunci de licitació a l'Oficina de Publicacions de la Unió Europea.

3. En els contractes d'obres, subministraments i serveis, el termini general que preveu l'apartat anterior es pot reduir en els casos següents:

a) Si l'òrgan de contractació ha enviat un anunci d'informació prèvia, el termini general de presentació de proposicions es pot reduir a quinze dies. Aquesta reducció del termini només és admissible quan l'anunci voluntari d'informació prèvia s'hagi enviat per a la seva publicació amb una antelació màxima de dotze mesos i mínima de trenta-cinc dies abans de la data d'enviament de l'anunci de licitació, sempre que s'hi hagi inclòs, en cas que estigui disponible, tota la informació exigida per a aquest.

b) Quan el termini general de presentació de proposicions sigui impracticable perquè es tracta d'una situació d'urgència, en els termes que descriu l'article 119, l'òrgan de contractació pot fixar un altre termini que no sigui inferior a quinze dies comptats des de la data de l'enviament de l'anunci de licitació.

c) Si l'òrgan de contractació accepta la presentació d'ofertes per mitjans electrònics, es pot reduir el termini general de presentació de proposicions en cinc dies.

4. En les concessions d'obres i de serveis només es pot reduir el termini general quan es doni la circumstància que estableix la lletra c) de l'apartat anterior.

5. Sense perjudici del que estableix l'apartat 3 de l'article 135 respecte de l'obligació de publicar prèviament en el «Diari Oficial de la Unió Europea», en els procediments oberts la publicació de l'anunci de licitació en el perfil de contractant s'ha de fer, en tot cas, amb una antelació mínima equivalent al termini que fixa l'apartat següent per presentar les proposicions.

6. En els contractes de les administracions públiques que no estiguin subjectes a una regulació harmonitzada, el termini de presentació de proposicions no ha de ser inferior a quinze dies, comptats des de l'endemà de la publicació de l'anunci de licitació del contracte en el perfil de contractant. En els contractes d'obres i de concessió d'obres i concessió de serveis, el termini ha de ser, com a mínim, de vint-i-sis dies.

Article 157. *Examen de les proposicions i proposta d'adjudicació.*

1. La Mesa de contractació ha de qualificar la documentació a què es refereix l'article 140, que els licitadors han de presentar en un sobre o un arxiu electrònic diferent del que contingui la proposició.

Posteriorment, el mateix òrgan ha de procedir a obrir i examinar les proposicions, i ha de formular la proposta d'adjudicació corresponent a l'òrgan de contractació, una vegada ponderats els criteris que s'hagin d'aplicar per efectuar la selecció de l'adjudicatari.

2. Quan, de conformitat amb el que estableix l'article 145, s'utilitzi una pluralitat de criteris d'adjudicació, els licitadors han de presentar la proposició en dos sobres o arxius electrònics: un amb la documentació que s'hagi de valorar de conformitat amb els criteris la ponderació dels quals depèn d'un judici de valor, i l'altre amb la documentació que s'hagi de valorar de conformitat amb criteris quantificables mitjançant la mera aplicació de fórmules.

3. En tot cas, les proposicions s'han d'obrir en el termini màxim de vint dies comptat des de la data de finalització del termini per presentar-les.

Si la proposició es conté en més d'un sobre o arxiu electrònic, de tal manera que s'hagin d'obrir en diversos actes independents, el termini anterior s'entén complert quan s'hagi obert, dins del mateix termini, el primer dels sobres o arxius electrònics que componen la proposició.

4. En tot cas, l'oferta econòmica s'ha d'obrir en un acte públic, excepte quan es prevegi que en la licitació es puguin utilitzar mitjans electrònics.

5. Quan per valorar les proposicions s'hagin de tenir en compte criteris diferents del preu, l'òrgan competent per a això pot sol·licitar, abans de formular la seva proposta, tots els informes tècnics que consideri necessaris. Igualment, aquests informes es poden sol·licitar quan sigui necessari verificar que les ofertes compleixen les especificacions tècniques del plec.

També es poden requerir informes a les organitzacions socials d'usuaris destinataris de la prestació, a les organitzacions representatives de l'àmbit d'activitat al qual correspongui l'objecte del contracte, a les organitzacions sindicals, a les organitzacions que defensin la igualtat de gènere i a altres organitzacions per verificar les consideracions socials i ambientals.

6. La proposta d'adjudicació no crea cap dret a favor del licitador proposat enfront de l'Administració. No obstant això, quan l'òrgan de contractació no adjudiqui el contracte d'acord amb la proposta formulada, la seva decisió s'ha de motivar.

Article 158. *Adjudicació.*

1. Quan l'únic criteri per seleccionar l'adjudicatari del contracte sigui el del preu, l'adjudicació s'ha de dictar en el termini màxim de quinze dies a comptar de l'endemà de l'obertura de les proposicions.

2. Quan per adjudicar el contracte s'hagi de tenir en compte una pluralitat de criteris, o si s'utilitza un únic criteri aquest sigui el del cost inferior del cicle de vida, el termini màxim per efectuar l'adjudicació és de dos mesos a comptar de l'obertura de les proposicions, llevat que el plec de clàusules administratives particulars n'hagi establert un altre.

Si la proposició es conté en més d'un sobre o arxiu electrònic, de tal manera que aquests s'hagin d'obrir en diversos actes independents, el termini anterior es computa des del primer acte d'obertura del sobre o arxiu electrònic que contingui una part de la proposició.

3. Els terminis que indiquen els apartats anteriors s'amplien en quinze dies hàbils quan sigui necessari seguir els tràmits a què es refereix l'apartat 4 de l'article 149 d'aquesta Llei.

4. Si no es produeix l'adjudicació dins dels terminis assenyalats, els licitadors tenen dret a retirar la seva proposició, i a la devolució de la garantia provisional, si n'hi ha.

Article 159. *Procediment obert simplificat.*

1. Els òrgans de contractació poden acordar utilitzar un procediment obert simplificat en els contractes d'obres, subministrament i serveis quan es compleixin les dues condicions següents:

a) Que el seu valor estimat sigui igual o inferior a 2.000.000 d'euros en el cas de contractes d'obres, i en el cas de contractes de subministrament i de serveis, que el seu valor estimat sigui igual o inferior a 100.000 euros.

b) Que entre els criteris d'adjudicació que preveu el plec no n'hi hagi cap d'avaluable mitjançant un judici de valor o, si n'hi ha, la seva ponderació no superi el vint-i-cinc per cent del total, excepte en el cas que el contracte tingui per objecte prestacions de caràcter intel·lectual, com els serveis d'enginyeria i arquitectura, en què la seva ponderació no pot superar el quaranta-cinc per cent del total.

2. L'anunci de licitació del contracte únicament requereix publicació en el perfil de contractant de l'òrgan de contractació. Tota la documentació necessària per presentar l'oferta ha d'estar disponible per mitjans electrònics des del dia de la publicació de l'anunci en el perfil de contractant esmentat.

3. El termini per presentar proposicions no pot ser inferior a quinze dies a comptar de l'endemà de la publicació de l'anunci de licitació en el perfil de contractant. En els contractes d'obres el termini ha de ser com a mínim de vint dies.

4. La tramitació del procediment s'ha d'ajustar a les especialitats següents:

a) Tots els licitadors que es presentin a licitacions efectuades a través d'aquest procediment simplificat han d'estar inscrits en el Registre oficial de licitadors i empreses classificades del sector públic, o quan escaigui de conformitat amb el que estableix l'apartat 2 de l'article 96 en el registre oficial de la comunitat autònoma corresponent, en la data final de presentació d'ofertes sempre que la concurrència no es vegi limitada.

b) No és procedent la constitució d'una garantia provisional per part dels licitadors.

c) Les proposicions s'han de presentar necessàriament i únicament en el registre indicat a l'anunci de licitació.

La presentació de l'oferta exigeix la declaració responsable del signant respecte a tenir la representació de la societat que presenta l'oferta; a tenir la solvència econòmica, financera i tècnica adequada o, si s'escau, la classificació corresponent; a disposar de les autoritzacions necessàries per exercir l'activitat; a no estar incurs en prohibició de contractar-ne alguna; i s'ha de pronunciar sobre l'existència del compromís a què es refereix l'article 75.2. A aquests efectes, el model d'oferta que figuri com a annex al plec ha de recollir aquesta declaració responsable.

Adicionalment, en cas que l'empresa sigui estrangera, la declaració responsable inclou la submissió al fur espanyol.

En el supòsit que l'oferta la presenti una unió temporal d'empresaris, l'oferta s'ha d'acompanyar del compromís de constitució de la unió.

d) L'oferta s'ha de presentar en un únic sobre en els supòsits en què en el procediment no es prevegin criteris d'adjudicació la quantificació dels quals depengui d'un judici de valor. En cas contrari, l'oferta s'ha de presentar en dos sobres.

Els sobres que contenen la proposició s'han d'obrir per l'ordre que sigui procedent de conformitat amb el que estableix l'article 145 en funció del mètode aplicable per valorar els criteris d'adjudicació que estableixen els plecs. Els ha d'obrir la mesa de contractació a què es refereix l'apartat 6 de l'article 326 d'aquesta Llei. En tot cas, l'acte d'obertura dels sobres que continguin la part de l'oferta avaluable a través de criteris quantificables mitjançant la mera aplicació de fórmules que estableixen els plecs, ha de ser públic. A aquest efecte, el model d'oferta que figuri com a annex al plec ha de contenir aquests aspectes.

e) En els supòsits en què en el procediment es prevegin criteris d'adjudicació la quantificació dels quals depengui d'un judici de valor, la valoració de les proposicions l'han de fer els serveis tècnics de l'òrgan de contractació en un termini no superior a set dies, i les ha de subscriure el tècnic o els tècnics que facin la valoració.

f) En tot cas, la valoració a què es refereix la lletra anterior s'ha d'efectuar abans de l'acte públic d'obertura del sobre que contingui l'oferta avaluable a través de criteris quantificables mitjançant la mera aplicació de fórmules. En aquest acte públic s'ha de procedir a la lectura del resultat d'aquella.

Després de l'acte públic esmentat, en la mateixa sessió, la mesa ha de procedir a:

1r Amb l'exclusió prèvia, si s'escau, de les ofertes que no compleixin els requeriments del plec, avaluar i classificar les ofertes.

2n Fer la proposta d'adjudicació a favor del candidat amb la millor puntuació.

3r Comprovar en el Registre oficial de licitadors i empreses classificades que l'empresa està degudament constituïda, el signant de la proposició té poder bastant per formular l'oferta, té la solvència econòmica, financera i tècnica o, si s'escau, la classificació corresponent i no està incursa en cap prohibició per contractar.

4t Requerir l'empresa que ha obtingut la millor puntuació mitjançant una comunicació electrònica per tal que constitueixi la garantia definitiva, així com que aporti el compromís a què es refereix l'article 75.2 i la documentació justificativa que disposa efectivament dels mitjans que s'hagi compromès a dedicar o adscriure a l'execució del contracte de conformitat amb l'article 76.2; i tot això en el termini de 7 dies hàbils a comptar de l'enviament de la comunicació.

En cas que l'oferta del licitador que hagi obtingut la millor puntuació es presumeixi que és anormalment baixa perquè es donen els supòsits que preveu l'article 149, la mesa, un cop dutes a terme les actuacions que recullen els punts 1r i 2n anteriors, ha de seguir el procediment que preveu l'article esmentat, si bé el termini màxim perquè el licitador justifiqui la seva oferta no pot superar els 5 dies hàbils des de l'enviament de la comunicació corresponent.

Un cop presentada la garantia definitiva i, en els casos en què sigui preceptiva, amb la fiscalització prèvia del compromís de la despesa per la Intervenció en els termes que preveu la Llei 47/2003, de 26 de novembre, general pressupostària en un termini no superior a 5 dies, s'ha de procedir a adjudicar el contracte a favor del licitador proposat com a adjudicatari, i s'ha de procedir, una vegada adjudicat, a formalitzar-lo.

En cas que en el termini atorgat a aquest efecte el candidat proposat com a adjudicatari no presenti la garantia definitiva, s'ha d'efectuar una proposta d'adjudicació a favor del següent candidat en puntuació, i se li ha d'atorgar el termini corresponent per constituir la garantia definitiva esmentada.

En el supòsit que l'empresari hagi de presentar qualsevol altra documentació que no estigui inscrita en el Registre de licitadors, aquesta s'ha d'aportar en el termini de 7 dies hàbils establert per presentar la garantia definitiva.

g) En els casos en què es presentin a la licitació empresaris estrangers d'un Estat membre de la Unió Europea o signatari de l'Espai Econòmic Europeu, l'acreditació de la seva capacitat, solvència i absència de prohibicions es pot efectuar mitjançant una consulta a la llista oficial corresponent d'operadors econòmics autoritzats d'un Estat membre o bé mitjançant l'aportació de la documentació acreditativa dels aspectes esmentats, que ha de presentar, en aquest últim cas, en el termini concedit per presentar la garantia definitiva.

h) En tot allò que no preveu aquest article s'han d'observar les normes generals aplicables al procediment obert.

5. En els casos de declaració d'urgència de l'expedient de contractació en què el procediment d'adjudicació utilitzat sigui el procediment obert simplificat que regula aquest article, no es produeix la reducció de terminis a què es refereix la lletra b) de l'apartat 2 de l'article 119.

6. En contractes d'obres d'un valor estimat inferior a 80.000 euros, i en contractes de subministraments i de serveis d'un valor estimat inferior a 35.000 euros, excepte els que

tinguin per objecte prestacions de caràcter intel·lectual als quals no és aplicable aquest apartat, el procediment obert simplificat pot seguir la tramitació següent:

a) El termini per presentar proposicions no pot ser inferior a deu dies hàbils, a comptar de l'endemà de la publicació de l'anunci de licitació en el perfil de contractant. No obstant això, quan es tracti de compres corrents de béns disponibles en el mercat, el termini és de 5 dies hàbils.

b) S'eximeixen els licitadors de l'acreditació de la solvència econòmica i financera i tècnica o professional.

c) L'oferta es lliura en un únic sobre o arxiu electrònic i s'avalua, en tot cas, d'acord amb criteris d'adjudicació quantificables mitjançant la mera aplicació de les fórmules que estableixen els plecs.

d) La valoració de les ofertes es pot efectuar automàticament mitjançant dispositius informàtics, o amb la col·laboració d'una unitat tècnica que auxiliï l'òrgan de contractació.

S'ha de garantir, mitjançant un dispositiu electrònic, que les proposicions no s'obren fins que no hagi finalitzat el termini per presentar-les, de manera que no s'ha de celebrar cap acte públic per obrir-les.

e) Les ofertes presentades i la documentació relativa a la seva valoració han de ser accessibles de manera oberta per mitjans informàtics sense cap restricció des del moment en què es notifiqui l'adjudicació del contracte.

f) No es requereix la constitució d'una garantia definitiva.

g) La formalització del contracte es pot efectuar mitjançant la signatura d'acceptació pel contractista de la resolució d'adjudicació.

En tot el que no preveu aquest apartat, s'aplica la regulació general del procediment obert simplificat que preveu aquest article.

Subsecció 3a Procediment restringit

Article 160. *Caracterització.*

1. En el procediment restringit qualsevol empresa interessada pot presentar una sol·licitud de participació en resposta a una convocatòria de licitació.

2. Només poden presentar proposicions els empresaris que, quan ho sol·licitin i en atenció a la seva solvència, siguin seleccionats per l'òrgan de contractació.

Els plecs de clàusules administratives particulars poden preveure primes o compensacions per les despeses en què incorrin els licitadors en presentar la seva oferta en contractes de serveis en els casos en què la seva presentació impliqui la realització de determinats desenvolupaments.

3. En aquest procediment està prohibida tota negociació dels termes del contracte amb els sol·licitants o candidats.

4. Aquest procediment és especialment adequat quan es tracta de serveis intel·lectuals d'una complexitat especial, com és el cas d'alguns serveis de consultoria, d'arquitectura o d'enginyeria.

Article 161. *Sol·licituds de participació.*

1. En els procediments d'adjudicació de contractes subjectes a una regulació harmonitzada, el termini de presentació de les sol·licituds de participació ha de ser suficient per a l'examen adequat dels plecs i de les circumstàncies i condicions rellevants per a l'execució del contracte, tot això en atenció a l'abast i la complexitat del contracte. En qualsevol cas, no pot ser inferior a trenta dies, comptats a partir de la data de l'enviament de l'anunci de licitació a l'Oficina de Publicacions de la Unió Europea.

Quan el termini general de presentació de sol·licituds sigui impracticable perquè es tracta d'una situació d'urgència, en els termes que descriu l'article 119, l'òrgan de contractació per als contractes d'obres, subministraments i serveis pot fixar un altre termini

que no sigui inferior a quinze dies comptats des de la data de l'enviament de l'anunci de licitació.

2. Sense perjudici del que estableix l'apartat 3 de l'article 135 respecte de l'obligació de publicar en primer lloc en el «Diari Oficial de la Unió Europea», en els procediments restringits la publicació de l'anunci de licitació en el perfil de contractant s'ha de fer amb una antelació mínima equivalent al termini fixat per presentar les sol·licituds de participació a l'apartat següent.

3. Si es tracta de contractes no subjectes a una regulació harmonitzada, el termini per presentar sol·licituds de participació és, com a mínim, de quinze dies, comptats des de la publicació de l'anunci de licitació.

4. Les sol·licituds de participació s'han d'acompanyar de la documentació a què es refereix l'article 140, a excepció del document acreditatiu de la constitució de la garantia provisional.

Article 162. *Selecció de candidats.*

1. Amb caràcter previ a l'anunci de licitació, l'òrgan de contractació ha d'haver establert els criteris objectius de solvència, entre els que assenyalen els articles 87 a 91, d'acord amb els quals s'han d'elegir els candidats que s'han de convidar a presentar proposicions.

2. L'òrgan de contractació ha d'assenyalar el nombre mínim d'empresaris als quals ha de convidar a participar en el procediment, que no pot ser inferior a cinc. Quan el nombre de candidats que compleixin els criteris de selecció sigui inferior a aquest nombre mínim, l'òrgan de contractació pot continuar el procediment amb els que reuneixin les condicions exigides, sense que es pugui convidar empresaris que no hagin sol·licitat participar-hi, o candidats que no compleixin aquestes condicions.

Si així ho estima procedent, l'òrgan de contractació també pot fixar el nombre màxim de candidats als quals ha de convidar a presentar una oferta.

En qualsevol cas, el nombre de candidats convidats ha de ser suficient per garantir una competència efectiva.

3. Els criteris o normes objectius i no discriminatoris d'acord amb els quals s'han de seleccionar els candidats, així com el nombre mínim i, si s'escau, el nombre màxim d'aquells que s'ha de convidar a presentar proposicions s'han d'indicar a l'anunci de licitació.

4. L'òrgan de contractació, una vegada comprovada la personalitat i solvència dels sol·licitants, ha de seleccionar els que hagin de passar a la fase següent, als quals ha de convidar, simultàniament i per escrit, a presentar les seves proposicions en el termini que siguin procedent de conformitat amb el que assenyalava l'article 164.

Article 163. *Contingut de les invitacions i informació als candidats.*

1. Les invitacions han de contenir una referència a l'anunci de licitació publicat i han d'indicar la data límit per rebre ofertes; l'adreça a la qual s'hagin d'enviar i la llengua o llengües en què s'hagin de redactar; els documents que, si s'escau, s'hagin d'adjuntar complementàriament; els criteris d'adjudicació del contracte que s'han de tenir en compte i la seva ponderació relativa o, si s'escau, l'ordre decreixent d'importància que tenen atribuït, si no figuren a l'anunci de licitació; i el lloc, dia i hora de l'obertura de proposicions.

2. La invitació als candidats ha de contenir les indicacions pertinents per permetre l'accés per mitjans electrònics als plecs i altra documentació complementària.

Quan, d'acord amb el que disposa l'apartat 2 de l'article 138, estigui permès donar accés per mitjans no electrònics als plecs i altra documentació complementària, la invitació ha d'indicar aquesta circumstància i la manera com la documentació s'ha de posar a disposició dels candidats. En aquest cas, si, a més, aquesta documentació està en poder d'una entitat o un òrgan diferent del que tramita el procediment, la invitació també ha de precisar la manera com es pot sol·licitar la documentació esmentada i, si s'escau, la data límit per fer-ho, així com l'import i les modalitats de pagament de la quantitat que, si

s'escau, s'hagi d'abonar; els serveis competents han de remetre la documentació esmentada sense demora als interessats després de rebre'n la sol·licitud.

Article 164. *Proposicions.*

1. El termini general de presentació de proposicions en els procediments restringits relatius a contractes subjectes a una regulació harmonitzada ha de ser suficient per a l'elaboració adequada de les proposicions en funció de l'abast i la complexitat del contracte. En qualsevol cas, no ha de ser inferior a trenta dies, comptats a partir de la data d'enviament de la invitació escrita.

El termini general que preveu el paràgraf anterior es pot reduir en els casos següents:

a) Si s'ha enviat l'anunci d'informació prèvia, el termini general es pot reduir a deu dies. Aquesta reducció del termini només és admissible quan l'anunci d'informació prèvia s'hagi enviat complint els requisits que estableix la lletra a) de l'apartat 3 de l'article 156.

b) Quan el termini general de presentació de proposicions sigui impracticable perquè es tracta d'una situació d'urgència, en els termes que descriu l'article 119, l'òrgan de contractació pot fixar un altre termini que no sigui inferior a deu dies comptats des de la data de l'enviament de la invitació escrita.

c) Si l'òrgan de contractació accepta la presentació d'ofertes per mitjans electrònics, el termini general de presentació de proposicions es pot reduir en cinc dies.

En les concessions d'obres i de serveis només es pot reduir el termini general quan es doni la circumstància que estableix la lletra c) anterior.

2. En els procediments restringits relatius a contractes no subjectes a una regulació harmonitzada, el termini per presentar proposicions no ha de ser inferior a deu dies, comptats des de la data d'enviament de la invitació.

Article 165. *Adjudicació.*

En l'adjudicació del contracte és aplicable el que preveu aquesta Llei per al procediment obert, llevat del que es refereix a la necessitat de qualificar prèviament la documentació a què es refereix l'article 140.

Subsecció 4a Procediments amb negociació

Article 166. *Caracterització i delimitació de la matèria objecte de negociació.*

1. En els procediments amb negociació l'adjudicació ha de recaure en el licitador justificadament elegit per l'òrgan de contractació, després de negociar les condicions del contracte amb un o diversos candidats.

2. El plec de clàusules administratives particulars ha de determinar els aspectes econòmics i tècnics que, si s'escau, hagin de ser objecte de negociació amb les empreses; la descripció de les necessitats dels òrgans de contractació i de les característiques exigides per als subministraments, les obres o els serveis que s'hagin de contractar; el procediment que s'ha de seguir per negociar, que en tot moment ha de garantir la màxima transparència de la negociació, la seva publicitat i la no-discriminació entre els licitadors que hi participin; els elements de la prestació objecte del contracte que constitueixen els requisits mínims que han de complir totes les ofertes; els criteris d'adjudicació.

La informació facilitada ha de ser prou precisa com perquè els operadors econòmics puguin identificar la naturalesa i l'àmbit de la contractació i decidir si sol·liciten participar en el procediment.

3. Els procediments amb negociació es poden utilitzar en els casos que enumeren els articles 167 i 168. Llevat que es donin les circumstàncies excepcionals que recull l'article 168, els òrgans de contractació han de publicar un anunci de licitació.

Article 167. Supòsits d'aplicació del procediment de licitació amb negociació.

Els òrgans de contractació poden adjudicar contractes utilitzant el procediment de licitació amb negociació en els contractes d'obres, subministraments, serveis, concessió d'obres i concessió de serveis quan es doni alguna de les situacions següents:

a) Quan, per satisfer les necessitats de l'òrgan de contractació, sigui imprescindible que la prestació, tal com està disponible en el mercat, sigui objecte d'un treball previ de disseny o d'adaptació per part dels licitadors.

b) Quan la prestació objecte del contracte inclogui un projecte o solucions innovadores.

c) Quan el contracte no es pugui adjudicar sense negociacions prèvies a causa de circumstàncies específiques vinculades a la naturalesa, la complexitat o la configuració jurídica o financera de la prestació que constitueixi el seu objecte, o pels riscos inherents a aquesta.

d) Quan l'òrgan de contractació no pugui establir amb prou precisió les especificacions tècniques per referència a una norma, avaluació tècnica europea, especificació tècnica comuna o referència tècnica, en els termes que estableix aquesta Llei.

e) Quan en els procediments oberts o restringits seguits prèviament només s'hagin presentat ofertes irregulars o inacceptables.

Es consideren irregulars, en particular, les ofertes que no corresponguin als plecs de la contractació, que s'hagin rebut fora de termini, que mostrin indicis de col·lusió o corrupció o que l'òrgan de contractació les hagi considerat anormalment baixes. Es consideren inacceptables, en particular, les ofertes presentades per licitadors que no tinguin la qualificació requerida i les ofertes amb un preu que excedeixi el pressupost de l'òrgan de contractació tal com s'hagi determinat i documentat abans de l'inici del procediment de contractació.

f) Quan es tracti de contractes de serveis socials personalíssims que tinguin com a una de les seves característiques determinants l'arrelament de la persona en l'entorn d'atenció social, sempre que l'objecte del contracte consisteixi a dotar de continuïtat en l'atenció a les persones que ja eren beneficiàries d'aquest servei.

Article 168. Supòsits d'aplicació del procediment negociat sense publicitat.

Els òrgans de contractació poden adjudicar contractes utilitzant el procediment negociat sense la publicació prèvia d'un anunci de licitació únicament en els casos següents:

a) En els contractes d'obres, subministraments, serveis, concessió d'obres i concessió de serveis, en els casos en què:

1r No s'hagi presentat cap oferta; cap oferta adequada; cap sol·licitud de participació; o cap sol·licitud de participació adequada en resposta a un procediment obert o a un procediment restringit, sempre que les condicions inicials del contracte no es modifiquin substancialment, sense que en cap cas es pugui incrementar el pressupost base de licitació ni modificar el sistema de retribució, i que s'envii un informe a la Comissió Europea quan aquesta així ho sol·liciti.

Es considera que una oferta no és adequada quan no sigui pertinent per al contracte, perquè és manifestament insuficient per satisfer, sense canvis substancials, les necessitats i els requisits de l'òrgan de contractació que especifiquen els plecs que regeixen la contractació. Es considera que una sol·licitud de participació no és adequada si l'empresari de què es tracti ha de ser o pot ser exclòs en virtut dels motius que estableix aquesta Llei o no satisfà els criteris de selecció que estableix l'òrgan de contractació.

2n Quan les obres, els subministraments o els serveis només es puguin encomanar a un empresari determinat, per alguna de les raons següents: que el contracte tingui per objecte la creació o adquisició d'una obra d'art o representació artística única no integrant del patrimoni històric espanyol; que no hi hagi competència per raons tècniques; o que

sigui procedent la protecció de drets exclusius, inclosos els drets de propietat intel·lectual i industrial.

La no-existència de competència per raons tècniques i la protecció de drets exclusius, inclosos els drets de propietat intel·lectual i industrial, només s'apliquen quan no hi hagi una alternativa o un substitut raonable i quan l'absència de competència no sigui conseqüència d'una configuració restrictiva dels requisits i criteris per adjudicar el contracte.

3r Quan el contracte s'hagi declarat secret o reservat, o quan la seva execució s'hagi d'acompanyar de mesures de seguretat especials de conformitat amb la legislació vigent, o quan ho exigeixi la protecció dels interessos essencials de la seguretat de l'Estat i així s'hagi declarat de conformitat amb el que preveu la lletra c) de l'apartat 2 de l'article 19.

b) En els contractes d'obres, subministraments i serveis, en els casos en què:

1r Una urgència imperiosa resultant d'esdeveniments imprevisibles per a l'òrgan de contractació i no imputables a aquest, demani una execució ràpida del contracte que no es pugui aconseguir mitjançant l'aplicació de la tramitació d'urgència que regula l'article 119.

2n Quan es doni la situació a què es refereix la lletra e) de l'article 167, sempre que en la negociació s'incloguin tots els licitadors que, en el procediment antecedent, hagin presentat ofertes de conformitat amb els requisits formals del procediment de contractació, i sempre que les condicions inicials del contracte no es modifiquin substancialment, sense que en cap cas es pugui incrementar el preu de licitació ni modificar el sistema de retribució.

c) En els contractes de subministrament, a més, en els casos següents:

1r Quan els productes es fabriquen exclusivament per a fins de recerca, experimentació, estudi o desenvolupament; aquesta condició no s'aplica a la producció en sèrie destinada a establir la viabilitat comercial del producte o a recuperar els costos de recerca i desenvolupament.

2n Quan es tracti de lliuraments addicionals efectuats pel proveïdor inicial que constitueixin una reposició parcial de subministraments o instal·lacions d'ús corrent, o bé una ampliació dels subministraments o instal·lacions existents, si el canvi de proveïdor obliga l'òrgan de contractació a adquirir material amb característiques tècniques diferents, de manera que doni lloc a incompatibilitats o a dificultats tècniques d'ús i de manteniment desproporcionades. La durada d'aquests contractes, per regla general, no pot ser superior a tres anys.

3r Quan es tracti de l'adquisició en mercats organitzats o borses de primeres matèries de subministraments que cotitzin en aquests.

4t Quan es tracti d'un subministrament concertat en condicions especialment avantatjoses amb un proveïdor que cessi definitivament en les seves activitats comercials, o amb els administradors d'un concurs, o a través d'un acord judicial o un procediment de la mateixa naturalesa.

d) En els contractes de serveis, a més, en el supòsit que el contracte en qüestió sigui la conseqüència d'un concurs de projectes i, d'acord amb les normes aplicables s'hagi d'adjudicar al guanyador. En cas que hi hagi diversos guanyadors, s'han de convidar tots a participar en les negociacions.

Així mateix, quan es tracti d'un servei concertat en condicions especialment avantatjoses amb un proveïdor que cessi definitivament en les seves activitats comercials, o amb els administradors d'un concurs, o a través d'un acord judicial o un procediment de la mateixa naturalesa.

e) En els contractes d'obres i de serveis, a més, quan les obres o serveis que constitueixin el seu objecte consisteixen en la repetició d'altres de similars adjudicats al mateix contractista mitjançant algun dels procediments de licitació que regula aquesta Llei, amb la publicació prèvia de l'anunci de licitació corresponent, sempre que s'ajustin a un projecte base que hagi estat objecte del contracte inicial adjudicat pels procediments

esmentats, que la possibilitat de fer ús d'aquest procediment s'indiqui a l'anunci de licitació del contracte inicial, que l'import de les noves obres o serveis s'hagi tingut en compte en calcular el valor estimat del contracte inicial, i que no hagin transcorregut més de tres anys a partir de la subscripció del contracte inicial. En el projecte base s'ha d'esmentar necessàriament el nombre de possibles obres o serveis addicionals, així com les condicions en què aquests s'han d'adjudicar.

Article 169. Tramitació del procediment de licitació amb negociació.

1. Quan s'acudeixi al procediment de licitació amb negociació perquè concorren les circumstàncies que preveu l'article 167, l'òrgan de contractació, en tot cas, ha de publicar un anunci de licitació en la forma que preveu l'article 135.

2. Són aplicables a la tramitació del procediment de licitació amb negociació, les normes que contenen l'apartat 1 de l'article 160 i els articles 161, 162, 163 i 164.1 relatius al procediment restringit. No obstant això, en cas que es decideixi limitar el nombre d'empreses que es convidarà a negociar, l'òrgan de contractació i els serveis que en depenen, en tot cas, s'han d'assegurar que el nombre mínim de candidats convidats és de tres. Quan el nombre de candidats que compleixin els criteris de selecció sigui inferior a aquest nombre mínim, l'òrgan de contractació pot continuar el procediment amb els que reuneixen les condicions exigides, sense que es puguin convidar empresaris que no hagin sol·licitat participar-hi, o candidats que no compleixin aquestes condicions.

3. Els òrgans de contractació poden articular el procediment que regula aquest article en fases successives, a fi de reduir progressivament el nombre d'ofertes que s'han de negociar mitjançant l'aplicació dels criteris d'adjudicació que assenyalen l'anunci de licitació o el plec de clàusules administratives particulars, en els quals s'ha d'indicar si es farà ús d'aquesta facultat. El nombre de solucions que arribin fins a la fase final ha de ser prou ampli com per garantir una competència efectiva, sempre que s'hagi presentat un nombre suficient de solucions o de candidats adequats.

4. Durant la negociació, les meses de contractació i els òrgans de contractació han de vetllar perquè tots els licitadors rebin un tracte igual. En particular, no han de facilitar, de manera discriminatòria, informació que pugui donar avantatges a determinats licitadors respecte a la resta.

Els òrgans de contractació han d'informar per escrit, a tots els licitadors amb ofertes que no hagin estat excloses, de qualsevol canvi en les especificacions tècniques o altra documentació de la contractació que no estableixi els requisits mínims a què es refereix l'article 166, i els han de donar un termini suficient perquè presentin una nova oferta revisada.

5. Els òrgans de contractació, si s'escau, a través dels serveis tècnics que en depenguin, han de negociar amb els licitadors les ofertes inicials i totes les ofertes ulteriors presentades per aquests, excepte les ofertes definitives a què es refereix l'apartat vuitè del present article, que aquests hagin presentat per millorar el seu contingut i per adaptar-les als requisits que indiquen el plec de clàusules administratives particulars i l'anunci de licitació, si s'escau, i els possibles documents complementaris, amb la finalitat d'identificar la millor oferta, de conformitat amb el que preveu l'article 145.

No s'han de negociar els requisits mínims de la prestació objecte del contracte ni tampoc els criteris d'adjudicació.

6. L'expedient ha de deixar constància de les invitacions cursades, de les ofertes rebudes, de les raons per acceptar-les o rebutjar-les i dels avantatges obtinguts en la negociació.

7. En el curs del procediment les meses de contractació i els òrgans de contractació han de complir la seva obligació de confidencialitat en els termes que estableix aquesta Llei, de manera que no han de revelar als altres participants les dades designades com a confidencials que els hagi comunicat un candidat o licitador sense el consentiment previ d'aquest. Aquest consentiment no pot tenir caràcter general, sinó que ha d'especificar a quina informació es refereix.

8. Quan l'òrgan de contractació decideixi concloure les negociacions, ha d'informar tots els licitadors i ha d'establir un termini comú per presentar ofertes noves o revisades. A continuació, la mesa de contractació ha de verificar que les ofertes definitives s'ajusten als requisits mínims, i que compleixen tots els requisits que estableix el plec; les ha de valorar d'acord amb els criteris d'adjudicació; ha d'elevat la proposta corresponent; i l'òrgan de contractació ha de procedir a adjudicar el contracte.

Article 170. *Especialitats en la tramitació del procediment negociat sense publicitat.*

1. Els òrgans de contractació únicament han de fer ús del procediment negociat sense publicació prèvia d'un anunci de licitació quan es doni alguna de les situacions que estableix l'article 168 i l'han de tramitar d'acord amb les normes que estableix l'article 169, en tot allò que siguin aplicables segons el nombre de participants que concorrin en cada cas, a excepció del que estigui relacionat amb la publicitat prèvia.

2. Quan únicament hi participi un candidat, la mesa de contractació o, si no n'hi ha, l'òrgan de contractació, sempre que sigui possible, ha de negociar amb ell en els termes que assenyala l'apartat 5 de l'article 169.

Article 171. *Informació als licitadors.*

A petició del licitador que hagi presentat una oferta admissible, la mesa de contractació o, si no n'hi ha, els serveis dependents de l'òrgan de contractació, ha de comunicar, com més aviat millor i en tot cas dins dels quinze dies següents al de recepció de la sol·licitud per escrit del licitador, el desenvolupament de les negociacions.

No obstant això, la mesa o, si no n'hi ha, l'òrgan de contractació, pot no comunicar determinades dades emparant-se en l'excepció de confidencialitat que conté l'apartat 3 de l'article 155.

Subsecció 5a Diàleg competitiu

Article 172. *Caracterització.*

1. En el diàleg competitiu, la mesa especial de diàleg competitiu dirigeix un diàleg amb els candidats seleccionats, amb la sol·licitud prèvia d'aquests, a fi de desenvolupar una o diverses solucions susceptibles de satisfer les seves necessitats i que han de servir de base perquè els candidats elegits presentin una oferta.

2. Qualsevol empresa interessada pot presentar una sol·licitud de participació en resposta a un anunci de licitació, i proporcionar la informació i documentació per a la selecció qualitativa que hagi sol·licitat l'òrgan de contractació.

3. El procediment de diàleg competitiu es pot utilitzar en els casos que enumera l'article 167 i ha d'estar precedit de la publicació d'un anunci de licitació.

4. L'òrgan de contractació pot acordar en el document descriptiu l'aplicació del que disposen els apartats 4 i 5 de l'article 234 als contractes que s'adjudiquin mitjançant un diàleg competitiu.

Article 173. *Primes o compensacions.*

1. Amb l'objectiu de fomentar la participació de les empreses que puguin oferir les solucions més apropiades i innovadores, els òrgans de contractació poden establir en el document descriptiu primes o compensacions per a tots o alguns dels participants en el diàleg.

En el supòsit que no es reconeixin primes o compensacions per a tots els participants, aquestes s'han de reconèixer als que van obtenir els primers llocs en l'ordre de classificació de les ofertes. Les quantitats que es fixin han de ser suficients per al compliment de l'objectiu que esmenta el paràgraf anterior.

2. En cas que es reconeixin primes o compensacions, en l'expedient de contractació s'ha d'acreditar la cobertura financera necessària per fer front al pagament que se'n deriva.

3. El pagament de les quantitats a què es refereix el primer apartat d'aquest article s'ha d'efectuar de conformitat amb el que estableix l'article 198, i els terminis que s'hi preveuen es compten a partir de l'endemà del dia en què es va produir la formalització del contracte.

Article 174. *Obertura del procediment i sol·licituds de participació.*

1. Els òrgans de contractació han de donar a conèixer les seves necessitats i els seus requisits en l'anunci de licitació i els han de definir en l'anunci esmentat o en un document descriptiu, que no es pot modificar posteriorment. Al mateix temps i en els mateixos documents, els òrgans de contractació també han de donar a conèixer i definir els criteris d'adjudicació triats i han de donar un termini d'execució aproximat.

2. Són aplicables en aquest procediment les normes del procediment restringit contingudes al primer paràgraf de l'apartat 2 de l'article 160; a l'article 161, excepte el segon paràgraf del seu apartat primer; i als apartats 1, 2, 3 i allò relatiu a la selecció dels sol·licitants de l'apartat 4, tots de l'article 162. No obstant això, en cas que es decideixi limitar el nombre d'empreses que s'ha de convidar a dialogar, l'òrgan de contractació en tot cas s'ha d'assegurar que el nombre mínim de candidats capacitats per executar l'objecte del contracte és de tres.

3. Les invitacions a prendre part en el diàleg han de contenir una referència a l'anunci de licitació publicat i han d'indicar la data i el lloc d'inici de la fase de consulta, la llengua o llengües que s'han d'utilitzar, els documents relatius a les condicions d'aptitud que, si s'escau, s'hagin d'adjuntar, i la ponderació relativa dels criteris d'adjudicació del contracte o, si s'escau, l'ordre decreixent d'importància dels criteris esmentats.

La invitació als candidats ha de contenir les indicacions pertinents per permetre l'accés per mitjans electrònics al document descriptiu i altra documentació complementària.

Quan, d'acord amb el que disposa l'apartat 2 de l'article 138, estigui permès donar accés per mitjans no electrònics al document descriptiu i altra documentació complementària, la invitació ha d'indicar aquesta circumstància i la manera com la documentació s'ha de posar a disposició dels candidats. En aquest cas, si, a més, aquesta documentació està en poder d'una entitat o òrgan diferent del que tramita el procediment, la invitació també ha de precisar la manera com es pot sol·licitar la documentació esmentada i, si s'escau, la data límit per fer-ho, així com l'import i les modalitats de pagament de la quantitat que, si s'escau, s'hagi d'abonar; els serveis competents han de remetre aquesta documentació sense demora als interessats després de rebre la seva sol·licitud.

Article 175. *Diàleg amb els candidats.*

1. La mesa especial del diàleg competitiu ha de desenvolupar amb els candidats seleccionats un diàleg que tingui com a fi determinar i definir els mitjans adequats per satisfer les seves necessitats. En el transcurs d'aquest diàleg, es poden debatre tots els aspectes del contracte amb els candidats seleccionats.

2. Durant el diàleg, la mesa ha de donar un tracte igual a tots els licitadors i, en particular, no ha de facilitar, de manera discriminatòria, cap informació que pugui donar avantatges a determinats licitadors respecte a la resta.

La mesa no pot revelar als altres participants les solucions proposades per un participant o altres dades confidencials que aquest li comuniqui sense el consentiment previ d'aquest participant, en els termes que estableix l'apartat 7 de l'article 169.

3. El procediment es pot articular en fases successives, a fi de reduir progressivament el nombre de solucions que s'han d'examinar durant la fase de diàleg mitjançant l'aplicació dels criteris d'adjudicació indicats en l'anunci de licitació o en el document descriptiu, en els quals s'ha d'indicar si es farà ús d'aquesta possibilitat.

El nombre de solucions que s'examinin en la fase final ha de ser prou ampli com per garantir una competència efectiva entre si, sempre que s'hagi presentat un nombre suficient de solucions o de candidats adequats.

4. A petició del licitador que s'hagi descartat en la fase de diàleg, la mesa ha d'informar com més aviat millor i en tot cas dins dels quinze dies següents al de recepció de la sol·licitud per escrit del licitador, del desenvolupament del diàleg amb els licitadors.

5. La mesa ha de prosseguir el diàleg fins que estigui en condicions de determinar, després de comparar-les, si és necessari, la solució o solucions presentades per cadascun dels participants durant la fase de diàleg que puguin respondre a les seves necessitats.

Una vegada determinada la solució o solucions que l'òrgan de contractació hagi d'adoptar per a l'última fase del procés de licitació, la mesa ha de proposar que es declari la fi del diàleg, així com les solucions que s'han d'adoptar, i s'han de convidar a la fase final els participants que hagin presentat les millors solucions.

Després que l'òrgan de contractació declari tancat el diàleg i n'informi tots els participants, la mesa ha de convidar els participants les solucions dels quals ja s'hagin adoptat a presentar la seva oferta definitiva, basada en la seva solució o solucions viables especificades durant la fase de diàleg, amb indicació de la data límit, l'adreça on s'ha d'enviar i la llengua o llengües en què es puguin redactar.

Article 176. *Presentació, examen de les ofertes i adjudicació.*

1. Les ofertes han d'incloure tots els elements requerits i necessaris per dur a terme el projecte.

La mesa pot sol·licitar precisions o aclariments sobre les ofertes presentades, ajustaments en aquestes ofertes o informació complementària relativa a aquestes, sempre que això no suposi una modificació dels elements fonamentals de l'oferta o de la licitació pública, en particular de les necessitats i dels requisits establerts a l'anunci de licitació o al document descriptiu, quan impliqui una variació que pugui falsejar la competència o tenir un efecte discriminatori.

2. La mesa ha d'avaluar les ofertes presentades pels licitadors en funció dels criteris d'adjudicació establerts a l'anunci de licitació o al document descriptiu i ha de seleccionar l'oferta que presenti la millor relació qualitat-preu d'acord amb la lletra b) de l'apartat 3 de l'article 145.

3. La mesa pot portar a terme negociacions amb el licitador l'oferta del qual es consideri que presenta la millor relació qualitat-preu d'acord amb la lletra b) de l'apartat 3 de l'article 145 amb la finalitat de confirmar compromisos financers o altres condicions que conté l'oferta, per a la qual cosa s'han d'ultimar les condicions del contracte, sempre que amb això no es modifiquin elements substancials de l'oferta o de la licitació pública, en particular les necessitats i els requisits que estableixen l'anunci de licitació o el document descriptiu, i no comporti un risc de falsejament de la competència ni tingui un efecte discriminatori.

4. Un cop elevada la proposta, l'òrgan de contractació ha de procedir a l'adjudicació del contracte.

Subsecció 6a Procediment d'associació per a la innovació

Article 177. *Caracterització del procediment d'associació per a la innovació.*

1. L'associació per a la innovació és un procediment que té com a finalitat el desenvolupament de productes, serveis o obres innovadors i la compra ulterior dels subministraments, serveis o obres resultants, sempre que corresponguin als nivells de rendiment i als costos màxims acordats entre els òrgans de contractació i els participants.

A aquest efecte, en els plecs de clàusules administratives particulars, l'òrgan de contractació ha de determinar quina és la necessitat d'un producte, servei o obra innovadors que no es pot satisfer mitjançant l'adquisició de productes, serveis o obres ja disponibles en el mercat. Així mateix, ha d'indicar quins elements de la descripció constitueixen els requisits mínims que han de complir tots els licitadors, i ha de definir les disposicions aplicables als drets de propietat intel·lectual i industrial. La informació

facilitada ha de ser prou precisa perquè els empresaris puguin identificar la naturalesa i l'àmbit de la solució requerida i decidir si sol·liciten participar en el procediment.

2. L'òrgan de contractació pot decidir crear l'associació per a la innovació amb un o diversos socis que efectuïn separadament activitats de recerca i desenvolupament.

El soci o socis han d'haver estat prèviament seleccionats en la forma que regulen els articles 178 i 179 d'aquesta Llei.

3. Els contractes que s'adjudiquin per aquest procediment es regeixen:

a) En la fase de recerca i desenvolupament, per les normes que s'estableixin per reglament, així com per les prescripcions que contenen els plecs corresponents, i supletòriament per les normes del contracte de serveis.

b) En la fase d'execució de les obres, serveis o subministraments derivats d'aquest procediment, per les normes corresponents al contracte relatiu a la prestació de què es tracti.

Article 178. *Selecció de candidats.*

1. En les associacions per a la innovació, qualsevol empresari pot presentar una sol·licitud de participació en resposta a una convocatòria de licitació, per a la qual cosa ha de proporcionar la informació sobre els criteris objectius de solvència que hagi sol·licitat l'òrgan de contractació.

2. El termini mínim per rebre les sol·licituds de participació és de trenta dies a partir de la data d'enviament de l'anunci de licitació, quan el contracte estigui subjecte a una regulació harmonitzada. Si passa altrament, aquest termini no pot ser inferior a vint dies comptats des de la publicació de l'anunci de licitació en el perfil de contractant.

3. Als efectes de seleccionar els candidats, els òrgans de contractació han d'aplicar, en particular, criteris objectius de solvència relatius a la capacitat dels candidats en els àmbits de la recerca i del desenvolupament, així com en l'elaboració i aplicació de solucions innovadores.

Només els empresaris als quals convidi l'òrgan de contractació després d'avaluar la informació sol·licitada poden presentar projectes de recerca i innovació destinats a respondre a les necessitats que assenyala l'òrgan de contractació que no es puguin satisfer amb les solucions existents.

Els òrgans de contractació poden limitar el nombre de candidats aptes que s'hagin de convidar a participar en el procediment, de conformitat amb l'article 162.2, i són tres el nombre mínim d'empresaris als quals s'ha de convidar a negociar.

Article 179. *Negociació i adjudicació de l'associació.*

1. Un cop conclosa la selecció dels candidats, l'òrgan de contractació els ha de convidar a presentar els seus projectes de recerca i innovació per respondre a les necessitats que s'han de cobrir.

2. Els contractes s'adjudiquen únicament d'acord amb el criteri de la millor relació qualitat-preu, segons el que disposa l'article 145.2.

3. Llevat que es disposi d'una altra manera, els òrgans de contractació han de negociar amb els candidats seleccionats les ofertes inicials i totes les ofertes ulteriors que presentin, excepte l'oferta definitiva, amb la finalitat de millorar-ne el contingut.

No es negocien els requisits mínims ni els criteris d'adjudicació.

4. Les negociacions durant els procediments de les associacions per a la innovació es poden desenvolupar en fases successives, a fi de reduir el nombre d'ofertes que calgui negociar, aplicant els criteris d'adjudicació que especifiquin els plecs de clàusules administratives particulars i recollits en l'anunci de licitació. L'òrgan de contractació ha d'indicar clarament en l'anunci de licitació i en els plecs de clàusules administratives particulars si farà ús d'aquesta opció.

5. Durant la negociació, els òrgans de contractació han de vetllar perquè tots els licitadors rebin igual tracte. Amb aquest fi, no han de facilitar, de forma discriminatòria,

informació que pugui donar avantatges a determinats licitadors respecte a d'altres. Han d'informar per escrit a tots els licitadors amb ofertes que no s'hagin eliminat de conformitat amb l'apartat anterior de qualsevol canvi en les especificacions tècniques o altres documents de la contractació que no sigui la que estableix els requisits mínims. Arran d'aquests canvis, els òrgans de contractació han de donar als licitadors temps suficient perquè puguin modificar i tornar a presentar ofertes modificades, segons que correspongui.

6. Els òrgans de contractació no han de revelar als altres participants les dades confidencials que els hagi comunicat un candidat o licitador participant en la negociació sense l'acord previ d'aquest. Aquest acord no pot adoptar la forma d'una renúncia general, sinó que s'ha de referir a la comunicació intencionada d'informació específica.

Article 180. *Estructura de l'associació per a la innovació.*

1. L'associació per a la innovació s'ha d'estructurar en fases successives seguint la seqüència de les etapes del procés de recerca i innovació, que pot incloure la fabricació dels productes, la prestació dels serveis o la realització de les obres. L'associació per a la innovació ha de fixar uns objectius intermedis que han d'assolir els socis i ha de proveir el pagament de la retribució en terminis adequats.

Sobre la base d'aquests objectius, l'òrgan de contractació pot decidir, al final de cada fase, resoldre l'associació per a la innovació o, en el cas d'una associació per a la innovació amb diversos socis, reduir el nombre de socis mitjançant la resolució dels contractes individuals, sempre que l'òrgan de contractació hagi indicat en els plecs de clàusules administratives particulars que pot fer ús d'aquestes possibilitats i les condicions en què ho pot fer.

En cap cas, la resolució de l'associació per a la innovació o la reducció del nombre de candidats participants ha de donar lloc a indemnització, sense perjudici de la contraprestació que, en les condicions que estableix el plec, correspongui pels treballs efectuats.

2. En el cas de les associacions per a la innovació amb diversos socis, l'òrgan de contractació no ha de revelar als altres socis les solucions proposades o altres dades confidencials que comuniqui un soci en el marc de l'associació sense l'acord d'aquest últim. Aquest acord no pot adoptar la forma d'una renúncia general, sinó que s'ha de referir a la comunicació intencionada d'informació específica.

Article 181. *Adquisicions derivades del procediment d'associació per a la innovació.*

1. Un cop finalitzades les fases de recerca i desenvolupament, l'òrgan de contractació ha d'analitzar si els seus resultats assoleixen els nivells de rendiment i costos acordats i ha de resoldre el que sigui procedent sobre l'adquisició de les obres, serveis o subministraments resultants.

2. Les adquisicions derivades d'associacions per a la innovació s'han d'efectuar en els termes que estableix el plec de clàusules administratives particulars. Quan l'associació es faci amb diversos empresaris, la selecció de l'empresari al qual s'hagin d'efectuar les adquisicions esmentades s'ha de dur a terme sobre la base dels criteris objectius que el plec hagi establert.

3. En cas que l'adquisició de les obres, serveis o subministraments comporti la realització de prestacions successives, l'adquisició només es pot portar a terme durant un període màxim de quatre anys a partir de la recepció de la resolució sobre l'adquisició de les obres, serveis o subministraments a què es refereix l'apartat 1 d'aquest article.

Article 182. *Configuració i seguiment de l'associació per a la innovació per part de l'òrgan de contractació.*

L'òrgan de contractació ha de vetllar perquè l'estructura de l'associació i, en particular, la durada i el valor de les diferents fases reflecteixin el grau d'innovació de la solució proposada i la seqüència de les activitats de recerca i d'innovació necessàries per al

desenvolupament d'una solució innovadora encara no disponible en el mercat. El valor estimat dels subministraments, serveis o obres no ha de ser desproporcionat respecte a la inversió necessària per al seu desenvolupament.

Subsecció 7a Normes especials aplicables als concursos de projectes

Article 183. *Àmbit d'aplicació.*

1. Són concursos de projectes els procediments encaminats a l'obtenció de plans o projectes, principalment en els camps de l'arquitectura, l'urbanisme, l'enginyeria i el processament de dades, a través d'una selecció que, després de la licitació corresponent, s'encarrega a un jurat.

2. Les normes d'aquesta secció s'apliquen als concursos de projectes que responguin a un dels tipus següents:

a) Concursos de projectes organitzats en el marc d'un procediment d'adjudicació d'un contracte de serveis, en els quals eventualment es poden concedir premis o pagaments.

El contracte de serveis que resulti del concurs de projectes, a més, també pot tenir per objecte la direcció facultativa de les obres corresponents, sempre que així s'indiqui en l'anunci de licitació del concurs.

b) Concursos de projectes amb premis o pagaments als participants.

3. Quan l'objecte del contracte de serveis que s'hagi d'adjudicar es refereixi a la redacció de projectes arquitectònics, d'enginyeria i urbanisme que revesteixin una complexitat especial i, quan es contractin conjuntament amb la redacció dels projectes anteriors, als treballs complementaris i a la direcció de les obres, els òrgans de contractació han d'aplicar les normes d'aquesta secció.

4. Es consideren subjectes a una regulació harmonitzada els concursos de projectes amb un valor estimat igual o superior als llindars que fixen les lletres a) i b) de l'apartat 1 de l'article 22 en funció de l'òrgan que efectui la convocatòria.

El valor estimat dels concursos de projectes s'ha de calcular aplicant les regles següents als supòsits que preveu l'apartat 2 d'aquest article: en el cas de la lletra a), s'ha de tenir en compte el valor estimat del contracte de serveis i els eventuals premis o pagaments als participants; en el cas que preveu la lletra b), s'ha de tenir en compte l'import total dels premis i pagaments, i s'hi ha d'incloure el valor estimat del contracte de serveis que es pugui adjudicar ulteriorment d'acord amb la lletra d) de l'article 168, si l'òrgan de contractació ha advertit en l'anunci de licitació la seva intenció d'adjudicar el contracte esmentat.

Article 184. *Bases del concurs.*

1. Les normes relatives a l'organització d'un concurs de projectes s'han d'establir de conformitat amb el que regula la present subsecció i s'han de posar a disposició dels qui estiguin interessats a participar-hi.

2. En cas que s'admetin premis o pagaments, les bases del concurs han d'indicar, segons el cas, la quantitat fixa que s'ha d'abonar en concepte de premis o bé en concepte de compensació per les despeses en què hagin incorregut els participants.

3. En els concursos de projectes, la valoració de les propostes s'ha de referir a la seva qualitat, i els seus valors tècnics, funcionals, arquitectònics, culturals i mediambientals.

Article 185. *Participants.*

1. L'òrgan de contractació pot limitar el nombre de participants en el concurs de projectes. Quan aquest sigui el cas, el concurs ha de constar de dues fases: en la primera l'òrgan de contractació ha de seleccionar els participants entre els candidats que hagin presentat una sol·licitud de participació, mitjançant l'aplicació dels criteris a què es refereix

l'apartat següent; i en la segona l'òrgan de contractació ha de convidar simultàniament i per escrit els candidats seleccionats perquè presentin les seves propostes de projectes davant l'òrgan de contractació en el termini que sigui procedent de conformitat amb el que assenyala l'article 136.

2. En cas que es decideixi limitar el nombre de participants, la selecció d'aquests s'ha d'efectuar aplicant criteris objectius, clars i no discriminatoris, que han de figurar en les bases del concurs i en l'anunci de licitació, sense que l'accés a la participació es pugui limitar a un àmbit territorial determinat, o a persones físiques a exclusió de les jurídiques o a la inversa. En qualsevol cas, en fixar el nombre de candidats convidats a participar, s'ha de tenir en compte la necessitat de garantir una competència real.

3. La segona fase a què es refereix l'apartat 1 d'aquest article es pot dur a terme en dues subfases successives, a fi de reduir el nombre de concursants.

En la primera subfase s'ha de convidar simultàniament i per escrit els candidats seleccionats perquè presentin una idea concisa sobre l'objecte del concurs davant l'òrgan de contractació en el termini que escaigui de conformitat amb el que disposa l'article 136, les quals ha de valorar el jurat segons els criteris d'adjudicació prèviament establerts d'acord amb el que indica l'apartat anterior.

En una segona subfase els participants seleccionats han de ser convidats, també simultàniament i per escrit, perquè presentin les seves propostes de projectes en desenvolupament de la idea inicial en el termini que escaigui d'acord amb el que indica l'article 136, que ha de valorar el jurat de conformitat amb els criteris d'adjudicació que s'hagin establert prèviament.

En qualsevol cas, el nombre de candidats convidats ha de ser suficient per garantir una competència real. El nombre mínim de candidats és de tres.

En tot cas, els participants en el concurs de projectes les idees dels quals s'hagin seleccionat i, per tant, hagin superat la primera subfase, tenen dret a percebre la compensació econòmica per les despeses en què hagin incorregut, a què es refereix l'apartat 2 de l'article anterior.

En els plecs, l'òrgan de contractació ha d'indicar si farà ús d'aquesta opció.

4. En cas que l'òrgan de contractació es proposi adjudicar un contracte de serveis ulterior a un concurs de projectes, mitjançant un procediment negociat sense publicitat, i s'hagi d'adjudicar, d'acord amb les normes que preveu el concurs de projectes, al guanyador o a un dels guanyadors del concurs de projectes, en aquest últim cas, tots els guanyadors del concurs han de ser convidats a participar en les negociacions.

Article 186. *Publicitat.*

1. La licitació del concurs de projectes s'ha de publicar en la forma que preveuen l'article 135 i les altres disposicions d'aquesta Llei que siguin aplicables.

2. Quan l'òrgan de contractació es proposi adjudicar un contracte de serveis ulterior mitjançant un procediment negociat sense publicitat, ho ha d'indicar a l'anunci de licitació del concurs.

3. Els resultats del concurs s'han de publicar en la forma que preveu l'article 154. No obstant això, l'òrgan de contractació pot no publicar la informació relativa al resultat del concurs de projectes quan prevegi que la seva divulgació dificulti l'aplicació de la Llei, sigui contrària a l'interès públic, perjudiqui els interessos comercials legítims d'empreses públiques o privades o pugui perjudicar la competència lleial entre proveïdors de serveis.

Article 187. *Jurat i decisió del concurs.*

1. Una vegada finalitzat el termini de presentació de les propostes de projectes, s'ha de constituir un jurat els membres del qual siguin designats de conformitat amb el que estableixen les bases del concurs.

En els concursos de projectes no hi ha d'haver intervenció de la mesa de contractació. Totes les funcions administratives o d'una altra índole no atribuïdes específicament al jurat les han d'exercir els serveis dependents de l'òrgan de contractació.

2. El jurat ha d'estar compost per persones físiques independents dels participants en el concurs de projectes.

3. Quan s'exigeixi una qualificació professional específica per participar en un concurs de projectes, almenys dos terços dels membres del jurat han de tenir la qualificació esmentada o una altra d'equivalent.

4. El jurat ha d'adoptar les seves decisions o dictàmens amb total autonomia i independència, sobre la base de projectes que se li han de presentar de manera anònima, i tenint en compte únicament els criteris que indica l'anunci de licitació del concurs.

A aquests efectes s'entén per projectes presentats de manera anònima aquells en què no tan sols no figuri el nom del seu autor, sinó que, a més, no continguin dades o indicis de cap tipus que permetin conèixer indirectament la identitat del seu autor o autors.

5. El jurat ha de fer constar en un informe, signat pels seus membres, la classificació dels projectes, tenint en compte els mèrits de cada projecte, juntament amb les seves observacions i qualssevol aspectes que requereixin aclariment, el qual s'ha de traslladar a l'òrgan de contractació.

6. S'ha de respectar l'anonimat fins que el jurat emeti el seu dictamen o decisió.

7. Si és necessari, es pot convidar els participants a respondre preguntes que el jurat hagi inclòs en l'acta per aclarir qualsevol aspecte dels projectes, i s'ha d'aixecar una acta completa del diàleg entre els membres del jurat i els participants.

8. El jurat, una vegada hagi adoptat una decisió, l'ha de traslladar a l'òrgan de contractació perquè aquest procedeixi a l'adjudicació del concurs de projectes al participant indicat pel primer.

9. Els premis i els pagaments que, si s'escau, s'hagin establert en les bases del concurs, s'han d'abonar de conformitat amb el que estableix l'article 198, i s'han de comptar els terminis que s'hi fixen a partir de la notificació de l'adjudicació.

A aquests efectes, en l'expedient de despesa s'ha d'acreditar la cobertura financera necessària per poder fer front als premis o pagaments esmentats.

10. En allò que no preveu aquesta subsecció, el concurs dels projectes es regeix per les normes del procediment restringit en cas que es limiti el nombre de participants, i en cas contrari del procediment obert, en tot allò que no siguin incompatibles i, també, per les disposicions reguladores de la contractació de serveis.

11. Les normes relatives als concursos de projectes que preveu aquesta subsecció són objecte de desplegament reglamentari.

Secció 3a Dels efectes, compliment i extinció dels contractes administratius

Subsecció 1a Efectes dels contractes

Article 188. Règim jurídic.

Els efectes dels contractes administratius es regeixen per les normes a què fa referència l'apartat 2 de l'article 25 i pels plecs de clàusules administratives i de prescripcions tècniques, generals i particulars, o document descriptiu que els substitueixi.

Article 189. Vinculació al contingut contractual.

Els contractes s'han de complir segons les seves clàusules, sense perjudici de les prerrogatives que estableix la legislació a favor de les administracions públiques.

Subsecció 2a Prerogatives de l'Administració pública en els contractes administratius

Article 190. Enumeració.

Dins dels límits i amb subjecció als requisits i efectes que assenyala aquesta Llei, l'òrgan de contractació té la prerrogativa d'interpretar els contractes administratius, resoldre els dubtes que ofereixi el seu compliment, modificar-los per raons d'interès públic, declarar

la responsabilitat imputable al contractista arran de l'execució del contracte, suspendre'n l'execució, acordar-ne la resolució i determinar els efectes d'aquesta.

Igualment, l'òrgan de contractació té les facultats d'inspecció de les activitats desenvolupades pels contractistes durant l'execució del contracte, en els termes i amb els límits que estableix aquesta Llei per a cada tipus de contracte. En cap cas aquestes facultats d'inspecció no poden implicar un dret general de l'òrgan de contractació a inspeccionar les instal·lacions, oficines i altres emplaçaments en què el contractista desenvolupi les seves activitats, llevat que aquests emplaçaments i les seves condicions tècniques siguin determinants per al desenvolupament de les prestacions objecte del contracte. En aquest cas, l'òrgan de contractació ho ha de justificar de manera expressa i detallada en l'expedient administratiu.

Article 191. *Procediment d'exercici.*

1. En els procediments que s'instrueixin per adoptar acords relatius a les prerrogatives que estableix l'article anterior, s'ha de donar audiència al contractista.

2. En l'Administració General de l'Estat, els seus organismes autònoms, entitats gestores i serveis comuns de la Seguretat Social i altres administracions públiques integrants del sector públic estatal, els acords a què es refereix l'apartat anterior s'han d'adoptar amb l'informe previ del servei jurídic corresponent, excepte en els casos que preveuen els articles 109 i 195.

3. No obstant això, és preceptiu el dictamen del Consell d'Estat o òrgan consultiu equivalent de la comunitat autònoma respectiva en els casos i respecte dels contractes que s'indiquen a continuació:

a) La interpretació, nul·litat i resolució dels contractes, quan el contractista formuli oposició.

b) Les modificacions dels contractes quan no estiguin previstes en el plec de clàusules administratives particulars i la seva quantia, aïllada o conjuntament, sigui superior a un 20 per cent del preu inicial del contracte, IVA exclòs, i el seu preu sigui igual o superior a 6.000.000 d'euros.

c) Les reclamacions dirigides a l'Administració amb fonament en la responsabilitat contractual en què aquesta pugui haver incorregut, en els casos en què les indemnitzacions reclamades siguin d'una quantia igual o superior a 50.000 euros. Aquesta quantia es pot rebaixar per la normativa de la comunitat autònoma corresponent.

4. Els acords que adopti l'òrgan de contractació posen fi a la via administrativa i són executius immediatament.

Subsecció 3a Execució dels contractes

Article 192. *Incompliment parcial o compliment defectuós.*

1. Els plecs o el document descriptiu poden preveure penalitats per al cas de compliment defectuós de la prestació objecte d'aquest o per al supòsit d'incompliment dels compromisos o de les condicions especials d'execució del contracte que s'hagin establert de conformitat amb l'apartat 2 de l'article 76 i l'apartat 1 de l'article 202. Aquestes penalitats han de ser proporcionals a la gravetat de l'incompliment i les quanties de cadascuna no poden ser superiors al 10 per cent del preu del contracte, IVA exclòs, ni el total d'aquestes no pot superar el 50 per cent del preu del contracte.

2. Quan el contractista, per causes que li són imputables, hagi incomplert parcialment l'execució de les prestacions definides en el contracte, l'Administració pot optar, ateses les circumstàncies del cas, per la seva resolució o per la imposició de les penalitats que, per a aquests supòsits, determinin el plec de clàusules administratives particulars o el document descriptiu.

3. Els plecs reguladors dels acords marc poden preveure les penalitats que estableix el present article en relació amb les obligacions derivades de l'acord marc i dels contractes que hi estan basats.

Article 193. *Demora en l'execució.*

1. El contractista està obligat a complir el contracte dins del termini total fixat per a la seva realització, així com dels terminis parcials assenyalats per a la seva execució successiva.

2. La constitució en mora del contractista no requereix intimació prèvia per part de l'Administració.

3. Quan el contractista, per causes que li són imputables, hagi incorregut en demora respecte al compliment del termini total, l'Administració pot optar, ateses les circumstàncies del cas, per la resolució del contracte o per la imposició de les penalitats diàries en la proporció de 0,60 euros per cada 1.000 euros del preu del contracte, IVA exclòs.

L'òrgan de contractació pot acordar la inclusió en el plec de clàusules administratives particulars d'unes penalitats diferents a les que enumera el paràgraf anterior quan, tenint en compte les característiques especials del contracte, es consideri necessari per a la seva execució correcta i així es justifiqui en l'expedient.

4. Cada vegada que les penalitats per demora arribin a un múltiple del 5 per 100 del preu del contracte, IVA exclòs, l'òrgan de contractació està facultat per procedir a la seva resolució o acordar la continuïtat de la seva execució amb imposició de noves penalitats.

5. L'Administració té les mateixes facultats a què es refereixen els apartats anteriors respecte a l'incompliment per part del contractista dels terminis parcials, quan s'hagi previst en el plec de clàusules administratives particulars o quan la demora en el compliment d'aquells faci presumir raonablement la impossibilitat de complir el termini total.

Article 194. *Danys i perjudicis i imposició de penalitats.*

1. En els supòsits d'incompliment parcial o compliment defectuós o de demora en l'execució en què no estigui prevista una penalitat o en què aquesta, encara que estigui prevista, no cobreixi els danys causats a l'Administració, aquesta ha d'exigir al contractista la indemnització per danys i perjudicis.

2. Les penalitats que preveuen els dos articles anteriors s'han d'imposar per acord de l'òrgan de contractació, adoptat a proposta del responsable del contracte si s'ha designat, que és immediatament executiu, i s'han de fer efectives mitjançant deducció de les quantitats que, en concepte de pagament total o parcial, s'hagin d'abonar al contractista o sobre la garantia que, si s'escau, s'hagi constituït, quan no es puguin deduir dels pagaments esmentats.

Article 195. *Resolució per demora i ampliació del termini d'execució dels contractes.*

1. En el supòsit a què es refereix l'article 193, si l'Administració opta per la resolució, aquesta l'ha d'acordar l'òrgan de contractació o aquell que tingui atribuïda aquesta competència a les comunitats autònomes, sense cap altre tràmit preceptiu que l'audiència del contractista i, quan aquest formulï oposició, el dictamen del Consell d'Estat o òrgan consultiu equivalent de la comunitat autònoma respectiva.

2. Si el retard és produït per motius no imputables al contractista i aquest ofereix complir els seus compromisos si se li amplia el termini inicial d'execució, l'òrgan de contractació li ha de concedir un termini que ha de ser, almenys, igual al temps perdut, a menys que el contractista en demani un altre de més curt. El responsable del contracte ha d'emetre un informe on es determini si el retard es va produir per motius imputables al contractista.

Article 196. *Indemnització de danys i perjudicis causats a tercers.*

1. És obligació del contractista indemnitzar tots els danys i perjudicis que es causin a tercers com a conseqüència de les operacions que requereixi l'execució del contracte.

2. Quan els danys i perjudicis hagin estat ocasionats com a conseqüència immediata i directa d'un ordre de l'Administració, aquesta n'és responsable dins dels límits que assenyalen les lleis. També l'Administració és responsable dels danys que es causin a tercers com a conseqüència dels vicis del projecte en el contracte d'obres, sense perjudici de la possibilitat de repetir contra el redactor del projecte d'acord amb el que estableixen l'article 315 o el contracte de subministrament de fabricació.

3. Els tercers poden requerir prèviament, dins de l'any següent a la producció del fet, l'òrgan de contractació perquè, un cop escoltat el contractista, es pronunciï sobre a quina de les parts contractants correspon la responsabilitat dels danys. L'exercici d'aquesta facultat interromp el termini de prescripció de l'acció.

4. La reclamació d'aquells es formula, en tot cas, de conformitat amb el procediment que estableix la legislació aplicable a cada supòsit.

Article 197. *Principi de risc i ventura.*

L'execució del contracte es realitza a risc i ventura del contractista, sense perjudici del que estableix per al contracte d'obres l'article 239.

Article 198. *Pagament del preu.*

1. El contractista té dret a l'abonament del preu convingut per la prestació realitzada en els termes que estableixen aquesta Llei i el contracte.

En el supòsit dels contractes basats en un acord marc i dels contractes específics derivats d'un sistema dinàmic de contractació, el pagament del preu el pot fer el peticionari.

2. El pagament del preu es pot fer de manera total o parcial, mitjançant abonaments a compte o, en el cas de contractes de tracte successiu, mitjançant pagament en cada un dels venciments que s'hagin estipulat.

En els casos en què l'import acumulat dels abonaments a compte sigui igual o superior amb motiu del pagament següent al 90 per cent del preu del contracte, incloses, si s'escau, les modificacions aprovades, l'expedient de pagament que es tramiti s'ha d'acompanyar, quan sigui preceptiva, amb la comunicació efectuada a la Intervenció corresponent per a la seva eventual assistència a la recepció en l'exercici de les seves funcions de comprovació material de la inversió.

3. El contractista també té dret a percebre abonaments a compte per l'import de les operacions preparatòries de l'execució del contracte i que estiguin compreses en l'objecte d'aquest, en les condicions que assenyalen els plecs respectius; aquests pagaments s'han d'assegurar mitjançant la prestació de garantia.

4. L'Administració té l'obligació d'abonar el preu dins dels trenta dies següents a la data d'aprovació de les certificacions d'obra o dels documents que acreditin la conformitat amb el que disposa el contracte dels béns lliurats o serveis prestats, sense perjudici del que estableix l'apartat 4 de l'article 210, i, si es demora, ha d'abonar al contractista, a partir del compliment del termini esmentat de trenta dies, els interessos de demora i la indemnització pels costos de cobrament en els termes que preveu la Llei 3/2004, de 29 de desembre, per la qual s'estableixen mesures de lluita contra la morositat en les operacions comercials. Per tal que a l'inici del còmput de termini es puguin meritjar interessos, el contractista ha d'haver complert l'obligació de presentar la factura davant el registre administratiu corresponent en els termes que estableix la normativa vigent sobre factura electrònica, dins el termini establert i en la forma pertinent, en el termini de trenta dies des de la data de lliurament efectiva de les mercaderies o la prestació del servei.

Sense perjudici del que estableixen l'apartat 4 de l'article 210 i l'apartat 1 de l'article 243, l'Administració ha d'aprovar les certificacions d'obra o els documents que acreditin la

conformitat amb el que disposa el contracte dels béns lliurats o serveis prestats dins dels trenta dies següents al lliurament efectiu dels béns o la prestació del servei.

En tot cas, si el contractista incompleix el termini de trenta dies per presentar la factura davant el registre administratiu corresponent en els termes que estableix la normativa vigent sobre factura electrònica, la meritació d'interessos no s'inicia fins que no hagin transcorregut trenta dies des de la data de la presentació correcta de la factura, sense que l'Administració hagi aprovat la conformitat, si escau, i efectuat l'abonament corresponent.

5. Si la demora en el pagament és superior a quatre mesos, el contractista pot procedir, si s'escau, a la suspensió del compliment del contracte, i ha de comunicar a l'Administració, amb un mes d'antelació, aquesta circumstància, als efectes del reconeixement dels drets que puguin derivar de la suspensió, en els termes que estableix aquesta Llei.

6. Si la demora de l'Administració és superior a sis mesos, el contractista té dret, així mateix, a resoldre el contracte i al rescabament dels perjudicis que com a conseqüència d'això se li originin.

7. Sense perjudici del que estableixen les normes tributàries i de la Seguretat Social, els abonaments a compte que siguin procedents per l'execució del contracte només es poden embargar en els supòsits següents:

a) Per al pagament dels salaris meritats pel personal del contractista en l'execució del contracte i de les quotes socials que en deriven.

b) Per al pagament de les obligacions concretes pel contractista amb els subcontractistes i subministradors referides a l'execució del contracte.

8. Les comunitats autònomes poden reduir els terminis de trenta dies, quatre mesos i sis mesos que estableixen els apartats 4, 5 i 6 d'aquest article.

Article 199. *Procediment per fer efectius els deutes de les administracions públiques.*

Transcorregut el termini a què es refereix l'apartat 4 de l'article 198 d'aquesta Llei, els contractistes poden reclamar per escrit a l'Administració contractant el compliment de l'obligació de pagament i, si s'escau, dels interessos de demora. Si, transcorregut el termini d'un mes, l'Administració no ha contestat, s'entén reconegut el venciment del termini de pagament i els interessats poden formular recurs contenciós administratiu contra la inactivitat de l'Administració, i poden sol·licitar com a mesura cautelar el pagament immediat del deute. L'òrgan judicial ha d'adoptar la mesura cautelar, llevat que l'Administració acrediti que no concorren les circumstàncies que justifiquen el pagament o que la quantia reclamada no correspon a la que és exigible, cas en què la mesura cautelar es limita a aquesta última. La sentència ha de condemnar en costes l'Administració demandada en el cas d'estimació total de la pretensió de cobrament.

Article 200. *Transmissió dels drets de cobrament.*

1. Els contractistes que tinguin dret de cobrament davant de l'Administració, el poden cedir conforme a dret.

2. Perquè la cessió del dret de cobrament sigui efectiva davant de l'Administració, és requisit imprescindible la notificació fefaent a aquesta de l'acord de cessió.

3. L'eficàcia de les segones i successives cessions dels drets de cobrament cedits pel contractista queda condicionada al compliment del que disposa el número anterior.

4. Una vegada l'Administració tingui coneixement de l'acord de cessió, el manament de pagament ha de ser expedit a favor del cessionari. Abans que la cessió es posi en coneixement de l'Administració, els manaments de pagament a nom del contractista o del cedent tenen efectes alliberadors.

5. Les cessions anteriors al naixement de la relació jurídica de la qual deriva el dret de cobrament no produeixen efectes davant de l'Administració. En tot cas, l'Administració pot oposar davant del cessionari totes les excepcions causals derivades de la relació contractual.

Article 201. *Obligacions en matèria mediambiental, social o laboral.*

Els òrgans de contractació han d'adoptar les mesures pertinents per garantir que en l'execució dels contractes els contractistes compleixen les obligacions aplicables en matèria mediambiental, social o laboral que estableixen el dret de la Unió Europea, el dret nacional, els convenis col·lectius o les disposicions de dret internacional mediambiental, social i laboral que vinculin l'Estat, i en particular les que estableix l'annex V.

El que indica el paràgraf anterior s'estableix sense perjudici de la potestat dels òrgans de contractació d'adoptar les mesures oportunes per comprovar, durant el procediment de licitació, que els candidats i licitadors compleixen les obligacions a què es refereix el paràgraf esmentat.

L'incompliment de les obligacions referides en el primer paràgraf i, en especial, els incompliments o els retards reiterats en el pagament dels salaris o l'aplicació de condicions salarials inferiors a les derivades dels convenis col·lectius que sigui greu i dolosa, dona lloc a la imposició de les penalitats a què es refereix l'article 192.

Article 202. *Condicions especials d'execució del contracte de caràcter social, ètic, mediambiental o d'un altre ordre.*

1. Els òrgans de contractació poden establir condicions especials en relació amb l'execució del contracte, sempre que estiguin vinculades a l'objecte del contracte, en el sentit de l'article 145, no siguin directament o indirectament discriminatòries, siguin compatibles amb el dret comunitari i s'indiquin en l'anunci de licitació i en els plecs.

En tot cas, és obligatori establir en el plec de clàusules administratives particulars almenys una de les condicions especials d'execució entre les que enumera l'apartat següent.

2. Aquestes condicions d'execució es poden referir, en especial, a consideracions econòmiques, relacionades amb la innovació, de tipus mediambiental o de tipus social.

En particular, es poden establir, entre d'altres, consideracions de tipus mediambiental que persegueixin: la reducció de les emissions de gasos d'efecte d'hivernacle, a fi de contribuir a complir l'objectiu que estableix l'article 88 de la Llei 2/2011, de 4 de març, d'economia sostenible; el manteniment o la millora dels valors mediambientals que es puguin veure afectats per l'execució del contracte; una gestió més sostenible de l'aigua; el foment de l'ús de les energies renovables; la promoció del reciclatge de productes i l'ús d'envasos reutilitzables; o l'impuls del lliurament de productes a granel i la producció ecològica.

Les consideracions de tipus social o relatives a l'ocupació es poden introduir, entre d'altres, amb alguna de les finalitats següents: fer efectius els drets reconeguts en la Convenció de les Nacions Unides sobre els drets de les persones amb discapacitat; contractar un nombre de persones amb discapacitat superior al que exigeix la legislació nacional; promoure l'ocupació de persones amb dificultats especials d'inserció en el mercat laboral, en particular de les persones amb discapacitat o en situació o risc d'exclusió social a través d'empreses d'inserció; eliminar les desigualtats entre l'home i la dona en el mercat esmentat, afavorint l'aplicació de mesures que fomentin la igualtat entre dones i homes a la feina; afavorir una participació més alta de la dona en el mercat laboral i la conciliació del treball i la vida familiar; combatre l'atur, en particular el juvenil, el que afecta les dones i el de llarga durada; afavorir la formació en el lloc de treball; garantir la seguretat i la protecció de la salut al lloc de treball i el compliment dels convenis col·lectius sectorials i territorials aplicables; mesures per prevenir la sinistralitat laboral; altres finalitats que s'estableixin amb referència a l'estratègia coordinada per a l'ocupació, definida a l'article 145 del Tractat de funcionament de la Unió Europea; o garantir el respecte als drets laborals bàsics al llarg de la cadena de producció mitjançant l'exigència del compliment de les convencions fonamentals de l'Organització Internacional del Treball, incloses aquelles consideracions que cerquin afavorir els petits productors de països en desenvolupament, amb els quals es mantenen relacions comercials que els són favorables com ara el

pagament d'un preu mínim i una prima als productors o una transparència i traçabilitat més grans de tota la cadena comercial.

3. Els plecs poden establir penalitats, de conformitat amb el que preveu l'apartat 1 de l'article 192, per al cas d'incompliment d'aquestes condicions especials d'execució, o atribuir-los el caràcter d'obligacions contractuals essencials als efectes que assenyala la lletra f) de l'article 211. Quan l'incompliment d'aquestes condicions no es tipifiqui com a causa de resolució del contracte, aquest pot ser considerat en els plecs, en els termes que s'estableixin per reglament, com a infracció greu als efectes que estableix la lletra c) de l'apartat 2 de l'article 71.

4. Totes les condicions especials d'execució que formin part del contracte són exigides igualment a tots els subcontractistes que participin de la seva execució.

Subsecció 4a Modificació dels contractes

Article 203. *Potestat de modificació del contracte.*

1. Sense perjudici dels supòsits que preveu aquesta Llei respecte a la successió en la persona del contractista, cessió del contracte, revisió de preus i ampliació del termini d'execució, els contractes administratius només es poden modificar per raons d'interès públic en els casos i en la forma que preveu aquesta subsecció, i d'acord amb el procediment regulat a l'article 191, amb les particularitats que preveu l'article 207.

2. Els contractes administratius subscrits pels òrgans de contractació només es poden modificar durant la seva vigència quan es doni algun dels supòsits següents:

- a) Quan així s'hagi previst en el plec de clàusules administratives particulars, en els termes i les condicions que estableix l'article 204;
- b) Excepcionalment, quan sigui necessari fer una modificació que no estigui prevista en el plec de clàusules administratives particulars, sempre que es compleixin les condicions que estableix l'article 205.

En qualsevol altre supòsit, si és necessari que un contracte en vigor s'executi en forma diferent a la pactada, aquest contracte s'ha de resoldre i se n'ha de subscriure un altre sota les condicions pertinents, si s'escau amb convocatòria prèvia i substanciació d'una nova licitació pública de conformitat amb el que estableix aquesta Llei, sense perjudici del que disposa l'apartat 6 de l'article 213 respecte de l'obligació del contractista d'adoptar mesures que siguin necessàries per raons de seguretat, servei públic o possible ruïna.

3. Les modificacions del contracte s'han de formalitzar de conformitat amb el que disposa l'article 153, i s'han de publicar d'acord amb el que estableixen els articles 207 i 63.

Article 204. *Modificacions que preveu el plec de clàusules administratives particulars.*

1. Els contractes de les administracions públiques es poden modificar durant la seva vigència fins a un màxim del vint per cent del preu inicial quan en els plecs de clàusules administratives particulars s'hagi advertit expressament d'aquesta possibilitat, en la forma i amb el contingut següents:

- a) La clàusula de modificació ha d'estar formulada de manera clara, precisa i inequívoca.
- b) Així mateix, pel que fa al contingut, la clàusula de modificació ha de precisar amb el detall suficient: el seu abast, límits i naturalesa; les condicions en què se'n pot fer ús per referència a circumstàncies la concurrència de les quals es pugui verificar de manera objectiva; i el procediment que s'hagi de seguir per fer la modificació. Així mateix, la clàusula de modificació ha d'establir que la modificació no pot suposar l'establiment de nous preus unitaris no previstos en el contracte.

La formulació i el contingut de la clàusula de modificació ha de ser tal que en tot cas permeti els candidats i licitadors comprendre el seu abast exacte i interpretar-la de la mateixa manera i que, d'altra banda, permeti a l'òrgan de contractació comprovar efectivament que els primers compleixin les condicions d'aptitud exigides i valorar correctament les ofertes que aquests presentin.

2. En cap cas els òrgans de contractació no poden preveure en el plec de clàusules administratives particulars modificacions que puguin alterar la naturalesa global del contracte inicial. En tot cas, s'entén que aquesta s'altera si se substitueixen les obres, els subministraments o els serveis que s'han d'adquirir per altres de diferents o es modifica el tipus de contracte. No s'entén que s'altera la naturalesa global del contracte quan se substitueixi alguna unitat d'obra, subministrament o servei puntual.

Article 205. Modificacions que no preveu el plec de clàusules administratives particulars: prestacions addicionals, circumstàncies imprevisibles i modificacions no substancials.

1. Les modificacions que no preveu el plec de clàusules administratives particulars o que, tot i haver-les previst, no s'ajustin al que estableix l'article anterior, només es poden efectuar quan la modificació en qüestió compleixi els requisits següents:

a) Que trobi la seva justificació en algun dels supòsits que enumera l'apartat segon d'aquest article.

b) Que es limiti a introduir les variacions estrictament indispensables per respondre a la causa objectiva que la faci necessària.

2. Els supòsits que eventualment podrien justificar una modificació no prevista, sempre que aquesta compleixi tots els requisits que recull l'apartat primer d'aquest article, són els següents:

a) Quan esdevingui necessari afegir obres, subministraments o serveis addicionals als inicialment contractats, sempre que es donin els dos requisits següents:

1r Que el canvi de contractista no sigui possible per raons de tipus econòmic o tècnic, per exemple que obligui l'òrgan de contractació a adquirir obres, serveis o subministraments amb característiques tècniques diferents dels inicialment contractats, quan aquestes diferències donin lloc a incompatibilitats o a dificultats tècniques d'ús o de manteniment que siguin desproporcionades; i, així mateix, que el canvi de contractista generi inconvenients significatius o un augment substancial de costos per a l'òrgan de contractació.

En cap cas no es considera un inconvenient significatiu la necessitat de formalitzar una nova licitació per permetre el canvi de contractista.

2n Que la modificació del contracte impliqui una alteració en la seva quantia que no excedeixi, aïlladament o conjuntament amb altres modificacions acordades de conformitat amb aquest article, el 50 per cent del seu preu inicial, IVA exclòs.

b) Quan la necessitat de modificar un contracte vigent derivi de circumstàncies sobrevingudes i que siguin imprevisibles en el moment en què va tenir lloc la licitació del contracte, sempre que es compleixin les tres condicions següents:

1r Que la necessitat de la modificació derivi de circumstàncies que una Administració diligent no hauria pogut preveure.

2n Que la modificació no alteri la naturalesa global del contracte.

3r Que la modificació del contracte impliqui una alteració en la seva quantia que no excedeixi, aïlladament o conjuntament amb altres modificacions acordades de conformitat amb aquest article, el 50 per cent del seu preu inicial, IVA exclòs.

c) Quan les modificacions no siguin substancials. En aquest cas se n'ha de justificar especialment la necessitat, i s'han d'indicar les raons per les quals aquestes prestacions no es van incloure en el contracte inicial.

Una modificació d'un contracte es considera substancial quan tingui com a resultat un contracte de naturalesa materialment diferent del subscrit en un principi. En qualsevol cas, una modificació es considera substancial quan es compleixi una o diverses de les condicions següents:

1r Que la modificació introdueixi condicions que, si haguessin figurat en el procediment de contractació inicial, haurien permès la selecció de candidats diferents dels seleccionats inicialment o l'acceptació d'una oferta diferent de l'acceptada inicialment o haurien atret més participants en el procediment de contractació.

En tot cas, es considera que es dona el supòsit que preveu el paràgraf anterior quan l'obra o el servei resultants del projecte original o del plec, respectivament, més la modificació que es pretengui, requereixin una classificació del contractista diferent de la que, si s'escau, es va exigir en el procediment de licitació original.

2n Que la modificació alteri l'equilibri econòmic del contracte en benefici del contractista d'una manera que no estava prevista en el contracte inicial.

En tot cas, es considera que es dona el supòsit que preveu el paràgraf anterior quan, com a conseqüència de la modificació que es pretengui efectuar, s'introduïrien unitats d'obra noves amb un import que representaria més del 50 per cent del pressupost inicial del contracte.

3r Que la modificació amplii de manera important l'àmbit del contracte.

En tot cas, es considera que es dona el supòsit previst en el paràgraf anterior quan:

(i) El valor de la modificació suposi una alteració en la quantia del contracte que excedeixi, aïlladament o conjuntament, el 15 per cent del seu preu inicial, IVA exclòs, si es tracta del contracte d'obres, o el 10 per cent, IVA exclòs, quan es refereixi als altres contractes, o bé que superi el llindar que en funció del tipus de contracte sigui aplicable entre els que assenyalen els articles 20 a 23.

(ii) Les obres, els serveis o els subministraments objecte de modificació estiguin dins de l'àmbit d'un altre contracte, actual o futur, sempre que s'hagi iniciat la tramitació de l'expedient de contractació.

Article 206. *Obligatorietat de les modificacions del contracte.*

1. En els supòsits de modificació del contracte que recull l'article 205, les modificacions acordades per l'òrgan de contractació són obligatòries per als contractistes quan impliquin, aïlladament o conjuntament, una alteració en la seva quantia que no excedeixi el 20 per cent del preu inicial del contracte, IVA exclòs.

2. Quan d'acord amb el que disposa l'apartat anterior la modificació no sigui obligatòria per al contractista, aquesta només ha de ser acordada per l'òrgan de contractació amb la conformitat prèvia per escrit d'aquest; en cas contrari, el contracte es resol de conformitat amb el que estableix la lletra g) de l'apartat 1 de l'article 211.

Article 207. *Especialitats procedimentals.*

1. En el cas que preveu l'article 204, les modificacions contractuals s'han d'acordar en la forma que hagin especificat els plecs de clàusules administratives particulars.

2. Abans modificar el contracte d'acord amb el que disposa l'article 205, s'ha de donar audiència al redactor del projecte o de les especificacions tècniques, si aquests han estat preparats per un tercer aliè a l'òrgan de contractació en virtut d'un contracte de serveis, per tal que, en un termini no inferior a tres dies, formuli les consideracions que consideri convenients.

3. Els òrgans de contractació que hagin modificat un contracte que estigui subjecte a una regulació harmonitzada, a excepció dels contractes de serveis i de concessió de serveis que enumera l'annex IV, en els casos que preveuen les lletres a) i b) de l'apartat 2 de l'article 205, han de publicar en el «Diari Oficial de la Unió Europea» l'anunci de modificació corresponent de conformitat amb el que estableix aquesta Llei.

Així mateix, els òrgans de contractació que hagin modificat un contracte durant la seva vigència, independentment de si aquest està o no subjecte a una regulació harmonitzada i de la causa que justifiqui la modificació, han de publicar en tot cas un anunci de modificació en el perfil de contractant de l'òrgan de contractació en el termini de 5 dies des de l'aprovació d'aquesta, que s'ha d'acompanyar de les al·legacions del contractista i de tots els informes que, si s'escau, s'hagin sol·licitat amb caràcter previ a la seva aprovació, inclosos els aportats per l'adjudicatari o els emesos pel mateix òrgan de contractació.

4. El que disposa aquest article s'entén sense perjudici del que estableix l'article 191.

Subsecció 5a Suspensió i extinció dels contractes

Article 208. *Suspensió dels contractes.*

1. Si l'Administració acorda la suspensió del contracte o la suspensió té lloc per l'aplicació del que disposa l'article 198.5, s'ha d'estendre una acta, d'ofici o a sol·licitud del contractista, en la qual s'han de consignar les circumstàncies que l'han motivat i la situació de fet en l'execució d'aquell.

2. Un cop acordada la suspensió, l'Administració ha d'abonar al contractista els danys i perjudicis efectivament soferts per aquest amb subjecció a les regles següents:

a) Llevat que el plec que regeixi el contracte estableixi una altra cosa, l'abonament esmentat només ha de comprendre, sempre que en els punts 1r a 4t s'acrediti fefaentment la seva realitat, efectivitat i import, els conceptes següents:

1r Despeses per manteniment de la garantia definitiva.

2n Indemnitzacions per extinció o suspensió dels contractes de treball que el contractista tingui concertats per a l'execució del contracte en el moment d'iniciar-se la suspensió.

3r Despeses salarials del personal que necessàriament hagi de quedar adscrit al contracte durant el període de suspensió.

4t Lloguers o costos de manteniment de maquinària, instal·lacions i equips sempre que el contractista acrediti que aquests mitjans no es van poder utilitzar per a altres fins diferents de l'execució del contracte suspès.

5è Un 3 per 100 del preu de les prestacions que hauria d'haver executat el contractista durant el període de suspensió, de conformitat amb el que preveuen el programa de treball o el mateix contracte.

6è Les despeses corresponents a les pòlisses d'assegurança subscrietes pel contractista previstes en el plec de clàusules administratives vinculades a l'objecte del contracte.

b) Només s'han d'indemnitzar els períodes de suspensió que estiguin documentats en l'acta corresponent. El contractista pot demanar que s'estengui l'acta esmentada. Si l'Administració no respon a aquesta sol·licitud, s'entén, llevat que hi hagi una prova en contra, que s'ha iniciat la suspensió en la data assenyalada pel contractista en la seva sol·licitud.

c) El dret a reclamar prescriu al cap d'un any comptat des que el contractista rebi l'ordre de reprendre l'execució del contracte.

Article 209. *Extinció dels contractes.*

Els contractes s'extingeixen pel seu compliment o per resolució, acordada d'acord amb el que regula aquesta subsecció 5a

Article 210. *Compliment dels contractes i recepció de la prestació.*

1. El contracte s'entén complert pel contractista quan aquest hagi realitzat, d'acord amb els termes d'aquest i a satisfacció de l'Administració, la totalitat de la prestació.

2. En tot cas, la seva constatació exigeix per part de l'Administració un acte formal i positiu de recepció o conformitat dins del mes següent al lliurament o realització de l'objecte del contracte, o en el termini que es determini en el plec de clàusules administratives particulars per raó de les seves característiques. A la Intervenció de l'Administració corresponent se li ha de comunicar, quan això sigui preceptiu, la data i el lloc de l'acte, per a la seva eventual assistència en exercici de les seves funcions de comprovació de la inversió.

3. En els contractes s'ha de fixar un termini de garantia a comptar de la data de recepció o conformitat, transcorregut el qual sense objeccions per part de l'Administració, llevat dels supòsits en què s'estableixi un altre termini en aquesta Llei o en altres normes, queda extingida la responsabilitat del contractista. S'exceptuen del termini de garantia els contractes en què per la seva naturalesa o característiques no sigui necessari, cosa que s'ha de justificar degudament en l'expedient de contractació, i consignar-ho expressament en el plec.

4. Excepte en els contractes d'obres, que es regeixen pel que disposa l'article 243, dins el termini de trenta dies a comptar de la data de l'acta de recepció o conformitat, s'ha d'acordar si s'escau i quan la naturalesa del contracte ho exigeixi, i s'ha de notificar al contractista la liquidació corresponent del contracte, i abonar-li, si s'escau, el saldo resultant. No obstant això, si l'Administració pública rep la factura amb posterioritat a la data en què té lloc la recepció esmentada, el termini de trenta dies es compta des que el contractista la presenti correctament en el registre corresponent en els termes que estableix la normativa vigent en matèria de factura electrònica. Si es produeix demora en el pagament del saldo de liquidació, el contractista té dret a percebre els interessos de demora i la indemnització pels costos de cobrament en els termes que preveu la Llei 3/2004, de 29 de desembre, per la qual s'estableixen mesures de lluita contra la morositat en les operacions comercials.

Article 211. Causes de resolució.

1. Són causes de resolució del contracte:

a) La mort o incapacitat sobrevinguda del contractista individual o l'extinció de la personalitat jurídica de la societat contractista, sense perjudici del que preveu l'article 98 relatiu a la successió del contractista.

b) La declaració de concurs o la declaració d'insolvència en qualsevol altre procediment.

c) El mutu acord entre l'Administració i el contractista.

d) La demora en el compliment dels terminis per part del contractista.

En tot cas, el retard injustificat sobre el pla de treballs que estableixen el plec o el contracte, en qualsevol activitat, per un termini superior a un terç del termini de durada inicial del contracte, incloses les pròrrogues possibles.

e) La demora en el pagament per part de l'Administració per un termini superior al que estableix l'apartat 6 de l'article 198 o l'inferior que s'hagi fixat a l'empara del seu apartat 8.

f) L'incompliment de l'obligació principal del contracte.

Així mateix, són causes de resolució del contracte l'incompliment de les obligacions essencials restants sempre que aquestes últimes s'hagin qualificat com a tal en els plecs o en el document descriptiu corresponent, quan concorrin els dos requisits següents:

1r Que aquestes respectin els límits que l'apartat 1 de l'article 34 estableix per a la llibertat de pactes.

2n Que figurin enumerades de manera precisa, clara i inequívoca en els plecs o en el document descriptiu, i no són admissibles clàusules de tipus general.

g) La impossibilitat d'executar la prestació en els termes inicialment pactats, quan no sigui possible modificar el contracte de conformitat amb els articles 204 i 205; o quan,

encara que es donin les circumstàncies que estableix l'article 205, les modificacions impliquin, aïlladament o conjuntament, alteracions del preu d'aquest, en una quantia superior, en més o en menys, al 20 per cent del preu inicial del contracte, a exclusió de l'impost sobre el valor afegit.

h) Les que aquesta Llei assenyali específicament per a cada categoria de contracte.

i) L'impagament, durant l'execució del contracte, dels salaris per part del contractista als treballadors que estiguin participant en aquesta, o l'incompliment de les condicions que estableixen els convenis col·lectius en vigor per a aquests treballadors també durant l'execució del contracte.

2. En els casos en què concorrin diverses causes de resolució del contracte amb diferents efectes pel que fa a les conseqüències econòmiques de l'extinció, s'ha de tenir en compte la que hagi aparegut amb prioritat en el temps.

Article 212. Aplicació de les causes de resolució.

1. La resolució del contracte l'ha d'acordar l'òrgan de contractació, d'ofici o a instància del contractista, si s'escau, seguint el procediment que les normes de desplegament d'aquesta Llei estableixi.

No obstant això, la resolució del contracte per la causa a què es refereix la lletra i) de l'article 211.1 només s'ha d'acordar, amb caràcter general, a instància dels representants dels treballadors en l'empresa contractista; excepte quan els treballadors afectats per l'impagament de salaris siguin treballadors en els quals sigui procedent la subrogació de conformitat amb l'article 130 i l'import dels salaris deguts per l'empresa contractista superi el 5 per cent del preu d'adjudicació del contracte, cas en el qual la resolució la pot acordar directament l'òrgan de contractació d'ofici.

2. La declaració d'insolvència en qualsevol procediment i les modificacions del contracte en els casos en què no es donin les circumstàncies que estableixen els articles 204 i 205, donen sempre lloc a la resolució del contracte.

Són potestatives per a l'Administració i per al contractista la resta de modificacions que no preveu el contracte quan impliquin, aïlladament o conjuntament, una alteració en una quantia que excedeixi el 20 per cent del preu inicial del contracte, IVA exclòs.

En els casos restants, la resolució pot ser instada per aquella part a la qual no li sigui imputable la circumstància que hi doni lloc.

3. Quan la causa de resolució sigui la mort o incapacitat sobrevinguda del contractista individual, l'Administració pot acordar la continuació del contracte amb els seus hereus o successors.

4. La resolució per mutu acord només pot tenir lloc quan no concorri una altra causa de resolució que sigui imputable al contractista, i sempre que raons d'interès públic facin innecessària o inconvenient la permanència del contracte.

5. En cas de declaració en concurs, l'Administració ha de continuar potestativament el contracte si raons d'interès públic així ho aconsellen, sempre que el contractista presti les garanties addicionals suficients per a la seva execució.

En tot cas, s'entén que són garanties suficients:

a) Una garantia complementària d'almenys un 5 per 100 del preu del contracte, que s'ha de prestar en qualsevol de les formes que preveu l'article 108.

b) El dipòsit d'una quantitat en concepte de fiança, que s'ha d'efectuar de conformitat amb el que estableix l'article 108.1, lletra a), i que queda constituïda com a clàusula penal per al cas d'incompliment per part del contractista.

6. En el supòsit de demora a què es refereix la lletra d) de l'apartat primer de l'article anterior, si les penalitats a què dona lloc la demora en el compliment del termini arriben a un múltiple del 5 per cent del preu del contracte, IVA exclòs, cal atènyer-se al que disposa l'apartat 4 de l'article 193.

7. L'incompliment de les obligacions derivades del contracte per part de l'Administració origina la resolució d'aquell només en els casos que preveu aquesta Llei.

8. Els expedients de resolució contractual s'han d'instruir i resoldre en el termini màxim de vuit mesos.

Article 213. *Efectes de la resolució.*

1. Quan la resolució es produeixi per mutu acord, els drets de les parts s'han d'acomodar al que elles hagin estipulat vàlidament.

2. L'incompliment per part de l'Administració de les obligacions del contracte determina per a aquella, amb caràcter general, el pagament dels danys i perjudicis que per tal causa s'irroguen al contractista.

3. Quan el contracte es resolgui per incompliment culpable del contractista, se li ha de confiscar la garantia i, a més, ha d'indemnitzar l'Administració pels danys i perjudicis ocasionats en l'import que excedeixi el de la garantia confiscada.

4. Quan la resolució s'acordi per les causes que recull la lletra g) de l'article 211, el contractista té dret a una indemnització del 3 per cent de l'import de la prestació deixada de realitzar, llevat que la causa sigui imputable al contractista o aquest rebutgi la modificació contractual proposada per l'Administració a l'empara de l'article 205.

5. En tot cas l'acord de resolució ha de contenir pronunciament exprés sobre la procedència o no de la pèrdua, devolució o cancel·lació de la garantia que, si s'escau, hagi estat constituïda.

6. Al temps d'incoar-se l'expedient administratiu de resolució del contracte per les causes que estableixen les lletres b), d), f) i g) de l'apartat 1 de l'article 211, es pot iniciar el procediment per a l'adjudicació del nou contracte, si bé l'adjudicació d'aquest queda condicionada a la terminació de l'expedient de resolució. S'aplica la tramitació d'urgència als dos procediments.

Fins que es formalitzi el nou contracte, el contractista queda obligat, en la forma i amb l'abast que determini l'òrgan de contractació, a adoptar les mesures necessàries per raons de seguretat, o indispensables per evitar un greu trastorn al servei públic o la ruïna del que s'ha construït o fabricat. A falta d'acord, la retribució del contractista la fixa a instància d'aquest òrgan de contractació, una vegada conclosos els treballs i prenent com a referència els preus que van servir de base per a la subscripció del contracte. El contractista pot impugnar aquesta decisió davant l'òrgan de contractació que ha de resoldre el que sigui procedent en el termini de quinze dies hàbils.

Quan el contractista no pugui garantir les mesures indispensables que estableix el paràgraf anterior, l'Administració hi pot intervenir garantint la realització de les mesures esmentades amb els seus propis mitjans o a través d'un contracte amb un tercer.

Subsecció 6a Cessió dels contractes i subcontractació

Article 214. *Cessió dels contractes.*

1. Al marge dels supòsits de successió del contractista de l'article 98 i sense perjudici de la subrogació que es pugui produir a favor del creditor hipotecari de conformitat amb l'article 274.2 o de l'adjudicatari en el procediment d'execució hipotecària en virtut de l'article 275, la modificació subjectiva dels contractes només és possible per cessió contractual, quan obeeixi a una opció inequívoca dels plecs, dins dels límits que estableix el paràgraf següent.

A aquests efectes, els plecs han d'establir necessàriament que el contractista pot cedir els drets i les obligacions que dimanen del contracte a un tercer sempre que les qualitats tècniques o personals del cedent no hagin estat raó determinant de l'adjudicació del contracte, i de la cessió no en resulti una restricció efectiva de la competència en el mercat. Sense perjudici del que estableix l'apartat 2, lletra b), no es pot autoritzar la cessió a un tercer quan aquesta suposi una alteració substancial de les característiques del contractista si aquestes constitueixen un element essencial del contracte.

Els plecs, quan prevegin que els licitadors que resultin adjudicataris constitueixin una societat específicament per a l'execució del contracte, han d'establir la possibilitat de

cessió de les participacions d'aquesta societat; així com el supòsit en què, com que implica un canvi de control sobre el contractista, aquesta cessió de participacions s'hagi d'equiparar a una cessió contractual a l'efecte de la seva autorització d'acord amb el que preveu aquest article. Els plecs poden preveure mecanismes de control de la cessió de participacions que no impliquin un canvi de control en supòsits que estiguin suficientment justificats.

2. Perquè els contractistes puguin cedir els seus drets i obligacions a tercers, els plecs han de preveure, com a mínim, l'exigència dels requisits següents:

a) Que l'òrgan de contractació autoritzi, de forma prèvia i expressa, la cessió. Aquesta autorització s'atorga sempre que es donin els requisits previstos a les lletres següents. El termini per notificar la resolució sobre la sol·licitud d'autorització és de dos mesos, transcorregut el qual s'ha d'entendre atorgada per silenci administratiu.

b) Que el cedent tingui executat almenys un 20 per 100 de l'import del contracte o, quan es tracti d'un contracte de concessió d'obres o concessió de serveis, que n'hagi efectuat l'explotació durant almenys una cinquena part del termini de durada del contracte. No és aplicable aquest requisit si la cessió es produeix trobant-se el contractista en concurs encara que s'hagi obert la fase de liquidació, o ha posat en coneixement del jutjat competent per a la declaració del concurs que ha iniciat negociacions per arribar a un acord de refinançament, o per obtenir adhesions a una proposta anticipada de conveni, en els termes que preveu la legislació concursal.

No obstant això, el creditor pignoratiu o el creditor hipotecari pot sol·licitar la cessió en els supòsits en què en els contractes de concessió d'obres i de concessió de serveis els plecs prevegin, mitjançant clàusules clares i inequívokes, la possibilitat de subrogació d'un tercer en tots els drets i obligacions del concessionari en cas de concurrència d'algun indicatiu clar i predeterminat de la inviabilitat, present o futura, de la concessió, amb la finalitat d'evitar-ne la resolució anticipada.

c) Que el cessionari tingui capacitat per contractar amb l'Administració i la solvència que sigui exigible en funció de la fase d'execució del contracte, i estigui degudament classificat si aquest requisit ha estat exigint al cedent, i no estigui incurs en una causa de prohibició de contractar.

d) Que la cessió es formalitzi, entre l'adjudicatari i el cessionari, en escriptura pública.

3. El cessionari queda subrogat en tots els drets i obligacions que correspondrien al cedent.

Article 215. *Subcontractació.*

1. El contractista pot concertar amb tercers la realització parcial de la prestació amb subjecció al que disposin els plecs, llevat que, de conformitat amb el que estableixen les lletres d) i e) de l'apartat 2n d'aquest article, la prestació o una part d'aquesta l'hagi d'executar directament el primer.

En cap cas la limitació de la subcontractació no pot suposar que es produeixi una restricció efectiva de la competència, sense perjudici del que estableix la present Llei respecte als contractes de caràcter secret o reservat, o aquells l'execució dels quals s'hagi d'acompanyar de mesures de seguretat especials d'acord amb disposicions legals o reglamentàries o quan ho exigeixi la protecció dels interessos essencials de la seguretat de l'Estat.

2. La subscripció dels subcontractes està sotmesa al compliment dels requisits següents:

a) Si així ho preveuen els plecs, els licitadors han d'indicar a l'oferta la part del contracte que tinguin previst subcontractar, assenyalant el seu import, i el nom o el perfil empresarial, definit per referència a les condicions de solvència professional o tècnica, dels subcontractistes als quals s'hagi d'encarregar la realització.

b) En tot cas, el contractista ha de comunicar per escrit, després de l'adjudicació del contracte i, com a molt tard, quan iniciï l'execució d'aquest, a l'òrgan de contractació la

intenció de subscriure els subcontractes, i ha d'assenyalar la part de la prestació que es pretén subcontractar i la identitat, les dades de contacte i el representant o representants legals del subcontractista, i ha de justificar suficientment l'aptitud d'aquest per executar-la per referència als elements tècnics i humans de què disposa i a la seva experiència, i ha d'acreditar que aquest no està incurs en prohibició de contractar d'acord amb l'article 71.

El contractista principal ha de notificar per escrit a l'òrgan de contractació qualsevol modificació que pateixi aquesta informació durant l'execució del contracte principal, i tota la informació necessària sobre els nous subcontractistes.

En el cas que el subcontractista tingui la classificació adequada per realitzar la part del contracte objecte de la subcontractació, la comunicació d'aquesta circumstància és suficient per acreditar-ne l'aptitud.

L'acreditació de l'aptitud del subcontractista es pot efectuar immediatament després de la subscripció del subcontracte si aquesta és necessària per atendre una situació d'emergència o que exigeixi l'adopció de mesures urgents i així es justifica suficientment.

c) Si els plecs han imposat als licitadors l'obligació de comunicar les circumstàncies que assenyalen la lletra a) del present apartat, els subcontractes que no s'ajustin al que indica l'oferta, perquè se subscriuen amb empresaris diferents dels que s'hi indiquen nominativament o perquè es refereixen a parts de la prestació diferents de les que s'hi assenyalen, no es poden subscriure fins que transcorrin vint dies des que s'hagi cursat la notificació i s'hagin aportat les justificacions a què es refereix la lletra b) d'aquest apartat, llevat que amb anterioritat hagin estat autoritzats expressament, sempre que l'Administració no hi hagi notificat dins d'aquest termini la seva oposició. Aquest règim és aplicable igualment si els subcontractistes han estat identificats en l'oferta mitjançant la descripció del seu perfil professional.

Sota la responsabilitat del contractista, els subcontractes es poden concloure sense necessitat de deixar transcórrer el termini de vint dies si la seva subscripció és necessària per atendre una situació d'emergència o que exigeixi l'adopció de mesures urgents i així es justifica suficientment.

d) En els contractes de caràcter secret o reservat, o en aquells l'execució dels quals hagi d'anar acompanyada de mesures de seguretat especials d'acord amb disposicions legals o reglamentàries o quan ho exigeixi la protecció dels interessos essencials de la seguretat de l'Estat, la subcontractació requereix sempre autorització expressa de l'òrgan de contractació.

e) De conformitat amb el que estableix l'apartat 4 de l'article 75, en els contractes d'obres, els contractes de serveis o els serveis o treballs de col·locació o instal·lació en el context d'un contracte de subministrament, els òrgans de contractació poden establir en els plecs que determinades tasques crítiques no puguin ser objecte de subcontractació, les quals les ha d'executar directament el contractista principal. La determinació de les tasques crítiques ha de ser objecte de justificació en l'expedient de contractació.

3. La infracció de les condicions que estableix l'apartat anterior per procedir a la subcontractació, així com la falta d'acreditació de l'aptitud del subcontractista o de les circumstàncies determinants de la situació d'emergència o de les que fan urgent la subcontractació, té, entre d'altres que preveu aquesta Llei, i en funció de la repercussió en l'execució del contracte, alguna de les conseqüències següents, quan així s'hagi previst en els plecs:

a) La imposició al contractista d'una penalitat de fins a un 50 per 100 de l'import del subcontracte.

b) La resolució del contracte, sempre que es compleixin els requisits que estableix el segon paràgraf de la lletra f) de l'apartat 1 de l'article 211.

4. Els subcontractistes queden obligats només davant el contractista principal, que assumeix, per tant, la responsabilitat total de l'execució del contracte davant l'Administració, d'acord estrictament amb els plecs de clàusules administratives particulars o document

descriptiu, i amb els termes del contracte, inclòs el compliment de les obligacions en matèria mediambiental, social o laboral a què es refereix l'article 201.

El coneixement que tingui l'Administració dels subcontractes subscrits en virtut de les comunicacions a què es refereixen les lletres b) i c) de l'apartat 2 d'aquest article, o l'autorització que atorgui en el supòsit que preveu la lletra d) de l'apartat esmentat, no alteren la responsabilitat exclusiva del contractista principal.

5. En cap cas el contractista pot concertar l'execució parcial del contracte amb persones inhabilitades per contractar d'acord amb l'ordenament jurídic o compreses en algun dels supòsits de l'article 71.

6. El contractista ha d'informar els representants dels treballadors de la subcontractació, d'acord amb la legislació laboral.

7. Els subcontractes i els contractes de subministrament a què es refereixen els articles 215 a 217 tenen en tot cas naturalesa privada.

8. Sense perjudici del que estableix la disposició addicional cinquanta-unena, els subcontractistes no tenen acció directa davant de l'Administració contractant per les obligacions contretes amb ells pel contractista com a conseqüència de l'execució del contracte principal i dels subcontractes.

Article 216. *Pagaments a subcontractistes i subministradors.*

1. El contractista està obligat a abonar als subcontractistes o subministradors el preu pactat en els terminis i les condicions que s'indiquen a continuació.

2. Els terminis fixats no poden ser més desfavorables que els que preveu la Llei 3/2004, de 29 de desembre, per la qual s'estableixen mesures de lluita contra la morositat en les operacions comercials, i es computen des de la data en què té lloc l'acceptació o verificació dels béns o serveis pel contractista principal, sempre que el subcontractista o el subministrador hagin lliurat la factura en els terminis establerts legalment.

3. L'acceptació s'ha d'efectuar en un termini màxim de trenta dies des del lliurament dels béns o la prestació del servei. Dins del mateix termini s'han de formular, si s'escau, els motius de disconformitat amb aquesta. En cas que no s'efectuï en el termini esmentat, s'entén que s'han acceptat els béns o s'ha verificat de conformitat la prestació dels serveis.

4. El contractista ha d'abonar les factures en el termini fixat de conformitat amb el que preveu l'apartat 2. En cas de demora en el pagament, el subcontractista o el subministrador té dret al cobrament dels interessos de demora i la indemnització pels costos de cobrament en els termes que preveu la Llei 3/2004, de 29 de desembre, per la qual s'estableixen mesures de lluita contra la morositat en les operacions comercials.

5. Sense perjudici del que disposa l'art. 69 bis del Reglament de l'impost sobre el valor afegit, aprovat pel Reial decret 1624/1992, de 29 de desembre, sobre la remissió electrònica dels registres de facturació, els subcontractistes que estiguin en els supòsits que estableix l'apartat 1 de l'article 4 de la Llei 25/2013, de 27 de desembre, d'impuls de la factura electrònica i creació del registre comptable de factures en el sector públic, han d'utilitzar en la seva relació amb el contractista principal la factura electrònica, quan l'import d'aquesta superi els 5.000 euros, que han de presentar al contractista principal a través del Registre a què es refereix l'apartat 3 de la disposició addicional trenta-dosena, a partir de la data que preveu la disposició esmentada.

En supòsits diferents dels anteriors, és facultatiu per als subcontractistes la utilització de la factura electrònica i la seva presentació en el Registre referit a l'apartat 3 de la disposició addicional trenta-dosena.

La quantia de 5.000 euros es pot modificar mitjançant una ordre del ministre d'Hisenda i Funció Pública.

6. Els subcontractistes no poden renunciar vàlidament, abans o després de la seva adquisició, als drets que tinguin reconeguts per aquest article, sense que sigui aplicable sobre això l'article 1110 del Codi civil.

Article 217. *Comprovació dels pagaments als subcontractistes o subministradors.*

1. Les administracions públiques i altres ens públics contractants poden comprovar el compliment estricte dels pagaments que els contractistes adjudicataris dels contractes públics, qualificats com a tals a l'article 12, han de fer a tots els subcontractistes o subministradors que hi participin.

En aquest cas, els contractistes adjudicataris han de remetre a l'ens públic contractant, quan aquest ho sol·liciti, la relació detallada dels subcontractistes o subministradors que participin en el contracte quan es perfeccioni la seva participació, juntament amb aquelles condicions de subcontractació o subministrament de cadascun d'ells que guardin una relació directa amb el termini de pagament. Així mateix, han d'aportar, a sol·licitud de l'ens públic contractant, el justificant de compliment dels pagaments a aquells una vegada acabada la prestació dins dels terminis de pagament legalment establerts a l'article 216 i a la Llei 3/2004, de 29 de desembre, per la qual s'estableixen mesures de lluita contra la morositat en les operacions comercials en allò que li sigui aplicable. Aquestes obligacions, que en tot cas s'inclouen en els anuncis de licitació i en els corresponents plecs de condicions o en els contractes, es consideren condicions especials d'execució, l'incompliment de les quals, a més de les conseqüències que preveu l'ordenament jurídic, ha de permetre la imposició de les penalitats que a aquest efecte continguin els plecs, responnent a la garantia definitiva de les penalitats que s'imposin per aquest motiu.

2. Les actuacions de comprovació i d'imposició de penalitats per l'incompliment que preveu l'apartat 1 són obligatòries per a les administracions públiques i altres ens públics contractants, en els contractes d'obres i en els contractes de serveis amb valor estimat que superi els 5 milions d'euros i en què l'import de la subcontractació sigui igual o superior al 30 per cent del preu del contracte, en relació amb els pagaments a subcontractistes que hagin assumit contractualment amb el contractista principal el compromís de realitzar determinades parts o unitats d'obra.

Mitjançant una ordre del ministre d'Hisenda i Funció Pública, a proposta de l'Oficina Independent de Regulació i Supervisió de la Contractació, amb l'informe previ de la Comissió Delegada del Govern per a Afers Econòmics, es pot ampliar l'àmbit dels contractes en què aquestes actuacions de comprovació i imposició de penalitats que preveu l'apartat 1 siguin obligatòries.

CAPÍTOL II

Racionalització tècnica de la contractació

Secció 1a Normes generals

Article 218. *Sistemes per a la racionalització de la contractació de les administracions públiques.*

Per racionalitzar i ordenar l'adjudicació de contractes les administracions públiques poden concloure acords marc, articular sistemes dinàmics, o centralitzar la contractació d'obres, serveis i subministraments en serveis especialitzats, de conformitat amb les normes d'aquest capítol.

Secció 2a Acords marc

Article 219. *Funcionalitat i límits.*

1. Un o diversos òrgans de contractació del sector públic poden subscriure acords marc amb una o diverses empreses amb la finalitat de fixar les condicions a què s'han d'ajustar els contractes que pretenguin adjudicar durant un període determinat, en particular pel que fa als preus i, si s'escau, a les quantitats previstes, sempre que el recurs

a aquests instruments no s'efectuï de forma abusiva o de manera que la competència es vegi obstaculitzada, restringida o falsejada.

2. La durada d'un acord marc no pot excedir els quatre anys, llevat de casos excepcionals, degudament justificats. En tot cas, la durada de l'acord marc s'ha de justificar en l'expedient i ha de tenir en compte, especialment, les peculiaritats i característiques del sector d'activitat a què es refereix el seu objecte.

3. La durada dels contractes basats en un acord marc és independent de la durada de l'acord marc i es regeix pel que preveu l'article 29 d'aquesta Llei, relatiu al termini de durada dels contractes i d'execució de la prestació, així com pels plecs reguladors de l'acord marc.

Només es poden adjudicar contractes basats en un acord marc durant la vigència de l'acord marc. La data rellevant per entendre que s'ha complert aquest requisit és:

a) En el cas de contractes basats que per a la seva adjudicació, d'acord amb l'article 221 requereixin la formalització d'una licitació, la data d'enviament als adjudicataris de l'acord marc de les invitacions per participar en la licitació, sempre que les propostes d'adjudicació es rebin dins del termini que estableix per a això l'acord marc corresponent.

b) En el cas de contractes basats l'adjudicació dels quals no requereixi la formalització de licitació, la data rellevant és la de l'adjudicació del contracte basat.

Article 220. *Procediment de subscripció d'acords marc.*

1. Per subscriure un acord marc s'han de seguir les normes de procediment que estableixen les seccions 1a i 2a del capítol I del títol I del llibre segon d'aquesta Llei.

2. La possibilitat d'adjudicar contractes amb base en un acord marc ha d'estar condicionada al fet que en el termini de trenta dies des de la seva formalització s'hagi remès el seu anunci corresponent a l'Oficina de Publicacions de la Unió Europea, en cas que es tracti de contractes subjectes a una regulació harmonitzada, i s'hagi publicat en el perfil de contractant de l'òrgan de contractació, i en el «Butlletí Oficial de l'Estat» en el cas dels acords marc subscrits en l'Administració General de l'Estat.

3. En els casos a què es refereix l'apartat 3 de l'article 155, l'òrgan de contractació pot no publicar determinada informació relativa a l'acord marc, i ho ha de justificar degudament a l'expedient.

Article 221. *Adjudicació de contractes basats en un acord marc.*

1. Només es poden subscriure contractes basats en un acord marc entre les empreses i els òrgans de contractació que hagin estat originàriament parts en aquell, llevat del que disposa l'apartat 4 de l'article 227 en relació amb els acords marc subscrits per centrals de contractació.

2. Els contractes basats en l'acord marc s'adjudiquen d'acord amb el que preveuen els apartats 3, 4 i 5 d'aquest article.

3. Quan l'acord marc s'hagi conclòs amb una única empresa, els contractes basats en aquell s'adjudiquen d'acord amb els termes que s'hi estableixin. Els òrgans de contractació poden consultar per escrit l'empresari, i demanar-li, si és necessari, que completi la seva oferta.

4. Quan l'acord marc s'hagi subscrit amb diverses empreses, l'adjudicació dels contractes que s'hi basen s'ha d'efectuar:

a) Quan l'acord marc estableixi tots els termes, bé sense nova licitació, bé amb nova licitació. La possibilitat d'aplicar els dos sistemes ha d'estar prevista en el plec regulador de l'acord marc i aquest plec ha de determinar els supòsits en què s'ha d'acudir o no a una nova licitació, així com els termes que han de ser objecte de la nova licitació, si aquest és el sistema d'adjudicació aplicable. Per poder adjudicar contractes basats en un acord marc amb tots els termes definits sense nova licitació, és necessari que el plec de l'acord marc prevegi les condicions objectives per determinar quina empresa part de l'acord marc ha de ser adjudicatari del contracte basat i executar la prestació.

Les previsions anteriors també són aplicables a determinats lots d'un acord marc, sempre que, en relació amb aquest lot o lots en concret, s'hagin complert els requisits que fixa l'apartat esmentat i independentment de les previsions dels plecs en relació amb la resta de lots de l'acord marc.

b) Quan l'acord marc no estableixi tots els termes, convidant a una nova licitació a les empreses part de l'acord marc.

5. Quan en aplicació del que disposa l'apartat 4 anterior, per a l'adjudicació d'un contracte basat en un acord marc sigui procedent una nova licitació, aquesta s'ha de basar en els mateixos termes aplicats a l'adjudicació de l'acord marc, i precisar-los si és necessari, o bé en altres termes. En aquest últim cas, és necessari que els termes esmentats s'hagin previst en els plecs de contractació de l'acord marc i es concretin amb caràcter previ a la licitació per a l'adjudicació del contracte basat.

D'altra banda, si els plecs de l'acord marc no recullen de manera precisa la regulació aplicable als contractes basats, aquesta s'ha d'incloure necessàriament en els documents de licitació corresponents als contractes basats esmentats.

6. La licitació per a l'adjudicació dels contractes basats en un acord marc ha de tenir lloc d'acord amb el procediment següent:

a) Per cada contracte que s'hagi d'adjudicar es convida a la licitació totes les empreses part de l'acord marc que, d'acord amb els termes de la seva adjudicació, estiguin en condicions de realitzar l'objecte del contracte basat. La invitació l'han de realitzar els mitjans que s'hagin establert a aquest efecte en el plec regulador de l'acord marc.

No obstant això, quan els contractes que s'han d'adjudicar no estiguin subjectes a una regulació harmonitzada, l'òrgan de contractació pot decidir, justificant-ho degudament a l'expedient, no convidar a la licitació la totalitat de les empreses, sempre que, com a mínim, sol·liciti ofertes a tres.

b) S'ha de concedir un termini suficient per presentar les ofertes relatives a cada contracte basat tenint en compte factors com ara la complexitat de l'objecte del contracte, la pluralitat o no de criteris de valoració, així com la seva complexitat, i el temps necessari per a l'enviament de l'oferta.

c) Les ofertes s'han de presentar per escrit i el seu contingut ha de ser confidencial fins al moment fixat per a la seva obertura.

Les empreses part de l'acord marc convidades a la licitació de conformitat amb el que disposa la lletra a) anterior estan obligades a presentar una oferta vàlida en la licitació per a l'adjudicació del contracte basat, en els termes que fixa el plec de l'acord marc.

d) L'òrgan de contractació pot optar per formalitzar la licitació per adjudicar els contractes basats en un acord marc a través d'una subhasta electrònica per a l'adjudicació del contracte basat de conformitat amb el que estableix l'article 143 d'aquesta Llei, sempre que així ho hagin previst els plecs reguladors de l'acord marc.

e) El contracte s'ha d'adjudicar al licitador que hagi presentat la millor oferta de conformitat amb el que disposa l'article 145, valorada segons els criteris que fixa l'acord marc.

f) La notificació a les empreses no adjudicatàries de l'adjudicació dels contractes basats en un acord marc es pot substituir per una publicació en el mitjà determinat en els plecs reguladors de l'acord marc.

Article 222. *Modificació dels acords marc i dels contractes basats en un acord marc.*

1. Els acords marc i els contractes basats es poden modificar d'acord amb les regles generals de modificació dels contractes. En tot cas, no es poden introduir per contracte basat modificacions substancials respecte del que estableix l'acord marc.

Els preus unitaris resultants de la modificació de l'acord marc no poden superar en un 20 per cent els preus anteriors a la modificació i en cap cas no poden ser preus superiors als que les empreses part de l'acord marc ofereixin en el mercat per als mateixos productes.

2. Sense perjudici del que assenyalava l'apartat anterior, els adjudicataris d'un acord marc poden proposar a l'òrgan de contractació la substitució dels béns adjudicats per d'altres que incorporin avenços o innovacions tecnològiques que millorin les prestacions o característiques dels adjudicats, sempre que el seu preu no incrementi en més del 10 per 100 l'inicial d'adjudicació, llevat que el plec de clàusules administratives particulars hagi establert un altre límit.

Al costat d'això, l'òrgan de contractació, per iniciativa pròpia i amb la conformitat del subministrador, o a instància d'aquest, pot incloure nous béns del tipus adjudicat o similars a aquest quan concorrin motius d'interès públic o de nova tecnologia o configuració respecte dels adjudicats, la comercialització dels quals s'hagi iniciat amb posterioritat a la data límit de presentació d'ofertes, sempre que el seu preu no excedeixi el límit que estableix el paràgraf anterior.

Secció 3a Sistemes dinàmics d'adquisició

Article 223. Delimitació.

1. Els òrgans de contractació poden articular sistemes dinàmics d'adquisició d'obres, serveis i subministraments d'ús corrent les característiques dels quals, generalment disponibles en el mercat, satisfacin les seves necessitats, sempre que el recurs a aquests instruments no s'efectuï de forma que la competència es vegi obstaculitzada, restringida o falsejada.

2. El sistema dinàmic d'adquisició és un procés totalment electrònic, amb una durada limitada i determinada en els plecs, i ha d'estar obert durant tot el període de vigència a qualsevol empresa interessada que compleixi els criteris de selecció.

3. Els òrgans de contractació poden articular el sistema dinàmic d'adquisició en categories definides objectivament de productes, obres o serveis.

Als efectes del paràgraf anterior s'entén que són criteris objectius vàlids per definir les categories, entre d'altres, el volum màxim admissible de contractes que l'òrgan de contractació prevegi adjudicar en el marc del sistema, o la zona geogràfica específica on s'hagin d'executar aquests contractes específics.

Article 224. Implementació.

1. Per contractar en el marc d'un sistema dinàmic d'adquisició els òrgans de contractació han de seguir les normes del procediment restringit, amb les especialitats que estableix aquesta secció.

2. S'han d'admetre en el sistema tots els sol·licitants que compleixin els criteris de selecció, sense que es pugui limitar el nombre de candidats admissibles en el sistema.

3. Quan els òrgans de contractació hagin dividit el sistema en categories de productes, obres o serveis de conformitat amb el que disposa l'article anterior, han d'especificar els criteris de selecció que s'apliquin a cada categoria.

4. Totes les comunicacions que es realitzin en el context d'un sistema dinàmic d'adquisició s'han de fer utilitzant únicament mitjans electrònics, de conformitat amb el que disposa aquesta Llei.

5. Amb caràcter previ a l'adjudicació, en el marc d'un sistema dinàmic d'adquisició, de contractes específics, els òrgans de contractació han de:

a) Publicar un anunci de licitació en el perfil de contractant en el qual es precisi que es tracta d'un sistema dinàmic d'adquisició i el seu període de vigència.

b) Indicar en els plecs, almenys, la naturalesa i la quantitat estimada de compres previstes, així com la informació necessària relativa al sistema dinàmic d'adquisició, en particular el seu mode de funcionament, l'equip electrònic utilitzat i les modalitats i especificacions tècniques de connexió.

c) Indicar tota divisió en categories de productes, obres o serveis i les característiques que defineixen les categories esmentades.

d) Oferir un accés lliure, directe i complet, durant tot el període de vigència del sistema, als plecs de la contractació, de conformitat amb l'article 138.

6. La participació en el sistema és gratuïta per a les empreses, a les quals no es pot carregar cap despesa.

7. Els òrgans de contractació han d'informar la Comissió Europea de qualsevol canvi del període de vigència que estableix l'anunci de licitació de la manera següent:

a) En els casos en què el període de vigència es modifiqui sense que s'hagi acabat el sistema, a través del model d'anunci utilitzat inicialment per a la convocatòria de licitació del sistema dinàmic d'adquisició.

b) En els casos en què hagi conclòs el sistema, a través de l'anunci d'adjudicació del contracte.

Article 225. *Incorporació d'empreses al sistema.*

1. Durant tot el període de vigència del sistema dinàmic d'adquisició, qualsevol empresari interessat pot sol·licitar participar en el sistema en les condicions que exposa l'article anterior.

2. El termini mínim per presentar les sol·licituds de participació és de trenta dies, comptats a partir de la data de l'enviament de l'anunci de licitació a l'Oficina de Publicacions de la Unió Europea. En cap cas no es pot ampliar aquest termini una vegada enviada la invitació escrita als candidats per a la primera contractació específica en el marc del sistema dinàmic d'adquisició.

3. Els òrgans de contractació han d'avaluar aquestes sol·licituds de participació, de conformitat amb els criteris de selecció, en el termini dels deu dies hàbils següents a la seva recepció.

Aquest termini es pot prorrogar a quinze dies hàbils en casos concrets justificats, en particular si és necessari examinar documentació complementària o verificar d'una altra manera si es compleixen els criteris de selecció.

No obstant el que disposa el paràgraf anterior, mentre la invitació per a la primera contractació específica en el marc del sistema dinàmic d'adquisició no s'hagi enviat, l'òrgan de contractació pot ampliar novament el termini d'avaluació. Durant aquest temps destinat a l'avaluació de les sol·licituds, l'òrgan de contractació no pot enviar cap invitació per presentar ofertes.

Els òrgans de contractació han d'indicar en els plecs si hi ha possibilitat de pròrroga del termini a què es refereix aquest apartat i, en cas afirmatiu, la seva durada.

4. Els òrgans de contractació han d'informar com més aviat millor a l'empresa que va sol·licitar adherir-se al sistema dinàmic d'adquisició si ha estat admesa o no.

5. Quan els candidats hagin acreditat el compliment dels criteris de selecció mitjançant la presentació de la declaració responsable a què es refereix l'article 140 d'aquesta Llei, els òrgans de contractació els poden exigir en qualsevol moment del període de vigència del sistema dinàmic d'adquisició que presentin una nova declaració responsable renovada i actualitzada. Aquesta l'ha d'aportar el candidat dins del termini de cinc dies hàbils comptats a partir de la data en què aquest va ser requerit.

Durant tot el període de vigència del sistema dinàmic d'adquisició és aplicable l'apartat 3 de l'article 140.

Article 226. *Adjudicació dels contractes específics en el marc d'un sistema dinàmic d'adquisició.*

1. Cada contracte que es pretengui adjudicar en el marc d'un sistema dinàmic d'adquisició ha de ser objecte d'una licitació.

2. Els òrgans de contractació han de convidar totes les empreses que hagin estat admeses prèviament en el sistema dinàmic d'adquisició a presentar una oferta en cada licitació que se celebri en el marc del sistema esmentat, amb subjecció al que disposen l'apartat 4 de l'article 162 i l'apartat 2 de l'article 163.

Quan el sistema dinàmic d'adquisició s'hagi articulat en diverses categories de productes, obres o serveis, els òrgans de contractació han de convidar totes les empreses que prèviament hagin estat admeses en la categoria corresponent.

3. El termini mínim per presentar ofertes és de deu dies, comptats a partir de la data d'enviament de la invitació escrita.

4. Els òrgans de contractació han d'adjudicar el contracte específic al licitador que hagi presentat la millor oferta, d'acord amb els criteris d'adjudicació que detalla l'anunci de licitació per al sistema dinàmic d'adquisició. Quan sigui procedent, aquests criteris es poden formular amb més precisió en la invitació als candidats. Segons el que disposa l'article 167 lletra e), es consideren irregulars o inacceptables les ofertes que no s'ajustin al que preveuen els plecs; les que s'hagin presentat fora de termini; les que mostrin indicis de col·lusió o corrupció; les que hagin estat considerades anormalment baixes per l'òrgan de contractació; o aquelles amb un preu superior al pressupost base de licitació.

Secció 4a Centrals de contractació

Subsecció 1a Normes generals

Article 227. *Funcionalitat i principis d'actuació.*

1. Les entitats del sector públic poden centralitzar la contractació d'obres, serveis i subministraments, i atribuir-la a serveis especialitzats.

2. Les centrals de contractació han d'actuar adquirint subministraments i serveis per a altres ens del sector públic, o adjudicant contractes o establint acords marc i sistemes dinàmics d'adquisició per a la realització d'obres, subministraments o serveis destinats a aquests.

3. Les centrals de contractació s'han de subjectar, en l'adjudicació dels contractes, acords marc i sistemes dinàmics d'adquisició que subscriuguin, a les disposicions d'aquesta Llei i les seves normes de desplegament.

4. En els acords marc de contractació centralitzada es poden subscriure contractes basats entre les empreses i ens del sector públic part de l'acord marc, així com per altres ens del sector públic, sempre que aquests ens, entitats o organismes s'hagin identificat en el plec regulador de l'acord marc, i s'hagi fet constar aquesta circumstància en la convocatòria de licitació.

Article 228. *Creació de centrals de contractació per les comunitats autònomes i entitats locals.*

1. La creació de centrals de contractació per les comunitats autònomes i l'àmbit subjectiu a què s'estenen s'ha d'efectuar de la forma que prevegin les normes de desplegament d'aquesta Llei que aquelles dictin en exercici de les seves competències.

2. Sense perjudici del que disposa l'apartat 10 de la disposició addicional tercera, en l'àmbit de l'Administració local, les corporacions locals poden crear centrals de contractació per acord del Ple. Les ciutats autònomes de Ceuta i Melilla també poden crear les seves pròpies centrals de contractació.

3. Mitjançant els acords corresponents, les comunitats autònomes, les ciutats autònomes de Ceuta i Melilla i les entitats locals, així com els organismes i les entitats que depenen dels anteriors, es poden adherir a sistemes d'adquisició centralitzada d'altres entitats del sector públic incloses en l'àmbit d'aplicació d'aquesta Llei. L'adhesió al sistema estatal de contractació centralitzada s'ha d'efectuar d'acord amb el que disposen els apartats 2, 3 i 4 de l'article 229 d'aquesta Llei. En cap cas una mateixa administració, ens o organisme no pot contractar la provisió de la mateixa prestació a través de diverses centrals de contractació.

Subsecció 2a Contractació centralitzada en l'àmbit estatal. Sistema estatal de contractació centralitzada

Article 229. Règim general.

1. El ministre d'Hisenda i Funció Pública pot declarar de contractació centralitzada els subministraments, obres i serveis que es contractin de forma general i amb característiques essencialment homogènies, i determinar les condicions en què s'ha de produir el procés de centralització.

2. La declaració a què es refereix l'apartat anterior implica que la contractació dels subministraments, obres i serveis que s'hi inclouen l'han d'efectuar, amb caràcter obligatori, a través del sistema estatal de contractació centralitzada, els ens, les entitats i els organismes que indiquen les lletres a), b), c), d) i g) de l'apartat 1r de l'article 3 d'aquesta Llei que pertanyin al sector públic estatal, llevat que els contractes s'hagin declarat de caràcter secret o reservat d'acord amb el que disposa la legislació reguladora dels secrets oficials.

3. La resta d'entitats del sector públic poden concloure un acord d'adhesió amb la Direcció General de Racionalització i Centralització de la Contractació del Ministeri d'Hisenda i Funció Pública per contractar les obres, serveis i subministraments declarats de contractació centralitzada, a través del sistema estatal de contractació centralitzada.

4. El contingut i procediment dels acords d'adhesió a què es refereix l'apartat anterior s'ha d'establir mitjançant una ordre del ministre d'Hisenda i Funció Pública.

5. L'òrgan de contractació del sistema estatal de contractació centralitzada és la Junta de Contractació Centralitzada, adscrita a la Direcció General de Racionalització i Centralització de la Contractació del Ministeri d'Hisenda i Funció Pública, sense perjudici del que disposa l'apartat 6 següent sobre la competència per contractar en el cas de contractes basats amb destinataris que siguin entitats adherides.

La Direcció General de Racionalització i Centralització de la Contractació ha de prestar el suport tècnic necessari per al funcionament adequat del sistema estatal de contractació centralitzada i ha d'exercir la resta de funcions que li atribueixi l'ordenament jurídic.

6. L'òrgan de contractació per a l'adjudicació dels contractes basats en un acord marc o dels contractes adjudicats en el marc d'un sistema dinàmic d'adquisició el destinatari del qual sigui una Administració, organisme o entitat adherida, ha de ser el que preveuen les normes generals aplicables a les administracions, organismes o entitats esmentats.

La Junta de Contractació Centralitzada ha d'establir per a cada acord marc i sistema dinàmic d'adquisició les mesures que consideri adequades per garantir que els expedients de contractació tramitats per les entitats adherides, la seva aplicació de les regles de licitació i selecció dels contractistes, les adjudicacions que acordin i l'execució dels contractes basats, compleixen els termes i les condicions que estableixen els plecs que regeixen els acords i sistemes esmentats, per a la qual cosa pot acordar la utilització d'eines informàtiques específiques, l'emissió d'informes preceptius i vinculants o qualsevol altre mitjà adequat amb aquest fi.

7. La contractació d'obres, subministraments o serveis centralitzats es pot efectuar a través dels procediments següents:

- a) Mitjançant la conclusió del contracte corresponent, que s'ha d'adjudicar d'acord amb les normes procedimentals que conté el capítol I del títol I del present llibre.
- b) A través d'acords marc.
- c) A través de sistemes dinàmics d'adquisició.

En els casos en què l'òrgan de contractació dels contractes basats en un acord marc o dels contractes específics en el marc d'un sistema dinàmic d'adquisició sigui la Junta de Contractació Centralitzada i sigui necessari efectuar una nova licitació, les actuacions relatives a aquesta licitació prèvies a l'adjudicació les ha de dur a terme, amb caràcter general, l'organisme destinatari de la prestació.

En cas que siguin diversos els destinataris, aquestes actuacions les ha de dur a terme la Direcció General de Racionalització i Centralització de la Contractació o bé l'organisme destinatari que aquesta designi, en aplicació dels criteris que a aquest efecte hagin establert els plecs. Si no n'hi ha, les actuacions les ha de dur a terme la Direcció General de Racionalització i Centralització de la Contractació.

8. La conclusió pels ens integrats en l'àmbit obligatori del sistema estatal d'adquisició centralitzada d'acords marc que tinguin per objecte béns, serveis o obres no declarats de contractació centralitzada i que n'afectin més d'un, o d'acords marc l'objecte dels quals siguin béns, serveis o obres que es contractin de forma general i amb característiques essencialment homogènies, requereix l'informe favorable previ de la Direcció General de Racionalització i Centralització de la Contractació del Ministeri d'Hisenda i Funció Pública, que s'ha d'obtenir abans d'iniciar el procediment dirigit a la seva adjudicació.

9. La recepció i el pagament dels béns i serveis l'han d'efectuar els organismes peticionaris d'aquests en els contractes basats en un acord marc i en els contractes específics adjudicats en el marc d'un sistema dinàmic d'adquisició.

Article 230. Adquisició centralitzada d'equips i sistemes per al tractament de la informació.

1. La competència per adquirir equips i sistemes per al tractament de la informació i els seus elements complementaris o auxiliars en l'àmbit obligatori definit en l'apartat 2 de l'article anterior que no hagin estat declarats d'adquisició centralitzada de conformitat amb el que aquest assenyala, correspon, en tot cas, a l'òrgan de contractació del sistema estatal de contractació centralitzada, escoltats els departaments ministerials o organismes interessats en la compra pel que fa les seves necessitats.

2. El ministre d'Hisenda i Funció Pública pot atribuir la competència per adquirir els béns a què es refereix aquest article a altres òrgans de l'Administració General de l'Estat, els seus organismes autònoms, entitats gestores i serveis comuns de la Seguretat Social i entitats públiques estatals, quan circumstàncies especials o el volum d'adquisicions que realitzin ho aconsellin.

TÍTOL II

Dels diferents tipus de contractes de les administracions públiques

CAPÍTOL I

Del contracte d'obres

Secció 1a Actuacions preparatòries del contracte d'obres

Article 231. Projecte d'obres.

1. En els termes que preveu aquesta Llei, l'adjudicació d'un contracte d'obres requereix la prèvia elaboració, supervisió, aprovació i replantejament del projecte corresponent que ha de definir amb precisió l'objecte del contracte. L'aprovació del projecte correspon a l'òrgan de contractació llevat que aquesta competència estigui específicament atribuïda a un altre òrgan per una norma jurídica.

2. En el supòsit d'adjudicació conjunta de projecte i obra, l'execució d'aquesta queda condicionada a la supervisió, aprovació i replantejament del projecte per l'òrgan de contractació.

Article 232. Classificació de les obres.

1. Als efectes de l'elaboració dels projectes, les obres es classifiquen, segons l'objecte i la naturalesa, en els grups següents:

- a) Obres de primer establiment, reforma, restauració, rehabilitació o gran reparació.
- b) Obres de reparació simple.

- c) Obres de conservació i manteniment.
 - d) Obres de demolició.
2. Són obres de primer establiment les que donen lloc a la creació d'un bé immoble.
 3. El concepte general de reforma abraça el conjunt d'obres d'ampliació, millora, modernització, adaptació, adequació o reforç d'un bé immoble ja existent.
 4. Es consideren obres de reparació les necessàries per esmenar un menyscabament produït en un bé immoble per causes fortuïtes o accidentals. Quan afectin fonamentalment l'estructura resistent tenen la qualificació de gran reparació i, en cas contrari, de reparació simple.
 5. Si el menyscabament es produeix en el temps per l'ús natural del bé, les obres necessàries per esmenar-lo tenen el caràcter de conservació. Les obres de manteniment tenen el mateix caràcter que les de conservació.
 6. Són obres de restauració les que tenen per objecte reparar una construcció conservant-ne l'estètica, respectant-ne el valor històric i mantenint-ne la funcionalitat.
 7. Són obres de rehabilitació les que tenen per objecte reparar una construcció conservant-ne l'estètica, respectant-ne el valor històric i dotant-la d'una nova funcionalitat que sigui compatible amb els elements i valors originals de l'immoble.
 8. Són obres de demolició les que tenen per objecte l'enderroc o la destrucció d'un bé immoble.

Article 233. *Contingut dels projectes i responsabilitat derivada de la seva elaboració.*

1. Els projectes d'obres han de comprendre, almenys:
 - a) Una memòria en què es descrigui l'objecte de les obres, que ha de recollir els antecedents i la situació prèvia a les obres, les necessitats a satisfer i la justificació de la solució adoptada, i es detallin els factors de tot tipus que cal tenir en compte.
 - b) Els plans de conjunt i de detall necessaris perquè l'obra quedi perfectament definida, així com els que delimitin l'ocupació de terrenys i la restitució de servituds i altres drets reals, si s'escau, i serveis afectats per l'execució.
 - c) El plec de prescripcions tècniques particulars, on s'ha de fer la descripció de les obres i se n'ha de regular l'execució, amb expressió de la forma en què aquesta es portarà a terme, les obligacions de tipus tècnic que corresponguin al contractista, i la manera com es portarà a terme el mesurament de les unitats executades i el control de qualitat dels materials utilitzats i del procés d'execució.
 - d) Un pressupost, integrat o no per diversos de parcials, amb expressió dels preus unitaris i dels descompostos, si s'escau, estat de mesuraments i els detalls necessaris per fer-ne la valoració. El pressupost s'ha d'ordenar per obres elementals, en els termes que s'estableixin per reglament.
 - e) Un programa de desenvolupament dels treballs o pla d'obra de caràcter indicatiu, amb previsió, si s'escau, del temps i cost.
 - f) Les referències de tot tipus en què es fonamenta el replantejament de l'obra.
 - g) L'estudi de seguretat i salut o, si s'escau, l'estudi bàsic de seguretat i salut, en els termes que preveuen les normes de seguretat i salut en les obres.
 - h) Tota la documentació que estigui prevista en normes de caràcter legal o reglamentari.
2. No obstant això, per als projectes d'obres de primer establiment, reforma o gran reparació inferiors a 500.000 euros de pressupost base de licitació, IVA exclòs, i per a la resta de projectes enumerats a l'article anterior, es pot simplificar, refundre o fins i tot suprimir algun o alguns dels documents anteriors en la forma que determinin les normes de desplegament d'aquesta Llei, sempre que la documentació resultant sigui suficient per definir, valorar i executar les obres que compregui. Amb tot, només es pot prescindir de la documentació indicada a la lletra g) de l'apartat anterior en els casos en què estigui previst en la normativa específica que la regula.

3. Llevat que això sigui incompatible amb la naturalesa de l'obra, el projecte ha d'incloure un estudi geotècnic dels terrenys sobre els quals s'executarà, així com els informes i estudis previs necessaris per a la millor determinació de l'objecte del contracte.

4. Quan l'elaboració del projecte hagi estat contractada íntegrament per l'Administració, el seu autor o autors incorren en responsabilitat en els termes que estableix aquesta Llei. En el supòsit que la prestació es porti a terme en col·laboració amb l'Administració i sota la seva supervisió, les responsabilitats es limiten a l'àmbit de la col·laboració.

Quan el projecte inclogui un estudi geotècnic i aquest no ha previst determinades circumstàncies que suposen un increment en més del 10 per cent del preu inicial del contracte en execució, al seu autor o autors els és exigible la indemnització que estableix l'article 315, si bé el percentatge del 20 per cent que aquest indica al seu apartat 1 s'ha de substituir, a aquests efectes, pel 10 per cent.

5. Els projectes s'han de subjectar a les instruccions tècniques que siguin de compliment obligatori.

6. Quan les obres siguin objecte d'explotació per l'Administració pública, el projecte s'ha d'acompanyar del valor actual net de les inversions, costos i ingressos que ha d'obtenir l'Administració que explotará l'obra.

Article 234. *Presentació del projecte per l'empresari.*

1. La contractació conjunta de l'elaboració del projecte i l'execució de les obres corresponents té caràcter excepcional i només es pot efectuar en els supòsits següents la concurrència dels quals s'ha de justificar degudament en l'expedient:

a) Quan motius de tipus tècnic obliguin necessàriament a vincular l'empresari als estudis de les obres. Aquests motius han d'estar lligats al destí o a les tècniques d'execució de l'obra.

b) Quan es tracti d'obres la dimensió excepcional o dificultats tècniques singulars de les quals requereixin solucions aportades amb mitjans i capacitat tècnica pròpies de les empreses.

2. En tot cas, la licitació d'aquest tipus de contracte requereix la redacció prèvia per l'Administració o entitat contractant de l'avantprojecte o document similar corresponent i només, quan per causes justificades sigui convenient a l'interès públic, es pot limitar a redactar les bases tècniques a què s'hagi d'ajustar el projecte.

3. El contractista ha de presentar el projecte a l'òrgan de contractació per a la seva supervisió, aprovació i replantejament. Si s'observen defectes o referències de preus inadequats en el projecte rebut, se n'ha de requerir l'esmena al contractista, en els termes de l'article 314, sense que es pugui iniciar l'execució d'obra fins que no s'efectuï una nova supervisió, aprovació i replantejament del projecte. En el supòsit que l'òrgan de contractació i el contractista no arribin a un acord sobre els preus, l'últim queda exonerat d'executar les obres, sense cap altre dret davant l'òrgan de contractació que el pagament dels treballs de redacció del projecte corresponent.

4. En els casos a què es refereix aquest article, la iniciació de l'expedient i la reserva de crèdit corresponent han de fixar l'import màxim previst que el futur contracte pot assolir. No obstant això, no s'ha de procedir a la fiscalització de la despesa, a la seva aprovació, ni a l'adquisició del compromís generat per aquesta, fins que no es coneguin l'import i les condicions del contracte d'acord amb la proposició seleccionada, circumstàncies que s'han de recollir en el plec de clàusules administratives particulars corresponent.

5. Quan es tracti de l'elaboració d'un projecte d'obres singulars d'infraestructures hidràuliques o de transport l'entitat o complexitat de les quals no permeti establir l'import estimatiu de la realització de les obres, la previsió del preu màxim a què es refereix l'apartat anterior s'ha de limitar exclusivament al projecte. L'execució de l'obra queda supeditada a l'estudi de la viabilitat del seu finançament i a la tramitació de l'expedient de despesa corresponent.

En el supòsit que es renunciï a l'execució de l'obra o no es produeixi pronunciament en un termini de tres mesos, llevat que el plec de clàusules n'estableixi un altre de més llarg, el contractista té dret al pagament del preu del projecte incrementat en el 5 per 100 com a compensació.

Article 235. Supervisió de projectes.

Abans de l'aprovació del projecte, quan el pressupost base de licitació del contracte d'obres sigui igual o superior a 500.000 euros, IVA exclòs, els òrgans de contractació han de sol·licitar un informe de les corresponents oficines o unitats de supervisió dels projectes encarregades de verificar que s'han tingut en compte les disposicions generals de caràcter legal o reglamentari i la normativa tècnica que siguin aplicables per a cada tipus de projecte. La responsabilitat per l'aplicació incorrecta d'aquestes en els diferents estudis i càlculs s'exigeix de conformitat amb el que disposa l'apartat 4 de l'article 233 d'aquesta Llei.

En els projectes de pressupost base de licitació inferior a l'assenyalat, l'informe té caràcter facultatiu, llevat que es tracti d'obres que afectin l'estabilitat, la seguretat o l'estanquitat de l'obra, cas en què l'informe de supervisió és igualment preceptiu.

Article 236. Replantejament del projecte.

1. Aprovat el projecte i prèviament a l'aprovació de l'expedient de contractació de l'obra, se n'ha d'efectuar el replantejament, el qual consisteix a comprovar la realitat geomètrica de l'obra i la disponibilitat dels terrenys necessaris per a la seva execució normal. Així mateix, s'han de comprovar tots els supòsits que figurin en el projecte elaborat i siguin bàsics per al contracte que s'ha de subscriure.

2. En la tramitació dels expedients de contractació referents a obres d'infraestructures hidràuliques, de transport i de carreteres, es dispensa del requisit previ de disponibilitat dels terrenys, si bé no es pot iniciar l'execució de les obres mentre no s'hagi formalitzat l'ocupació en virtut de la Llei d'expropiació forçosa vigent.

3. En els casos de cessió de terrenys o locals per entitats públiques, és suficient per acreditar la disponibilitat dels terrenys l'aportació dels acords de cessió i acceptació pels òrgans competents.

4. Una vegada realitzat el replantejament s'ha d'incorporar el projecte a l'expedient de contractació.

Secció 2a Execució del contracte d'obres

Article 237. Comprovació del replantejament.

L'execució del contracte d'obres comença amb l'acta de comprovació del replantejament. A aquests efectes, dins del termini que es consigni en el contracte, que no pot ser superior a un mes des de la data de la formalització llevat dels casos excepcionals justificats, el servei de l'Administració encarregada de les obres ha d'efectuar, en presència del contractista, la comprovació del replantejament fet prèviament a la licitació, estendre acta del resultat, que ha de ser signada per les dues parts interessades, i remetre'n un exemplar a l'òrgan que va subscriure el contracte.

Article 238. Execució de les obres i responsabilitat del contractista.

1. Les obres s'han d'executar amb estricta subjecció a les estipulacions que conté el plec de clàusules administratives particulars i al projecte que serveix de base al contracte i d'acord amb les instruccions que en interpretació tècnica d'aquest doni al contractista la direcció facultativa de les obres.

2. Quan les instruccions siguin de caràcter verbal, han de ser ratificades per escrit en el termini més breu possible, perquè siguin vinculants per a les parts.

3. Durant el desenvolupament de les obres i fins que es compleixi el termini de garantia el contractista és responsable de tots els defectes que es puguin advertir en la construcció.

Article 239. *Força major.*

1. En casos de força major i sempre que no hi hagi actuació imprudent per part del contractista, aquest té dret a una indemnització pels danys i perjudicis que se li hagin produït en l'execució del contracte.

2. Tenen la consideració de casos de força major els següents:

- a) Els incendis causats per l'electricitat atmosfèrica.
- b) Els fenòmens naturals d'efectes catastròfics, com sismes submarins, terratrèmols, erupcions volcàniques, moviments del terreny, temporals marítims, inundacions o altres de semblants.
- c) Les destrosses ocasionades violentament en temps de guerra, robatoris tumultuosos o alteracions greus de l'ordre públic.

Article 240. *Certificacions i abonaments a compte.*

1. Als efectes del pagament, l'Administració ha d'expedir mensualment, en els primers deu dies següents al mes a què corresponguin, certificacions que compreguin l'obra executada d'acord amb el projecte durant el període de temps esmentat, llevat que hi hagi prevenció en contra en el plec de clàusules administratives particulars; aquests abonaments tenen el concepte de pagaments a compte subjectes a les rectificacions i variacions que es produeixin en el mesurament final i sense suposar de cap manera aprovació i recepció de les obres que comprenen.

En aquests abonaments a compte s'ha d'observar el que disposa el paràgraf segon de l'apartat 2 de l'article 198.

2. El contractista també té dret a percebre abonaments a compte sobre el seu import per les operacions preparatòries realitzades com ara instal·lacions i provisió de materials o equips de maquinària pesants adscrits a l'obra, en les condicions que assenyalin els plecs de clàusules administratives particulars respectius i de conformitat amb el règim i els límits que amb caràcter general es determinin reglamentàriament, i ha d'assegurar els dits pagaments mitjançant la prestació de garantia.

Article 241. *Obres a un tant alçat i obres amb preu tancat.*

1. Quan la naturalesa de l'obra ho permeti, es pot establir el sistema de retribució a un tant alçat, sense existència de preus unitaris, d'acord amb el que estableixen els apartats següents quan el criteri de retribució es configuri com de preu tancat o en les circumstàncies i condicions que determinin les normes de desplegament d'aquesta Llei per a la resta dels casos.

2. El sistema de retribució a un tant alçat es pot configurar, si s'escau, com de preu tancat, amb l'efecte que el preu ofert per l'adjudicatari s'ha de mantenir invariable i no són abonables les modificacions del contracte que siguin necessàries per corregir errors o omissions patits en la redacció del projecte.

3. La contractació d'obres a un tant alçat amb preu tancat requereix que es compleixin les condicions següents:

a) Que ho prevegi el plec de clàusules administratives particulars del contracte; aquest pot establir que algunes unitats o parts de l'obra s'excloguin d'aquest sistema i s'abonin per preus unitaris.

b) Les unitats d'obra el preu de les quals s'hagi d'abonar d'acord amb aquest sistema han d'estar prèviament definides en el projecte i s'han d'haver replantejat abans de la licitació. L'òrgan de contractació ha de garantir als interessats l'accés al terreny on s'han

d'ubicar les obres, per tal que puguin realitzar sobre aquest les comprovacions que considerin oportunes amb suficient antelació a la data límit de presentació d'ofertes.

c) Que el preu corresponent als elements del contracte o unitats d'obra contractats pel sistema de tant alçat amb preu tancat sigui abonat mensualment, en la mateixa proporció que l'obra executada el mes a què correspongui guardi amb el total de la unitat o element d'obra de què es tracti.

d) Quan en el plec s'autoritzi als licitadors la presentació de variants sobre determinats elements o unitats d'obra que d'acord amb el plec de clàusules administratives particulars del contracte hagin de ser ofertes pel preu tancat, les variants esmentades han de ser ofertes sota la modalitat esmentada.

En aquest cas, els licitadors estan obligats a presentar un projecte bàsic el contingut del qual s'ha de determinar en el plec de clàusules administratives particulars del contracte.

L'adjudicatari del contracte en el termini que determini el plec ha d'aportar el projecte de construcció de les variants ofertes, per a la preceptiva supervisió i aprovació. En cap cas el preu o el termini de l'adjudicació ha de patir variació com a conseqüència de l'aprovació d'aquest projecte.

Secció 3a Modificació del contracte d'obres

Article 242. Modificació del contracte d'obres.

1. Són obligatòries per al contractista les modificacions del contracte d'obres que s'acordin de conformitat amb el que estableix l'article 206. En cas que la modificació suposi supressió o reducció d'unitats d'obra, el contractista no té dret a reclamar cap indemnització.

2. Quan les modificacions suposin la introducció d'unitats d'obra no previstes en el projecte o les característiques de les quals difereixin de les que aquest fixa, i no sigui necessari efectuar una nova licitació, els preus aplicables han de ser fixats per l'Administració, amb l'audiència prèvia del contractista per un termini mínim de tres dies hàbils. Si el contractista no accepta els preus fixats, l'òrgan de contractació les pot contractar amb un altre empresari en els mateixos preus que hagi fixat, executar-les directament o optar per la resolució del contracte de conformitat amb l'article 211 d'aquesta Llei.

3. Quan la modificació prevegi unitats d'obra que hagin de quedar ocultes posteriorment i definitivament, abans d'efectuar-ne el mesurament parcial, s'ha de comunicar a la Intervenció de l'Administració corresponent, amb una antelació mínima de cinc dies, perquè, si ho considera oportú, pugui acudir a l'acte esmentat en les seves funcions de comprovació material de la inversió, i això, sense perjudici, una vegada acabades les obres, d'efectuar la recepció, de conformitat amb el que disposa l'apartat 1 de l'article 243, en relació amb l'apartat 2 de l'article 210.

4. Quan el director facultatiu de l'obra consideri necessària una modificació del projecte i es compleixin els requisits que a aquest efecte regula aquesta Llei, ha de sol·licitar a l'òrgan de contractació autorització per iniciar l'expedient corresponent, que s'ha de substanciar amb les actuacions següents:

- a) Redacció de la modificació del projecte i aprovació tècnica d'aquesta.
- b) Audiència del contractista i del redactor del projecte, per un termini mínim de tres dies.
- c) Aprovació de l'expedient per l'òrgan de contractació, així com de les despeses complementaris necessàries.

No obstant això, no tenen la consideració de modificacions:

i. L'excés de mesuraments, entenent com a tal la variació que durant l'execució correcta de l'obra es produeixi exclusivament en el nombre d'unitats realment executades sobre les previstes en els mesuraments del projecte, sempre que en global no representin

un increment de la despesa superior al 10 per cent del preu del contracte inicial. Aquest excés de mesuraments s'ha de recollir en la certificació final de l'obra.

ii. La inclusió de preus nous, fixats contradictòriament pels procediments establerts en aquesta Llei i en les seves normes de desplegament, sempre que no suposin un increment del preu global del contracte ni afectin unitats d'obra que en el seu conjunt excedeixi el 3 per cent del pressupost primitiu d'aquest.

5. Quan la tramitació d'una modificació exigeixi la suspensió temporal total de l'execució de les obres i això ocasioni greus perjudicis per a l'interès públic, el ministre, si es tracta de l'Administració General de l'Estat, els seus organismes autònoms, entitats gestores i serveis comuns de la Seguretat Social i altres entitats públiques integrants del sector públic estatal, pot acordar que continuïn provisionalment tal com estigui previst en la proposta tècnica que elabori la direcció facultativa, sempre que l'import màxim previst no superi el 20 per cent del preu inicial del contracte, IVA exclòs, i existeixi crèdit adequat i suficient per al seu finançament.

L'expedient de continuació provisional a tramitar a l'efecte exigeix exclusivament la incorporació de les actuacions següents:

a) Proposta tècnica motivada efectuada pel director facultatiu de l'obra, on figuri l'import aproximat de la modificació, la descripció bàsica de les obres a realitzar i la justificació que la modificació es troba en un dels supòsits que preveu l'apartat 2 de l'article 203.

b) Audiència del contractista.

c) Conformitat de l'òrgan de contractació.

d) Certificat d'existència de crèdit.

e) Informe de l'Oficina de Supervisió de Projectes, en cas que en la proposta tècnica motivada s'introdueixin preus nous. L'informe ha de motivar l'adequació dels nous preus als preus generals del mercat, de conformitat amb el que estableix l'apartat 3 de l'article 102.

En el termini de sis mesos comptats des de l'acord d'autorització provisional ha d'estar aprovat tècnicament el projecte, i en el de vuit mesos l'expedient de la modificació del contracte.

Dins del termini de vuit mesos s'han d'executar preferentment, de les unitats d'obra previstes, les parts que no hagin de quedar posteriorment i definitivament ocultes.

L'autorització del ministre per iniciar provisionalment les obres, que, si s'escau, únicament pot ser objecte de delegació en els secretaris d'Estat del departament ministerial, implica en l'àmbit de l'Administració General de l'Estat l'aprovació de la despesa, sense perjudici dels ajustos que s'hagin d'efectuar en el moment de l'aprovació de la modificació del contracte.

Les obres executades dins del termini de vuit mesos han de ser objecte de certificació i abonament en els termes que preveu la present Llei amb la singularitat següent:

Les certificacions que s'han d'expedir durant la tramitació de l'expedient modificat que compreguin unitats no previstes en el projecte inicial han de prendre com a referència els preus que figurin a la proposta tècnica motivada, els abonaments de la qual tenen el concepte de pagaments a compte provisionals subjectes a les rectificacions i variacions que puguin resultar una vegada s'aprovi el projecte modificat, tot això sense perjudici de les rectificacions i variacions que es produeixin en el mesurament final i sense suposar de cap manera aprovació i recepció de les obres que comprenen.

Secció 4a Compliment del contracte d'obres

Article 243. Recepció i termini de garantia.

1. A la recepció de les obres quan finalitzin i als efectes que estableix aquesta Llei, ha de concórrer un facultatiu designat per l'Administració representant d'aquesta, el

facultatiu encarregat de la direcció de les obres i el contractista assistit, si ho considera oportú, del seu facultatiu.

Dins el termini de tres mesos comptats a partir de la recepció, l'òrgan de contractació ha d'aprovar la certificació final de les obres executades, que ha de ser abonada al contractista a compte de la liquidació del contracte en el termini que preveu aquesta Llei.

En el cas d'obres amb un valor estimat que superi els dotze milions d'euros en què les operacions de liquidació i mesurament siguin especialment complexes, els plecs poden preveure que el termini de tres mesos per aprovar la certificació final al qual es refereix el paràgraf anterior pot ser ampliat, sempre que no superi en cap cas els cinc mesos.

2. Si les obres es troben en bon estat i d'acord amb les prescripcions previstes, el funcionari tècnic designat per l'Administració contractant i representant d'aquesta les ha de donar per rebudes i aixecar l'acta corresponent; s'inicia llavors el termini de garantia.

Quan les obres no es trobin en estat de ser rebudes s'ha de fer constar així en l'acta, i el director de les obres ha d'assenyalar els defectes observats i detallar les instruccions necessàries, i fixar un termini per posar-hi remei. Si transcorregut el termini el contractista no ho ha efectuat, se li pot concedir un altre termini improrrogable o declarar resolt el contracte.

3. El termini de garantia s'ha d'establir en el plec de clàusules administratives particulars atenent la naturalesa i complexitat de l'obra i no pot ser inferior a un any llevat de casos especials.

Dins el termini de quinze dies anteriors al compliment del termini de garantia, el director facultatiu de l'obra, d'ofici o a instància del contractista, ha de redactar un informe sobre l'estat de les obres. Si aquest és favorable, el contractista queda rellevat de tota responsabilitat, tret del que disposa l'article següent, i s'ha de procedir a la devolució o cancel·lació de la garantia, a la liquidació del contracte i, si s'escau, al pagament de les obligacions pendents que s'ha d'efectuar en el termini de seixanta dies. En cas que l'informe no sigui favorable i els defectes observats siguin deguts a deficiències en l'execució de l'obra i no a l'ús del que s'ha construït, durant el termini de garantia, el director facultatiu ha de dictar les instruccions oportunes al contractista per a la deguda reparació del que s'ha construït, i concedir-li un termini per a això durant el qual continua encarregat de la conservació de les obres, sense dret a percebre cap quantitat per ampliació del termini de garantia.

4. No obstant això, en les obres la perdurabilitat de les quals no tingui finalitat pràctica com les de sondejos i prospeccions que hagin resultat infructuoses o que per la seva naturalesa exigeixin treballs que excedeixin el concepte de mera conservació com els de dragatges, no s'ha d'exigir termini de garantia.

5. Poden ser objecte de recepció parcial aquelles parts d'obra susceptibles de ser executades per fases que puguin ser lliurades a l'ús públic, segons el que estableix el contracte.

6. Sempre que per raons excepcionals d'interès públic degudament motivades a l'expedient l'òrgan de contractació acordi l'ocupació efectiva de les obres o la seva posada en servei per a l'ús públic, fins i tot sense el compliment de l'acte formal de recepció, des que concorrin les circumstàncies esmentades es produeixen els efectes i les conseqüències propis de l'acte de recepció de les obres i en els termes en què reglamentàriament s'estableixin.

Article 244. *Responsabilitat per vicis ocults.*

1. Si l'obra s'arruïna o pateix deterioraments greus incompatibles amb la seva funció amb posterioritat a l'expiració del termini de garantia per vicis ocults de la construcció, a causa d'incompliment del contracte per part del contractista, aquest ha de respondre dels danys i perjudicis que es produeixen o es manifestin durant un termini de quinze anys a comptar de la recepció.

Així mateix, el contractista ha de respondre durant el termini esmentat dels danys materials causats en l'obra per vicis o defectes que afectin la cimentació, els suports, les bigues, els forjats, els murs de càrrega o altres elements estructurals, i que comprometin

directament la resistència mecànica i l'estabilitat de la construcció, comptats des de la data de recepció de l'obra sense reserves o des de la seva esmena.

2. Les accions per exigir la responsabilitat que preveu l'apartat anterior per danys materials dimanants dels vicis o defectes prescriuen en el termini de dos anys a comptar des que es produeixin o es manifestin els danys esmentats, sense perjudici de les accions que puguin subsistir per exigir responsabilitats per incompliment contractual.

3. Si, un cop transcorregut el termini de quinze anys que estableix el primer apartat d'aquest article, no s'ha manifestat cap dany o perjudici, queda totalment extingida qualsevol responsabilitat del contractista.

Secció 5a Resolució del contracte d'obres

Article 245. Causes de resolució.

Són causes de resolució del contracte d'obres, a més de les generals de la Llei, les següents:

- a) La demora injustificada en la comprovació del replantejament.
- b) La suspensió de la iniciació de les obres per un termini superior a quatre mesos.
- c) La suspensió de les obres per un termini superior a vuit mesos per part de l'Administració.
- d) El desistiment.

Article 246. Efectes de la resolució.

1. La resolució del contracte dona lloc a la comprovació, mesurament i liquidació de les obres realitzades d'acord amb el projecte, i fixa els saldos pertinents a favor o en contra del contractista. És necessària la citació d'aquest, en el domicili que figuri a l'expedient de contractació, per a la seva assistència a l'acte de comprovació i mesurament.

2. Si es demora injustificadament la comprovació del replantejament, i dona lloc a la resolució del contracte, el contractista només té dret per tots els conceptes a una indemnització equivalent al 2 per cent del preu de l'adjudicació, IVA exclòs.

3. En el supòsit de desistiment abans de la iniciació de les obres, o de suspensió de la iniciació per part de l'Administració per un termini superior a quatre mesos, el contractista té dret a percebre per tots els conceptes una indemnització del 3 per cent del preu d'adjudicació, IVA exclòs.

4. En cas de desistiment una vegada iniciada l'execució de les obres, o de suspensió de les obres iniciades per un termini superior a vuit mesos, el contractista té dret per tots els conceptes al 6 per cent del preu d'adjudicació del contracte de les obres deixades de realitzar en concepte de benefici industrial, IVA exclòs; s'entén per obres deixades de realitzar les que resultin de la diferència entre les reflectides en el contracte primitiu i les seves modificacions aprovades i les que fins a la data de notificació del desistiment o de la suspensió s'hagin executat.

5. Quan les obres hagin de ser continuades per un altre empresari o per la mateixa Administració, amb caràcter d'urgència, per motius de seguretat o per evitar la ruïna del que s'ha construït, l'òrgan de contractació, una vegada hagi notificat al contractista la liquidació de les executades, en pot acordar la continuació, sense perjudici que el contractista pugui impugnar la valoració efectuada davant el mateix òrgan. L'òrgan de contractació ha de resoldre el que sigui procedent en el termini de quinze dies.

CAPÍTOL II

Del contracte de concessió d'obres

Secció 1a Actuacions preparatòries del contracte de concessió d'obres

Article 247. *Estudi de viabilitat.*

1. Amb caràcter previ a la decisió de construir i explotar en règim de concessió unes obres, l'òrgan que correspongui de l'Administració concedent ha d'acordar la realització d'un estudi de viabilitat d'aquestes obres.

2. L'estudi de viabilitat ha de contenir, almenys, les dades, anàlisi, informes o estudis que escaiguin sobre els punts següents:

a) Finalitat i justificació de les obres, així com definició de les característiques essencials.

b) Justificació dels avantatges quantitatius i qualitatius que aconsellen la utilització del contracte de concessió d'obres enfront d'altres de tipus contractuals, amb indicació dels nivells de qualitat que és necessari complir, l'estructura administrativa necessària per verificar la prestació, així com les variables en relació amb l'impacte de la concessió en l'estabilitat pressupostària.

c) Previsions sobre la demanda d'ús i incidència econòmica i social de les obres en la seva àrea d'influència i sobre la rendibilitat de la concessió.

d) Valoració de les dades i els informes existents que facin referència al planejament sectorial, territorial o urbanístic.

e) Estudi d'impacte ambiental quan aquest sigui preceptiu d'acord amb la legislació vigent. En els altres casos, una anàlisi ambiental de les alternatives i les corresponents mesures correctores i protectores necessàries.

f) Justificació de la solució elegida, que indiqui, entre les alternatives considerades, si es tracta d'infraestructures viàries o lineals, les característiques del seu traçat.

g) Riscos operatius i tecnològics en la construcció i explotació de les obres.

h) Cost de la inversió a realitzar, així com el sistema de finançament proposat per a la construcció de les obres amb la justificació, així mateix, de la procedència d'aquesta.

i) Estudi de seguretat i salut o, si s'escau, estudi bàsic de seguretat i salut, en els termes previstos en les disposicions mínimes de seguretat i salut en obres de construcció.

j) El valor actual net de totes les inversions, costos i ingressos del concessionari, als efectes de l'avaluació del risc operacional, així com els criteris que siguin necessaris per valorar la taxa de descompte.

k) Existència d'una possible ajuda d'Estat i compatibilitat d'aquesta ajuda amb el Tractat de funcionament de la Unió Europea, en els casos en què per a la viabilitat de la concessió es prevegin ajudes a la seva construcció o explotació.

3. L'Administració concedent ha de sotmetre l'estudi de viabilitat a informació pública pel termini d'un mes, prorrogable per un termini idèntic per raó de la seva complexitat, i n'ha de donar trasllat per a informe als òrgans de l'Administració General de l'Estat, les comunitats autònomes i entitats locals afectats quan l'obra no figuri en el planejament urbanístic corresponent, que l'han d'emetre en el termini d'un mes.

4. El tràmit d'informació pública que preveu l'apartat anterior també serveix per acomplir el que es refereix a l'estudi d'impacte ambiental, en els casos en què la declaració d'impacte ambiental sigui preceptiva.

5. S'admet la iniciativa privada en la presentació d'estudis de viabilitat d'eventuals concessions. Presentat l'estudi, s'ha d'eleva a l'òrgan competent perquè en el termini de tres mesos comuniqui al particular la decisió de tramitar-lo o no tramitar-lo o fixi un termini més llarg per al seu estudi, que en cap cas no pot ser superior a sis mesos. El silenci de l'Administració o de l'entitat que correspongui equival a la no-acceptació de l'estudi.

En el supòsit que l'estudi de viabilitat culmini en l'atorgament de la concessió corresponent, llevat que aquest estudi hagi resultat insuficient d'acord amb la seva pròpia finalitat, el seu autor té dret en la licitació corresponent a 5 punts percentuals addicionals als obtinguts per aplicació dels criteris d'adjudicació establerts en el plec de clàusules administratives particulars corresponent. Si no ha resultat adjudicatari, té dret al rescabament de les despeses efectuades per a la seva elaboració, incrementades en un 5 per cent com a compensació, despeses que es poden imposar al concessionari com a condició contractual en el plec de clàusules administratives particulars corresponent. L'import de les despeses es determina en funció de les que siguin justificades per qui hagi presentat l'estudi.

6. L'Administració concedent pot acordar motivadament la substitució de l'estudi de viabilitat a què es refereixen els apartats anteriors per un estudi de viabilitat economicofinancera quan per la naturalesa i finalitat de les obres o per la quantia de la inversió requerida consideri que aquest és suficient. En aquests supòsits l'Administració ha d'elaborar, a més, abans de licitar la concessió, l'avantprojecte o projecte corresponent per assegurar els tràmits que estableixen els apartats 3 i 4 de l'article següent.

7. L'òrgan que correspongui de l'Administració concedent ha d'aprovar l'estudi de viabilitat o, si s'escau, adoptar la decisió de substitució que esmenta l'apartat anterior, i ha de publicar aquestes decisions en el perfil del contractant corresponent.

Article 248. *Avantprojecte de construcció i explotació de les obres.*

1. En funció de la complexitat de les obres i del grau de definició de les seves característiques, l'Administració concedent, aprovat l'estudi de viabilitat, pot acordar la redacció de l'avantprojecte corresponent. Aquest pot incloure, d'acord amb la naturalesa de les obres, zones complementàries d'explotació comercial.

2. L'avantprojecte de construcció i explotació de les obres ha de contenir, com a mínim, la documentació següent:

a) Una memòria en la qual s'han d'exposar les necessitats a satisfer, els factors socials, tècnics, econòmics, mediambientals i administratius considerats per atendre l'objectiu fixat i la justificació de la solució que es proposa. S'han d'adjuntar a la memòria les dades i càlculs bàsics corresponents.

b) Els plànols de situació generals i de conjunt necessaris per a la definició de les obres.

c) Un pressupost que compregui les despeses d'execució de les obres, inclòs el cost de les expropiacions que s'hagin de portar a terme, partint dels mesuraments aproximats i valoracions corresponents. Per calcular el cost de les expropiacions s'ha de tenir en compte el sistema legal de valoracions vigent.

d) Un estudi relatiu al règim d'utilització i explotació de les obres, amb indicació de la seva forma de finançament i del règim tarifari que ha de regir en la concessió, incloent-hi, si s'escau, la incidència o contribució que hi tindran els rendiments que puguin correspondre a la zona d'explotació comercial.

3. L'avantprojecte s'ha de sotmetre a informació pública pel termini d'un mes, prorrogable per un termini idèntic per raó de la seva complexitat, perquè es puguin formular totes les observacions que es considerin oportunes sobre la ubicació i les característiques de les obres, així com qualsevol altra circumstància referent a la seva declaració d'utilitat pública, i se n'ha de donar trasllat per a informe als òrgans de l'Administració General de l'Estat, les comunitats autònomes i entitats locals afectats. Aquest tràmit d'informació pública també serveix per acomplir el que es refereix a l'estudi d'impacte ambiental, en els casos en què la declaració d'impacte ambiental sigui preceptiva i no s'hagi efectuat aquest tràmit anteriorment perquè es tracta d'un supòsit inclòs a l'apartat 6 de l'article anterior.

4. L'Administració concedent ha d'aprovar l'avantprojecte de les obres, considerant les al·legacions formulades i incorporant les prescripcions de la declaració d'impacte

ambiental, i ha d'instar el reconeixement concret de la utilitat pública de les obres als efectes que preveu la legislació d'expropiació forçosa.

5. Quan el plec de clàusules administratives particulars ho autoritzi, i en els termes que aquest estableixi, els licitadors a la concessió poden introduir en l'avantprojecte les variants que considerin convenients.

Article 249. Projecte de les obres i replantejament d'aquest projecte.

1. En el supòsit que les obres siguin definides en totes les seves característiques per l'Administració concedent, s'ha de procedir a la redacció, supervisió, aprovació i replantejament del projecte corresponent d'acord amb el que disposen els articles corresponents d'aquesta Llei i al reconeixement de la utilitat pública de l'obra als efectes que preveu la legislació d'expropiació forçosa.

2. Quan no hi hagi avantprojecte, l'Administració concedent ha de sotmetre el projecte, abans de l'aprovació definitiva, a la tramitació que estableixen els apartats 3 i 4 de l'article anterior per als avantprojectes.

3. És aplicable pel que es refereix a les possibles millores del projecte de les obres el que disposa l'apartat 5 de l'article anterior.

4. El concessionari ha de respondre dels danys derivats dels defectes del projecte quan, segons els termes de la concessió, li'n correspongui la presentació o hagi introduït millores en el proposat per l'Administració.

Article 250. Plecs de clàusules administratives particulars.

1. Els plecs de clàusules administratives particulars dels contractes de concessió d'obres han de fer referència, com a mínim, als aspectes següents:

a) Definició de l'objecte del contracte, amb referència a l'avantprojecte o projecte de què es tracti i menció expressa dels documents d'aquest que revesteixin caràcter contractual. Si s'escau, determinació de la zona complementària d'explotació comercial.

b) Requisits de capacitat i solvència financera, econòmica i tècnica que siguin exigibles als licitadors; es poden fixar requisits diferents de solvència en funció de les diferents fases del contracte, de conformitat amb el que disposa l'article 86.3, als efectes d'una possible cessió en els termes que estableix l'article 214.2.c).

c) També han de preveure la possibilitat que es produeixi la cessió del contracte de conformitat amb el que preveu l'article 214, així com de les participacions en la societat concessionària quan els licitadors constitueixin una societat de propòsit específic per a l'execució del contracte.

Així mateix, han d'establir criteris per determinar quan s'ha de considerar la cessió de les participacions perquè suposa un canvi de control efectiu i, en cas que estigui justificat per les característiques del contracte, també s'han d'establir mecanismes de control per a cessions de participacions en la societat concessionària que no es puguin equiparar a una cessió del contracte. En tot cas, es considera que es produeix un canvi de control efectiu quan se cedeixi el 51 per cent de les participacions.

d) Contingut de les proposicions, que han de fer referència, com a mínim, als punts següents:

1r Relació de promotors de la futura societat concessionària, en el supòsit que estigui prevista la seva constitució, i característiques d'aquesta tant jurídiques com financeres.

2n Pla de realització de les obres amb indicació de les dates previstes per al seu inici, terminació i obertura a l'ús a què es destinin.

3r Termini de durada de la concessió vinculat al sistema de finançament de la concessió.

4t Pla economicofinancer de la concessió, que ha d'incloure, entre els aspectes que li són propis, el sistema de tarifes, la inversió i els costos d'explotació, la taxa interna de rendibilitat o retorn estimada, i les obligacions de pagament i despeses financeres, directes o indirectes, estimades. Ha de ser objecte de consideració específica la incidència en les

tarifes, així com en les previsions d'amortització, en el termini concessional i en altres variables de la concessió previstes en el plec, si s'escau, dels rendiments de la demanda d'utilització de les obres i, quan n'hi hagi, dels beneficis derivats de l'explotació de la zona comercial, quan no arribin o quan superin els nivells mínim i màxim, respectivament, que es considerin en l'oferta. En tot cas, si els rendiments de la zona comercial no superen el llindar mínim fixat en el plec de clàusules administratives, aquests rendiments no es poden considerar als efectes de la revisió dels elements assenyalats anteriorment.

5è En els casos de finançament mixt de l'obra, proposta del percentatge de finançament amb càrrec a recursos públics, per sota dels establerts en el plec de clàusules administratives particulars.

6è Compromís que la societat concessionària adoptarà el model de comptabilitat que estableixi el plec, de conformitat amb la normativa aplicable, inclòs el que pugui correspondre a la gestió de les zones complementàries d'explotació comercial, sense perjudici que els rendiments d'aquestes s'integrin a tots els efectes en els de la concessió.

7è En els termes i amb l'abast que es fixi en el plec, els licitadors poden introduir les millores que considerin convenients, i que es poden referir a característiques estructurals de l'obra, al seu règim d'explotació, a les mesures tendents a evitar els danys en el medi ambient i els recursos naturals, o a millores substancials, però no a la seva ubicació.

e) Sistema de retribució del concessionari en què s'han d'incloure les opcions possibles sobre les quals ha de versar l'oferta, així com, si s'escau, les fórmules d'actualització de costos durant l'explotació de l'obra, amb referència obligada a la seva repercussió en les tarifes corresponents en funció de l'objecte de la concessió.

f) El llindar mínim de beneficis derivats de l'explotació de la zona comercial per sota del qual no es pot incidir en els elements econòmics de la concessió, el qual queda a risc del concessionari.

g) Quantia i forma de les garanties.

h) Característiques especials, si s'escau, de la societat concessionària.

i) Termini, si s'escau, per a l'elaboració del projecte, termini per a l'execució de les obres i termini d'explotació d'aquestes, que pot ser fix o variable en funció dels criteris establerts en el plec.

j) Drets i obligacions específiques de les parts durant la fase d'execució de les obres i durant la seva explotació.

k) Règim de penalitats i supòsits que puguin donar lloc al segrest o intervenció de la concessió.

l) Lloc, data i termini per presentar ofertes.

m) Distribució entre l'Administració i el concessionari dels riscos rellevants en funció de les característiques del contracte, si bé en tot cas el risc operacional correspon al contractista.

2. Sense perjudici del dret d'informació a què es refereix l'article 138, l'òrgan de contractació pot incloure en el plec, en funció de la naturalesa i complexitat, un termini perquè els licitadors puguin sol·licitar els aclariments que estimin pertinents sobre el seu contingut. Aquest termini, com a mínim, ha de respectar el que estableix l'apartat 3 de l'article 138. Les respostes tenen caràcter vinculant i s'han de fer públiques en termes que garanteixin la igualtat i la concurrència en el procés de licitació.

Secció 2a Efectes, compliment i extinció de les concessions

Article 251. Efectes, compliment i extinció.

Els efectes, el compliment i l'extinció dels contractes de concessió d'obres es regulen per la present Llei, exclosos els articles 208 i 210. Tampoc no són aplicables, excepte en la fase de construcció, l'apartat 2 de l'article 192, l'article 193 i l'article 195.

*Secció 3a Construcció de les obres objecte de concessió**Article 252. Modalitats d'execució de les obres.*

1. Les obres s'han de realitzar de conformitat amb el projecte aprovat per l'òrgan de contractació i en els terminis que estableix el plec de clàusules administratives particulars, i poden ser executades amb ajuda de l'Administració. L'execució de l'obra que correspongui al concessionari pot ser contractada en tot o en part amb tercers, d'acord amb el que disposen aquesta Llei i el plec de clàusules administratives particulars.

2. L'ajuda de l'Administració en la construcció de les obres pot consistir en l'execució pel seu compte de part d'aquesta o en el seu finançament parcial. En el primer supòsit la part d'obra que executi ha de presentar característiques pròpies que en permetin el tractament diferenciat, i ha de ser objecte, quan finalitzi, de la recepció formal corresponent. Si no disposa una altra cosa el plec de clàusules administratives particulars, l'import de l'obra s'ha d'abonar d'acord amb el que estableix l'article 240.

En el segon supòsit, l'import del finançament que s'atorgui es pot abonar en els termes pactats, durant l'execució de les obres, d'acord amb el que estableix l'article 240, o bé una vegada aquelles hagin conclòs, de la forma que s'especifica a l'article 266.

3. El sistema d'ajudes públiques ha de respectar en tot cas la transferència efectiva del risc operacional.

Article 253. Responsabilitat en l'execució de les obres per tercers.

Correspon al concessionari el control de l'execució de les obres que contracti amb tercers i s'ha d'ajustar el control al pla que el concessionari elabori i sigui aprovat per l'òrgan de contractació. Aquest en qualsevol moment pot sol·licitar informació sobre la marxa de les obres i fer-hi les visites d'inspecció que consideri oportunes.

Article 254. Principi de risc i ventura en l'execució de les obres.

1. Les obres s'han d'executar a risc i ventura del concessionari, qui, a més, ha d'assumir el risc operacional de la concessió, d'acord amb el que disposen els articles 197 i 239, excepte per a aquella part de l'obra que pugui ser executada per compte de l'Administració, segons el que preveu l'apartat 2 de l'article 252, cas en què regeix el règim general previst per al contracte d'obres.

2. Si la concurrència de força major implica costos més alts per al concessionari, s'ha de procedir a ajustar el pla economicofinancer. Si la força major impedeix completament la realització de les obres, s'ha de procedir a resoldre el contracte, i l'òrgan de contractació ha d'abonar al concessionari l'import total de les executades, així com els costos més alts en què hagi incorregut com a conseqüència de l'endeutament amb tercers.

Article 255. Modificació del projecte.

Una vegada perfet el contracte, l'òrgan de contractació només pot introduir modificacions en el projecte d'acord amb el que estableixen la subsecció 4a, secció 3a, capítol I, títol I, del llibre segon d'aquesta Llei i la lletra b) de l'apartat 1 de l'article 261. El pla economicofinancer de la concessió ha de recollir en tot cas, mitjançant els ajustos oportuns, els efectes derivats de l'increment o disminució dels costos.

Article 256. Comprovació de les obres.

1. Quan finalitzin les obres, i a efectes del seguiment del compliment correcte del contracte pel concessionari, s'ha de procedir a l'aixecament d'una acta de comprovació per part de l'Administració concedent. L'aixecament i contingut de l'acta de comprovació s'han d'ajustar al que disposa el plec de clàusules administratives particulars.

2. A l'acta de comprovació, s'hi ha d'adjuntar un document de valoració de l'obra pública executada i, si s'escau, una declaració del compliment de les condicions imposades

en la declaració d'impacte ambiental, que ha de ser expedit per l'òrgan de contractació i en el qual s'ha de fer constar la inversió realitzada.

3. En les obres finançades parcialment per l'Administració concedent, mitjançant abonaments parcials al concessionari amb base en les certificacions mensuals de l'obra executada, la certificació final de l'obra ha d'acompanyar el document de valoració i l'acta de comprovació a què es refereix l'apartat anterior.

4. L'aprovació de l'acta de comprovació de les obres per l'òrgan de l'Administració concedent porta implícita l'autorització per a l'obertura d'aquestes a l'ús públic, i comença des d'aquest moment el termini de garantia de l'obra quan hagi estat executada per tercers diferents del concessionari, així com la fase d'explotació.

Secció 4a Drets i obligacions del concessionari i prerrogatives de l'Administració concedent

Subsecció 1a Drets i obligacions del concessionari

Article 257. Drets del concessionari.

Els concessionaris tenen els drets següents:

a) El dret a explotar les obres i percebre la tarifa per ús prevista en el contracte durant el temps de la concessió com a contraprestació econòmica.

b) El dret al manteniment de l'equilibri econòmic de la concessió, de la forma i amb l'extensió que preveu l'article 270.

c) El dret a utilitzar els béns de domini públic de l'Administració concedent necessaris per a la construcció, modificació, conservació i explotació de les obres. Aquest dret inclou el d'utilitzar, exclusivament per a la construcció de les obres, les aigües que aflorin o els materials que apareguin durant la seva execució, amb l'autorització prèvia de l'Administració competent, en cada cas, per a la gestió del domini públic corresponent.

d) El dret a sol·licitar a l'Administració la tramitació dels procediments d'expropiació forçosa, imposició de servituds i desnonament administratiu que resultin necessaris per a la construcció, modificació i explotació de les obres, així com la realització de totes les accions que siguin necessàries per fer viable l'exercici dels drets del concessionari.

En tot cas, els béns i drets expropiats que quedin afectes a la concessió s'han d'incorporar al domini públic.

e) El dret a cedir la concessió d'acord amb el que preveu l'article 214 i a hipotecar-la en les condicions que estableix la Llei, amb l'autorització prèvia de l'òrgan de contractació en els dos casos.

f) La facultat de titulitzar els seus drets de crèdit, en els termes que preveu la Llei.

g) Qualsevol altres que li siguin reconeguts per aquesta o altres Lleis o pels plecs de condicions.

Article 258. Obligacions del concessionari.

Són obligacions generals del concessionari:

a) Executar les obres d'acord amb el que disposa el contracte.

b) Explotar les obres, assumint el risc operacional de la seva gestió amb la continuïtat i en els termes que estableix el contracte o ordenats posteriorment per l'òrgan de contractació.

c) Admetre la utilització de les obres per tot usuari, en les condicions que hagin estat establertes d'acord amb els principis d'igualtat, universalitat i no-discriminació, mitjançant l'abonament, si s'escau, de la tarifa corresponent.

d) Tenir cura del bon ordre i de la qualitat de les obres, i del seu ús; pot dictar les instruccions oportunes, sense perjudici dels poders de policia que corresponguin a l'òrgan de contractació.

e) Indemnitzar pels danys que s'ocasionin a tercers per causa de l'execució de les obres o de la seva explotació, quan li siguin imputables d'acord amb l'article 196 d'aquesta Llei.

f) Protegir el domini públic que quedi vinculat a la concessió, en especial, preservant-ne els valors ecològics i ambientals.

g) Qualsevol altres que prevegin aquesta o una altra Llei o el plec de clàusules administratives particulars.

Article 259. *Ús i conservació de les obres.*

1. El concessionari ha de tenir cura de l'aplicació adequada de les normes sobre ús, policia i conservació de les obres.

2. El personal encarregat de l'explotació de les obres, en absència d'agents de l'autoritat, pot adoptar les mesures necessàries per a la utilització de les obres, i formular, si s'escau, les denúncies pertinents. A aquests efectes, serveixen de mitjà de prova les obtingudes pel personal del concessionari degudament acreditat i amb els mitjans prèviament homologats per l'Administració competent, així com qualsevol altre admès en dret.

3. El concessionari pot impedir l'ús de les obres als usuaris que no abonin la tarifa corresponent, sense perjudici del que estableixi la legislació sectorial corresponent.

4. El concessionari ha de mantenir les obres de conformitat amb el que, en cada moment i segons el progrés de la ciència, disposi la normativa tècnica, mediambiental, d'accessibilitat i eliminació de barreres i de seguretat dels usuaris que sigui aplicable.

5. L'Administració pot incloure en els plecs de condicions mecanismes per mesurar la qualitat del servei oferta pel concessionari, i atorgar-li avantatges o penalitzacions econòmiques en funció d'aquests.

En tot cas, aquesta opció no es pot utilitzar per limitar el risc operacional de la concessió.

Article 260. *Zones complementàries d'explotació comercial.*

1. Atenent la seva finalitat, les obres poden incloure, a més de les superfícies que siguin necessàries segons la seva naturalesa, altres zones o terrenys per a l'execució d'activitats complementàries, comercials o industrials que siguin necessàries o convenients per la utilitat que presten als usuaris de les obres i que siguin susceptibles d'un aprofitament econòmic diferenciat, com ara establiments d'hostaleria, estacions de servei, zones d'oci, estacionaments, locals comercials i altres susceptibles d'explotació.

2. Aquestes activitats complementàries s'han d'implantar de conformitat amb el que estableixen els plecs generals o particulars que regeixin la concessió i, si s'escau, amb el que determina la legislació o el planejament urbanístic que sigui aplicable.

3. Les zones o espais corresponents queden subjectes al principi d'unitat de gestió i control de l'Administració pública concedent i han de ser explotats conjuntament amb les obres pel concessionari, directament o a través de tercers, en els termes que estableix l'oportú plec de la concessió.

Subsecció 2a Prerrogatives i drets de l'Administració

Article 261. *Prerrogatives i drets de l'Administració.*

1. Dins dels límits i amb subjecció als requisits i amb els efectes que assenyala aquesta Llei, l'òrgan de contractació o, si s'escau, l'òrgan que determini la legislació específica ha de tenir les prerrogatives i drets següents en relació amb els contractes de concessió d'obres:

a) Interpretar els contractes i resoldre els dubtes que ofereixi el seu compliment.

b) Modificar unilateralment els contractes per raons d'interès públic degudament justificades, d'acord amb el que preveu aquesta Llei.

- c) Restablir l'equilibri econòmic de la concessió a favor de l'interès públic, de la forma i amb l'extensió que preveu l'article 270.
- d) Acordar la resolució dels contractes en els casos i en les condicions que estableixen els articles 279 i 280.
- e) Establir, si s'escau, les tarifes màximes per la utilització de les obres.
- f) Vigilar i controlar el compliment de les obligacions del concessionari; a aquest efecte pot inspeccionar el servei, les seves obres, instal·lacions i locals, així com la documentació, relacionats amb l'objecte de la concessió.
- g) Assumir l'explotació de les obres en els supòsits en què es produeixi el segrest o intervenció de la concessió.
- h) Imposar al concessionari les penalitats pertinents per raó dels incompliments en què incorri.
- i) Exercir les funcions de policia en l'ús i explotació de les obres en els termes que estableixi la legislació sectorial específica.
- j) Imposar amb caràcter temporal les condicions d'utilització de les obres que siguin necessàries per solucionar situacions excepcionals d'interès general, abonant la indemnització que si s'escau sigui procedent.
- k) Qualsevol altres drets reconeguts en aquesta o en altres lleis.

2. L'exercici de les prerrogatives administratives que preveu aquest article s'ha d'ajustar al que disposen aquesta Llei i la legislació específica que sigui aplicable.

Article 262. *Modificació de les obres.*

1. L'òrgan de contractació pot acordar, quan l'interès públic ho exigeixi i si concorren les circumstàncies que preveu aquesta Llei, la modificació de les obres, així com l'ampliació, i s'ha de procedir, si s'escau, a la revisió del pla economicofinancer per tal d'acomodar-lo a les noves circumstàncies.

2. Tota modificació que afecti l'equilibri econòmic de la concessió es regeix per les normes generals de modificació i pel que disposa l'article 270 d'aquesta Llei.

Article 263. *Segrest o intervenció de la concessió.*

1. L'òrgan de contractació, amb l'audiència prèvia del concessionari, pot acordar el segrest o intervenció de la concessió en els casos en què el concessionari no pugui fer front, temporalment i amb greu dany social, a l'explotació de l'obra per causes alienes a ell o incorri en un incompliment greu de les seves obligacions que posi en perill l'explotació. L'acord de l'òrgan de contractació ha de ser notificat al concessionari i si aquest, dins del termini que se li hagi fixat, no corregeix la deficiència s'ha d'executar el segrest o intervenció. Així mateix, es pot acordar el segrest o intervenció en els altres casos recollits en aquesta Llei amb els efectes que s'hi preveuen.

2. Efectuat el segrest o intervenció, correspon a l'òrgan de contractació l'explotació directa de l'obra pública i la percepció de la contraprestació establerta, i pot utilitzar el mateix personal i material del concessionari. L'òrgan de contractació ha de designar un o diversos interventors que substitueixin plenament o parcialment el personal directiu de l'empresa concessionària. L'explotació de l'obra objecte de segrest o intervenció s'ha d'efectuar per compte i risc del concessionari, a qui s'ha de retornar, quan aquell finalitzi, amb el saldo que resulti després de satisfer totes les despeses, inclosos els honoraris dels interventors, i deduir, si s'escau, la quantia de les penalitats imposades.

3. El segrest o intervenció té caràcter temporal i la seva durada és la que determini l'òrgan de contractació sense que pugui excedir, incloses les possibles pròrrogues, els tres anys. L'òrgan de contractació ha d'acordar d'ofici o a petició del concessionari el cessament del segrest o intervenció quan resulti acreditada la desaparició de les causes que l'hagin motivat i el concessionari justifiqui estar en condicions de prosseguir l'explotació normal de l'obra. Transcorregut el termini fixat per al segrest o intervenció sense que el concessionari

hagi garantit l'assumpció completa de les seves obligacions, l'òrgan de contractació ha de resoldre el contracte de concessió.

Article 264. Penalitats per incompliment del concessionari.

1. Els plecs de clàusules administratives particulars han d'establir un catàleg d'incompliments de les obligacions del concessionari, distingint entre els de caràcter lleu i greu. S'han de considerar penalitzables l'incompliment total o parcial pel concessionari de les prohibicions que estableix aquesta Llei, l'omissió d'actuacions que siguin obligatòries d'acord amb aquesta i, en particular, l'incompliment dels terminis per a l'execució de les obres, la negligència en el compliment dels seus deures d'ús, policia i conservació de l'obra pública, la interrupció injustificada total o parcial de la seva utilització, i el cobrament a l'usuari de quantitats superiors a les legalment autoritzades.

2. L'òrgan de contractació pot imposar penalitats de caràcter econòmic, que s'han d'establir en els plecs de forma proporcional al tipus d'incompliment i a la importància econòmica de l'explotació. El límit màxim de les penalitats a imposar no pot excedir el 10 per cent del pressupost total de l'obra durant la fase de construcció. Si la concessió està en fase d'explotació, el límit màxim de les penalitats anuals no pot excedir el 20 per cent dels ingressos obtinguts per l'explotació de l'obra pública durant l'any anterior.

Els límits establerts per a les penalitzacions són els que fixa el paràgraf anterior sempre que el dany causat no superi la quantia màxima que s'hi fixa. Si la quantia del dany causat és superior a la penalització màxima establerta en aquest article, el límit s'ha d'ampliar fins al valor del dany causat.

3. Els incompliments greus donen lloc, a més, a la resolució de la concessió en els casos previstos en el plec corresponent.

4. A més dels supòsits que preveu aquesta Llei, en els plecs s'han d'establir els incompliments greus que poden donar lloc al segrest temporal de la concessió, amb independència de les penalitats que en cada cas siguin procedents per raó de l'incompliment.

5. Durant la fase d'execució de l'obra el règim de penalitats a imposar al concessionari ha de ser el que estableix l'article 192 d'aquesta Llei.

6. Amb independència del règim de penalitats que preveu el plec, l'Administració pot imposar també al concessionari multes coercitives quan persisteixi en l'incompliment de les seves obligacions, sempre que hagi estat requerit prèviament i no les hagi complert en el termini fixat. A falta de determinació per la legislació específica, l'import diari de la multa és de 3.000 euros.

Secció 5a Règim economicofinancer de la concessió

Article 265. Finançament de les obres.

1. Les obres objecte de concessió han de ser finançades, totalment o parcialment, pel concessionari que, en tot cas, ha d'assumir el risc operacional en els termes que defineix l'apartat quart de l'article 14.

2. Quan existeixin raons de rendibilitat econòmica o social, o concorrin exigències singulars derivades del fi públic o interès general de les obres objecte de concessió, l'Administració també pot aportar recursos públics per al seu finançament, que ha d'adoptar la forma de finançament conjunt de l'obra, mitjançant subvencions o préstecs reintegrables, amb interès o sense, d'acord amb el que estableixen l'article 252 i aquesta secció, i de conformitat amb les previsions del plec de clàusules administratives particulars corresponent, i s'ha de respectar en tot cas el principi d'assumpció del risc operacional pel concessionari.

3. La construcció de les obres objecte de concessió pot ser finançada, així mateix, amb aportacions d'altres administracions públiques diferents de la concedent, en els termes que contingui el conveni corresponent, i amb el finançament que pugui provenir d'altres organismes nacionals o internacionals.

Article 266. Aportacions públiques a la construcció i garanties al finançament.

1. Les administracions públiques poden contribuir al finançament de les obres mitjançant aportacions que han de ser realitzades durant la fase d'execució de les obres, tal com disposa l'article 252, o una vegada concloses aquestes, i l'import de la qual ha de ser fixat pels licitadors en les seves ofertes dins de la quantia màxima que estableixin els plecs de condicions.

2. Les aportacions públiques a què es refereix l'apartat anterior poden consistir en aportacions no dineràries de l'òrgan de contractació o de qualsevol altra Administració amb la qual existeixi conveni a aquest efecte, d'acord amb la valoració d'aquestes que contingui el plec de clàusules administratives particulars.

Els béns immobles que es lliurin al concessionari s'han d'integrar en el patrimoni afecte a la concessió, s'han de destinar a l'ús previst en el projecte de les obres, i han de revertir a l'Administració en el moment de la seva extinció; s'ha de respectar, en tot cas, el que disposen els plans d'ordenació urbanística o sectorial que els afectin.

3. Totes les aportacions públiques han d'estar previstes en el plec de condicions, se n'ha de determinar la quantia en el procediment d'adjudicació i no es poden incrementar amb posterioritat a l'adjudicació del contracte.

4. El mateix règim establert per a les aportacions és aplicable a qualsevol tipus de garantia, avals i altres mesures de suport al finançament del concessionari que, en tot cas, han d'estar previstes en els plecs.

Article 267. Retribució per la utilització de les obres.

1. El concessionari té dret a percebre dels usuaris o de l'Administració una retribució per la utilització de les obres de la forma que preveu el plec de clàusules administratives particulars i de conformitat amb el que estableix aquest article, que es denomina tarifa i té la naturalesa de prestació patrimonial de caràcter públic no tributari.

2. Les tarifes que abonin els usuaris per la utilització de les obres han de ser fixades per l'òrgan de contractació en l'acord d'adjudicació. Les tarifes tenen el caràcter de màximes i els concessionaris poden aplicar tarifes inferiors quan ho estimin convenient.

3. Les tarifes han de ser objecte de revisió d'acord amb el que estableix el capítol II del títol III del llibre I d'aquesta Llei.

4. La retribució per la utilització de l'obra pot ser abonada per l'Administració tenint en compte el grau de disponibilitat ofert pel concessionari i/o la seva utilització pels usuaris, de la forma que preveu el plec de clàusules administratives particulars. En cas que la retribució s'efectuï mitjançant pagaments per disponibilitat, s'ha de preveure en els plecs de clàusules administratives particulars la inclusió d'índexs de correcció automàtics per nivell de disponibilitat independents de les possibles penalitats en què pugui incórrer el concessionari en la prestació del servei.

5. El concessionari es retribueix igualment amb els ingressos procedents de l'explotació de la zona comercial directament vinculada a la concessió, en el cas que aquesta existeixi, segons el que estableix el plec de clàusules administratives particulars.

6. El concessionari ha de separar comptablement els ingressos provinents de les aportacions públiques i aquells altres procedents de les tarifes abonades pels usuaris de les obres i, si s'escau, els procedents de l'explotació de la zona comercial.

Article 268. Aportacions públiques a l'explotació.

Les administracions públiques poden atorgar al concessionari les aportacions següents a fi de garantir la viabilitat econòmica de l'explotació de les obres, que, en tot cas, han d'estar previstes en el plec de condicions i no es poden incrementar amb posterioritat a l'adjudicació del contracte, sense perjudici del reequilibri que preveu l'article 270:

a) Subvencions, avançaments reintegrables, préstecs participatius, subordinats o d'una altra naturalesa, per ser aportats des de l'inici de l'explotació de les obres o en el

transcurs d'aquestes. La devolució dels préstecs i el pagament dels interessos meritats si s'escau per aquests s'ha d'ajustar als termes que preveu la concessió.

b) Ajudes, inclòs tot tipus de garanties, en els casos excepcionals en què, per raons d'interès públic, sigui aconsellable la promoció de la utilització de les obres abans que la seva explotació arribi al llindar mínim de rendibilitat.

Article 269. *Obres diferenciades.*

1. Quan dues o més obres mantinguin una relació funcional entre elles, el contracte de concessió d'obres no perd la seva naturalesa pel fet que la utilització d'una part de les obres construïdes no estigui subjecta a remuneració sempre que la part esmentada sigui, així mateix, competència de l'Administració concedent i incideixi en l'explotació de la concessió.

2. El plec de clàusules administratives particulars corresponent ha d'especificar amb claredat els aspectes concernents a les obres objecte de concessió, segons determina aquesta Llei, distingint, a aquests efectes, la part objecte de remuneració d'aquella que no ho és.

Els licitadors han de presentar el pla economicofinancer corresponent que tingui en compte les dues parts de les obres.

3. En tot cas, per a la determinació de les tarifes a aplicar per la utilització de les obres objecte de concessió s'ha de tenir en compte l'import total de les obres realitzades.

Article 270. *Manteniment de l'equilibri econòmic del contracte.*

1. El contracte de concessió d'obres ha de mantenir el seu equilibri econòmic en els termes que van ser considerats per a la seva adjudicació, tenint en compte l'interès general i l'interès del concessionari, de conformitat amb el que disposa l'apartat següent.

2. S'ha de restablir l'equilibri econòmic del contracte, en benefici de la part que correspongui, en els supòsits següents:

a) Quan l'Administració realitzi una modificació de les que assenyalava l'article 262.

b) Quan actuacions de l'Administració pública concedent, pel seu caràcter obligatori per al concessionari, determinin de forma directa la ruptura substancial de l'economia del contracte.

Fora dels casos que preveuen les lletres anteriors, únicament és procedent el restabliment de l'equilibri econòmic del contracte quan causes de força major determinin de forma directa la ruptura substancial de l'economia del contracte. A aquests efectes, s'entén per causes de força major les que enumera l'article 239.

En tot cas, no hi ha dret al restabliment de l'equilibri economicofinancer per incompliment de les previsions de la demanda recollides a l'estudi de l'Administració o a l'estudi que hagi pogut fer el concessionari.

3. En els casos que preveu l'apartat anterior, el restabliment de l'equilibri econòmic del contracte s'ha de realitzar mitjançant l'adopció de les mesures que en cada cas procedeixin. Aquestes mesures poden consistir en la modificació de les tarifes establertes per la utilització de les obres, la modificació en la retribució que ha d'abonar l'Administració concedent, la reducció del termini concessional, i, en general, en qualsevol modificació de les clàusules de contingut econòmic incloses en el contracte. Així mateix, en els casos que preveuen la lletra b) i l'últim paràgraf de l'apartat 2 anterior, i sempre que la retribució del concessionari provingui en més d'un 50 per cent de tarifes abonades pels usuaris, es pot prorrogar el termini de la concessió per un període que no excedeixi un 15 per cent de la seva durada inicial.

4. El contractista té dret a desistir del contracte quan aquest sigui extraordinàriament oneros per a ell, com a conseqüència d'una de les circumstàncies següents:

a) L'aprovació d'una disposició general per una Administració diferent de la concedent amb posterioritat a la formalització del contracte.

b) Quan el concessionari hagi d'incorporar, perquè hi està obligat legalment o contractualment, a les obres o a la seva explotació avenços tècnics que les millorin notòriament i la disponibilitat dels quals en el mercat, d'acord amb l'estat de la tècnica, s'hagi produït amb posterioritat a la formalització del contracte.

S'entén que el compliment del contracte esdevé extraordinàriament oneros per al concessionari quan la incidència de les disposicions de les administracions o l'import de les millores tècniques que s'hagin d'incorporar suposin un increment net anualitzat dels costos de, com a mínim, el 5 per cent de l'import net de la xifra de negocis de la concessió pel període que resti fins a la seva conclusió. Per calcular l'increment s'han de deduir, si s'escau, els possibles ingressos addicionals que la mesura pugui generar.

Quan el contractista desisteixi del contracte com a conseqüència del que estableix aquest apartat, la resolució no dona dret a cap indemnització per a cap de les parts.

5. En cas que els acords que dicti l'òrgan de contractació respecte al desenvolupament de l'explotació de la concessió d'obres no tinguin transcendència econòmica, el concessionari no té dret a indemnització o compensació per raó d'aquests.

Secció 6a Finançament privat

Subsecció 1a Emissió de títols pel concessionari

Article 271. *Emissió d'obligacions i altres títols.*

1. El concessionari pot apel·lar al crèdit en el mercat de capitals, tant exterior com interior, mitjançant l'emissió de tota classe d'obligacions, bons o altres títols semblants admesos en dret.

2. No es poden emetre títols el termini de reemborsament total o parcial dels quals finalitzi en data posterior a la fi de la concessió.

3. Les emissions d'obligacions poden tenir l'aval de l'Estat i dels seus organismes públics, que s'ha d'atorgar d'acord amb les prescripcions de la normativa pressupostària. La concessió de l'aval per part de les comunitats autònomes, entitats locals, dels seus organismes públics respectius i altres subjectes sotmesos a aquesta Llei s'ha d'atorgar de conformitat amb el que estableixi la seva normativa específica.

4. L'emissió de les obligacions, bons o altres títols esmentats ha de ser comunicada a l'òrgan de contractació en el termini màxim d'un mes des de la data en què cada emissió es realitzi.

5. A les emissions de valors regulades en aquest article i el següent els és aplicable el que disposa el text refós de la Llei del mercat de valors, aprovat pel Reial decret legislatiu 4/2015, de 23 d'octubre.

6. Si l'emissió ha estat objecte de registre davant la Comissió Nacional del Mercat de Valors i el risc financer corresponent als valors ha estat avaluat positivament per una entitat qualificadora reconeguda per l'entitat supervisora esmentada, no és aplicable el límit de l'import que preveuen l'article 401 del text refós de la Llei de societats de capital, aprovat mitjançant el Reial decret legislatiu 1/2010, de 2 de juliol.

Article 272. *Incorporació a títols negociables dels drets de crèdit del concessionari.*

1. Es poden emetre valors que representin una participació en un o diversos dels drets de crèdit a favor del concessionari consistents en el dret al cobrament de les tarifes, els ingressos que pugui obtenir per l'explotació dels elements comercials relacionats amb la concessió, així com els que corresponguin a les aportacions que, si s'escau, hagi d'efectuar l'Administració. La cessió d'aquests drets s'ha de formalitzar en una escriptura pública que, en el supòsit de cessió de les aportacions que ha d'efectuar l'Administració, s'ha de notificar a l'òrgan contractant, i això sense perjudici del que disposa el paràgraf cinquè d'aquest apartat.

Els valors negociables referits anteriorment s'han de representar en títols o en anotacions en compte, es poden efectuar una o diverses emissions i poden afectar drets de crèdit previstos per a un o diversos exercicis econòmics diferents.

Tant les participacions com directament els drets de crèdit a què es refereix el primer paràgraf d'aquest apartat es poden incorporar a fons de titulització d'actius que s'han de regir per la normativa específica que els correspongui.

De la subscripció i tinença d'aquests valors que no estigui limitada a inversors institucionals o professionals, se n'ha de deixar nota marginal en la inscripció registral de la concessió corresponent. Així mateix, les característiques de les emissions han de constar en les memòries anuals de les societats que les efectuïn.

L'emissió d'aquests valors requereix l'autorització administrativa prèvia de l'òrgan de contractació, l'atorgament de la qual només es pot denegar quan el bon fi de la concessió o una altra raó d'interès públic rellevant ho justifiquin. El termini per notificar la resolució sobre la sol·licitud d'autorització és de dos mesos; transcorregut aquest termini sense que hi hagi hagut cap resolució expressa, la sol·licitud s'ha d'entendre estimada.

2. Sempre que designin prèviament una persona física o jurídica que actuï com a representant únic davant l'Administració als exclusius efectes que preveu aquest apartat, els tenidors de valors a què es refereix l'apartat 1 d'aquest article poden exercir les facultats que atribueix al creditor hipotecari l'article 274. Si, a més, les operacions a què es refereix l'apartat 1 esmentat han previst expressament la satisfacció dels drets dels tenidors abans que transcorri el termini concessional, aquests poden exercir les facultats a què es refereix l'apartat 3 de l'article 274, a partir del venciment dels títols.

3. Quan es produeixi causa de resolució de la concessió imputable al concessionari sense que els creditors hagin obtingut el reemborsament corresponent als seus títols, l'Administració concedent pot optar per alguna de les actuacions següents:

a) Llevat que les causes de resolució siguin les que preveu la lletra b) de l'apartat 1 de l'article 211, acordar el segrest o la intervenció de la concessió d'acord amb el que preveu l'article 263 d'aquesta Llei, només a l'efecte de satisfer els drets dels creditors sense que el concessionari en pugui percebre cap ingrés.

b) Resoldre la concessió, de manera que l'Administració quedi alliberada amb la posada a disposició dels creditors de la quantitat més baixa de les següents:

1r L'import de la indemnització que correspongui al concessionari per aplicació del que preveu l'article 280.

2n La diferència entre el valor nominal de l'emissió i les quantitats percebudes fins al moment de resoldre's la concessió tant en concepte d'interessos com d'amortitzacions parcials.

4. Si es produeix causa de resolució no imputable al concessionari i els creditors no s'han satisfet íntegrament dels seus drets, l'Administració pot optar per actuar d'acord amb el que preveu el paràgraf a) de l'apartat anterior, o bé per resoldre la concessió acordant amb el representant dels creditors la quantia del deute i les condicions en què s'ha d'amortitzar. A falta d'acord, l'Administració ha de quedar alliberada amb la posada a disposició de la diferència entre el valor nominal de la seva inversió i les quantitats percebudes fins al moment de resoldre's la concessió tant en concepte d'interessos com d'amortitzacions parcials.

5. Ha de quedar sempre fora de perill la facultat d'acordar la licitació d'una nova concessió una vegada resolta l'anterior.

6. Les sol·licituds referents a les autoritzacions administratives que preveu aquest article les ha de resoldre l'òrgan competent en el termini d'un mes, i s'han d'entendre desestimades si no es resolen i notifiquen en aquest termini.

Subsecció 2a Hipoteca de la concessió

Article 273. *Objecte de la hipoteca de la concessió i pignoració de drets.*

1. Les concessions d'obres amb els béns i drets que portin incorporats han de ser hipotecables d'acord amb el que disposa la legislació hipotecària, amb l'autorització prèvia de l'òrgan de contractació.

No s'ha d'admetre la hipoteca de concessions d'obres en garantia de deutes que no tinguin relació amb la concessió corresponent.

2. Les sol·licituds referents a les autoritzacions administratives que preveuen aquest article i el següent les ha de resoldre l'òrgan competent en el termini d'un mes, i s'han d'entendre desestimades si no es resolen i notifiquen en aquest termini.

3. Els drets derivats de la resolució d'un contracte de concessió d'obres o de concessió de serveis a què es refereixen els primers apartats dels articles 282 i 295, així com els derivats de les aportacions públiques i de l'execució de garanties establerts en els articles 266 i 268, només es poden pignorar en garantia de deutes que tinguin relació amb la concessió o el contracte, amb l'autorització prèvia de l'òrgan de contractació, que s'ha de publicar en el «Butlletí Oficial de l'Estat» o en el butlletí oficial autonòmic o local corresponent.

Article 274. *Drets del creditor hipotecari.*

1. Quan el valor de la concessió hipotecada pateixi un deteriorament greu per causa imputable al concessionari, el creditor hipotecari pot sol·licitar de l'òrgan de contractació que es pronunciï sobre l'existència efectiva del deteriorament esmentat. Si aquest es confirma, pot així mateix sol·licitar de l'Administració que, amb l'audiència prèvia del concessionari, ordeni a aquest fer o no fer el que sigui procedent per evitar o remeiar el dany, sense perjudici del possible exercici de l'acció de devastació que preveu l'article 117 de la Llei hipotecària. No obstant això, en el cas que s'exerceixi l'acció administrativa que preveu aquest apartat, s'ha d'entendre que el creditor hipotecari renuncia a l'acció que preveu l'esmentat article 117 de la Llei hipotecària.

2. Quan sigui procedent resoldre la concessió per incompliment d'alguna de les obligacions del concessionari, l'Administració, abans d'emetre la resolució, ha de donar audiència al creditor hipotecari per si aquest ofereix subrogar-se en el seu compliment i l'Administració considera compatible aquest oferiment amb el bon fi de la concessió.

3. Si l'obligació garantida no s'ha satisfet totalment o parcialment en el moment de vèncer, abans de promoure el procediment d'execució corresponent, el creditor hipotecari pot exercir les facultats següents sempre que així ho prevegi l'escriptura de constitució d'hipoteca corresponent:

a) Sol·licitar de l'Administració concedent que, amb l'audiència prèvia del concessionari, disposi que s'assigni a l'amortització del deute una part de la recaptació i de les quantitats que, si s'escau, l'Administració hagi de fer efectives al concessionari. A aquest efecte, es pot designar, a compte i risc del creditor, un interventor que comprovi els ingressos així obtinguts i es faci càrrec de la part que s'hagi assenyalat, la qual no pot excedir el percentatge o la quantia que es determini prèviament.

b) Si hi ha béns aptes per a això, sol·licitar de l'Administració concedent que, amb l'audiència prèvia al concessionari, li atorgui l'explotació durant un període de temps determinat de totes o de part de les zones complementàries d'explotació comercial. En cas que aquestes zones estiguin sent explotades per un tercer en virtut d'una relació juridicoprivada amb el concessionari, s'ha de notificar al tercer esmentat la mesura que preveu aquest apartat, amb la indicació que està obligat a efectuar al creditor hipotecari els pagaments que havia de fer al concessionari.

Article 275. Execució de la hipoteca.

1. L'adjudicatari en el procediment d'execució hipotecària queda subrogat en la posició del concessionari, amb l'autorització administrativa prèvia, en els termes que estableix l'apartat següent.

2. Tothom qui vulgui participar en el procediment d'execució hipotecària en qualitat de postor o eventual adjudicatari, fins i tot el mateix creditor hipotecari si la legislació sectorial no ho impedeix, ho ha de comunicar a l'òrgan de contractació per obtenir l'autorització administrativa oportuna, que s'ha de notificar a l'interessat en el termini màxim de 15 dies, i sense la qual no se l'ha d'admetre en el procediment. L'autorització ha de tenir caràcter reglat i s'ha d'atorgar sempre que el peticionari compleixi els requisits que s'exigeixen al concessionari.

Si ha finalitzat la fase de construcció o aquesta no forma part de l'objecte de la concessió, només s'han d'exigir els requisits necessaris per portar a terme l'explotació de l'obra.

3. Si la subhasta queda deserta o l'òrgan de contractació no autoritza cap interessat per participar en el procediment d'execució hipotecària, l'Administració concedent pot optar per alguna de les actuacions següents en el supòsit que el creditor hipotecari autoritzat, si s'escau, per ser concessionari no opti per exercir el dret que li atribueix l'article 671 de la Llei 1/2000, de 7 de gener, d'enjudiciament civil:

a) Acordar el segrest o la intervenció de la concessió d'acord amb el que preveu l'article 263 d'aquesta Llei, sense que el concessionari en pugui percebre cap ingrés. S'ha de donar tràmit d'audiència al creditor hipotecari per oferir-li la possibilitat de proposar un nou concessionari. Si la proposta no es produeix o el candidat proposat no compleix els requisits exigibles d'acord amb el que estableix l'apartat anterior, s'ha de procedir a la licitació de la mateixa concessió en el termini més curt possible.

b) Resoldre la concessió, de manera que l'Administració quedi alliberada amb la posada a disposició dels creditors de l'import de la indemnització que correspongui al concessionari per aplicació del que preveu l'article 280.

Article 276. Drets de titulars de càrregues inscrites o anotades sobre la concessió per al cas de resolució concessional.

Quan sigui procedent resoldre la concessió i hi hagi titulars de drets o càrregues inscrits o anotats en el Registre de la Propietat sobre la concessió, s'han d'observar les regles següents:

a) L'Administració, una vegada començat el procediment, ha de sol·licitar per a la seva incorporació a l'expedient la certificació del Registre de la Propietat, per tal que es pugui oir tots els titulars d'aquestes càrregues i drets.

b) El registrador, en el moment d'expedir la certificació a què es refereix el paràgraf anterior, ha d'estendre nota al marge de la inscripció de la concessió sobre la iniciació del procediment de resolució.

c) Per cancel·lar els assentaments practicats a favor dels titulars de les càrregues i drets esmentats, es requereix una resolució administrativa en ferm que declari la resolució de la concessió i l'abonament o dipòsit a favor dels titulars de les quantitats garantides per les càrregues indicades, amb el límit de les eventuais indemnitzacions que l'Administració hagi d'abonar d'acord amb el que preveu l'article 280.

Subsecció 3a Altres fonts de finançament*Article 277. Crèdits participatius.*

1. S'admeten els crèdits participatius per finançar la construcció i l'explotació, o només l'explotació, de les obres objecte de concessió. En aquests supòsits, la participació del prestador s'ha de produir sobre els ingressos del concessionari.

2. El concessionari pot amortitzar anticipadament el capital prestat en les condicions pactades.

3. Excepcionalment, les administracions públiques poden contribuir a finançar l'obra mitjançant l'atorgament de crèdits participatius. En aquests casos, i tret d'estipulació expressa en contra, el concessionari no pot amortitzar anticipadament el capital prestat, llevat que l'amortització anticipada impliqui que el concessionari aboni el valor actual net dels beneficis futurs esperats segons el pla economicofinancer revisat i aprovat per l'òrgan competent de l'Administració en el moment de la devolució del capital.

4. L'obtenció d'aquests crèdits s'ha de comunicar a l'òrgan de contractació en el termini màxim d'un mes des de la data en què s'hagi concedit cada un.

Secció 7a Extinció de les concessions

Article 278. Pròrroga del termini de les concessions i extinció de la concessió per transcurs del termini.

1. Els terminis fixats en els plecs de condicions d'acord amb el que disposa l'article 29 només es poden prorrogar d'acord amb el que estableix l'últim incís de l'apartat 3 de l'article 270.

2. Les concessions relatives a obres hidràuliques s'han de regir, pel que fa a la durada, per l'article 134.a) del text refós de la Llei d'aigües, aprovat pel Reial decret legislatiu 1/2001, de 20 de juliol.

3. La concessió s'ha d'entendre extingida per compliment quan transcorri el termini establert inicialment o, si s'escau, el resultant de les pròrroques acordades de conformitat amb l'apartat 3 de l'article 270, o de les reduccions que s'hagin decidit.

4. Han de quedar igualment extingits tots els contractes vinculats a la concessió i a l'explotació de les seves zones comercials.

Article 279. Causes de resolució.

Són causes de resolució del contracte de concessió d'obres, a més de les que assenyala l'article 211, amb l'excepció de les que preveuen les lletres d) i e), les següents:

a) L'execució hipotecària declarada deserta o la impossibilitat d'iniciar el procediment d'execució hipotecària per falta d'interessats autoritzats per a això en els casos en què escaigui, d'acord amb el que estableix la Llei.

b) La demora superior a sis mesos per part de l'òrgan de contractació en el lliurament al concessionari de la contraprestació, dels terrenys o dels mitjans auxiliars a què es va obligar segons el contracte.

c) El rescat de l'explotació de les obres per part de l'òrgan de contractació. S'entén per rescat la declaració unilateral de l'òrgan contractant, adoptada per raons d'interès públic, per la qual doni per acabada la concessió, no obstant la bona gestió del seu titular, perquè la gestió directament l'Administració. El rescat de la concessió requereix, a més, que s'acrediti que la gestió directa esmentada és més eficaç i eficient que la concessional.

d) La supressió de l'explotació de les obres per raons d'interès públic.

e) La impossibilitat d'explotar les obres com a conseqüència d'acords adoptats per l'Administració concedent amb posterioritat al contracte.

f) El segrest o la intervenció de la concessió per un termini superior a l'establert de conformitat amb l'apartat 3 de l'article 263, sense que el contractista hagi garantit l'assumpció completa de les seves obligacions.

Article 280. Efectes de la resolució.

1. En els supòsits de resolució per causa imputable a l'Administració, aquesta ha d'abonar en tot cas al concessionari l'import de les inversions efectuades per raó de l'expropiació de terrenys, execució d'obres de construcció i adquisició de béns que siguin necessaris per explotar l'obra objecte de la concessió, atenent el seu grau d'amortització.

A aquest efecte, s'ha d'aplicar un criteri d'amortització lineal. La quantitat resultant s'ha de fixar dins del termini de tres mesos, llevat que el plec de clàusules administratives particulars estableixi un altre termini.

En els casos en què la resolució es produeixi per causes no imputables a l'Administració, l'import que s'ha d'abonar al concessionari per qualsevol de les causes possibles és el que resulti de valorar la concessió, determinat d'acord amb el que disposa l'article 281.

En tot cas, s'entén que la resolució de la concessió no és imputable a l'Administració quan obeeixi a alguna de les causes que preveuen les lletres a), b) i f) de l'article 211, així com les lletres a) i f) de l'article 279.

2. Quan el contracte es resolgui per causa imputable al concessionari, se li ha de confiscar la garantia i, a més, ha d'indemnitzar l'Administració pels danys i perjudicis ocasionats en allò que excedeixi l'import de la garantia confiscada.

3. En els supòsits de les lletres b), c), d) i e) de l'article 279, i en general en els casos en què la resolució del contracte es produeixi per causes imputables a l'Administració i sense perjudici del que disposa l'apartat 1 d'aquest article, l'Administració concedent ha d'indemnitzar el concessionari pels danys i perjudicis que se li irroguin.

Per determinar la quantia de la indemnització, s'ha de tenir en compte:

a) Els beneficis futurs que el concessionari deixarà de percebre, que s'han de quantificar en la mitjana aritmètica dels beneficis abans d'impostos obtinguts durant un període de temps equivalent als anys que resten fins a la terminació de la concessió. En cas que el temps restant sigui superior al temps transcorregut, s'ha de prendre com a referència aquest últim. La taxa de descompte aplicable és la que resulti del cost de capital mitjà ponderat corresponent als últims comptes anuals del concessionari.

b) La pèrdua del valor de les obres i instal·lacions que no s'hagin de lliurar a aquella, considerant el seu grau d'amortització.

4. L'òrgan de contractació també pot acordar la resolució dels contractes atorgats pel concessionari per aprofitar les zones complementàries. Així mateix, l'òrgan de contractació pot acordar, com a conseqüència de la resolució de la concessió, que es resolguin els contractes atorgats d'explotació comercial, i abonar la indemnització que si s'escau correspongui. Aquesta indemnització s'ha d'abonar amb càrrec al concessionari quan la resolució es produeixi com a conseqüència de causa imputable a aquest. Quan no s'acordi la resolució dels contractes esmentats, els titulars dels drets d'aprofitament els han de seguir exercint, i estan obligats davant de l'òrgan de contractació en els mateixos termes en què ho estaven davant del concessionari, llevat que s'arribi de comú acord a la revisió del contracte corresponent.

5. Si el concessionari no compleix amb les obligacions del beneficiari en les expropiacions i en virtut d'una resolució judicial, sigui quina sigui la data, l'Administració concedent s'hagi de fer càrrec d'abonar les indemnitzacions als expropiats, aquesta queda subrogada en el crèdit de l'expropiat. En tot cas, des del moment en què es declari l'obligació de pagament a càrrec de l'Administració concedent, les quantitats que no se li reemborsin han de minorar l'import global que correspongui de conformitat amb el que disposa l'apartat primer d'aquest article.

6. En el supòsit de la lletra b) de l'article 279, el contractista té dret a l'abonament de l'interès de demora que preveu la Llei 3/2004, de 29 de desembre, per la qual s'estableixen mesures de lluita contra la morositat en operacions comercials de les quantitats degudes o valors econòmics convinguts, a partir del venciment del termini previst per al seu lliurament i fins a la liquidació de la indemnització resultant de la resolució, així com dels danys i perjudicis soferts.

Article 281. Nou procés d'adjudicació en concessió d'obres en els casos en què la resolució obeeixi a causes no imputables a l'Administració.

1. En el supòsit de resolució per causes no imputables a l'Administració, l'òrgan de contractació ha de licitar novament la concessió, i el tipus de licitació ha de ser el que resulti de l'article següent. La licitació s'ha de fer mitjançant subhasta a l'alça, i l'únic criteri d'adjudicació és el preu.

En el cas que quedi deserta la primera licitació, s'ha de convocar una nova licitació en el termini màxim d'un mes, i el tipus de licitació ha de ser el 50 per cent de la primera.

L'adjudicatari de la licitació ha d'abonar l'import d'aquesta en el termini de dos mesos des que s'hagi adjudicat la concessió. En el supòsit que no s'aboni aquest import en el termini indicat, l'adjudicació queda sense efecte, i s'ha d'adjudicar al següent licitador per ordre o, en cas que no hi hagi més licitadors, s'ha de declarar la licitació deserta.

La convocatòria de la licitació es pot fer sempre que s'hagi incoat l'expedient de resolució, si bé no es pot adjudicar fins que aquest no hagi conclòs. En tot cas, des de la resolució de la concessió fins a l'obertura de les ofertes de la primera licitació no pot transcórrer un termini superior a tres mesos.

Pot participar en la licitació tot empresari que hagi obtingut l'autorització administrativa oportuna en els termes que preveu l'apartat 2 de l'article 275.

2. El valor de la concessió, en el supòsit que la resolució obeeixi a causes no imputables a l'Administració, ha de ser el que resulti d'adjudicar les licitacions a què es refereix l'apartat anterior.

En cas que la segona licitació quedi deserta, el valor de la concessió ha de ser el tipus d'aquesta, sense perjudici de la possibilitat de presentar per part del concessionari originari o creditors titulars almenys d'un 5 per cent del passiu exigible de la concessionària, en el termini màxim de tres mesos a comptar des que va quedar deserta, un nou comprador que aboni almenys el tipus de licitació esmentat; en aquest cas, el valor de la concessió ha de ser l'import abonat pel nou comprador.

L'Administració ha d'abonar al concessionari primitiu el valor de la concessió en un termini de tres mesos des que s'hagi adjudicat la licitació a què es refereix l'apartat anterior o des que la segona licitació hagi quedat deserta.

En tot cas, el nou concessionari s'ha de subrogar en la posició del concessionari primitiu, i està obligat a portar a terme les actuacions vinculades a les subvencions de capital percebudes quan no s'hagi complert la finalitat per a la qual es va concedir la subvenció.

3. El contracte resultant de la licitació a què es refereix l'apartat 1 ha de tenir en tot cas la naturalesa de contracte de concessió d'obres, i les seves condicions són les que s'estableixen en el contracte primitiu que s'ha resolt, incloent-hi el termini de durada.

Article 282. Determinació del tipus de licitació de la concessió d'obres en els casos en què la resolució obeeixi a causes no imputables a l'Administració.

Per fixar el tipus de la primera licitació, al qual es refereix l'article 281, cal seguir les regles següents:

a) El tipus s'ha de determinar en funció dels fluxos futurs de caixa que es prevegi que obtingui la societat concessionària, per l'explotació de la concessió, en el període que resta des de la resolució del contracte fins a la seva reversió, actualitzats al tipus de descompte de l'interès de les obligacions del Tresor a deu anys incrementat en 300 punts bàsics.

Es prenen com a referència per calcular el rendiment mitjà esmentat les últimes dades disponibles publicades pel Banc d'Espanya en el Butlletí del Mercat de Deute Públic.

b) L'instrument de deute que serveix de base per calcular la rendibilitat raonable i el diferencial esmentats poden ser modificats per la Comissió Delegada del Govern per a Afers Econòmics, amb l'informe previ de l'Oficina Nacional d'Avaluació, per adaptar-lo a les condicions de risc i rendibilitat observades en els contractes del sector públic.

c) Els fluxos nets de caixa futurs s'han de quantificar en la mitjana aritmètica dels fluxos de caixa obtinguts per l'entitat durant un període de temps equivalent als anys que resten fins a la terminació. En cas que el temps restant sigui superior al temps transcorregut, s'ha de prendre com a referència aquest últim. No s'ha d'incorporar cap actualització de preus en funció de la inflació futura estimada.

d) El valor dels fluxos de caixa ha de ser el que estableix el Pla general de comptabilitat a l'Estat de fluxos d'efectiu com a fluxos d'efectiu de les activitats d'explotació, sense computar en cap cas els pagaments i cobraments d'interessos, els cobraments de dividends i els cobraments o pagaments per impost sobre beneficis.

e) Si la resolució del contracte es produeix abans de la terminació de la construcció de la infraestructura, el tipus de la licitació ha de ser el 70 per cent de l'import equivalent a la inversió executada. A aquests efectes, s'entén per inversió executada l'import que figuri en els últims comptes anuals aprovats incrementats en la quantitat resultant de les certificacions cursades des del tancament de l'exercici dels últims comptes aprovats fins al moment de la resolució. D'aquest import s'ha de deduir el corresponent a les subvencions de capital percebudes pel beneficiari la finalitat de les quals no s'hagi complert.

Article 283. *Destinació de les obres a l'extinció de la concessió.*

1. El concessionari està obligat a fer lliurament a l'Administració concedent, en bon estat de conservació i ús, de les obres incloses en la concessió, així com dels béns i instal·lacions necessaris per explotar-les i dels béns i instal·lacions inclosos en la zona d'explotació comercial, si n'hi ha, d'acord amb el que estableix el contracte, i tot això ha de quedar reflectit en l'acta de recepció.

Quan es procedeixi, al terme de la concessió, a lliurar els béns i instal·lacions a l'òrgan de contractació, s'ha d'aixecar una acta de recepció formal. L'aixecament d'aquesta acta i el seu contingut s'han d'ajustar al que estableix l'article 243 d'aquesta Llei.

2. No obstant això, els plecs poden preveure que, quan s'extingeixi la concessió, aquestes obres, béns i instal·lacions, o alguns d'ells, hagin de ser enderrocats pel concessionari, i s'hagin de reposar els béns sobre els quals s'assenten a l'estat en què estaven abans de la seva construcció.

3. Els béns afectes a la concessió que hagin de revertir a l'Administració no poden ser objecte d'embarquement.

CAPÍTOL III

Del contracte de concessió de serveis

Secció 1a Delimitació del contracte de concessió de serveis

Article 284. *Àmbit del contracte de concessió de serveis.*

1. L'Administració pot gestionar indirectament, mitjançant un contracte de concessió de serveis, els serveis de la seva titularitat o competència sempre que siguin susceptibles d'explotació econòmica per particulars. En cap cas es poden prestar mitjançant concessió de serveis els que impliquin exercir l'autoritat inherent als poders públics.

2. Abans de procedir a contractar una concessió de serveis, en els casos en què es tracti de serveis públics, se n'ha d'haver establert el règim jurídic, que declari expressament que l'activitat de què es tracta queda assumida per l'Administració respectiva com a pròpia d'aquella, que determini l'abast de les prestacions a favor dels administrats, i que reguli els aspectes de caràcter jurídic, econòmic i administratiu relatius a la prestació del servei.

3. El contracte ha d'expressar amb claredat, en tot cas, l'àmbit de la concessió, tant en l'ordre funcional com en el territorial.

Secció 2a Règim jurídic

Subsecció 1a Actuacions preparatòries del contracte de concessió de serveis

Article 285. *Plecs i avantprojecte d'obra i explotació.*

1. Els plecs de clàusules administratives particulars i de prescripcions tècniques han de fer referència, almenys, als aspectes següents:

a) Han de definir l'objecte del contracte, i han de preveure la realització independent de cadascuna de les parts mitjançant la seva divisió en lots, sense minva de l'eficàcia de la prestació, d'acord amb el que disposa l'article 99.3, amb la finalitat de promoure la lliure concurrència.

b) Han de fixar les condicions de prestació del servei i, si s'escau, fixar les tarifes que hagin d'abonar els usuaris, els procediments per revisar-les, i el cànon o la participació que s'hagi de satisfer a l'Administració. Quant a la revisió de tarifes, els plecs de clàusules administratives s'han d'ajustar al que preveu el capítol II, del títol III, del llibre primer.

c) Han de regular també la distribució de riscos entre l'Administració i el concessionari en funció de les característiques particulars del servei, si bé en tot cas el risc operacional li correspon al contractista.

d) Han de definir els requisits de capacitat i solvència financera, econòmica i tècnica que siguin exigibles als licitadors, i es poden fixar diferents requisits de solvència en funció de les diferents fases del contracte de conformitat amb el que disposa l'article 86.3, a l'efecte d'una possible cessió en els termes que estableix l'article 214.2.c).

e) Han de preveure també la possibilitat que es produeixi la cessió del contracte de conformitat amb el que estableix l'article 214, així com de les participacions en la societat concessionària quan es constitueixi una societat de propòsit específic pels licitadors per a l'execució del contracte. Així mateix, han d'establir criteris per determinar quan s'ha de considerar la cessió de les participacions pel fet de suposar un canvi de control efectiu i, en cas que ho justifiquin les característiques del contracte, cal establir també mecanismes de control per a cessions de participacions en la societat concessionària que no es puguin equiparar a una cessió del contracte. En tot cas, s'ha de considerar que es produeix un canvi de control efectiu quan se cedeixi el 51 per cent de les participacions.

En els casos en què la concessió de serveis es refereixi a serveis públics, el que estableix aquest apartat s'ha de portar a terme d'acord amb les normes reguladores del règim jurídic del servei a què es refereix l'article 284.2.

2. En els contractes de concessió de serveis, la tramitació de l'expedient ha d'anar precedida de la realització i l'aprovació d'un estudi de viabilitat d'aquests o, si s'escau, d'un estudi de viabilitat economicofinancera, que tenen caràcter vinculant en els supòsits en què concloguin en la inviabilitat del projecte. En els casos en què els contractes de concessió de serveis compreguin l'execució d'obres, la tramitació d'aquell ha d'anar precedida, a més, quan sigui procedent de conformitat amb el que disposa l'article 248.1, de l'elaboració i aprovació administrativa de l'avantprojecte de construcció i explotació de les obres que siguin necessàries, amb especificació de les prescripcions tècniques relatives a la seva realització; i, a més, de la redacció, supervisió, aprovació i replantejament del projecte de les obres corresponent.

En els supòsits en què per a la viabilitat de la concessió es prevegin ajudes a la construcció o l'explotació d'aquesta, l'estudi de viabilitat s'ha de pronunciar sobre l'existència d'una possible ajuda d'Estat i la compatibilitat d'aquesta amb el Tractat de funcionament de la Unió Europea.

Subsecció 2a Efectes, compliment i extinció del contracte de concessió de serveis

Article 286. *Efectes, compliment i extinció.*

Els efectes, el compliment i l'extinció dels contractes de concessió de serveis es regulen per aquesta Llei, exclosos els articles 208 i 210. Tampoc són aplicables, excepte en la fase de construcció quan compregui l'execució d'obres, l'apartat 2 de l'article 192, l'article 193 i l'article 195.

Secció 3a *Execució del contracte de concessió de serveis*

Article 287. *Execució del contracte de concessió de serveis.*

1. El concessionari està obligat a organitzar i prestar el servei amb subjecció estricta a les característiques que estableix el contracte i dins dels terminis que aquest assenyala i, si s'escau, a l'execució de les obres d'acord amb el projecte aprovat per l'òrgan de contractació.

2. En cas que la concessió recaigui sobre un servei públic, l'Administració ha de conservar els poders de policia necessaris per assegurar la bona marxa dels serveis de què es tracti.

3. Les concessions de serveis únicament poden ser objecte d'hipoteca en els casos en què comportin la realització d'obres o instal·lacions fixes necessàries per prestar el servei, i exclusivament en garantia de deutes que tinguin relació amb la concessió.

Article 288. *Obligacions generals.*

El concessionari està subjecte al compliment de les obligacions següents:

a) Prestar el servei amb la continuïtat convinguda i garantir als particulars el dret a utilitzar-lo en les condicions que s'hagin establert i mitjançant l'abonament, si s'escau, de la contraprestació econòmica compresa en les tarifes aprovades. En cas d'extinció del contracte per compliment d'aquest, el contractista ha de seguir prestant el servei fins que es formalitzi el nou contracte.

b) Cuidar-se del bon ordre del servei, amb possibilitat de dictar les instruccions oportunes, sense perjudici dels poders de policia a què es refereix l'article anterior.

c) Indemnitzar els danys que es causin a tercers com a conseqüència de les operacions que requereixi el desenvolupament del servei, excepte quan el dany es produeixi per causes imputables a l'Administració.

d) Respectar el principi de no-discriminació per raó de nacionalitat, respecte de les empreses d'estats membres de la Comunitat Europea o signataris de l'Acord sobre contractació pública de l'Organització Mundial del Comerç, en els contractes de subministrament conseqüència del de concessió de serveis.

e) Qualsevol altra que prevegi la legislació, en el plec de clàusules administratives particulars i en la resta de la documentació contractual.

Article 289. *Prestacions econòmiques.*

1. El concessionari té dret a les contraprestacions econòmiques que preveu el contracte, entre les quals s'inclou, per fer efectiu el seu dret a explotar el servei, una retribució fixada en funció de la seva utilització que s'ha de percebre directament dels usuaris o de la mateixa Administració.

2. Les contraprestacions econòmiques pactades, que es denominen tarifes i tenen la naturalesa de prestació patrimonial de caràcter públic no tributari, s'han de revisar, si s'escau, en la forma que estableix el contracte, que s'ha d'ajustar, en tot cas, al que preveu el capítol II del títol III del llibre primer d'aquesta Llei, relatiu a la revisió de preus en els contractes de les entitats del sector públic.

En la comptabilitat diferenciada que el concessionari ha de portar respecte de tots els ingressos i despeses de la concessió, i que ha d'estar a disposició de l'entitat contractant, hi han de quedar degudament reflectits tots els ingressos derivats de les contraprestacions pactades en la forma que preveu l'apartat 6 de l'article 267.

3. Si així ho ha establert el plec de clàusules administratives particulars, el concessionari ha d'abonar a l'Administració concedent un cànon o participació, que s'ha de determinar i abonar en la forma i les condicions que preveuen el plec esmentat i la documentació contractual restant.

Secció 4a Modificació del contracte de concessió de serveis

Article 290. Modificació del contracte i manteniment del seu equilibri econòmic.

1. L'Administració pot modificar les característiques del servei contractat i les tarifes que han d'abonar els usuaris, únicament per raons d'interès públic i si concorren les circumstàncies que preveu la subsecció 4a de la secció 3a del capítol I del títol I del llibre segon d'aquesta Llei.

2. Quan les modificacions afectin el règim financer del contracte, s'ha de compensar a la part corresponent de manera que es mantingui l'equilibri dels supòsits econòmics que es van considerar bàsics en adjudicar el contracte.

3. En cas que els acords que dicti l'Administració respecte del desenvolupament del servei no tinguin transcendència econòmica, el concessionari no té dret a indemnització per raó d'aquests.

4. S'ha de restablir l'equilibri econòmic del contracte, en benefici de la part que correspongui, en els supòsits següents:

a) Quan l'Administració efectui una modificació de les que assenyalava l'apartat 1 d'aquest article i hi concorrin les circumstàncies que estableix.

b) Quan actuacions de l'Administració pública concedent, pel seu caràcter obligatori per al concessionari, determinin de manera directa la ruptura substancial de l'economia del contracte.

Fora dels casos que preveuen les lletres anteriors, únicament és procedent restablir l'equilibri econòmic del contracte quan causes de força major determinin de manera directa la ruptura substancial de l'economia del contracte. A aquests efectes, s'entén per causes de força major les que s'enumeren a l'article 239 d'aquesta Llei.

En tot cas, no hi ha dret al restabliment de l'equilibri economicofinancer per incompliment de les previsions de la demanda recollides en l'estudi de l'Administració o en l'estudi que hagi pogut efectuar el concessionari.

5. En els supòsits que preveu l'apartat anterior, el restabliment de l'equilibri econòmic del contracte s'ha de fer mitjançant l'adopció de les mesures que en cada cas siguin procedents. Aquestes mesures poden consistir en la modificació de les tarifes que han d'abonar els usuaris, en la modificació de la retribució que ha d'abonar l'Administració concedent, en la reducció del termini de la concessió i, en general, en qualsevol modificació de les clàusules de contingut econòmic incloses en el contracte. Així mateix, en els casos que preveuen la lletra b) i l'últim paràgraf de l'apartat anterior, es pot ampliar el termini del contracte per un període que no excedeixi un 15 per cent la seva durada inicial, respectant els límits màxims de durada previstos legalment.

6. El contractista té dret a desistir del contracte quan aquest resulti extraordinàriament oneros per a ell, com a conseqüència d'una de les circumstàncies següents:

a) L'aprovació d'una disposició general per part d'una Administració diferent de la concedent amb posterioritat a la formalització del contracte.

b) Quan el concessionari hagi d'incorporar, perquè hi estigui obligat legalment o contractualment, a les obres o a la seva explotació avenços tècnics que les millorin

notòriament i la disponibilitat dels quals en el mercat, d'acord amb l'estat de la tècnica, s'hagi produït amb posterioritat a la formalització del contracte.

S'entén que el compliment del contracte esdevé extraordinàriament oneros per al concessionari quan la incidència de les disposicions de les administracions, o l'import de les millores tècniques que calgui incorporar, suposin un increment net anualitzat dels costos d'almenys el 5 per cent de l'import net de la xifra de negocis de la concessió, pel període que resti fins a la seva conclusió. Per calcular l'increment s'han de deduir, si s'escau, els possibles ingressos addicionals que la mesura pugui generar.

Si el contractista desisteix del contracte com a conseqüència del que estableix aquest apartat, la resolució no dóna dret a cap indemnització per a cap de les parts.

Secció 5a Compliment i efectes del contracte de concessió de serveis

Article 291. Reversió.

1. Finalitzat el termini de la concessió, el servei ha de revertir a l'Administració, i el contractista ha de lliurar les obres i instal·lacions a què estigui obligat d'acord amb el contracte i en l'estat de conservació i funcionament adequats.

2. Durant un període prudencial anterior a la reversió, que s'ha de fixar en el plec, l'òrgan competent de l'Administració ha d'adoptar les disposicions encaminades a garantir que el lliurament dels béns es verifiqui en les condicions convingudes.

3. Els béns afectes a la concessió que hagin de revertir a l'Administració en virtut del que estableix aquest article no poden ser objecte d'embargament.

Article 292. Falta de lliurament de contraprestacions econòmiques i mitjans auxiliars.

Si l'Administració no fa efectiva al concessionari la contraprestació econòmica o no lliura els mitjans auxiliars a què es va obligar en el contracte dins dels terminis que aquest preveu, i no és procedent resoldre el contracte o no ho sol·licita el concessionari, aquest té dret a l'interès de demora de les quantitats o valors econòmics que aquells signifiquin, de conformitat amb el que estableix l'article 198.

Article 293. Incompliment del concessionari.

1. Quan el contracte recaigui sobre un servei públic, si per causes alienes al concessionari o bé per l'incompliment per part d'aquest es deriva una perturbació greu i no reparable per altres mitjans en el servei, l'Administració en pot acordar el segrest o la intervenció en els termes que estableix l'article 263. En tot cas, el concessionari ha d'abonar a l'Administració els danys i perjudicis que efectivament li hagi ocasionat.

2. En tot cas, en els supòsits d'incompliment per part del concessionari és aplicable el règim de penalitats que estableix l'article 264 d'aquesta Llei respecte de la concessió d'obres, sempre que sigui compatible amb la naturalesa de la concessió de serveis.

Secció 6a Resolució del contracte de concessió de serveis

Article 294. Causes de resolució.

Són causes de resolució del contracte de concessió de serveis, a més de les que assenyala l'article 211, amb l'excepció de les que preveuen les lletres d) i e), les següents:

a) L'execució hipotecària declarada deserta o la impossibilitat d'iniciar el procediment d'execució hipotecària per falta d'interessats autoritzats per a això en els casos en què així escaigui, d'acord amb el que estableix aquesta Llei.

b) La demora superior a sis mesos per part de l'Administració en el lliurament al concessionari de la contraprestació o dels mitjans auxiliars a què es va obligar segons el contracte.

c) El rescat del servei per part de l'Administració per gestionar-lo directament per raons d'interès públic. El rescat de la concessió requereix, a més, que s'acrediti que la gestió directa esmentada és més eficaç i eficient que la concessional.

d) La supressió del servei per raons d'interès públic.

e) La impossibilitat d'explotar el servei com a conseqüència d'acords adoptats per l'Administració amb posterioritat al contracte.

f) El segrest o la intervenció de la concessió per un termini superior a l'establert de conformitat amb l'apartat 3 de l'article 263, sense que el contractista hagi garantit l'assumpció completa de les seves obligacions.

Article 295. *Efectes de la resolució.*

1. En els supòsits de resolució per causa imputable a l'Administració, aquesta ha d'abonar al concessionari en tot cas l'import de les inversions efectuades per raó de l'expropiació de terrenys, execució d'obres de construcció i adquisició de béns que siguin necessaris per explotar els serveis objecte de concessió, atenent el seu grau d'amortització. A aquest efecte, s'ha d'aplicar un criteri d'amortització lineal de la inversió.

Quan la resolució obeeixi a causes no imputables a l'Administració, l'import que s'ha d'abonar al concessionari per raó de l'expropiació de terrenys, execució d'obres i adquisició de béns que hagin de revertir a l'Administració és el que resulti de valorar la concessió, determinat d'acord amb el que disposa l'article 281.

En tot cas, s'ha d'entendre que no és imputable a l'Administració la resolució del contracte quan aquesta obeeixi a alguna de les causes que estableixen les lletres a), b) i f) de l'article 211, així com a les causes que estableixen les lletres a) i f) de l'article 294.

2. Independentment del que disposa l'article 213, l'incompliment per part de l'Administració o del contractista de les obligacions del contracte ha de produir els efectes que segons les disposicions específiques del servei puguin afectar aquests contractes.

3. En el supòsit de la lletra b) de l'article 294, el contractista té dret a l'abonament de l'interès de demora que preveu la Llei 3/2004, de 29 de desembre, per la qual s'estableixen mesures de lluita contra la morositat en operacions comercials, de les quantitats degudes o valors econòmics convinguts, a partir del venciment del termini previst per lliurar-los i fins que es liquidi la indemnització resultant de la resolució, així com dels danys i perjudicis soferts.

4. En els supòsits de les lletres b), c), d) i e) de l'article 294, i en general en els casos en què la resolució del contracte es produeixi per causes imputables a l'Administració, sense perjudici del que disposa l'apartat 1 d'aquest article, l'Administració ha d'indemnitzar el contractista pels danys i perjudicis que se li irroguin, inclosos els beneficis futurs que deixi de percebre, quantificats d'acord amb el que estableix la lletra a) de l'apartat 3 de l'article 280 i amb la pèrdua del valor de les obres i instal·lacions que no hagin de revertir a aquella, tenint en compte el seu grau d'amortització.

Secció 7a Subcontractació del contracte de concessió de serveis

Article 296. *Subcontractació.*

En el contracte de concessió de serveis, la subcontractació només pot recaure sobre prestacions accessòries, i li és aplicable la regulació que estableixen els articles 215, 216 i 217 d'aquesta Llei.

Secció 8a Regulació supletòria del contracte de concessió de serveis

Article 297. *Regulació supletòria.*

En allò que aquest capítol no prevegi respecte al contracte de concessió de serveis, li és aplicable la regulació que estableix aquesta Llei respecte al contracte de concessió d'obres, sempre que sigui compatible amb la naturalesa d'aquell.

CAPÍTOL IV

Del contracte de subministrament

Secció 1a Regulació de determinats contractes de subministrament

Article 298. *Arrendament.*

En el contracte d'arrendament, l'arrendador o empresari ha d'assumir durant el termini de vigència del contracte l'obligació de mantenir-ne l'objecte. Les quantitats que, si s'escau, hagi de satisfer l'Administració en concepte de cànon de manteniment s'han de fixar separatament de les constitutives del preu de l'arrendament.

Article 299. *Contractes de fabricació.*

Als contractes de fabricació se'ls apliquen directament les normes generals i especials del contracte d'obres que l'òrgan de contractació determini en el plec de clàusules administratives particulars corresponent, excepte les relatives a la seva publicitat i procediment d'adjudicació, que s'han d'acomodar, en tot cas, al contracte de subministrament.

Secció 2a Execució del contracte de subministrament

Article 300. *Lliurament i recepció.*

1. El contractista està obligat a lliurar els béns objecte de subministrament en el temps i lloc fixats en el contracte i de conformitat amb les prescripcions tècniques i clàusules administratives.

2. Sigui quin sigui el tipus de subministrament, l'adjudicatari no té dret a indemnització per causa de pèrdues, avaries o perjudicis ocasionats en els béns abans de lliurar-los a l'Administració, llevat que aquesta hagi incorregut en mora en rebre'ls.

3. Quan l'acte formal de la recepció dels béns, d'acord amb les condicions del plec, sigui posterior al seu lliurament, l'Administració és responsable de custodiar-los durant el temps que transcorri entre l'una i l'altra.

4. Una vegada rebuts de conformitat per l'Administració béns o productes peribles, aquesta és la responsable de la seva gestió, ús o caducitat, sense perjudici de la responsabilitat del subministrador pels vicis o defectes ocults d'aquells.

Article 301. *Pagament del preu.*

1. L'adjudicatari té dret a l'abonament del preu dels subministraments efectivament lliurats i formalment rebuts per l'Administració d'acord amb les condicions que estableix el contracte.

2. En el contracte de subministraments en què el preu es determini mitjançant preus unitaris, es pot incrementar el nombre d'unitats a subministrar fins al percentatge del 10 per cent del preu del contracte, al qual es refereix l'article 205.2.c).3r, sense que calgui tramitar l'expedient de modificació corresponent, sempre que així s'estableixi en el plec de clàusules administratives particulars i s'hagi acreditat el finançament corresponent en l'expedient originari del contracte.

Article 302. *Pagament en metàl·lic i en altres béns.*

1. Quan raons tècniques o econòmiques degudament justificades en l'expedient ho aconsellin, es pot establir en el plec de clàusules administratives particulars que el pagament del preu total dels béns a subministrar consisteixi part en diners i part en el lliurament d'altres béns de la mateixa classe, sense que, en cap cas, l'import d'aquests pugui superar el 50 per cent del preu total.

A aquests efectes, el compromís de despesa corresponent s'ha de limitar a l'import que del preu total del contracte no se satisfaci mitjançant el lliurament de béns al contractista, sense que sigui aplicable el que es disposen l'article 27.4 de la Llei 47/2003, de 26 de novembre, general pressupostària; l'apartat 3 de l'article 165 de la Llei reguladora de les hisendes locals, aprovada pel Reial decret legislatiu 2/2004, de 5 de març, o regulacions anàlogues contingudes en les normes pressupostàries de les diferents administracions públiques subjectes a aquesta Llei.

2. El lliurament dels béns per part de l'Administració l'ha d'acordar l'òrgan de contractació, i aquest acord implica per si sol la baixa en l'inventari i, si s'escau, la desafectació dels béns de què es tracti.

3. En aquest supòsit, l'import que del preu total del subministrament correspongui als béns lliurats per l'Administració ha de ser un element econòmic a valorar per adjudicar el contracte, i els empresaris l'han de consignar expressament en les seves ofertes.

4. El contingut d'aquest article és aplicable als contractes de serveis per a la gestió dels sistemes d'informació, els de serveis de telecomunicació i els contractes de manteniment d'aquests sistemes, subministraments d'equips i terminals i adaptacions necessàries com ara cablejat, canalitzacions i altres d'anàlogues, sempre que vagin associades a la prestació d'aquests serveis i es contractin conjuntament amb aquests, entenent que els béns que ha de lliurar, si s'escau, l'Administració han de ser béns i equips informàtics i de telecomunicacions.

Article 303. *Facultats de l'Administració en el procés de fabricació.*

L'Administració té la facultat d'inspeccionar i de ser informada del procés de fabricació o elaboració del producte que s'hagi de lliurar com a conseqüència del contracte, i pot ordenar o efectuar per si mateixa l'anàlisi, els assajos i les proves dels materials que s'hagin d'utilitzar, establir sistemes de control de qualitat i dictar totes les disposicions que consideri oportunes per al compliment estricte del que s'hagi convingut.

Secció 3a Compliment del contracte de subministrament

Article 304. *Despeses de lliurament i recepció.*

1. Tret que hi hagi un pacte en contra, les despeses del lliurament i transport dels béns objecte del subministrament al lloc convingut han de ser a compte del contractista.

2. Si els béns no es troben en estat de ser rebuts, s'ha de fer constar així en l'acta de recepció i s'han de donar les instruccions necessàries al contractista perquè repari els defectes observats o procedeixi a un nou subministrament de conformitat amb el que s'hagi pactat.

Article 305. *Vicis o defectes durant el termini de garantia.*

1. Si durant el termini de garantia s'acredita l'existència de vicis o defectes en els béns subministrats, l'Administració té dret a reclamar del contractista que reposi els que siguin inadequats o que els repari si amb això n'hi ha prou.

2. Durant aquest termini de garantia, el contractista té dret a conèixer i ser oït sobre l'aplicació dels béns subministrats.

3. Si l'òrgan de contractació considera, durant el termini de garantia, que els béns subministrats no són aptes per a la finalitat pretesa, com a conseqüència dels vicis o defectes observats en aquells i imputables al contractista, i es presumeix que amb la reposició o reparació dels béns esmentats no n'hi haurà prou per aconseguir aquella finalitat, pot rebutjar els béns abans que expiri el termini en qüestió i deixar-los a compte del contractista, de manera que quedi exempt de l'obligació de pagament o tingui dret, si s'escau, a recuperar el preu satisfet.

4. Acabat el termini de garantia sense que l'Administració hagi formalitzat alguna de les reparacions o la denúncia a què es refereixen els apartats 1 i 3 d'aquest article, el contractista ha de quedar exempt de responsabilitat per raó dels béns subministrats.

Secció 4a Resolució del contracte de subministrament

Article 306. Causes de resolució.

Són causes de resolució del contracte de subministrament, a més de les generals, les següents:

- a) El desistiment abans de la iniciació del subministrament o la suspensió de la iniciació del subministrament per causa imputable a l'Administració per un termini superior a quatre mesos a partir de la data assenyalada en el contracte per al lliurament, llevat que al plec se n'assenyali un d'inferior.
- b) El desistiment una vegada iniciada l'execució del subministrament o la suspensió del subministrament per un termini superior a vuit mesos acordada per l'Administració, llevat que al plec se n'assenyali un d'inferior.

Article 307. Efectes de la resolució.

1. La resolució del contracte dóna lloc a la devolució recíproca dels béns i de l'import dels pagaments efectuats i, quan no sigui possible o convenient per a l'Administració, aquesta ha d'abonar el preu dels efectivament lliurats i rebuts de conformitat.

2. En els supòsits que estableix la lletra a) de l'article anterior, el contractista només té dret a percebre, per tots els conceptes, una indemnització del 3 per cent del preu de l'adjudicació del contracte, IVA exclòs.

3. En els supòsits que preveu la lletra b) de l'article anterior, el contractista té dret a percebre, per tots els conceptes, el 6 per cent del preu d'adjudicació del contracte dels subministraments deixats de realitzar en concepte de benefici industrial, IVA exclòs, entenen per subministraments deixats de realitzar els que resultin de la diferència entre els reflectits en el contracte primitiu i les seves modificacions aprovades, i els que s'hagin realitzat fins a la data de notificació del desistiment o de la suspensió.

CAPÍTOL V

Del contracte de serveis

Secció 1a Disposicions generals

Article 308. Contingut i límits.

1. Llevat que els plecs de clàusules administratives o el document contractual disposin una altra cosa, els contractes de serveis que tinguin per objecte desenvolupar i posar a disposició productes protegits per un dret de propietat intel·lectual o industrial han de comportar la cessió d'aquest a l'Administració contractant. En tot cas, i encara que s'exclogui la cessió dels drets de propietat intel·lectual, l'òrgan de contractació pot sempre autoritzar l'ús del producte corresponent als ens, organismes i entitats pertanyents al sector públic.

2. En cap cas l'entitat contractant pot instrumentar la contractació de personal a través del contracte de serveis, inclosos els que per raó de la quantia es tramitin com a contractes menors.

En extingir-se els contractes de serveis, no es pot produir en cap cas la consolidació de les persones que hagin efectuat els treballs objecte del contracte com a personal de l'entitat contractant. Amb aquesta finalitat, els empleats o responsables de l'Administració

s'han d'abstenir de dur a terme actes que impliquin exercir facultats que, com a part de la relació jurídicolaboral, corresponen a l'empresa contractista.

3. En els contractes de serveis que impliquin desenvolupar o mantenir aplicacions informàtiques, l'objecte del contracte es pot definir per referència a components de prestació del servei. A aquests efectes, en el plec de clàusules administratives particulars s'ha d'establir el preu referit a cada component de la prestació en termes d'unitats d'activitat, definides en termes de categories professionals o cost, homogènies per a qualsevol desenvolupament, d'unitats de temps o en una combinació de totes dues modalitats.

Aquesta definició s'ha de completar amb referència a les funcionalitats que cal desenvolupar, el marc de les quals ha de quedar determinat inicialment, sense perjudici que l'Administració pugui concretar aquestes funcionalitats atenent consideracions tècniques, econòmiques o necessitats de l'usuari durant el període d'execució, en els termes que prevegi el plec de clàusules administratives particulars.

El finançament i pagament d'aquests contractes s'ha d'ajustar al ritme requerit en l'execució dels components de prestació requerits, i amb aquesta finalitat el responsable del contracte ha d'adoptar les mesures que siguin necessàries per programar les anualitats i durant el període d'execució.

Article 309. *Determinació del preu.*

1. El plec de clàusules administratives ha d'establir el sistema de determinació del preu dels contractes de serveis, que es pot referir a components de la prestació, unitats d'execució o unitats de temps, o fixar-se en un tant alçat quan no sigui possible o convenient descompondre'l, o resultar de l'aplicació d'honoraris per tarifes o d'una combinació de diverses d'aquestes modalitats.

En els casos en què es determini el preu mitjançant unitats d'execució, no tenen la consideració de modificacions, sempre que s'hagi establert així en el plec de clàusules administratives particulars, la variació que durant l'execució correcta de la prestació es produeixi exclusivament en el nombre d'unitats realment executades sobre les que preveu el contracte, les quals es poden recollir en la liquidació, sempre que no representin un increment de la despesa superior al 10 per cent del preu del contracte.

2. En determinats serveis complexos en què l'execució del contracte comporti costos d'inversió inicials i es prevegi que les obres o equipaments que es generin s'hagin d'incorporar al patrimoni de l'entitat contractant en concloure o en resoldre's el contracte, es pot establir un sistema de retribució que compensi per aquestes.

Article 310. *Règim de contractació per a activitats docents.*

1. En els contractes que tinguin per objecte prestar activitats docents en centres del sector públic desenvolupades en forma de cursos de formació o perfeccionament del personal al servei de l'Administració, o quan es tracti de seminaris, col·loquis, taules rodones, conferències, col·laboracions o qualsevol altre tipus d'activitat similar, sempre que aquestes activitats les duguin a terme persones físiques, les disposicions d'aquesta Llei no són aplicables a la preparació i l'adjudicació del contracte.

2. En aquesta classe de contractes es pot establir el pagament parcial anticipat, amb la constitució prèvia de garantia per part del contractista, sense que se'n pugui autoritzar la cessió.

3. Per acreditar l'existència dels contractes a què es refereix aquest article, n'hi ha prou amb la designació o el nomenament per l'autoritat competent.

Secció 2a Execució dels contractes de serveis

Article 311. *Execució, responsabilitat del contractista i compliment dels contractes de serveis.*

1. El contracte s'ha d'executar amb subjecció al que estableixen les seves clàusules i els plecs, i d'acord amb les instruccions que el responsable del contracte doni al contractista per a la interpretació corresponent, en els casos en què s'hagi designat. Si passa altrament, aquesta funció correspon als serveis dependents de l'òrgan de contractació.

2. El contractista és responsable de la qualitat tècnica dels treballs que dugui a terme i de les prestacions i serveis efectuats, així com de les conseqüències que es dedueixin per a l'Administració o per a tercers de les omissions, errors, mètodes inadequats o conclusions incorrectes en l'execució del contracte.

3. L'Administració ha de determinar si la prestació efectuada pel contractista s'ajusta a les prescripcions que s'han establert per a la seva execució i compliment, i ha de requerir, si s'escau, la realització de les prestacions contractades i l'esmena dels defectes observats en ocasió de la seva recepció. Si els treballs efectuats no s'adeqüen a la prestació contractada, com a conseqüència de vicis o defectes imputables al contractista, pot rebutjar la prestació i quedar exempt de l'obligació de pagament o tenir dret, si s'escau, a recuperar el preu satisfet.

4. Si durant el termini de garantia s'acredita l'existència de vicis o defectes en els treballs efectuats, l'òrgan de contractació té dret a reclamar al contractista que els esmeni.

5. Acabat el termini de garantia sense que l'Administració hagi formalitzat alguna de les reparacions o la denúncia a què es refereixen els apartats anteriors, el contractista ha de quedar exempt de responsabilitat per raó de la prestació efectuada, sense perjudici del que estableixen els articles 314 i 315 sobre esmena d'errors i responsabilitat en els contractes que tinguin per objecte elaborar projectes d'obres.

6. Els contractes de mera activitat o de mitjans s'han d'extingir pel compliment del termini previst inicialment o les pròrrogues acordades, sense perjudici de la prerrogativa de l'Administració de depurar la responsabilitat del contractista per qualsevol eventual incompliment detectat amb posterioritat.

7. El contractista té dret a conèixer i a ser oït sobre les observacions que es formulin sobre el compliment de la prestació contractada.

Article 312. *Especialitats dels contractes de serveis que comportin prestacions directes a favor de la ciutadania.*

En els contractes de serveis que comportin prestacions directes a favor de la ciutadania, s'han de complir les prescripcions següents:

a) Abans de procedir a contractar un servei d'aquesta naturalesa, s'ha d'haver establert el seu règim jurídic, que declari expressament que l'activitat de què es tracta queda assumida per l'Administració respectiva com a pròpia d'aquella, que determini l'abast de les prestacions a favor dels administrats, i que reguli els aspectes de caràcter jurídic, econòmic i administratiu relatius a la prestació del servei.

b) L'adjudicatari d'un contracte de serveis d'aquest tipus està subjecte a les obligacions de prestar el servei amb la continuïtat convinguda i garantir als particulars el dret a utilitzar-lo en les condicions que s'hagin establert i mitjançant l'abonament si s'escau de la contraprestació econòmica fixada; de cuidar-se del bon ordre del servei; d'indemnitzar els danys que es causin a tercers com a conseqüència de les operacions requerides per portar a terme el servei, amb l'excepció dels que es produeixin per causes imputables a l'Administració; i de lliurar, si s'escau, les obres i instal·lacions a què estigui obligat d'acord amb el contracte en l'estat de conservació i funcionament adequats.

c) Els béns afectes als serveis que regula aquest article no poden ser objecte d'embargament.

d) Si de l'incompliment per part del contractista se'n deriva una pertorbació greu i no reparable per altres mitjans en el servei, i l'Administració no decideix resoldre el contracte, en pot acordar el segrest o la intervenció fins que aquella desaparegui. En tot cas, el contractista ha d'abonar a l'Administració els danys i perjudicis que efectivament li hagi ocasionat.

e) L'Administració ha de conservar els poders de policia necessaris per assegurar la bona marxa dels serveis que comportin prestacions directes a favor de la ciutadania de què es tracti.

f) Amb caràcter general, la prestació dels serveis que comportin prestacions directes a favor de la ciutadania s'ha d'efectuar en dependències o instal·lacions diferenciades de les de la mateixa Administració contractant. Si això no és possible, s'han de fer constar les raons objectives que ho motiven. En aquests casos, a l'efecte d'evitar la confusió de plantilles, s'ha d'intentar que els treballadors de l'empresa contractista no comparteixin espais i llocs de treball amb el personal al servei de l'Administració, i els treballadors i els mitjans de l'empresa contractista s'han d'identificar mitjançant els signes distintius corresponents, com ara uniformitat o retolacions.

g) A més de les causes de resolució del contracte que estableix l'article 313, són causes de resolució dels contractes de serveis tractats en aquest article les que s'assenyalen a les lletres c), d), i f) de l'article 294.

Secció 3a Resolució dels contractes de serveis

Article 313. Causes i efectes de la resolució.

1. Són causes de resolució dels contractes de serveis, a més de les generals, les següents:

a) El desistiment abans d'iniciar la prestació del servei o la suspensió per causa imputable a l'òrgan de contractació de la iniciació del contracte per un termini superior a quatre mesos a partir de la data assenyalada en aquell perquè comenci, llevat que al plec se n'assenyali un d'inferior.

b) El desistiment una vegada iniciada la prestació del servei o la suspensió del contracte per un termini superior a vuit mesos acordada per l'òrgan de contractació, llevat que al plec se n'assenyali un d'inferior.

c) Els contractes complementaris han de quedar resolts, en tot cas, quan es resolgui el contracte principal.

2. La resolució del contracte dóna dret al contractista, en tot cas, a percebre el preu dels estudis, informes, projectes, treballs o serveis que efectivament hagi efectuat d'acord amb el contracte i que hagin estat rebuts per l'Administració.

3. En els supòsits de resolució que preveuen les lletres a) i c) de l'apartat primer d'aquest article, el contractista només té dret a percebre, per tots els conceptes, una indemnització del 3 per cent del preu d'adjudicació del contracte, IVA exclòs.

En els supòsits de resolució que preveu la lletra b) de l'apartat 1 d'aquest article, el contractista té dret a percebre, per tots els conceptes, el 6 per cent del preu d'adjudicació del contracte dels serveis deixats de prestar en concepte de benefici industrial, IVA exclòs, entenent per serveis deixats de prestar els que resultin de la diferència entre els reflectits en el contracte primitiu i les seves modificacions aprovades, i els que fins a la data de notificació del desistiment o de la suspensió s'hagin prestat.

Secció 4a De l'esmena d'errors, indemnitzacions i responsabilitats en el contracte d'elaboració de projectes d'obres

Article 314. Esmena d'errors i correcció de deficiències.

1. Quan el contracte de serveis consisteixi en l'elaboració íntegra d'un projecte d'obra, l'òrgan de contractació ha d'exigir al contractista que esmeni els defectes, insuficiències tècniques, errors materials, omissions i infraccions de preceptes legals o reglamentaris que li siguin imputables, i li ha d'atorgar a aquest efecte el termini corresponent, que no pot excedir els dos mesos.

2. Si transcorregut aquest termini no s'han corregit les deficiències, l'Administració pot optar, atenent les circumstàncies concurrents, per resoldre el contracte o per concedir un nou termini al contractista.

3. En el primer cas, escau procedir a confiscar la garantia, i el contractista incorre en l'obligació d'abonar a l'Administració una indemnització equivalent al 25 per cent del preu del contracte.

4. En el segon cas, el nou termini concedit per reparar les deficiències no corregides ha de ser d'un mes improrrogable, i el contractista incorre en una penalitat equivalent al 25 per cent del preu del contracte.

5. Si es produeix un nou incompliment, escau resoldre el contracte amb obligació per part del contractista d'abonar a l'Administració una indemnització igual al preu pactat amb pèrdua de la garantia.

6. Quan el contractista, en qualsevol moment abans de la concessió de l'últim termini, renunciï a la realització del projecte, ha d'abonar una indemnització igual a la meitat del preu del contracte amb pèrdua de la garantia.

Article 315. Indemnitzacions per desviacions en l'execució d'obres i responsabilitat per defectes o errors del projecte.

1. Per als casos en què el pressupost d'execució de l'obra que preveu el projecte es desvii en més d'un 20 per cent, tant per excés com per defecte, del cost real d'aquella com a conseqüència d'errors o omissions imputables al contractista consultor, s'ha de minorar el preu del contracte d'elaboració del projecte, en concepte d'indemnització, en funció del percentatge de desviació, fins a un màxim equivalent a la meitat d'aquell. El barem d'indemnitzacions és el següent:

a) En el supòsit que la desviació sigui de més del 20 per cent i menys del 30 per cent, la indemnització corresponent ha de ser del 30 per cent del preu d'adjudicació del contracte, IVA exclòs.

b) En el supòsit que la desviació sigui de més del 30 per cent i menys del 40 per cent, la indemnització corresponent ha de ser del 40 per cent del preu d'adjudicació del contracte, IVA exclòs.

c) En el supòsit que la desviació sigui de més del 40 per cent, la indemnització corresponent ha de ser del 50 per cent del preu d'adjudicació del contracte, IVA exclòs.

El contractista ha d'abonar l'import de la indemnització esmentada en el termini d'un mes a partir que es notifiqui la resolució corresponent, que s'ha d'adoptar amb la tramitació d'expedient prèvia amb audiència de l'interessat.

2. Independentment del que preveuen l'apartat anterior, l'article precedent i l'article 233.4, segon paràgraf, el contractista ha de respondre dels danys i perjudicis que durant l'execució o explotació de les obres es causin tant a l'òrgan de contractació com a tercers, per defectes i insuficiències tècniques del projecte o pels errors materials, omissions i infraccions de preceptes legals o reglamentaris en què aquell hagi incorregut, imputables a ell.

La indemnització derivada de la responsabilitat exigible al contractista ha d'arribar al 50 per cent de l'import dels danys i perjudicis causats, fins a un límit màxim de cinc vegades el preu pactat pel projecte, i és exigible dins del terme de deu anys, comptats des

de la recepció d'aquest per part de l'Administració, i és a càrrec d'aquestes, si s'escau, la resta de la indemnització esmentada quan s'hagi de satisfer a tercers.

LLIBRE TERCER

Dels contractes d'altres ens del sector públic

TÍTOL I

Contractes dels poders adjudicadors que no tinguin la condició d'administracions públiques

Article 316. *Règim jurídic.*

Els contractes dels poders adjudicadors que no tinguin la condició d'administracions públiques s'han de regir per les normes d'aquest títol.

Article 317. *Preparació i adjudicació dels contractes subjectes a regulació harmonitzada.*

La preparació i l'adjudicació dels contractes subjectes a regulació harmonitzada que concertin els poders adjudicadors a què es refereix aquest títol s'han de regir per les normes que estableixen les seccions 1a i 2a del capítol I del títol I del llibre II d'aquesta Llei.

Article 318. *Adjudicació de contractes no subjectes a regulació harmonitzada.*

En l'adjudicació de contractes no subjectes a regulació harmonitzada s'apliquen les disposicions següents:

a) Els contractes que tinguin un valor estimat inferior a 40.000 euros, quan es tracti de contractes d'obres, de concessions d'obres i concessions de serveis, o a 15.000 euros, quan es tracti de contractes de serveis i subministraments, es poden adjudicar directament a qualsevol empresari amb capacitat d'obrar i que tingui l'habilitació professional necessària per dur a terme la prestació objecte del contracte.

b) Els contractes d'obres, concessions d'obres i concessions de serveis que tinguin un valor estimat igual o superior a 40.000 euros i inferior a 5.225.000 euros, i els contractes de serveis i subministraments d'un valor estimat superior a 15.000 euros i inferior a 209.000 euros, es poden adjudicar per qualsevol dels procediments que preveu la secció 2a del capítol I del títol I del llibre segon d'aquesta Llei, a excepció del procediment negociat sense publicitat, que únicament es pot utilitzar en els casos que preveu l'article 168.

Article 319. *Efectes i extinció.*

1. Els efectes i l'extinció dels contractes subscrits pels poders adjudicadors que no pertanyin a la categoria d'administracions públiques s'han de regir per normes de dret privat. No obstant això, és aplicable el que disposen els articles 201 sobre obligacions en matèria mediambiental, social o laboral; 202 sobre condicions especials d'execució; 203 a 205 sobre supòsits de modificació del contracte; 214 a 217 sobre cessió i subcontractació, i 218 a 228 sobre racionalització tècnica de la contractació; així com les condicions de pagament que estableixen els apartats 4t de l'article 198, 4t de l'article 210 i 1r de l'article 243.

Així mateix, en els casos en què el plec de clàusules administratives particulars no prevegi la modificació del contracte, sempre que el seu import sigui igual o superior a 6.000.000 d'euros i la quantia de la modificació, de manera aïllada o conjunta, sigui superior a un 20 per cent del preu inicial del contracte, IVA exclòs, cal l'autorització del departament ministerial o l'òrgan de l'administració autonòmica o local al qual estigui

adscriu o correspongui la tutela de l'entitat contractant, amb el dictamen preceptiu previ del Consell d'Estat o òrgan consultiu equivalent de la comunitat autònoma.

2. En aquests contractes, és en tot cas causa de resolució la impossibilitat d'executar la prestació en els termes pactats inicialment, quan no sigui possible modificar el contracte d'acord amb els articles 204 i 205, així com la que recull la lletra i) de l'article 211.

Als contractes de concessió d'obres i concessió de serveis els són aplicables les causes de resolució que estableixen els articles 279 i 294 per a cadascun. No obstant això, el rescat de l'obra o el servei, la supressió de la seva explotació i el segrest o la intervenció d'aquests, l'han d'acordar el departament ministerial o l'òrgan de l'administració autonòmica o local al qual estigui adscrita o correspongui la tutela del poder adjudicador.

Article 320. De la responsabilitat del contractista per defectes o errors del projecte.

En els contractes de serveis consistents en l'elaboració íntegra d'un projecte d'obra, s'ha d'exigir la responsabilitat del contractista per defectes o errors del projecte, de conformitat amb el que disposa l'article 314.

TÍTOL II

Contractes de les entitats del sector públic que no tinguin el caràcter de poders adjudicadors

Article 321. Adjudicació de contractes de les entitats del sector públic que no tinguin el caràcter de poders adjudicadors.

L'adjudicació de contractes per part de les entitats del sector públic que no tinguin la condició de poders adjudicadors s'ha d'ajustar a les regles següents:

1. Els òrgans competents d'aquestes entitats han d'aprovar unes instruccions en les quals regulin els procediments de contractació de manera que quedi garantida l'efectivitat dels principis de publicitat, concurrència, transparència, confidencialitat, igualtat i no-discriminació, així com que els contractes s'adjudiquin als qui presentin la millor oferta, de conformitat amb el que disposa l'article 145.

Aquestes instruccions s'han de posar a disposició de tots els interessats a participar en els procediments d'adjudicació dels contractes regulats per aquelles i s'han de publicar en el perfil de contractant de l'entitat.

En l'àmbit del sector públic estatal, l'aprovació de les instruccions requereix l'informe previ de l'òrgan al qual correspongui l'assessorament jurídic de l'entitat.

2. No obstant el que indica l'apartat anterior, els òrgans competents de les entitats a què es refereix aquest article poden adjudicar contractes sense aplicar les instruccions aprovades per aquells amb subjecció a les regles següents:

a) Els contractes que tinguin un valor estimat inferior a 40.000 euros, quan es tracti de contractes d'obres, o a 15.000 euros, quan es tracti de contractes de serveis i subministraments, es poden adjudicar directament a qualsevol empresari amb capacitat d'obrar i que tingui l'habilitació que, si s'escau, es requereixi per dur a terme la prestació objecte del contracte.

b) Els contractes o acords que tinguin un valor estimat igual o superior als que s'indiquen en la lletra anterior, o els que es concertin per seleccionar proveïdors, s'han de subjectar, com a mínim, a les regles següents, respectant en tot cas els principis d'igualtat, no-discriminació, transparència, publicitat i lliure concurrència:

1r L'anunci de licitació s'ha de publicar en el perfil de contractant de l'entitat, sense perjudici que es puguin utilitzar altres mitjans addicionals de publicitat. Tota la documentació necessària per presentar les ofertes ha d'estar disponible per mitjans electrònics des que es publiqui l'anunci de licitació.

2n El termini per presentar ofertes l'ha de fixar l'entitat contractant tenint en compte el temps raonablement necessari per preparar-les, i aquest termini en cap cas pot ser inferior a deu dies a comptar des de la publicació de l'anunci de licitació en el perfil de contractant.

3r L'adjudicació del contracte ha de recaure en la millor oferta, de conformitat amb el que disposa l'article 145. Excepcionalment, l'adjudicació es pot efectuar atenent altres criteris objectius que s'han de determinar en la documentació contractual.

4t La selecció del contractista, que ha de ser motivada en tot cas, s'ha de publicar en el perfil de contractant de l'entitat.

3. Per a les operacions pròpies del seu trànsit, les entitats a què es refereix aquest article poden establir sistemes per racionalitzar la contractació, com ara acords marc, sistemes dinàmics d'adquisició o l'homologació de proveïdors. El procediment per ser inclòs en aquests sistemes ha de ser transparent i no discriminatori i s'ha de publicar en el perfil de contractant.

4. En els termes que es determinin per reglament, i sense perjudici del que per a l'àmbit de les comunitats autònomes estableixin les seves normes respectives, el departament ministerial i l'organisme al qual estigui adscrita o correspongui la tutela de l'entitat contractant ha de controlar l'aplicació per part d'aquesta de les regles que estableixen els apartats anteriors.

5. Les actuacions efectuades en la preparació i adjudicació dels contractes per les entitats a què es refereix aquest article s'han d'impugnar en via administrativa de conformitat amb el que disposa la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques, davant del titular del departament, òrgan, ens o organisme al qual estigui adscrita l'entitat contractant o al qual en correspongui la tutela. Si l'entitat contractant està vinculada a més d'una administració, n'és competent l'òrgan corresponent de la que tingui el control o participació majoritària.

Article 322. Efectes, modificació i extinció dels contractes. Responsabilitat del contractista per defectes o errors del projecte.

1. Els efectes, la modificació i l'extinció dels contractes de les entitats del sector públic que no tinguin la condició de poder adjudicador es regulen per les normes de dret privat que els siguin aplicables.

2. En els contractes de serveis consistents en l'elaboració íntegra d'un projecte d'obra s'ha d'exigir la responsabilitat del contractista per defectes o errors del projecte, de conformitat amb el que disposa l'article 314.

LLIBRE QUART

Organització administrativa per a la gestió de la contractació

TÍTOL I

Òrgans competents en matèria de contractació

CAPÍTOL I

Òrgans de contractació

Article 323. Òrgans de contractació estatals.

1. Els ministres i els secretaris d'Estat són els òrgans de contractació de l'Administració General de l'Estat i, en conseqüència, estan facultats per subscriure en el seu nom els contractes en l'àmbit de la seva competència.

En els departaments ministerials en els quals hi hagi diversos òrgans de contractació, la competència per subscriure els contractes de subministrament i de serveis que afectin

l'àmbit de més d'un d'aquells correspon al ministre, excepte en els casos en què aquesta s'atribueixi a la junta de contractació.

2. Els presidents o directors dels organismes autònoms, entitats públiques empresarials i altres entitats públiques integrants del sector públic estatal i els directors generals de les diferents entitats gestores i serveis comuns de la Seguretat Social, són els òrgans de contractació d'uns i altres, a falta de disposició específica sobre aquest particular, recollida en les corresponents normes de creació o reguladores del funcionament d'aquestes entitats.

3. Corresponen al Ministeri d'Hisenda i Funció Pública, a través de la Junta de Contractació Centralitzada, les funcions d'òrgan de contractació del sistema estatal de contractació centralitzada que regulen els articles 229 i 230 d'aquesta Llei.

4. En els departaments ministerials i en els organismes autònoms, entitats públiques empresarials i altres entitats públiques integrants del sector públic estatal, així com en les entitats gestores i serveis comuns de la Seguretat Social, es poden constituir juntes de contractació, que han d'actuar com a òrgans de contractació, amb els límits quantitius o referents a les característiques dels contractes que determini el titular del departament, en els contractes següents:

a) Contractes d'obres compreses en les lletres b) i c) de l'apartat 1 de l'article 232, llevat que aquestes s'hagin declarat de contractació centralitzada.

b) Contractes de subministrament que es refereixin a béns consumibles o de fàcil deteriorament per l'ús, excepte els relatius a béns declarats d'adquisició centralitzada.

c) Contractes de serveis no declarats de contractació centralitzada.

d) Contractes de subministrament i de serveis, diferents dels atribuïts a la competència de la junta d'acord amb les dues lletres anteriors que afectin més d'un òrgan de contractació, exceptuant-ne els que tinguin per objecte béns o serveis de contractació centralitzada.

La composició de les juntes de contractació s'ha de fixar per reglament, i entre els seus vocals hi ha de figurar un funcionari que tingui atribuït, legalment o reglamentàriament, l'assessorament jurídic de l'òrgan de contractació i un interventor. En cap cas poden formar part de les juntes de contractació ni emetre informes de valoració de les ofertes els càrrecs públics representatius, els alts càrrecs, el personal d'elecció o designació política ni el personal eventual. Pot formar part de les juntes de contractació personal funcionari únicament quan no hi hagi funcionaris de carrera prou qualificats i així s'acrediti en l'expedient. Tampoc pot formar part de les juntes de contractació el personal que hagi participat en la redacció de la documentació tècnica del contracte de què es tracti.

En el supòsit de contractes en què el procediment d'adjudicació utilitzat sigui el procediment obert simplificat, la junta de contractació en tot cas s'ha d'entendre constituïda vàlidament quan hi assisteixin el president, el secretari, el funcionari que tingui atribuït, legalment o reglamentàriament, l'assessorament jurídic de l'òrgan de contractació i l'interventor, excepte en el cas de l'article 159.6, en què no és obligatori constituir la mesa d'acord amb el que disposa l'article 326.1.

Les juntes de contractació poden sol·licitar l'assessorament de tècnics o experts independents amb coneixements acreditats en les matèries relacionades amb l'objecte del contracte. Aquesta assistència s'ha de reflectir expressament en l'expedient, amb referència a les identitats dels tècnics o experts assistents, la seva formació i la seva experiència professional.

5. Quan el contracte sigui d'interès per a diverses entitats o departaments ministerials i la tramitació de l'expedient l'hagi d'efectuar un únic òrgan de contractació, les altres entitats o departaments interessats poden contribuir al seu finançament, en els termes que s'estableixin per reglament i amb respecte a la normativa pressupostària, en la forma que es determini en convenis o protocols d'actuació.

6. La capacitat per contractar dels representants legals de les societats i fundacions del sector públic estatal s'ha de regir pel que disposen els estatuts d'aquestes entitats i per les normes de dret privat que siguin aplicables en cada cas.

Article 324. *Autorització per contractar.*

1. Els òrgans de contractació de les entitats del sector públic estatal que tinguin la consideració de poder adjudicador en virtut del que estableix l'apartat 3 de l'article 3 d'aquesta Llei necessiten l'autorització del Consell de Ministres per subscriure contractes en els supòsits següents:

- a) Quan el valor estimat del contracte, calculat d'acord amb el que s'assenyala a l'article 101, sigui igual o superior a dotze milions d'euros.
- b) Quan el pagament dels contractes es concertí mitjançant el sistema d'arrendament financer o mitjançant el sistema d'arrendament amb opció de compra i el nombre d'anualitats superi quatre anys.
- c) En els acords marc que tinguin un valor estimat igual o superior a dotze milions d'euros. Una vegada autoritzada la subscripció d'aquests acords marc, no es necessita l'autorització del Consell de Ministres per subscriure els contractes basats en l'acord marc en qüestió.

2. L'autorització del Consell de Ministres a què es refereix l'apartat anterior s'ha d'obtenir abans que s'aprovi l'expedient. A l'efecte d'obtenir aquesta autorització, els òrgans de contractació han de remetre almenys els documents següents:

- a) Justificació sobre la necessitat i idoneïtat del contracte a què es refereix l'article 28 d'aquesta Llei.
- b) Certificat d'existència de crèdit o, en el cas d'entitats del sector públic estatal amb pressupost estimatiu, document equivalent que acrediti l'existència de finançament.
- c) El plec de clàusules administratives particulars.
- d) L'informe del servei jurídic al plec.
- e) I, si és preceptiu, l'informe que preveu l'apartat 6 d'aquest article.

L'autorització que atorgui el Consell de Ministres ha de ser genèrica per a la subscripció del contracte, sense que en cap cas impliqui una validació dels tràmits efectuats per l'òrgan de contractació, ni eximeixi de la responsabilitat que li correspongui respecte a la tramitació i l'aprovació dels diferents documents que conformin l'expedient.

Amb caràcter posterior a l'obtenció de l'autorització del Consell de Ministres, correspon a l'òrgan de contractació aprovar l'expedient i aprovar la despesa.

3. El Consell de Ministres pot reclamar discrecionalment el coneixement i l'autorització de qualsevol altre contracte.

4. En els casos en què el Consell de Ministres autoritzi la subscripció d'un contracte, n'ha d'autoritzar igualment les modificacions, sempre que, en cas que aquestes no estiguin previstes en el plec, representin un percentatge, de manera aïllada o conjunta, superior al 10 per cent del preu inicial del contracte, IVA exclòs; així com la resolució mateixa, si s'escau.

Aquesta informació s'ha de publicar en les referències del Consell de Ministres del dia en què s'aprovi.

5. Els secretaris d'Estat, o si no n'hi ha, els titulars dels departaments ministerials a què estiguin adscrites les entitats que tinguin la consideració de poder adjudicador en virtut del que estableix l'apartat 3 de l'article 3 d'aquesta Llei, poden fixar l'import del valor estimat a partir del qual es necessita la seva autorització per subscriure els contractes.

A aquest efecte, les entitats esmentades poden elevar a la Secretaria d'Estat a la qual estiguin adscrites, o si no n'hi ha, al titular del departament ministerial d'adscripció, la proposta corresponent.

6. En l'àmbit del sector públic estatal, abans de subscriure un contracte de concessió d'obres o de concessió de serveis que tingui un valor estimat igual o superior a dotze milions d'euros, és preceptiu i vinculant un informe del Ministeri d'Hisenda i Funció Pública que es pronunciï sobre les repercussions pressupostàries i els compromisos financers que impliqui, així com sobre la seva incidència en el compliment de l'objectiu d'estabilitat pressupostària, segons el que estableix la Llei orgànica 2/2012, de 27 d'abril, d'estabilitat pressupostària i sostenibilitat financera.

Així mateix, en aquests contractes, i independentment de la quantia del contracte, també cal sol·licitar l'informe vinculant del Ministeri d'Hisenda i Funció Pública quan en el seu finançament es prevegi qualsevol forma d'ajuda o aportació estatal, o l'atorgament de préstecs o avançaments.

A aquest efecte, l'òrgan de contractació ha de proporcionar informació completa sobre els aspectes financers i pressupostaris del contracte, incloent-hi els mecanismes de captació de finançament i garanties que es prevegi utilitzar, durant tota la vigència d'aquell.

En l'elaboració de l'informe al qual es refereixen els dos primers paràgrafs d'aquest apartat s'ha de tenir en compte, en l'àmbit del sector públic estatal, l'informe que respecte a això emeti el Comitè Tècnic de Comptes Nacionals, creat per la disposició addicional primera de la Llei orgànica 6/2013, de 14 de novembre, de creació de l'Autoritat Independent de Responsabilitat Fiscal.

En els casos en què es tracti de contractes de concessió d'obres o de serveis que tinguin un valor estimat igual o superior a dotze milions d'euros i en els quals en el seu finançament es prevegi qualsevol forma d'ajuda o aportació estatal, o l'atorgament de préstecs o avançaments, l'informe del Ministeri d'Hisenda i Funció Pública a què fan referència el paràgraf primer i segon d'aquest apartat ha de ser únic.

D'altra banda, els informes esmentats en el primer i segon paràgraf d'aquest apartat els ha de sol·licitar l'òrgan de contractació amb caràcter previ a la tramitació de l'autorització del Consell de Ministres a què es refereix l'apartat primer d'aquest article, en els supòsits en què aquesta sigui preceptiva, i en tot cas, amb caràcter previ a l'aprovació de l'expedient de contractació i a l'aprovació de la despesa.

Article 325. *Desconcentració.*

1. Les competències en matèria de contractació poden ser desconcentrades pel Reial decret acordat en Consell de Ministres, en qualsevol òrgan, sigui o no dependent de l'òrgan de contractació.

2. En les entitats gestores i serveis comuns de la Seguretat Social, les competències en matèria de contractació dels seus directors es poden desconcentrar en la forma i amb els requisits que estableix el text refós de la Llei general de la Seguretat Social, aprovat pel Reial decret legislatiu 8/2015, de 30 d'octubre.

CAPÍTOL II

Òrgans d'assistència

Article 326. *Meses de contractació.*

1. Excepte en el cas en què la competència per contractar correspongui a una junta de contractació, en els procediments oberts, obert simplificat, restringits, de diàleg competitiu, de licitació amb negociació i d'associació per a la innovació, els òrgans de contractació de les administracions públiques han d'estar assistits per una mesa de contractació. En els procediments negociats en què no calgui publicar anuncis de licitació, la constitució de la mesa és potestativa per a l'òrgan de contractació, tret de si es fonamenta en l'existència d'una urgència imperiosa prevista per la lletra b) 1r de l'article 168, en el qual és obligatori constituir la mesa. En els procediments a què es refereix l'article 159.6, és igualment potestativa la constitució de la mesa.

2. La mesa de contractació, com a òrgan d'assistència tècnica especialitzada, ha d'exercir les funcions següents, entre d'altres que li atribueixin aquesta Llei i el seu desplegament reglamentari:

- a) La qualificació de la documentació acreditativa del compliment dels requisits previs a què es refereixen els articles 140 i 141 i, si s'escau, acordar l'exclusió dels candidats o licitadors que no acreditin aquest compliment, amb el tràmit d'esmena previ.
- b) La valoració de les proposicions dels licitadors.

c) Si s'escau, la proposta sobre la qualificació d'una oferta com a anormalment baixa, amb la tramitació prèvia del procediment a què es refereix l'article 149 d'aquesta Llei.

d) La proposta a l'òrgan de contractació d'adjudicació del contracte a favor del licitador que hagi presentat la millor oferta, de conformitat amb el que disposa l'article 145, segons que correspongui d'acord amb el plec de clàusules administratives particulars que regeixi la licitació.

e) En el procediment restringit, en el diàleg competitiu, en el de licitació amb negociació i en el d'associació per a la innovació, la selecció dels candidats quan així ho delegui l'òrgan de contractació, i s'ha de fer constar en el plec de clàusules administratives particulars.

3. La mesa ha d'estar constituïda per un president, els vocals que es determinin reglamentàriament, i un secretari.

La composició de la mesa s'ha de publicar en el perfil de contractant de l'òrgan de contractació corresponent.

4. Els membres de la mesa són nomenats per l'òrgan de contractació.

5. El secretari s'ha de designar entre funcionaris o, si no n'hi ha, un altre tipus de personal dependent de l'òrgan de contractació, i entre els vocals hi ha de figurar necessàriament un funcionari dels qui tinguin atribuït legalment o reglamentàriament l'assessorament jurídic de l'òrgan de contractació i un interventor o, a falta d'aquests, una persona al servei de l'òrgan de contractació que tingui atribuïdes les funcions corresponents al seu assessorament jurídic, i una altra que tingui atribuïdes les relatives al seu control econòmic pressupostari.

Per resolució del titular de la intervenció general corresponent es poden acordar els supòsits en què, en substitució de l'interventor, poden formar part de les meses de contractació funcionaris del centre esmentat habilitats específicament per a això.

En cap cas poden formar part de les meses de contractació ni emetre informes de valoració de les ofertes els càrrecs públics representatius ni el personal eventual. Pot formar part de la mesa personal funcionari interí únicament quan no hi hagi funcionaris de carrera prou qualificats i així s'acrediti en l'expedient. Tampoc pot formar part de les meses de contractació el personal que hagi participat en la redacció de la documentació tècnica del contracte de què es tracti, excepte en els supòsits a què es refereix la disposició addicional segona.

Les meses de contractació poden, així mateix, sol·licitar l'assessorament de tècnics o experts independents amb coneixements acreditats en les matèries relacionades amb l'objecte del contracte. Aquesta assistència ha de ser autoritzada per l'òrgan de contractació i s'ha de reflectir expressament en l'expedient, amb referència a les identitats dels tècnics o experts assistents, la seva formació i la seva experiència professional.

6. Llevat del que disposa l'apartat 1 d'aquest article, la mesa de contractació que intervingui en el procediment obert simplificat que regula l'article 159 d'aquesta Llei s'ha de considerar constituïda vàlidament si ho ha fet el president, el secretari, un funcionari dels qui tinguin atribuït legalment o reglamentàriament l'assessorament jurídic de l'òrgan de contractació, i un funcionari que tingui atribuïdes les funcions relatives al seu control econòmic pressupostari.

7. Les lleis de les comunitats autònomes i la legislació de desplegament poden establir que les meses de contractació puguin exercir també les competències relatives a l'adjudicació que aquesta Llei atribueix als òrgans de contractació.

Article 327. Mesa especial del diàleg competitiu o del procediment d'associació per a la innovació.

Per assistir l'òrgan de contractació en els procediments de diàleg competitiu o d'associació per a la innovació que segueixin les administracions públiques, s'ha de constituir una mesa amb la composició que s'assenyala a l'apartat 3 de l'article anterior, a la qual cal incorporar-hi persones especialment qualificades en la matèria sobre la qual vers el diàleg o l'associació per a la innovació, designades per l'òrgan de contractació. El

nombre d'aquestes persones ha de ser igual o superior a un terç dels components de la mesa, i participen en les deliberacions amb veu i vot.

CAPÍTOL III

Òrgans consultius

Article 328. *Junta Consultiva de Contractació Pública de l'Estat.*

1. La Junta Consultiva de Contractació Pública de l'Estat és l'òrgan específic de regulació i consulta en matèria de contractació pública del sector públic estatal, independentment de si les entitats contractants operen en els sectors a què es refereix la disposició addicional vuitena.

2. La Junta Consultiva de Contractació Pública de l'Estat és un òrgan col·legiat amb composició oberta a la participació del sector privat, adscrit al Ministeri d'Hisenda i Funció Pública, al qual són aplicables les disposicions relatives a òrgans col·legiats de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic.

La seva composició i règim jurídic s'han d'establir per reglament, tenint en compte que el president de l'Oficina Independent de Regulació i Supervisió de la Contractació i un representant de la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència han de formar part d'aquesta com a vocals nats, amb veu però sense vot.

3. La Junta Consultiva de Contractació Pública de l'Estat té les funcions que li atribueixen aquesta Llei i el seu desplegament reglamentari i, en tot cas, les que s'assenyalen a continuació:

a) Promoure l'adopció de les normes o mesures de caràcter general que consideri procedents per millorar el sistema de contractació en els seus aspectes administratius, tècnics i econòmics.

b) Aprovar recomanacions generals o particulars als òrgans de contractació que s'han de publicar, si dels estudis sobre contractació administrativa o d'un contracte particular se'n dedueixen conclusions d'interès per a l'Administració.

c) Informar sobre les qüestions que se sotmetin a la seva consideració i, amb caràcter preceptiu, sobre totes les disposicions normatives de rang legal i reglamentari en matèria de contractació pública de competència estatal.

d) Coordinar el compliment de les obligacions d'informació que imposen les directives de contractació.

4. Igualment, la Junta Consultiva de Contractació Pública de l'Estat ha d'elaborar i remetre a la Comissió Europea cada tres anys un informe referit a tots els poders adjudicadors estatals, autonòmics i locals que, respecte de la licitació pública i l'execució dels contractes d'obres, subministraments, serveis, concessió d'obres i concessió de serveis que estiguin subjectes a regulació harmonitzada, compregui, entre d'altres, si escau, les qüestions següents:

a) La informació continguda en l'informe de supervisió a què es refereix l'apartat 8 de l'article 332 que remeti l'Oficina Independent de Regulació i Supervisió de la Contractació.

b) Informació sobre el nivell de participació de les PIME en la contractació pública.

c) Un informe estadístic sobre els contractes públics d'obres, subministraments i serveis no subjectes a regulació harmonitzada perquè no superen els llindars que estableixen els articles 20, 21 i 22, fent una estimació del valor agregat total d'aquests contractes durant el període de què es tracta. Aquesta estimació es pot basar, en particular, en les dades disponibles en virtut dels requisits de publicació, o bé en estimacions fetes a partir de mostres.

d) Informació sobre quins són els òrgans encarregats de donar compliment a les obligacions assumides en virtut del dret de la Unió Europea en matèria de la contractació pública.

e) Informació sobre les iniciatives adoptades per proporcionar orientació o ajuda gratuïta en l'aplicació de la normativa de la Unió Europea en matèria de contractació pública o per donar resposta a les dificultats que plantegi la seva aplicació, així com per planificar i portar a terme procediments de contractació.

Els informes s'han de remetre a la Comissió Europea durant els quinze dies que segueixen la seva adopció. La Junta Consultiva ha de fer públic el contingut dels informes nacionals en el termini d'un mes a comptar des de la seva remissió a la Comissió Europea, i els ha de publicar en els portals de transparència corresponents i en la Plataforma de Contractació del Sector Públic.

5. A tots els efectes, es designa la Junta Consultiva de Contractació Pública de l'Estat com a punt de referència per cooperar amb la Comissió Europea pel que fa a l'aplicació de la legislació relativa a la contractació pública. Així mateix, s'ha d'encarregar de prestar assistència recíproca i de cooperar amb la resta d'estats membres de la Unió Europea, amb la finalitat de garantir l'intercanvi d'informació sobre les qüestions que estableix la normativa comunitària, i assegurar-ne la confidencialitat.

6. La Junta Consultiva de Contractació Pública de l'Estat ha de disposar dels recursos econòmics i humans suficients i adequats per complir les seves funcions.

Article 329. *Comitè de cooperació en matèria de contractació pública.*

1. Es crea, en el si de la Junta Consultiva de Contractació Pública de l'Estat, el Comitè de cooperació en matèria de contractació pública per assumir, en exercici de les seves competències, compromisos específics en àrees d'acció comuna de les diferents administracions públiques, d'acord amb els principis de l'article 140 de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic. En particular, entre d'altres, la cooperació té per objecte:

- a) Coordinar els criteris d'interpretació que segueixen les administracions públiques amb relació a les normes de la contractació pública.
- b) Elaborar la proposta d'Estratègia nacional de contractació pública que s'ha de sotmetre a l'aprovació de l'Oficina de Supervisió de la Contractació, d'acord amb l'apartat 6 a) de l'article 332.
- c) Proposar els criteris de selecció d'actuacions de supervisió de la contractació, així com elaborar una metodologia bàsica comuna per a aquestes.
- d) Supervisar el funcionament de la Plataforma de Contractació del Sector Públic i del Registre oficial de licitadors i empreses classificades del sector públic.
- e) Analitzar les qüestions relatives a la contractació pública que siguin d'interès comú;
- f) Recopilar la informació a què es refereixen les lletres b), c), d) i e) de l'apartat 4 de l'article 328, per a la qual cosa poden establir les instruccions necessàries, i posar-la a disposició de la Junta Consultiva de Contractació Pública de l'Estat.

El Comitè de Cooperació en matèria de contractació pública, així mateix, és l'encarregat de coordinar l'impuls de la contractació electrònica en l'àmbit del sector públic i de promoure el compliment dels mandats i objectius de les directives comunitàries en la matèria.

El Comitè de Cooperació és un òrgan col·legiat que actua en ple o en seccions. Així mateix, es poden crear en el seu si, per a l'exercici adequat de les seves funcions, els grups de treball que decideixin el ple o cadascuna de les seccions. El Ple del Comitè de Cooperació ha d'elaborar un reglament intern de funcionament.

2. Corresponen al Ple del Comitè de Cooperació l'exercici de les funcions necessàries per complir els objectius que s'exposen en l'apartat anterior i el coneixement dels afers que el president consideri en atenció a la seva importància,

El Ple del Comitè ha d'estar presidit pel director general del Patrimoni de l'Estat del Ministeri d'Hisenda i Funció Pública, i l'han d'integrar tant representants de l'Administració

General de l'Estat com de les comunitats i ciutats autònomes, així com de les organitzacions representatives de les entitats locals, en els termes que es detallen a continuació:

a) En representació de l'Administració General de l'Estat, s'han de nomenar cinc vocals: un en representació de la Intervenció General de l'Administració de l'Estat, a proposta d'aquesta; un en representació de l'Advocacia General de l'Estat, a proposta d'aquesta; un en representació de la Direcció General de Racionalització i Centralització de la Contractació del Ministeri d'Hisenda i Funció Pública, a proposta d'aquesta; un en representació de la Direcció General de Coordinació de Competències amb les Comunitats Autònomes i les Entitats Locals del Ministeri de Presidència i per a les Administracions Territorials, a proposta d'aquesta, i el titular de l'òrgan de suport tècnic de la Junta Consultiva de Contractació Pública de l'Estat al qual corresponguin les matèries referides en l'apartat 4 de l'article anterior.

Ha de formar part, així mateix, com a vocal nat, el president de l'Oficina Independent de Regulació i Supervisió de la Contractació.

b) En representació de les comunitats autònomes i de les ciutats autònomes de Ceuta i Melilla, integra el Ple un representant designat per cadascuna d'aquestes. Un dels representants, segons la seva elecció, ha d'ocupar la vicepresidència del Ple del Comitè.

c) En representació de les entitats locals, un representant de l'associació o federació d'entitats locals amb més implantació, designat per aquesta.

La secretaria ha de recaure en el titular de la Secretaria de la Junta Consultiva de Contractació Pública de l'Estat, amb veu però sense vot.

Sense perjudici de la composició que s'ha establert anteriorment, en funció dels afers que calgui tractar, poden assistir a les reunions del Ple els experts o representants d'altres ministeris, entitats o organismes que siguin convocats a aquest efecte.

Així mateix, han de participar en les sessions del Comitè de Cooperació i les seves seccions, quan sigui procedent, els vocals de l'Oficina Independent de Regulació i Supervisió de la Contractació, amb veu i sense vot.

3. Les seccions s'han d'encarregar de preparar els afers perquè els tingui en consideració el Ple, bé per iniciativa pròpia, en l'àmbit que els correspon, bé per indicació del president.

El Comitè de Cooperació ha de tenir les seccions que es determinin per reglament, i en tot cas ha d'incloure les següents:

a) secció relativa a la regulació de la contractació, en els termes de les lletres a) i b) de l'apartat 3 de l'article 328 d'aquesta Llei;

b) secció relativa a la informació quantitativa i estadística en matèria de contractació pública per al compliment de les obligacions que estableix la lletra d) de l'apartat 3 de l'article 328 i de l'obligació d'informació a què es refereix la lletra c) de l'apartat 4 de l'article 328;

c) secció relativa a la supervisió de la contractació pública per al compliment de les obligacions que estableixen els apartats 6, 8 i 9 de l'article 332;

d) secció de contractació pública electrònica, encarregada d'executar les competències del Comitè de Cooperació en aquesta matèria i de supervisar el funcionament de la Plataforma de Contractació del Sector Públic; i

e) secció relativa a la supervisió del funcionament del Registre oficial de licitadors i empreses classificades del sector públic.

4. La secció relativa a la regulació ha d'estar presidida pel titular de la Secretaria de la Junta Consultiva de Contractació Pública de l'Estat, i ha d'exercir la secretaria d'aquesta secció el vicesecretari de la Junta Consultiva. La secció relativa a la supervisió ha d'estar presidida pel vicepresident del Comitè de Cooperació en matèria de contractació pública.

Cadascuna de les seccions restants del Comitè ha d'estar presidida pel subdirector general de la Direcció General del Patrimoni de l'Estat del Ministeri d'Hisenda i Funció Pública que sigui competent respecte a la matèria de què es tracti.

5. Cadascuna de les seccions ha d'estar integrada per representants de l'Administració General de l'Estat, de les comunitats i ciutats autònomes i, quan escaigui, de les organitzacions representatives de les entitats locals en els termes següents:

a) Per part de l'Administració General de l'Estat, els vocals que formin part del Ple del Comitè en representació de l'Oficina de Regulació i Supervisió de la Contractació, de la Intervenció General de l'Administració de l'Estat i de l'Advocacia General de l'Estat; i el titular de l'òrgan de suport tècnic de la Junta Consultiva de Contractació Pública de l'Estat al qual corresponguin les matèries referides en l'apartat 4 de l'article 328, en les seccions que no presideixi; així com el secretari de la Junta Consultiva indicada, que ha d'exercir la secretaria de la secció, amb veu i vot en aquesta.

b) Per part de les comunitats autònomes, tres representants designats rotatòriament per períodes d'un any, en funció de l'ordre de creació d'aquelles.

c) A més dels que indiquen les lletres a) i b) anteriors, el representant de l'associació o federació d'entitats locals amb més implantació, designat per aquesta, que formi part del Ple, ha de formar part, al seu torn, de les seccions següents: secció relativa a la supervisió de la contractació pública, secció relativa a la informació quantitativa i estadística, i secció de contractació pública electrònica.

d) En el cas de la secció de contractació pública electrònica, a més dels que indiquen les lletres a), b) i c) anteriors, s'hi han d'incorporar com a vocals un representant del Ministeri d'Energia, Turisme i Agenda Digital i un representant del Ministeri de la Presidència i per a les Administracions Territorials.

Els representants de les comunitats autònomes en aquesta secció són cinc, designats segons el que preveu la lletra b) anterior. Tres d'ells s'han de designar entre les comunitats autònomes que hagin signat amb l'Administració General de l'Estat el conveni corresponent per a la utilització dels serveis que ofereix la Plataforma de Contractació del Sector Públic, i els dos restants han de representar la resta de les comunitats autònomes.

e) En el cas de la secció que té per objecte supervisar el funcionament del Registre oficial de licitadors i empreses classificades del sector públic, els tres representants de les comunitats autònomes s'han de designar entre les que hagin signat amb l'Administració General de l'Estat el conveni corresponent d'utilització dels serveis que ofereix el Registre oficial esmentat.

La vicepresidència de cada secció correspon a un dels representants de les comunitats autònomes, elegits entre ells.

6. Sense perjudici de la composició que s'ha establert anteriorment, en funció dels afers que calgui tractar, poden assistir a les reunions de cadascuna de les seccions els experts o representants d'altres ministeris, entitats o organismes que siguin convocats a aquest efecte. En el cas de la secció que tingui per objecte la informació quantitativa i estadística per al compliment de les obligacions que estableix la lletra d) de l'apartat 3 de l'article 328, i de l'obligació d'informació a què es refereix la lletra c) de l'apartat 4 de l'article 328, quan els afers que calgui tractar així ho requereixin, i siguin convocats a aquest efecte, poden assistir a les seves reunions representants de totes les comunitats autònomes.

7. El funcionament del Comitè de cooperació en matèria de contractació pública s'ha d'atendre amb els mitjans personals, tècnics i pressupostaris assignats a la Junta Consultiva de Contractació Pública de l'Estat.

Article 330. Òrgans consultius en matèria de contractació pública de les comunitats autònomes i de les ciutats autònomes de Ceuta i Melilla.

Els òrgans consultius en matèria de contractació pública que creïn les comunitats autònomes han d'exercir la seva competència en el seu àmbit territorial respectiu, en relació amb la contractació de les entitats que integrin el sector públic autonòmic, i si així ho estableixen les seves normes reguladores, de les entitats locals incloses en aquest,

sense perjudici de les competències de la Junta Consultiva de Contractació Pública de l'Estat.

Article 331. Aportació d'informació de les comunitats autònomes i de les ciutats autònomes de Ceuta i Melilla.

En el marc del principi de lleialtat institucional que regeix les relacions entre les administracions públiques que preveu amb caràcter bàsic l'article 3 de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic, i amb la finalitat que la Junta Consultiva de Contractació Pública de l'Estat pugui complir amb les obligacions que estableix l'article 328 respecte a la Comissió Europea, les comunitats autònomes han de remetre en format electrònic al Comitè de Cooperació que regula l'article 329, a través dels seus òrgans competents i respecte dels seus àmbits territorials respectius, la documentació següent:

- a) Un informe comprensiu de totes les qüestions esmentades en les lletres b), c), d) i e) de l'apartat 4 de l'article 328, amb una periodicitat –almenys– de tres anys.
- b) Un informe comprensiu de les qüestions que preveu l'apartat 7 de l'article 332 amb una periodicitat –almenys– de tres anys.

La documentació remesa ha d'incloure informació referida a les entitats locals situades en els seus àmbits territorials respectius d'acord amb el que estableix l'article anterior.

Article 332. Oficina Independent de Regulació i Supervisió de la Contractació.

1. Es crea l'Oficina Independent de Regulació i Supervisió de la Contractació com a òrgan col·legiat dels que preveu l'article 19 de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic, amb la finalitat de vetllar per l'aplicació correcta de la legislació i, en particular, promoure la concurrència i combatre les il·legalitats, amb relació a la contractació pública. L'Oficina ha d'actuar en l'exercici de la seva activitat i el compliment dels seus fins amb plena independència orgànica i funcional.

Ha d'estar integrada per un president i quatre vocals, que no poden sol·licitar ni acceptar instruccions de cap entitat pública o privada.

Sense perjudici del que s'ha exposat anteriorment, i a efectes purament organitzatius i pressupostaris, l'Oficina s'adscriu al Ministeri d'Hisenda i Funció Pública, a través de la Subsecretaria del Departament.

L'Oficina Nacional d'Avaluació que regula l'article 333 s'ha d'integrar en l'Oficina Independent de Regulació i Supervisió de la Contractació.

2. Els titulars de la presidència i de les vocalies de l'Oficina Independent de Regulació i Supervisió de la Contractació han de ser funcionaris de carrera, inclosos en l'àmbit de l'aplicació del text refós de l'Estatut bàsic de l'empleat públic, aprovat pel Reial decret legislatiu 5/2015, de 30 d'octubre, pertanyents al subgrup A1 de l'article 76 del text refós esmentat, que tinguin, almenys, 10 anys d'experiència professional en matèries relacionades amb la contractació pública.

S'ha d'establir per reglament el nivell administratiu del titular de la presidència i altres membres de l'Oficina Independent de Regulació i Supervisió de la Contractació, que han d'estar assistits pels òrgans auxiliars que corresponguin al nivell esmentat.

Durant l'exercici dels seus càrrecs, estan subjectes a la regulació que preveuen els articles 13, 14 i 15 de la Llei 3/2015, de 30 de març, reguladora de l'exercici de l'alt càrrec en l'Administració General de l'Estat.

3. El president i els altres membres de l'Oficina Independent de Regulació i Supervisió de la Contractació han de ser designats pel Consell de Ministres, a proposta del ministre d'Hisenda i Funció Pública, per un període improrrogable de sis anys.

No obstant això, la primera renovació de l'Oficina s'ha de fer de manera parcial al cap de tres anys del nomenament. Abans que es compleixi el termini indicat, s'ha de determinar, mitjançant sorteig, els dos vocals que hagin de cessar. Transcorregut aquest termini, han de quedar en funcions mentre no es procedeixi a nomenar-ne el successor.

Els membres de l'Oficina Independent de Regulació i Supervisió de la Contractació tenen la condició d'independents i inamovibles durant el període del seu mandat, i només se'ls pot remoure del seu lloc per les causes següents:

- a) Per expiració del seu mandat.
- b) Per renúncia acceptada pel Govern.
- c) Per pèrdua de la nacionalitat espanyola.
- d) Per incompliment greu de les seves obligacions.
- e) Per condemna mitjançant sentència ferma a pena privativa de llibertat o d'inhabilitació absoluta o especial per a ocupació o càrrec públic per raó de delictes.
- f) Per incapacitat sobrevinguda per exercir la seva funció.

La remoció per les causes previstes, excepte expiració i renúncia, l'ha d'acordar el Govern amb expedient previ.

4. El titular de la presidència de l'Oficina Independent de Regulació i Supervisió de la Contractació ha de representar l'òrgan col·legiat i s'ha de relacionar, en el seu nom, amb les entitats públiques sobre les quals es projectin les seves actuacions. Igualment s'ha de relacionar amb el Ministeri d'adscripció, a efectes organitzatius i pressupostaris. Ha de ser vocal nat de la Junta Consultiva de Contractació Pública de l'Estat i del Comitè de Cooperació en matèria de contractació pública. En el primer cas, ha d'assistir a les seves sessions amb veu però sense vot.

El titular de la presidència de l'Oficina ha de remetre a les Corts i al Tribunal de Comptes un informe anual sobre les actuacions de l'Oficina Independent de Regulació i Supervisió de la Contractació, i ha de comparèixer a les Corts per presentar l'informe anual i les seves conclusions, o quan ho sol·licitin les comissions corresponents del Congrés o el Senat, en relació amb els afers que formin part del seu àmbit funcional. Aquest informe s'ha de publicar dins del mes següent a la seva remissió a les Corts i al Tribunal de Comptes.

Els vocals de l'oficina, en la forma que determinin les normes de funcionament que aprovi l'òrgan col·legiat, han d'assumir responsabilitats funcionals específiques en matèria de supervisió, en relació amb l'Oficina Nacional d'Avaluació i de metodologia i formació. En l'exercici d'aquestes funcions, han de participar en les sessions del Comitè de Cooperació en matèria de contractació pública i les seves seccions, amb veu però sense vot.

5. Com a òrgan de suport i assessorament a la Presidència de l'Oficina Independent de Regulació i Supervisió de la Contractació, es pot crear, mitjançant reial decret, un consell assessor format per acadèmics, professionals i tècnics independents de prestigi reconegut en l'àmbit de la contractació de les administracions públiques.

6. Corresponen a l'Oficina Independent de Regulació i Supervisió de la Contractació les funcions següents:

- a) Coordinar la supervisió en matèria de contractació dels poders adjudicadors del conjunt del sector públic.
- b) Vetllar per l'aplicació correcta de la legislació de la contractació pública a l'efecte de detectar incompliments específics o problemes sistèmics.
- c) Vetllar pel compliment estricte de la legislació de contractes del sector públic i, de manera especial, pel respecte als principis de publicitat i concurrència i de les prerrogatives de l'Administració en la contractació.
- d) Promoure la concurrència en la contractació pública i el seguiment de les bones pràctiques.
- e) Verificar que s'apliquin amb la màxima amplitud les obligacions i bones pràctiques de transparència, en particular les relatives als conflictes d'interès, i detectar les irregularitats que es produeixin en matèria de contractació.

En cas que l'Oficina tingui coneixença de fets constitutius de delictes o infracció en l'àmbit estatal, autonòmic o local, n'ha de donar trasllat immediat, en funció de la seva naturalesa, a la fiscalia o òrgans judicials competents, o a les entitats o òrgans

administratius competents, inclosos el Tribunal de Comptes i la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència.

7. En exercici de les funcions que preveu l'apartat anterior, l'Oficina Independent de Regulació i Supervisió de la Contractació:

a) Ha d'aprovar, a proposta del Comitè de Cooperació en matèria de contractació pública, l'Estratègia nacional de contractació pública vinculant per al sector públic que preveu l'article 334, que s'ha de dissenyar i executar en coordinació amb les comunitats autònomes i entitats locals.

b) Pot portar a terme enquestes i investigacions, per a la qual cosa necessita tenir accés als òrgans i serveis de contractació, que han de facilitar les dades, documents o antecedents o qualsevol informació que aquella els reclami, llevat que tinguin caràcter secret o reservat.

c) Pot remetre informes, tenint en compte el resultat de les enquestes i investigacions i a través del Ministeri d'Hisenda i Funció Pública, a les Corts Generals o, si s'escau, a la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència.

d) Pot aprovar instruccions i fixar les pautes d'interpretació i d'aplicació de la legislació de la contractació pública, així com elaborar recomanacions generals o particulars als òrgans de contractació, si de la supervisió desplegada es dedueix la conveniència de solucionar algun problema, obstacle o circumstància rellevant a l'efecte de donar satisfacció als fins justificadors de la creació de l'Oficina. Les instruccions i les recomanacions s'han de publicar. Sense perjudici del que disposa l'article 6 de la Llei 40/2015, de règim jurídic del sector públic, les instruccions de l'Oficina Independent de Regulació i Supervisió de la Contractació són obligatòries per a tots els òrgans de contractació del sector públic de l'Estat.

e) Pot elaborar estudis relatius a les funcions atribuïdes.

8. L'Oficina Independent de Regulació i Supervisió de la Contractació ha d'elaborar un informe de supervisió i remetre'l a la Junta Consultiva de Contractació Pública de l'Estat, que s'ha d'integrar en l'informe nacional que es remet a la Comissió Europea cada tres anys.

Aquest informe ha de comprendre, respecte de la licitació pública i execució dels contractes d'obres, subministraments, serveis, concessió d'obres i concessió de serveis que estiguin subjectes a regulació harmonitzada, entre d'altres, si escau, les qüestions següents:

a) Una relació dels principals incompliments detectats pels òrgans, institucions i poders amb competència supervisora o jurisdiccional en matèria de contractació pública.

b) Informació sobre les fonts més freqüents d'aplicació incorrecta de la legislació de contractació pública o d'inseguretat jurídica.

c) Informació sobre la prevenció, detecció i notificació adequada dels casos de frau, corrupció, conflicte d'interessos i altres irregularitats greus en la contractació, així com sobre els problemes de col·lusió detectats.

9. Així mateix, l'Oficina ha d'elaborar un informe anual que reculli les conclusions derivades de tota l'activitat de supervisió efectuada per les administracions competents. L'informe ha d'incloure les qüestions a què es refereix l'apartat anterior i, en particular, una relació expressiva dels principals incompliments constatats i dels seus òrgans responsables. L'Oficina de Supervisió ha de remetre aquest informe a la Comissió Europea a través de la Junta Consultiva de Contractació Pública de l'Estat.

Les diferents autoritats de supervisió, designades per les administracions competents en els seus àmbits territorials respectius, i l'Oficina, que ha de consolidar tota la informació, han de posar a disposició del públic el resultat del procés de supervisió, que s'ha de publicar en les plataformes de contractació corresponents. En tot cas, l'informe de l'Oficina a què es refereix l'incís anterior l'ha de publicar aquesta en la Plataforma de Contractació del Sector Públic dins del mes següent a la seva remissió a la Comissió Europea.

10. La Comissió Mixta Congrés-Senat per a les Relacions amb el Tribunal de Comptes, a través d'una ponència de caràcter permanent que s'ha de constituir en els termes que disposin els reglaments de les cambres, ha de rebre de l'Oficina Independent de Regulació i Supervisió de la Contractació la informació més àmplia per fer possible el control i la vigilància de la contractació pública i la participació en les iniciatives de millora normativa que s'adoptin en aquesta matèria.

11. La funció de supervisió s'ha de fer sense perjudici de les competències que corresponen a la Intervenció General de l'Administració de l'Estat com a òrgan de control de la gestió economicofinancera del sector públic estatal i les que, en el seu àmbit territorial, corresponguin als òrgans equivalents en l'àmbit autonòmic i local. A aquests efectes, la Intervenció General de l'Administració de l'Estat, i els òrgans equivalents en l'àmbit autonòmic i local, han de remetre anualment a l'Oficina Independent de Regulació i Supervisió un informe global, que s'ha de fer públic dins del mes següent a la seva recepció, amb els resultats més significatius de la seva activitat de control en la contractació pública.

12. Les comunitats autònomes poden crear les seves pròpies oficines de supervisió de la contractació.

13. L'Oficina Independent de Regulació i Supervisió de la Contractació, en coordinació amb el Ministeri d'Hisenda i Funció Pública i la Junta Consultiva de Contractació Pública de l'Estat, ha de col·laborar amb les institucions i els organismes de la Unió Europea, en especial amb la Comissió Europea, en l'exercici de les funcions de regulació i supervisió de la contractació. També pot cooperar amb les autoritats de supervisió de la contractació independents d'altres estats membres.

Article 333. *L'Oficina Nacional d'Avaluació.*

1. L'Oficina Nacional d'Avaluació, òrgan col·legiat integrat en l'Oficina Independent de Regulació i Supervisió de la Contractació, té com a finalitat analitzar la sostenibilitat financera dels contractes de concessions d'obres i contractes de concessió de serveis, sense perjudici del que estableix el segon paràgraf de la lletra b) de l'apartat 3.

2. L'Oficina Nacional d'Avaluació ha d'estar presidida pel president de l'Oficina Independent de Regulació i Supervisió de la Contractació.

Han de formar part d'aquesta el vocal de l'Oficina Independent de Regulació i Supervisió de la Contractació que es determini, i un representant amb rang de subdirector general o equivalent de la Intervenció General de l'Administració de l'Estat, de la Direcció General del Patrimoni de l'Estat i de la Direcció General de Fons Comunitaris del Ministeri d'Hisenda i Funció Pública. Així mateix, n'han de formar part dos vocals, un nomenat a proposta de les organitzacions empresarials representatives dels sectors afectats per la contractació administrativa, i l'altre, designat entre acadèmics, professionals i tècnics, de reconegut coneixement i competència en la matèria de la contractació pública, sense relació directa o indirecta amb les empreses contractistes a què es refereix el primer apartat d'aquest article. Aquests vocals tenen veu però no vot.

A les reunions de l'Oficina Nacional d'Avaluació en què es tractin informes referits a una comunitat autònoma que s'hagi adherit a l'Oficina Nacional d'Avaluació en virtut del que disposa l'apartat següent, hi ha d'assistir un representant d'aquesta. En el cas de reunions en què es tractin informes de les corporacions locals, hi ha d'assistir un representant de la federació d'entitats locals amb més implantació, juntament amb un representant de la mateixa corporació en cas que es tracti de municipis de gran població a què es refereix el títol X de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases del règim local.

Mitjançant ordre del ministre d'Hisenda i Funció Pública, a proposta de l'Oficina Independent de Regulació i Supervisió de la Contractació, amb l'informe previ de la Comissió Delegada del Govern per a Afers Econòmics, s'ha de determinar l'organització i el funcionament d'aquella, sense perjudici de la utilització de mitjans especialitzats complementaris aportats pels òrgans representats en l'Oficina Nacional d'Avaluació.

Els membres de l'Oficina Nacional d'Avaluació i el personal al seu servei no poden, en l'exercici de les seves funcions, sol·licitar ni acceptar instruccions de cap entitat pública o privada.

3. L'Oficina Nacional d'Avaluació, amb caràcter previ a la licitació dels contractes de concessió d'obres i de concessió de serveis que han de subscriure els poders adjudicadors i les entitats adjudicatòries, així com altres ens, organismes i entitats dependents de l'Administració General de l'Estat i de les corporacions locals, ha d'evacuar l'informe preceptiu en els casos següents:

a) Quan s'efectuïn aportacions públiques a la construcció o a l'explotació de la concessió, així com qualsevol mesura de suport al finançament del concessionari.

b) Les concessions d'obres i concessions de serveis en què la tarifa l'assumeixi totalment o parcialment el poder adjudicador concedent, quan l'import de les obres o les despeses de primer establiment superi un milió d'euros.

Així mateix, ha d'emetre informe dels acords de restabliment de l'equilibri del contracte, en els casos que preveuen els articles 270.2 i 290.4 respecte de les concessions d'obres i concessions de serveis que prèviament hagin estat objecte d'informe de conformitat amb les lletres a) i b) anteriors o que, sense haver estat objecte d'informe, suposin la incorporació en el contracte d'algun dels elements que aquestes preveuen.

L'Oficina Nacional d'Avaluació pot proposar, en atenció als resultats obtinguts de les actuacions que preveu l'Estratègia nacional de contractació pública, ampliar l'àmbit d'aplicació d'aquest article a contractes diferents dels que recullen els paràgrafs anteriors. L'ampliació de l'àmbit s'ha d'aprovar mitjançant ordre del ministre d'Hisenda i Funció Pública, a proposta de l'Oficina Independent de Regulació i Supervisió de la Contractació, amb l'informe previ de la Comissió Delegada del Govern per a Afers Econòmics.

Cada comunitat autònoma es pot adherir a l'Oficina Nacional d'Avaluació perquè elabori els informes esmentats o, si ha creat un òrgan o organisme equivalent, ha de sol·licitar aquests informes preceptius a aquell quan afecti els seus contractes de concessió.

El Comitè de Cooperació en matèria de contractació pública ha de fixar les directrius apropiades per assegurar que els informes s'elaboren amb criteris prou homogenis.

4. Els informes que preveu l'apartat anterior han d'avaluar si la rendibilitat del projecte, obtinguda en funció del valor de la inversió, les ajudes atorgades, els fluxos de caixa esperats i la taxa de descompte establerta, és raonable en atenció al risc de demanda que assumeixi el concessionari. En aquesta avaluació cal tenir en compte la mitigació que les ajudes atorgades puguin suposar sobre altres riscos diferents del de demanda, que habitualment hagin de suportar els operadors econòmics.

En els contractes de concessió d'obres en què qui aboni la tarifa concessional sigui el poder adjudicador, l'Oficina ha d'avaluar prèviament la transferència del risc de demanda al concessionari. Si aquest no assumeix completament el risc esmentat, l'informe ha d'avaluar la raonabilitat de la rendibilitat en els termes que preveu el paràgraf anterior.

En els acords de restabliment de l'equilibri del contracte, l'informe ha d'avaluar si les compensacions financeres establertes mantenen una rendibilitat raonable segons el que disposa el primer paràgraf d'aquest apartat.

5. Els informes preceptius s'han d'evacuar en el termini de trenta dies des de la sol·licitud del poder adjudicador o una altra entitat contractant o nova aportació d'informació a què es refereix el paràgraf següent. Aquest termini es pot reduir a la meitat sempre que en la sol·licitud es justifiquin les raons d'urgència. Aquests informes s'han de publicar mitjançant la central d'informació economicofinancera de les administracions públiques dependent del Ministeri d'Hisenda i Funció Pública, i han d'estar disponibles per a la consulta pública a través de mitjans electrònics.

L'entitat que formuli la sol·licitud ha de remetre la informació necessària a l'Oficina, la qual ha d'evacuar el seu informe sobre la base de la informació rebuda. Si l'Oficina considera que la informació remesa no és suficient, no és completa o requereix algun aclariment, s'ha de dirigir al poder adjudicador peticionari perquè li faciliti la informació

requerida dins del termini que aquesta assenyali a aquest efecte. La informació que rebí l'Oficina s'ha de tractar respectant els límits que regeixen l'accés a la informació confidencial.

6. Si l'Administració o l'entitat destinatària de l'informe s'aparta de les recomanacions contingudes en un informe preceptiu de l'Oficina, ho ha de motivar en un informe que s'ha d'incorporar a l'expedient del contracte corresponent i que s'ha de publicar en el seu perfil de contractant i en la Plataforma de Contractació del Sector Públic. En el cas de l'Administració General de l'Estat aquesta publicació s'ha de fer, a més, a través de la central d'informació economicofinancera de les administracions públiques.

7. L'Oficina ha de publicar anualment una memòria d'activitat.

Article 334. *Estratègia nacional de contractació pública.*

1. L'Estratègia nacional de contractació pública a què es refereixen l'article 332 apartat 7 lletra a) i l'article 333 apartat 3 és l'instrument jurídic vinculant, aprovat per l'Oficina Independent de Regulació i Supervisió de la Contractació, que s'ha de basar en l'anàlisi d'actuacions de contractació efectuades per tot el sector públic, incloent-hi tots els poders adjudicadors i entitats adjudicatòries compreses en el sector públic estatal, autonòmic o local, així com les d'altres ens, organismes i entitats pertanyents a aquests que no tinguin la naturalesa de poders adjudicadors.

Té un horitzó temporal de quatre anys i ha d'abordar, entre d'altres, els aspectes següents:

a) L'anàlisi de les dades disponibles, en les diferents fonts d'informació qualitatives i quantitatives: plataformes de contractació nacionals, informació oberta de la Unió Europea en matèria de contractació pública (TED), informes d'òrgans de supervisió i control i d'assessorament legal, per elaborar un diagnòstic de la situació de la contractació pública i proposar mesures prioritàries per corregir les disfuncions que s'identifiquin.

A aquests efectes, les bases de dades nacionals indicades i els òrgans de supervisió, control i assessorament corresponents han de facilitar la informació necessària per elaborar, aprovar i executar l'Estratègia esmentada.

La Comissió Nacional dels Mercats i la Competència pot remetre a l'Oficina Independent de Regulació i Supervisió de la Contractació les seves propostes en matèria de contractació pública que afectin la competència, per a la seva possible inclusió en l'Estratègia nacional de contractació pública.

b) La millora de la supervisió de la contractació pública, coordinant criteris i metodologies comunes per dur a terme les actuacions de supervisió, i garantint, en tot cas, el compliment de les obligacions de supervisió imposades per les directives de contractació pública i per les institucions comunitàries.

Ha de preveure, així mateix, la coherència de les actuacions de seguiment necessàries per garantir la sostenibilitat financera dels contractes que preveu l'article 333, per a la qual cosa ha d'incloure les estratègies i la metodologia adequada per dur a terme l'avaluació amb criteris homogenis, i les regles que han d'informar els acords d'establiment de l'equilibri econòmic d'aquests contractes.

c) L'anàlisi dels mecanismes de control de legalitat «ex ante» i «ex post» dels procediments d'adjudicació de contractes públics i concessions en tot el sector públic. S'han de preveure actuacions amb vista a reforçar aquests mecanismes de control, entre d'altres, mitjançant la definició d'objectius i prioritats, així com la proposta de reassignació d'efectius encarregats dels controls esmentats. Igualment, s'han d'analitzar els procediments establerts per identificar les irregularitats en què es pugui incórrer i el desenvolupament de les mesures correctores que hagin d'aplicar els responsables de la gestió.

d) L'elaboració de manuals de bones pràctiques o guies que estableixin recomanacions per aplicar en els procediments de contractació, que permetin preventivament evitar la possible realització de males pràctiques en aquells.

e) Promoure la professionalització en contractació pública mitjançant actuacions de formació del personal del sector públic, especialment en les entitats que no tenen personal especialitzat, mitjançant el disseny d'un pla específic en matèria de formació en contractació pública i altres actuacions complementàries de promoció de la professionalització en la contractació pública.

2. L'Estratègia nacional de contractació pública s'ha de dissenyar per establir mesures que permetin complir els objectius següents:

a) Combatre la corrupció i les irregularitats en l'aplicació de la legislació sobre contractació pública.

b) Incrementar la professionalització dels agents públics que participen en els processos de contractació.

c) Promoure l'eficiència econòmica en els processos d'obtenció de béns, serveis i subministraments per al sector públic, i estimular l'agregació de la demanda i la utilització adequada de criteris d'adjudicació.

d) Generalitzar l'ús de la contractació electrònica en totes les fases del procediment.

e) Utilitzar les possibilitats de la contractació pública per donar suport a polítiques ambientals, socials i d'innovació.

f) Promoure la participació de les PIME en el mercat de la contractació pública.

3. Els funcionaris que exerceixen les funcions de supervisió que preveuen les lletres b) i c) de l'apartat primer d'aquest article gaudeixen d'independència funcional respecte dels titulars dels òrgans els contractes dels quals supervisin.

Les autoritats, sigui quina sigui la seva naturalesa, els caps o directors d'oficines públiques, els de les entitats integrants del sector públic i els qui, en general, exerceixen funcions públiques o duguin a terme la seva feina en aquestes entitats, han de prestar als funcionaris encarregats de supervisar els contractes el suport, concurs, auxili i col·laboració que els siguin necessaris, i han de facilitar la documentació i informació necessària per a aquesta supervisió.

4. Després que el Comitè de cooperació en matèria de contractació pública hagi elevat la seva proposta d'Estratègia nacional de contractació pública i l'Oficina Independent de Regulació i Supervisió de la Contractació l'hagi aprovada, aquesta s'ha de remetre a la Comissió Europea. Per la seva banda, el Consell de Ministres, a proposta del Ministeri d'Hisenda i Funció Pública, n'ha de prendre coneixement i l'ha d'elevat perquè se'n tingui coneixença a les Corts Generals. Transcorregut un mes des de la remissió a la Comissió Europea de l'Estratègia aprovada per l'Oficina Independent de Regulació i Supervisió de la Contractació, se n'ha de fer públic el contingut en la Plataforma de Contractació del Sector Públic.

5. El Comitè de cooperació en matèria de contractació pública, transcorreguts els dos primers anys de l'aprovació de l'Estratègia, ha de fer una primera valoració de la seva aplicació, i es poden modificar o ajustar els aspectes de l'Estratègia que calgui per tal d'aconseguir els objectius que aquella persegueix. Després d'això, ha d'elevat aquestes modificacions o ajustos a l'Oficina Independent de Regulació i Supervisió de la Contractació perquè els aprovi. Les modificacions o ajustos s'han de publicar dins del mes següent a la seva aprovació.

6. Finalitzat l'àmbit temporal de l'Estratègia, el Comitè de cooperació en matèria de contractació pública ha d'elaborar un informe sobre els resultats de la seva aplicació. L'informe s'ha de comunicar a l'Oficina Independent de Regulació i Supervisió de la Contractació i a la Junta Consultiva de Contractació Pública de l'Estat, que l'ha de remetre a la Comissió Europea i l'ha de comunicar a la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència, i n'ha de fer públic el contingut en el termini d'un mes des de la seva remissió.

Per la seva banda, el Consell de Ministres, a proposta del Ministeri d'Hisenda i Funció Pública, ha de prendre coneixement de l'informe i l'ha d'elevat perquè se'n tingui coneixença a les Corts Generals.

L'informe ha de servir per definir i aprovar una nova Estratègia nacional de contractació, pel mateix procediment i amb les mateixes característiques i durada que s'esmenten en aquest article. La nova Estratègia s'ha d'aprovar en el termini de sis mesos comptats des que s'adopti l'informe.

7. La primera Estratègia l'ha d'aprovar l'Oficina Independent de Regulació i Supervisió de la Contractació en el termini de nou mesos des de la publicació d'aquesta Llei en el «Butlletí Oficial de l'Estat».

8. En l'àmbit de les comunitats autònomes i de les ciutats autònomes de Ceuta i Melilla es pot elaborar una estratègia de contractació pública que ha de ser coherent amb l'estratègia nacional de contractació.

CAPÍTOL IV

Elaboració i remissió d'informació

Article 335. *Remissió de contractes al Tribunal de Comptes.*

1. Dins dels tres mesos següents a la formalització del contracte, per a l'exercici de la funció fiscalitzadora, s'ha de remetre al Tribunal de Comptes o òrgan extern de fiscalització de la comunitat autònoma una còpia certificada del document en què s'hagi formalitzat aquell, acompanyada d'un extracte de l'expedient del qual es derivi, sempre que el preu d'adjudicació del contracte o en el cas d'acords marc, el valor estimat, excedeixi la suma de 600.000 euros, pel que fa a obres, concessions d'obres, concessions de serveis i acords marc; de 450.000 euros, pel que fa a subministraments, i de 150.000 euros, pel que fa a serveis i contractes administratius especials.

Així mateix, cal remetre al Tribunal de Comptes o òrgan extern de fiscalització de la comunitat autònoma la còpia certificada i l'extracte de l'expedient als quals es refereix el paràgraf anterior, relatius als contractes basats en un acord marc i als contractes específics subscrits en el marc d'un sistema dinàmic d'adquisició, sempre que el preu d'adjudicació del contracte excedeixi en funció de la seva naturalesa les quanties que s'assenyalen en el paràgraf esmentat.

A més, s'ha de remetre una relació de la resta de contractes subscrits, incloent-hi els contractes menors, tret dels que siguin d'un import inferior a cinc mil euros i se satisfacin a través del sistema de bestreta de caixa fixa o un altre sistema similar per efectuar pagaments menors, en la qual s'ha de consignar la identitat de l'adjudicatari, l'objecte del contracte i la quantia. Aquestes relacions s'han d'ordenar per adjudicatari. La remissió la pot fer directament per via electrònica la Plataforma de Contractació en la qual l'òrgan de contractació corresponent tingui ubicat el seu perfil del contractant.

2. Igualment s'ha de comunicar al Tribunal de Comptes o òrgan extern de fiscalització de la comunitat autònoma les modificacions, pròrrogues o variacions de terminis, les variacions de preu i l'import final, la nul·litat i l'extinció normal o anormal dels contractes indicats.

3. El que disposen els dos apartats anteriors s'ha d'entendre sense perjudici de les facultats del Tribunal de Comptes o, si s'escau, dels òrgans de fiscalització externs corresponents de les comunitats autònomes per reclamar totes les dades, documents i antecedents que consideri pertinents en relació amb els contractes de qualsevol naturalesa i quantia.

4. Les comunicacions a què es refereix aquest article les ha d'efectuar l'òrgan de contractació en l'àmbit de l'Administració General de l'Estat i d'entitats del sector públic dependents d'aquesta.

5. La forma i el procediment per fer efectives les remissions a què es refereix aquest article les pot determinar el Tribunal de Comptes o òrgan extern de fiscalització de la comunitat autònoma mitjançant les instruccions corresponents.

Article 336. *Informes específics sobre els procediments per adjudicar els contractes.*

1. Els òrgans de contractació han de redactar un informe escrit sobre cada contracte d'obres, subministraments o serveis o acord marc, subjectes a regulació harmonitzada, així com cada vegada que estableixin un sistema dinàmic d'adquisició, que inclogui almenys el següent:

a) El nom i l'adreça del poder adjudicador, i l'objecte i el preu del contracte, de l'acord marc o del sistema dinàmic d'adquisició;

b) Si s'escau, els resultats de la selecció qualitativa i/o la reducció del nombre d'ofertes i de solucions, de conformitat amb el que estableix aquesta Llei per als procediments restringit, de licitació amb negociació, de diàleg competitiu i d'associació per a la innovació, concretament:

i) Els noms dels candidats o licitadors seleccionats i els motius que en justifiquen la selecció;

ii) Els noms dels candidats o licitadors exclosos i els motius que en justifiquen l'exclusió;

c) Els motius pels quals s'hagin rebutjat ofertes considerades anormalment baixes;

d) El nom de l'adjudicatari i els motius pels quals s'ha escollit la seva oferta, així com, si es coneix, la part del contracte o de l'acord marc que l'adjudicatari tingui previst subcontractar amb tercers; i, en cas que n'hi hagi, i si es coneixen en aquest moment, els noms dels subcontractistes del contractista principal;

e) Per als procediments de licitació amb negociació i els procediments de diàleg competitiu, les circumstàncies que estableixen l'article 167 i l'apartat 3 de l'article 172 que justifiquin el recurs a aquests procediments;

f) Pel que fa als procediments negociats sense publicació prèvia, les circumstàncies previstes a l'article 168 que justifiquin el recurs al procediment esmentat;

g) Si s'escau, els motius pels quals el poder adjudicador hagi decidit no adjudicar o subscriure un contracte o un acord marc o hagi renunciat a establir un sistema dinàmic d'adquisició;

h) Si s'escau, els motius pels quals s'han utilitzat mitjans de comunicació diferents dels electrònics per a la presentació electrònica d'ofertes;

i) Si s'escau, els conflictes d'interessos detectats i les mesures preses respecte a això.

j) Si s'escau, la mesures preses en el marc de l'article 70.

Aquest informe no s'exigeix pel que respecta a contractes basats en acords marc quan aquests s'hagin subscrit de conformitat amb els apartats 3 i 4.a) de l'article 221.

En la mesura que l'anunci de formalització del contracte contingui la informació requerida en aquest apartat, els poders adjudicadors poden fer referència a l'anunci.

2. L'informe, o els seus elements principals, s'ha de remetre a la Comissió Europea o al Comitè de cooperació en matèria de contractació pública que es regula a l'article 329, quan el sol·licitin.

TÍTOL II

Registres oficials

CAPÍTOL I

Registres oficials de licitadors i empreses classificades

Article 337. *Registre oficial de licitadors i empreses classificades del sector públic.*

1. El Registre oficial de licitadors i empreses classificades del sector públic té per objecte la inscripció de les dades i circumstàncies que siguin rellevants per acreditar les condicions d'aptitud dels empresaris per contractar amb les administracions públiques i altres organismes i entitats del sector públic, incloses les facultats dels seus representants i apoderats, així com l'acreditació de tot això davant de qualsevol òrgan de contractació del sector públic.

2. El Registre oficial de licitadors i empreses classificades del sector públic depèn del Ministeri d'Hisenda i Funció Pública, i la seva gestió correspon als òrgans de suport tècnic de la Junta Consultiva de Contractació Pública de l'Estat.

3. Les comunitats autònomes que optin per no portar el registre a què es refereix l'article 341 poden practicar inscripcions en el registre a què es refereix aquest article, en els termes que estableix l'apartat 2 de l'article 340.

4. El Registre oficial de licitadors i empreses classificades del sector públic ha d'estar interconnectat i ser interoperable amb el Registre electrònic d'apoderaments de l'Administració General de l'Estat.

Els òrgans de contractació han de consultar el Registre oficial de licitadors i empreses classificades del sector públic per verificar la inscripció dels poders. Si els poders no hi estan inscrits, han de consultar subsidiàriament els registres generals d'apoderaments de les administracions públiques. La consulta en aquests registres s'ha de fer a través del Registre electrònic d'apoderaments de l'Administració General de l'Estat.

En cas de discrepància entre els poders inscrits, ha de prevaler l'inscrit en el Registre oficial de licitadors i empreses classificades del sector públic enfront dels inscrits en qualsevol altre registre d'apoderaments.

Article 338. *Inscripcions i publicacions d'ofici.*

1. En el Registre oficial de licitadors i empreses classificades del sector públic s'ha de fer constar d'ofici les dades relatives a les classificacions atorgades als empresaris per la Junta Consultiva de Contractació Pública de l'Estat. Així mateix, s'hi ha de fer constar les atorgades pels òrgans competents de les comunitats autònomes que exerceixin competències en matèria de classificació d'empreses, sempre que no siguin contradictòries amb les atorgades per la Junta Consultiva de Contractació Pública de l'Estat.

En els casos en què, respecte a l'empresa de la classificació de la qual es tracti, no constin inscrites en el Registre oficial de licitadors i empreses classificades del sector públic les circumstàncies a què es refereixen les lletres a) i c) de l'apartat 1 de l'article 339, s'hi han d'inscriure d'ofici, prenent com a base els documents adequats per a això i que s'hagin aportat al procediment de classificació.

2. S'hi han de fer constar igualment les dades relatives a les prohibicions de contractar a les quals es refereix l'apartat 2 de l'article 73.

3. A l'efecte de poder donar compliment al que estableix l'apartat anterior, l'òrgan del qual emani la sentència o resolució que imposa la prohibició de contractar ha de remetre d'ofici testimoni d'aquella o còpia d'aquesta a la Junta Consultiva de Contractació Pública de l'Estat, sense perjudici que aquest òrgan, en cas de tenir coneixença de la seva existència i si no ha rebut el testimoni de la sentència o la còpia de la resolució abans esmentats, els pugui sol·licitar a l'òrgan del qual van emanar.

4. Les prohibicions de contractar que, en funció del seu àmbit i de l'òrgan que les hagi declarat, s'hagin d'inscriure en el registre de licitadors i empreses classificades d'una comunitat autònoma que disposi d'aquest registre, s'han de comunicar al Registre oficial de licitadors i empreses classificades del sector públic, mitjançant l'òrgan de l'esmentada comunitat autònoma competent per a la gestió del registre, perquè es publiquin d'acord amb el que disposa l'article 345.

Article 339. Inscripcions a sol·licitud dels interessats.

1. En el Registre hi poden constar, quan així ho sol·liciti l'interessat, les dades i circumstàncies següents relatives als empresaris:

- a) Les corresponents a la seva personalitat i capacitat d'obrar, en el cas de persones jurídiques.
- b) Les relatives a l'extensió de les facultats dels representants o apoderats amb capacitat per actuar en el seu nom i obligar-la contractualment.
- c) Les referents a les autoritzacions o habilitacions professionals i als altres requisits que siguin necessaris per actuar en el seu sector d'activitat.
- d) Les dades relatives a la solvència econòmica i financera, que s'han de reflectir de manera independent de la classificació que, si s'escau, tingui l'empresari.
- e) Qualsevol altra dada d'interès per a la contractació pública que es determini per reglament.

2. S'ha d'establir per reglament el procediment i els requisits per a la inscripció de les dades i circumstàncies esmentades.

Article 340. Competència per a la inscripció en el Registre oficial de licitadors i empreses classificades del sector públic.

1. Les inscripcions d'ofici en el Registre oficial de licitadors i empreses classificades del sector públic que s'indiquen en l'article 338, a excepció de les indicades en l'apartat següent, les ha de practicar l'òrgan del Ministeri d'Hisenda i Funció Pública designat per gestionar-les. Igualment correspon a aquest òrgan adoptar els acords d'inscripció de les dades i circumstàncies indicades en l'article 339 que es derivin de les sol·licituds d'inscripció dels interessats que així l'hi sol·licitin.

2. Els òrgans competents de les comunitats autònomes que optin per no portar el seu propi registre de licitadors i empreses classificades han de practicar en el Registre oficial de licitadors i empreses classificades del sector públic les inscripcions d'ofici a què es refereixen el primer paràgraf de l'apartat 1 de l'article 341 i el segon incís del primer paràgraf de l'apartat 1 de l'article 338. Poden practicar igualment en el Registre les inscripcions que s'indiquen en l'apartat segon de l'article 341 quan es refereixin a empresaris domiciliats en el seu àmbit territorial i així els ho sol·liciti l'interessat.

La pràctica d'inscripcions en el Registre per part dels òrgans competents de les comunitats autònomes exigeix la subscripció prèvia d'un conveni a aquest efecte amb el Ministeri d'Hisenda i Funció Pública.

3. Totes les inscripcions practicades en el Registre oficial de licitadors i empreses classificades del sector públic han de tenir, sense cap tipus de distinció, els mateixos efectes acreditatius i eficàcia plena davant de tots els òrgans de contractació del sector públic.

Article 341. Registres de licitadors i empreses classificades de les comunitats autònomes.

1. Les comunitats autònomes poden portar els seus propis registres de licitadors i empreses classificades, en els quals han d'inscriure les classificacions a què es refereix el segon paràgraf de l'article 81 i, en tot cas, les prohibicions de contractar que declari els seus òrgans competents, els de les entitats locals del seu àmbit territorial, o els dels organismes i entitats dependents d'una o d'altres.

Amb vista a poder donar compliment al que estableix el paràgraf anterior, l'òrgan del qual emani la resolució que imposa la prohibició de contractar ha de remetre d'ofici una còpia d'aquesta a l'òrgan competent per gestionar el registre, sense perjudici que aquest òrgan, en cas de tenir coneixença de la seva existència i si no ha rebut còpia de la resolució, la pugui sol·licitar a l'òrgan del qual va emanar.

La resta de prohibicions de contractar que s'hagin d'inscriure en el Registre oficial de licitadors i empreses classificades del sector públic s'han de publicar igualment en els registres de licitadors i empreses classificades de les comunitats autònomes, i a aquest efecte s'aplica el que disposa l'article 345.

2. Es poden inscriure igualment en el registre, quan així ho sol·liciti l'interessat a la comunitat autònoma, les dades i circumstàncies que s'indiquen en l'article 339.

3. La inscripció en el registre de licitadors i empreses classificades d'una comunitat autònoma ha d'acreditar les dades i circumstàncies dels empresaris davant dels òrgans de contractació de la mateixa comunitat autònoma, de les entitats locals del seu àmbit territorial, i dels organismes i entitats dependents d'una o d'altres.

Article 342. *Voluntarietat de la inscripció.*

1. Sense perjudici de la pràctica d'ofici de les inscripcions obligatòries a què es refereixen l'article 338 i l'apartat 1 de l'article 341, la inscripció en els registres de licitadors i empreses classificades és voluntària per als empresaris, els quals poden determinar quines dades d'entre les que esmenta l'article anterior volen que s'hi reflecteixin. La inscripció implica el consentiment de l'empresari per difondre per mitjans electrònics les seves dades inscrites, en els termes i amb els límits i restriccions que es determinin legalment o reglamentàriament.

2. Els interessats poden en tot moment sol·licitar que es cancel·lin les inscripcions referides a ells, excepte en els casos i circumstàncies d'inscripció obligatòria.

Article 343. *Actualització de la informació registral.*

1. Els empresaris inscrits en els registres de licitadors i empreses classificades estan obligats a comunicar al registre qualsevol variació que es produeixi en les seves dades reflectides en aquells, així com la superveniència de qualsevol circumstància que determini la concurrència d'una prohibició de contractar susceptible d'inscriure's en els registres esmentats.

Sense perjudici del que disposa la lletra e) de l'apartat 1 de l'article 71, l'omissió d'aquesta comunicació, quan hi hagi dol, culpa o negligència, pot donar lloc a la suspensió de la inscripció de l'empresari i dels seus efectes per a la contractació pública, així com del dret a l'expedició de certificats de l'empresari, excepte pel que fa a les inscripcions practicades d'ofici. En tot cas, la falta d'actualització de les dades d'un empresari que figurin inscrites en un registre de licitadors i empreses classificades no ha de perjudicar l'Administració pública, l'organisme o l'entitat que hagi subscrit un contracte amb l'empresari basant-se en les dades que consten en el registre.

2. L'òrgan competent de la gestió del Registre ha de procedir a rectificar d'ofici les dades inscrites quan es verifiqui que les dades d'un assentament són incorrectes, incompletes o no actualitzades.

Article 344. *Publicitat.*

1. El Registre ha de ser públic i s'hi ha de poder accedir de manera oberta, amb la identificació prèvia de la persona que hi accedeix. A més, ha de disposar d'un cercador que en faciliti l'ús.

2. Les modalitats i els requisits per a la publicitat dels assentaments del Registre es determinen per reglament, i es pot excloure mitjançant ordre del Ministeri d'Hisenda i Funció Pública la publicitat de les empreses classificades en els casos en què el nombre

d'empreses classificades en determinats grups, subgrups i categories sigui prou reduït per donar lloc a un risc de col·lusió entre si.

Article 345. *Col·laboració entre registres.*

El Registre oficial de licitadors i empreses classificades del sector públic i els registres de licitadors i empreses classificades de les comunitats autònomes s'han de facilitar mútuament la informació relativa a les prohibicions de contractar que tenen inscrites.

Mitjançant ordre del ministre d'Hisenda i Funció Pública s'ha d'establir el procediment i les especificacions necessàries per intercanviar aquesta informació per mitjans electrònics.

CAPÍTOL II

Registre de contractes del sector públic

Article 346. *Registre de contractes del sector públic.*

1. El Ministeri d'Hisenda i Funció Pública ha de mantenir un registre de contractes, en el qual cal inscriure-hi les dades bàsiques dels contractes adjudicats per les diferents administracions públiques i altres entitats del sector públic subjectes a aquesta Llei.

2. El Registre de contractes del sector públic constitueix el sistema oficial central d'informació sobre la contractació pública a Espanya. La informació sobre la contractació pública ha d'estar sistematitzada seguint formats i estàndards oberts adoptats en l'àmbit internacional.

3. Els poders adjudicadors han de comunicar al Registre de contractes del sector públic, per a la seva inscripció, les dades bàsiques dels contractes adjudicats per ells, entre les quals hi ha de figurar la identitat de l'adjudicatari, l'import d'adjudicació d'aquests, juntament amb el desglossament corresponent de l'impost sobre el valor afegit.

Igualment han de comunicar, si s'escau, les modificacions, pròrrogues, variacions de terminis o de preu, import final i extinció d'aquells. El contingut i format de les comunicacions esmentades, així com el termini per efectuar-les, s'han d'establir per reglament.

S'exceptuen de la comunicació que s'assenyala en aquest apartat els contractes exclosos per aquesta Llei i els que siguin d'un preu inferior a cinc mil euros, IVA inclòs, sempre que el sistema de pagament utilitzat pels poders adjudicadors sigui el de bestreta de caixa fixa o un altre sistema similar per efectuar pagaments menors. En la resta de contractes inferiors a cinc mil euros s'ha de comunicar l'òrgan de contractació, la denominació o objecte del contracte, l'adjudicatari, el número o codi identificatiu del contracte i l'import final.

4. Les comunicacions de dades de contractes al Registre de contractes del sector públic s'han d'efectuar per mitjans electrònics, informàtics o telemàtics, en la forma que determini el ministre d'Hisenda i Funció Pública.

5. El Registre de contractes del sector públic ha de facilitar de manera telemàtica l'accés a les seves dades als òrgans de les administracions públiques que les requereixin per exercir les seves competències atribuïdes legalment.

Així mateix, de conformitat amb el que estableix la Llei 19/2013, de 9 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern, i amb les limitacions que imposen les normes sobre protecció de dades de caràcter personal, ha de facilitar l'accés públic a les dades que no tinguin el caràcter de confidencials i que no s'hagin publicat prèviament de manera telemàtica i a través d'Internet.

6. En els casos d'administracions públiques que disposin de registres de contractes anàlegs en el seu àmbit de competències, la comunicació de dades a què es refereix l'apartat 3 d'aquest article es pot substituir per comunicacions entre els registres de contractes respectius. El Ministeri d'Hisenda i Funció Pública ha de determinar les especificacions i els requisits per a l'intercanvi de dades entre el Registre de contractes del sector públic i els altres registres de contractes.

7. Amb l'objecte de garantir la identificació única i precisa de cada contracte, les administracions i entitats comunicants han d'assignar a cadascun d'ells un codi identificador, que ha de ser únic en el seu àmbit de competències. El Ministeri d'Hisenda i Funció Pública ha de determinar les regles d'assignació d'aquests identificadors únics que es requereixin per assegurar la identificació unívoca de cada contracte dins del Registre de contractes del sector públic, així com per a la seva coordinació amb els altres registres de contractes.

8. El Govern ha d'elevat anualment a les Corts Generals un informe sobre la contractació pública a Espanya, a partir de les dades i les anàlisis proporcionades pel Registre de contractes del sector públic.

El Ministeri d'Hisenda i Funció Pública ha de comunicar a la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència l'informe a què es refereix el paràgraf anterior, després que el Govern l'hagi elevat a les Corts Generals.

TÍTOL III

Gestió de la publicitat contractual per mitjans electrònics, informàtics i telemàtics

Article 347. *Plataforma de Contractació del Sector Públic.*

1. La Direcció General del Patrimoni de l'Estat del Ministeri d'Hisenda i Funció Pública ha de posar a disposició de tots els òrgans de contractació del sector públic una plataforma electrònica que permeti difondre a través d'Internet els seus perfils de contractant, així com prestar altres serveis complementaris associats al tractament informàtic d'aquestes dades.

2. Els perfils de contractant dels òrgans de contractació de totes les entitats del sector públic estatal s'han d'allotjar de manera obligatòria en la Plataforma de Contractació del Sector Públic, i s'han de gestionar i difondre exclusivament a través d'aquesta. Les pàgines web institucionals d'aquests òrgans han d'incloure un enllaç al seu perfil de contractant situat en la Plataforma de Contractació del Sector Públic.

3. Les comunitats autònomes i les ciutats autònomes de Ceuta i Melilla poden establir serveis d'informació similars a la Plataforma de Contractació del Sector Públic en els quals han d'allotjar els seus perfils de contractant de manera obligatòria, tant els seus propis òrgans de contractació com els dels seus ens, organismes i entitats vinculats o dependents, i s'han de gestionar i difondre exclusivament a través d'aquests, i aquests serveis han de constituir un punt d'accés únic als perfils de contractant dels ens, organismes i entitats adscrits a la comunitat autònoma corresponent.

Les comunitats autònomes i les ciutats autònomes que no hagin optat per establir els seus propis serveis d'informació, i allotgin, per tant, els seus perfils del contractant directament en la Plataforma de Contractació del Sector Públic, poden utilitzar tots els serveis que aquesta ofereixi, així com participar en la seva gestió en els termes i condicions que s'estableixin per reglament i d'acord amb els convenis que a aquest efecte se subscriuïn entre el Ministeri d'Hisenda i Funció Pública i l'òrgan de govern de la comunitat autònoma o ciutat autònoma respectiva.

En tot cas, i independentment de l'opció escollida per les comunitats autònomes o les ciutats autònomes, d'entre les que s'assenyalen en els dos primers paràgrafs d'aquest apartat, aquestes han de publicar, ja sigui directament o bé per interconnexió amb dispositius electrònics d'agregació de la informació, en cas que disposin dels seus propis serveis d'informació, la convocatòria de totes les licitacions i els seus resultats en la Plataforma de Contractació del Sector Públic.

En relació amb la publicació a què es refereix el paràgraf anterior, tant si es porta a terme directament com si es fa per interconnexió amb dispositius electrònics d'agregació de la informació, en cas d'una eventual discrepància entre la informació recollida en el servei d'informació de la comunitat autònoma i la de la Plataforma de Contractació del Sector Públic, preval la primera.

Els òrgans de contractació de les administracions locals, així com els de les seves entitats vinculades o dependents, poden optar, de manera excloent i exclusiva, per allotjar la publicació dels seus perfils de contractant en el servei d'informació que a aquest efecte estableixi la comunitat autònoma del seu àmbit territorial, o bé per allotjar-los en la Plataforma de Contractació del Sector Públic.

4. La plataforma ha de disposar d'un sistema de segellat de temps que permeti acreditar fefaentment l'inici de la difusió pública de la informació que s'hi inclogui.

5. La publicació d'anuncis i altra informació relativa als contractes en els perfils de contractant ha de tenir els efectes que preveu aquesta Llei quan aquests estiguin allotjats en la Plataforma de Contractació del Sector Públic o en els serveis d'informació similars que estableixin les comunitats autònomes o les ciutats autònomes de Ceuta i Melilla, i de conformitat amb el que disposen els apartats 2 i 3 d'aquest article, i sempre que, en aquest últim cas, es compleixi amb el que preveu el paràgraf tercer de l'apartat 3 esmentat.

6. L'accés dels interessats a la Plataforma de Contractació del Sector Públic s'ha d'efectuar a través d'un portal únic.

7. Mitjançant ordre del Ministeri d'Hisenda i Funció Pública s'ha de definir les especificacions relatives a l'operació i la utilització dels serveis que presta la Plataforma de Contractació del Sector Públic.

8. La informació s'ha de publicar en estàndards oberts i reutilitzables.

Disposició addicional primera. *Contractació a l'estranger.*

1. Els contractes que es formalitzin i s'executin a l'estranger, sense perjudici de tenir en compte els principis d'aquesta Llei per resoldre els dubtes i llacunes que, en la seva aplicació, es puguin presentar, es regeixen per les normes següents:

a) En l'Administració General de l'Estat, la formalització d'aquests contractes correspon al cap de missió o representació permanent, dependent orgànicament i funcionalment del Ministeri d'Afers Exteriors i de Cooperació, que la pot delegar a favor d'altres òrgans, funcionaris o persones particulars. Tanmateix, en l'àmbit del Ministeri de Defensa, la formalització d'aquells correspon al titular d'aquest departament, que pot delegar aquesta competència i, quan es tracti de contractes necessaris per complir missions de pau en les quals participin les forces i cossos de seguretat de espanyols, la formalització correspon al ministre de l'Interior.

En els organismes autònoms, entitats gestores i serveis comuns de la Seguretat Social, la formalització d'aquests contractes correspon als seus representants legals o a les persones en qui aquells deleguin.

En els altres organismes i entitats subjectes a aquesta Llei, la formalització dels contractes correspon als seus representants legals.

Els articles 323 a 325 d'aquesta Llei són aplicables a aquests contractes.

b) Sense perjudici dels requisits de capacitat que puguin exigir les lleis de l'Estat en què se subscriu el contracte, per a empreses d'estats membres de la Unió Europea o d'estats signataris de l'Acord sobre l'Espai Econòmic Europeu s'ha de seguir el que disposa aquesta Llei.

c) El plec de clàusules administratives particulars es pot substituir pel mateix conjunt de clàusules del contracte.

d) Sense perjudici del que s'estableix per als contractes menors, els contractes es poden adjudicar per procediment negociat, i s'ha d'aconseguir, sempre que sigui possible, almenys tres ofertes d'empreses capaces de complir-los.

e) La formalització s'ha de portar a terme mitjançant un document fefaent, i cal remetre les dades d'aquests contractes al Ministeri d'Hisenda i Funció Pública als efectes que preveu l'article 346, relatiu al Registre de contractes del sector públic, sense perjudici de l'obligació de remissió al Tribunal de Comptes que preveu l'article 335. Quant als contractes menors, s'ha de seguir el que disposa amb caràcter general per a aquests aquesta Llei.

f) Es pot exigir a l'adjudicatari unes garanties anàlogues a les que preveu aquesta Llei per assegurar l'execució del contracte, sempre que això sigui possible i adequat a les condicions de l'Estat en què s'efectua la contractació i, si no n'hi ha, les que siguin usuals i autoritzades en l'Estat esmentat o siguin conformes amb les pràctiques comercials internacionals.

En l'Administració General de l'Estat, les garanties s'han de constituir en la missió diplomàtica, representació permanent o oficina consular corresponent. En cas que es tracti d'organismes autònoms, entitats gestores i serveis comuns de la Seguretat Social i altres entitats públiques del sector públic estatal, les garanties s'han de constituir en el mateix organisme, si aquest té representació a l'exterior, o, si no n'hi ha, en la missió diplomàtica, representació permanent o oficina consular corresponent.

g) El pagament del preu s'ha de condicionar al lliurament per part del contractista de la prestació convinguda, llevat que s'hi oposin el dret o els costums de l'Estat; en aquest supòsit, s'ha d'exigir una garantia que cobreixi la bestreta, prestada en la forma que preveu la lletra e) anterior.

Excepcionalment, per resolució motivada de l'òrgan de contractació, i quan les circumstàncies així ho imposin, es pot eximir de prestar aquesta garantia, sempre que això sigui conforme amb les pràctiques comercials internacionals.

h) En aquests contractes s'ha de procurar incloure estipulacions tendents a preservar els interessos de l'Administració davant de possibles incompliments del contractista i, sense perjudici del que estableix l'apartat quart d'aquest article, a autoritzar les modificacions del contracte que es puguin fer convenients.

i) L'òrgan de contractació pot establir en la documentació contractual un règim de revisió de preus diferent al que preveu amb caràcter general aquesta Llei, atenent la legislació del país en què s'hagi d'executar el contracte i les seves circumstàncies socioeconòmiques. En tot cas, el règim de revisió de preus que s'estableixi s'ha de basar en paràmetres objectius i, si és possible, públics o, si més no, fàcilment mesurables, i es poden utilitzar a aquests efectes els calculats per organismes internacionals.

2. En els contractes amb empreses espanyoles s'han d'incloure clàusules de submissió als tribunals espanyols.

3. En els contractes amb empreses estrangeres s'ha de procurar la incorporació de clàusules de submissió als tribunals espanyols per resoldre les discrepàncies que puguin sorgir. Quan no sigui possible, s'ha de procurar la incorporació de clàusules d'arbitratge. En aquests contractes es pot transigir amb l'autorització prèvia del Consell de Ministres o de l'òrgan competent de les comunitats autònomes i entitats locals.

4. Les regles contingudes en aquest article no obsten perquè, en els contractes subjectes a regulació harmonitzada que es formalitzin i executin en la resta d'estats membres de la Unió Europea o en un Estat signatari de l'Acord sobre l'Espai Econòmic Europeu, s'hagin de complir les normes d'aquesta Llei referents a la publicitat comunitària; als procediments d'adjudicació dels contractes; al règim de modificacions contractuals; a la subcontractació; al control del compliment de les obligacions socials, mediambientals i laborals aplicables; a la resolució com a conseqüència d'una modificació essencial durant l'execució del contracte, i a la declaració de nul·litat del contracte com a conseqüència d'estar incurs l'adjudicatari en causa de prohibició per contractar quan va subscriure el contracte o com a conseqüència d'un incompliment greu del dret de la Unió Europea.

5. Els contractes formalitzats a l'estranger que s'hagin d'executar totalment o parcialment a Espanya i que estiguin vinculats directament a la realització de programes o projectes de cooperació en matèria cultural, o de recerca o de cooperació al desenvolupament, es poden adjudicar per un procediment negociat sense publicitat i amb subjecció a les condicions pactades lliurement per l'Administració amb el contractista estranger, quan la intervenció d'aquest sigui absolutament indispensable per executar el projecte o programa, perquè així ho requereixen les condicions de participació en els programes o projectes de cooperació, i així s'acrediti en l'expedient.

6. Els documents contractuals i tota la documentació necessària per preparar, adjudicar i executar els contractes ha d'estar redactada en castellà o en una llengua

cooficial corresponent, a les quals, si s'escau, s'han de traduir des de l'idioma local que correspongui. No obstant això, l'òrgan de contractació, i sota la seva responsabilitat, pot acceptar, sense necessitat de traducció al castellà, els documents redactats en altres llengües. En aquests casos, el Ministeri d'Afers Exteriors i de Cooperació ha de garantir la disponibilitat de la traducció al castellà dels documents redactats en llengua estrangera, a l'efecte de la fiscalització del contracte.

7. En els casos en què un poder adjudicador es presenti a una licitació internacional acompanyat per mitjans propis personificats, per als quals sigui obligatori participar en el procés de licitació en els termes que defineix el poder adjudicador, les relacions jurídiques entre el poder adjudicador i els seus mitjans propis s'han de regir pel que disposa l'article 32 d'aquesta Llei, i s'ha de considerar amb caràcter general que aquestes relacions constitueixen encàrrecs als mitjans propis personificats esmentats.

Igualment és aplicable el que preveu el paràgraf anterior quan les actuacions del poder adjudicador a l'estranger es portin a terme en el marc de tractats internacionals, acords internacionals administratius o acords internacionals no normatius.

Disposició addicional segona. *Competències en matèria de contractació en les entitats locals.*

1. Corresponen als alcaldes i als presidents de les entitats locals les competències com a òrgan de contractació respecte dels contractes d'obres, de subministrament, de serveis, els contractes de concessió d'obres, els contractes de concessió de serveis i els contractes administratius especials, quan el seu valor estimat no superi el 10 per cent dels recursos ordinaris del pressupost ni, en tot cas, la quantia de sis milions d'euros, inclosos els de caràcter plurianual quan la seva durada no sigui superior a quatre anys, incloses les eventuals pròrrogues, sempre que l'import acumulat de totes les seves anualitats no superi ni el percentatge indicat, referit als recursos ordinaris del pressupost del primer exercici, ni la quantia assenyalada.

2. Corresponen al Ple les competències com a òrgan de contractació respecte dels contractes esmentats en l'apartat anterior que subscriu l'entitat local, quan pel seu valor o durada no corresponguin a l'alcalde o president de l'entitat local, d'acord amb l'apartat anterior. Així mateix, correspon al Ple aprovar els plecs de clàusules administratives generals als quals es refereix l'article 121 d'aquesta Llei.

3. En els municipis amb una població inferior a 5.000 habitants, és igualment competència del Ple autoritzar la redacció i licitació de projectes independents relatius a cadascuna de les parts d'una obra el període d'execució de la qual excedeixi el d'un pressupost anual, sempre que aquestes siguin susceptibles d'utilització separada en el sentit de l'ús general o del servei, o es puguin definir substancialment.

4. En els municipis de gran població a què es refereix l'article 121 de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases del règim local, les competències de l'òrgan de contractació que descriuen els apartats anteriors les ha d'exercir la junta de govern local, sigui quin sigui l'import del contracte o la durada d'aquest, i el Ple és competent per aprovar els plecs de clàusules administratives generals.

5. En les entitats locals, és potestativa la constitució de juntes de contractació que actuïn com a òrgans de contractació en els contractes d'obres que tinguin per objecte treballs de reparació simple, de conservació i de manteniment, en els contractes de subministrament que es refereixin a béns consumibles o de fàcil deteriorament per l'ús, i en els contractes de serveis quan el seu valor estimat no superi el 10 per cent dels recursos ordinaris de l'entitat, o quan superin aquest import les accions estiguin previstes en el pressupost de l'exercici a què correspongui i es portin a terme d'acord amb el que disposen les seves bases d'execució.

Correspon al Ple acordar la constitució de les juntes de contractació i determinar-ne la composició, i han de formar part d'aquestes necessàriament el secretari o el titular de l'òrgan que tingui atribuïda la funció d'assessorament jurídic de la corporació, i el seu interventor. Els límits quantitatius, que poden ser inferiors als que s'assenyalen en el paràgraf anterior, o els referents a les característiques dels contractes en els quals ha

d'intervenir la junta de contractació com a òrgan de contractació, els ha de determinar en els municipis de gran població la junta de govern local, i en la resta d'entitats locals el Ple, a proposta de l'alcalde o del president quan sigui, l'òrgan que tingui atribuïda la competència sobre aquests contractes, d'acord amb l'apartat 2.

En els casos d'actuació de les juntes de contractació s'ha de prescindir de la intervenció de la mesa de contractació.

6. En els municipis amb una població inferior a 5.000 habitants, les competències en matèria de contractació les poden exercir els òrgans que, amb caràcter de centrals de contractació, es constitueixin tal com preveu l'article 228 d'aquesta Llei, mitjançant acords a aquest efecte.

Així mateix, es poden concertar convenis en virtut dels quals s'encarregui la gestió del procediment de contractació a les diputacions provincials o a les comunitats autònomes de caràcter uniprovincial.

7. La mesa de contractació ha d'estar presidida per un membre de la corporació o un funcionari d'aquesta, i n'han de formar part, com a vocals, el secretari o, si s'escau, el titular de l'òrgan que tingui atribuïda la funció d'assessorament jurídic, i l'interventor o, si s'escau, el titular de l'òrgan que tingui atribuïdes la funció de control econòmic pressupostari, així com els altres que designi l'òrgan de contractació entre el personal funcionari de carrera o personal laboral al servei de la corporació, o membres electes d'aquesta, sense que el seu nombre, en total, sigui inferior a tres. Els membres electes que, si s'escau, formin part de la mesa de contractació no poden suposar més d'un terç del total de membres d'aquesta. Ha d'actuar com a secretari un funcionari de la corporació.

En les entitats locals municipals, mancomunitats i consorcis locals, es poden integrar en la mesa personal al servei de les corresponents diputacions provincials o comunitats autònomes uniprovincials.

En cap cas el personal eventual pot formar part de les meses de contractació ni emetre informes de valoració de les ofertes. Pot formar part de la mesa personal funcionari interí únicament quan no es disposi de funcionaris de carrera prou qualificats i així ho acrediti l'expedient.

La composició de la mesa s'ha de publicar en el perfil de contractant de l'òrgan de contractació corresponent. Es poden constituir meses de contractació permanents.

8. El comitè d'experts a què es refereix la lletra a) de l'apartat 2 de l'article 146 d'aquesta Llei, per valorar els criteris que depenguin d'un judici de valor, pot estar integrat en les entitats locals per qualsevol personal funcionari de carrera o laboral fix amb qualificació apropiada que no hagi participat en la redacció de la documentació tècnica del contracte de què es tracti. En tot cas, entre aquest personal ha de formar part un tècnic jurista especialitzat en contractació pública.

9. En les entitats locals correspon als alcaldes i als presidents de les entitats locals la competència per subscriure contractes privats, així com l'adjudicació de concessions sobre els béns d'aquestes i l'adquisició de béns immobles i drets subjectes a la legislació patrimonial quan el pressupost base de licitació, en els termes que defineix l'article 100.1, no superi el 10 per cent dels recursos ordinaris del pressupost ni l'import de tres milions d'euros, així com l'alienació del patrimoni, quan el seu valor no superi el percentatge ni la quantia indicats.

10. Correspon al Ple la competència per subscriure contractes privats, l'adjudicació de concessions sobre els béns de la corporació i l'adquisició de béns immobles i drets subjectes a la legislació patrimonial, així com l'alienació del patrimoni quan no estiguin atribuïdes a l'alcalde o al president, i dels béns declarats de valor històric o artístic sigui quin sigui el seu valor.

11. En els municipis de gran població a què es refereix l'article 121 de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases del règim local, les competències que descriuen els apartats anteriors les ha d'exercir la junta de govern local, sigui quin sigui l'import del contracte o la seva durada.

12. Les referències a les diputacions provincials que conté aquesta Llei també s'han d'entendre fetes als ens locals supramunicipals que preveuen els estatuts d'autonomia

corresponents amb competències en matèria d'assistència i de cooperació als municipis, i de prestació de serveis públics locals.

Disposició addicional tercera. *Normes específiques de contractació pública en les entitats locals.*

1. Les administracions públiques locals han d'aplicar les regles que conté aquesta Llei, amb les especialitats que recullen la disposició addicional anterior i la present.

2. Es poden tramitar anticipadament els contractes l'execució material dels quals hagi de començar en l'exercici següent o els contractes el finançament dels quals depengui d'un préstec, un crèdit o una subvenció sol·licitada a una altra entitat pública o privada, i s'ha de sotmetre l'adjudicació a la condició suspensiva de la consolidació efectiva dels recursos que han de finançar el contracte corresponent.

3. Els actes de fiscalització els exerceix l'òrgan interventor de l'entitat local. Aquesta fiscalització recau també sobre la valoració que s'incorpori a l'expedient de contractació sobre les repercussions de cada nou contracte, excepte els contractes menors, en el compliment per part de l'entitat local dels principis d'estabilitat pressupostària i sostenibilitat financera que exigeix l'article 7.3 de la Llei orgànica 2/2012, de 27 d'abril, d'estabilitat pressupostària i sostenibilitat financera. L'òrgan interventor ha d'assistir a la recepció material de tots els contractes, excepte els contractes menors, en exercici de la funció de fiscalització material de les inversions que exigeix l'article 214.2.d) del Reial decret legislatiu 2/2004, de 5 de març, pel qual s'aprova el text refós de la Llei reguladora de les hisendes locals. Pot estar assistit en la recepció per un tècnic especialitzat en l'objecte del contracte, que ha de ser diferent del director d'obra i del responsable del contracte. Els serveis d'assistència de les diputacions provincials han d'assistir els petits municipis a aquests efectes i als altres que preveu la Llei.

4. En els contractes subscrits en els municipis de menys de 5.000 habitants, l'aprovació de la despesa es pot substituir per una certificació d'existència de crèdit que ha d'expedir el secretari interventor o, si s'escau, l'interventor de la corporació.

5. En els contractes de concessió d'obres i de serveis, l'expedient acreditatiu de la conveniència i oportunitat de la mesura que exigeix l'article 86.1 de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases del règim local, amb el contingut determinat per reglament, s'ha de tramitar conjuntament amb l'estudi de viabilitat que regula aquesta Llei.

6. Són aplicables als contractes d'obres les normes sobre supervisió de projectes que estableix l'article 235. La supervisió la poden efectuar les oficines o unitats competents de la mateixa entitat contractant o, en el cas de municipis que no en tinguin, per les de la corresponent diputació provincial o administració autonòmica uniprovincial. L'acord d'aprovació dels projectes ha de recollir expressament la referència a la supervisió favorable d'aquell.

7. En els municipis amb una població inferior a 5.000 habitants, en els contractes d'obres el finançament dels quals excedeixi un pressupost anual, es poden redactar projectes independents relatius a cadascuna de les parts de l'obra, sempre que aquestes siguin susceptibles d'utilització separada en el sentit de l'ús general o del servei, o es puguin definir substancialment. L'execució de cadascun dels projectes pot ser objecte d'un contracte diferent, sense perjudici de l'aplicació dels articles 99 i 101.

8. Els informes que la Llei assigna als serveis jurídics els ha d'evacuar el secretari. També és preceptiu l'informe jurídic del secretari en l'aprovació d'expedients de contractació, modificació de contractes, revisió de preus, pròrrogues, manteniment de l'equilibri econòmic, interpretació i resolució dels contractes. Correspon també al secretari coordinar les obligacions de publicitat i informació que estableix la Llei 19/2013, de 9 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern.

De conformitat amb el que disposa la lletra e) de la disposició addicional vuitena de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases del règim local, en els municipis acollits al règim que regula el títol X, correspon al titular de l'assessoria jurídica emetre els informes que atribueix al secretari aquest apartat. La coordinació de les obligacions de publicitat i informació esmentades abans correspon al titular de l'òrgan de suport a la junta de govern.

9. En els contractes que tinguin per objecte adquirir béns immobles, l'import de l'adquisició pot ser objecte d'un ajornament de fins a quatre anys, amb subjecció als tràmits que preveu la normativa reguladora de les hisendes locals per als compromisos de despeses futures. Aquest ajornament també es pot utilitzar per adquirir títols representatius de la titularitat del capital d'entitats que formin part del sector públic de l'entitat local per a la seva reestructuració.

10. Les entitats locals, sense perjudici de la possibilitat d'adherir-se al sistema estatal de contractació centralitzada i a les centrals de contractació de les comunitats autònomes i d'altres entitats locals, tal com preveu l'apartat 3 de l'article 228, també es poden adherir a les centrals de contractació que creïn d'acord amb aquesta Llei les associacions d'entitats locals a què es refereix la disposició addicional cinquena de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, així com a les creades per l'Administració General de l'Estat.

11. Els municipis amb una població inferior a 20.000 habitants poden licitar contractes no subjectes a regulació harmonitzada de concessió de serveis que es refereixin a la gestió de dos o més serveis públics diferents, sempre que l'anualitat mitjana del contracte no superi els 200.000 euros i l'òrgan de contractació justifiqui en l'expedient de contractació aquesta decisió sobre la base de la necessitat objectiva de procedir a la gestió unificada dels serveis esmentats. En tot cas, el plec de clàusules administratives particulars ha de precisar l'àmbit funcional i territorial del contracte de concessió de serveis.

Disposició addicional quarta. *Contractes reservats.*

1. Mitjançant un acord del Consell de Ministres o de l'òrgan competent en l'àmbit de les comunitats autònomes i de les entitats locals, s'han de fixar percentatges mínims de reserva del dret a participar en els procediments d'adjudicació de determinats contractes, o de determinats lots d'aquests, a centres especials d'ocupació d'iniciativa social i a empreses d'inserció regulades, respectivament, en el text refós de la Llei general de drets de les persones amb discapacitat i de la seva inclusió social, aprovada mitjançant el Reial decret legislatiu 1/2013, de 29 de novembre, i en la Llei 44/2007, de 13 de desembre, per a la regulació del règim de les empreses d'inserció, que compleixin amb els requisits que estableix la normativa esmentada per tenir aquesta consideració, o un percentatge mínim de reserva de l'execució d'aquests contractes en el marc de programes d'ocupació protegida, a condició que el percentatge de treballadors amb discapacitat o en situació d'exclusió social dels centres especials d'ocupació, de les empreses d'inserció o dels programes sigui el que preveu la seva normativa de referència i, en tot cas, almenys del 30 per 100.

L'acord referit del Consell de Ministres o de l'òrgan competent en l'àmbit de les comunitats autònomes i de les entitats locals ha de fixar les condicions mínimes per garantir el compliment del que estableix el paràgraf anterior.

L'acord del Consell de Ministres a què es refereix aquest apartat s'ha d'adoptar en el termini màxim d'un any a comptar des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei. Si transcorregut aquest termini no s'ha adoptat l'acord del Consell de Ministres, els òrgans de contractació del sector públic estatal han d'aplicar el percentatge mínim de reserva de 7 per cent, que s'ha d'incrementar fins a un 10 per cent quatre anys després d'entrar en vigor aquesta Llei, sobre l'import global dels procediments d'adjudicació de subministraments i serveis inclosos en els codis CPV que recull l'annex VI efectuats en l'exercici anterior a aquell al qual es refereixi la reserva, en els termes que s'indiquen en el primer paràgraf d'aquest apartat.

2. En l'anunci de licitació s'ha de fer referència a aquesta disposició.

3. En els procediments de contractació en els quals s'apliqui la reserva que estableix aquesta disposició addicional no és procedent exigir la garantia definitiva a què es refereix l'article 107 d'aquesta Llei, excepte en els casos en què l'òrgan de contractació, per motius excepcionals, ho consideri necessari i així ho justifiqui motivadament en l'expedient.

Disposició addicional cinquena. *Publicació d'anuncis.*

1. Els anuncis d'informació prèvia, de publicació d'informació prèvia en el perfil de contractant, de licitació, de formalització, de concurs de projectes, del resultat de concurs de projectes, i de modificació, a què es refereixen els articles 134, 135, 154 i 186 i l'apartat 3 de l'article 207, quan s'hagin de publicar en el «Diari Oficial de la Unió Europea», han d'incloure la informació que esmenta l'annex III, segons el format dels formularis normalitzats corresponents, inclosos els destinats a corregir errors.

2. Els òrgans de contractació que hagin de publicar en el «Diari Oficial de la Unió Europea» un anunci dels referits en l'apartat primer, l'han d'enviar per mitjans electrònics a l'Oficina de Publicacions de la Unió Europea, la qual n'ha de confirmar la recepció a l'òrgan de contractació. Una vegada publicat l'anunci en el «Diari Oficial de la Unió Europea», l'òrgan de contractació rebrà una notificació de la publicació que serveix de prova d'aquesta última. Així mateix, els òrgans de contractació han de poder demostrar la data d'enviament dels anuncis a l'Oficina de Publicacions de la Unió Europea.

3. Quan els anuncis a què es refereix l'apartat primer, excepte l'anunci de modificació, es publiquin en l'àmbit nacional, han de contenir, a més de la informació que s'indica en aquest article, la data d'enviament de l'anunci a l'Oficina de Publicacions de la Unió Europea o de la seva publicació en el perfil de contractant de l'òrgan de contractació, segons que correspongui en cada cas.

Disposició addicional sisena. *Disposicions aplicables a les universitats públiques.*

1. Als efectes del que estableix l'apartat 2 de l'article 80, per als contractes que adjudiquin les universitats públiques dependents de les comunitats autònomes, tenen efecte els acords de classificació i revisió de classificacions adoptats pels òrgans corresponents de la comunitat autònoma respectiva.

2. No és exigible la classificació a les universitats públiques per ser adjudicatàries de contractes en els supòsits a què es refereix l'apartat 1 de l'article 83 de la Llei orgànica 6/2001, de 21 de desembre, d'universitats.

Disposició addicional setena. *Béns integrants del patrimoni històric espanyol.*

L'adquisició de béns mobles integrants del patrimoni històric espanyol es regula per la seva normativa específica.

Disposició addicional vuitena. *Contractes subscrits en els sectors de l'aigua, de l'energia, dels transports i dels serveis postals.*

1. L'adjudicació dels contractes de les administracions públiques que tinguin per objecte alguna de les activitats enumerades en l'àmbit d'aplicació objectiva de la legislació vigent sobre procediments de contractació en els sectors de l'aigua, l'energia, els transports i els serveis postals, es regeix per aquesta Llei, i la legislació vigent esmentada únicament és aplicable per determinar quins contractes tenen la consideració de contractes subjectes a regulació harmonitzada.

2. L'adjudicació, per part de les entitats del sector públic que no tinguin el caràcter d'administracions públiques, de contractes que tinguin per objecte alguna de les activitats enumerades en l'àmbit d'aplicació objectiva de la legislació vigent sobre procediments de contractació en els sectors de l'aigua, l'energia, els transports i els serveis postals, es regeix per la legislació esmentada, llevat que una llei subjecti aquests contractes al règim que preveu aquesta Llei; en aquest cas, se'ls apliquen les normes previstes per als contractes subjectes a regulació harmonitzada.

Als contractes destinats a la realització de diverses activitats en els quals almenys una d'aquestes estigui compresa en l'àmbit de la Llei sobre procediments de contractació en els sectors de l'aigua, l'energia, els transports i els serveis postals, se'ls aplica el règim jurídic de l'activitat a la qual es destinin principalment.

En el supòsit que no sigui objectivament possible determinar a quina activitat es destina principalment el contracte, s'aplica aquesta Llei.

Els contractes exclosos de l'aplicació de la legislació vigent sobre procediments de contractació en els sectors de l'aigua, l'energia, els transports i els serveis postals que subscriuguin en els sectors de l'aigua, l'energia, els transports i els serveis postals les entitats del sector públic que no tinguin el caràcter d'administracions públiques, es regeixen per les disposicions pertinents d'aquesta Llei, sense que els siguin aplicables, en cap cas, les normes que aquesta estableix exclusivament per als contractes subjectes a regulació harmonitzada.

3. L'adjudicació dels contractes que subscriuguin les entitats a què es refereix l'apartat anterior que no tinguin per objecte alguna de les activitats enumerades en l'àmbit d'aplicació objectiva de la legislació vigent sobre procediments de contractació en els sectors de l'aigua, l'energia, els transports i els serveis postals, es regeixen pel que estableix aquesta Llei, en els termes que aquesta disposa.

Disposició addicional novena. *Normes especials per a la contractació de l'accés a bases de dades i la subscripció a publicacions.*

1. La subscripció a revistes i altres publicacions, sigui quin sigui el seu suport, així com la contractació de l'accés a la informació continguda en bases de dades especialitzades, i en la mesura que siguin imprescindibles, la contractació dels serveis necessaris per a la subscripció o la contractació esmentades anteriorment, es poden efectuar, sigui quina sigui la seva quantia sempre que no tinguin el caràcter de contractes subjectes a regulació harmonitzada, d'acord amb les normes que estableix aquesta Llei per als contractes menors i amb subjecció a les condicions generals que apliquin els proveïdors, incloent-hi les referides a les fórmules de pagament. L'abonament del preu, en aquests casos, s'ha de fer en la forma que preveuen les condicions que regeixin aquests contractes, i és admissible el pagament amb anterioritat al lliurament o a la realització de la prestació, sempre que això respongui als usos habituals del mercat.

2. Quan els contractes a què es refereix l'apartat anterior se subscriuguin per mitjans electrònics, informàtics o telemàtics, les entitats del sector públic contractants tenen la consideració de consumidors, als efectes que preveu la legislació de serveis de la societat de la informació i comerç electrònic.

Disposició addicional desena. *Modificacions de quanties, terminis i altres derivades dels annexos de directives comunitàries.*

S'autoritza el Consell de Ministres a modificar, mitjançant reial decret, amb l'audiència prèvia de les comunitats autònomes, i d'acord amb la conjuntura econòmica, les quanties que s'indiquen en els articles d'aquesta Llei. Igualment, s'autoritza el ministre d'Hisenda i Funció Pública a incorporar a la Llei les modificacions oportunes derivades dels annexos de les directives comunitàries que regulen la contractació pública.

Disposició addicional onzena. *Actualització de xifres fixades per la Unió Europea.*

Les xifres que, d'ara endavant, fixi la Comissió Europea substitueixen les que figuren en el text d'aquesta Llei. El Ministeri d'Hisenda i Funció Pública ha d'adoptar les mesures pertinents per assegurar-ne la publicitat.

Disposició addicional dotzena. *Còmput de terminis.*

Els terminis establerts per dies en aquesta Llei s'han d'entendre referits a dies naturals, llevat que aquesta indiqui expressament que només s'han de computar els dies hàbils. No obstant això, si l'últim dia del termini és inhàbil, aquest s'ha d'entendre prorrogat al primer dia hàbil següent.

Disposició addicional tretzena. *Referències a l'impost sobre el valor afegit.*

Les referències a l'impost sobre el valor afegit s'han d'entendre fetes a l'impost general indirecte canari o a l'impost sobre la producció, els serveis i la importació, en els territoris en què regeixin aquestes figures impositives.

Disposició addicional catorzena. *Substitució de lletrats a les meses de contractació.*

Per a les entitats gestores i serveis comuns de la Seguretat Social, es poden establir per reglament els supòsits en què han de formar part de la mesa de contractació lletrats habilitats específicament per a això en substitució dels qui tinguin atribuït legalment o reglamentàriament l'assessorament jurídic de l'òrgan de contractació.

Disposició addicional quinzena. *Normes relatives als mitjans de comunicació utilitzables en els procediments que regula aquesta Llei.*

1. Les notificacions a què es refereix aquesta Llei es poden efectuar mitjançant una adreça electrònica habilitada o mitjançant compareixença electrònica.

Els terminis a comptar des de la notificació s'han de computar des de la data d'enviament d'aquella o de l'avís de notificació, si és mitjançant compareixença electrònica, sempre que l'acte objecte de notificació s'hagi publicat el mateix dia en el perfil de contractant de l'òrgan de contractació. En cas contrari, els terminis s'han de computar des de la recepció de la notificació per part de l'interessat.

No obstant això, el requisit de publicitat en el perfil de contractant no és aplicable a les notificacions practicades amb motiu del procediment de recurs especial pels òrgans competents per a la seva resolució computant els terminis des de la data d'enviament d'aquella o de l'avís de notificació, si és mitjançant compareixença electrònica.

2. La tramitació dels procediments d'adjudicació de contractes que regula aquesta Llei comporta la pràctica de les notificacions i comunicacions derivades d'aquells per mitjans exclusivament electrònics.

No obstant el que disposa el paràgraf anterior, es pot utilitzar la comunicació oral per a comunicacions diferents de les relatives als elements essencials d'un procediment de contractació, sempre que el contingut de la comunicació oral estigui prou documentat. Sobre això, els elements essencials d'un procediment de contractació inclouen: els plecs de la contractació, les sol·licituds de participació i les ofertes. En particular, les comunicacions orals amb els licitadors que puguin incidir substancialment en el contingut i l'avaluació de les ofertes han d'estar documentades de manera suficient i a través dels mitjans adequats, com ara els arxius o resums escrits o sonors dels principals elements de la comunicació.

3. La presentació d'ofertes i sol·licituds de participació s'ha de fer utilitzant mitjans electrònics, de conformitat amb els requisits que estableix aquesta disposició addicional.

No obstant el que disposa el paràgraf anterior, els òrgans de contractació no estan obligats a exigir l'ús de mitjans electrònics en el procediment de presentació d'ofertes en els casos següents:

a) Quan, a causa del caràcter especialitzat de la contractació, l'ús de mitjans electrònics requeriria eines, dispositius o formats d'arxiu específics que no estan generalment disponibles o que no accepten els programes generalment disponibles.

b) Quan les aplicacions que suporten formats d'arxiu adequats per descriure les ofertes utilitzen formats d'arxiu que no poden ser processats per altres programes oberts o generalment disponibles, o estan subjectes a un règim de llicències d'ús privat i l'òrgan de contractació no les pugui oferir per descarregar-les o per utilitzar-les a distància.

c) Quan la utilització de mitjans electrònics requereixi equips ofimàtics especialitzats dels quals no disposen generalment els òrgans de contractació.

d) Quan els plecs de la contractació requereixin presentar models físics o a escala que no es poden transmetre utilitzant mitjans electrònics.

Respecte als intercanvis d'informació per als quals no s'utilitzin mitjans electrònics d'acord amb aquest apartat, la informació s'ha d'enviar per correu o per qualsevol altre mitjà apropiat, o mitjançant una combinació de correu o de qualsevol altre mitjà apropiat i de mitjans electrònics. En aquest cas, els òrgans de contractació han d'indicar en un informe específic les raons per les quals s'ha considerat necessari utilitzar mitjans diferents dels electrònics.

4. Els òrgans de contractació tampoc estan obligats a exigir mitjans electrònics en el procés de presentació d'ofertes quan l'ús de mitjans no electrònics sigui necessari bé per una violació de la seguretat dels mitjans electrònics esmentats, bé per protegir informació especialment delicada que requereixi un nivell tan alt de protecció que no es pugui garantir adequadament utilitzant dispositius i eines electrònics dels quals disposen en general els operadors econòmics, o dels quals es pugui disposar a través d'altres mitjans d'accés alternatius en el sentit que expressa l'apartat 7 d'aquesta disposició addicional. En aquest cas, els òrgans de contractació han d'indicar en un informe específic les raons per les quals s'ha considerat necessari utilitzar mitjans diferents dels electrònics.

5. Els òrgans de contractació i els serveis dependents d'aquests han de vetllar perquè en totes les comunicacions, intercanvis d'informació i operacions d'emmagatzematge i custòdia d'informació es preservin la integritat de les dades i la confidencialitat de les ofertes i les sol·licituds de participació. A més, han de garantir que el contingut de les ofertes i de les sol·licituds de participació no es conegui fins després de finalitzat el termini per a la seva presentació i fins al moment fixat per a la seva obertura.

6. Per als contractes públics d'obres, de concessió d'obres, de serveis i concursos de projectes, i en contractes mixtos que combinin elements d'aquells, els òrgans de contractació poden exigir l'ús d'eines electròniques específiques, com ara eines de modelatge digital d'informació de construcció (BIM) o eines similars. En aquests casos, han d'oferir mitjans d'accés alternatius segons el que estableix l'apartat 7 d'aquesta disposició addicional fins al moment en què les eines esmentades estiguin generalment disponibles per als operadors econòmics.

7. Quan sigui necessari, els òrgans de contractació poden exigir la utilització d'eines i dispositius que no estiguin disponibles de forma general, a condició que ofereixin mitjans d'accés alternatius. Es considera que els òrgans de contractació ofereixen mitjans d'accés alternatius apropiats quan:

a) ofereixin gratuïtament un accés complet i directe per mitjans electrònics a les eines i dispositius en qüestió a partir de la data de publicació de l'anunci corresponent o a partir de la data d'enviament de la invitació, si s'escau. El text de l'anunci o de la invitació ha d'especificar l'adreça d'Internet en què es pot accedir a les eines i dispositius, o bé,

b) garanteixin que els licitadors que no tenen accés a les eines i dispositius de què es tracti, o que no tenen la possibilitat d'obtenir-los en el termini fixat, sempre que la falta d'accés no es pugui atribuir al licitador en qüestió, poden tenir accés al procediment de contractació utilitzant mecanismes d'accés provisionals disponibles gratuïtament en línia; o bé,

c) admetin un canal alternatiu per a la presentació electrònica d'ofertes.

8. Els mitjans electrònics, informàtics i telemàtics utilitzables han de complir, a més, els requisits que estableix la disposició addicional setzena d'aquesta Llei.

Disposició addicional setzena. Ús de mitjans electrònics, informàtics i telemàtics en els procediments que regula la Llei.

1. L'ús de mitjans electrònics, informàtics i telemàtics en els procediments que preveu aquesta Llei s'ha d'ajustar a les normes següents:

a) Les eines i dispositius que s'hagin d'utilitzar per a la comunicació per mitjans electrònics, així com les seves característiques tècniques, han de ser no discriminatoris, estar disponibles de forma general i ser compatibles amb els productes informàtics d'ús

general, i no han de restringir l'accés dels operadors econòmics al procediment de contractació.

b) La informació i les especificacions tècniques necessàries per a la presentació electrònica de les ofertes, sol·licituds de participació, així com dels plans i projectes en els concursos de projectes, inclòs el xifratge i la validació de la data, han d'estar a disposició de totes les parts interessades, no ser discriminatoris i ser conformes amb estàndards oberts, d'ús general i àmplia implantació.

c) Els programes i aplicacions necessaris per a la presentació electrònica de les ofertes i sol·licituds de participació han de ser d'ampli ús, fàcil accés i no discriminatoris, o s'han de posar a disposició dels interessats per part de l'òrgan de contractació.

d) Els sistemes de comunicacions i per a l'intercanvi i emmagatzematge d'informació han de poder garantir de manera raonable, segons l'estat de la tècnica, la integritat de les dades transmeses i que només els òrgans competents, en la data assenyalada per a això, hi puguin tenir accés, o que en cas de trencament d'aquesta prohibició d'accés, la violació es pugui detectar amb claredat. Així mateix, aquests sistemes han d'oferir prou seguretat, d'acord amb l'estat de la tècnica, davant dels virus informàtics i altres tipus de programes o codis nocius, i es poden establir per reglament altres mesures que, respectant els principis de confidencialitat i integritat de les ofertes i igualtat entre els licitadors, es dirigeixin a minimitzar la seva incidència en els procediments.

e) Les aplicacions que s'utilitzin per efectuar les comunicacions i notificacions entre l'òrgan de contractació i el licitador o contractista han de poder acreditar la data i hora de l'enviament o la posada a disposició i la de la recepció o l'accés per part de l'interessat, la integritat del seu contingut i la identitat del remitent.

f) Els òrgans de contractació han d'especificar el nivell de seguretat exigint per als mitjans de comunicació electrònics utilitzats en les diferents fases de cada procediment de contractació, que ha de ser proporcional als riscos associats als intercanvis d'informació que s'han de fer.

Mitjançant ordre del Ministeri d'Hisenda i Funció Pública s'han d'establir les condicions d'utilització de les signatures electròniques en els procediments de contractació del sector públic.

g) Les referències d'aquesta Llei a la presentació de documents escrits no obsten a la seva presentació per mitjans electrònics ni, si s'escau, a la generació de suports físics electrònics i la seva presentació posterior, d'acord amb les normes que es fixen en aquest article i en les seves disposicions de desplegament.

h) En els procediments d'adjudicació de contractes, l'enviament per mitjans electrònics de les ofertes es pot fer en dues fases, transmetent primer la petjada electrònica de l'oferta, amb la recepció de la qual es considera efectuada la seva presentació amb caràcter general, i després l'oferta pròpiament dita en un termini màxim de 24 hores. Si no s'efectua aquesta segona remissió en el termini indicat, s'ha de considerar retirada l'oferta.

S'entén per petjada electrònica de l'oferta el conjunt de dades el procés de generació de les quals garanteix que es relacionen de manera inequívoca amb el contingut de l'oferta pròpiament dita, i que permeten detectar possibles alteracions del contingut d'aquesta i garantir-ne la integritat. Les còpies electròniques dels documents que s'hagin d'incorporar a l'expedient han de complir amb el que disposa a aquest efecte la legislació vigent en matèria de procediment administratiu comú, i tenen els efectes que aquesta estableix.

i) Els licitadors o candidats que presentin els seus documents de forma electrònica poden presentar a l'òrgan de contractació, en suport físic electrònic, una còpia de seguretat dels documents esmentats d'acord amb els termes fixats mitjançant ordre del ministre d'Hisenda i Funció Pública, i sempre d'acord amb el que estableix a aquest efecte l'òrgan de contractació.

j) Els formats dels documents electrònics que integren els expedients de contractació s'han d'ajustar a especificacions públicament disponibles i d'ús no subjecte a restriccions, que garanteixin la lliure i plena accessibilitat a aquells per part de l'òrgan de contractació, els òrgans de fiscalització i control, els òrgans jurisdiccionals i els interessats, durant el

termini pel qual calgui conservar l'expedient. En els procediments d'adjudicació de contractes, els formats admissibles s'han d'indicar en l'anunci o en els plecs.

k) Com a requisit per tramitar procediments d'adjudicació de contractes per mitjans electrònics, els òrgans de contractació poden exigir als licitadors que inscrivin prèviament les dades necessàries en el Registre de licitadors que correspongui.

Quan a la licitació es presentin empresaris estrangers d'un Estat membre de la Unió Europea o signatari de l'Espai Econòmic Europeu, l'acreditació de la seva capacitat, solvència i absència de prohibicions de contractar es pot fer bé mitjançant una consulta en la llista oficial corresponent d'empresaris autoritzats per contractar establerta per un Estat membre de la Unió Europea, bé mitjançant l'aportació de la documentació acreditativa dels punts esmentats, que ha de presentar, en aquest últim cas, en el termini concedit per presentar la garantia definitiva.

2. Mitjançant ordre del Ministeri d'Hisenda i Funció Pública s'han de definir les especificacions tècniques per utilitzar mitjans electrònics en els procediments de contractació del sector públic.

Disposició addicional dissetena. Requisits específics relatius a les eines i els dispositius de recepció electrònica de documents.

Les eines i els dispositius de recepció electrònica de les ofertes, de les sol·licituds de participació, així com dels plans i projectes en els concursos de projectes i de tota documentació que s'hagi de presentar davant de l'òrgan de contractació, han de garantir, com a mínim i pels mitjans tècnics i procediments adequats, que:

a) Es pugui determinar amb precisió l'hora i la data exactes de la recepció de les ofertes, de les sol·licituds de participació, de la documentació associada a aquestes i les de l'enviament dels plans i projectes.

b) Es pugui garantir raonablement que ningú tingui accés a les dades i documents transmesos segons aquests requisits abans que finalitzin els terminis especificats.

c) Únicament les persones autoritzades puguin fixar o modificar les dates d'obertura de les dades i documents rebuts.

d) En les diferents fases del procediment de contractació o del concurs de projectes, només les persones autoritzades puguin accedir a la totalitat o a part de les dades i documents presentats.

e) Només les persones autoritzades puguin donar accés a les dades i documents transmesos, i només després de la data especificada.

f) Les dades i documents rebuts i oberts en aplicació d'aquests requisits només siguin accessibles a les persones autoritzades a tenir-ne coneixença.

g) En cas que s'infringeixin o s'intenti infringir les prohibicions o condicions d'accés a què es refereixen les lletres b) a f) anteriors, es pugui garantir raonablement que les infraccions o temptatives siguin clarament detectables.

Disposició addicional divuitena. Garantia d'accessibilitat per a persones amb discapacitat.

En l'àmbit de la contractació pública, la determinació dels mitjans de comunicació admissibles, el disseny dels elements instrumentals i la implantació dels tràmits procedimentals s'han d'efectuar tenint en compte criteris d'accessibilitat universal i de disseny universal o disseny per a totes les persones, tal com defineix aquests termes el Reial decret legislatiu 1/2013, de 29 de novembre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei general de drets de les persones amb discapacitat i de la seva inclusió social.

Disposició addicional dinovena. *Concerts per a la prestació d'assistència sanitària i farmacèutica subscrits per la Mutualitat de Funcionaris Civils de l'Estat, la Mutualitat General Judicial i l'Institut Social de les Forces Armades.*

1. Els concerts que tinguin per objecte prestar serveis d'assistència sanitària i que, per executar la seva acció protectora, subscriguin la Mutualitat General de Funcionaris Civils de l'Estat, la Mutualitat General Judicial i l'Institut Social de les Forces Armades amb entitats públiques, entitats asseguradores, societats mèdiques i altres entitats o empreses, sigui quin sigui el seu import i modalitat, tenen la naturalesa de contractes de concessió de serveis i es regulen per la normativa especial de cada mutualitat i, en tot allò que aquesta no prevegi, per la legislació de contractes del sector públic.

2. En tot cas, aquestes entitats han de donar a conèixer la seva intenció de subscriure els concerts esmentats mitjançant un anunci d'informació prèvia en el qual hi ha de figurar el contingut que recull l'annex III. B. secció 3 d'aquesta Llei, que s'ha de publicar en el seu perfil de contractant i en el «Diari Oficial de la Unió Europea».

Així mateix, els és aplicable el que assenyalen l'article 154 i el capítol V del títol I del llibre primer d'aquesta Llei, referits respectivament a la publicació de l'anunci de formalització i al recurs especial en matèria de contractació.

Disposició addicional vintena. *Regles especials sobre competència per adquirir equips i sistemes per al tractament de la informació i de les comunicacions.*

No obstant el que assenyalava l'article 230, la competència per adquirir equips i sistemes per al tractament de la informació i elements complementaris o auxiliars que no s'hagin declarat d'adquisició centralitzada correspon al ministre de Defensa, i als òrgans de contractació de l'Agència Estatal d'Administració Tributària i de les Entitats Gestores i Serveis Comuns de la Seguretat Social en l'àmbit de les seves competències respectives.

Disposició addicional vint-i-unena. *Contractes de subministrament amb empreses estrangeres.*

Els contractes de subministrament que se subscriguin amb empreses estrangeres, quan el seu objecte es fabriqui o procedeixi de fora del territori nacional, així com els contractes de subministraments que amb aquestes empreses subscrigui el Ministeri de Defensa i que s'hagin d'executar fora del territori nacional, es regeixen per aquesta Llei, sense perjudici del que es convingui entre les parts d'acord amb les normes i usos vigents en el comerç internacional.

Disposició addicional vint-i-dosena. *Adjudicació de contractes de concessió d'obres i de concessió de serveis a societats d'economia mixta.*

1. Les concessions d'obres i de serveis es poden adjudicar directament a una societat d'economia mixta en la qual concorri majoritàriament capital públic amb capital privat, sempre que l'elecció del soci privat s'hagi fet de conformitat amb les normes que estableix aquesta Llei per a l'adjudicació del contracte l'execució del qual en constitueixi l'objecte, i sempre que no s'introdueixin modificacions en l'objecte i les condicions del contracte que es van tenir en compte en seleccionar el soci privat.

La modificació dels contractes de concessió d'obres o de concessió de serveis que s'adjudiquin directament segons el que estableix el paràgraf anterior únicament es pot fer de conformitat amb el que estableix la subsecció 4a de la secció 3a del capítol I del títol I del llibre segon, relativa a la modificació dels contractes.

2. En el cas en què la societat d'economia mixta vulgui accedir com a concessionària a altres contractes diferents dels referits en l'apartat 1 anterior, ha de concórrer al procediment de licitació corresponent de conformitat amb el que estableix aquesta Llei.

3. Sense perjudici de la possibilitat d'utilitzar mitjans de finançament com ara l'emissió d'obligacions, emprèstits o crèdits participatius, les societats d'economia mixta

constituïdes per a l'execució d'un contracte de concessió d'obres o de concessió de serveis poden:

- a) Acudir a ampliacions de capital, sempre que la nova estructura d'aquest no modifiqui les condicions essencials de l'adjudicació llevat que s'hagi previst en el contracte.
- b) Titulitzar els drets de cobrament que tinguin davant de l'entitat adjudicadora del contracte l'execució del qual se li encarregui, amb l'autorització prèvia de l'òrgan de contractació, complint els requisits que preveu la normativa sobre mercat de valors.

Disposició addicional vint-i-tresena. *Coordinació entre els òrgans de resolució de recursos especials en matèria de contractació.*

Els diferents òrgans de recurs que es creïn han d'acordar les fórmules de coordinació i col·laboració més adequades per afavorir la coherència dels seus pronunciaments i per a la unificació de la seva doctrina amb relació a les qüestions que se sotmetin al seu coneixement. A més, aquests òrgans poden proposar els ajustos normatius i les recomanacions que siguin pertinents per a un funcionament millor dels mecanismes de recurs que preveu la normativa sobre contractes públics.

Disposició addicional vint-i-quatrena. *Règim jurídic de l'«Empresa de Transformació Agrària, SA, SME, MP» (TRAGSA), i de la seva filial «Tecnologies i Serveis Agraris, SA, SME, MP» (TRAGSATEC).*

1. L'«Empresa de Transformació Agrària, SA, SME, MP» (TRAGSA), i la seva filial «Tecnologies i Serveis Agraris, SA, SME, MP» (TRAGSATEC) tenen per funció, entre d'altres, prestar serveis essencials en matèria de desenvolupament rural, conservació del medi ambient, adaptació i manteniment d'aplicacions informàtiques, control sanitari animal, atenció a emergències, i altres àmbits connexos, d'acord amb el que estableix aquesta disposició.

2. TRAGSA i la seva filial TRAGSATEC tenen la consideració de mitjans propis personificats i serveis tècnics de l'Administració General de l'Estat, de les comunitats autònomes, de les ciutats autònomes de Ceuta i Melilla, dels cabildos i consells insulars, de les diputacions forals del País Basc, de les diputacions provincials i de les entitats del sector públic dependents de qualsevol d'aquestes que tinguin la condició de poders adjudicadors, sempre que es compleixin els requisits que estableixen el punt 2n de la lletra d) de l'apartat 2 de l'article 32, així com les lletres a) i b) de l'apartat 4 del mateix article, i estan obligades a executar, amb caràcter exclusiu, els treballs que aquests els encarreguin en les matèries que s'assenyalen en els apartats 4 i 5, donant una prioritat especial als que siguin urgents o que s'ordenin com a conseqüència de les situacions d'emergència que es declarin. D'acord amb aquesta obligació, els béns i efectius de TRAGSA i la seva filial TRAGSATEC es poden incloure en els plans i dispositius de protecció civil i d'emergències.

Les relacions de TRAGSA i la seva filial TRAGSATEC amb els poders adjudicadors dels quals són mitjans propis instrumentals i serveis tècnics tenen naturalesa instrumental i no contractual, i s'articulen a través d'encàrrecs dels que preveu l'article 32 d'aquesta Llei, per la qual cosa, amb caràcter general, són de caràcter intern, dependent i subordinat.

La comunicació efectuada per un d'aquests poders adjudicadors per encarregar una actuació a alguna de les societats del grup suposa l'ordre per iniciar-la, sense perjudici de l'observança del que estableix l'article 32.6.b).

Així mateix, TRAGSA i la seva filial TRAGSATEC tenen la consideració de mitjans propis personificats i serveis tècnics de les entitats pertanyents al sector públic que no tinguin la consideració de poder adjudicador, i en poden rebre els encàrrecs sempre que es compleixin els requisits que estableix l'article 33.

3. El capital social de TRAGSA ha de ser íntegrament de titularitat pública.

Les comunitats autònomes, les ciutats autònomes de Ceuta i Melilla, els cabildos i consells insulars, les diputacions forals del País Basc i les diputacions provincials, han de participar en el capital d'aquesta societat mitjançant l'adquisició d'accions l'alienació de les

quals l'ha d'autoritzar el Ministeri d'Hisenda i Funció Pública a iniciativa del Ministeri d'Agricultura i Pesca, Alimentació i Medi Ambient. Les comunitats autònomes i les altres entitats a què es refereix aquest article només poden alienar les seves participacions a favor de l'Administració General de l'Estat o d'organismes de dret públic vinculats o dependents d'aquella.

4. TRAGSA i la seva filial TRAGSATEC han de prestar, per encàrrec de les entitats del sector públic dels quals són mitjans propis personificats, les funcions següents:

a) La realització de tot tipus d'actuacions, obres, treballs i prestació de serveis agrícoles, ramaders, forestals, de desenvolupament rural, de conservació i protecció del medi natural i mediambiental, d'aqüicultura i de pesca, així com els necessaris per a un ús i una gestió millors dels recursos naturals. Igualment poden portar a terme tot tipus d'actuacions per millorar els serveis i recursos públics, sempre que no impliquin l'exercici d'autoritat inherent als poders públics, inclosa l'execució d'obres de conservació o enriquiment del patrimoni històric espanyol en el medi rural, a l'empara del que estableix l'article 68 de la Llei 16/1985, de 25 de juny, del patrimoni històric espanyol.

b) L'activitat agrícola, ramadera, animal, forestal i d'aqüicultura i la comercialització dels seus productes, l'administració i la gestió de finques, muntanyes, centres agraris, forestals, mediambientals o de conservació de la naturalesa, així com d'espais i de recursos naturals.

c) La promoció, recerca, desenvolupament, innovació i adaptació de noves tècniques, equips i sistemes de caràcter agrari, forestal, mediambiental, d'aqüicultura i pesca, de protecció de la naturalesa i per a l'ús sostenible dels seus recursos.

d) La fabricació i comercialització de béns mobles per acomplir les seves funcions.

e) La prevenció i lluita contra les plagues i malalties vegetals i animals i contra els incendis forestals, així com la realització d'obres i tasques de suport tècnic de caràcter urgent.

f) El finançament, en els termes que s'estableixin per reglament, de la construcció o de l'explotació d'infraestructures agràries, mediambientals, i d'equipaments de nuclis rurals, del desenvolupament de sistemes informàtics, sistemes d'informació davant d'emergències i altres d'anàlegs, així com la constitució de societats i la participació en d'altres ja constituïdes, que tinguin finalitats relacionades amb l'objecte social de l'empresa.

g) La planificació, organització, recerca, desenvolupament, innovació, gestió, administració i supervisió de qualsevol tipus de serveis ramaders, veterinaris, de seguretat i sanitat animal i alimentària.

h) La recollida, transport, emmagatzematge, transformació, valoració, gestió i eliminació de productes, subproductes i residus d'origen animal, vegetal i mineral.

i) El manteniment, desenvolupament, innovació i adaptació d'equips i sistemes informàtics que donin suport a les diferents administracions.

j) La realització de tasques que se'ls requereixin per la via de la urgència o d'emergència, o activitats complementàries o accessòries a les esmentades anteriorment.

TRAGSA i la seva filial TRAGSATEC també estan obligades a satisfer les necessitats de les entitats del sector públic de les quals són mitjans propis personificats en la consecució dels seus objectius d'interès públic mitjançant la realització, per encàrrec d'aquells, de la planificació, organització, recerca, desenvolupament, innovació, gestió, administració i supervisió de tot tipus d'assistències i serveis tècnics en els àmbits d'actuació que s'assenyalen en l'apartat anterior, o mitjançant l'adaptació i aplicació de l'experiència i coneixements desenvolupats en els àmbits esmentats en altres sectors de l'activitat administrativa.

Així mateix, TRAGSA i la seva filial TRAGSATEC estan obligades a participar i actuar, per encàrrec de les entitats del sector públic de les quals són mitjans propis personificats, en tasques d'emergència i protecció civil de tot tipus, especialment, la intervenció en catàstrofes mediambientals o en crisis o necessitats de caràcter agrari, pecuari o ambiental; a efectuar tasques de prevenció de riscos i emergències de tot tipus; i a portar

a terme activitats de formació i informació pública en supòsits d'interès públic i, especialment, per a la prevenció de riscos, catàstrofes o emergències.

5. TRAGSA i la seva filial TRAGSATEC poden dur a terme actuacions de suport i servei institucional a la cooperació espanyola en l'àmbit internacional.

6. TRAGSA i la seva filial TRAGSATEC no poden participar en els procediments per a l'adjudicació de contractes convocats per les entitats del sector públic de les quals sigui mitjà propi personificat. No obstant això, quan no hi concorri cap licitador es pot encarregar a aquestes societats l'execució de l'activitat objecte de licitació pública.

7. L'import de les obres, treballs, projectes, estudis i subministraments efectuats per TRAGSA i per la seva filial TRAGSATEC s'ha de determinar aplicant a les unitats executades directament pel mitjà propi les tarifes corresponents i, en la forma que es determini per reglament, atenent el cost efectiu suportat pel mitjà propi per a les activitats objecte de l'encàrrec que se subcontractin amb empresaris particulars.

Aquestes tarifes s'han de calcular de manera que representin els costos reals de realització, i la seva aplicació a les unitats produïdes ha de servir de justificant de la inversió o dels serveis efectuats directament pel mitjà propi.

L'elaboració i aprovació de les tarifes l'han de fer les administracions de les quals el grup és mitjà propi personificat, d'acord amb el procediment que s'estableixi per reglament.

8. A l'efecte de l'aplicació d'aquesta Llei, TRAGSA i la seva filial TRAGSATEC tenen la consideració de poders adjudicadors dels que preveu l'apartat 3 de l'article 3 d'aquesta Llei.

Disposició addicional vint-i-cinquena. *Protecció de dades de caràcter personal.*

1. Els contractes que regula aquesta Llei que impliquin el tractament de dades de caràcter personal han de respectar íntegrament la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal, i la seva normativa de desplegament.

2. En cas que la contractació impliqui l'accés del contractista a dades de caràcter personal del tractament de les quals sigui responsable l'entitat contractant, aquell té la consideració d'encarregat del tractament.

En aquest supòsit, l'accés a aquestes dades no es considera comunicació de dades, quan es compleixi el que preveu l'article 12.2 i 3 de la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre. En tot cas, les previsions de l'article 12.2 de la Llei esmentada han de constar per escrit.

Quan finalitzi la prestació contractual, les dades de caràcter personal s'han de destruir o retornar a l'entitat contractant responsable, o a l'encarregat del tractament que aquesta hagi designat.

El tercer encarregat del tractament ha de conservar degudament bloquejades les dades en la mesura que es puguin derivar responsabilitats de la seva relació amb l'entitat responsable del tractament.

3. En cas que un tercer tracti dades personals per compte del contractista, encarregat del tractament, s'han de complir els requisits següents:

a) Que aquest tractament s'hagi especificat en el contracte signat per l'entitat contractant i el contractista.

b) Que el tractament de dades de caràcter personal s'ajusti a les instruccions del responsable del tractament.

c) Que el contractista encarregat del tractament i el tercer formalitzin el contracte en els termes que preveu l'article 12.2 de la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre.

En aquests casos, el tercer també té la consideració d'encarregat del tractament.

Disposició addicional vint-i-sisena. *Agrupacions europees de cooperació territorial.*

Les agrupacions europees de cooperació territorial regulades en el Reglament (CE) número 1082/2006 del Parlament Europeu i del Consell, de 5 de juliol de 2006, quan

tinguin el domicili social a Espanya, han d'ajustar la preparació i l'adjudicació dels seus contractes a les normes que estableix aquesta Llei per als poders adjudicadors.

Disposició addicional vint-i-setena. *Adquisició centralitzada de medicaments, productes i serveis sanitaris amb vista al Sistema Nacional de Salut.*

1. Mitjançant ordre del Ministeri de Sanitat, Serveis Socials i Igualtat, amb l'informe favorable previ de la Direcció General de Racionalització i Centralització de la Contractació del Ministeri d'Hisenda i Funció Pública, es poden declarar d'adquisició centralitzada els subministraments de medicaments i productes sanitaris, així com els serveis sanitaris, que siguin contractats en l'àmbit estatal pels diferents òrgans i organismes. Aquesta contractació s'ha de fer a través del Ministeri de Sanitat, Serveis Socials i Igualtat. El finançament dels contractes corresponents ha de ser a càrrec de l'organisme o entitat peticionaris. Les competències que l'article 229 atribueix a la Junta de Contractació Centralitzada del Ministeri d'Hisenda i Funció Pública corresponen, en relació amb el subministrament de medicaments, productes sanitaris i serveis sanitaris, al Ministeri de Sanitat, Serveis Socials i Igualtat.

Les comunitats autònomes i les entitats locals, així com les entitats i organismes dependents d'aquestes i integrades en el Sistema Nacional de Salut, es poden adherir al sistema d'adquisició centralitzada estatal de medicaments, productes i serveis sanitaris, per a la totalitat o només per a determinades categories d'aquells. L'adhesió requereix que es conclougui l'acord corresponent amb el Ministeri de Sanitat, Serveis Socials i Igualtat.

2. Els òrgans de contractació de l'Administració General de l'Estat, de les comunitats autònomes i de les entitats locals, així com les entitats i organismes dependents d'aquestes i integrades en el Sistema Nacional de Salut, poden concloure de manera conjunta acords marc dels que preveu l'article 219, amb un o diversos empresaris amb la finalitat de fixar les condicions a què s'han d'ajustar els contractes a què es refereix l'apartat primer d'aquesta disposició que pretenguin adjudicar durant un període determinat, sempre que el recurs a aquests instruments no s'efectuï de manera abusiva o de manera que la competència es vegi obstaculitzada, restringida o falsejada.

3. Als efectes que preveu aquesta disposició addicional, el Ministeri de Sanitat, Serveis Socials i Igualtat pot encarregar, a través de la Secretaria General de Sanitat i Consum, a l'Institut Nacional de Gestió Sanitària que materialitzi i conclougui els procediments d'adquisició centralitzada, amb vista al Sistema Nacional de Salut, per a tots o alguns dels medicaments, productes i serveis sanitaris.

4. No són aplicables les mesures que estableixen els articles 9 i 10, paràgraf tercer, del Reial decret llei 8/2010, de 20 de maig, pel qual s'adopten mesures extraordinàries per a la reducció del dèficit públic, als contractes derivats d'adquisició de medicaments promoguts a l'empara del que preveu aquesta disposició addicional, sempre que els estalvis que resultin de la compra centralitzada siguin superiors a les deduccions fixades en els articles esmentats del Reial decret llei 8/2010, de 20 de maig.

Disposició addicional vint-i-vuitena. *Responsabilitat de les autoritats i del personal al servei de les administracions públiques.*

1. La responsabilitat patrimonial de les autoritats i del personal al servei de les administracions públiques derivada de les seves actuacions en matèria de contractació pública, tant per danys causats a particulars com a la mateixa Administració, s'ha d'exigir d'acord amb el que disposen la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic i la seva normativa reglamentària de desplegament.

2. La infracció o aplicació indeguda dels preceptes que conté aquesta Llei per part del personal al servei de les administracions públiques dóna lloc a responsabilitat disciplinària, que s'ha d'exigir d'acord amb la normativa específica en la matèria.

Disposició addicional vint-i-novena. *Règim dels òrgans competents per resoldre els recursos de l'Administració General de l'Estat i les entitats contractants que hi estan adscrites.*

1. A mesura que el nombre d'assumpes sotmesos al coneixement i resolució del Tribunal Administratiu Central de Recursos Contractuals ho exigeixi, es poden constituir tribunals administratius territorials de recursos contractuals amb seu en cada una de les capitals de comunitat autònoma.

Aquests tribunals tenen competència exclusiva per resoldre els recursos a què es refereix l'article 44 d'aquesta Llei, interposats contra els actes de l'Administració territorial de l'Estat o dels organismes i entitats que en depenen que tinguin competència en tot o part del territori de la comunitat autònoma corresponent.

El nomenament del president i els vocals d'aquests tribunals s'ha de fer en els mateixos termes i requisits que es preveuen per al del Tribunal Administratiu Central de Recursos Contractuals, si bé només se li exigeixen deu anys d'antiguitat.

2. S'ha d'incrementar per reglament el nombre de vocals que han d'integrar els tribunals territorials a mesura que ho requereixi el volum d'assumpes sotmesos al seu coneixement.

La primera renovació dels tribunals s'ha de fer de forma parcial al cap de tres anys del nomenament. Sobre això, abans que es compleixi el termini indicat s'ha de determinar, mitjançant sorteig, els que han de cessar.

En tot cas, cessat un vocal, aquest ha de continuar en l'exercici de les seves funcions fins que prengui possessió del càrrec el qui l'hagi de substituir.

Disposició addicional trentena. *Autorització del Consell de Ministres en concessions d'autopistes de competència estatal.*

Es necessita l'autorització del Consell de Ministres per a la signatura i, si s'escau, modificació i resolució dels contractes de concessió d'autopistes de competència estatal.

Disposició addicional trenta-unena. *Formalització conjunta d'acords marc per a la contractació de serveis que facilitin la intermediació laboral.*

La Direcció General del Servei Públic d'Ocupació Estatal i els òrgans de contractació competents de les comunitats autònomes, així com de les entitats i organismes dependents d'aquestes i integrats en el Sistema Nacional d'Ocupació, poden concloure de manera conjunta acords marc amb un o diversos empresaris amb la finalitat de fixar les condicions a què s'han d'ajustar tots els contractes de serveis de característiques homogènies definits en els convenis a què es refereix el paràgraf següent, per facilitar als serveis públics d'ocupació la intermediació laboral i que es pretenguin adjudicar durant un període determinat, sempre que el recurs a aquests instruments no s'efectuï de forma abusiva o de manera que la competència es vegi obstaculitzada, restringida o falsejada.

Aquesta conclusió conjunta d'acords marc s'ha de fer d'acord amb el que disposa la secció 2a del capítol II del títol I del llibre segon d'aquesta Llei, i amb l'adopció prèvia del conveni corresponent entre el Servei Públic d'Ocupació Estatal i les comunitats autònomes o les entitats i organismes dependents d'aquestes i integrats en el Sistema Nacional d'Ocupació.

No poden ser objecte d'aquests contractes marc les actuacions d'intermediació laboral que es puguin preveure en els procediments de selecció de personal laboral temporal per les administracions públiques, i aquesta intermediació s'ha de fer exclusivament i de manera directa pels serveis públics d'ocupació corresponents.

Disposició addicional trenta-dosena. *Obligació de presentació de factures en un registre administratiu i identificació d'òrgans.*

1. El contractista té l'obligació de presentar la factura que hagi expedit pels serveis prestats o béns lliurats davant el registre administratiu corresponent als efectes de la seva remissió a l'òrgan administratiu o unitat a qui en correspongui la tramitació.

2. En els plecs de clàusules administratives per a la preparació dels contractes que s'aprovin a partir de l'entrada en vigor d'aquesta disposició, s'hi ha d'incloure la identificació de l'òrgan administratiu amb competències en matèria de comptabilitat pública, així com la identificació de l'òrgan de contractació i del destinatari, que han de constar en la factura corresponent.

3. Abans del 30 de juny de 2018, a través del Ministeri d'Hisenda i Funció Pública, s'ha de posar a disposició dels operadors econòmics i particulars un registre electrònic únic que, entre altres funcionalitats, ha de permetre acreditar la data en què es presentin factures pels subcontractistes al contractista principal i traslladi aquestes factures al seu destinatari d'acord amb la configuració per rebre les factures electròniques que consignin en el directori d'empreses.

Disposició addicional trenta-tresena. *Contractes de subministraments i serveis en funció de les necessitats.*

En els contractes de subministraments i de serveis que tramitin les administracions públiques i altres entitats del sector públic amb pressupost limitador, en els quals l'empresari s'obligui a lliurar una pluralitat de béns o a executar el servei de manera successiva i per preu unitari, sense que el nombre total de lliuraments o prestacions inclosos en l'objecte del contracte es defineixi amb exactitud en el moment de signar-lo, pel fet d'estar subordinats a les necessitats de l'Administració, s'ha d'aprovar un pressupost màxim.

En cas que, dins de la vigència del contracte, les necessitats reals siguin superiors a les estimades inicialment, s'ha de tramitar la modificació corresponent. A aquests efectes, s'ha de preveure en la documentació que regeixi la licitació la possibilitat que es pugui modificar el contracte com a conseqüència d'aquesta circumstància, en els termes que estableix l'article 204 d'aquesta Llei. La modificació s'ha de tramitar abans que s'esgoti el pressupost màxim aprovat inicialment, i amb aquesta finalitat s'ha de reservar el crèdit necessari per cobrir l'import màxim de les noves necessitats.

Disposició addicional trenta-quatrena. *Referències a contractes de gestió de serveis públics.*

Les referències existents en la legislació vigent al contracte de gestió de serveis públics s'han d'entendre fetes després de l'entrada en vigor d'aquesta Llei al contracte de concessió de serveis, en la mesura que s'adeqüin al que aquesta Llei regula per a aquest contracte.

Disposició addicional trenta-cinquena. *Publicació de dades a i-Certis i informe sobre la direcció del Registre oficial de licitadors i empreses classificades del sector públic.*

La Junta Consultiva de Contractació Pública de l'Estat, a través dels seus òrgans de suport tècnic, ha de publicar i mantenir actualitzat en el dipòsit de certificats en línia i-Certis la relació de bases de dades que continguin informació rellevant per acreditar les condicions de solvència i aptitud dels empresaris espanyols a l'efecte de la contractació pública.

El Registre oficial de licitadors i empreses classificades del sector públic constitueix la base de dades primària de la informació a què es refereix el paràgraf anterior.

La Junta Consultiva de Contractació Pública de l'Estat, així mateix, ha d'informar la Comissió Europea i els altres estats membres de l'adreça del registre esmentat, al qual

s'han de remetre les sol·licituds de consulta pels poders adjudicadors dels altres estats membres, així com de qualsevol altra informació relativa a aquell.

Disposició addicional trenta-sisena. *Convocatòria de la licitació de contractes de concessió de serveis especials de l'annex IV.*

Els òrgans de contractació que subscriuguin contractes de concessions de serveis especials de l'annex IV han d'utilitzar com a mitjà de convocatòria de licitació un anunci d'informació prèvia que ha de tenir el contingut que estableix l'annex III. B. secció 3.

Aquests anuncis s'han de publicar en el «Diari Oficial de la Unió Europea» i en el perfil de contractant.

Disposició addicional trenta-setena. *Contractes declarats secrets o reservats.*

Als contractes declarats secrets o reservats de conformitat amb la Llei 9/1968, de 5 d'abril, sobre secrets oficials, se'ls ha d'aplicar la norma esmentada i, a falta del que estableix aquesta, s'han de regir pel que disposa aquesta Llei.

Disposició addicional trenta-vuitena. *No-increment de despeses.*

Les mesures incloses en aquesta norma no poden suposar l'increment de dotacions, ni de retribucions, ni d'altres despeses de personal excepte les despeses derivades de les funcions atribuïdes en aquesta Llei a la Junta Consultiva de Contractació Pública de l'Estat i a l'Oficina Independent de Regulació i Supervisió de la Contractació.

Disposició addicional trenta-novena. *Règim de contractació de ports de l'Estat i de les autoritats portuàries.*

El règim jurídic dels contractes que subscriuguin ports de l'Estat i les autoritats portuàries és el que estableix aquesta Llei per a les entitats del sector públic que, pel fet de ser poders adjudicadors, no tenen la consideració d'Administració pública.

Disposició addicional quarantena. *Operadors públics del sector de les telecomunicacions.*

En els supòsits d'execució directa per l'Administració pública de prestacions en l'àrea de les telecomunicacions a través de mitjans propis personificats, amb vista a valorar el compliment del requisit que preveu l'article 32.2.b), s'ha de procedir a llevar del volum global de negocis de l'ens destinatari de l'encàrrec les quantitats corresponents a l'activitat efectuada com a conseqüència del compliment de les obligacions imposades per raons d'interès general en la seva condició d'operador públic per la Llei 9/2014, de 9 de maig, general de telecomunicacions, i la normativa de desplegament.

En tot cas, el mitjà propi del qual es vulgui valer una Administració pública, quan aquesta última tingui un control anàleg sobre el primer al que exerciria sobre els seus propis serveis, ha de portar a terme la part essencial de la seva activitat per a aquesta Administració pública.

Disposició addicional quaranta-unena. *Normes específiques de contractació pública de serveis d'arquitectura, enginyeria, consultoria i urbanisme.*

Es reconeix la naturalesa de prestacions de caràcter intel·lectual als serveis d'arquitectura, enginyeria, consultoria i urbanisme, amb els efectes que es deriven de les previsions que conté aquesta Llei.

Disposició addicional quaranta-dosena. *En relació amb l'activitat comercial del Museu Nacional del Prado i del Museu Nacional Centre d'Art Reina Sofia.*

En els contractes relacionats amb l'activitat comercial, als quals es refereixen l'article 16.2 de la Llei 46/2003, de 25 de novembre, reguladora del Museu Nacional del Prado, i

l'article 18.2 de la Llei 34/2011, de 4 d'octubre, reguladora del Museu Nacional Centre d'Art Reina Sofia, aquestes entitats han de seguir aplicant les normes que es preveuen per als contractes de poders adjudicadors que no tinguin la naturalesa d'administracions públiques. Aquests contractes no tenen caràcter de contractes administratius.

Disposició addicional quaranta-tresena. *Naturalesa jurídica de les contraprestacions econòmiques per l'explotació d'obres públiques o la prestació de serveis públics en règim de dret privat.*

Les contraprestacions econòmiques establertes coactivament que es percebin per l'explotació d'obres públiques o la prestació de serveis públics, de manera directa mitjançant personificació privada o gestió indirecta, tenen la condició de prestacions patrimonials de caràcter públic no tributari d'acord amb el que preveu l'article 31.3 de la Constitució.

En concret, tenen aquesta consideració les exigides per l'explotació d'obres o la prestació de serveis, en règim de concessió, mitjançant societats d'economia mixta, entitats públiques empresarials, societats de capital íntegrament públic i altres fórmules de dret privat.

Disposició addicional quaranta-quatrena. *Règim de contractació dels òrgans constitucionals de l'Estat i dels òrgans legislatius i de control autonòmics.*

Els òrgans competents del Congrés dels Diputats, del Senat, del Consell General del Poder Judicial, del Tribunal Constitucional, del Tribunal de Comptes, del defensor del poble, de les assemblees legislatives de les comunitats autònomes i de les institucions anàlogues al Tribunal de Comptes i al defensor del poble, han d'ajustar la seva contractació a les normes que estableix aquesta Llei per a les administracions públiques.

Així mateix, els òrgans competents de les Corts Generals han d'establir, si s'escau, l'òrgan que hagi de conèixer en el seu àmbit de contractació, del recurs especial que regula el capítol V del títol I del llibre I d'aquesta Llei, respectant les condicions de qualificació, independència i inamovibilitat que preveu l'article 45 d'aquesta Llei.

Disposició addicional quaranta-cinquena. *Remissió de contractes de concessió d'obres i de concessió de serveis al Comitè Tècnic de Comptes Nacionals.*

El Comitè Tècnic de Comptes Nacionals creat per la disposició addicional primera de la Llei orgànica 6/2013, de 14 de novembre, de creació de l'Autoritat Independent de Responsabilitat Fiscal, ha d'emetre un informe sobre els efectes de la subscripció del contracte en els comptes econòmics de l'Administració contractant, en relació amb els contractes de concessió d'obres o de concessió de serveis adjudicats en els àmbits del sector públic autonòmic i local, el valor estimat dels quals sigui igual o superior a dotze milions d'euros, o en el finançament dels quals es prevegi qualsevol forma d'ajuda o aportació estatal, o l'atorgament de préstecs o avançaments. A aquests efectes, aquests contractes s'han de remetre al Comitè Tècnic de Comptes Nacionals.

Disposició addicional quaranta-sisena. *Remissió d'informació relativa a contractació del sector públic autonòmic i local al Comitè Tècnic de Comptes Nacionals.*

En l'àmbit dels sectors públics autonòmic i local, s'han de remetre al Comitè Tècnic de Comptes Nacionals que s'esmenta en la disposició addicional anterior tots els contractes de concessió d'obres o de concessió de serveis adjudicats en els seus àmbits respectius, el valor estimat dels quals sigui igual o superior a dotze milions d'euros, o en el finançament dels quals es prevegi qualsevol forma d'ajuda o aportació estatal, o l'atorgament de préstecs o avançaments.

El Comitè Tècnic de Comptes Nacionals ha d'emetre en relació amb aquells un informe sobre els efectes de la subscripció del contracte en els comptes econòmics de l'Administració contractant.

Disposició addicional quaranta-setena. *Principis aplicables als contractes de concessió de serveis de l'annex IV i als contractes de serveis de caràcter social, sanitari o educatiu de l'annex IV.*

Sense perjudici de l'aplicació de les disposicions d'aquesta Llei i, entre d'altres, de les relatives a l'establiment de les prescripcions tècniques, de les condicions mínimes de solvència, dels criteris d'adjudicació i de les condicions especials d'execució, en els procediments de licitació de contractes de concessió dels serveis que figuren en l'annex IV i de contractes de caràcter social, sanitari o educatiu també de l'annex IV, els òrgans de contractació han de vetllar en totes les seves fases per la necessitat de garantir la qualitat, continuïtat, accessibilitat, assequibilitat, disponibilitat i exhaustivitat dels serveis; les necessitats específiques de les diferents categories d'usuaris, inclosos els grups desfavorits i vulnerables; la implicació dels usuaris dels serveis, i la innovació en la prestació del servei.

Així mateix, en establir els criteris d'adjudicació dels contractes a què es refereix aquesta disposició addicional, l'òrgan de contractació els pot referir a aspectes com ara: l'experiència del personal adscrit al contracte en la prestació de serveis dirigits a sectors especialment desfavorits o en la prestació de serveis de naturalesa similar en els termes que estableix l'article 145; la reinversió dels beneficis obtinguts en la millora dels serveis que presta; l'establiment de mecanismes de participació dels usuaris i d'informació i orientació d'aquests.

Disposició addicional quaranta-vuitena. *Reserva de certs contractes de serveis socials, culturals i de salut a determinades organitzacions.*

1. Sense perjudici del que estableix la disposició addicional quarta, els òrgans de contractació dels poders adjudicadors poden reservar a determinades organitzacions el dret a participar en els procediments de licitació dels contractes de serveis de caràcter social, cultural i de salut que s'enumeren a l'annex IV amb els codis CPV 75121000-0, 75122000-7, 75123000-4, 79622000-0, 79624000-4, 79625000-1, 80110000-8, 80300000-7, 80420000-4, 80430000-7, 80511000-9, 80520000-5, 80590000-6, de 85000000-9 a 85323000-9, 92500000-6, 92600000-7, 98133000-4 i 98133110-8.

2. Les organitzacions a què es refereix l'apartat 1 han de complir totes i cadascuna de les condicions següents:

a) Que el seu objectiu sigui la realització d'una missió de servei públic vinculada a la prestació dels serveis que recull l'apartat primer.

b) Que els beneficis es reinverteixin amb la finalitat d'assolir l'objectiu de l'organització; o, en cas que es distribueixin o redistribueixin beneficis, la distribució o redistribució s'ha de fer d'acord amb criteris de participació.

c) Que les estructures de direcció o propietat de l'organització que executi el contracte es basin en la propietat dels empleats, o en principis de participació, o exigeixin la participació activa dels empleats, els usuaris o les parts interessades.

d) Que el poder adjudicador de què es tracti no hagi adjudicat a l'organització un contracte per als serveis en qüestió d'acord amb aquest article en els tres anys precedents.

3. La durada màxima del contracte que s'adjudiqui d'acord amb el que estableix aquesta disposició addicional no ha d'excedir els tres anys.

4. En l'anunci que serveixi de mitjà de convocatòria de la licitació s'ha de fer referència a aquesta disposició addicional.

Disposició addicional quaranta-novena. *Legislació de les comunitats autònomes relativa a instruments no contractuals per a la prestació de serveis públics de caràcter social.*

El que estableix aquesta Llei no obsta perquè les comunitats autònomes, en l'exercici de les competències que tenen atribuïdes, legislin articulant instruments no contractuals per prestar serveis públics destinats a satisfer necessitats de caràcter social.

Disposició addicional cinquantesena. *Paradisos fiscals.*

1. El Govern ha d'actualitzar la llista de països i territoris que tinguin la qualificació de paradís fiscal de conformitat amb el que s'assenyala en la disposició addicional primera de la Llei 36/2006, de 29 de novembre, de mesures per a la prevenció del frau fiscal. Aquesta actualització s'ha de fer una vegada s'hagin publicat les llistes de jurisdiccions no cooperatives que estan preparant l'OCDE i la Unió Europea perquè es puguin tenir en compte els resultats obtinguts.

2. El Govern ha de modificar abans del 31 de desembre de 2017 l'article 13 del Reglament de l'impost sobre societats, aprovat pel Reial decret 634/2015, de 10 de juliol, en relació amb la informació país per país que han de subministrar determinades entitats quan l'import net de la xifra de negocis del grup sigui almenys de 750 milions d'euros. Aquesta modificació ha de permetre ajustar-se plenament al marc establert en l'àmbit internacional, així com utilitzar de manera més eficient els recursos públics i reduir la càrrega administrativa que recau sobre els grups d'empreses multinacionals, ja que permet a altres entitats diferents de la matriu última presentar l'informe país per país.

No obstant això, s'han de mantenir les obligacions ja establertes per a aquests grups multinacionals de subministrar dades relatives a ingressos, resultats, impostos, actius o plantilla desglossats per cada país o jurisdicció. Els grups multinacionals del sector bancari i de les indústries extractives han de fer públiques les dades relatives a aquesta informació país per país que així es requereixi en la normativa internacional.

Disposició addicional cinquanta-unena. *Pagaments directes als subcontractistes.*

1. Sense perjudici del que preveuen els articles 216 i 217, i sempre que es compleixin les condicions que estableix l'article 215, l'òrgan de contractació pot preveure en els plecs de clàusules administratives que s'efectuïn pagaments directes als subcontractistes.

2. El subcontractista que disposi de la conformitat per percebre pagaments directes pot cedir els seus drets de cobrament d'acord amb el que preveu l'article 200.

3. Els pagaments fets a favor del subcontractista s'han d'entendre fets per compte del contractista principal, i han de mantenir en relació amb l'Administració contractant la mateixa naturalesa d'abonaments a bon compte que la de les certificacions d'obra.

4. En cap cas no és imputable a l'Administració el retard en el pagament derivat de la falta de conformitat del contractista principal a la factura presentada pel subcontractista.

5. S'autoritza el ministre d'Hisenda i Funció Pública per desenvolupar, en l'àmbit del sector públic estatal, les previsions contingudes en els apartats anteriors relatives a les característiques de la documentació que s'ha d'aportar, el règim de notificacions, i el de certificacions, operativa comptable i facturació.

Disposició addicional cinquanta-dosena. *Referències a la Llei a les ciutats autònomes de Ceuta i Melilla.*

Quan en aquesta Llei un article faci referència a les comunitats autònomes, també s'ha d'entendre feta a les ciutats autònomes de Ceuta i Melilla, quan d'acord amb els seus estatuts d'autonomia aquestes ciutats autònomes tinguin competència en les matèries que reguli el precepte referit.

Disposició addicional cinquanta-tresena. *Servei públic de notícies de titularitat estatal.*

1. El servei públic de notícies de titularitat estatal, encomanat a la societat mercantil estatal Agencia EFE, S. A. U., és un servei d'interès econòmic general que té com a missió recollir, elaborar i distribuir notícies i informació general i especialitzada en tots els suports de manera imparcial, independent i objectiva, amb la finalitat de garantir les necessitats d'informació de la societat espanyola i de fomentar la projecció exterior d'Espanya.

2. La funció de servei públic comprèn la cobertura dels esdeveniments i esdeveniments d'especial interès per a Espanya, i en particular, de les activitats de la Família Real, el cap de l'Estat, els membres del Govern i les altes institucions de l'Estat; la

cobertura informativa en totes les comunitats i ciutats autònomes; la prestació de serveis informatius a l'Administració de l'Estat; la difusió de la imatge d'Espanya i de la seva diversitat cultural i l'intercanvi informatiu entre Espanya i la resta del món, amb especial atenció als àmbits prioritaris per a l'acció exterior espanyola.

3. La compensació anual pel compliment de les obligacions de servei públic s'ha d'efectuar d'acord amb el mètode del cost evitat net, i no pot superar en l'exercici pressupostari el necessari per cobrir el cost net de l'execució de les obligacions de servei públic. L'import del cost net s'ha d'actualitzar anualment i ha de ser revisat per la Comissió de Control del SIEG, que ha d'encarregar a un auditor o empresa auditora independent la tasca de fiscalització, revisió i control del SIEG.

4. El Govern, a proposta del Ministeri de la Presidència i per a les Administracions Territorials, ha d'informar les Corts Generals, i dictar les disposicions necessàries per desplegar i executar aquesta disposició i, en particular, per establir les obligacions associades a la funció de servei públic i les modalitats per calcular la compensació corresponent.

Disposició transitòria primera. Expedients iniciats i contractes adjudicats amb anterioritat a l'entrada en vigor d'aquesta Llei.

1. Els expedients de contractació iniciats abans de l'entrada en vigor d'aquesta Llei es regeixen per la normativa anterior. A aquests efectes, s'entén que els expedients de contractació s'han iniciat si s'ha publicat la convocatòria corresponent del procediment d'adjudicació del contracte. En el cas de procediments negociats sense publicitat, per determinar el moment d'iniciació s'ha de tenir en compte la data d'aprovació dels plecs.

2. Els contractes administratius adjudicats amb anterioritat a l'entrada en vigor d'aquesta Llei es regeixen, pel que fa als seus efectes, compliment i extinció, inclosa la seva modificació, durada i règim de pròrrogues, per la normativa anterior.

3. Aquesta Llei és aplicable als acords de rescat i als encàrrecs que s'efectuïn amb posterioritat a la seva entrada en vigor. S'ha d'entendre que un encàrrec s'ha efectuat quan hagi estat objecte de la formalització documental corresponent.

4. Les revisions d'ofici i els procediments de recurs iniciats a l'empara dels articles 34 i 40, respectivament, del text refós de la Llei de contractes del sector públic, aprovat mitjançant el Reial decret legislatiu 3/2011, de 14 de novembre, s'han de seguir tramitant fins a la seva resolució d'acord amb aquell.

En els expedients de contractació iniciats abans de l'entrada en vigor d'aquesta Llei es pot interposar el recurs que preveu l'article 44 contra actes susceptibles de ser recorreguts en aquesta via, sempre que s'hagin dictat amb posterioritat a la seva entrada en vigor.

5. Els contractes basats en acords marc o en sistemes dinàmics d'adquisició es regeixen per la normativa aplicable a aquests.

6. Els plecs de clàusules administratives generals que en entrar en vigor aquesta Llei ja hagin estat aprovats per les comunitats autònomes disposen d'un termini de sis mesos per adaptar-se al que preveu l'apartat 2 de l'article 121.

Disposició transitòria segona. Determinació de quanties pels departaments ministerials respecte de les entitats que tinguin la consideració de poder adjudicador i que estiguin adscrites als primers.

Fins al moment en què els secretaris d'Estat, o si no n'hi ha, els titulars dels departaments ministerials, fixin la quantia per a l'autorització que estableix l'apartat 5 de l'article 324, és aplicable la quantitat, calculada de conformitat amb l'article 101, de 900.000 euros.

Disposició transitòria tercera. *Inscripció en el Registre de licitadors en el procediment obert simplificat de l'article 159.*

Fins que transcorrin sis mesos de l'entrada en vigor d'aquesta Llei i sigui exigible, per tant, l'obligació que estableix per al procediment obert simplificat la lletra a) de l'apartat 4 de l'article 159 d'estar inscrit en el Registre oficial de licitadors i empreses classificades o en un registre equivalent, l'acreditació de la capacitat, solvència i absència de prohibicions de contractar s'ha d'efectuar en la forma establerta amb caràcter general.

Disposició transitòria quarta. *Estatuts dels mitjans propis personificats.*

Fins que transcorrin sis mesos de l'entrada en vigor d'aquesta Llei i siguin exigibles, per tant, les obligacions que estableix l'article 32.2.d) respecte al contingut dels estatuts de les entitats que tinguin la condició de mitjà propi personificat, aquestes han de seguir actuant amb els seus estatuts vigents sempre que compleixin amb el que estableixen les lletres a), b) i c) de l'apartat 2 de l'article 32.

Disposició transitòria cinquena. *Instruccions internes de contractació.*

Els ens a què es refereix el títol tercer han d'adaptar les seves instruccions internes de contractació al que estableixen els articles 318 i 321 en el termini màxim de quatre mesos des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei. Fins aleshores, han de seguir contractant de conformitat amb les seves instruccions vigents, sempre que no contradiguin el que disposen els articles esmentats.

Disposició derogatòria. *Derogació normativa.*

Queda derogat el text refós de la Llei de contractes del sector públic aprovat pel Reial decret legislatiu 3/2011, de 14 de novembre, així com totes les disposicions del mateix rang o de rang inferior que s'oposin al que estableix aquesta Llei.

Disposició final primera. *Títols competencials.*

1. L'article 27 es dicta a l'empara de la regla 6a de l'article 149.1 de la Constitució, que atribueix a l'Estat la competència sobre «legislació processal, sense perjudici de les especialitats necessàries que en aquest ordre es derivin de les particularitats del dret substantiu de les comunitats autònomes».

2. Els articles que s'indiquen a continuació es dicten a l'empara de les competències exclusives que corresponen a l'Estat per dictar la legislació civil i mercantil en virtut del que disposen l'article 149.1.6a i 8a de la Constitució, l'article 271.1, l'article 272.1 i 2, l'article 273.1, l'article 274, l'article 275 i l'article 276.

3. L'apartat 3 de l'article 347 constitueix legislació bàsica i es dicta a l'empara de l'article 149.1.18 de la Constitució en matèria de «bases del règim jurídic de les administracions públiques». Per la seva banda, la resta d'articles d'aquesta Llei constitueixen legislació bàsica dictada a l'empara de l'article 149.1.18a de la Constitució en matèria de legislació bàsica sobre contractes i concessions administratives i, en conseqüència, són d'aplicació general a totes les administracions públiques i organismes i entitats dependents d'aquelles.

No obstant això, no tenen caràcter bàsic els articles següents o parts d'aquests: lletra a) de l'apartat 1 de l'article 21; lletra a) de l'apartat 1 de l'article 22; article 30; la lletra c) de l'apartat 5 de l'article 32; article 45 i 46.1 a 46.3; article 69.3; article 71.1.f); article 76; article 83; article 95; article 104; article 105; paràgraf segon de l'apartat 1 de l'article 107; segon paràgraf de l'apartat 3 i apartat 5 de l'article 116; article 118.2; lletres a) i c) de l'apartat 2 de l'article 119; lletra b) de l'article 120.1; apartat 1 de l'article 121; apartats 5, 6 i 7 de l'article 122; article 123 i 124; quart paràgraf de l'apartat 4 de l'article 149; article 153; apartat 2 de l'article 154; article 191.2; article 192.2 i 3; article 193.2 a 5; article 194; apartats 2 i 5 de l'article 212; apartat 8 de l'article 215; article 228; apartats 1, 2, 5, el

paràgraf segon de l'apartat 6, i apartats 7 i 8 de l'article 229; article 230; apartats 1.e) i 4 de l'article 232; article 234; article 235; article 236; article 237; article 238.2; article 240; apartat 1 de l'article 241; l'apartat 4, excepte la previsió de la lletra b) del primer paràgraf i el segon paràgraf, i 5 de l'article 242; article 243; article 253; article 256; article 260; apartats 2 i 3 de l'article 263; article 266; apartat 5 de l'article 267; article 268; article 272.6; article 273.2; article 294.b; article 298; apartats 2 i 3 de l'article 300; article 302; article 303; article 304; article 305; apartats 2 i 3 de l'article 307; apartats 2 i 3 de l'article 313; apartats 3, 4, 5 i 6 de l'article 314; article 315; article 323; article 324; article 325; articles 326 i 327; article 328, excepte l'apartat 4; article 335.4; apartats 1, 2 i 7 de l'article 347; lletra a) i segon paràgraf de la lletra f) de l'apartat 1 de la disposició addicional primera; el paràgraf tercer, apartat 1 de la disposició addicional quarta; disposició addicional catorzena; disposició addicional dinovena; disposició addicional vintena; disposició addicional vint-i-quatre; disposició addicional vint-i-novena; disposició addicional trentena; disposició transitòria primera; disposició final setena, i disposició final vuitena.

Als mateixos efectes que preveu el paràgraf anterior, tenen la consideració de mínimes les exigències que per als contractes menors estableix l'article 118.1, i tenen la consideració de màxims els percentatges, quanties o terminis següents:

El percentatge del 3 per 100 de l'article 106.2.

El percentatge del 5 per 100 de l'article 107.1 i 2.

Les quanties de l'article 131.4.

Els terminis d'un mes que estableixen els apartats 2 i 4 de l'article 210.

4. Les previsions d'aquesta Llei són aplicables a les comunitats autònomes d'acord amb el que estableixen els apartats 1, 2 i 3 anteriors, sense perjudici de les posicions singulars que en matèria de sistema institucional, i pel que fa a les competències exclusives i compartides, en matèria de funció pública i d'autoorganització, en cada cas siguin aplicables en virtut del que disposen la Constitució espanyola i els estatuts d'autonomia.

Disposició final segona. *Comunitat Foral de Navarra.*

En virtut del seu règim foral, l'aplicació a la Comunitat Foral de Navarra del que disposa aquesta Llei s'ha de portar a terme sense perjudici del que estableix la Llei orgànica 13/1982, de 10 d'agost, de reintegració i millorament del règim foral de Navarra.

Disposició final tercera. *Comunitat Autònoma del País Basc.*

En virtut del seu règim foral, l'aplicació a la Comunitat Autònoma del País Basc del que disposa aquesta Llei s'ha d'entendre sense perjudici del que disposa la Llei 12/2002, de 23 de maig, per la qual s'aprova el Concert econòmic basc de la Comunitat Autònoma del País Basc.

Disposició final quarta. *Normes aplicables als procediments que regula aquesta Llei i als mitjans propis personificats.*

1. Els procediments que regula aquesta Llei es regeixen, en primer terme, pels preceptes que contenen la Llei esmentada i les seves normes de desplegament i, subsidiàriament, pels que estableixen la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques i les seves normes complementàries.

2. En tot cas, en els procediments iniciats a sol·licitud d'un interessat per als quals no s'estableixi específicament una altra cosa i que tinguin per objecte o es refereixin a la reclamació de quantitats, a l'exercici de prerrogatives administratives o a qualsevol altra qüestió relativa a l'execució, el compliment o l'extinció d'un contracte administratiu, una vegada transcorregut el termini previst per a la seva resolució sense que s'hagi notificat aquesta, l'interessat pot considerar desestimada la seva sol·licitud per silenci administratiu, sense perjudici de la subsistència de l'obligació de resoldre.

3. En relació amb el règim jurídic dels mitjans propis personificats, en allò que no prevegi aquesta Llei, és aplicable el que estableix la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic.

Disposició final cinquena. *Incorporació de dret comunitari.*

Mitjançant aquesta Llei s'incorpora a l'ordenament jurídic la Directiva 2014/24/UE, del Parlament Europeu i del Consell, de 26 de febrer de 2014, sobre contractació pública i per la qual es deroga la Directiva 2004/18/CE; així com la Directiva 2014/23/UE, del Parlament Europeu i del Consell, de 26 de febrer de 2014, relativa a l'adjudicació de contractes de concessió, sense perjudici del que s'incorpora respecte a aquesta última Directiva a través de la Llei sobre procediments de contractació en els sectors de l'aigua, l'energia, els transports i els serveis postals.

Disposició final sisena. *Habilitació normativa en matèria d'ús de mitjans electrònics, informàtics o telemàtics, i ús de factura electrònica.*

1. S'autoritza el ministre d'Hisenda i Funció Pública per aprovar, amb el dictamen previ del Consell d'Estat, les normes de desplegament de la disposició addicional setzena que puguin ser necessàries per fer plenament efectiu l'ús de mitjans electrònics, informàtics o telemàtics en els procediments que regula aquesta Llei.

2. Igualment, el ministre d'Hisenda i Funció Pública, mitjançant una ordre, ha de definir les especificacions tècniques de les comunicacions de dades que calgui efectuar en compliment d'aquesta Llei, i ha d'establir els models que calgui utilitzar.

3. El Consell de Ministres, a proposta dels ministres d'Hisenda i Funció Pública i d'Energia, Turisme i Agenda Digital, ha d'adoptar les mesures necessàries per facilitar l'emissió de factures electròniques per part de les persones i entitats que contractin amb el sector públic estatal, i ha de garantir la gratuïtat dels serveis de suport que s'estableixin per a les empreses que tinguin una xifra de negocis l'any immediatament anterior i per al conjunt de les seves activitats que sigui inferior al llindar que fixi l'ordre a què es refereix el paràgraf anterior.

Disposició final setena. *Foment de la formalització de negocis i contractes en matèria de recerca, desenvolupament i innovació.*

Mitjançant un acord de ministres, es poden reservar fons destinats a finançar negocis i contractes relacionats amb l'àmbit de la recerca, el desenvolupament i la innovació a què es refereix l'article 8.

Disposició final vuitena. *Desplegament reglamentari.*

El Govern, en l'àmbit de les seves competències, pot dictar totes les disposicions que siguin necessàries per desplegar i aplicar el que estableix aquesta Llei.

Disposició final novena. *Modificació de la Llei 8/1989, de 13 d'abril, de taxes i preus públics.*

S'afegeix una nova lletra c) a l'article 2 de la Llei 8/1989, de 13 d'abril, de taxes i preus públics, amb la redacció següent:

«c) Les tarifes que abonin els usuaris per la utilització de l'obra o per la prestació del servei als concessionaris d'obres i de serveis d'acord amb la legislació de contractes del sector públic, que són prestacions patrimonials de caràcter públic no tributàries.»

Disposició final desena. *Modificació de la Llei 37/1992, de 28 de desembre, de l'impost sobre el valor afegit.*

S'introdueixen les modificacions següents a la Llei 37/1992, de 28 de desembre, de l'impost sobre el valor afegit:

U. Es modifica el número 8è de l'article 7, que queda redactat de la manera següent:

«8è A) Els lliuraments de béns i prestacions de serveis efectuats directament per les administracions públiques, així com les entitats a què es refereixen els apartats C) i D) d'aquest número, sense contraprestació o mitjançant contraprestació de naturalesa tributària.

B) A aquests efectes es consideren administracions públiques:

a) L'Administració General de l'Estat, les administracions de les comunitats autònomes i les entitats que integren l'Administració local.

b) Les entitats gestores i els serveis comuns de la Seguretat Social.

c) Els organismes autònoms, les universitats públiques i les agències estatals.

d) Qualsevol entitat de dret públic amb personalitat jurídica pròpia dependent de les anteriors que, amb independència funcional o amb un autonomia especial reconeguda per la llei, tinguin atribuïdes funcions de regulació o control de caràcter extern sobre un determinat sector o activitat.

No tenen la consideració d'administracions públiques les entitats públiques empresarials estatals i els organismes assimilats dependents de les comunitats autònomes i entitats locals.

C) No estan subjectes a l'impost els serveis prestats en virtut dels encàrrecs executats pels ens, organismes i entitats del sector públic que tinguin, de conformitat amb el que estableix l'article 32 de la Llei de contractes del sector públic, la condició de mitjà propi personificat del poder adjudicador que hagi ordenat l'encàrrec, en els termes que estableix l'article 32 referit.

D) Així mateix, no estan subjectes a l'impost els serveis prestats per qualsevol ens, organisme o entitat del sector públic, en els termes a què es refereix l'article 3.1 de la Llei de contractes del sector públic, a favor de les administracions públiques de la qual depenguin o d'una altra íntegrament dependent d'aquestes, quan les administracions públiques esmentades tinguin la titularitat íntegra d'aquells.

E) La no-consideració com a operacions subjectes a l'impost que estableixen els dos apartats C) i D) anteriors és igualment aplicable als serveis prestats entre les entitats a què es refereixen aquells, íntegrament dependents de la mateixa Administració pública.

F) En tot cas, estan subjectes a l'impost els lliuraments de béns i prestacions de serveis que les administracions, ens, organismes i entitats del sector públic efectuïn en l'exercici de les activitats que s'enumeren a continuació:

a) Telecomunicacions.

b) Distribució d'aigua, gas, calor, fred, energia elèctrica i altres modalitats d'energia.

c) Transports de persones i béns.

d) Serveis portuaris i aeroportuaris i explotació d'infraestructures ferroviàries, incloent-hi, a aquests efectes, les concessions i autoritzacions exceptuades de la no-subjecció de l'impost pel número 9è següent.

e) Obtenció, fabricació o transformació de productes per a la seva transmissió posterior.

f) Intervenció sobre productes agropecuaris dirigida a regular el mercat d'aquests productes.

g) Explotació de fires i d'exposicions de caràcter comercial.

h) Emmagatzematge i dipòsit.

- i') Les d'oficines comercials de publicitat.
- j') Explotació de cantines i menjadors d'empreses, economats, cooperatives i establiments similars.
- k') Les d'agències de viatges.
- l') Els comercials o mercantils dels ens públics de ràdio i televisió, incloses les relatives a la cessió de l'ús de les seves instal·lacions.
- m') Les d'escorxador.»

Dos. Es modifica el número 3r de l'apartat dos de l'article 78, que queda redactat de la manera següent:

«78. Dos.3r Les subvencions vinculades directament al preu de les operacions subjectes a l'impost.

Es consideren vinculades directament al preu de les operacions subjectes a l'impost les subvencions establertes en funció del nombre d'unitats lliurades o del volum dels serveis prestats quan es determinin amb anterioritat a la realització de l'operació.

No obstant això, no es consideren subvencions vinculades al preu ni integren en cap cas l'import de la contraprestació a què es refereix l'apartat U d'aquest article, les aportacions dineràries, sigui quina sigui la seva denominació, que les administracions públiques efectuïn per finançar:

- a) La gestió de serveis públics o de foment de la cultura en els quals no hi hagi una distorsió significativa de la competència, sigui quina sigui la seva forma de gestió.
- b) Activitats d'interès general quan els seus destinataris no siguin identificables i no satisfacin cap contraprestació.»

Tres. Es modifica l'apartat cinc de l'article 93, que queda redactat de la manera següent:

«93. Cinc. Els subjectes passius que efectuïn conjuntament operacions subjectes a l'impost i operacions no subjectes per aplicació del que estableix l'article 7.8è d'aquesta Llei, poden deduir les quotes suportades per l'adquisició de béns i serveis destinats de manera simultània a la realització d'unes i altres operacions en funció d'un criteri raonable i homogeni d'imputació de les quotes corresponents als béns i serveis utilitzats per a la realització de les operacions subjectes a l'impost, incloent-hi, a aquests efectes, les operacions a què es refereix l'article 94.U.2n d'aquesta Llei. Aquest criteri s'ha de mantenir en el temps llevat que per causes raonables calgui procedir a modificar-lo.

A aquests efectes, es pot atendre la proporció que representi l'import total, exclòs l'impost sobre el valor afegit, determinat per a cada any natural, dels lliuraments de béns i prestacions de serveis de les operacions subjectes a l'impost, respecte del total d'ingressos que obtingui el subjecte passiu en cada any natural pel conjunt de la seva activitat.

El càlcul resultant d'aplicar el criteri esmentat es pot determinar provisionalment atenent les dades de l'any natural precedent, sense perjudici de la regularització que sigui procedent a final de cada any.

No obstant això, no són deduïbles en cap proporció les quotes suportades o satisfetes per les adquisicions o importacions de béns o serveis destinats, exclusivament, a la realització de les operacions no subjectes a què es refereix l'article 7.8è d'aquesta Llei.

Les deduccions que estableix aquest apartat també s'han d'ajustar a les condicions i requisits que preveu el capítol I del títol VIII d'aquesta Llei i, en particular, els que es refereixen a la regla de prorata.

El que preveu aquest apartat no és aplicable a les activitats de gestió de serveis públics en les condicions que s'assenyalen en la lletra a) de l'article 78.Dos.3r d'aquesta Llei.»

Quatre. Se suprimeix el número 4t de l'apartat tres de l'article 78.

Disposició final onzena. *Modificació de la disposició addicional primera de la Llei 58/2003, de 17 de desembre, general tributària.*

La disposició addicional primera de la Llei 58/2003, de 17 de desembre, general tributària, queda redactada en els termes següents:

«Disposició addicional primera. *Prestacions patrimonials de caràcter públic.*

1. Són prestacions patrimonials de caràcter públic aquelles a què es refereix l'article 31.3 de la Constitució que s'exigeixen amb caràcter coactiu.

2. Les prestacions patrimonials de caràcter públic esmentades en l'apartat anterior poden tenir caràcter tributari o no tributari.

Tenen la consideració de tributàries les prestacions esmentades en l'apartat 1 que tinguin la consideració de taxes, contribucions especials i impostos a què es refereix l'article 2 d'aquesta Llei.

Són prestacions patrimonials de caràcter públic no tributari les altres prestacions que exigides coactivament responguin a finalitats d'interès general.

En particular, es consideren prestacions patrimonials de caràcter públic no tributàries aquelles que, tenint aquesta consideració, s'exigeixen per la prestació d'un servei gestionat de manera directa mitjançant personificació privada o mitjançant gestió indirecta.

En concret, tenen aquesta consideració les exigides per l'explotació d'obres o la prestació de serveis, en règim de concessió o societats d'economia mixta, entitats públiques empresarials, societats de capital íntegrament públic i altres fórmules de dret privat.»

Disposició final dotzena. *Modificació del text refós de la Llei reguladora de les hisendes locals, aprovat mitjançant el Reial decret legislatiu 2/2004, de 5 de març.*

Es modifica el text refós de la Llei reguladora de les hisendes locals, aprovat mitjançant el Reial decret legislatiu 2/2004, de 5 de març, i s'afegeix un nou apartat 6 a l'article 20, en els termes següents:

«6. Les contraprestacions econòmiques establertes coactivament que es perceben per la prestació dels serveis públics a què es refereix l'apartat 4 d'aquest article, efectuada de manera directa mitjançant personificació privada o mitjançant gestió indirecta, tenen la condició de prestacions patrimonials de caràcter públic no tributari d'acord amb el que preveu l'article 31.3 de la Constitució.

En concret, tenen aquesta consideració les exigides per l'explotació d'obres o la prestació de serveis, en règim de concessió, societats d'economia mixta, entitats públiques empresarials, societats de capital íntegrament públic i altres fórmules de dret privat.

Sense perjudici del que estableix l'article 103 de la Llei de contractes del sector públic, les contraprestacions econòmiques a què es refereix aquest apartat s'han de regular mitjançant una ordenança. Durant el procediment d'aprovació d'aquesta ordenança, les entitats locals han de sol·licitar un informe preceptiu de les administracions públiques a les quals l'ordenament jurídic atribueixi alguna facultat d'intervenció sobre aquelles.»

Disposició final tretzena. *Modificació de la Llei 37/2007, de 16 de novembre, sobre reutilització de la informació del sector públic.*

Es modifica la Llei 37/2007, de 16 de novembre, sobre reutilització de la informació del sector públic, en els termes següents:

U. L'article 2 queda redactat de la manera següent:

«Article 2. *Àmbit subjectiu d'aplicació.*

1. Aquesta Llei s'aplica al sector públic, que comprèn:

- a) L'Administració General de l'Estat.
- b) Les administracions de les comunitats autònomes.
- c) Les entitats que integren l'Administració local.
- d) El sector públic institucional.

2. El sector públic institucional està integrat per:

a) Qualsevol organismes públics i entitats de dret públic vinculats o dependents de les administracions públiques.

b) Les entitats de dret privat vinculades o dependents de les administracions públiques, que queden subjectes al que disposen les normes d'aquesta Llei que específicament es refereixin a aquelles, i en tot cas, quan exerceixin potestats administratives.

c) Les universitats públiques, que es regeixen per la seva normativa específica i, supletòriament, per les previsions d'aquesta Llei.

3. Tenen la consideració d'administracions públiques l'Administració General de l'Estat, les administracions de les comunitats autònomes, les entitats que integren l'Administració local, així com els organismes públics i les entitats de dret públic que preveu la lletra a) de l'apartat 2.»

Dos. Es modifica l'article 3.2, que queda redactat de la manera següent:

«Aquesta Llei s'aplica als documents elaborats o custodiats per les administracions i els organismes del sector públic.»

Tres. Es modifica l'article 7.1 en els termes següents:

«Es pot aplicar una tarifa pel subministrament de documents per a la seva reutilització en les condicions que preveu la normativa estatal vigent o, si s'escau, la normativa que sigui aplicable en l'àmbit autonòmic o local, i aquesta s'ha de limitar als costos marginals en què s'incurri per a la seva reproducció, posada a disposició i difusió.

En cas que una administració o organisme del sector públic reutilitzi els documents com a base per a activitats comercials alienes a les funcions pròpies que tingui atribuïdes, s'ha d'aplicar al lliurament de documents per a les activitats esmentades les mateixes taxes o preus públics i condicions que s'apliquin als altres usuaris.»

Quatre. Es modifica l'article 7.6, que queda redactat de la manera següent:

«Les administracions i els organismes del sector públic han de publicar per mitjans electrònics, sempre que sigui possible i apropiat, les tarifes fixades per a la reutilització de documents que estiguin en poder d'organismes del sector públic, així com les condicions aplicables i l'import real d'aquests, inclosa la base de càlcul utilitzada.

En la resta dels casos en què s'apliqui una tarifa, l'organisme del sector públic de què es tracti ha d'indicar per endavant quins factors s'han de tenir en compte per calcular-la. Quan se sol·liciti, l'organisme esmentat també ha d'indicar com s'ha calculat aquesta tarifa en relació amb la sol·licitud de reutilització concreta.»

Disposició final catorzena. *Modificació del text refós de la Llei general de drets de les persones amb discapacitat i de la seva inclusió social, aprovat mitjançant el Reial decret legislatiu 1/2013, de 29 de novembre.*

S'afegeix un apartat 4 a l'article 43 del text refós de la Llei general de drets de les persones amb discapacitat i de la seva inclusió social, aprovat pel Reial decret legislatiu 1/2013, de 29 de novembre:

«4. Tenen la consideració de centres especials d'ocupació d'iniciativa social aquells que compleixin els requisits que estableixen els apartats 1r i 2n d'aquest article i siguin promoguts i participats en més d'un 50 per cent, directament o indirectament, per una o diverses entitats, ja siguin públiques o privades, que no tinguin ànim de lucre o que tinguin reconegut el seu caràcter social en els seus estatuts, ja siguin associacions, fundacions, corporacions de dret públic, cooperatives d'iniciativa social o altres entitats de l'economia social, així com aquells la titularitat dels quals correspongui a societats mercantils en què la majoria del capital social sigui propietat d'alguna de les entitats assenyalades anteriorment, ja sigui de manera directa o indirecta a través del concepte de societat dominant que regula l'article 42 del Codi de comerç, i sempre que en tots els casos en els seus estatuts o en acord social s'obliguin a la reinversió íntegra dels seus beneficis per crear oportunitats d'ocupació per a persones amb discapacitat i la millora contínua de la seva competitivitat i de la seva activitat d'economia social, tenint en tot cas la facultat d'optar per reinvertir-los en el mateix centre especial d'ocupació o en altres centres especials d'ocupació d'iniciativa social.»

Disposició final quinzena. *Modificació de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic.*

Es modifica la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic, que queda redactada de la manera següent:

U. El segon paràgraf de l'apartat 1 de l'article 82, que queda redactat en els termes següents:

«La integració i gestió de l'Inventari esmentat i la seva publicació depenen de la Intervenció General de l'Administració de l'Estat.»

Dos. L'últim paràgraf de l'apartat 2 de l'article 84, que queda redactat en els termes següents:

«El que disposa aquest apartat no és aplicable a la participació de l'Estat en organismes internacionals o entitats d'àmbit supranacional, ni a la participació en els organismes de normalització i acreditació nacionals o en societats creades a l'empara de la Llei 27/1984, de 26 de juliol, sobre reconversió i reindustrialització.»

Disposició final setzena. *Entrada en vigor.*

Aquesta Llei entra en vigor quatre mesos després de la seva publicació en el «Butlletí Oficial de l'Estat».

No obstant això, la lletra a) de l'apartat 4 de l'article 159 i la lletra d) de l'apartat 2 de l'article 32 entren en vigor deu mesos després de la publicació de la Llei; i els articles 328 a 334, així com la disposició final desena, entren en vigor l'endemà de la publicació esmentada.

El tercer paràgraf de l'apartat 1 de l'article 150 entra en vigor en el moment en què ho faci la disposició reglamentària a què es refereix aquell.

Per tant,
Mano a tots els espanyols, particulars i autoritats, que compleixin aquesta Llei i que la facin complir.

Madrid, 8 de novembre de 2017.

FELIPE R.

El president del Govern,
MARIANO RAJOY BREY

ANNEX I

Treballs que preveu l'article 13

En cas d'interpretacions diferents entre CPV i NACE, s'aplica la nomenclatura CPV.

NACE rev. 2 (1)					Codi CPV
Secció F			Construcció		
Divisió	Grup	Classe	Descripció	Observacions	
45			Construcció.	Aquesta divisió comprèn: – les construccions noves, obres de restauració i reparacions corrents.	45000000
	45,1		Preparació d'obres.		45100000
		45,11	Demolició d'immobles; moviments de terres.	Aquesta classe comprèn: – la demolició i l'enderroc d'edificis i altres estructures, – la neteja de runa, – els treballs de moviment de terres: excavació, rebliment i anivellament d'emplaçaments d'obres, excavació de rases, aclarida de roques, voladures, etc., – la preparació d'explotacions mineres: – obres subterrànies, aclarida de recobriment i altres activitats de preparació de mines. Aquesta classe també comprèn: – el drenatge d'emplaçaments d'obres, – el drenatge de terrenys agrícoles i forestals.	45110000
		45,12	Perforacions i sondejos.	Aquesta classe comprèn: – les perforacions, sondejos i mostrejos amb finalitats de construcció, geofísiques, geològiques o d'altres. Aquesta classe no comprèn: – la perforació de pous de producció de petroli i gas natural (vegeu 11.20), – la perforació de pous hidràulics (vegeu 45.25), – l'excavació de pous de mines (vegeu 45.25), – la prospecció de jaciments de petroli i gas natural i els estudis geofísics, geològics o sísmics (vegeu 74.20).	45120000

NACE rev. 2 (1)					Codi CPV
Secció F			Construcció		
Divisió	Grup	Classe	Descripció	Observacions	
	45,2		Construcció general d'immobles i obres d'enginyeria civil.		45200000
		45,21	Construcció general d'edificis i obres singulars d'enginyeria civil (ponts, túnels, etc.).	<p>Aquesta classe comprèn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - la construcció de tot tipus d'edificis, la construcció d'obres d'enginyeria civil: - ponts (inclosos els de carreteres elevades), viaductes, túnels i passos subterranis, - xarxes d'energia, comunicació i conducció de llarga distància, - instal·lacions urbanes de canonades, xarxes d'energia i de comunicacions, - obres urbanes annexes, - el muntatge <i>in situ</i> de construccions prefabricades. <p>Aquesta classe no comprèn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - els serveis relacionats amb l'extracció de gas i de petroli (vegeu 11.20), - el muntatge de construccions prefabricades completes a partir de peces de producció pròpia que no siguin de formigó (vegeu les divisions 20, 26 i 28), - la construcció d'equipaments d'estadis, piscines, gimnasos, pistes de tennis, camps de golf i altres instal·lacions esportives, exclosos els seus edificis (vegeu 45.23), - les instal·lacions d'edificis i obres (vegeu 45.3), - l'acabament d'edificis i obres (vegeu 45.4), - les activitats d'arquitectura i enginyeria (vegeu 74.20), - la direcció d'obres de construcció (vegeu 74.20). 	<p>45210000</p> <p>Excepte:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 45213316 - 45220000 - 45231000 - 45232000
		45,22	Construcció de cobertes i estructures de tancament.	<p>Aquesta classe comprèn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - la construcció de teulades, - la coberta de teulades, - la impermeabilització d'edificis i balcons. 	45261000
		45,23	Construcció d'autopistes, carreteres, camps d'aterratge, vies fèrries i centres esportius.	<p>Aquesta classe comprèn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - la construcció d'autopistes, carrers, carreteres i altres vies de circulació de vehicles i vianants, - la construcció de vies fèrries, - la construcció de pistes d'aterratge, - la construcció d'equipaments d'estadis, piscines, gimnasos, pistes de tennis, camps de golf i altres instal·lacions esportives, exclosos els seus edificis, - la pintura de senyals en carreteres i aparcaments. <p>Aquesta classe no comprèn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - el moviment de terres previ (vegeu 45.11). 	<p>45212212 i DA03 45230000</p> <p>Excepte:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 45231000 - 45232000 - 45234115
		45,24	Obres hidràuliques.	<p>Aquesta classe comprèn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - la construcció de: - vies navegables, instal·lacions portuàries i fluvials, ports esportius, rescloses, etc., - preses i dics, - dragatges, - obres subterrànies. 	45240000

NACE rev. 2 (1)					Codi CPV
Secció F			Construcció		
Divisió	Grup	Classe	Descripció	Observacions	
		45,25	Altres treballs de construcció especialitzats.	<p>Aquesta classe comprèn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - les activitats de construcció que s'especialitzin en un aspecte comú a diferents tipus d'estructura i que requereixin aptituds o materials específics, - obres de fonamentació, inclòs el pilonatge, - construcció i perforació de pous hidràulics, excavació de pous de mines, - muntatge de peces d'acer que no siguin de producció pròpia, - corbament de l'acer, - col·locació de maons i pedra, - muntatge i desmantellament de bastides i plataformes de treball, inclòs el lloguer, - muntatge de xemeneies i forns industrials. <p>Aquesta classe no comprèn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - el lloguer de bastides sense muntatge ni desmantellament (vegeu 71.32). 	45250000 45262000
	45,3		Instal·lació d'edificis i obres.		45300000
		45,31	Instal·lació elèctrica.	<p>Aquesta classe comprèn:</p> <p>la instal·lació en edificis i altres obres de construcció de:</p> <ul style="list-style-type: none"> - cables i material elèctric, - sistemes de telecomunicació, - instal·lacions de calefacció elèctrica, - antenes d'habitatges, - alarmes contra incendis, - sistemes d'alarma de protecció contra robatoris, - ascensors i escales mecàniques, - parallamps, etc. 	45213316 45310000 Excepte: - 45316000
		45,32	Treballs d'aïllament.	<p>Aquesta classe comprèn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - la instal·lació en edificis i altres obres de construcció d'aïllament tèrmic, acústic o antivibratori. <p>Aquesta classe no comprèn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - la impermeabilització d'edificis i balcons (vegeu 45.22). 	45320000
		45,33	Lampisteria.	<p>Aquesta classe comprèn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - la instal·lació en edificis i altres obres de construcció de: - lampisteria i sanitaris, - aparells de gas, - aparells i conduccions de calefacció, ventilació, refrigeració o aire condicionat, - la instal·lació d'extintors automàtics d'incendis. <p>Aquesta classe no comprèn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - la instal·lació i reparació d'instal·lacions de calefacció elèctrica (vegeu 45.31). 	45330000
		45,34	Altres instal·lacions d'edificis i obres.	<p>Aquesta classe comprèn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - la instal·lació de sistemes d'il·luminació i senyalització de carreteres, ports i aeroports, - la instal·lació en edificis i altres obres de construcció d'aparells i dispositius no classificats en una altra banda. 	45234115 45316000 45340000

NACE rev. 2 (1)					Codi CPV
Secció F			Construcció		
Divisió	Grup	Classe	Descripció	Observacions	
	45,4		Acabament d'edificis i obres.		45400000
		45,41	Arrebossada.	Aquesta classe comprèn: – l'aplicació, en edificis i altres obres de construcció, de guix i estuc interior i exterior, inclosos els materials de llista corresponents.	45410000
		45,42	Instal·lacions de fusteria.	Aquesta classe comprèn: – la instal·lació de portes, finestres i marcs, cuines equipades, escales, mobiliari de treball i similars de fusta o altres materials, que no siguin de producció pròpia, – acabats interiors, com sostres, revestiments de fusta per a parets, envans mòbils, etc. Aquesta classe no comprèn: – els revestiments de parquet i altres fustes per a terres (vegeu 45.43).	45420000
		45,43	Revestiment de terres i parets.	Aquesta classe comprèn: – la col·locació en edificis i altres obres de construcció de: – revestiments de ceràmica, formigó o pedra tallada per a parets i terres, – revestiments de parquet i altres fustes per a terres i revestiments de moqueta i linòleum per a terres, inclosos el cautxú o els materials plàstics, – revestiments de terratzo, marbre, granit o pissarra per a parets i terres, – papers pintats.	45430000
		45,44	Pintura i envidrament.	Aquesta classe comprèn: – la pintura interior i exterior d'edificis, – la pintura d'obres d'enginyeria civil, – la instal·lació de vidres, miralls, etc. Aquesta classe no comprèn: – la instal·lació de finestres (vegeu 45.42).	45440000
		45,45	Altres acabaments d'edificis i obres.	Aquesta classe comprèn: – la instal·lació de piscines particulars, – la neteja al vapor, amb raig de sorra o similars, de l'exterior dels edificis, – altres obres d'acabament d'edificis no esmentades en cap altra banda. Aquesta classe no comprèn: – la neteja interior d'edificis i obres (vegeu 74.70).	45212212 i DA04 45450000

NACE rev. 2 (1)					Codi CPV
Secció F			Construcció		
Divisió	Grup	Classe	Descripció	Observacions	
	45,5		Lloguer d'equip de construcció o demolició dotat d'operari.		45500000
		45,50	Lloguer d'equip de construcció o demolició dotat d'operari.	Aquesta classe no comprèn: – el lloguer d'equip i maquinària de construcció o demolició desproveït d'operari (vegeu 71.32).	45500000

(1) Reglament (CEE) núm. 1893/2006, del Parlament Europeu i del Consell, de 20 de desembre de 2006, que estableix la classificació europea d'activitats econòmiques.

ANNEX II

Llista de productes que preveu l'article 21.1.a) respecte dels contractes de subministraments adjudicats pels òrgans de contractació del sector de la defensa

Capítol 25:	Sal, sofre; terres i pedres; guixos, calçs i ciments.
Capítol 26:	Minerals, escòries i cendres.
Capítol 27:	Combustibles minerals, olis minerals i productes de la seva destil·lació; matèries bituminoses, ceres minerals. Excepte: ex ex 27.10: carburants especials.
Capítol 28:	Productes químics inorgànics; compostos inorgànics o orgànics dels metalls preciosos, dels elements radioactius, dels metalls de les terres estranyes o d'isòtops. Excepte: ex ex 28.09: explosius. ex ex 28.13: explosius. ex ex 28.14: gasos lacrimògens. ex ex 28.28: explosius. ex ex 28.32: explosius. ex ex 28.39: explosius. ex ex 28.50: productes toxicològics. ex ex 28.51: productes toxicològics. ex ex 28.54: explosius.
Capítol 29:	Productes químics orgànics. Excepte: ex ex 29.03: explosius. ex ex 29.04: explosius. ex ex 29.07: explosius. ex ex 29.08: explosius. ex ex 29.11: explosius. ex ex 29.12: explosius. ex ex 29.13: productes toxicològics. ex ex 29.14: productes toxicològics. ex ex 29.15: productes toxicològics. ex ex 29.21: productes toxicològics. ex ex 29.22: productes toxicològics. ex ex 29.23: productes toxicològics. ex ex 29.26: explosius. ex ex 29.27: productes toxicològics. ex ex 29.29: explosius.
Capítol 30:	Productes farmacèutics.

Capítol 31:	Adobs.
Capítol 32:	Extractes adobadors o tintoris; tanins i derivats; pigments i altres matèries colorants; pintures i vernissos; massilles; tintes.
Capítol 33:	Olis essencials i resinoides; preparacions de perfumeria, de tocador o de cosmètica.
Capítol 34:	Sabons, operadors de superfície orgànics, preparacions per rentar, preparacions lubricants, ceres artificials, ceres preparades, productes de neteja, espelmes i articles similars, pastes per modelar, ceres per a odontologia i preparacions per a odontologia a base de guix.
Capítol 35:	Matèries albuminoides; coles; enzims.
Capítol 37:	Productes fotogràfics o cinematogràfics.
Capítol 38:	Productes diversos de les indústries químiques. Excepte: ex ex 38.19: productes toxicològics.
Capítol 39:	Matèries plàstiques, èters i èsters de la cel·lulosa, resines artificials i manufactures d'aquestes matèries. Excepte: ex ex 39.03: explosius.
Capítol 40:	Cautxú natural o sintètic, cautxú factici i manufactures de cautxú. Excepte: ex ex 40.11: pneumàtics per a automòbils.
Capítol 41:	Pells (excepte la pelleteria) i cuirs.
Capítol 42:	Manufactures de cuir, articles d'albarberia o de talabarder; articles de viatge, bosses de mà i continents similars; manufactures de tripa.
Capítol 43:	Pelleteria i confeccions de pelleteria; pelleteria artificial o factícia.
Capítol 44:	Fusta, carbó vegetal i manufactures de fusta.
Capítol 45:	Suro i les seves manufactures.
Capítol 46:	Manufactures d'esperteria o de cistelleria.
Capítol 47:	Matèries destinades a la fabricació de paper.
Capítol 48:	Paper i cartró; manufactures de pasta de cel·lulosa, de paper o de cartró.
Capítol 49:	Articles de llibreria i productes de les arts gràfiques.
Capítol 65:	Barrets i altres ornaments per al cap, i les seves parts.
Capítol 66:	Paraigües, para-sols, bastons, fuets, xurriaques i les seves parts.
Capítol 67:	Plomes i plomissol preparats i articles de plomes o plomissol; flors artificials; manufactures de cabells.
Capítol 68:	Manufactures de pedra, guix endurable, ciment, amiant (asbest), mica o matèries anàlogues.
Capítol 69:	Productes ceràmics.
Capítol 70:	Vidre i les seves manufactures.
Capítol 71:	Perles fines, pedres precioses o semiprecioses, metalls preciosos, xapatge de metall preciós (plaqué) i manufactures d'aquestes matèries; bijuteria.
Capítol 73:	Fosa, ferro i acer.
Capítol 74:	Coure.
Capítol 75:	Níquel.
Capítol 76:	Alumini.
Capítol 77:	Magnesi, beril·li.
Capítol 78:	Plom.
Capítol 79:	Zinc.
Capítol 80:	Estany.
Capítol 81:	Altres metalls comuns.

Capítol 82:	Eines, articles de ganiveteria i coberts de taula, de metall comú. Excepte: ex ex 82.05: eines. ex ex 82.07: peces d'eines.
Capítol 83:	Manufactures diverses de metall comú.
Capítol 84:	Calderes, màquines, aparells i artefactes mecànics. Excepte: ex ex 84.06: motors. ex ex 84.08: els altres propulsors. ex ex 84.45: màquines. ex ex 84.53: màquines automàtiques de tractament de la informació. ex ex 84.55: peces del núm. 84.53. ex ex 84.59: reactors nuclears.
Capítol 85:	Màquines i aparells elèctrics i objectes que serveixin per a usos electrotècnics. Excepte: ex ex 85.13: telecomunicacions. ex ex 85.15: aparells de transmissió.
Capítol 86:	Vehicles i material per a vies fèrries, aparells de senyalització no elèctrics per a vies de comunicació. Excepte: ex ex 86.02: locomotores blindades. ex ex 86.03: les altres locomotores blindades. ex ex 86.05: vagons blindats. ex ex 86.06: vagons taller. ex ex 86.07: vagons.
Capítol 87:	Vehicles automòbils, tractors, velocípedes i altres vehicles terrestres. Excepte: ex ex 87.08: tancs i altres vehicles automòbils blindats. ex ex 87.01: tractors. ex ex 87.02: vehicles militars. ex ex 87.03: vehicles per a reparacions. ex ex 87.09: motocicletes. ex ex 87.14: remolcs.
Capítol 89:	Navegació marítima i fluvial. Excepte: ex ex 89.01A: vaixells de guerra.
Capítol 90:	Instrumentes i aparells d'òptica, fotografia o cinematografia, de mesura, control o de precisió; instruments i aparells medicoquirúrgics. Excepte: ex ex 90.05: binoculars. ex ex 90.13: instruments diversos, làser. ex ex 90.14: telèmetres. ex ex 90.28: instruments de mesurament elèctrics o electrònics. ex ex 90.11: microscopis. ex ex 90.17: instruments mèdics. ex ex 90.18: aparells per a mecanoteràpia. ex ex 90.19: aparells per a ortopèdia. ex ex 90.20: aparells de raigs X.
Capítol 91:	Fabricació de rellotges.
Capítol 92:	Instrumentes musicals, aparells de gravació o reproducció de so, aparells de gravació o reproducció d'imatges i so a la televisió, i les parts i accessoris d'aquests aparells.

Capítol 94:	Mobles; mobiliari medicoquirúrgic; articles de llit i similars. Excepte: ex ex 94.01A: seients per a aeronaus.
Capítol 95:	Matèries per tallar o modelar, treballades (incloses les manufactures).
Capítol 96:	Manufactures de raspalleria, brotxes i pinzells, escombres, borles, tamisos, sedassos i garbells.
Capítol 98:	Mercaderies i productes diversos.

ANNEX III

Informació que ha de figurar en els anuncis

A) Informació que ha de figurar en els anuncis de publicació d'un anunci d'informació prèvia en un perfil de contractant, d'informació prèvia, de licitació, de formalització i de modificació de contractes d'obres, subministraments i serveis.

Secció 1. Informació que ha de figurar en els anuncis de la publicació d'un anunci d'informació prèvia en un perfil de contractant:

1. Nom, número d'identificació, adreça, inclòs el codi NUTS, número de telèfon i de fax, i adreça electrònica i d'Internet del poder adjudicador i, en cas de ser diferent, del servei del qual es pugui obtenir informació complementària.
2. Tipus de poder adjudicador i principal activitat exercida.
3. Quan sigui procedent, indicació que el poder adjudicador és una central de compres o que s'utilitzarà, o es pot utilitzar, alguna altra forma de contractació conjunta.
4. Codis CPV.
5. Adreça d'Internet del «perfil de contractant» (URL).
6. Data d'enviament de l'anunci relatiu a la publicació d'un anunci d'informació prèvia en el perfil de contractant.

Secció 2. Informació que ha de figurar en els anuncis d'informació prèvia quan no sigui procedent aplicar la secció 3 següent:

1. Nom, número d'identificació, adreça, inclòs el codi NUTS, número de telèfon i de fax, i adreça electrònica i d'Internet del poder adjudicador i, en cas de ser diferent, del servei del qual es pugui obtenir informació complementària.
2. Adreça electrònica o d'Internet en la qual han d'estar disponibles els plecs de la contractació per a un accés lliure, directe, complet i gratuït.
Quan no es disposi d'un accés lliure, directe, complet i gratuït pels motius que preveu l'article 138, una indicació sobre el mode d'accés als plecs de la contractació.
3. Tipus de poder adjudicador i principal activitat exercida.
4. Quan sigui procedent, indicació que el poder adjudicador és una central de compres o que s'utilitzarà, o es pot utilitzar, alguna altra forma de contractació conjunta.
5. Codis CPV; quan la concessió estigui dividida en lots, aquesta informació s'ha de facilitar per a cada lot.
6. Codi NUTS de l'emplaçament principal de les obres, en el cas dels contractes d'obres, o codi NUTS del lloc principal de lliurament o d'execució en els contractes de subministrament i de serveis. Quan la concessió estigui dividida en lots, aquesta informació s'ha de facilitar per a cada lot.
7. Descripció breu de la contractació: naturalesa i abast de les obres, naturalesa i quantitat o valor dels subministraments, naturalesa i abast dels serveis.
8. Quan aquest anunci no s'utilitzi com a mitjà de convocatòria de licitació, les dates estimades per publicar un o diversos anuncis de licitació respecte al contracte o els contractes als quals es refereixi aquest anunci d'informació prèvia.
9. Data d'enviament de l'anunci.

10. Si escau, altres informacions.
11. Indicació de si l'ACP és aplicable al contracte.

Secció 3. Informació que ha de figurar en els anuncis d'informació prèvia de serveis especials de l'annex IV:

1. Nom, número d'identificació (quan ho prevegi la legislació nacional), adreça, inclòs el codi NUTS, adreça electrònica i d'Internet del poder adjudicador.

2. Descripció breu del contracte de què es tracti, inclosos el valor estimat total del contracte i els números de referència a la nomenclatura CPV.

3. En la mesura que ja es coneguin:

- a) Codi NUTS de l'emplaçament principal de les obres, en el cas de les obres, o codi NUTS del lloc principal de lliurament o d'execució en el cas dels subministraments i els serveis;

- b) Calendari de lliurament dels béns, la realització de les obres o la prestació dels serveis i durada del contracte;

- c) Condicions per a la participació, i, en concret:

Quan sigui procedent, indicació de si el contracte públic està restringit a tallers protegits o si es preveu que s'executi únicament en el marc de programes d'ocupació protegida,

Quan sigui procedent, indicar si, d'acord amb disposicions legals, reglamentàries o administratives, es reserva la prestació del servei a una professió determinada;

- d) Descripció breu de les característiques principals del procediment d'adjudicació que s'ha d'aplicar.

Secció 4. Informació que ha de figurar en els anuncis de licitació quan no sigui procedent aplicar la secció 5 següent:

1. Nom, número d'identificació, adreça, inclòs el codi NUTS, número de telèfon i de fax, i adreça electrònica i d'Internet del poder adjudicador i, en cas de ser diferent, del servei del qual es pugui obtenir informació complementària.

2. Adreça electrònica o d'Internet en la qual han d'estar disponibles els plecs de la contractació per a un accés lliure, directe, complet i gratuït.

Quan no es disposi d'un accés lliure, directe, complet i gratuït pels motius que preveu l'article 138, una indicació sobre el mode d'accés als plecs de la contractació.

3. Tipus de poder adjudicador i principal activitat exercida.

4. Quan sigui procedent, indicació que el poder adjudicador és una central de compres o que s'utilitzarà alguna altra forma de contractació conjunta.

5. Codis CPV; quan la concessió estigui dividida en lots, aquesta informació s'ha de facilitar per a cada lot.

6. Codi NUTS de l'emplaçament principal de les obres, en el cas dels contractes d'obres, o codi NUTS del lloc principal de lliurament o d'execució en els contractes de subministrament i de serveis. Quan la concessió estigui dividida en lots, aquesta informació s'ha de facilitar per a cada lot.

7. Descripció de la licitació: naturalesa i abast de les obres, naturalesa i quantitat o valor dels subministraments, naturalesa i abast dels serveis. Si el contracte està dividit en lots, aquesta informació s'ha de facilitar per a cada lot. Si escau, descripció de possibles variants.

8. Ordre de magnitud total estimat del contracte o els contractes: quan els contractes estiguin dividits en lots, aquesta informació s'ha de facilitar per a cada lot.

9. Admissió o prohibició de variants.

10. Calendari per al lliurament dels subministraments o les obres o per a la prestació dels serveis i, en la mesura del possible, durada del contracte.

- a) Quan s'utilitzi un acord marc, indicació de la durada prevista, amb justificació, si s'escau, de tota durada superior a quatre anys; en la mesura del possible, indicació del valor o de l'ordre de magnitud i de la freqüència dels contractes que s'han d'adjudicar, el número i, quan sigui procedent, nombre màxim proposat d'operadors econòmics que hi han de participar.

b) En el cas d'un sistema dinàmic d'adquisició, indicació de la durada prevista del sistema; en la mesura del possible, indicació del valor o de l'ordre de magnitud i de la freqüència dels contractes que s'han d'adjudicar.

11. Condicions de participació, incloent-hi:

a) Quan sigui procedent, indicació de si el contracte públic està restringit a tallers protegits o si es preveu que s'executi únicament en el marc de programes d'ocupació protegida;

b) Quan sigui procedent, indicació de si les disposicions legals, reglamentàries i administratives reserven la prestació del servei a una professió determinada; referència a la disposició legal, reglamentària o administrativa corresponent;

c) Enumeració i descripció breu dels criteris relatius a la situació personal dels operadors econòmics que poden donar lloc a la seva exclusió, així com dels criteris de selecció; nivells mínims acceptables; indicació de la informació exigida (declaracions dels interessats, documentació).

12. Tipus de procediment d'adjudicació; quan sigui procedent, motius per utilitzar un procediment accelerat (en els procediments oberts, restringits o de licitació amb negociació).

13. Si escau, indicació de si:

a) S'aplica un acord marc;

b) S'aplica un sistema dinàmic d'adquisició;

c) S'utilitza una subhasta electrònica (en els procediments oberts, restringits o de licitació amb negociació).

14. Quan el contracte s'hagi de subdividir en lots, indicació de la possibilitat de presentar ofertes per a un dels lots, per a diversos lots, o per a tots els lots; indicació de si el nombre de lots que es pot adjudicar a cada licitador ha d'estar limitat. Quan el contracte no estigui subdividit en lots, indicació de les raons per a això, llevat que aquesta informació es faciliti en l'informe específic.

15. En el cas dels procediments restringits, de licitació amb negociació, de diàleg competitiu o d'associació per a la innovació, quan es faci ús de la facultat de reduir el nombre de candidats als quals s'ha de convidar a presentar ofertes, a negociar o a participar en el diàleg: nombre mínim i, si s'escau, màxim proposat de candidats, i criteris objectius que s'han d'utilitzar per escollir als candidats en qüestió.

16. Per al procediment de licitació amb negociació, el diàleg competitiu o l'associació per a la innovació, s'ha d'indicar, si escau, que es recorrerà a un procediment que s'ha de desenvolupar en fases successives amb la finalitat de reduir progressivament el nombre d'ofertes que calgui negociar o de solucions que calgui examinar.

17. Si escau, condicions particulars a les quals està sotmesa l'execució del contracte.

18. Criteris que s'han d'utilitzar per adjudicar el contracte o els contractes. Excepte en el supòsit en què la millor oferta es determini exclusivament sobre la base del preu, cal indicar els criteris que la determinin, de conformitat amb l'article 145, així com la seva ponderació, quan aquests criteris no figurin en el plec de condicions o, en cas de diàleg competitiu, en el document descriptiu.

19. Termini per rebre ofertes (procediments oberts) o sol·licituds de participació (procediments restringits, procediments de licitació amb negociació, sistemes dinàmics d'adquisició, diàlegs competitius i associacions per a la innovació).

20. Adreça a la qual s'han de transmetre les ofertes o sol·licituds de participació.

21. Quan es tracti de procediments oberts:

a) Termini durant el qual el licitador està obligat a mantenir la seva oferta;

b) Data, hora i lloc de l'obertura de les pliques;

c) Persones autoritzades a assistir a l'obertura.

22. Llengua o llengües en què s'han de redactar les ofertes o les sol·licituds de participació.

23. Si escau, indicació de si:

- a) S'accepta la presentació electrònica d'ofertes o de sol·licituds de participació;
- b) S'utilitzen les comandes electròniques;
- c) S'accepta la facturació electrònica;
- d) S'utilitza el pagament electrònic.

24. Informació sobre si el contracte està relacionat amb un projecte o programa finançat amb fons de la Unió.

25. Nom i adreça de l'òrgan competent en els procediments de recurs i, si s'escau, de mediació. Indicació dels terminis per presentar recursos o, en cas necessari, nom, adreça, números de telèfon i de fax i adreça electrònica del servei del qual es pugui obtenir aquesta informació.

26. Dates i referències de publicacions anteriors en el «Diari Oficial de la Unió Europea» rellevants per al contracte o els contractes que es donin a conèixer en l'anunci.

27. En el cas dels contractes periòdics, calendari estimat per a la publicació d'anuncis ulteriors.

28. Data d'enviament de l'anunci.

29. Indicació de si l'ACP és aplicable al contracte.

30. Si escau, altres informacions.

Secció 5. Informació que ha de figurar en els anuncis de licitació relatius a contractes de serveis especials de l'annex IV:

1. Nom, número d'identificació, adreça, inclòs el codi NUTS, adreça electrònica i d'Internet del poder adjudicador.

2. Codi NUTS de l'emplaçament principal de les obres, en el cas dels contractes d'obres, o codi NUTS del lloc principal de lliurament o d'execució, en els contractes de subministrament i de serveis.

3. Descripció breu del contracte de què es tracti, inclosos els números de referència a la nomenclatura CPV.

4. Condicions per a la participació i, en concret:

– Quan sigui procedent, indicació de si el contracte públic està restringit a tallers protegits o si es preveu que s'executi únicament en el marc de programes d'ocupació protegida,

– Quan sigui procedent, indicar si, d'acord amb disposicions legals, reglamentàries o administratives, es reserva la prestació del servei a una professió determinada.

5. Termini/s per posar-se en contacte amb el poder adjudicador, amb vista a la participació.

6. Descripció breu de les característiques principals del procediment d'adjudicació que s'ha d'aplicar.

Secció 6. Informació que ha de figurar en els anuncis de formalització de contractes quan no sigui procedent aplicar la secció 7 següent:

1. Nom, número d'identificació, adreça, inclòs el codi NUTS, número de telèfon i de fax, i adreça electrònica i d'Internet del poder adjudicador i, en cas de ser diferent, del servei del qual es pugui obtenir informació complementària.

2. Tipus de poder adjudicador i principal activitat exercida.

3. Quan sigui procedent, indicació de si el poder adjudicador és una central de compres o de si s'ha d'utilitzar alguna altra forma de contractació conjunta.

4. Codis CPV.

5. Codi NUTS de l'emplaçament principal de les obres, en el cas dels contractes d'obres, o codi NUTS del lloc principal de lliurament o d'execució, en els contractes de subministrament i de serveis.

6. Descripció de la licitació: naturalesa i abast de les obres, naturalesa i quantitat o valor dels subministraments, naturalesa i abast dels serveis. Si el contracte està dividit en lots, aquesta informació s'ha de facilitar per a cada lot. Si escau, descripció de possibles variants.

7. Tipus de procediment d'adjudicació; en cas que s'hagi utilitzat un procediment negociat sense publicació prèvia, s'ha de justificar aquesta elecció.

8. Si escau, indicació de si:

- a) S'ha aplicat un acord marc;
- b) S'ha aplicat un sistema dinàmic d'adquisició.

9. Criteris previstos en l'article 145 que es van utilitzar per a l'adjudicació del contracte o contractes. Quan sigui procedent, indicació de si es va utilitzar una subhasta electrònica (en els procediments oberts, restringits o de licitació amb negociació).

10. Data de l'adjudicació del contracte o contractes o de l'acord o acords marc després de la decisió de concessió o subscripció.

11. Nombre d'ofertes rebudes respecte a cada adjudicació i, en concret:

- a) Nombre d'ofertes rebudes d'operadors econòmics que siguin petites i mitjanes empreses;
- b) Nombre d'ofertes rebudes d'un altre Estat membre o d'un país tercer;
- c) Nombre d'ofertes rebudes per via electrònica.

12. Per a cada adjudicació, nom, NIF, adreça, inclòs el codi NUTS, número de telèfon i de fax, adreça electrònica i d'Internet del licitador o licitadors seleccionats, amb especificació de:

- a) Si el licitador adjudicatari és una petita i mitjana empresa;
- b) Si el contracte s'ha adjudicat a una agrupació d'empreses.

13. Valor de l'oferta o ofertes seleccionades o valors de les ofertes de cost més alt i més baix tingudes en compte per a l'adjudicació o les adjudicacions de contractes.

14. Quan sigui procedent, per a cada adjudicació, valor i proporció dels contractes que es prevegi subcontractar a tercers.

15. Informació sobre si el contracte està relacionat amb un projecte o programa finançat amb fons de la Unió.

16. Nom i adreça de l'òrgan responsable dels procediments de recurs i, si s'escau, de mediació. Indicació del termini per presentar recursos o, en cas necessari, nom, adreça, números de telèfon i de fax i adreça electrònica del servei del qual es pugui obtenir aquesta informació.

17. Dates i referències de publicacions anteriors en el «Diari Oficial de la Unió Europea» rellevants per al contracte o els contractes que es donin a conèixer en l'anunci.

18. Data d'enviament de l'anunci.

19. Si escau, altres informacions.

Secció 7. Informació que ha de figurar en l'anunci de formalització dels contractes de serveis socials i altres serveis específics:

1. Nom, número d'identificació (quan ho prevegi la legislació nacional), adreça, inclòs el codi NUTS, adreça electrònica i d'Internet del poder adjudicador.

2. Descripció breu del contracte de què es tracti, inclosos el número o números de referència de la nomenclatura CPV.

3. Codi NUTS de l'emplaçament principal de les obres, en el cas dels contractes d'obres, o codi NUTS del lloc principal de lliurament o execució, en els contractes de subministrament i de serveis.

4. Nombre d'ofertes rebudes.
5. Preu o gamma de preus (mínim/màxim) pagats.
6. Per a cada adjudicació, nom i adreça, inclòs el codi NUTS, NIF, adreça electrònica i d'Internet de l'operador o operadors econòmics adjudicatari.
7. Si escau, altres informacions.

Secció 8. Informació que ha de figurar en els anuncis de concursos de projectes:

1. Nom, número d'identificació, adreça, inclòs el codi NUTS, número de telèfon i de fax, i adreça electrònica i d'Internet del poder adjudicador i, en cas de ser diferent, del servei del qual es pugui obtenir informació complementària.
2. Adreça electrònica o d'Internet en la qual han d'estar disponibles els plecs de la contractació per a un accés lliure, directe, complet i gratuït.
Quan no es disposi d'un accés lliure, directe, complet i gratuït pels motius que preveu l'article 138, una indicació sobre el mode d'accés als plecs de la contractació.
3. Tipus de poder adjudicador i principal activitat exercida.
4. Quan sigui procedent, indicació de si el poder adjudicador és una central de compres o de si s'ha d'utilitzar alguna altra forma de contractació conjunta.
5. Codis CPV; quan la concessió estigui dividida en lots, aquesta informació s'ha de facilitar per a cada lot.
6. Descripció de les característiques principals del projecte.
7. Si escau, nombre i import dels premis.
8. Tipus de concurs (obert o restringit).
9. Quan es tracti de concursos oberts, termini per presentar projectes.
10. Quan es tracti de concursos restringits:
 - a) Nombre de participants considerat;
 - b) Noms dels participants ja seleccionats, si s'escau;
 - c) Criteris de selecció dels participants;
 - d) Termini per a les sol·licituds de participació.
11. Si s'escau, indicació de si la participació està restringida a una professió específica.
12. Criteris que s'han d'aplicar per valorar els projectes.
13. Indicació de si la decisió del jurat és vinculant per al poder adjudicador.
14. Si escau, possibles pagaments a tots els participants.
15. Indicació de si els contractes subsegüents al concurs s'han d'adjudicar o no al guanyador o guanyadors del concurs.
16. Data d'enviament de l'anunci.
17. Si escau, altres informacions.

Secció 9. Informació que ha de figurar en els anuncis sobre els resultats d'un concurs de projectes:

1. Nom, número d'identificació, adreça, inclòs el codi NUTS, número de telèfon i de fax, i adreça electrònica i d'Internet del poder adjudicador i, en cas de ser diferent, del servei del qual es pugui obtenir informació complementària.
2. Tipus de poder adjudicador i principal activitat exercida.
3. Quan sigui procedent, indicació de si el poder adjudicador és una central de compres o de si s'ha d'utilitzar alguna altra forma de contractació conjunta.
4. Codis CPV.
5. Descripció de les característiques principals del projecte.
6. Import dels premis.
7. Tipus de concurs (obert o restringit).
8. Criteris que es van aplicar per valorar els projectes.

9. Data de la decisió del jurat.
10. Nombre de participants.
 - a) Nombre de participants que siguin PIME.
 - b) Nombre de participants estrangers.
11. Nom, adreça, inclòs el codi NUTS, NIF, número de telèfon i de fax, i adreça electrònica i d'Internet del guanyador o guanyadors del concurs, i indicació de si es tracta de petites i mitjanes empreses.
12. Informació sobre si el concurs de projectes està relacionat amb un projecte o programa finançat amb fons de la Unió Europea.
13. Dates i referències de publicacions anteriors en el «Diari Oficial de la Unió Europea» rellevants per al projecte o els projectes que es donin a conèixer en l'anunci.
14. Data d'enviament de l'anunci.
15. Si escau, altres informacions.

Secció 10. Informació que ha de figurar en els anuncis de modificació d'un contracte durant la seva vigència:

1. Nom, número d'identificació, adreça, inclòs el codi NUTS, número de telèfon i de fax, i adreça electrònica i d'Internet del poder adjudicador i, en cas de ser diferent, del servei del qual es pugui obtenir informació complementària.
2. Codis CPV.
3. Codi NUTS de l'emplaçament principal de les obres, en el cas dels contractes d'obres, o codi NUTS del lloc principal de lliurament o d'execució en els contractes de subministrament i de serveis.
4. Descripció de la contractació abans i després de la modificació: naturalesa i abast de les obres, naturalesa i quantitat o valor dels subministraments, naturalesa i abast dels serveis.
5. Quan sigui procedent, increment de preu causat per la modificació.
6. Descripció de les circumstàncies que han fet necessària la modificació.
7. Data d'adjudicació del contracte.
8. Quan sigui procedent, nom i adreça, inclòs el codi NUTS, NIF, número de telèfon i fax, adreça electrònica i d'Internet del nou operador o operadors econòmics.
9. Informació sobre si el contracte està relacionat amb un projecte o programa finançat amb fons de la Unió.
10. Nom i adreça de l'organisme de supervisió i de l'òrgan responsable dels procediments de recurs i, si s'escau, de mediació. Indicació del termini per presentar recursos o, en cas necessari, nom, adreça, números de telèfon i de fax i adreça electrònica del servei del qual es pugui obtenir aquesta informació.
11. Dates i referències de publicacions anteriors en el «Diari Oficial de la Unió Europea» rellevants per al contracte o els contractes que es donin a conèixer en l'anunci.
12. Data d'enviament de l'anunci.
13. Si escau, altres informacions.

B) Informació que ha de figurar en els anuncis de licitació, formalització i modificació de contractes de concessió d'obres i concessió de serveis.

Secció 1. Informació que ha de figurar en els anuncis de licitació dels contractes de concessió d'obres i de concessió de serveis:

1. Nom, número d'identificació (quan ho prevegi la legislació nacional), adreça (inclòs el codi NUTS), número de telèfon i de fax, i adreça electrònica i d'Internet del poder adjudicador o de l'entitat adjudicadora i, en cas de ser diferent, del servei del qual es pugui obtenir informació complementària.
2. Tipus de poder adjudicador o entitat adjudicadora i principal activitat exercida.

3. Si les sol·licituds han d'anar acompanyades d'ofertes, l'adreça electrònica i d'Internet on es poden consultar, amb un accés directe, complet, gratuït i sense restriccions, els documents de concessió. Quan no es disposi d'un accés directe, complet, gratuït i sense restriccions en els casos que preveu l'article 138, indicació sobre la manera de consultar la documentació de la contractació.

4. Descripció de la concessió: naturalesa i magnitud de les obres, naturalesa i magnitud dels serveis, ordre de magnitud o valor indicatiu i, si és possible, durada del contracte. Quan la concessió estigui dividida en lots, aquesta informació s'ha de facilitar per a cada lot. Si escau, descripció de possibles variants.

5. Número/s de referència de la nomenclatura del CPV. Quan la concessió estigui dividida en lots, aquesta informació s'ha de facilitar per a cada lot.

6. Codi NUTS de l'emplaçament principal de les obres, en el cas de concessions d'obres, o del lloc principal de prestació, en el cas de concessions de serveis; quan la concessió estigui dividida en lots, aquesta informació s'ha de facilitar per a cada lot.

7. Condicions de participació, incloent-hi:

a) Si escau, indicació de si la concessió està restringida a tallers protegits o si la seva execució està restringida al marc de programes de protecció d'ocupació;

b) Si escau, indicació de si la prestació del servei està reservada, d'acord amb disposicions legals, reglamentàries i administratives, a una professió determinada; referència de la disposició legal, reglamentària o administrativa corresponent;

c) Llista i descripció breu dels criteris de selecció, si escau; nivell o nivells mínims que es poden exigir; indicació de la informació exigida (declaracions dels interessats, documentació).

8. Data límit per presentar les sol·licituds o per rebre les ofertes.

9. Criteris que s'han d'aplicar en adjudicar-se la concessió, quan no apareguin en altres documents relatius a la concessió.

10. Data d'enviament de l'anunci.

11. Nom i adreça de l'òrgan competent per als procediments de recurs i, si escau, de mediació. Indicació precisa del termini per presentar recursos o, en cas necessari, nom, adreça, números de telèfon i de fax i adreça electrònica del servei del qual es pugui obtenir aquesta informació.

12. Si escau, condicions particulars a les quals està sotmesa l'execució de la concessió.

13. Adreça a la qual s'hagi d'enviar les sol·licituds de participació o les ofertes.

14. Si escau, indicació de les condicions i requisits relatius a l'ús de mitjans electrònics de comunicació.

15. Informació de si la concessió té relació amb un projecte o programa finançat per la Unió Europea.

16. Per a les concessions d'obres, indicació de si la concessió està coberta per l'ACP.

Secció 2. Informació que ha de figurar en els anuncis de formalització dels contractes de concessió d'obres i de concessió de serveis quan no sigui procedent aplicar la secció 5 següent:

1. Nom, número d'identificació, adreça (inclòs el codi NUTS) i, si escau, número de telèfon i de fax, i adreça electrònica i d'Internet del poder adjudicador o de l'entitat adjudicadora i, en cas de ser diferent, del servei del qual es pugui obtenir informació complementària.

2. Tipus de poder adjudicador o entitat adjudicadora i principal activitat exercida.

3. Codis CPV.

4. Codi NUTS de l'emplaçament principal de les obres, en el cas de concessions d'obres, o del lloc principal de prestació, en el cas de concessions de serveis.

5. Descripció de la concessió: naturalesa i magnitud de les obres, naturalesa i magnitud dels serveis, durada del contracte. Quan la concessió estigui dividida en lots,

aquesta informació s'ha de facilitar per a cada lot. Si escau, descripció de possibles variants.

6. Descripció del procediment d'adjudicació utilitzat; en cas d'adjudicació sense publicació prèvia, justificació d'aquesta.

7. Criteris que preveu l'article 145 que s'utilitzaran per adjudicar la concessió o concessions.

8. Data de la decisió o decisions d'adjudicació de les concessions.

9. Nombre d'ofertes rebudes per a cada adjudicació, amb especificació de:

a) El nombre d'ofertes rebudes d'operadors econòmics que són petites i mitjanes empreses;

b) El nombre d'ofertes rebudes de l'estranger;

c) El nombre d'ofertes rebudes per via electrònica.

10. Per a cada adjudicació, nom, adreça (inclòs el codi NUTS), NIF i, si escau, número de telèfon i de fax, i adreça electrònica i d'Internet del licitador o licitadors seleccionats, amb especificació de:

a) Si el licitador adjudicatari és una petita i mitjana empresa;

b) Si la concessió s'ha adjudicat a un consorci.

11. Valor i condicions econòmiques principals de la concessió adjudicada, en particular:

a) Honoraris, preus i multes, si n'hi ha;

b) Primes i pagaments, si n'hi ha;

c) Qualsevol altre detall pertinent per al valor de la concessió d'acord amb el que estableix l'apartat 3 de l'article 101.

12. Informació de si la concessió té relació amb un projecte o programa finançat per fons de la Unió.

13. Nom i adreça de l'òrgan responsable dels procediments de recurs i, si escau, de mediació. Indicació precisa del termini per presentar recursos o, en cas necessari, nom, adreça, números de telèfon i de fax i adreça electrònica del servei del qual es pugui obtenir aquesta informació.

14. Dates i referències de publicacions anteriors en el «Diari Oficial de la Unió Europea» que tinguin relació amb la concessió o concessions objecte de l'anunci.

15. Data d'enviament de l'anunci.

16. Mètode utilitzat per calcular el valor estimat de la concessió, si no s'especifica en altres documents relatius a la concessió de conformitat amb l'article 101.

17. Si escau, altres informacions.

Secció 3. Informació que ha de figurar en els anuncis d'informació prèvia de concessions de serveis especials de l'annex IV:

1. Nom, número d'identificació, adreça (inclòs el codi NUTS), número de telèfon i de fax, i adreça electrònica i d'Internet del poder adjudicador o l'entitat adjudicadora i, en cas de ser diferent, del servei del qual es pugui obtenir informació complementària.

2. Si escau, adreça electrònica o d'Internet on han d'estar disponibles les especificacions i els possibles documents addicionals.

3. Tipus de poder adjudicador o entitat adjudicadora i principal activitat exercida.

4. Codis CPV; quan la concessió estigui dividida en lots, aquesta informació s'ha de facilitar per a cada lot.

5. Codi NUTS de l'emplaçament principal de realització o prestació de les concessions de serveis.

6. Descripció dels serveis, ordre indicatiu de magnitud o valor.

7. Condicions de participació.

8. Si escau, termini/s per posar-se en contacte amb el poder adjudicador o l'entitat adjudicadora, amb vista a la participació.

9. Si escau, descripció breu de les característiques principals del procediment d'adjudicació.

10. Si escau, altres informacions.

Secció 4. Informació que ha de figurar en els anuncis de modificació dels contractes de concessió d'obres i de concessió de serveis:

1. Nom, número d'identificació (quan ho prevegi la legislació nacional), adreça (inclòs el codi NUTS), número de telèfon i de fax, i adreça electrònica i d'Internet del poder adjudicador o de l'entitat adjudicadora i, en cas de ser diferent, del servei del qual es pugui obtenir informació complementària.

2. Codis CPV.

3. Codi NUTS de l'emplaçament principal de les obres, en el cas de concessions d'obres, o codi NUTS del lloc principal de prestació, en el cas de concessions de serveis.

4. Descripció de la concessió abans i després de la modificació: naturalesa i magnitud de les obres, naturalesa i magnitud dels serveis.

5. Si escau, modificació del valor de la concessió, inclòs l'increment d'honoraris o preus causat per la modificació.

6. Descripció de les circumstàncies que han fet necessària la modificació.

7. Data d'adjudicació de la concessió.

8. Si escau, nom i adreça (inclòs el codi NUTS), NIF, número de telèfon i de fax i adreça electrònica i d'Internet del nou operador o operadors econòmics.

9. Informació de si la concessió té relació amb un projecte o programa finançat per fons de la Unió.

10. Nom i adreça de l'òrgan responsable dels procediments de recurs i, si escau, de mediació. Indicació precisa del termini per presentar recursos o, en cas necessari, nom, adreça, números de telèfon i de fax i adreça electrònica del servei del qual es pugui obtenir aquesta informació.

11. Dates i referències de publicacions anteriors en el «Diari Oficial de la Unió Europea» que tinguin relació amb la concessió o concessions objecte de l'anunci.

12. Data d'enviament de l'anunci.

13. Si escau, altres informacions.

Secció 5. Informació que ha de figurar en els anuncis de formalització de concessions de serveis socials de l'annex IV:

1. Nom, número d'identificació (quan ho prevegi la legislació nacional), adreça (inclòs el codi NUTS), si escau, número de telèfon i de fax, i adreça electrònica i d'Internet del poder adjudicador o de l'entitat adjudicadora i, en cas de ser diferent, del servei del qual es pugui obtenir informació complementària.

2. Tipus de poder adjudicador o entitat adjudicadora i principal activitat exercida.

3. Codis CPV; quan la concessió estigui dividida en lots, aquesta informació s'ha de facilitar per a cada lot.

4. Indicació resumida de l'objecte de la concessió.

5. Nombre d'ofertes rebudes.

6. Valor de l'oferta adjudicada, inclosos honoraris i preus.

7. Nom i adreça (inclòs el codi NUTS), número de telèfon i de fax, adreça electrònica i d'Internet del licitador o licitadors seleccionats.

8. Si escau, altres informacions.

ANNEX IV

Serveis especials a què es refereixen els articles 22.1.c), 135.5 i la disposició addicional trenta-sisena

Codi CPV	Descripció
75200000-8; 75231200-6; 75231240-8; 79611000-0; 79622000-0 [Serveis de subministrament de personal domèstic] 79624000-4 [Serveis de subministrament de personal d'infermeria] i 79625000-1 [Serveis de subministrament de personal mèdic] de 85000000-9 a 85323000-9; 98133100-5, 98133000-4; 98200000-5; 98500000-8 [Cases particulars amb persones empleades] i 98513000-2 a 98514000-9 [Serveis de mà d'obra per a particulars, Serveis de personal d'agència per a particulars, Serveis de personal administratiu per a particulars, Personal temporal per a particulars, Serveis d'ajuda en tasques domèstiques i Serveis domèstics].	Serveis socials i de salut i serveis connexos.
85321000-5 i 85322000-2, 75000000-6 [Serveis d'administració pública, defensa i serveis de seguretat social], 75121000-0, 75122000-7, 75124000-1; de 79995000-5 a 79995200-7; de 80000000-4 Serveis educatius i de formació a 80660000-8; de 92000000-1 a 92342200-2; de 92360000-2 a 92700000-8; 79950000-8 [Serveis d'organització d'exposicions, fires i congressos], 79951000-5 [Serveis d'organització de seminaris], 79952000-2 [Serveis d'esdeveniments], 79952100-3 [Serveis d'organització d'esdeveniments culturals], 79953000-9 [Serveis d'organització de festivals], 79954000-6 [Serveis d'organització de festes], 79955000-3 [Serveis d'organització de desfilades de modes], 79956000-0 [Serveis d'organització de fires i exposicions].	Serveis administratius socials, educatius, sanitaris i culturals.
75300000-9.	Serveis de seguretat social d'afiliació obligatòria.
75310000-2, 75311000-9, 75312000-6, 75313000-3, 75313100-4, 75314000-0, 75320000-5, 75330000-8, 75340000-1.	Serveis de prestacions socials.
98000000-3; 98120000-0; 98132000-7; 98133110-8 i 98130000-3.	Altres serveis comunitaris, socials i personals, inclosos els serveis prestats per sindicats, organitzacions polítiques, associacions juvenils i altres serveis prestats per associacions.
98131000-0.	Serveis religiosos.
55100000-1 a 55410000-7; 55521000-8 a 55521200-0 [55521000-8 Serveis de subministrament de menjars per a llars, 55521100-9 Serveis de lliurament de menjars a domicili, 55521200-0 Serveis de lliurament de menjars]. 55520000-1 Serveis de subministrament de menjars des de l'exterior, 55522000-5 Serveis de subministrament de menjars per a empreses de transport, 55523000-2 Serveis de subministrament de menjars per a altres empreses i institucions, 55524000-9 Serveis de subministrament de menjars per a escoles. 55510000-8 Serveis de cantina, 55511000-5 Serveis de cantina i altres serveis de cafeteria per a clientela restringida, 55512000-2 Serveis de gestió de cantina, 55523100-3 Serveis de menjars per a escoles.	Serveis d'hostaleria i restaurant.
79100000-5 a 79140000-7; 75231100-5.	Serveis jurídics diferents dels referits a l'article 19.2.d).
75100000-7 a 75120000-3; 75123000-4; 75125000-8 a 75131000-3.	Altres serveis administratius i serveis governamentals.
75200000-8 a 75231000-4.	Prestació de serveis per a la comunitat.

Codi CPV	Descripció
75231210-9 a 75231230-5; 75240000-0 a 75252000-7; 794300000-7; 98113100-9.	Serveis relacionats amb les presons, serveis de seguretat pública i serveis de salvament diferents dels referits a l'article 19.2.f).
79700000-1 a 79721000-4 [Serveis de recerca i seguretat, Serveis de seguretat, Serveis de vigilància de sistemes d'alarma, Serveis de vigilància, Serveis relacionats amb el sistema de localització, Serveis de recerca de pròfugs, Serveis de patrulles, Serveis d'expedició de distintius d'identificació, Serveis de recerca i Serveis d'agència de detectius] 79722000-1 [Serveis de grafologia], 79723000-8 [Serveis d'anàlisi de residus].	Serveis de recerca i seguretat.
98900000-2 [Serveis prestats per organitzacions i entitats extraterritorials] i 98910000-5 [Serveis específics d'organitzacions i entitats extraterritorials].	Serveis internacionals.
64000000-6 [Serveis de correus i telecomunicacions], 64100000-7 [Serveis postals i de correu ràpid], 64110000-0 [Serveis postals], 64111000-7 [Serveis postals relacionats amb periòdics i revistes], 64112000-4 [Serveis postals relacionats amb cartes], 64113000-1 [Serveis postals relacionats amb paquets], 64114000-8 [Serveis de finestreta de correus], 64115000-5 [Lloguer d'apartats de correus], 64116000-2 [Serveis de llista de correus], 64122000-7 [Serveis de correu intern].	Serveis de correus.
50116510-9 [Serveis de recautxutat de pneumàtics], 71550000-8 [Serveis de ferreria].	Serveis diversos.

ANNEX V

Llista de convenis internacionals en l'àmbit social i mediambiental a què es refereix l'article 201

- Conveni OIT núm. 87, sobre la llibertat sindical i la protecció del dret de sindicació;
- Conveni OIT núm. 98, sobre el dret de sindicació i de negociació col·lectiva;
- Conveni OIT núm. 29, sobre el treball forçós;
- Conveni OIT núm. 105, sobre l'abolició del treball forçós;
- Conveni OIT núm. 138, sobre l'edat mínima;
- Conveni OIT núm. 111, sobre la discriminació (treball i ocupació);
- Conveni OIT núm. 100, sobre igualtat de remuneració;
- Conveni OIT núm. 182, sobre les pitjors formes de treball infantil;
- Conveni de Viena per a la protecció de la capa d'ozó i el seu Protocol de Mont-real relatiu a les substàncies que esgoten la capa d'ozó;
 - Conveni per al control de l'eliminació i el transport transfronterer de residus perillosos (Conveni de Basilea);
 - Conveni d'Estocolm sobre contaminants orgànics persistents (COP);
 - Conveni de Rotterdam sobre el procediment de consentiment fonamentat previ aplicable a certs plaguicides i productes químics perillosos objecte de comerç internacional (PNUMA/FAO) (Conveni PIC), Rotterdam, 10 de setembre de 1998, i els seus tres protocols regionals.

ANNEX VI

Codis CPV dels serveis i subministraments a què es refereix la disposició addicional quarta relativa als contractes reservats

Serveis de neteja:

90610000-6, 90611000-3, 77211500-7, 77310000-6, 77311000-3, 77313000-7, 77314000-4, 90917000-8, 77211400-6, 90910000-9, 90911300-9, 90919200-4, 90690000-0.

Servei de recollida i reciclatge:

90511300-5, 90511400-6, 90531000-8.

Serveis forestals:

77200000-2, 77231000-8, 77231800-6, 77312000-0, 77312100-1, 79930000-2.

Serveis de bugaderia:

98311100-7, 98311200-8, 98312100-4, 98314000-7, 98315000-4, 98311000-6.

Servei d'hostaleria i càtering:

79952000-2, 55130000-0, 79952100-3, 55120000-7, 79950000-8, 55512000-2, 55330000-2, 55400000-4, 55410000-7.

Serveis de transport:

60112000-6.

Serveis d'impremta:

79824000-6, 79821000-5, 79820000-8, 79800000-2, 79810000-5, 79823000-9, 79971000-1, 79971200-3, 79971100-2.

Serveis socials:

85320000-8, 85312000-9, 85300000-2, 85310000-5.

Serveis d'emmagatzematge i repartiment:

63100000-0, 63120000-6, 63121100-4.

Serveis d'allotjament i turisme rural:

63500000-4, 75125000-8.

Serveis de treballs administratius:

92500000-6, 92510000-9, 92511000-6, 92512000-3, 79500000-9, 98341120-2, 98341130-5, 79511000-9, 92520000-2, 92521000-9, 92521100-0, 72312000-5.

Serveis de gestió i treballs auxiliars:

45233294-6, 45316000-5, 79993100-2, 79993000-1.

Serveis de correu i publicitat:

79571000-7, 79340000-9, 79341000-6, 64121100-1, 64121200-2, 79520000-5, 79920000-9, 79921000-6.

Serveis de manteniment i reparació:

45422000-1, 45420000-7, 50850000-8, 45262500-6, 45262520-2, 50000000-5, 71314100-3, 45330000-9, 45442100-8, 50232200-2, 45262680-1, 45259000-7, 50115000-4.

Producció i venda de plantes de temporada, de compostatge, de planta i arbust, de mobiliari de jardí...

03121100-6, 03451300-9, 39142000-9, 03110000-5.

Producció i venda de sabons de mà:

33711900-6, 33741100-7, 39831700-3.

Producció i venda d'eines de cuina de fusta:

39220000-0, 44410000-7, 39221100-8, 39221180-2, 39141000-2.

Producció i venda de mobiliari de fusteria:

39100000-3, 03419100-1, 37800000-6, 37810000-9.

Venda i distribució:

30199000-0, 39000000-2.

Articles per a esdeveniments:

18530000-3.

Regals i obsequis d'empresa:

39516000-2, 39295500-1, 39561140-5, 39200000-4, 39290000-1, 39170000-4,
44111300-4, 39298900-6, 44812400-9.